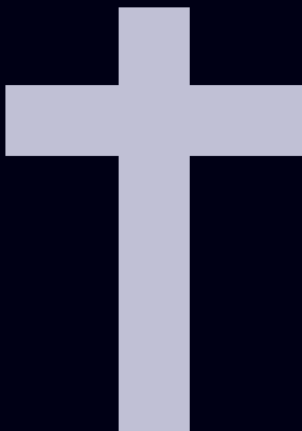

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacoo Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Southern Puebla

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022
a5d5d5cd-4240-5e2e-8a5d-f08f5c4f964a

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	64
SAN LUCAS	103
SAN JUAN	170
HECHOS	221
ROMANOS	283
1 CORINTIOS	310
2 CORINTIOS	335
GÁLATAS	352
EFESIOS	362
FILIPENSES	371
COLOSENSES	378
1 TESALONICENSES	384
2 TESALONICENSES	390
1 TIMOTEO	393
2 TIMOTEO	401
TITO	406
FILEMÓN	409
HEBREOS	411
SANTIAGO	431
1 PEDRO	438
2 PEDRO	446
1 JUAN	451
2 JUAN	458
3 JUAN	459
JUDAS	460
APOCALIPSIS	463

Ñà-nduú Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nisa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùì dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xi Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isaí. ⁶ Te Isaí mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Uriás antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acáz. Te Acáz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuu-te.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi nì sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quìvi cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tìinuù Jesucristu ñuhivì yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tìinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tñuhu nandàhà dihi-yá María xi José. Doco tãñáha ga coo-ne xi nècuàchìmà, te nì sàcũñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu ìì xí Dios. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tñuhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchì vate-néà, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cuní-nè cuitñuhu nèhivì María. ²⁰ Doco na nacání

fi ini-nè quida-ne ducán, ni sàni-nè ni ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùu-né, te dohó ni cachi ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhí-ní nandàhà-ní xi María. Vātùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vāchi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espíritu ìi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vé tūinuú-vé, cunduu-ve iin mée tiāa, te Jesús cunani-vé, vāchi icúmí-yā dacācu-ya nēhiví xí-yā nùu cuāchi-ne —ni cachi ángel.

²² Pues divi ducán ni cuu nsidaájàn sàhà-ñā ni cùú ndisa ñā-nduá ni cachitnūhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te ni cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chiì nduú señorita; te nú sàni tūinuú-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vāchi cuní cachà mà ñā-sàni quesaa Dios cutnahá-yā xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, ni nsicuihnú ini José, te nacua ni cachi ángel mà xi-né, divi ducán ni quida-ne, ni nandàhà-né xi María ñā-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè.

²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè ni tūinuú mée mà. Te Jesús ni sàcùnani-vé.

2

Nansa ni casaà rey nchichí nùu Jesús, te ni cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes ni sandua na ní tūinuú Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu ni casaà nècuàchì nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá ni quixi-ne. ² Te ni ndàcàtnùhù-nè:

—¿Índù iá mée ni tūinuú-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchì Judea? Vāchi ndé caná orá sàni xini-nsì sitnúù cachitnūhu sàhà-yā; te vichi vāxi-nsi cahvi-nsiyà —ni cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnūhu-tè ñā-nduá ndàcàtnùhù nècuàchimà, ni ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná nēhiví ñuu Jerusalén. ⁴ Ñâyücànduá, ni cana-tè dùtù chicá xí-idònnù, xi stná nècuàchì dacuahá ley ìi, te ni xicàn tnùhù-té nùu-né índù ñuu cuàhàn tūinuú Cristu. ⁵ Te ni naxiconihí-né nùu-té, cachi-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vāchi ducán ni tīa iin nècuàchì ni càhàn cuenta xi Dios sànahā ndé cachí-yā:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchì ñuu Belén iá ladu Judea: màdi ñuu chicá có-ndiāá nduú ndé ndoó-nsiá; còò, divi ñā-chicá ndiāá nduá nùu nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsia, vāchi divi ñuu mii-nsiá icúmí tūinuú mii-yā ana cusahnú, te icúmí-yā cunuú-yā nēhiví xí, divi nēhiví raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, ni cana dèhé Herodes nècuàchì nchichí mà, te ni ndàcàtnùhù váha stná-te nùu-né índù tiempu meru ni tūi sitnúù mà. ⁸ Dandu ni techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-nè:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsia nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnūhu-nsia xí, vāchi yùhù, cuní stnái cùhìn cahvi stnái-vé —ni cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihì ni sàcùnaha nècuàchì nchichí mà nùu-té ñā-jaàn, dandu ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán ni natùu sitnúù ni xini-nè antes ladu xínu orá. Te ni sàcòdònnù-sí nùu-né ni sàà-si ni ndòò-sì diquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñâyücànduá, váha ga ni cudíi ini-nè na ní xini tu-ne sitnúù mà. ¹¹ Dandu ni caquìhvi-ne vehe, te ni xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te ni tutuyuhu-né ñuhù nùu-vé, te ni cahvi-névè. Dandu ni nacuna-ne ñā-ñuhù ñā-cuicà-né, te ni dàcútàhvi-néyà, divi oro xi inciensu

xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-nè ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé íá rey Herodes. Ñàyùcàndúá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànùhù nècuàchì nchichì, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tniin-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsiá ñuu Egipto cunudèhé-nsiá. Te divi ñuu mà icúmí-nsiá cundoo-nsiá ndé cachi sàì cachitnùhi xì-nsiá. Vàchi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcàndúá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísa palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì canì Dèhemani’ ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dàndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichì sàhà ñà-nduá nì cachi-te, dandu yàha ga nì xidà ini-te. Ñàyùcàndúá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoo ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchi cuati xicá ù cuà cuàhàn tixi-xi, nì casahnì-tévè, vachi ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichì na ní ndàcàtmùhù Herodes nùù-né.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, quivì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vachi còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, íá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quivì nì xihì rey Herodes. Te nì sàní tu José inga xichi, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachi ángel mà xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuiin-nsiá ñuu Israel, vachi sàni xihì nèhivì cunì cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xi nsi-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndúá, nì yuhì-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàní-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa íá peligrú. Ñàyùcàndúá, nì yàha-ne chicá nùù-xì dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candoo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù íá ladu Judea. Te nì que-saha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachi-nè xì nèhivì ñà-nì naxicocuiin ini-nè sàhà cuàchi-ne, vachi sà-ítúù cuni-nè cusahnú mii-yá íá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xì na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduví ichi ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichi ndáa cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòò idi sicamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tixi-ne. Te sica xì nudu fũñũ yucù nduá nisa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivi ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivi ladu Judea, xì stná nèhivi ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùu Juan yucán. ⁶ Te nì cuhii-né nì quida nècuàchimà ini yùte mà na ní dátúi-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchi fariseu xì cuàhà stná nècuàchi saduceu, cuní-nè cuhii stná-nè. Ñàyucànduá nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Mii-nsiá, na quidá còò, ducán quidá-nsiá, vàxi-nsia yohó xinúdèhé-nsiá nùu castigu icúmí quixi. ¿Ana diví nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán?

⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícocuñ ndisa ini-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà cáhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá ini-nì mii-nsiá ñà-divi Abraham nduú yohòtéhé stná-nsiá, te ñàyucànduá còò nì-ñàha cuu xi-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vátuni nanduu stná nahi descendencia xi Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índu nèhivi nihì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnù có-cànà fruta, te nihì-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivi có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchícùn gà vaxi ana chicà cahnù poder-xi nùu yùhù: te nì có-nàtùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espiritu ìì xì Dios icúmí-yá quida ì-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yá quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xi trigu, dandiachi-ndañá xì yutnù chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùnìá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te diví ducán icúmí-yá quida stná-yà (xì nèhivi ñuhiví: nèhivi xí mii-yá, càcu-ne; doco nèhivi dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhii Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vachi cuní-yà quida ì nècuàchimà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchimà, có-cuní-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichi, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá icà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyá.

¹⁶ Daaní, nì nsihì nì cuhii-yá, te nì quee-ya nùu tècuí, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espiritu ìì xì Dios vaxi-ya na iin si-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yá:

—Dèhemani' nduú ana yohó, te cudí cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu ìl Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná, vèchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñâyùcànduá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuu; te iníhí-yá, iá dòcò-yà. Ñâyùcànduá, cuàhà doco xihí-yà. ³ Dandu nì tràtuu ñà-malu, vèchi cuní-sì dacà-síyâ, te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùù jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachì-yà xì-sí:

—Còó, vèchi dohó cachí nùù tutu ì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivi; còó, vèchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-sì xi-yá ñuu ì Jerusalén, te nì chicoo-síyá ndé ònì veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vèchi ducán cachí nùù tutu ì:

Ícúmí Dios dandacú-yá nùù ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Ícúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sàhà-ní ni-iin yùù.

⁷ Dandu nì cachí Jesús xì-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quidá cánúú-ndá ñà-cò-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-sì xi-yá ònì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-síyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-sì xi-yá:

—Yùhù dacútâhvi’ mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuìñ sisì-ní nùù, te cahvi-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachì-yà xì-sí:

—Cuahán-ní, Satanás, vèchi dohó cachí stná nùù tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá icà-ndá cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùù-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-síyá cuàhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xi-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cónì cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabolón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachì-nè:

¹⁵ Ladu Zabolón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùù fuerte Dios ini anima nèhivi. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivi có-ináhá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùù ndiaha stná-yà anima-nè; vèchi nèhivi nsidaa lugar mà, nìsa xica-ne ichì ñàá, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùù, doco vichì sàni dàtnùù-yà sàxinítnùnì-nè na ian nì natùù nuù-né, nì cachì Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivi, cachì-yá:

—Naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vèchi sà-itúú tiempu cunì-nsia cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùi ñàni nani Simón Pedro xì Andrés, dacanà-né ñunù xì-né mahì tècuí, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né.

¹⁹ Te nì cachì-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còò, vàchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ìchì malu).

²⁰ Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicí nùù-xí, te nì xini-yà inga ù ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yà ndúi-nè.

²² Te hora mà nì nacoo-ne yua-né nùù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yà xí-né ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè.

²⁴ Ñàyùcàndúá, ndè inii ladu Siria nì xitiá fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nùù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor, te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xihí ìhí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xí-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndúá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xí-né:

³ —Nansicáhán nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nihítáhvi-né ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivì.

⁴ 'Nansicáhán nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nè nàcùndoo-ne después.

⁵ 'Nansicáhán nècuàchì nihnú mání inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahvì-né.

⁶ 'Nansicáhán nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yànè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhán nècuàchì tùha cundehè ndàhvì xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhvì stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhán nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nè cuni-nè nùù Dios.

⁹ 'Nansicáhán nècuàchì nachíndóó víi xì ñanìtnaha-xi, vàchi icúmí-nè cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhán nècuàchì nú icúmí-nè ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vàchi sàni nihítáhvi-né ñuhivì ì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhán stná mii-nsiá na cánahá nèhivì xí-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xí-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cúdú inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivì. Vàchi ducán nisa quida quini stná nèhivì sàhana xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixì-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhiví yohó. Doco nú sàni ndaíñuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadí gá-ña. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhivi-ña, te sánihni-neà.

¹⁴ Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhiví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vachi mà cúí coo dehá` tixi iin icà; còò. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcuícun-ndaña ñà-coo dehá` tixi iin icà; còò. Sácùnùu ducún-ña sàhà-ña cutnuà, te cutùu nùu nsidaa nèhivi quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ña cundehè nèhivi, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vachi na ian datnúu-nsiá nùu nècuàchimà nduá.

Nansa ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ Màsà cùcàhán-nsiá vaxi dacúxióé ley ni sàha Moisés. Mà dacúxióé ley mà, ni mà dacúxió stnáì palabra ni cachi profeta ni sacahàn cuenta xi Dios. Còò, yùhù vaxi sàhà ñà-ni cùu ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndáá nduá cachí` xi-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndaíñuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá`. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivi, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàá quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáá na sàá quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰ Vachi yùhù cachí` xi-nsiá, chicá vù xiñuhu quida-nsia nùu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì nùu stná nècuàchì fariseu, vachi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xi ñanìtnaha-nda, ni cachi Jesús

²¹ Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra ni cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmí ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí`, mate cuísi ni cuídà ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmí ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsiá xi ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmí ndundaà stná sàhàjan nùu juez chicá cusáhnú; doco nú ni cachí-nsiá xi ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vachi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivi veheñùhu, nihí-né promesa nacuàhatahvi-né Dios lugar ndé cahvi nèhivi mii-yá. Doco te nú sàni sàà-né yucán, te ni nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùu ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóá, te ni cùhùn-nè nùu ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vátùnì naxicocufin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa ni cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vaha stnaha-nda

²⁵ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nacòovàha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtò sàà-te xi-nsiá nùu juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahá comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vachi ñà-ndáá nduá cachí` xi-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quée-nsiá dècuèndè nú sàni dånáá nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóó-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ Sà-ináhá-nsiá nansa ni cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gà) cachí`

xì-nsiá vichi, vâchi nú cuisì indéhe iin tiâa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-nì queamá na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchìmà, vâchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñâyúcàndúá, nú nduchìnúú-nsiá, cuniâ quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà, dacanâ-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachí-ndà nú ndahàcuàhâ-nsiá cuniâ quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha ni táhndèà dacanâ-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhâ-ndà, cachí ley xi Jesús

³¹ Nisa cachi stná nèhivì (sànahà): “Nú cuàhàn-nsià cate stnàhâ-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu indù itúamá”, nisa cachí-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiâa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ñà xi inga tiâa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándahà tú-ñà, vâchi (còà disáhâ-xì) cate nècuàchì primeru mà-ñà. Te iin nècuàchì nandàhâ xi ñahà nì xitiâ mà, divi-ni nsidâ cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhâ iin chuun

³³ Sâ-ínahâ stná-nsià nì cachí nècuàchì sànahà: “Nú ni chínahâ-ndâ Stoho-ndâ Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndâ quida ndisa-ndañâ cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhâ iin chuun: nì màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhâ nì-iñàha, vâchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá núá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhivì yohó, vâchi nahi lugar ndé ndetátú sàhâ-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vâchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yâ. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià ñini-nsiá, vâchi có-dàndacú-nsiá sàhâ ñini-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachí-yâ). ³⁷ Nú cuní-nsiá cachí-nsiá iin ñà-ndâcuisì, dandu jaan, ò á cóo cachí-nsiá, vâchi nú más gà nì cachí-nsiá, dandu ñà-vâxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nâchitâcùhâ-ndâ sàhâ ñà-nduá nì quida nèhivì xì-ndâ

³⁸ Sâ-ínahâ stná-nsià nisa cachí-nè: “Nú ni tavâ nèhivì iin nduchìnúú-ndâ, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúú mii-nè. Te ò nú iin nùhu-nda nì tavâ-né, dandu nì queé stná iin nùhu mii-nè”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahâ tnàhâ-ndâ xì nècuàchì quidâ quini xí-ndâ. Vâchi nú ni caní-né nùù-ndâ ladu cuàhâ-ndâ, dandu nì cuâha stná-ndâ inga ladu-ndâ. ⁴⁰ Te nú sanicùachi-ne sàhâ-ndâ, te candiâà-nè dùhnù-ndâ, dandu nì cuâha stná-ndâné dòò-ndâ. ⁴¹ Te nú ni tniñ-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà nì cúnsidâ-ndañâ. ⁴² Te nú xicàn iin nèhivì iñàha nùù-ndâ, dandu nì cuâha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsâ cuidáhân-ndañâ nùù-né.

Ndiâ icâ-ndâ cuu ini-ndâ sàhâ ana xiní ùhì xì-ndâ

⁴³ Sâ-ínahâ stná-nsiá dohó nisa cachí nèhivì sànahà: “Icúmí-ndâ cuu ini-ndâ sàhâ nècuàchì cutnâhá vâha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xì-ndâ, nì cuní ùhì stná-ndané”, nisa cachí-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndâ sàhâ nèhivì xiní ùhì xì-ndâ te casàhú vii-ndâ xì nèhivì xicàn chihán diquì-ndâ; te obra vâha nì quidâ stná-ndâ sàhâ nèhivì có-xiñùhù xì-ndâ; te nú cânàhâ-nè xì-ndâ, te quidâ quini-ne xì-ndâ, dandu nì cácan tãhvi-ndâ nùù Dios sàhâ-nè. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú nì quidâ-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuan-diaha-nsiá iá ansivi, vâchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nùù nsidanicúú nèhivì, vâha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yâ dàvi nùù nsidaa nèhivì, a quidâ

ví-né, ò có-quidá ví-né. ⁴⁶ Vâchi nú cuisì nêhivì cuú ini xì sâhâ-nsiá cuú stná inì-nsia sâhâ-xí, dandu mà nîhî-nsiá premiù sâhâjàn. Dêcuèndê nêcuâchì iá cuâchi-xi nahì tê-dâchíyâhvi (ñuu-ndâ yohó), quidá stná-nê ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tñaha-nsia cásâhú xî-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájân, vâchi divi ducán quidá stná nêhivì có-ínâhá xí Dios. ⁴⁸ Ñâyúcândúá, xiñuhu quida vî ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñâ-ndúá ni cachi Jesús sâhâ nansa quida-nda obra

¹ 'Màsâ quidá-nsiá obra xi-nsia sâhâ-ñâ cundehè nêhivì, vâchi nú sâhâ ñâ-jaàn nduá, dandu còò ñâ-vâha nîhî-nsiá sâhâmâ nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñâyúcândúá, nú cuâhân-nsiâ dacútâhvi-nsiá nêcuâchì ndahví, màsâ câtétnùhu-nsia ñâ-jaàn. Vâchi ducán quidá nêhivì datiaá uun nduú nêhivì vâha, quidá váté-nê obra xi-ne veheñùhu ò calle sâhâ-ñâ cuní-nè ndee vâha-ne nùu nêhivì. Te ñâ-ndâá nduá cachí` xî-nsiá yohó: cuisì ñâ-jaàn cunduu ñâ-vâha nîhî-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiâñâ, dandu coo dèhá` nùu nêhivì. Doco nùu Yua-nda Dios, cóo, vâchi indêhe-yá, te nùu mii-yá icúmí-nsiá nîhî-nsiá ñâ-vâha xi-nsia.

Ñâ-ndúá ni cachi Jesús na ní chinaha-yândó nansa càcàn tâhvi-ndâ nùu Dios

⁵ 'Na xícàn tâhvi-nsiá nùu Dios, màsâ quidá-nsiá na quidá nêcuâchì datiaá uun nduú nêhivì vâha. Vâchi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñùhu ò esquina sâhâ-ñâ cundehè nêhivì-né. Doco ñâ-ndâcuisì nduá yohó cachí`: cuisì ñâ-cundehè nêcuâchìmâné cunduu ñâ-vâha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xícàn tâhvi-ndâ nùu Yua-nda Dios, ni nânsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndâ yehè; dandu mîmî-yá inî-ní-yá na câhân-ndâ xi-yâ. Te indêhe-yá, mate nêhivì, còò, có-xinî-nè ñâ-ndúá quidâ-ndâ. Dandísâ nîhî-ndâ iin ñâ-vâha xi-nda nùu-yâ.

⁷ 'Na câhân-ndâ xi-yâ, màsâ cáchî-ndâ iin-nî ñâha cuâhâ xichi na quidá nêcuâchì có-ínâhá xí Dios, vâchi mà chîndêâmâ. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yané ñâ-cuâhâ guá câhân-nè, doco còò. ⁸ Ñâyúcândúá, màsâ quidá-nsiá na quidá mii-né. Vâchi Yuandiaha-nsiá, mate táñâha ga cachi-nsiâ xi-yâ indù necesidad icúmí-nsiâ, doco sâ-ínâhá-yâ. ⁹ Ñâyúcândúá, nahì palabra yohó cachi-nsiâ na xícàn tâhvi-nsiá nùu-yâ:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndâcûcahan tnùñuhu nêhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yâchì ni sâá stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tâhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñâ-ndúá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nêhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inî-ní sâhâ cuâchi iníhíca-nsí, nacua xicâhnú stná ini nsiùhù sâhâ nêhivì iníhíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñâ-màsâ dáca nêhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñâ-malu nicanicuahân. Vâchi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusâhnú dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuahân. Amén. (Ducán cachi-nsiâ.)

¹⁴ Vâchi nú ni cuicâhnú inì-nsia sâhâ nêhivì ni quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná inî-yâ sâhâ cuâchi mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsâ cuicâhnú inî-nsiá sâhâ nêhivì dava ga, dandu mà cuicâhnú stná inî-yâ sâhâ cuâchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na iníhî-ndâ ndoó dòcò-ndâ

16 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsià, màsà dáciáâ-nsiá cuhúún ini-nsià. Vâchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vâha, quidá cánúú-né ndoó-né tnúnsi ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisi nduá cachí xî-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vâha ñihî-né. 17 Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsia, te nduvii dínì-nsiá 18 sàhá màsà cúndáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vâchi indêhe-yá, mate có-tùí-yá nùù nèhivì; doco indêhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsiá ñà-vâha xi-nsia (sàhámà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

19 'Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhivì yohó, vâchi icúmíâ cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ñá, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. 20 Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñá, vâchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. 21 Ducán quida-nsia, vâchi ndé quida-nda tencua iá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchinúù nèhivì

22 'Nduchinúù-ndà nduú ñà-tùínúù iquicúñú-ndà. Ñâyùcànduá, nú iá vâha ma, dandu vâtni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. 23 Doco nú cuhíà, dandu inicutu nácuin tnùù. Te ducán stná xì anima nèhivì, nú iin tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vâchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùi patrón xi-nda

24 'Iin peón, mà cúí cundoo ùi patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu iin-ne coo mà ñà-né, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíhì inì-te, te inga-nè mà coo vâha xi-te. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

25 'Ñâyùcànduá, yùhù cachí xî-nsiá, màsà nácánì ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa ñihî-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vâchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùù sicoto ndixi-nda. 26 Cundehè-nsiá laa ndavá ansivì, có-xitú-si, ni có-chívâha-sì nùni, vâchi còó cosecha ndaníhì-si. Còó, cuisì nùù Yuandiaha-nda iá ansivì ñihî-sí ñà-itíacù-si. Pues náhà xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisi mà. 27 'Ñâyùcànduá, mate yâha ga ni cahní-nsiá dínì-nsiá, te nácánì ini-nsiá, uun-ni queámà, vâchi mà ñihî-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

28 'Ni màsà nácánì stná inì-nsia sàhà ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúún-yá, ni có-quidá vâha stná-yá sicoto. 29 Doco chicá ndiaha náhà ita mà nùù rey Salomón (nisa là sàna), mate yâha ga vico ni sandixi-ne. 30 Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiáá ndisa); quivì vitni iá campu, te tnaa sàni íchà, vihini quèa xitnù coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá ni quidavâha Dios ita-ñá. Ñâyùcànduá, vihi gá icúmí-yâ cuàhatahvì stná-yá ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

31 'Pues yùhù cachí, màsà nácánì ini-nsiá, te màsà cáhì-nsiá: “¿Índù tùì ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?” 32 Vâchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-né. Doco mii-nsiá, iá Yuandi-aha-nsiá ansivì, te sà-ínáhà-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. 33 'Ñâyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivâha vii-nsiá ley xi), ñuhivì ìi xí-yá, te

quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá ñìhì stná-nsià nsidaa gá ñà-nduá quidámànì nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácánì ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quìvì mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee víá), mate ni nácánì cuáhà ini-nsià. Nsiquívì íá cuahà ñà-nduá yàha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —nì cachi Jesús.

7

Màsà dácuidâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu nì cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuidâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuidâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuidâ cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xì-nsiá. Vàchi vara chitácuhá-nsiá, divi icúmí stná-nsià cuítacuhá-nsiá.

³ 'Iin nèhivì, ¿índù chuun (índéhe-né falta xi ñànìtnaha-ne, te xítñuhu-ne nècuàchì mà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nè cundehè-né iin mihì tì iná cáá ini nduchinùù nècuàchì mà, te nduchinùù mii-né, iin yutnú cahnú nduá iná cáá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-nè xì ñànìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù nì tàvì mihì tì iná cáá cucuín nduchinùù-nì”? ⁵ Nècuàchì cachí ducán, datiaá úun-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchinùù mii-né, dandu vátùnì cutùì vù nùù-né ñà-tavà-né mihì tì iná cáá nduchinùù ñànìtnaha-nemà.

⁶ (Mà váha ndatnuhu-nda xi nèhivì nansa ni nì cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xì-ndà na quidá sihina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nèhivì síquinì mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-nè, vàchi mate sidiqui yàha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànìhni sàhà-síá.

Nansa cundiatú anima-ndà

⁷ Cacán tàhvi-nsiá, te ñìhì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Cáhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-nè ñìhítàhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-nè ñìhì-néá; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ Nú ni cacán iin dèhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiaña, màdì yúù. ¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quísi mà cuàha-nsiaña, màdì cóó. ¹¹ Cunaha-nsiá, mate nèhivì cuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vù. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá íá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni cacán tàhvi-nsiá nùù-yá.

¹² Ñàyùcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xì mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xì nùù stná tutu nì tiaa profeta ñisa cahàn cuenta xi-ya.

¹³ Quìhvi-nsia yehè cuiín sáá (gloria), vàchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuàhà gá nèhivì quìhvi yucán. ¹⁴ Doco sitñihì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcànduá sacu nèhivì ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndà índù nèhivì cáhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ Cuidadu cundoo-nsia xì nèhivì tñhù dananí úun cáhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vaxi-ne (datiaá úun-né màni ini-nè) nahi rii mansu, doco anima-nè, cóó, nahi lobu dana, ducán íá. ¹⁶ Doco cuiisì cundehè-ndà ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndà nansa ndisa íá anima-nè. Te ducánì íá stná xì-né na íá xì yutnú fruta, mà cuáha yutnú ñhù ni-iin sì-uva, te mà cuáha stná yùcù ñhù ni-iin stná sihigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta

vàha sàha-nù. Te yutnù còò chuun xi, cutu ñà-chìcuèhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnù vàha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chichuèhè. Ni-iin stná yutnù còò chuun-xi, mà cuàha-nù ni-iin quísi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnù có-sàha xi ñà-íá vii, icúmí-nú tãhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndúá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúní-ndánú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-ndúá quidá-né.

Màdi nsidaa nèhivì càcu-ne, ni cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xì': "Stoho-nsi Señor nduu-ní". Doco màdi nsidaa nècuàchì mà sàà-nè cundoo-ne ñuhivì ì xí Yuamáni' íá ansivi; cuiisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-ndúá cuní-yà, divi sàà yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàà quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachí-nè xì': "Stoho-nsi Señor, sàni càhàn-nsi cuenta xi-ní, te ni ndacùcahan-nsí quivì-ní; dècuèndè ni tavà stná-nsi ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru ni quida-nsi na ní ndacùcahan-nsí quivì-ní", cachí-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nù-né, te cachi: "Tàcùnì nsiohó; cuahán-ndá iladu, vachi cuàhà ñà-chìcuèhè sàni quida-ndá".

Nansa ni nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ 'Ñàyùcàndúá, nsidaa nèhivì iníni xí ñà-ndúá cachí', te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí ni nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán ni chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, ni quesaha ni cuun dana dàvi, te ni xìnu tēñuhu cuàhà. Dandu ni dàñà stná tàchì fuerte, te ni dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni ndúá', vachi nùù cavà fuerte indúhá.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníni uun xi ñà-ndúá cachí', te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa ni quidavàha xi vehe-xi ñiquì ñusi-ní. ²⁷ Vachi na ní quesaha ni cuun dana dàvi, te ni dàñà stná tàchì fuerte, dandu ni xìnu tēñuhu cuàhà yucán. Te ni dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te ni ndua íá ni chàhmà dahuan —ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yà xi nèhivì ducán, dandu ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá chináhá-yà. ²⁹ Vachi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán ni chinaha-yàné, màdi nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, ni nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì ni tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán ni tnàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te ni tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vátùni dàndúvaha-ní yùhù.

³ Dandu ni chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te ni cachí-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora ni cachí-yà xì-né ducán, ni ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà càchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuiisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-níné ìcà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —ni cachí-yà.

Nansa ni dàndúvaha Jesús mozo xi iin capitán ni quixi ladu Roma

⁵ Daaní, ni nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán ni tnàtuu iin capitán romanu, ni sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másài dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùu-yá, cachí-nè:

—Señor, có-nàtùì yáha-ní vehi. Cuisi dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduvàha mozo xi. ⁹ Vàchi yùhù, ndoó stná ana dandacu-xi nùù, te mií, dandacú stnáì nùù soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnáì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivì xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tañáha ga cuni ni-iin nèhivì ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndisâ-nè. ¹¹ Te cachí stnáì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivì quixi inicutu ñuhivì dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécáhu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhivì ìi xí Dios. ¹² Doco nèhivì dava ga cuàhàn cundoo ñuhivì ìi mà nì cùì, icúmí-nè ndiachi-né fuera ndé iín tnúú; te yucán icúmí-né cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduvàha mozo xi nècuàchì mà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nácuaaha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuui-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduvàha cuàhà gá nèhivì nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivì, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xì. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchì mà nì dandàcú-yà nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dandúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùù ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu nèhivì xì Dios nani Isaías na ní cachi-né palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yà cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-ndúá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivì cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivì nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà ñà-nì cùhùn-nè xì-yà ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdi.

²¹ Daaní, inga nèhivì nduú iin ana dacuahá-yà, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna nì núhì vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yueé (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùu anima-xi), divi ni cùxin xi nsii xi.

Nansa ni quida Jesús iin milagru, te ni cucuìn tàchì, te ni nàcùñuhu dadí tècuì mar

²³⁻²⁴ Daaní, ni nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuahàn-yà xì-né nùu mar. Doco ni quesaha caná ndéé tàchì, te ni nacuahnu todò tècuì, te cuahà gá-te ni quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quidí naà-yá. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ni nataca nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te ni dànsicùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuahàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu ni cachí-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guâ-nsiá, te có-càhvi-nsiá xì Dios?

Dandu ni ndacuiin-yà ni càhàn-yà ni sadi-yà nùu tàchì xì nùu tècuì mar mà. Te (vichi vichi) ni nàcuìn dàdí uun inicitu. ²⁷ Dandu ni candulocó nècuàchimà ni cachí-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xì-nè?

Nansa ni tavà Jesús cuahà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, ni sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán ni caquee ù nèhivì mahì cueva ndé xì-indùxin nsii, te ni tnàtuu-ne nùu-yá. Ndú-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùu yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te ni càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemani Dios nduu-ní. ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —ni cachí-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuahà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcàndüá, ni sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùu-yá, cachá:

—Nú cuahàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuahà yucán.

³² Dandu ni cachí-yà xán:

—Cuahàn-ndà, cachí.

Dandu ni caquee nsiha ni sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndüá, carrera ni canuu nsihi-sì candiaa yucán, te ni còyo-sì ndé mar ni càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiàà xì cochi mà, yáha ga ni yúhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, ni cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndüá ni cuu, xì sàhà stná nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu ini-xi. ³⁴ Ñàyùcàndüá, ni caquee nsihi nèhivì ñuu mà ni casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì quèe dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nèhivì ni dàña ù cuerpu-xi

¹ Daaní, ni nana tu Jesús lancha, te ni yáha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yá. ² Te yucán ni tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí ni dàña ù cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndüá, na ní xini-yà ñà-cuahà guá xíxinindisá nèhivì yucán mii-yá, ni cachí-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhúun ini-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnú ini sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndüá ni cachí Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhá-yà nansa nacání ini nècuàchimà, ñàyùcàndüá ni cachí-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nàcání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsià xì': ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù inì-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà inì-nsià iá ndisa derechu cuicahnù inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiìn-ní, ndarihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì mà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-nduá nì cuu, dandu nì yùhì-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vàchi nì xini-nè iá ndisa ana nì ñhítàhvì cuàhà nù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvì nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nù mesa ndé dachíyàhvì-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvì, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvì, xì dava ga stná nèhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-cachí-nè ducán; ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyucànduá, cuahán-nsià dacuahá-nsià nansa cuní cachi Dios nù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsià, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vàchi yùhù, màdì nèhivì niñnú ndàcuisi inì-xi vàxi càhàn xì' ñà-naxicocuíin ini-nè. Còó, nèhivì cuàchi vàxi nanduquí àma naxicocuíin ini-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disàhà-xì cónisá ínhí nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhivì yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-né nù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, ínhí cuàhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhí-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí ini na meru ndoó-né cutnáhà-né xì noviu? Còó. Doco vàxi iin quívi mà cóó gá noviu nù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nè cunihí-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá disàhà-xì icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nù ñà-tùhù, vàchi nú ducán, dandu dandánsià ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhù mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivì-ñá ini itni iin tuhù, vàchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià

vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndúá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni queá, te ducán còò ni-ñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa ni dānātiácú Jesús dēhe Jairo, te ni dāndúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxin ùi cuià

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dēheyoquí; doco nú nì cùhùn-ní, te chitāndòò-ní ndahà-ní diquíá, dandu nanihitáhviá ñuhivì —nì cachì-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuiin-yà cuàhàn-yà xì-né. Te cutnàhà stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nìsa là stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nìi. Sàcuàhàn-nè ùxin ùi cuià ndohó-né ducán. Ñàyùcàndúá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nè òinindáhà-nè nùù sicoto xi-ya. ²¹ Vàchi nihnú inì-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícotò-nì xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuíco-yá yàtà-yá, te nì xini-yà nècuàchì ñahà mà, te nì cachì-yà xì-né:

—Màsà cùhúún inì-ní, hija, vāchi sàni nduvàhà-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàhà nècuàchì mà.

²³ Daaní, nì sàà-yà vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yà yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-sivì, sacú ndéé-né, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndúá, nì cachì-yà xì-né:

—Quee-nsia fuera, vāchi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídi uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcúndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yà nsidaa-né fuera, te nì quihvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dāndácòò-yāña (vāchi sàni natiacù-ñà). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagru mà.

Nansa ni dāndúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya inì vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchì mà, nchicùn-nèyà. Dandu nì cachì-yà xì-né:

—¿A xinindísà ndisa-nsia ñà-vātùni dandúvahi mii-nsiá?

—Jaàn, Señor —nì cachì-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya òinindáhà-yà nduchinúú-né, te nì cachì-yà:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán nì coo-xi-nsiá, cachí’.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yánè, cachì-yà xì-né ñà-màsà cúnitnùhu nèhivì sàhà ñà-nduá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa ni nihì iin nècuàchì ihìn ni nacahàn-nè ni quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácáá stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndúá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xinì-ndà nì-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndúá vātùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nêhiví

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nêhiví sáhàn veheñuhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te nì dándúvaha stná-yá nêhiví ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yá yáha ga cuàhà nêhiví ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vâchi ndoó-né nahi rii còò stohò-xì.

³⁷ Dandu nì cachi-yá xì nêcuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nêhiví tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nêhiví nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñâyücandúa, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúún gá-yá nêhiví cùhùn quida xì chuun (ì xí-yá mà), vâchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùì nêcuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nêhiví. Te nì nihítáhvi stná-nè dandúvaha-ne nêcuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùì nêcuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quìvì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nêcuàchì partidu cachi-nè nêcuàchì Canaán, te nì là stná Judas Iscariote, divi nêcuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nêcuàchì dacuahá-yá ñà-dacuitià-nè palabra ì xí-yá

⁵ Pues divi ùxin ùì nêhiví yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanu-ne). Te dohó nì cachi-yá xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsiá ladu ndé ndoó nêcuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsiá ndé ndoó nêcuàchì samaritanu. ⁶ Còò, cuisì-ní ndé ndoó nêhiví raza-ndà Israel nì cùhùn-nsiá, vâchi nahi rii nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsiá xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsiá nêcuàchì cuhí, te danátíacú-nsiá nêcuàchì nsì. Te nêcuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xì, dacúxió-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nêhiví inacáa-si ini-xi. Te màsà quidá-nsiá cobrar nùù nêhiví, vâchi uun-nì sàni nihítáhvi stná-nsiá ñà-quida-nsiá ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúnihí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsiá. ¹⁰ Ni morral màsà cúnihí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihí-nsiá, xì ndisàn sà-inái-nsiá, xì stná bastón xi-nsiá. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihí-nsiá cùhùn, vâchi iin nêhiví quidáchúún, xiñuhu cuàha nêhiví-né raya xi-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nêcuàchì vâha, te iin-ni cundoo-nsiá yucán ndé cachi sàà quìvì quee-nsiá ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nêhiví, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóo cuéé-nè. ¹³ Te nú nduú-né nêhiví vâha, dandisá, ducán icúmí cuu xi-né, doco nú mà vâha-ne, dandu nì cúnahá ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cunì-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cunì-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsiá vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcà xì lugar mà. ¹⁵ Vâchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nêhiví ñuu

mà nihì-né na sàà quìvì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

16 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsiá cacanuu-nsia, nahi quisi ìhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyúcàndüá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. 17 Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vâchi dava-ne icúmí-nê quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nihí chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. 18 Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyúcàndüá icúmí-nê datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datúí-nsia nùù nècuàchì mà ñà-ndüá xiníndisá-nsiá, te cunini stná cuahà gá nèhivì inga raza. 19 Doco na sàà-nsiá nùù tè-xidandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vâchi divi hora mà icúmí-nsiá nihítàhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. 20 Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuahàn càhàn; còó, mii Espíritu Ì xì Yuandiaha-nsiá cuahàn dachítùnì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

21 'Te tiempu yucán, dècuèndè tñaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-nè, mate ñánì-nè, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndé stná yuadìhì-nè icúmí-nè nacuni ùhì-nè, te canicuàchì stnahá-né sàhà-né ñà-cui-nè. Ducán icúmí-nè quida-ne (quìvì yucán). 22 Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyúcàndüá icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni ni cúníhñú vâha ini-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. 23 Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndé inga ñuu. Vâchi cunaha-nsiá, tàñàha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndà Israel, te sàni naxicocuñ yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stná Jesús, te xi ñà-jaàn ni cudù ini-ndà

24 'Cunaha-nsiá, màdìà chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdìà chicá ndiaá-te nùù lamú xì-tè. 25 Cuisi nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudù ini-nè sàhàjàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-tè nahi lamú xì-tè, dandu cudù stná ini-te sàhàjàn. Doco nú cachì nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-ndüú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-né sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nèhivì, ni màsà yúhì stná-ndà ñà-malu

26 Ñàyúcàndüá, màsà yúhì-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còó ni-ñàha cui coo dèhé nicanicuañ; icumíá tùia, te icúmí nèhivì cunitnùhu stná-né sàhà-ñá. 27 Doco mii-nsiá, ñà-ndüá cachí xì-nsiá (na ndó cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachtñuhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ni càhàn cayi xì-nsiá ñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-ndüá ni cachì. 28 Te màsà yúhì-nsiá nèhivì cuni cahni xì-nsiá, vâchi cuisì iquicúñú-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahni-néà. Nàyúcàndüá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhì-nsiá, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nèhivì nùù andea ndé ndañuhu dahuun anima-nè xì stná iquicúñú-nè.

29 'Sà-ñàhá-nsiá ñà-ù chòlìhì dicó-né cùmi tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-sì, ni-iin-sì mà sàà cui nú có-chítñùnì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. 30 Te divi ducán stná mii-nsiá (inúú stná-yà mii-nsiá), dècuèndè inàhá-yá

nadaa ididnì iin iin-nsia. ³¹ Ñàyùcàndüá, màsà yúhì-nsià, vâchi chicá ndiaá-nsià nùù laa cuati ma.

Màsà chídèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nêhivì ñà-ndüü-né nêhivì xí, dandu yùhù cachí stnáì xì Yuamáni' í ansivi ñà-divi nêhivì xí nduú stná-né. ³³ Doco nú ni chídèhé-né ñà-ndüü-né nêhivì xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaá stnáì mii-né nùù Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhivì ñuhivì

³⁴ 'Màsà cúcáhan-nsiá a vâxi yùhù ñuhivì yohó ñà-cucumi nêhivì paz. Còó. Mà cúndóó mánì-né; icúmí-né cundoo-ne náâ stnàhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-nì quesai ñuhivì yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nêcuàchì ñahà, cuni ùhì stná-né dido-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tñaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nêhivì sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivì xí. Te ò nú chicá cuú ini-né sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtùì stná-né cunduu-ne nêhivì xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-né yùhù mate icúmí-né cunsida stná-né cruz xi-ne (te sàà-né cui stná-né), dandu có-nâtùì-ne cunduu-ne nêhivì xí. ³⁹ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñuhú-nèàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne nduá.

⁴⁰ 'Nú cudí ini nêhivì xì palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-né yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-né mii-yá ana ni techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nêcuàchì profeta cáhan cuenta xi Dios, te cudí ini nêhivì xì palabra cachí-né, dandu dava-ni ñihítáhvì stná nêhivì mà nùù-yá na ian nduú stná-né iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa ni cui vâha inì-xi, nú cudí ini nêhivì xì ñà-ndüá cachí-né, dandu davani ñihítáhvì stná-né nahi nêcuàchimà. ⁴² Dècuèndè, stná nêhivì chicá nduú nêhivì úún, nú ni cuáha-nsianè chii tècuí coho-ne sàhà-ñá nchícùn-né yùhù, dandu seguru ñihítáhvì stná-nsiá sàhámà nùù Dios —ni cachí Jesús.

11

Nansa ni naxiconihí Jesús nùù nêhivì ni techuún Juan Bautista ni quixi nùù-yá

¹ Ni nsihi ni sàcùnaha nêhivì dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanu-u-ya ñuu te ñuu chinaha-yà nêhivì, càhàn-yà xi-né ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios.

² Daaní, Juan, iá-né vehecàa, te ni xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñàyùcàndüá, ni techuún-né iin ùì nêhivì dacuahá-né ñà-nì cùhùn-né nùù-yá. ³ Ñàyùcàndüá, ni sàà nêcuàchimà ni ndacàtnùhù-né nùù-yá, cachí-né:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiату-nsí?

⁴ Dandu ni cachi-yà xi nêhivì mà:

—Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-ndüá iníni-nsiá, xì ñà-ndüá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nêcuàchì cuaá, níhì-né natùinuù-né, te nêhivì xicá cuéhê, níhì stná-né nacaca vii-né; te nêhivì ni xihì cuñù-xi, níhì-né nduvâha-ne; te nêhivì dòhò, níhì-né natiacu-né; te nêhivì ni xihì, ndanchító

stná-nè natiácú-nè; te nèhivì ndahví, níhítáhví stná-nè cunini-ne razón ndi-aha xí Dios. ⁶ Ñâyúcàndüá, nú cudû ini nèhivì modo xi, dandu contentu icúmí-nè cundoo-ne —nì cachi-yà.

⁷ Daaní, na sámànühù nèhivì nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xì nèhivì sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsià Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsià iin nèhivì (tùha dàma òmì-xì) na iin yutnù ndóyo quidá tàhì? (Còò.) ⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivì ndixí vico? Còò, vàchi nèhivì ndixí vico, vehe rey ndoó-né. ⁹ Pues nú màdì dùcán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues ñà-ndáa nduá. Doco màdì cuísì profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vàchi òmì nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ì sàhà-xì ndé (cachí Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vù-né anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù-xì ñuhivì, còò inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùu Juan Bautista. Doco cachí stnài xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivì, mate nèhivì ùun nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichì, cuàhà gá nèhivì sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivì. Yáha ga sáhandee ini-nè, te vátùnì sàcuàhàn cuàhà-né níhítáhví-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nisa cáhàn cuenta xì Dios, nì cachitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachitnùhu stná sàhámà. Te ducán nisa ia ndé cachì nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, òmì Juan mà nduú Elías (nì cachì nècuàchì sàhana) icúmí naxicocuín. Te nú cuní-nsià, vátùnì mànìhì inì-nsià sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúninì vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachì Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachì xì-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichì. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoó idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnahà, cachá: “Sivì-nsì, doco nsiohó, có-itásáhà-ndá; daaní, xitò tàsi-nsì, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xi Juan xi yùhù, vàchi nì quixi nècuàchìmà nisa ia-ne yohó, cónì sáxíxì-né comida vàha, nì cónì sáxíhì stná-nè (vinu), ñâyúcàndüá nì cachì nèhivì sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhivì, te tùha stnài cuxi comida vàha, te xihí (vinu), doco cachì stná nèhivì xì ñà-yàha ga ndadí, te cachì stná-nè ñà-tùhe coho cuahì, dècuèndè iá vàha stnài xì tè-dàchíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuàchi, cachì-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruá después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivì ñuu cónì cùu arrepentir; icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhà-yà nèhivì ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cónì nàxícocuín ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì ni coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón ni cùì, dandísá, yàchì naxicocuñì ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahi yàà tutnú, cundamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-nè sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí' xi-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí ñhì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sáà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte ni quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco nú ducánì ni quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó ni cùì. ²⁴ Doco yùhù cachí' xi-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí ñhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sáà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —ni cachi-yà.

Nùu Jesús vátuni nàcùndoo-nda contentu

²⁵ Daaní, quivì yucán ni (naquimani) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ìì xi-nì), sàni chitnùni inì-ní ndòò dehá' nùu nècuàchì nchichì, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhvi inì-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnù-ní sàxinìtnùni-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaan nduá ni chitnùni ini mii-ní —ni cachi-yà xi Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu ni cachi stná-yà (xi nèhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni ñihitáhvi' dandacuí nùu nsidanicuú ñàhà. Te còò ni-iin nèhivì ináhà ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xi stná nèhivì cunì cundaà inì-xi sàhà-yá.

²⁸ 'Nahà-nsiá nùì, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún inì-xi, te có-cùndéé gá inì-xi, dandu ñhì-nsiá ndòò dadí ndiaha inì-nsiá quide. ²⁹ (Quida-nsiá ñà-nduá cachí' xi-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni inì, te ndahvi inì, vátuni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúún-nsiá nùì nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa ni xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yà na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni quìhvi Jesús iin itu, te ni yaha-ya yucán, cutnáhà stná-yà xi nècuàchì dacuahá-yá. Dandu ni xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, ni quesaha-nè ni casahnù-nè sicàyòcò nùnì trigu itá yucán, te ni saxi-neà.

² Doco nècuàchì fariseu, ni xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchì-mà, ñàyùcànduá ni cachi-nè xi-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-nè iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùu tutu ìì) ndé cachá' nansa ni quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vachi ni quìhvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te ni xixi-ne ditá vídì ìì yucán, mate ni mii-né ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neà, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvi

stná-nsià nùù ley ìi nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ìi) ini veheñùhu, có-chívàha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùù-né?
⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùù veheñùhu xi Dios.
⁷ (Nàhà xicà) cumáni gá cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá cachí Dios nùù tutu ìi. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí ini ñà-cundehé ndahví stnahá-nsiá, te màdì ñà-cuàha guá-nsiá yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsià sàhàjàn nì cùì, dandu mà dácuidá cuàchi-nsia nèhivi còò falta xi.
⁸ Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivi quivì descansu —nì cachí-yà.

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí

⁹ Daaní, nì quihin Jesús ìchì cuàhàn-yà veheñùhu, te nì quihvi-ya yucán.
¹⁰ Te yucán iá stná iin tiàa nì ìchì dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivi cunì daquéé cuàchi ñiqui-yá, te sàháyucànduá nì cachí-nè xì-yá:

—¿Amádi cuáchi nduá danduvàha-nda nèhivi nú quivì descansu nduá?

¹¹ Te nì cachí-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsià tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? ¹² Cunaha-nsiá chicá ndiaá iin tiàa nùù iin riì. Ñàyùcànduá cundaà ini-ndà, vátuni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

¹³ Dandu nì cachí-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu nì chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà nì nduvàha dahan nahi ñà-inga mà. ¹⁴ Ñàyùcànduá, nì caquee nècuàchi fariseu yucán, nì candatnuhù-né nansa cui dandáñhù-nèyà.

¹⁵⁻¹⁶ Doco ináhà-yà ñà-nduá ndatnúhù-nè, ñàyùcànduá nì quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te nì tenchicùn stná cuàhà gá nèhivi. Te nì danduvàha-ya nsidaa nècuàchi cuhí xi-ne, doco nì chinaha-yà nècuàchìmà ñà-màsà cáchì-nè xì nèhivi ana divi nduú-yá. ¹⁷ Ducán nì cachí-yà xì-né sàhà ñà-nì cùù ndisa ñà-nduá nì cachitnúhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó nì (cachí Dios sàhà Dèhemani-yá):

¹⁸ Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùù, vachi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ini sàhà-yá, te cudí ini sàhà nansa quidá-yá. Nùù anima-yà cuàhìn caquin Espiritu ìi xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivi nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. ¹⁹ Mà nàá-yà xì nèhivi, ni mà cacánúú-yà calle ndàhì ndee-yá. ²⁰ Te nèhivi (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cùcúú dana-ya xì-né. Còó. (Màni gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivi ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùù vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. ²¹ Dècuèndè stná nèhivi inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa ni dàquéé cuàchi nèhivi ñiqui Jesús, te nì cachí-nè màdì Dios chindéé xì-yá, cachí-nè

²² Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaá ñà-malu anima-xi vaxi nùù-yá, te cuáá stná nècuàchìmà, te ihin stná-nè. Dandu nì danduvàha-ya nècuàchìmà, te nì nihi-né nì nacahàn-nè, te nì natùì stná nùù-né. ²³ Ñàyùcànduá, nì ndulocó nèhivi cuàhà yucán, te nì ndacàtnùhù-né nùù-né, cachí-nè:

—¿A v́híní nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

²⁴ Doco iníní nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyùcàndùá nì cachi-nè:

—Còó, v́achi ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yá nansa nacání ini nècuàchì mà, ñàyùcàndùá nì cachi-yá xì-nè:

—Nú nì táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te náá stnàhá-né, dandu mà cùí dandacú gá-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú nì táhndè dava-ne, mà cóó gá stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náá stnàhá-né, dandu mà cùí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán nì cùndúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnàhá ñà-malu xi Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cundujàn nì cùí, mà cùí dandacú gá quisi cusáhnù má nùu tna-ha-sì, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù na tavi ñà-malu. Doco cóó, v́achi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xí-nè.) Ñàyùcàndùá, vátùnì cachí mii-né xì-nsiá ñà-cónì cächí vii-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xì tavi-si, ñàyùcàndùá nàhà xicà, vichì sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ Ìin tiàa ndacuú, mà cùí quìhvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tè. Còó, v́achi dihna icúmí-né chicuhni-nète, dandu vátùnì quida-neàmà.

³⁰ Nsidaa ana có-íá favor xi, contra xi nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xì danátáqui nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchì mà.

³¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá, vátùnì cuicahnú ini Dios sàhà nsidan-icuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè dìqui-yá; doco nú nì cáhàn ùhí-nè dìqui Espíritu Ìi xí-yá, dandu mà níhì-né cuicahnú ini-yà sàhà-né.

³² Mate nì cáhàn ùhí nèhivì dìqui yùhù ana nduú Tna-ha Nèhivì Ñuhivì, doco vátùnì níhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìqui Espíritu Ìi nì cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, nì tiempu ndoo-nda ñuhivì yohó, te nì stná tiempu cundoo-nda inga ñuhivì nicanicuahàn.

Na ian nacúnì-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a váha-ne, ò á cóó, cachí Jesús

³³ Nú nì cachí-ndà v́aha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà v́aha stná fruta sáha-nù. Te nú nì cachí-ndà cóò chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còò chuun stná fruta-nu, v́achi sàhà fruta-nu cundáa ini-ndà a yútnu v́aha nduú-nu, ò á cóó. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahi anima cóò, ducán íá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), v́achi malu sàstnùhù-nsiá. Ñàyùcàndùá, mà cùí cáhàn-nsiá ñà-íá vii. V́achi cui si ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Ìin nècuàchì v́aha, cuàhà ñà-v́aha ñuhú ini anima-nè, te ñàyùcàndùá divi palabra v́aha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñàyùcàndùá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sàa quivì juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuaàha-ne cuenta índù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. ³⁷ V́achi nacua nì cachi-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùu Dios), a cuàhàn-nè càcu-ne, te ò cuàhàn-nè ndañuhu-né —nì cachi Jesús.

Nansa ni xicàn nêhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachì-nè

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñuhu, xì stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachì-nè xì-yá:

—Maestro, cuní-nsì quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsì.

³⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cuisì nêhivì malu te siquini xicàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà níhi-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nêhivì sàhaha) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ini tìxi iin siaca cahnú ùnì ndui te ùnì ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xì yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùnì ndui te ùnì ñuú.

⁴¹ Na quivì cuu juicio, te màcuìta stná nêhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nêhivì tiempu vichi, vàchi nêhivì ñuu mà, nì naxicocuñin inì-nè na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nêhivì vichi, còo, mate sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuñin stná nècuàchì ñahà reina nisa dandacú nùù ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nêhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichì rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùù Salomón mà, (doco có-ndùlócò nêhivì).

Nansa cuú xi iin nêhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu nì quee antes nùù-né

⁴³ Nú sàni quee iin ñà-malu ini iin nêhivì, dandu xicánúú-sì yáha-sì lugar ichì, nandúcú-sì ndé coo dadí-sì. Te nú nì cundaà inì-sì mà cùì, ⁴⁴ dandu cachì-sì: “Còo, chicá vàha nùhì ini anima ndé nisa ie antes, vàchi vehi nduá”. Ñàyùcàndúá, mànuhù-sì anima nêhivì mà, doco nú nì xini-sì còò inga ana inácaá, dandu quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá.

⁴⁵ Ñàyùcàndúá, cuàhàn-sì nàcuàca-sì inga usà tnaha-sì chicá tùha quini, te quihivì nsihi-sì ini anima nècuàchima ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjàn, chicá pesadu nácoo-ne nùù antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xì nêhivì malu tiempu vichi —nì cachì Jesús.

Ñà-ndúá nì cachì Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xì nêhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xì stná ñani-yà. Itá-né tùvèhé, cunì-nè càhàn-nè xì-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nêhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà' iin mamá xi-ní, xì stná ñani-ní; cunì-nè càhàn-nè xì-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachì Jesús xì nêhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nêhivì dacuahá-yá mà, te nì cachì-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-ndúá cunì Yuamáni' ía ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndé yuhù mar.

² Te yucán nì nataca cuàhà gá nêhivì nùù-yá: ñàyùcàndúá nì quècahnu-ya

ini iin lancha, te yucán nì sàcòo-ya. Te nèhivì cuáhà mà, yuhù mar nì sàcùndoo-ne. ³ Dandu nì dàcuahá-yánè cuáhà ìñàha, nì nacani-ya xì-né cuáhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó nì cachi-yá:

—Cunaha-nsiá, nìsa ìa iin nècuàchè xitù, te nì quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa nì saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà nì còya nùù cavà ndé còò cuáhà ñuhù. Te yàchi nì xitiá, vàchi có-ndòò cucùn ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducán orá, dandu nì xixàn nì quida cahni, te nì ìchà, vàchi cóni níhà ' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì ìñù nì còya; te na ní sahnu ìñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùù ñuhù váha nì còya, te nì cuàha viá, ùhùn dico gà tantu nì cana, te ò dava ga-ña, ùni dico ga tantu, te ò dava gà, òcò ùxin gà tantu nì cuàha. ⁹ Ni cúnini váha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachi' —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xì nì nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, nì catnàtuu nècuàchè dacuahá-yá nùù-yá, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun puru ejemplu nacáni-ní xì nèhivì?

¹¹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá, sàni ñihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cunì cachi palabra sàhà ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivi, mate antes nìsa ìa dèhé palabra mà. Doco nèhivì dava ga, cóni ñihitáhvi-né mànihì ini-nè. ¹² Vàchi nècuàchè sàñuhù (ña-vàha) ini-xi, chicá más icúmí-nè ñihitáhvi-né sàhà-ña cucumi-né más gà. Doco nèhivì có-ñuhù ndisa (ña-vàha) ini-xi, dècuènde iyuhu (ña-vàha) sàñuhù ini-nè, icúmíate cuxio dahuan. ¹³ Ñàyùcànduá, puru ejemplu cáhìn xì nèhivì yohó, vàchi mate indéhe cuáhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníni cuáhà stná-nè, doco có-sànihì ini-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá nì cachtñuhu Isaías sànahà (na ní tiaa-ne palabra yohó nì cachi Dios):

Mii-nsiá, cuáhà gà icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàà-nsiá mànihì inì-nsia.

Te cuáhà gà icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cùndàà ndisa inì-nsia.

¹⁵ Vàchi nsidaa nèhivì raza-nsiá yohó, quidámáxiní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùù-né. Vàchi có-cùni-nè cundehè-né (ìchì yùhù), ni có-cùni stná-nè cunini-ne, ni có-cùni stná-nè mànihì ini-nè, ni có-cùni stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi Dios.

¹⁶ Doco mii-nsiá, ndiaha gà iá xì-nsiá vichi, vàchi cundàà inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sànihì inì-nsia sàhà ñà-nduá iníni-nsiá. ¹⁷ Vàchi cunaha-nsiá, cuáhà gà nècuàchè profeta sànahà, xì cuáhà gà más nèhivì xì Dios, nsidaa-né nìsa cunì sàstñuhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ì sàni xininùù-nsiá vichi, doco cóni ñihitáhvi-né ducán. Yáha ga nìsa cunì-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni ñihitáhvi-né ducán.

Ñà-nduá cunì cachi ejemplu sàhà nècuàchè xitù

¹⁸ Vichi cunini váha-nsia, vàchi cuàhìn quide explicar nansa cunì cachi ejemplu sàhà nècuàchè xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xì ñuhivì ì xì Dios, te iníni iin nèhivì, doco có-cùndàà váha ini-nè sàhà-ña, dandu vaxì ñà-malu, te dactuxíó-si palabra xì Dios iá inì anima nècuàchì mà. Ñàyùcànduá nacua nì cuu xì tata nì còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xì stná nècuàchì mà. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníni xì palabra ì, te vichi vichi cudí gà ini-nè sàhà-ña. ²¹ Doco na ian cuú xì viú còò yohò-xì, ducán cuú

stná xì-né; iyuhu gá quidándéé ini-nè. Vàchi nú sàni yàha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivi xì-né, dandu luegu naxicócuñ ini-nè, te nacóó-né palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahi iñu nduú nèhivi iníni xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacáni ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó; cuàhà gá xího-né coo cuica-né; ñàyùcàndüá, dandahviàmànè, te sadiàmà nuù palabra xi-ya ini-nè, mà cùì níhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nuù ñuhù vaha nduú nèhivi iníni xí palabra xi-ya, te cundàà ini-nè, te quidá ndisa-neà cumplir; quidá-né na iin viu nì cana viì, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùni dico tantu, te ò ñà-nì cana òcò ùxin tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuéhè nì sahnù mahi viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi, ducán iá' nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xiní ùhi xì-né, te na quidi-nè, mii-né xi nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stná-te tata yùcù chicuéhè mahi itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viu cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stná ñà-nduú yùcù chicuéhè mà. ²⁷ Te na ní caxini peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachi-te: “Señor, amadi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿indù chuun nì xitià guá yùcù chicuéhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xiní ùhi-xì' nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-ní cùhùn-nsì tnuhu-nsi yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachi-nè, “Còtó tnuhu stná-nsià viu. Chicá vaha ducání nì coá dècuèndè nú sàni sahnù ndüià, te sà-iá ndanchito cosecha. Dandu quivi mà cuàhin cachi xi-nsià ñà-dihna yùcù chicuéhè datacá-nsià, cunuhnià manojó, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nacòovàha nùnià”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi, ducán iá' nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhiví, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stná quidávaha tacà-xi mahi-nù.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchi ñahà nì dàquée-ne mahi ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivi cuàhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachi Dios): cuàhà ejemplu cuàhin nacani xì nèhivi. Cuàhin datúì cuàhà iñàha nùù-né, cuàhà palabra nì ìa dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhiví, nì cachi-yà.

Nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivi cuàhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivi dacuahá-yá, cachi-nè xì-yá:

—Cachi-ní xì-nsí nansa cuní cachi ejemplu sàhà yùcù chicuéhè iá itu mà.

³⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nècuàchì ni chihi xi tata vâha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhiví yohó. Te tata vâha ma nduú nèhivi cusáhnû Dios nù-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivi xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa ni chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí'. Daaní, quivì ni ndanchito cosecha mà, divi quivì xinu tiempu yohó nduá. Te peón ni ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua ni cuu xi yucù chicuéhè mà, ni sàcùnuhnià, te ni xixàn, ducán icúmí cuu stná (xi nèhivi malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dátucù xi ñanitnaha-xi, xi nsidaa gá stná ana quidà-xi ñà-có-ndiàá, te mà cundóó gá-nè ñuhiví xi, ⁴² vâchi icúmí-nè ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàa meru tiempu xi nèhivi ndacuisì ini-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-né, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-né quivì sàa Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhiví yohó. Ni cúniní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xi-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà dihùn índuxin

⁴⁴ Ñuhiví ì xi mii-yá iá ansivi, ducán iá` nahi dihùn cuáhà índuxin dèhé nù iin ñuhù, te ni ndacùhun iin tiàa-ña. Ñâyùcànduá ni nachidèhé-nèa, cudî gá ini-nè. Dandu mànuhù-né ni dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te ni sàhàn-nè ni xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà si-diqui yâha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xi-yá nacua ni quida iin nècuàchì dicò te nacuiín, nducú-né si-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin ni tùi iin si-diqui chicá nsiaha. Ñâyùcànduá ni sàhàn-nè ni dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te ni xiin-ne si-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhiví ì xi mii-yá iá ansivi na iin ñunù chicáá-nè mahi mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-néa yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòovâha-sì icà sàcáté, te siaca chicuéhè, xitìà-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xinu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivi, cuaán cuita nèhivi malu, te cuaán cuita nèhivi vâha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivi malu mà ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna nùhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu ni ndàcàtnùhù Jesús nù nèhivi yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsià sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsi Señor —ni cachi-nè.

⁵² Dandu ni cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xi ley ì, nú sàni dàcuáhà vâha-ne sàhà ñuhiví ì xi mii-yá iá ansivi, dandu (cuaha-ni iá, vâchi ináhá-nè ley sàna, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stnáma na iin tiàa ndoó vâha cuáhà traste xi, vâtùni tavà-né iin ñà-saa, te tavà stná-nè iin ñà-sàna.

Nansa ni quida nèhivi ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Ni nsihi ni nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu ni quihin-ya ichi mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yá ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñuhu, te ni

quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índü nì xini-ndà nì cunchichí guá nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amadí déhe nècuàchì tùha yàcún yutnú nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-né nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índü nì nihítáhvì guá-né quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vàchi nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Íin ana cáhàn cuenta xì Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, cóo, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndüá, mànicúí quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vàchi có-xiníndisá-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnúhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús.

² Te nì cachi-te xì nèhivì xì-te:

—Ádi nsi-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndüá quidá-né cuàhà milagru —nì cachi-te.

³ Vàchi Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecà. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihì ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vàchi nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndüá, cuní-te cahni-téné, doco yúhì-te nèhivì ñuu-te, vàchi quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núú Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxinu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha déhe Herodías mà núù nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudii ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì chinaha-té Dios dacútáhvì-téñá ndéni iñàha nì cui nì cacán-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núù dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cacán-ña), te ñàyùcàndüá nì cachi-ña xì rey mà:

—Dini Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoo indéhe yucán, ñàyùcàndüá nì dándàcù-te ñà-nì cóo nacua nì xicàn ñahà chii mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodó díni ndómà vehecà. ¹¹ Te nihí nèhivì dìni-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácaa ini iin charola. Ñàyùcàndüá, nì tnií ñahà chii mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñá dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsií ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnúhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcuxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihì nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndoo nèhivì. Doco nì xinitnúhu nèhivì cuàhàn-yá, te ñàyùcàndüá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchí. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yá yucán), te nì quee-ya núù lancha mà, dandu nì xini-yá ndoo cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhì ini-yànè; ñàyùcàndüá nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí xì-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá núù-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñâyùcàndùá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

¹⁷ Dandu nì cachi-nè:

—Cuisì ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiaña quixi.

¹⁹ Dandu nì dāndācū-yá nì mácūndoo nsidaa nèhivì yucán nùu yucù cuati. Te nì tniì-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca, te nì ndacoto ndiāa-yà diquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuāchì-yáñà nì sàha-ya nècuāchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-nèa nùu nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxin ùi icà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuāchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùu tècuí mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuāchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùu-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danácuitià-yà nèhivì cuáhà yucán. ²³ Te na sání ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahi mar, te cuáhà gá sání nacuahnu todò tècuí. Ñâyùcàndùá ndé ndiāchì ñihní-nu, vāchì yāha ga ndee caná tàchì ladu nùu-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàa-yà yucán xicándódo-yá nùu tècuí. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vāxi-ya, nì cayùhì cuāhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vāchì yùhù nduí. Màsà yúhì-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, nú divi nduu-ní, cachí-ní xì' caqui nùu tècuí sàì ndé vāxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñâyùcàndùá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuí cuàhàn-nè ndé vāxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yúhì-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuí mà nì cùí. Ñâyùcàndùá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsi Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tniì-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vāha màsà cóó-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuiin tàchì. ³³ Te nì tñatuu nsidaa nècuāchì ñuhú ini lancha mà nì sàcutasisi-nè nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemani Dios nduu-ní!

Nansa nì dāndúvāha Jesús cuāhà nècuāchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sání yāha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàa-yá ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì

càhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivi ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-nduá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcànduá xìho stná-nè quida cuìhna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò càhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima nèhivi, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón.

²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndáhi-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xì David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni nàxícónihí-yá nùù nècuàchìmà. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhi guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachi-yá (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuísi nùù nècuàchì raza-ndá Israel ni techuún Dios yùhù càhàn xì', vàchi nahi rii ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìin sisi-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—(Ùhi quide ñà-nduá xícàn-ní, vàchi) có-nduá ducán dacúxíó-ndá dità nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sihina cuati.

²⁷ Doco ni cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina cuati, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tixi mesa xì stohò-si. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuàhà gá xinindisá-ní. Ñàyùcànduá, ducán ni cóo nacua xícàn-ní.

Ñàyùcànduá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivi

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichi mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichi mà, ni nana-ya iin yucù ni sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivi ni nataca nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xì-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndàhà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te ni chítànduhù-ñánè nùù-yá, te ni dándúvaha-yané. ³¹ Ñàyùcànduá, ni ndulocó nèhivi cuàhà mà na ní xini-nè nansa ni cuu ni nacahàn nècuàchì ìhìn, te ni nduvitá ndahà nècuàchì cuhí ndàhà-xí; stná nècuàchì xicá cuèhè, ni nacaca viì stná-nè, te ni natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivi ni xini mà, cuàhà gá ni naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivi ñuu-nè Israel.

Nansa ni dàcùxí Jesús cùmi mil nèhivi

³² Daaní, ni cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Cuhí inì nèhivi yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndá ùni quìvi ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùni' nacutià-nè nùhù-nè nú tãñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichi nùhù-nè.

³³ Dandu ni cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿índù nìhì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vàchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te ni ndàcàtnùhù-yá nù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu ni dàndàcú-yá ni mácúndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te ni tñi-yá ùsà pan xì stná siaca ma, te ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchì-yáñà ni sàha-yá nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néa nùu nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te ni xixi nsidaa-né ni ndenuu ini-nè. Dandu después ni dàtácá-nè ùsà canasta ni chitu ñá-ni cuyodó gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa ni xixi ma, cùmi mil ni sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, ni dànácuítì-yá nèhivì mà, te ni nana tu-yá iin lancha cuàhàn-yá dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu ni quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te ni xicàn-nè ñà-ni quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudí ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán ni xicàn-nè, áma níhíndèè-né daquéè cuàchi-ne dìquì-yá. ² Doco mii-yá, ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-icúmi cuun dàvì”. ³ Daaní, dàtnàa tu, nú color cuahá íá ansivi, te ndiaha gá itá vicò, dandu cachí-nsiá: “Vàxi dàvì vitni”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vàchi mate vátùni nacuni-nsiá seña íá ansivi, doco mà cùì nacuni stná-nsiá índù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vàchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhì-né cundehè-né milagru cunì-né, cuisì milagru ni cuu xì Jonás sàhana —ni cachi Jesús.

Dandu ni nacoo-yanè cuàhàn-yà.

Nansa ni cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-ni cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu ni caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco ni nandòó-né cunihì-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchì xí pan xì nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu ni quesaha-né ndatnúhù-né, cachí-né:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihì-nda vàxi, ñàyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu ni cundaà ini-yá ñà-nduá ndatnúhù-né, ñàyùcànduá ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisà-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vàxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia sàhà ùhùn pan (ni xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná ini-nsia sàhà ùsà pan ni xixi cùmi mil nèhivì, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdi pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachi xì-nsiá ñà-ni càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchì xí pan xì nècuàchì mà.

¹² Dandu ni sàà nècuàchi dacuahá-yá ni cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá ni cachi-yà, màdi ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhà nècuàchi fariseu xi nècuàchi saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-ndiúú ndisa-ya Cristu ni quixi nùú Dios

¹³ Daaní, cuàhàn Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te ni ndàcàtnùhù-yá nùù-né, cachi-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhìví, ¿índù nècuàchi nduí cachí nèhivi?

¹⁴ Te ni cachi-nè xi-yá:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachí-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduù-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana ni sacahàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsiá?

¹⁶ Dandu ni cachi Simón Pedro xi-yá:

—Divi Cristu Dèhemaní Dios íá nicanicuahàn nduu-ní.

¹⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdi nèhivi ñuhìví yohó ni dàtnúú ini xi-ní ñà-ni cundaà ini-ní ducán. Còó, divi Yuamáni' íá ansivi nduú ana ni dàtnúú xi sàxinítnùni-ní. ¹⁸ Te yùhù cachí' xi mii-ní, Pedro, ñà-icúmi-ní cunduu-ní na iin cavà fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivi-xí icúmi danátáqui. Te mate (ni queé) nsihí ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundea nùú ana xínduu tàcá nèhivi xí. ¹⁹ Vàchi cuàhàn daníhitáhvi' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmi yàha nèhivi ndè ñuhìví ìì xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachi-ní xi-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachí-ní xi-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndè ansivi —ni cachi-yà.

²⁰ Dandu ni sàcùnaha nsidaa nècuàchi dacuahá-yà mà ñà-màsà cachí-nè xi nèhivi ñà-nduú-yá Cristu (ni quixi diqui-xí).

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmi-yâ cui-yâ

²¹ Daaní, quivi yucán ni quesaha-yá cachitnùhu-ya xi nècuàchi dacuahá-yá nansa icúmi cuu xi-yá na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmi-yâ ndoho cuahá-yà, ni cachi-yà xi-né, vàchi ducán icúmi quida nècuàchi sahnú dandacú, xi stná dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmi-yâ natiacu-yà tixi ùni quivi. ²² Dandu ni tava cuaán Pedro-yà, te ni càhàn duchi ini-nè xi-yá, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

²³ Doco ni naxiconihí-yá nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùú, vàchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíni-ní xi'! Cuisi chuun xi nèhivi ñuhìví yohó nduá nihnú inì-ní, màdi chuun xi Dios.

²⁴ Dandu ni cachi-yà xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xi', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhá-né xi' ñà-cui stná-nè. ²⁵ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñúhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco ni ni cui-nè sahí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ²⁶ Vàchi mate ni nihí iin nèhivi nsidaa ñà-íá ñuhìví, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná

anima-nè càcua nù Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nèhiví nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷Yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí naxicocuïn, cutnahá stnáì xì cuahà ángel xì. Te ndiaha gá icúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamáni'. Dandu nsidandaì sàhà nsidaa nèhiví ñuhiví, según nansa ni quida iin iin-ne.

²⁸Te cunaha-nsiá, dava mü-nsiá nècuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quiví naxicocuïn yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa ni nadama Jesús müi-yá, ni natnuù nihni ndiaha-yá

¹Daaní, na ní yàha iñù quiví, dandu ni saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuahàn cuaán-yá xì-né ndé ònì iin yucù ducún. ²Te yucán ni nadama-ya, tucu ni nàcùnahà-yá ni xini nècuàchì-mà, vachi ni natnuù nihni fuerte nù-yá nahi orá, te ni nanchiì cuxín yaa stná sicoto xi-ya nahi nduá orá. ³Dandu nanàà ni xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nèhiví (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nè xi-yá.

⁴Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavaha-nsi ùnì siahva, nú cuní-ní; ian coo müi-ní, ingá coo Moisés, te ingá coo stná Elías.

⁵Meru cáhàn Pedro ducán, te ni dàhvi nsidaa-né mahì iin vico nchií ndiaha. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahì vico mà, cachí-yá:

—Dèhemaní nduú ana yohó, te cudíì ini sàhà-yá. Ñàyucànduá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶Daaní, na ní inini nècuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu ni tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vachi ni yúhí cuáá-nè. ⁷Dandu ni tnàtuu Jesús nù-né, te ni chituu-ya ndahá-yá icà-né, cachí-yá:

—Vàtùni ndacuita-nsia; màsà yúhí gà-nsiá.

⁸Dandu ni ndacoto-ne inicutu, te ni xini-nè, còó cá iin, ndé làcà müi Jesús iá yucán.

⁹Daaní, ni naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà ni chinaha-yánè, cachí-yá xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhiví ñà-nduá ni xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví.

¹⁰Dandu cachí-nè xi-yá:

—Nú ducán, dandu ¿indù chuun cachí nècuàchì ley xi veheñuhu ñà-dihna icúmí naxicocuïn Elías?

¹¹Dandu ni cachí-yá xì-né:

—Ñà-ndáà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuïn-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹²Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nècuàchì-mà, doco ni nacuaà nèhiví-nè, ni quida ndevàha-ne xì nècuàchì-mà nacua cudíì ini-nè. Te ducán icúmí-nè dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví.

¹³Dandu ni sàà nècuàchì dacuahá-yá ni cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yá sàhà-xí.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴Ni nsihì ni nasaa-yá xì-né ndé ndoó cuahà nèhiví, dandu ndacá nècuàchì-mà iin tiàa ni quesaa nù-yá. Te ni sàcuìn sisi tiàa ma nù-yá,

¹⁵cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vâchi cuahà gá xichi xíhi íhi-te. Yáha ga ndohó-te, vâchi cuahà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí. ¹⁶ Ñâyücánduá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dachuaha-ní, doco màni cùì dandùvâha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá; nì có-sâa-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quívi icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sâhâ-nsiá? Pues cundaca-nsiâte quixi nùu.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vâxi nùu-yá), te nì dândacú-yá nì sadi-yà nùu ñâ-malu mà, te nì quea cuahàn. Te nì nduvâha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na iá cuaán-yá xì nècuàchì dachuahá-yá, dandu nì catnâtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùì tavà nsiùhù ñâ-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sâhâ-ñâ iyuhu guá xiníndisâ-nsiá, ñâyücánduá mànicùì. Vâchi ñâ-ndáa nduú palabra cachí` xì-nsiá yohó: nú xiníndisâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vâtùni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vâchi nsidanicuú ñâha cui quida-nsia, nú xiníndisâ-nsiá. ²¹ Doco ñâ-malu tnaha quisì nîa inacaa ini tèchii ma, có-queè yáchâ, cuisì nú ni câcàn tâhvi-nsiá nùu Dios, te cunihi dócó-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñâ-icúmí-yâ cui-yà

²² Na iá va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yâhi ndahà nèhivì (malu), vâchi iá ñin tiâa cuahàn cahin xì` nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùni quívi icúmí natiacuì —nì cachi-yà.

Te nèhivì dachuahá-yá, cuahà gá nì nâcùndoo-ne tnùnsi ini sâhámâ.

Nansa nì ñihì Jesús dihùn ñâ-chiyâhvi-ya cuota xì-yà

²⁴ Daaní, na ní sâa-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnâtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyâhvi maestro xì-nsia cuota xì-ne?

²⁵ —Jaan —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé iá-yà). Te dihna-ya nì câhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxì ini-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xì mii-té tavá-te cuota xì-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xì)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divì nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-né, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sâhâ-ñâ có-cùnì-ndâ cuduchi ini ni-ñin nèhivì sâhâ-ndâ, ñâyücánduá cuahàn-ní mar yucù siaca, te quisì primeru ñihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihi-ñiâ cùhùn chiyâhvi-ní nùu nècuàchimâ, vâchi vâtùni sâa mà sâhâ ndúì-ndâ —nì cachi-yà.

1 Daaní, hora yucán nì nṭatuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nùu nsidaa nèhivì ñuhivì ì xí mii-yá íá ansivi?

2 Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicani-yàte mahì nsidaa-né, cachí-yà xì-né:

3 —Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó; nú màsà náxícócuñin ini-nsiá, te nàcùnihu vii inì-nsia na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhivì ì xí mii-yá íá ansivi. 4 Ñàyùcàndúá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ì xí Dios. 5 Te nú sàhà yùhù quidáñúhù nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davanì queá na ian yùhù quidáñúhù-né.

6 Nú ni datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xí, ñdahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùu yódó dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunù sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. 7 ñdahví nèhivì ñuhivì datúcù xì ñanitnaha-xi! Vàchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa disáhà-xí túcù-né.

8 Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsia, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihì-nsia, te ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu nicanicuahàn. 9 Te nú sàhà nduchìnú-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacaná-nsiá, vachi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùu Dios) xì mindaa nduchìnú-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xì ndúá, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tùcù

10 Màsà nunca cahìchì inì-nsia iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vachi cachí ndài xì-nsiá, ndé ansivi ndoó àngel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nùu Yuamáni. 11 Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesai ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu nì cuí.

12 ¿Nansa tuxì inì-nsia quida iin tiàa nú ndoó iin cientu rii xì-né, te nì tùcù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi nì ndañuhu ma? 13 Te nú sàni natù-sì, dandu cudù gá ini-nè. Ndé chicá cudù ini-nè sàhà quisi yucán nùu nsidaa gá quisi cóni túcù mà. 14 Pues ducán íá stná xì nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cunì Yuandiaha-nsiá íá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanitnaha-nda iin cuàchi nùu-ndà

15 Nú ni quidá iin ñanitnaha-nsia iin cuàchi nùu iin-nsia, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nùu-xí, xiñuhu tavà cuaán-ñánè iladu, te ndatnuhu ví-né xì nècuàchimà. Te nú ni quihìn casu nècuàchimà, dandu ñà-sàni dácacu tnahá-né nduá. 16 Doco nú có-quihìn casu nècuàchimà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gà nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xi nansa ndisa íá chuun. 17 Doco nú ni-xi ñà-jaàn có-cunì-nè, dandu nì cùhùn-nsiá nùu nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios. Te nú iin-nì có-cunì-nè quihìn casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu nì cúnáhà chuun ma, te quida-nsia cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xi.

18 Ñà-ndáá nduá cachí xì-nsiá yohó; nú cachí-nsiá xì nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Stná palabra cachí-nsiá xì-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndé ansivi.

19 "Te cachí stnàl xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi ndùl-nsiá cuàhàn-nsiá càcàn tàhvi-nsiá iñàha nùu Yuamáni' ía ansivi, dandu icúmí-yâ quida-yañà, ndéni chuun nì cui nì cùndúá. 20 Vâchi nú sàni natacan-nsiá mate úi ò ùni-nsiá iin-ni xaan, te ndàcùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnàl cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanìtnaha-xi

21 Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanìtnahi nú nì quida-ne cuàchi nùí? ¿A ndé' ùsà xichi, ò nadaa xichi?

22 —Còó —cachí Jesús xì-né— màdì cuísi ùsà xichi, cachí'. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gà nùu ùsà xichi nì cùndúá.

23 "Ñàyùcàndúá, ducán ía stná ñuhiví ìì xí mii-yá ía ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xi nèhivi nduú peón xi-ne. 24 Nì natavà víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. 25 Doco còó nì-íñàha icúmí-tè ñà-danáa-té. Ñàyùcàndúá, nì dándàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xì-tè sàhà-ñà tui dihùn danáa-té. 26 Doco nì tutuyuhu-té ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachi-te: "¡Señor! Quida sacù-ní favor xí', cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáa nsihí". 27 Ñàyùcàndúá, nì cuhi ini rey mà-té, te nì nacoò-nète, nì dándùtù nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-té.

28 "Doco nì quee cuisi-té nùu rey mà, te nì sàhàn-te nì nanducu-té inga peón nduú compañeru-te, vâchi iníhíca stná nècuàchimà iin cientu dihùn plata nùu-té. Te nì tnii nihni tnuu tehe-té dúcùn-né nì cachi-te xì-né: "Danáa dahuun ñà-ndúá iníhíco nùí". 29 Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchimà ñuhù nùu sàhà-té nì sacundahví-nè nùu-té, cachi-nè: "Quida sacù-ní favor xí' cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáa nsihí". 30 Doco còó, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáa nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-né. 31 Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-nè. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndúá nì quida-tè. 32 Sàhàmà tucutu nì cana rey mà-tè nì cachi-nè xì-té: "¡Peón malu ndùu-yó! Vâchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dándùtù nsihí ñà-ndúá nì iníhíco, vâchi ducán nì sacundahvú nùí'. 33 ¿A có-ndiá ìcà stnáú cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?" nì cachi rey mà. 34 Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidà ini-nè, ñàyùcàndúá nì dàyáha-nète ndahà tè-dàndòhò-xì nèhivi ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáa nsihí-te.

35 "Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' ía ansivi xì mii-nsiá nú có-cùnì-nsiá cuicahnú ndisa ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsiá —nì cachi Jesús.

19

Màsà cáte stnàhà-ndà

1 Daani, na ní nsihí nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. 2 Te cuàhà gá stná nèhivi nì nechicùn xì-yá nì sàà stná-né yucán. Ñàyùcàndúá nì dándùvaha-ya nècuàchi cuhí xi-ne.

3 Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùu-yá nì càhàn-nè xì-yá áma nihìndèè-né daquée cuàchi-ne diquì-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátùni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa nì nì cui?

4 Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sání cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nêhivì primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. 5 Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá disàhà-xí nándahà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuàân-né nùu yuadìhì-né. Ñàyùcàndùá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichì na imindaa nêhivì sàni nanduu-ne. 6 Sáhámà có-nduú gá-né díin díin nêhivì; cóò, vâchì quida-nda cuenta na ian imindaa nêhivì nduú-né. Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcátnáhà Dios-nè, dandu ni-iin nêhivì màsà caté stnàhá-né.

7 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ñíndù chuun nì cachi Moisés íá permisú, vátuni cuàha-nda ñahàdìhì-ndà iin tutu cachì cuàhàn-ndà cate-ndàñá, dandu naco-ndañá? —nì cachi-né.

8 —Còò —cachi-yà—; sàhà ñà-có-cùni-nsiá cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì sàhà Moisés permisú cate stnàhá-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhivì, cóò, màdì ducán nisá ía. 9 Te yùhù cachì stnái xì-nsiá, cuàchì ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchì tiàa ñahàdìhì-né, te coo-ne xì inga nècuàchì ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdìhì-né xì inga tiàa, dandu màdì cuàchì cunduu ñà-cate-né ñahàdìhì-nemà. Te nú nì nándahà stná iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà nì sate stnàhá, divini cuàchì cunduu stná mà.

10 Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) íá chuun sàhà iin ñahàdìhì-ndà, dandu chicá vâha màsà nándahà-ndà.

11 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nêhivì sàà mànihì inì-xi sàhà ñà-nduá nì cachi jaàn, cuisì nêhivì sàni nihitáhvi mànihì inì-xi.

12 'Dava nêhivì, có-íá nsihi iquicúñù-né, vâchì ducán nì cacu-ne, ñàyùcàndùá, có-nándahà-né. Daaní, dava nêhivì, có-íá nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nêhivì xì-né. Daaní, dava stná-né cuisì sàhà-ñá (cudì ini-né quida-ne) chuun xi ñuhivì ìi xí Dios, ñàyùcàndùá có-cùni-né nándahà-né. Nú nì sàà-nsiá mànihì ini-nsiá palabra yohó, vátuni, (te nú cóò, pues mà cundáa ini-nsiá).

Nansa nì chitandòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatùá

13 Daaní, ndacá nêhivì ñà-cuati vâxi nùu-yá ñà-chitandòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te cãcàn tàhvi-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-né nùu nècuàchimà. 14 Ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá núi. Màsà cãdí-nsiá nùá, vâchì nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhivì ìi xí mii-yá íá ansivi —nì cachi-yà.

15 Dandu nì chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

16 Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachi-te xì-yá:

—Maestro, mii-ní vâha ndisa-ní. Cachì-ní xí' indù obra vâha quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn.

17 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà indù iñàha nduú ñà-vàha? Vâchì cóò ni-iin nêhivì ùn vâha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vâha ndisa inì. Doco ní cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivâha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

18 Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanìtnaha-nda. 19 Te ni cóo tnùñuhu xì-nda nùù yuadìhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

20 Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù iñàha cumànì gá quide?

21 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsihi-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùù nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuahà ñà-cuicà íá ansivi. Te quixí-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

22 Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuahà-té. Ñàyúcànduá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

23 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuìsì nduá cachi xì-nsiá: Ùhì sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi. 24 Te ùhì gá stná dayáha-nda iin camellu nùù chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhì nduú ñà-yáha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xí Dios —nì cachi-yà.

25 Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhì ndisa càcu anima iin nèhiví.

26 Dandu nì indehè vaha Jesús-nè, te nì cachi-yá:

—Nèhiví ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vātùni, vachi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

27 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchicùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyúcànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nihì-nsí?

28 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndácuìsì yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí nàcòì nùù silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsi-úxin ùi mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùù iin silla víco ma, te dandacú-nsiá nùù nsidaa descendencia xí nsi-úxin ùi dèhe Israel. 29 Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhiví iñàha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-nè. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quadámà, vachi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-né, te nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. 30 Doco cuahà nèhiví idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuahà ana nchicùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònuù-nè nùù-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvã

1 'Ducán íá ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuahàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùù-nè. 2 (Te na ní

tù-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quìvi, ñàyùcànduá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhfin ni quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán ni xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcànduá ni càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyùcànduá, ni dàndáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxihúì, te yucán ni nihì tú-né iin ùì gá peón; stná càhùnì ni cuaà, ducán ni quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úun más gá tiàa yucán, ñàyùcànduá, ni cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te ni cacachì-te xi-né: “Divi sàhà còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu ni cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá itui, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quìhvi último ni cáyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón ni quìhvi primeru”. ⁹ Ñàyùcànduá, dihna tiàa ni caquìhvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcànduá ni quesaha-té daquéè cuàchi-tè dìquì lamú mà, ¹² cachì-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni ni quidachuún-né xi nsiùhù, mate ndui yacá ni quidachuún ndee-né nùù cahni”. ¹³ Dandu ni cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdì cuàchi nduá quidé. ¿Amadí sàni ndòò sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsiá iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nì, vachi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-quide xì dihùn xí nacua chítùnì inì? ¿ò cumbidiá inì-ní ñà-ní quide iin ñà-vàha (sàhà nècuàchimà?)”, ni cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyucànduá, nècuàchì chicá idónuu vichì, icúmì-né sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchicùn cahà-xí vichì, icúmì-né sàà-nè nàcòdònnùù-né nùù-xí. Vachì mate cuàhà nèhivì canà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmì-yà cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichì mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te ni tavà cuàán-yà nsi-ùxìn ùì tiàa dacuahá-yà, te ni cachi-yà xi-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmì-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmì yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmì-né cachi-nè ñà-fuerza icúmì cui. ¹⁹ Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cuiì-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchica cruz, doco tìxi ùni quìvi icúmì natiacui.

Ñà-nduá ni xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxì ñahàdihì Zebedeo nùù-yà, ndacá-né dèhe-ne, te ni sàcùlìn sisi-né nùù-yà, cunì-né càcàn-nè iin favor nùù-yà. ²¹ Te ni cachi-yà xi-né:

—¿Índù iñàha cunì-ní?

Te ni cachi-nè xì-yà:

—Cuní nihitáhvi ndúì dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvi sàà-ní cusahnu-ní ñuhivì, iin-tè coo ladu cuàhà-ní, te ingà-te ladu itnì-ní.

²² Dandu ni cachi-yà xi ndúú tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sánilhi ini-nsiá ñà-nduá xícàn tàhvi-nsiá núú. ¿A vátùni cundee ini-nsia ndoho-nsia nacua icúmí ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

—Jaan —ni cachi-nè— vátùni stná nsihùh.

²³ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-ndaà nduá, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmí-nsiá yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhìtáhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúú, mà cúí, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamáni' nduú ana chítnùni ini-xi índù nēhivì nìhìtáhvì cundoo iin iin ladúú.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yá, ni cuduchi gá ini-nè sàhà ù ñàni mà. ²⁵ Doco ni cana-ya nsidaa-né ni nátácá-nè nùù-yá, te ni cachi-yà xi-né:

—Sà-ínáhá-nsiá nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nēhivì ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nìhì chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmí-né cunduu-ne ana xinúcuáchi nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cuní codònnù nùù-xí, icúmí-né cunduu-ne nahi peón chindéé xí nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì, cóni quésái ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nēhivì núú. Còó, sàhà-ñà cunucuachi mií nùù-né ni quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa ni natùinuù ùi nècuàchì cuaá ni quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xi compañeru-yà, ni quihin-ya ichì ni quee-ya ñuu Jericó, te nchicùn cuàhà gá stná nēhivì dava ga. ³⁰ Te yuhù ichì yucán ndoo ùi nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu ni quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhì ini-ní nsihùh!

³¹ Dandu nēhivì cuàhà yucán, ni canáhà-nè xi nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiá —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùi xí David! ¡Cuhì ini-ní nsihùh!

³² Dandu ni cucuiin-yà, te ni cana-ya nècuàchì cuaá mà ni cachi-yà xi-né:

—¿Ndá nduá cuní-nsiá quide sàhà-nsiá?

³³ Te ni cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuní-nsì natùinuù-nsì.

³⁴ Ñàyùcànduá ni cuhi ini-yànè, te ni chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichì vichì ni natùinuù-né. Dandu ni tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa ni tui iin burru ñà-cuindànùú Jesús quihvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ni sàà-yà xi-né yatni ñuu Jerusalén ndé íá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucú Olivo. Dandu ni càhàn-yà xi ùi nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhàn cueé-nè nùù-xí. ² Te dohó ni cachi-yà xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùù-xí. Te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá nuhnì iin burru xi dēhe-sì. Quisi yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsiá quixi. ³ Te nú càhàn nēhivì xi-nsiá sàhà-sí, dandu cachi-nsiá xi-né ñà-Stoho-ndá Señor xiñuhu xi-sí, doco luegu naxicocuñ-sì —ni cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xi-né) sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-ndùá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhaha na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xi nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cun-dehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, niñnú ndáhvi ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisi (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhaha ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dándacú Jesús nùu-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xi dèhe-sì. Dandu nì chitándòò-né sìcoto xi-ne diquì-sí, te nì sàcùnùu-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichì segùn estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuàhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yá yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnú nì chindoo stná-né ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cána ndee-né, cachí-né:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ìi xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndenihí vaha-ndané, vachi cuenta xi Stoho-ndá Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhe cahnú mii-yá íá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sání quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-né:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuàhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-né nduú ñuu Nazaret íá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiñ fuera patiu veheñùhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñùhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiñ yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yá silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xi nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ìi: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì cacán tàhvi-né nùí”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sání nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachí Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñùhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùu-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhè-nè; te nì dándúvaha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá. Te nì tiacu stná-né cána ndee ñà-cuati ini veheñùhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ìi xí rey David nduú-né!”

¹⁶ Ñàyùcándúá, nì candudana nècuàchìmà, cachí-né xi-yá:

—¿A có-íní-ní nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Jaàn, íníní. Doco mii-nsiá, a táñaha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xi Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquín sání dàtnúu stná-ní sàxínitnùnì-xi, te nì nihì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-ní.

(Ducán nì cachi Jesús xi nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu nì nacooyanè, te nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidi-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni caná quisi vídi-nu

¹⁸ Na ní tìnuuù, nì quihin-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà iín iin nù-higu. Ñàyùcànduá, nì nàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisi vídì caá, cutu ndahà cuíi-ni-nù iá. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisi vídì yohó.

Dandu luegu nì ichì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yá ñà-nduá nì cuu, nì ndulocò-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ichì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáà nduá cachi` xì-nsiá yohó; nú nì cúníndísá vaha-nsia, te có-ndòò-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuiis milagru na ian nì cuu xì nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxíóá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu.

²² Vàchi nú nì cúníndísá ví-nsiá, dandu nìhítàhvi-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-nsiá nùù Dios.

Nansa nì cachi tè-xidandacù ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²³ Daaní, nì nanslhvi-ya veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yá chináhá-yà nèhivì. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xidandacù nùù ñuu mà, cachi-nè xì-yá:

—¿Índù nì nìhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacù nù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnáí ndàcàtnùhì nùù mii-nsiá, te nú nì nàxícóníhì-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnáí xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì núí'. ²⁵ Cachi-nsiá xì' ana divi nì dandacù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachi-nè:

—Nú nì cachi-ndà Dios nì dandacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cónì xíníndísá-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú nì cachi-ndà ñà-divi nèhivì úun nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yùhì-ndà ndiá nduá quida nèhivì xì-ndà, vachi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì cànàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndáà ini-nsi ana divi nì dandacù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cachi stnáí xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì núí' ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí ini-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa la iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xì-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còò, vachi có-càhín cùhín”. Doco después nì naxicocuíin ini-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní cànàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachi-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhín, papá”. Doco cónì sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xì' índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dandacù yua-té.

Te ni cachi nêhivî inîní má:

—Divi tê-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xî-né:

—(Cachî vâha-nsia.) Te palabra ndâcuisî nduá cachî xî-nsiá yohó: chicá mà ùhî càcu tê-dâchíyâhvi (cahîchî guá ini-nsiá), ò iin nêcuàchî ñahà quidá ndevâha, te sâà-nê ñuhivî ì xî Dios, mientras mii-nsiá, ùhî gà càcu-nsia ducán. ³² Vâchi na ní quixi Juan Bautista cóni xîníndísâ-nsiá (na ní càhàn-nê sâhù) sâhà ichî vâha Dios. Doco tê-dâchíyâhvi, xî stná nêcuàchî ñahà iá cuàchî xî, ni xîníndísâ-né nêcuàchîmâ. Te nú sâni xîni-nsiá (ni xîníndísâ cuàhà nêcuàchîmâ), dandu çíndú chuun cóni náxícócuîin stná ini-nsiá ñà-cunindísâ-nsiá?

Ejemplu sâhà medieru malu

³³ 'Cunini-nsia, vâchi cuâhîin nacani inga ejemplu. Ni ìa iin lamú ni dânándêe nducu yohò sî-uva nuù ñuhù xî-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavâha stná-nê iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà. Te ni quidavâha stná-nê iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nê itnii medieru, te cuâhàn-nê inga ñuu xicâ. ³⁴ Daaní, na ní sâà tiempu cùchi quisi vídî mà, dandu ni techuún-né iin ùi peón xi-ne nuhù naquihin xi fruta nuù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nêcuàchîmâ yucán, ni catnii medieru mà nsidaa-né, te ni sahnî cuî-te iin-ne, inga-nê ni sahnî dahuun-tè, te inga-nê ni canî yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà más gà peón xi-ne nuhù tu, te chicá más nduú-né nuù nêcuàchî ni nuhù primeru. Doco divi ni ducán ni quida quini medieru mà xi nêcuàchîmâ. ³⁷ Dandu último ni techuún lamú mà dêhemani-né nuhù, vâchi ádi quidañuhu-té dêhe-ne ni cahan-né. ³⁸ Doco na ní xîni-te vâxi dêhe lamú mà, dandu ni candatnuhu tnahá-te, cachî-te: “Tê-yohó nduú tê-icúmî ndutahví (xî ñuhù yohó). Vichi cahni-ndáté chicá vâha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, ni cacachî-te. ³⁹ Ñâyúcânduá, ni catnii-tè nêcuàchîmâ ni tavâ-tênê iladu nuù ñuhù mà, te ni casahnî-tênê.

⁴⁰ 'Pues, vichi çíndiá nduá icúmî quida stoho itu mà xi medieru mà nú sâni nasaa-nê yucán? —ni cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nêcuàchî inîní, ni cachi-nê xî-yá:

—Icúmî-nê dandáñuhú dahuun-ne tê-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhî ini-nète. Dandu después nanducu gá-nê medieru tûha quida vii, divi nêcuàchî tûha nacuâha xi-né quisi vídî tiempu iá-si.

⁴² Dandu ni cachi-yâ xî-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nuù tutu ì ndé cachá` palabra yohó?:

Ni ìa iin cavâ, te ni cahíchi ini albañil-ñà, doco vichi sâni sâà mà ni sâcúndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndâ Señor nduú ana ni quida ducán, te ndulócó-nsî ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducan nacání nuù tutu ì.) ⁴³ Ñâyúcânduá, yùhù cachî xî-nsiá, mà níhî gà nêhivî ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhivî ì xî Dios; còó, nêhivî inga ñuu icúmî nihítâhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmî-nê quida vii-né na iin medieru vâha tûha nacuâha vii xî cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sâhà cavâ mà): nsidaa ana caquihî sahâ-xî cavâ ma, icúmî-nê nacuhêhê-nê. Te nsidaa ana nacava mà diquî-xí, tâdi nchihî-nê quida —ni cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xî nêcuàchî fariseu, te inîní stná-nê ejemplu ni nacani-ya, te ni cundaâ ini-nê, divi mii-né càhàn-yâ sâhâ-xí. ⁴⁶ Ñâyúcânduá, ni cuni-nê tñii-neyâ, doco yúhî-nê nêhivî cuâhâ ndoó

yucán, vâchi ndeníhí nècuàchì mà mii-yá ñà-ndùú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhiví ìl xí Dios nacua nì quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; nì quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te nì techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xi nsidaa nèhiví sàni cànà. Doco cóni cùnì nècuàchì mà quixi-ne.

⁴ Ñàyùcàndüá, nì techuún rey mà más gà peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó nì cachi-nè xì-té: “Cachì-ndá xì nèhiví cánà mà ñà-sà-iá quixi-ne vicò, vâchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xì nsidaa gà quixi ndatnù. Sà-iá nsidaa ndiatúá-nè”, nì cachi rey mà. ⁵ Doco nèhiví cánà mà, cóni quihín casu-nè, nì caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu itú, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè nì tnii xi peón xi rey mà nì quida quini-ne xì-té, nì sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndüá na ní inini rey mà, cuàhà gà nì xidà ini-nè, te nì techuún-né soldadu xi-ne nì dándáñuhú-tè nèhiví mà, te nì sahmì-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu nì cachi rey mà xi peón xi-ne: “Sà-iá listu vicò-xí, doco nèhiví nì cachi quixi primeru, cóni nàtùu-ne nihitáhvi-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, vichi cuahán-ndá ndé ichi nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhiví ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachì-ndá xì-né ñà-nì quixi-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì caquee peón mà inga xichi nì nacàhin-tè calle ñuu mà nì dånátácà-te nsidanicuú ana nì ndacùhun stnaha-xi-té, vâha-ne ò malu-nè, te ducán nì chitu vehe rey mà nèhiví.

¹¹ Daaní, nì quihvi rey mà ndé iá vicò, te nì xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndixí vicò nacua ndiá icà-ndá na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndüá, nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Amigo, ¿indù chuun nì yàha-ní vicò yohó, te có-ndixi-ní sicoto nacua ndiá icà-ní?” Doco nècuàchì mà, mànicuí naxi-conihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu nì cachi rey mà xi peón xi-ne: “Chicuhni-ndá ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndànè fuera ndé iin tnúú; (ndahví-nè), vâchi yucán nduú lugar ndé yàha ga cuacu nèhiví, te cànà stná nùhu-ne”, nì cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátùni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhiví cánà (cundoo nùu Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndüá nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndá

¹⁵ Daaní, nì caquee nècuàchì fariseu nì ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xì nèhiví). ¹⁶ Ñàyùcàndüá, nì techuún-né itnii nèhiví nchícùn xì-né nùu-yá, te cutnàhà stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó nì cacachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí ndu-u-ní iin nèhiví ndàcuisì inì-xí, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichi váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhiví, te ní có-yùhì stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, cunì-nsì cachì-ní xì-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátùni sàha Dios lugar chiyàhvi-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yá có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndüá nì cachi-yá xì-né:

—(Ndahví-nsià, vâchi) dananí uun-nsia vâha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nù? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn xí-nsià chiyàhvi-nsia sàhà renta, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáña, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana òinùù-xí, te ana òiquívi-xí itúú icà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuahà-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivi mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì naco-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús íá nansa natiacu-ndá

²³ Daaní, quívi yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùù-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndá. Ñâyùcànduá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yohó nduá nì tíaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndóo ma, áma cóo iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàní ñuu-ndá yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñâyùcànduá, nì ndóo ñahàdihí-nè nùù ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ùi, nì xihì stná-nè, te còò stná déhe-ne, te nì ndóo ñahàdihí-nè nùù inga ñani nchícùn gà; te iin-ni nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñâyùcànduá, na sàa quívi (cachi-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vâchi antes nsì-úsà-nè nisa là xì-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còò; có-càchì vîi-nsiá, vâchi có-cùndàà inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, nì có-cùndàà stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xì-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sàa quívi natiacu nèhivi, mà nándàhà gà-nè, vâchi nahi ángel ndóo ansivi (xinùcuáchì) nùù Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa íá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² “Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob”, cachí-yà. (Ñâyùcànduá, itiacú ìi nècuàchì nsii ma), vâchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gà-nè Dios; cuisì ana itiacú càhvi xì-yá ³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivi cuàhà mà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xi Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùù nècuàchì saduceu, mànicùí nanihi tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. Ñâyùcànduá nì nataka nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùù-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùù-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùù nsidaa ñà-nduá nì dandàcú Dios nùù ley xi-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xì-nda, xì nsidanicuú stná sàxínitnúní-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dandacú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xì-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu Ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùù tutu ìi:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xi Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

⁴⁵ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yá iin descendencia xì-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánìhì trùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyücànduá, quivì nùù-xí cónì sàha ga-nè valor davátnàhà-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñuhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuàhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì iníni úun. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñuhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés. ³ Ñàyücànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-né, chivàha-nsiañà. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi díin iñàha chináhà-nè, te díin iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhì cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuàhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchì mà, vàchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhì cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dùcùn ni-iin òinindàhà-nèa.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchì mà, cuisì sàhà-ñá cundehe nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itnì ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itnì nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsidá naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xì-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñuhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudú stná ini-nè ñà-cásàhù trùñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

8 Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu, te iin-ni ñani nduú nsidaa-nsiá. 9 Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhivì yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá íá ansivi. 10 Ni màsà cáchí stnáh stná-nsiâ “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yùhù Cristu. 11 Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. 12 Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne. Docu nsidaa ana ndanihí ndáhvi xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí ñihì xì tñũñuhu.

13 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu! Te jndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quihvi ñuhivì ìì xí Dios: ni có-quihvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quihvi, sadí-nsiâ nùù-né.

14 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi tûha-nsia (tñii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì ñi xihì ìì-xí, te después sácuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiâ na ian vâha guá-nsiâ. Sáháyucándüá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ ñihì-nsiâ.

15 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nacàhin-nsia, te yáha stná-nsiâ mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yáha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùù tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sáhàjàn chicá yàchì sàà-nè andea.

16 'jNdahví-nsiâ! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiâ dacúndéhe-nsiâ nèhivì ìndü íá ichì. Vâchi cachí-nsiâ xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndá compromisu, te chináhá-ndá veheñùhu. Docu ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro íá veheñùhu, cachí-nsiâ. 17 (jNdahví-nsiâ!) ¿Índü chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsiâ, te quidámáxiní-nsiâ? ¿A có-ínáhá-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñá íá ini veheñùhu, ñâyücándüá nduá oro ìì. 18 Daaní, cachí stná-nsiâ ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndá iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ìì xí Dios. Docu ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa íá nùù mesa mà, cachí-nsiâ. 19 Pues ¿índü chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsia, te quidámáxiní guá-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiâ chicá ndiaá mesa ìì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà ñihì stná promesa mà ndu-íá. 20 Ñâyücándüá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nê mesa ìì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa íá nùù mesa mà. 21 Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá íá ini veheñùhu ma. 22 Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-nè ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ìì xí Dios, xì stná mii-yá íá nùù silla mà.

23 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xì (yùcú cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Docu ñà-nduú ley ìì chicá ndiaá, ñi có-quihín casu-nsiâñà, mate nacacínámà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndá, te cundehe ndáhvi stnahá stná-ndá, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndá mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá ìcà-nsiá quida-nsia cumplir, te ñi có-xiñùhù nacoó stná-nsiâ diezmu mà. 24 Docu nahi nècuàchì cuaá cuní

dacúndéhe xi inga nèhivì ìndù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tìi, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócò-nsiá sàhámà. Ñàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, ò cuisì yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá'. Te diví ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsia. ²⁶ jNdahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátuni coo ndoo (inià xi) stná yàtà-ñá. (Pues ducánì xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco cóò. Nahi monumentu (ndé ìndùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco ini-xi ñuhú chitu iguì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, indéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chitúa ñà-có-ndiáa.

²⁹ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xi-ìndùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cùndóò nsiuhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xì-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahni xi nèhivì xí-yá sàhana. ³² Ñàyùcàndùá, nú yohótéhe-nsiá nduú nècuàchimà, dandu mà úhi quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ 'jMii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xì-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Cóò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmí techuín nèhivì càhàn xi-nsiá, divi nècuàchì profeta, xi stná nècuàchì nchichí, xi cuàhà stná maestru. Doco ináhi mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xi-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchica cruz, te dava ga-nè cahni cui-nsiá ini veheñuhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Ñàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahni nèhivì ñuhiví yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú ini-xi nahi) mii-nsiá nì sahni xi nècuàchimà na ñin-né mahi veheñuhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-cámáni-ndà Dios. ³⁶ Ñàyùcàndùá, yuhù cachí xi nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vachi na techuín-yánè sàà-nè nùù-nsiá, dandu caníyúú-nsiánè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cuni danátáqui mii-nsiá nùù, na ian danátáca sùun pílu xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxin-sí; doco cóò, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Ñàyùcàndùá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndoo nihnia. ³⁹ Te

cachí stnàì xì-nsiá, mà cúnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quìvì cachi-nsiá xì': "Ndiaha gá mii-ní, vàchi divì ana vàxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní".

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmì cuu xi veheñùhu cahnú nìsa ìa ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿A xinì-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachi' xì-nsiá, vàxi iin quìvì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vàchi icúmíá caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmì cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ìtúu xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachì-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsì ¿ìndú quìvì cuu nsidaa ñà-nì cachì-ní jaàn? ¿ìndú milagru coo ñà-cundaà ini-nsì ñà-sà-ìtúu naxicocuin-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vàchi cuàhà ana icúmì quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhàjàn cuàhà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmì cunitnùhu stná-nsiá íá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsiá, vàchi fuerza icúmì coo ducán. Doco tãñáha ga sàà xìnu tiempu yohó cundamà: íá gá ñà-vàxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xì ñuu icúmíá nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmì-tè dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmì coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhè dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmì tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho ndúa.

⁹ Daaní, tiempu yucán icúmì nèhivì tniì-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmì-nè cahni-né. Vàchi sàhà yùhù icúmì nsidaa nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Nì mà cuíñuhú gá stná-nè ñanìtnaha-ne; mà ùhì cahin-nè ñanìtnaha-ne nùu tè-xídanacú. ¹¹ Daaní, icúmì ndecoyo cuàhà stná tètñuhù. Cuenta xi Dios càhàn-te, cachì-te, te mà ùhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchì icúmì coo ñuhivì, ñàyúcandùà mà cúu stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xì dècuèndè xìnu tiempu, icúmì-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmì cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xì Dios; ìnicutu ñuhivì icúmíá cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sànì sàà quìvì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmì coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quìvì cunì-nsiá sàni sàcuìin figura mà ini lugar chicá ìì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quìvì yucán, dandu nì cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátú dìnìvèhé-xì, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsìhvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmì-né. Còò. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùu itú, dandu màsà nándúcú-nè ni cotón-né. ¹⁹ Te ìndahví stná nècuàchì ñahá cuhì cuàhàn tùnùu mée-xì quìvì yucán! Te ìndahví stná nècuàchì icúmì xì mée chichi! ²⁰ Te càcàn tãhvi stná-nsiá nùu Dios ñà-màsà cùvixin tiempu cunudèhé-nsiá mà, te màsà cundúu stná iin quìvì descansu. ²¹ Vàchi quìvì

yucán yáha ga icúmí nêhiví ndoho-ne. Còò gá tñundoho chicá cahnú ni ía ndé quiví nì cuyucun ñuhiví xì ndé` quiví coamá; te nì quiví después, mà sàà coo ga tñundoho ndudava xì ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cùndéhe ndahví Dios, te dacúxió yáchi-yà tñundoho ma, dandu ndutu nsihí nêhiví ñuhiví nì cúí. Doco sàhà nêhiví xì-yá sàni nacàxin-ya, ñàyùcànduá chicá yàchi icúmí-yá dacúxió-yá tñundoho ma.

²³ 'Quiví yucán màsà cúníndisà-nsiá yuhù nêhiví cachí xì-nsiá: "Cundehe-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò nú cachi-nè: "Cundehe-nsiá, yucán ía-yà". ²⁴ Váchi icúmí quixi cuàhà tètñuhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-diví Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana dananí uun cáhàn cuenta xì Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nêhiví, áma níhi-te dandahví-te nêhiví nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhi xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú cachí nêhiví xì-nsiá: "Yucán ía-yà yucú", màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú nì cachí stná-nè: "Ini vehe yohó ía-yà", màsà cúníndisà-nsiá. ²⁷ Váchi na ían tása, te xini nêhiví natnúú fuerte ndé iin ladu ansivi xì ndé` inga laduá, ducán icúmí (natùí vate) stná yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví quiví naxicocuñ. ²⁸ (Doco nêhiví malu, ducán icúmí cuu xì-né nahi dichu cachí): "Ndé indúhu ñà-nduá nì xihí, yucán icúmí nataca stná longo".

Nansa icúmí coo quiví naxicocuñ Jesús

²⁹ Nú sàni yáha tiempu tñundoho ma, dandu mà cunchí gá nì orá nì yoo. Te sinsiví itándiaa ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùú ñuhiví. Te sitnúú nahnú, icúmí stná-sì ndacúhí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùí seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsiá sà-lá naxicocuñ) yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. Dandu nêhiví nsidaa ñuu, icúmí-nè cuacu-ne na cundehe-né mànuí mahì vícò xì poder cahnú xì, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuí. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xì cùhùn-nè inicutu ñuhiví ñà-danátacá-nè ana nduú nêhiví sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví nì cùndóó-né.

³² Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsiá. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yutè-nu, dandu ñà-yùcàn cùndáà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te diví ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quiví cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachí xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná ini-nsiá ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuñ nduá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihí nêhiví itiacú vichi dècuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachí xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachí yuhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco nì quiví, te nì hora naxicocuñ, ni-iin nêhiví có-ináhá-nè. Nì ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nè; nì yuhù ana nduú Dèhemaní Dios, có-ináhá stnài, cuisì Yuamáni' Dios ináhá. Váchi nacua nì cuu tiempu xì Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quiví naxicocuñ yuhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. ³⁸ Váchi na táñaha ga cuun dàvi dàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nêhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quiví nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì cóni sàà mànhì tñuní ini nêhiví mà dècuèndè nì quixí dàvi, te nì càhà nsihí-ne. Te diví ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuñ yuhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nêhiví nùú itù, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòò. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñahà cutnàhà nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòò.

⁴² Ñàyùcàndüá, cundoo tùha-nsia, vächì có-ínáhá-nsiá índù quìvì icúmì naxicocufìn yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor. ⁴³ Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuàha-ne quihvi-tè nì cuí. ⁴⁴ Ñàyùcàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vächì iin quìvì có-nìhnú ini-nsiá, divì quìvì jaàn icúmì naxicocufìn.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴⁵ ¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ià iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñàyùcàndüá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quìvì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. ⁴⁶ Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-nì nì quidá víi-té dècuèndè nsiaa lamú xi-tè. ⁴⁷ Vächì cunaha-nsiá, icúmì nècuàchimà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁸ Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacaní chicuèhè inì-te, te cachì-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. ⁴⁹ Dandu quesaha-té cahni cuí-te peón dava ga mà, te cuisì-nì ñà-cuxi-tè, coho-tè, xini-tè cuni-te. ⁵⁰ Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quìvì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. ⁵¹ Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vächì ducán icúmì ndoho nsidaa nèhivì dananì úún vaha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchì nduú nahi madrina

¹ Ducán iá ley xi ñuhivì ì xí Dios na ian nì cuu xi ùxin ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. ²⁻⁴ Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña siquì ndutè xíxin cuàhàn xi lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cónì nácánì inia, ñàyùcàndüá còó ndúte xíxin nisá nihí-ña cùhùn. ⁵ Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñàyùcàndüá nì tnii vahná nsi-ùxin-ña nì quida. ⁶ Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhi iin nèhivì, cachì-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsiá casàhùn-nsiá xi-né!” ⁷ Ñàyùcàndüá, nì ndacuíta nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuicùn-ñá lámpara xi-ñà. ⁸ Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsiá chii ndutè xíxin xi-nsia nùù-nsì, vächì meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsì”. ⁹ Doco nì cachì compañeru-ña ma: “Còó, vächì vihini mà sàá-tè sàhà nsidaa-nda; chicá vaha cuahàn-nsiá cuiin-nsiáte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiáte”. ¹⁰ (Ñàyùcàndüá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sání yàha-ñà cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicó, te nì nandiadi yehè. ¹¹ Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachì-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-nì yehè!” ¹² Doco nì naxiconihì nècuàchì nduú noviu mà, cachì-nè: “Yùhù, de plano, có-ínahí ana nduú-nsiá”. ¹³ (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñàyùcàndüá cachì stnáì xì mii-nsiá:) nì cúnìhnú vaha ini-nsiá, vächì có-ínáhá-nsiá índù quìvì, te nì índù hora naxicocufìn yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì dihùn nùù peón-xi, áma nihì-té nsida cuahà-téá

¹⁴ Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì

dasàn tòò-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nihì ùhùn mil dihùn plata; ingà-te nì nihì ù mil, te inga stná-te nì nihì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nihì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ "Daaní, peón nì nihì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dihùn mà, te nì nihì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì nihì ù mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ù mil. ¹⁸ Doco tè-nì nihì iin mil-ni, nì sate-tè tìxi ñuhù, te nì sùxin-té. ¹⁹ Daaní, na sání yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì nàtuu peón nì nihì ùhùn mil, nì nacuàha-tènéà xì stná inga ùhùn mil, te nì cachi-te: "Señor, ùhùn mil nì naco-ní nùí, te vichi yohó íá gá stná inga ùhùn mil nì quide ganar". ²¹ Ñàyùcàndüá, nì cachi lamú mà xì peón mà: "Vàtùni nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndüá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà".

²² "Daaní, nì nàtuu peón nì nihì ù mil, te nì nacuàha-tènéà xì stná inga ù mil, te nì cachi-te: "Señor, ù mil nì naco-ní nùí, doco cunaha-ní, yohó íá gá stná inga ù mil nì quide ganar". ²³ Dandu nì cachi lamú mà: "Vàtùni nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduu stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndüá, icúmí cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoo-nda cudii ini-ndà".

²⁴ Dandu nì nàtuu stná peón nì nihì iin mil-ni ma, te nì cachi-te xì lamú mà: "Yùhù ináhi mii-ní ñà-dana gá-ní; mà úhi quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhi quindiaà-ní ináha mate cóni quidà-ní. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì yùhí, te nì sùxin dihùn xí-ní tìxi ñuhù. Yohó íá; naquihin-ní. ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: "¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ináhu ñà-quindiaà cosecha ndé có-xitú, te xidandiá ináha ndé có-quidáchuín, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cuàhu nècuàchì bancu dihùn xí, dandu quivì nsiaà vátùni nihì stnáì diquía nì cù", nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachi-nè: "Quindiaa-nsiá mil dihùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-icúmí ùxin mil. ²⁹ Vachi nècuàchì sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihì gá-nè más, dandu vihi gá cucumi-né; doco ana có-icúmí vichi, icúmí cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmí-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndüá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iin tnúú ndúchí, te yucán icúmí-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stná nùhu-tè".

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhivì

³¹ "Ndiaha gá coo quivì naxicocuín yùhù ana nduu Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Quivì naxicocuín icúmí cutnahá stnáì xì nsidaa ángel ì xì quixi. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xí (ndé cùsáhnú), ³² te (caní) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-natacà-nè nùí. Dandu icúmí tavá cuàin nèhivì (vaha nùù nèhivì malu) na quida pastor na nàcàxin-ne quisi xí-né, iladu ndoó riì, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmí màcuíta (nèhivì vaha na ian nduu-né) riì, te ladu itnì icúmí màcuíta (nèhivì malu na ian nduu-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmí cachi xì nèhivì ladu cuahí: "Naha-nsiá, cundoo-nsia ñuhivì ì xì Yuamáni', vachi decuèndè tiempu nì cuyucun ñuhivì sàni chitnùnì ini-yà cundiatú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vachi na ní xihì gué' doco, nì dàcuxi-nsiá yùhù; te na ní xihì stnáì tècuí, nì dàcútàhvì-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahvì stnáì, dandu nì dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dùhnúì, doco nì taxi-nsia ñà-nì sàcùndixi. Nì cuhi stnáì, te nì nàcòtò-nsiá yùhù. Te na

ní sandiadi vehecàa, nì sàà stná-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nèhivì vaha yucán, icúmí-nè cachi-nè xì’: “Stoho-nsì Señor, (cóni cùndàá ini-nsì nì chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù nì xini-nsì mii-ní ñà-xìhì-ní doco, te nì dácùxí-nsí mii-ní, te ò xìhì-ní tècuí, te nì taxi-nsì tècuí nì xihì-ní? ³⁸ ¿Índù nì xini-nsì xicánúú ndahví-ní, te nì dàyáha-nsì mii-ní vehe? Ni-iin xichì cóni xini-nsì ñà-còò dúhnù-ní, te nì sàha-nsì mii-ní ñà-nì sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ínáhá stná-nsì nì cuhì-ní, ò ní sandiadi-ní, te nì sàà-nsì visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmí cachi xì nècuàchìmà: “Cunaha-nsiá, nahì ñani xinduu nèhivì itá yohó. Ñàyùcàndüá na cada nì quida-nsia favor sàhà iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchi ini nèhivì, doco davani queámà na ian nì quida stná-nsià favor xì yùhù”.

⁴¹ Daaní icúmí cahàn stnáì xì nèhivì itá ladu itní, te cachi xì-né: “¿Cuxio-nsia nú! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsià ndé iá ñuhu xixin nicanicuahàn, divi lugar nì quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xì nsidaa ángel (malu) xi-sì.

⁴² Vàchi yùhù, na ní xihì doco, nì xidahan-nsiá ñà-cuxi. Nì xihì stnáì tècuí, te ni-iyuhu-té cóni sàha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnáì, doco cóni dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnù, doco còò ni-iin sicoto nì sàha-nsia yùhù. Nì cuhì vahi, te nì sandiadi stnáì, doco cóni sàà-nsià nàcòò-nsia yùhù”.

⁴⁴ Dandu nèhivì mà, icúmí-nè cachi-nè xì’: “Señor, mà nunca nì xini-nsì mii-ní na xìhì-ní doco, ò xìhì-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sicoto vaha xi-ní, ò cùhì-ní, ò ndiadi-ní. ¿Índù nì xini-ní nsiùhù nì xidahan-nsì nsidaámà nùù-ní?”

⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xì-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chindéé-nsiá nèhivì ndahví yohó, ñàyùcàndüá davani queámà na ian sàni cahíchi stná inì-nsia yùhù”. (Ñà-jaàn nduá icúmí cachi xì nècuàchì malu mà.) ⁴⁶ Ñàyùcàndüá icúmí nsidaa-né yàha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nèhivì vaha, còò. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè nihítáhvi-né —nì cachi Jesús.

26

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì, nandúcu-né nansa tni-ne Jesús

¹ Daaní, nì nsihì nì nacani Jesús nsidaa ñà-jaàn xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cachi-yà xì-né:

²—Sà-ínáhá-nsiá ñà-tixi ùi quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yàhi ndahà nèhivì, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daaní, nì nataca dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi vehèñùhù, xì stná nècuàchì sahnú dandacu ñuu yucán, nì sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnù nani Caifás. ⁴ Te nì ndatnuhu tnahá-né nansa tni dehé-nè Jesús, te cahni-néyá. ⁵ Te nì cachi stná-né:

—Chicá vaha màdì mahì vicò tni-nda nècuàchìmà, vachi nú ducán, dandu vihini nacuidà nèhivì.

Nansa nì sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnamì itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìmà nduú iin nèhivì nì sandoho cuèhè lepra antes. ⁷ Te yucán nì sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucán, te ñuhú ndutè tnamì ndiaá sàstnùhù. Te divi ndutè mà nì sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yà xixí-yá. ⁸ Doco na ní xini nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi ini-nè, cachi-nè (iin-ne xi inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, dandu tui cuahà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachi-nè, ñàyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vàha nduá quidá-né xì'. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còó, sacù-ni quìvi ié' xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-ni sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmi dìní, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáa nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàa razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàa stná palabra sàhà ñà-vàha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàa nèhivi ñuhiví nandòdó-né nècuàchìmà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùu nècuàchì xidandacú

¹⁴ Nùu ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchìmà nì sàhàn nùu dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:
—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùu-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxin dihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcànduá, dècuèndè quìvi yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù tiempu chicá mà ùhi dayáha-ne Jesús nùu ndahà nècuàchìmà.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

¹⁷ Daaní, nì sàa tu quìvi primeru xì vicò xixí-né pan có-ndutáchí. Te nì tnàtuu nèhivi dacuahá-yá nùu-yá, cachi-nè:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivi, te cachi-nsià xì-né ñà-càchí maestru sà-itúú meru quìvi xí-yá, ñàyùcànduá vehe mii-ní icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcànduá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùu-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàa stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùu mesa xì nsi-ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yá xixí-yá, dandu nì cachi-yá (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

²² Dandu nsidaa nècuàchìmà, nì nàcùndoo-ne tnùnsí ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-ni xixi-xi-nda nùu còhò yohó nduú ana icúmí cahin xì'. ²⁴ Vàchi ñà-ndáa nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùu tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivi Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xì', jndahví-nè! Chicá vàha màsà túnuu-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yá.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuàhàn quida xì-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

²⁶ Na meru xixí nsidaa-né, nì tnii-ya iin pan, te nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yà:

—Cuxi-nsia, vachi pan yohó, nahi iquicúñú yùhù nduá.

27 Dandu ni tnii stná-yà pocillu, ni naquimanì-yà Dios sàhà-ñá, te ni sàha-yanè, cachì-yà:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yohó. 28 Vàchi nahi nù míí nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nù í ícúmí nacoí iin íchí sàà cunchicùn nèhivì, vachì nú sàni xitià nù, dandu sàhàjàn ícúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. 29 Te vichì, mà còhó gué ndutè si-uva yohó ndè cachì sàà coho saa-tùì-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamánì' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa ni cachi Jesús sà-ináhá-yà ícúmí Pedro nacuaà-néyà

30 Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu ni quee-ne cuàhàn-nè xi-yà ndè yucù Olivo. 31 Te ni cachi-yà xi-né:

—Ñuú vichì, ícúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù; vachì ducán cachì nù tutu ì: “Cuàhìn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá. 32 Doco nú sàni natiacuì, dandu ícúmí codònuì nù-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

33 Dandu ni cachi Pedro xi-yà:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

34 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichì ícúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tãñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichì.

35 Doco ni cachi-nè xi-yà:

—Còó, mate ni cahni-nèndó, doco mà nunca sàni nacuai' mii-ní —ni cachi-nè. Te divi ducánì ni cachì ga stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yà.

Nansa ni sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yà nù Yuamánì-yà

36 Dandu ni sàà-yà xi-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yà xi-né:

—Yohó ndòo-nsia, vachì yùhù cuahìn chicá nù-xí càcàn tàhví nù Dios.

37 Dandu ni saca-ya Pedro xi ù ñàní dèhe Zebedeo, cuàhàn-yà xi-né. Te ni nàcòo cuahà-yà tnùnsí ini; ni quesaha-yà yáha ga nacánì cuàhà ini-yà.

38 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Yáha ga ié tnùnsí ini, na ian cunìà cahni dáhúán yùhù. Ñàyùcàndüá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

39 Dandu cuàhàn-yà chicá nù-xí, ni sàcùnduhù ndèé-yà, te ni xicàn tàhvi-yà nù Yuamánì-yà, cachì-yà:

—Yuamánì', xicàn tàhví nù-ní, áma dacúxió-ní (tnùndoho ícúmí yàhi), vachì nahi (ñà-ùà ñuhì iin) taza nduá nù. Doco màdi ñà-nduá cunì yùhù ni cùndüá; còó, ñà-nduá cunì mii-ní.

40 Dandu ni naxicocufin-yà vaxi-ya ndé ni ndòo nècuàchì dacuahá-yà, te ni xini-yà sàquidì-nè. Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà xi Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsiá xi yùhù siquiera iin hora-ni? 41 Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nù Dios sàhá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá, vachì mate íá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor ícúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee ini-nsia.

42 Daaní, tucu tu cuàhàn-yà càcàn tàhvi-yà nù Dios, te ni cachi-yà:

—Yuamánì', nú ícúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cunì mii-ní.

43 Dandu vaxi tu-ya (ndé ndóo nècuàchìmà), te ni xini-yà tucu tu quidì-nè, vachì sàdi vahná-nè. 44 Dandu ni nacoó-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-ùni,

te davani ni xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu ni naxicocuñin-yá, te ni cachi-yà xi-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vachi sà-ia. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivi cuáchi. ⁴⁶ Ndacuìta-nsià, cùhùn-ndà, vachi sà-itúú quesaa ana cuàhàn cahin xi'.

Nansa ni tñii-tè Jesús, te ni suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xi nècuàchimà, te ni quesaa Judas, divi tiàa nisa cutnaha-xi ùxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xi garroti. Cuenta xi dùtù xicusahnú vaxi-tè, xi cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xi nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tñii-tè, divi ana chitú-nè cunduu meru ana tñii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñàyucàndüá, ni tnàtuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi ni casàhù-nè xi-yá, cachi-nè:

—¡Cuñààváha-ní, maestro!

Te ni chitú-nè nùu-yá. ⁵⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu ni tnàtuu tè-dava ga mà ni tñii-tèyá ni ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivi xí-yá, ni tavà-né espada xi-ne ni caní-ne iin tiàa quidáchúün nùù dùtù cusáhnú, ni sahnde-nè iin tùtù-té. ⁵² Doco ni cachi-yà xi-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vachi nsidaa ana caní xi espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cundáà iní-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvi nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mìl ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquin ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndüá ni cachitnùhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, ni cachi stná-yá xi nsidaa nèhivi cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tñii-nsiá yùhù, vaxi-nsià nihi-nsiá espada xi garroti na ian tècuihà nduí, mate nsiquiví nisa le xi-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivi, te cóni tñii-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-ni cuú ndisa ñà-ndüá ni tiàa nèhivi xí Dios sàhana —ni cachi-yá.

Dandu ni nacoò nihi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, ni xinudèhè-nè.

Ñà-ndüá ni cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivi ni tñii xi-yá, ndacá-nèyá cuàhàn nùù dùtù cusáhnú nani Caifás. Te divi vehe nècuàchimà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-níné mii-yá cuàhàn-nè. Te ni yàhà stná-nè patiu iá vehe dùtù cusáhnúmá, te ni sàcòo stná-nè xi policia ndóo yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xicusahnú, xi nsidaa tè-xídandacú, xi nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, ni nducu-né ana daquéé cuàchi diquì-yá sàhà-ñá cui-yá, mate té-tñhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin ní túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivi ni càhàn tñhù diquì-yá. Doco por fin ni quixi ù-te, ⁶¹ te ni cachi-te:

—Ni cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tixi ùni quiví naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu ni ndacuiin dùtù cusáhnú, te ni cachi-nè xi-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-íñàhà? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úún nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios íá nicanicuahàn, te cachi-ní xì-nsí a díví Dèhemanì-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachi stnàì xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na nui quixi mahì vïcò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnú-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcàndùá nì ndata canúú-nè iyuhu sìcoto ndixí-né, te nì cachi-nè xì nèhivì cuahá mà:

—¡Cunì nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¡Có-xìñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichì sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vachi íá cuàchi-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchìmà nì sivi díi-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sìcàtú, te dava ga-nè, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¡Cachi cuàà-ní ana nì cani xi-ní, vachi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé íá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chii, cachí-ña xi-nè:

—Amádi mii-ní nìsa cutnahá stná-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, iníní nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chii mà:

—Có-ináhí ñà-ndùá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chii-né, te nì cachá xì nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nìsa cutnahá stná xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-neyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gà nì tnàtuu stná iin ùì nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vachi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundáà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Yùhù chináhí Dios, có-ináhí nècuàchìmà. Te nú tètñùhù nduú, ni daquixí-yá castigu díquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yùcán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-neyà ùni xichì. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne iladu patiu, íá-nè sacú cuahá-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tìuinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnú xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yá. Ñâyùcàndüá, nì naxicocufin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùù dùtù xícusahnú, xì nùù stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachi-nè xì nècuàchìma:

⁴—Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìma, cachi-nè:

—Có-dàndòhájàn nsiùhù; chuun xì mii-ní nduá.

⁵Ñâyùcàndüá, nì ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnâ-nè mii-né xì yohò.

⁶Daaní, después nì dàtácá dùtù mà dihùn mà, te nì cachi-nè:

—Có-sàha ley xi-nda permisú daquéé-nda dihùn yohó alcancía xì Dios, vàchi sàhà ñà-yohó nì xihì iin nèhivì.

⁷Ñâyùcàndüá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dihùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸Ñâyùcàndüá disàhà-xí nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Nii, te dècuèndè vichì ducán cachi-nè xán. ⁹Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùú ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhaha nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxin dihùn plata ndiaá-yá, nì cachi nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachi Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachi Jesús na iin-yá nùù gobernador Pilatu

¹¹Pues (hora yucán sàni sàà-yá) nùù gobernador, te iin-yá nùù-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùù-yá, cachi-te:

—¿A ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu nì cachi-yá:

—Nacua cachi-ní, divi ducán nduá.

¹²Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-ñàhà nì cachi-yá. ¹³Dandu nì cachi Pilatu xi-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né diquì-ní?

¹⁴Doco mii-yá, còò ni-ñàhà nì nàxícónihí-yá. Ñâyùcàndüá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachi stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yá

¹⁵Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì cacán nèhivì. ¹⁶Te quivì yucán ndiadi iin tiaa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷Ñâyùcàndüá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùù Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùù-né, cachi-te:

—¿Ana cuní-nsià dañà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachi nduú Cristu?

¹⁸Ducán nì cachi-te xi-né, vàchi sà-ínahá-té ñà-cuisì sàhà envidia xì dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹Daaní, iá ù-té nùù silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachi-nè: “Màsà quidá-ní ni-ñàhà xì Jesús, vàchi nècuàchì vaha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàmf ñuu ndùvehè nì quida nècuàchìma, te nì nacani cuaá iní”, cachi razón mà.

²⁰Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuàhà mà ñà-nì cacán-nè dañà Barrabás, te cui Jesús. ²¹Ñâyùcàndüá, nì càhàn gobernador xì nsidaa nèhivì mà, cachi-te:

—Nùù ùi nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dañà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachì-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa quide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu? Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-ñaha níhndèè-té, cuisì quesáhá nacuídá fuerte nèhivì mà. Ñàyùcándúá, nì xicán-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachì-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsídá cuàchi nú nì cui nècuàchi yohó, vàchi còò ni-ñaha inihíca-nè. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachì nsidaa nèhivì mà:

—Nsiùhù xì dèhe-nsi nì cúnsídá cuàchi-nsi sàhà nècuàchi jaàn.

²⁶ Dandu nì ñañà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cui-yá, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xì gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá ve-hechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sìcoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaà-te ñà-ni-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuáhà-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùù-yá, sàcùndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi ¡rey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivì díi-teyá. Dandu nì ditá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te ñà-ni-yá. ³¹ Te na ní nsihi nì sàcùndiaa-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chítuu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchì mà nì catnii-tè nì dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquì Dinì. ³⁴ Dandu nì cuni-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yàñà, cónì cùnì gá-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sìcoto xi-ya, nì dasàn-téa según nansa nì nìhì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñà. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xì Dios sàhana na ní cachì-nè: “Nì dasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñà”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaa-teyá. ³⁷ Te dìquì-xì ñà-ni cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càchitnùhu Índù-ñà disàhà-xì dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùntandiaa stná ùi tècùihná nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingá-te ladu itnì-yà. ³⁹ Te nèhivì yáha yucán, nì canáhà stná-nè xi-yá, dacuico díni-né, cahíhì ini-nèyà, cachí-nè xi-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tixi ùni quìvì nsidavàha saa-niá, cachí-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní

mii-ní, nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehe-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ní ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhâ stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachi-nè iin-ne xi inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni danuú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehe-ndà, dandu cunindisa-ndané.

⁴³ Dios cundéé íní-nè, (cachí-nè); pues nú ducán nduá, dandu nì dacácu-yanè vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemani-yà nduú-né nacua cachí-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècuihnà itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhâ stná-te xi-yá.

Nansa ni xihí Jesús ni dànáa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xi ndé` càhúni nì nàcùlìn tnùu inicutu ñuu yucán.

⁴⁶ Te nahi càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndóo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcànduá, nì dàyáà iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téa xi vinu nì xiò, nì chihì-tèà òmì iin vara yutnù, te nì sàhà-tèyá nì sihvì-yá. ⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yá. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-ni nì ndàtâ-ñá ndè òmì-xí xi ndé` tixi-xi. Te nì tnàa stná ñuuhiví, te nì ndàtâ cavà nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé ìndùxin nsii. Ñàyùcànduá na sàni natiacu-yà después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhaha nduú nèhivì xí-yá, nì caquee-ne ndé ìndùxin-ne nì caquihvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùu cuàhà nèhivì ndóo yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iin cruz xi Jesús,) yucán iin stná iin capitán xi compañeru-te, xíndiaà-teyá. Te na ní caxini-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yuhí gâ-te, cachí-te:

—Ñà-ndáa nduá, Dèhemani Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhâ-né xi-yá nì quixi ndè ñuu mà ñà-chindee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xi José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa ni chinacaa José iquicúñú Jesús ini cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quivì yucán, dandu nì sàà stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá.

⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yà. Dandu nì cachi Pilatu xi soldadu ñà-nì cuàhà-tè nècuàchì-mà iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcànduá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidúcùn-nèyà iin dahmà íá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xí-né iin cueva nùu cavà, ñàyùcànduá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dàtúì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù

cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dándàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xì Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quìvì mà, divi quìvì nduú vigilia xì quìvì descansu. Dandu meru quìvì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùi stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nùù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador, nsihùhù nsinúú ini-nsi nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ñi-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tixi ùni quìvì icúmí-nè natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndüá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quìvì ùni, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xì nècuàchì mà ñuú, te tavà-nané, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchì mà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nùù palabra nisa cachi nècuàchì mà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vatùni iá cùhùn iin ùi soldadu, nacua xicàn-nsià. Te cuahán stná mii-nsià nùù sepultura, te chicadi vaha-nsià ñà nacua cui quida-nsià.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè ndè sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quìvì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùnuù quìvì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnáhà stná-nè xì inga María mà. ² Datùha nì quesaha tnáa fuerte, vàchi ndè ansivi nì nuu iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì dácúxíó-né cavà cahnú ndiadi yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne diquá. ³ Tnúù nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sìcoto xi-ne nahi yuhà. ⁴ Te soldadu ndoó ndiaa yucán, nì cayùhì cuaa-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndè nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsià. Ináhí nandúcú-nsià Jesús, divi ana nì xihì nchìca cruz.

⁶ Doco cunaha-nsià, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnúhu-ya antes. Naha-nsià cundehè-nsià lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsià vichì duha ndé ndoó nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnúhu-nsià xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yá codònuù-yá nùù-nsià nùhù-yà ndè ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cuní-nsià yá. Pues vichì sàni cachitnúhi xì-nsià —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihì nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyàà-nè cuàhàn-nè cachitnúhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chii yúhí-nè, te chii cudí stná ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-néyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-nsià. Cuahán-nsià ndé ndoó nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsià xì-né ñà-nì nùhù-nè ndè ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuní-nè yuhù.

Nansa nì dándàcú dùtù nùù soldadu nì sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànùhù nècuàchì ñahà mà, dandu nì caquee stná dava soldadu nì sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te nì nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa nì cuu. ¹² Ñàyùcàndüá, nì nataca dùtù mà xì nècuàchì

xídandacú nùu ñuu mà, te nì ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu nì sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te nì cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsiá xì nèhivì: na hora quídi naà-nsiá ñuu, dandu nì casaà nècuàchì dacuahá Jesús, nì xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsiá. ¹⁴ Te nú nì cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùu-té, te còò ni-ĩñaha cuu xì-nsiá —nì cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, nì catnii soldadu mà dihùn mà, te nì cachi-te xì nèhivì nacua nì sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùu nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-nduá nì dándacú Jesús nùu nèhivì xì-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, nì quihin nsi-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan nì cachi-yá xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá nì cuyatni-ya, te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù nì nihitáhvi' dandacuí sàhà nsidanicuú iñaha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsiá inicutu ñuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida iì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamánì', xì stná yùhù ana nduú Dèhemani-yá, xì stná Espíritu Ìi xì-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-nduá sàni dándacuí nùu-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmì cutnahì xì-nsiá ndè cachi nsihì ñuhivì.

Yohó nì nsihì historia.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemani-yá Jesucristu.

² Sàhana nìsa cahnàn Isaías cuenta xi Dios. Te nì tiaa stná-nè (palabra yohó nì cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cahnàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vii-nè anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu).

³ Tiacú cahnàn fuerte ana cahnàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì nèhivì ñà-nsida vii-nè anima-nè) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàá ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ Ñàyucànduá, nì quixi nècuàchimà. Juan Bautista nani-né, te yucù nì cahnàn-nè sàhù xì nèhivì, nì cachitnúhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuñin ini-nè sàhà-ñá cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁵ Ñàyucànduá cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stná nèhivì ladu Judea, nì casaà-nè nùu Juan mà, nì dátú-ne cuàchi-ne nùu Dios, te nì cuhii stná-nè nùu yùte Jordán nì quida nècuàchimà.

⁶ Dòò idì si-camellu nì sandixi nècuàchimà. Te iin quisi nduú siuhma tixi-ne. Te sica xì ndudi ñuñu yucù nduá nìsa itiacu-nè. ⁷ Te nì cahnàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu vaxi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nú. Nì có-nàtù (cundui nì mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tixi Espíritu ì xí Dios icúmí-yá quida ì-yánsiá.

Nansa nì cuhii Jesús

⁹ Quivì yucán nì quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te nì quida ì Juan-yà nùu yùte Jordán. ¹⁰ Te na nì quee-ya nùu tècuí mà, dandu nì xini-yà nì nuna ansivi, te nì nuu Espíritu ì xí Dios diquì-yá na iin loma. ¹¹ Te nì tiacu cahnàn iin ana cahnàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemani' nduu-ní, te cudii cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, nì nsihì nì cuhii-yá, dandu vichi vichi nihí Espíritu ì xí Dios-yà nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná. ¹³ Te yucán nìsa ìa-ya ù dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te nì sàà Satanás, nì cuni-sí dacà-siyá, (doco màncùí). Daaní, después nì casaà stná ángel xi Dios nì chindee-néyà.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na nì sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànuhù Jesús ladu Galilea. Te nì quesaha-yá cahnàn-yá xì nèhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Dios. ¹⁵ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúu tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Ñàyucànduá naxicocuñin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

16 Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuì, vâchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. 17 Te nì cachì-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vâchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmì dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsià nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

18 Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yà cuàhàn.

19 Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùl dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. 20 Te nì cana stná-yà ndùù-nè. Ñàyùcàndúá nì nacoo-ne yua-né ini lancha mà xì tètátú, te nì catenchicùn stná-neyà cuàhàn.

Nansa nì tavá Jesús iin ñà-malu inácaá ini iin tiàa

21 Dandu nì casaà-nè xì-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. 22 Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dàcuàhá-yánè, vâchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. 23 Daaní, ini veheñùhu mà iá stná iin tiàa inácaá iin ñà-malu ini-xì. Te nì ndàhì-nè, cachì-nè:

24 —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A vâxi-ní dandáñùhù-ní nsiùhù? Yùhù ináhi mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

25 Doco Jesús, ndee ní dândácú-yá nùá, cachì-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa jaàn!

26 Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. 27 Ñàyùcàndúá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-né sàhá yucán, te nì ndàcàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachì-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índù ley saa nduá? Vâchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà ùhì dândácú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

28 Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dândúvaha Jesús dïdo Simón Pedro

29 Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-né Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. 30 Te yucán indúhu dïdo Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xì-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe mà xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. 31 Ñàyùcàndúá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dândácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dândúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhì

32 Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì inácaá ñà-malu ini-xì nì quixi nùù-yá. 33 Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé iá-yà. 34 Te nì dândúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidá-xì-né. Te nì tavá stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco cónì sàha-ya cáhàn gà-sì, vâchi ináhá-sì na nduú-yá.

Nansa nì cáhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

35 Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xicàn tàhvi-yá nùù Yuamáni-yá. 36 Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyà. 37 Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachì-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nèhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nì cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùu-xí, cachitnùhu stnàì xì nèhivì yucán ñà-ndúú ndudu ìl, vàchi divi chuun jaàn vàxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñàyùcàndúá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ìl xí-yá xì nèhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stnà-yà ñà-malu ñuhú ini nèhivì.

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stnà iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùu-yá, nì sàcùin sísì-né nùu-yá xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachi-nè:

—Nú cuní-ní, vátùni dándúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùu-né, cachi-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuàhàn-yà techuún-yánè ñuhù-né, dandu cuàhà gá nì chinaha-yánè, cachi-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cachi-ní ni-ñàha xì nèhivì. Cuisi cuahán-ní nùu dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xì Dios, vàchi ducán cachí ley xì Moisés, dandu vátùni cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuàhà nèhivì, te sàhámà nì xitià cuento inicutu. Ñàyùcàndúá mànicúí gá quìhvi vate Jesús ini nì-ìin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nèhivì nì nataca-nè nùu-yá.

2

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ñi cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nèhivì iá-yà vehe. ² Ñàyùcàndúá luegu nì nataca cuàhà-né, nì có-núná gá índu cundoo-ne, nì siquiera nùu yehè. Te nì càhàn-yà xì-né ñà-ndúú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stnà itnii gá nèhivì, cùmì-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí ni dàñà ñi cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuàhà guá nèhivì ndoó yucán, mànicúí quìhvi-ne dècuèndè ndé iá-yà. Ñàyùcàndúá nì nana-ne ñinivèhé nì nacani-nè iyuhu ñiníà meru ndé indéhe ndàà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dānùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùu camilla. ⁵ Ñàyùcàndúá, na ní xini-yà ñà-cuàhà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stnà itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun càhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndúá cachí-nè! Vàchi còo inga ana cui cuicahnú ini-xì sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndúá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndacúin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhìn

quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì.

Dandu nì cachì-yà xì nècuàchi cuhí mà:

11 —Mii-ní cachì xí', ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

12 Dandu nì ndacuiin nècuàchi cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyucàndúá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachì-nè:

—Ni-iin xichi, có-xiní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhò.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

13 Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhà-yànè. 14 Dandu nì yaha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachì-yà xi-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xi-yá.

15 Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchi dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchi cachì-nè iá cuàchi-xì, xixì-né xì Jesús xì nècuàchi dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xi-yá. 16 Te nècuàchi ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchi fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyucàndúá nì cachì-nè xì nècuàchi dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-nè xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

17 Na ní tiacu Jesús cachì-nè ducán, dandu nì cachì-yà xi-né:

—Màdi nècuàchi ndáa vaha xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. Nècuàchi cuhí xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. Te divì ducání stná yùhù, màdi nèhivì nihnú ndacuisì inì-xì vaxì càhàn xí'. Còó, nèhivì cuáchi vaxì nanduquí, áma naxicocuiin ini-nè sàhà cuáchi-ne.

Ndíà dísàhà-xí cónisá ínhí dócò nècuàchi dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhivì yohó

18 Daaní, iin xichi na iníhí nècuàchi dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchi fariseu, dandu nì tnàtuu itni nèhivì nùù Jesús, te nì ndacàtnùhù-né nùù-yá cachì-nè:

—¿Índù chuun iníhí dócò nècuàchi dacuahá Juan xì stná nècuàchi xídacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchi dacuahá mii-ní, còó?

19 Dandu nì cachì Jesús xi-né:

—Nècuàchi ndoó vicò nándàhà, ¿a vátuni iá ñà-cunihí-né na hora ndoó-né cutnáhà-né xì noviu? Còó, vachi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihí dócò-nè. 20 Doco vaxì iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihí dócò-nè.

Ndíà dísàhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

21 'Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà ndua. 22 Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñá, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyucàndúá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa ni xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu ni sandua, te yáha Jesús nùu iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxì-né. ²⁴ Ñâyùcàndüá, ni cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuaha-ní, quidá-né iin chuun có-sáha ley xì-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¿A cóni càhví-nsiá (nùu tutu ì) ndé nacáníá nansa ni quida David sàhana na xicánúu ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xì jefe xì dùtù nani Abiatar, te xihì-nè doco? Nì quihvi-ne ìni veheñùhu xì Dios, te nì xixi-ne dità vidi ì, mate cóò permisú cuxi-neá, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xì ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè nì sàha-ne, nì caxixi stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu ni cachi stná-yá xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xì nèhivì, ñâyùcàndüá ni sàcòo iin quivì descansu, màdiá ni cùyúcùn nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà.

²⁸ Ñâyùcàndüá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quihvi-ya yucán, (ni xini-yà) jaàn iá iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe váha-neyà, áma dándúvaha-ya nècuàchì cuhì-mà cahan-né, te ducán nihindèè-né daquée cuàchi-ne diquì-yá sàhà ñà-ndüá quivì descansu.

³ Dandu ni cachi-yá xì tiàa cuhì ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohó.

⁴ Dandu ni càhàn-yá xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachi-yá:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndá quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-iá viì, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahni stnáhà-ndá?

Doco nècuàchì yucán, cóò ni-ñàha ni náxícónihí-né nùu-yá. ⁵ Ñâyùcàndüá, ni xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te nì cuduchi ini-yá sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù ànima-nè. Dandu ni cachi-yá xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te nì nduvàha dahuan.

⁶ Ñâyùcàndüá ni caquee nècuàchì fariseu mà nì càhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, nì ndatnuhu-né nansa cui dandáñùhù-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yá xì nècuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea ni catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitiá cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì ni ndecocho: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gà nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá.

⁹ Ñâyùcàndüá, ni cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúu guá-yá mahì nèhivì cuàhà mà.

¹⁰ Vachi cuàhà-né nì dándúvaha-ya, ñâyùcàndüá nsidaa nècuàchì cuhì, nì

nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne.

¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, ni sàcùitasisiá nùù-yá, cachá`:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà ni dàndàcú ndee-yá nùà ñà-màsà cáhà ana divi nduu-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu ni nana-ya yucù, te ni cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-nè nùù-yá. ¹⁴ Te ni nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te ni sàhatahvì-yànè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tava stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì ni nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne ni dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúì nècuàchì mà ni dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachà mà na càhàn dàvì càhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón ni sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te ni ìa stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmí cahin xi-yá.

Daaní, ni yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán ni nat-aca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndúá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, ni mii-yá ni nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, ni xinitnúhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnúni-yà, cachí-nè. Ñàyùcàndúá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cùnì-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì dìqui Jesús, ñà-malu chindée xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñuhu, ni caquee-ne ñuu Jerusalén, ni casaà-nè ndé iá-yá, te ni càhàn cuàchi-ne dìqui-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmí-nè ñà-malu nani Beelzebú ani-nè, divi quisi cusáhnù. Ñàyùcàndúá, vátuni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vàchi quisi mà chindée xí-nè —ni cachí-ne.

²³ Ñàyùcàndúá ni cana Jesús nèhivì, te ni nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tava stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vàchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú ni táhndè dava-ne, te náá stnahá-nè, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xini ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú ni táhndè dava, te cuni ùhì stnahá, dandu mà cuéá, te yàchi nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuí, mà cúí quihvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-ìcúmí-tè. Còó, vàchi dihna icúmí-nè chichuhni-nète, dandu vátuni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáá ndúá cachí` xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi càhàn ùhí-nè dìqui-yá, vátuni cuicahnú ini-yà sàhà-nè.

²⁹ Doco nú ni càhàn ùhí-nè dìqui Espíritu Ìi xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vàchi nicanicuahàn icúmí-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán ni cachí-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì càhàn trùhù dìqui-yá, vàchi cachí-nè ñà-ìncáá iin ñà-malu ini-yà.

Ñà-ndúá ni cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

³¹ Daaní, ni sàá stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te ni techuún-né iin razón caná-néyà. ³² Ñàyùcàndúá, nèhivì ndoó nùù-yá, ni cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhè cà' iín dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xì cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúu-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoó nùu-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ³⁵ Váchì nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùu mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùu-yá. Ñàyúcànduá, nì nana-ya iin lancha iín yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcùndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nísa ía iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne.

⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùu ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitiá, váchì có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, nì ichà, váchì cóni níhi yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù nì còya. Te na ní sahnú iñù mà, dandu nì dàdáhvia viú cuati ma, ñàyúcànduá cóni cuáha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùu ñuhù vaha, te nì xitiá, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxin gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùni dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí.

Ñà-nduá disàhà-xí nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahíchi inì-xi

¹⁰ Na ní ndòo mii Jesús xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoó yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyúcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa ía ñuhivì ì xí Dios, mate nísa ía dehè palabra sàhàmà antes. Doco nècuàchì dava ga, còò. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán ía sàhà-ñá màsà cúnitnùhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cùndàà inì-nè, mate inìní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhà-ñá màsà ndédúmá inì-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñà-cò-cùndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ 'Pues cunaha-nsia, na ían quidá nècuàchì nì dàndiàchì uun xi tata mà, ducán quidá stná nècuàchì chihì xì Palabra xi Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùu ichì mà nduú nahi nèhivì inìní xí palabra xi Dios, doco yàchì vaxi ñà-malu dacúxió-si palabra nì ndòo ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùu cavà nduú nèhivì inìní xí palabra ì, te luegu cudú inì-nè sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ían cùu xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gà quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú

quidáquiní nêhivì xî-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuñin ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nêhivì iníní xí palabra ì, ¹⁹ doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudí stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicá-né, vâchi xího sâstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñâyúcán nduá sadí xî núu palabra xi Dios ñà-mà cùì nihíndéa chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vâha nduú nêhivì iníní xí palabra ì, te xiníndísá-néa. Ñâyúcàndùá, queámà ñà-ndúú-né na iin viu nì cana viì, a sea nduú-né nahi viu nì cana òcò ùxin tantu, te ò ñà-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xî-né:

—Nú xicàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndañá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còò, cuñin vateá iin xaan ndé cutnuá inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumíá tui vateá. Te nsidaa ñà-nduá quidá dèhé nêhivì, icumíá natui clarúa. ²³ Nì cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xî-né:

—Cunini vâha-nsia na sáha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chitácuhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacuhá-nsiá. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chícá nihítâhvi-nsiá cundaà vâha ini-nsia. ²⁵ Vâchi nècuàchì sâñùhú (ñà-vâha) inì-xi, chícá más icumí-nè nihítâhvi-né; doco nêhivì có-ñùhù ndisa (ñà-vâha) inì-xi, ndè iyuhu (ñà-vâha) ñuhú ini-nè, icumíá cuxio nsiha.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán íá stná ñuhivì ì xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sâñaà quidí-te. Doco tata mà, xítia te sahnúá, mate có-cùndáà inì-te índù modo sahnúá. ²⁸ Vâchi iin itu, miá cuàha. Dihna viu xítia, dandu después caná sicâyòcò-ñà, te nachitu nùniá. ²⁹ Te nú sàni sisa vâha, dandu yâchi icumí ndanchito cosecha, vâchi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnú mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachi sàhà-ñá cundaà vâha ini-nsia nansa íá ñuhivì ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà ini-nsia nansa íá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán íá tiempu mà. Vâchi tata mà, mate tata chícá cuati íá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúá. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnúá núu nsidaa gá ñà-tátá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vâxi sâcùitândóo casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xî nêhivì na dacuahá-yánè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xî-né, doco na ní ndòo mii-yá xî nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dátui nsihi-ya sàhámà núu-né.

Nansa nì dàcúcuñ Jesú tàchì, te nì nàcùñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñaà quivì yucán, nì cachi-yà xî nècuàchì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yâha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu nì dānācūitiā compañeru-yà nēhivì cuáhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán nì saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stnà iin ùì gà lancha ndoó stnà yucán. ³⁷ Doco después nì dàña iin tàchì dānā, te nì nacuañhu todò tècuìì, nì xīnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada ònì-yá. Dandu nì dānsicūñhu ini-nèyà, cachì-nè xì-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlóc-ò-ní ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu nì ndacuiin-yà, nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà, te nì cachi-yà xì tècuìì mar:

—Ihñì-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu nì cucuiñ tàchì, te nì nàcùñhu dadí tècuìì.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhì guà-nsiá? ¿A có-càhvì-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu nì yúhì sàstnùhù nècuàchì mà, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nēhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchì xì mar iníni xí-nè?

5

Nansa nì tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, nì sàà-nè xì-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-yà nùù lancha, luegu nì ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu ini-xì, vāxi-nè dècuèndè mahì cueva ndé xì-indùxin nsì. ³ Vāchì de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò nì-iin cui chichuhì xì-né, mate cadena nì cundúa. ⁴ Cuàhà xichi nì sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stnà cadena. Doco siempre sahdé-nèà, te dacuachì stnà-nè manilla mà. Còò nì-iin cui nsida viì xì sàxìnitnùni-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuu ndáhi loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, nì dāyáa-nè nì sàà-nè nùù-yá, te nì sàcuiñ sisi-né nùù-yá, ⁷ ndáhi ndee-né quidá ñà-malu, te nì cachi-nè:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi mii-ní), Dèhemanì Dios iá dìquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvì nùù-ní, ¡màsà dándóh-ò-ní yùhù!

⁸ Pues ducán nì cachi nècuàchì mà, vāchì làcà nì cachi-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu nì ndàcàtnùhù stnà-yà nùà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní, vāchì cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gà nì sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchùun-yañà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán nì sandoo cuàhà cochì, xixáhan-sì.

¹² Ñàyùcàndúá, nì sacundahvíà nùù-yá, cachá':

—Dayáha-ní nsiùhù nì cùhùn-nsì màcùñhu-nsì ini cochì yucán.

¹³ Dandu nì dāndáa-yañà. Ñàyùcàndúá nì caquea nùù tiàa ma cuàhàn, nì sàcùñhu ini cochì yucán. Nahì ùì mil nì sanduu-sì. Daaní, carrera nì nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te nì còyo-sì ini mar nì càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochì mà, nì yùhì-te; carrera mànuhù-té nì chitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stnà nècuàchì ndoó rancho. Dandu

nèhivi ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-nduá ni cuu. ¹⁵ Ni quesaa nsi-daa-né ndé iá-yá, te ni caxini-nè nècuàchi nisa ñuhu cuàhà ñá-malu ini-xi, iá-nè, ndixí-né sicoto, sàni nàcòo nsihì sàxinifitnùni-nè. Dandu nèhivi yucán, ni cayúhí-nè. ¹⁶ Te nècuàchi ni caxini nansa ni cuu, ni nacani-ne xì nsidaa nèhivi mà sàhà cochi xì sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivi cuàhà mà, ni quesaha-né ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-ni queé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daani, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu ni càhàn nècuàchi nisa ñuhu ñà-malu ini-xi, ni xicàn-nè áma cui cutnahá stná-né xì-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còó —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xì tnaha-ní ñà-cuàhà guá ni quida Stohò-ní Dios xì-ní, te ni cuhi ini-yá mii-ní.

²⁰ Ñàyücànduá, ni quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, ni cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá ni quida Jesús xì-né. Te nsidaa nèhivi yucán, ni ndulocó-nè.

Nansa ni dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te ni dåndúvaha stná-yá iin nècuàchi ñahà

²¹ Dandu ni nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yá inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà ni nataca cuàhà sàstnùhù nèhivi nùu-yá. ²² Dandu yucán ni sàà stná iin nècuàchi cusáhnù nùu iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, ²³ te ni sacundahví cuàhà-né nùu-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhvì dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìqui-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cù-ñà.

²⁴ Ñàyücànduá, cuàhàn-yá xì-né. Te cuàhà gá stná nèhivi cutnàhá xí-yá nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

²⁵ Te cunaha-nsiá, mahi nèhivi mà cuàhàn stná iin nècuàchi ñahà cuhí. Ùxin ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nù. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne ni quida nècuàchi quidátátná, doco cóni níhì nècuàchimà chindee-ñánè. Còó, chicá ni quida yaa cuèhè xì-ne, dècuèndè sàni dånshí-né dìhùn xì-né sàhà. ²⁷ Doco na ní xinitnùhu-ne sàhà Jesús, ni quixi-ne ladu yàtà-yá mahi nèhivi cuàhà mà, te ni dácùhùn ndahà-né nùu sicoto xi-ya, ²⁸ vàchi ni nacani ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sicoto-ni xi-ya, vátùni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáá nduá), luego ni cucuìn nù-né, te ni cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daani, momentu mà ni cundaà stná ini-yá sàni dåndúvaha iin nèhivi xì poder xi-ya. Ñàyücànduá, ni naxicocuìn duma-yá yàtà-xí mahi nèhivi cuàhà mà, te ni cachi-yá:

—¿Ana divi ni dúcùn ndahà-xí icà sicoto xì?

³¹ Dandu nècuàchi dacuahá-yá, ni cachi-nè xì-yá:

—¿A có-xini-ní ñà-cuàhà guá nèhivi ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿ìndù chuun cachí-ní: “¿Ana ni dúcùn ndahà-xí icà sicoto xì?”?

³² Dandu ni xiconúu-yá ni indehè-yá, áma nátùì nècuàchi ni quida mà. ³³ Te nècuàchi ñahà mà, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí-nè, vàchi ináhà-nè ñà-nduá ni cuu xi ini-nè. Dandu ni tnàtuu-ne, ni sàcuìn sisi-né nùu-yá, te ni cachi ndàà-nè xì-yá nsidaa ñà-nduá ni cuu xi-né. ³⁴ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-ni xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni ni cúxíó cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yá ducán, dandu ni caquesaa nèhivi vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te ni cacachi-nè xì nècuàchimà:

—Sàni xihì dèhe yoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuùn gà-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-nduà nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhâ gá nèhivi xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndè vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoò chitu nèhivi, yáha ga quidácuáhà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-né. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xíhì ñahà chii yohó. Quídì uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchì mà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcànduà, nì tavà nsihí-yánè fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xì-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tnií-ya ndahà-ñá, cachi-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xì', ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ñà nì nacacanu-ñà, vâchi nahi ùxìn ùi cuià xicá-ñà. Te nècuàchì cutnáhâ xì-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-nduà nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yánè ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivi ñà-nduà nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxí-ñè.

6

Ñà-nduà nì quida nèhivi ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nhíchùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivi. Te na ní inini-ne ñà-nduà nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nihítàhvì guá nècuàchì yohó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guâ-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vâchi iin ana tùha yácùn yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndòò stná-né yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivi ñuu mà-né, doco nèhivi ñuu mii-né, ò tnahane, ò nèhivi vehe-ne, cóò, có-quidáñúhú-ñánè —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcànduà, mànicuí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì kuhí, nì chitándòò-yá ndahà-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yà ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuín Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ìi

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhà ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxìn ùi nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dándàcú-yá ñà-cutnáhâ ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvì-yánè ñà-tavá-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yá xì-né ñà-còò ni-íñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xì-ne; cóò morral, cóò pan, cóò dìhùn cunihi-ne ini siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yá xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cuní nèhivi quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nemà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yacá ñuu mà. Vâchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te

yùhù cachì xì-nsiá, na sàà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchimà nihì-né nùù nècuàchi (malu) nì sandoo ñuu Sodomá xì ñuu Gomorra sàhaha.

¹² Dandu nècuàchi dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocufin ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavá stná-nè cuàhà ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te nì saquin stná-nè ñeña xì aceite ònì cuàhà nècuàchi cuhì, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitiá fama xì Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachì tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachì tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa là sàhaha nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachì-nè ñà-iin nècuàchi càhàn cuenta xì Dios nduú-yá, nahi nècuàchi profeta sàhaha.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vachi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò ònì-nè nì quide.

¹⁷ Ducán nì cachì tèmà, vachi antes nì chicadi-te Juan, nì dàndàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmànè. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecàa. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñá cunì-te ndòò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vachi sàni nandàhà-tè xí-ñá mate ñahàdihì ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcànduá nì cachì Juan xi-té:

—Cò-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihì ñani-nì.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cunì-ña cahni-ñané, doco mànicúì. ²⁰ Vachi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-nè iin nècuàchi nihnú ndáa ini-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchimà nùù ñahà mà. Te cudì stná ini-te cunini-tè ñà-nduá cachì nècuàchimà, mate cónì sàà-te cundaà vaha ini-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandañúhù ñahà mànè, vachi nì naxinu rey mà cuà, te nì quida-tè iin vicò cahnú nì casaà cuàhà tè-cusáhnù ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quihvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdiì ini-ña rey mà xì stná tè-xínduu visita xi-tè.

Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñàha nì cui cunú, càcùn-ñá nùì, te nihùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-tè Dios ñà-ndéni iñàha nì cui nì càcàn-ña, cuàhà-tèñá, mate nì cùnduá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnù-te, cuàhà-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ñà cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachì dihi-ñá:

—Dìni Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yàchì nì nansìhvi ñahà chùì mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachì-ña:

—Dìni Juan Bautista taxi-nì luegu, cunacaà ini iin charola cahnú —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun ini-te, doco sàhà-ñá sàni dàndáa-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cunì-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhàjàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahni xì Juan, te cunihì tèmà ònì-nè ndixi. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecàa, nì

quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansihvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsii ma nì sùxin-ne nì chicao-nèà ndé nduú cueva xi nsii.

Nansa nì dàcuxí Jesús ùhùn mil nèhivì

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanuú, te nì canataca-nè nùù-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-nduá nì quida-ne xì ñá-nduá nì chihaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivì, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yá, vàchi nì có-cusáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuahà guá nèhivì queé nshivi nùù-né. ³² Ñàyùcànduá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivì cuahàn-yá, te cuahà-né nì nacuni-nèya, ñàyùcànduá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáá-nè, te dihna-ne nì sàà-nè nùù-yá. ³⁴ Ñàyùcànduá, na ní quee-ya nùù lancha mà, nì xini-yá cuahà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vàchi nahi rii còò stohò-xi, ducán nduú-nè. Ñàyùcànduá, nì dàcuahá-yànè cuahà iñaha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivì siempre nchícùn xì-yá nùù-yá, cachi-nè:

—Vichi sàcuahàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcànduá, ndaquindèè-ní xì nèhivì yohó ñà-nì cuitià-nè cùhùn-nè ndè ranchu ó ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vàchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsinè?

³⁸ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcànduá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùù yùcù cuií. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùù iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tñii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yá diquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàha-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-neá nùù nèhivì cuahà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yá xì ùi siaca, nì dàcuàchí stná-yási nùù-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivì nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùù tècuì mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codònnù cueé-nè nùù-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuahàn-yá danácutià-yá nèhivì cuahà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùù Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahi mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu ni xini xicá-yané ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnú iá nahi pala, vâchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñâyùcàndúá, sinduhá ni sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuí mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuí ducán, dandu ni càna ndee-né, vâchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vâchi nsidaa-né, ni xini-nèyà, te ni ndulocó-né, yúhí cuhà-né. Doco ni càhàn-yà xi-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee inì-nsia, vâchi yùhù nduí; màsà yúhí-nsià.

⁵¹ Dandu ni quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te ni cucuiin tàchì mà. Ñâyùcàndúá, cuahà sàstnùhù ni ndulocó gà-né. ⁵² Vâchi cóni sáníhì váha ini-né sàhà milagru ni nducuahà pan mà, vâchi ùhì mànihì ini-né.

Nansa ni dândúvâha Jesús cuahà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xi-né mar mà, dandu ni sàà-yà ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xi-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi ni nacuni nèhivì ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñâyùcàndúá, ni cadayáà-nè cuahàn-né inicutu ladu yucán, ni sàquíhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te níhí-né nècuàchì mà vâxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni ni cui ni xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán ni sàà-né xi nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuati, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni ni cui, yucán ni cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne íchì, te ni xicàn-né ñà-siquiera nùù sàhà sicoto xi-ya ni dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana ni dúcùn ndahà-xí ducán, ni nduvàha-ne.

7

Ñà-ndúá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndá

¹ Daaní, ñuu Jerusalén ni caquee dava nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu vâxi-ne, ni quesaa-nè nùù Jesús. ² Te ni caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndahá-né. Ñâyùcàndúá, ni caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vâchi modo jaàn nduhí ndahà-ndá (càhàn-né). ³ Vâchi nècuàchì fariseu mà, xi nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndahá-né, mà cúxí-né, vâchi ducán iá estilu xi xii-né chivàha-ne. ⁴ Te nú ni sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuahà sàstnùhù gá estilu icúmí-né chivàha-ne, vâchi icúmí-né nacate stná-né taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñâyùcàndúá, nècuàchì fariseu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, ni xicàn tñùhù-né nùù Jesús, cachí-né:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿índù chuun có-nhí-cùn-né estilu xi xii-ndá? vâchi có-nduhí ndahá-né na xixí-né.

⁶ Dandu ni cachí-yà xi-né:

—Ñà-ndáà nduá ni cachitnùhu Isaiás sàhà mii-nsiá sàhana, vâchi danani uun-nsia vâha-nsia. Pues ñà-yòhó nduá ni cachí Dios, te ni tiaa Isaiás yucán: Nèhivì yohó, cuisì-ní yuhù-né quidáñuhù-né yùhù, màdi ini anima-né, vâchi xica íe' cahan-né. ⁷ Cahví-né yùhù tuxí-né, doco có-ndiáá', vâchi nèhivì ùùn nduú ana ni quidavàha xi ley chináhá-né nèhivì, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-ndúá ni dândácù Dios, doco ñà-ndúú ley xi nèhivì ùùn, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuahà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu ni cachí gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni nacoo-nsia ñà-nduá nì dándacú Dios, te cui sí estilu xí mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-ìcúmí coo tñùñuhu xi-nda nuù yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nê. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachi mii-nsiá, vâchi cachi-nsiá vátùni cachi iin nèhivì xí yuadíhí (ndahví-nê): “Mà cúy chindeí mii-nsiá xí ñà-nduá icúmí, vâchi sàni cachi sàhà nsidaamá ñà-nduá dihùn ñ; vâchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xí Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachi nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-nê yuadíhí-nê (xí dihùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cui sí estilu nì ndòo nuù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tñaha ñà-yúcán icúmí stná-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tñatuu-ne nuù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còo. Ñà-nìhnú ini anima-nê, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xí anima-nê. ¹⁶ Nì cúníni vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya inì vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtñùhù nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà.

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànihì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iguicúñú-ndà, nú nì queá yuhù-ndà, mà cúy dacuidá cuàcha-ndó nuù Dios. ¹⁹ Vâchi màdi ini anima-ndà quíhvia. Còo, tìxi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñá cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdi cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nê, divi nduá dacuidá cuàchi xì-né. ²¹ Vâchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nê, ñà-yúcànduá quidá stná-nê cuàhà ñà-có-ndiáa; vâchi nacání quini ini-nê, te ò cáhàn-nê xí nècuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xí ndé nì nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuílmá-nê; te xího stná-nê ñà-ìcúmí ñanitnaha-ne; quini quidá stná-nê xí ñanitnaha-ne, te dandahví stnahá stná-nê; tùha quini stná-nê, te có-cùcáhàn nuù-né; te cuàhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-nê, te cáhàn quini-ne dìquì ñanitnaha-ne; cuadú stná-nê, te nacání ndévàha ini-nê. ²³ Pues ducán quidá-né, vâchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nê, te na quidá-néa, dandu dacuidá cuàcha-nê —nì cachi-yà.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xí inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xí ñuu Sidón. Te yucán nì sàa-yà visita iin vehe, doco có-cuní-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicúì coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vâchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàa-nê ndé íá-yà, nì sàcuiln sisi-né nuù-yá, nì sacundahví-nê nuù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne.

²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vâchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi silhina cuati. Vâchi mà vâha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndáà nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tìxi mesa, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vèchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te ni xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vèchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa ni nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihìn stná-né

³¹ Dandu ni quee Jesús ñuu Tiro mà, ni yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te ni nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, ni saca-ne iin nècuàchì dòhò có-càhàn vii stná, te ni casaà-nè nùù-yá, ni sacundahví-nè ñà-ni chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu ni tavà cuaán-yá nècuàchìmà, te ni dàquìhvi-ya dìnindáhà-yá ini tùtnù-né. Te ni dàcóyo-ya tédìi-yá dìnindáhà-yá ni chituu-ya nùù yáà-né. ³⁴ Dandu ni ndacoto ndiaá-yá dìquì-xí, te ni sàcàn ini-yà, cachí-yá xì tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtnù-ní.

³⁵ Dandu ni nuna tùtnù-né, te ni nduvàha stná yáà-né, vátùni càhàn vii-né.

³⁶ Te ni cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-íñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yá xì-né ducán, vihi gá cuàhà ni sate tnùhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-né:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú iñàha. Dècuèndè tédòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dānācāhān-yā.

8

Nansa ni dàcixí Jesús cùmi mìl nèhivì

¹ Quivì yucán ni nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-íñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, ni cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhí ini nèhivì yohó, vèchi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ndoó-né cutnàhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dānācūtiē-nè nùhù-né vehe-ne, vihini cuitá-né ichì, vèchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu ni naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco ¿ìndù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vèchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu ni xicàn tnùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ùsà-ñà íá —ni cachi-né.

⁶ Dandu ni dāndācū-yá ni mácūndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te ni tniì-ya ùsà pan mà, ni naquimani-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchì-yáñà. Dandu ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néà nùù nèhivì cuàhà mà.

⁷ Te ni là stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcànduá ni naquimani stná-yá Dios sàhà-sí, te ni cachi-yá xì nècuàchìmà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuàhà mà, ni caxixi nsidaa-né, te ni denuu ini-né. Te después, ni dàtācā-nè ñà-nduá ni cuyodó gá, te ni chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì ni caxixi mà, nahì cùmi mìl ni sanduu-ne. Daaní, na sání dānācūtiā-yá nsidaa nèhivì mà,

¹⁰ dandu ni nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yá xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchì fariseu nùu-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyá xícàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yà, te ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchì ñuu yohó, ¿Indu chuun xícàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachi` xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoo uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichi cuàhàn-ya inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchì dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácánì gá ini-nè sàhà nansa nihi-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchì dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihi-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchì fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachi-nè:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachi-yà xì-ndà ducán —cachi-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-nduá ndatnúhú-nè, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihi-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú ini-nsia (ñà-nduá ni xini-nsiá)? Yùhù xini` tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿Na cueé guá sánihì ini-nsia! ¹⁸ Iá nduchìnúú-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mìl tiàa, ¿nadaa ga ìcà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá?

—Ûxìn ùà —cachi-nè.

²⁰ Dandu ni cachi tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mìl nèhivì, ¿nadaa ìcà pedazu pan ni dàtácá-nsiá?

—Ûsà —cachi-nè.

²¹ Dandu ni cachi tu-ya xì-né:

—¿A tãñáha ga mànihì ini-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchì cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchì cuaá ni quesaa nùu-yá, sacúndáhvì-nè ñà-nì chítúú-yá ndahà-yá nùu-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, ni tni-ya ndahà nècuàchimà, te ni tavà-yànè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yá tèdìi-yá nduchìnúú-né, te ni chituu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùu-né. Dandu ni ndacàtnùhù-yá nùu-né, a sání natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachi-nè:

—Vatùni indéhì nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchìnúú-né, te ni indehè nsíi-né. Te momentu yucán ni nduvaha nduchìnúú-né, te ni natùj nina. ²⁶ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchimà ñà-nì nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cachi-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísá-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipo. Te na cuàhàn-nè ichì, dandu ni xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachi-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-nduù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi dìquì-xì) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yâ después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yâ ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí-yâ ndoho cuahà-yâ. Vâchi tè-sàhnù xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchi ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivì-yâ. Doco tìxi ùnì quìvì icúmí-yâ natiacu-yâ, ³² nì cachi-yâ, càhàn vate-yâ xì-né ducán. Ñàyùcànduá, nì tavà cuaán Pedro-yâ, nì cachi-nè xì-yâ ñà-màsà cachí-yâ ducán. ³³ Doco nì nacuíco-yâ ladu yàtà-yâ, nì indehè-yâ dava ga nècuàchì dacuahá-yâ, te nì càhàn duchì ini-yâ xì Pedro, cachí-yâ:

—Cuxio-ní nùù, vâchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nìhnú vâha inì-ní Dios. Cuisi chuun xi nèhivì ñuhivì nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yâ xì dava ga nèhivì ndoo yucán, te nì cachi-yâ xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì'. ³⁵ Vâchi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandañùhù-nèamà cundua. Doco nú nì cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vâchi mate nì nihì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhivì, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vâha xi-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vâchi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcànduá, iin nècuàchì íá mahì nèhivì malu ndoo vichi, te cucáhàn nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vâchi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí stnáì nacuaì' mii-né quìvì naxicocuñ. Vâchi icúmí naxicocuñ ñuhivì yohó, cutnahì xì ángel ì-xì quixi, te ndiaha gá icúmí nanchii' quida Yuamáni'.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yâ xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yâ.

Nansa ni nadama Jesús mii-yâ ni natnuù nihni ndiaha-yâ

² Daaní, nì yàha iñù quìvì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yâ xì-né ndè dìni iin yucù ducùn, te yucán nì nadama-ya mii-yâ; tucu nì nàcùnàhà-yâ nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchii' yèhà. Na cuxín yaa ñà-nduú yùhà (dini yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhivì cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní, yucán nì ndecoyo

stná nèhivì (sànaha) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nê xì-yá. ⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, jnansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhì nsidaa-né, ñàyùcàndùá nì cónì cúndáa ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vícò yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vícò mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yà:

—Dèhemani' nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yà.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin nì xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucú yucán. Te ichì mà nì dándacú-yá nùu-né, cachí-yà:

—Màsà nácání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Nùhivì.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì chivaha nècuàchì mà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yá. ¹¹ Dandu nì xicàn tñhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xì veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñin-nè?

¹² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñin-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-ia vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì mà nacua nì cudì ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yá xì compañeru-yá ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yá ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nùu nècuàchì mà. Te ndoó stná nècuàchì ley xì veheñùhu, náà tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocó nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vaxi-ne, nì casáhú-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndacàtnùhù-yá nùu-né:

—¿Ndíá ndatnúhù guá-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì cáhàn iin ana iin mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùu-ní, vàchi inácaa iin ñà-malu ini-te, te sadiá nùu-té, mà cùì cáhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui ía-te, vaxa sahní ihá'-te, ducán'-te, dandu queé chihíñù yuhù-té, saxíndiaá tnahá nùhu-té, te nduyútnù tehe-té. Te sàni xicàn tàhví nùu nècuàchì dacuahá-ní ñà-tavà-néa, doco mànicúì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná ini sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiáte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùu-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahní ihá'-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natúì nihní-te, te caná chihíñù yuhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tñhù-yá nùu yua-té, cachí-yà:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndá ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuahà xichi nduá-te mahì ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sácasan-té, vâchi cuníà cahniá-te. Ñâyùcandúá, nú vâtùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida mani-ní xi-nsí.

²³ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cuisì cuníà cunindisa-ní, te vâtùni. Vâchi iin nècuàchì xiníndísá, vâtùni nihitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicán-nè.

²⁴ Dandu luegu nì sacu yua-té, te nì càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísé vichi; te nú cô-sâi cunindísá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-nì cúníndísá gué`.

²⁵ Dandu nì xini Jesús ñà-vihi gá cuahà nèhivi natácá. Ñâyùcandúá, nì dândácú-yá nì sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiàcú-te, nacoo dahuun-tè, te màsà nâxícocúin gò nansihvu inì-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhà, nì dândácúchá`-te, te nì quea cuahàn. Doco nahi ana nì xihì nì ndòò-tè. Ñâyùcandúá, cuahà nèhivi nì cachí-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco nì tñii-ya ndahà-té nì ditá-yà, te nì dândácúin-yàte.

²⁸ Daaní, nì quihvi cuaán-yá xi nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán nì xicán tñùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun màncúì tavá nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Màncúì, vâchi ñà-malu tñaha quisi mà, có-queá nansa ni nì cui, cuisì nú nì càcàn tãhvi-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa nì cachi tñùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yá xi-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dehé-yá, vâchi có-cúni-yá cundaà ini nèhivi índù xicánúú-yá.

³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ), te dohó nì cachi-yá xi-né:

—Yùhù ana nduú Tñaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yâhi ndahà nèhivi (malu), vâchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivi yùhù; doco tixi ùni quívi icúmí natiacùl.

³² Pues divi nduá nì cachi-yá, doco cóni sàa nècuàchì mà mànihì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhí stná-nè ndàcãtñùhù-né nùù-yá sàhà-ñà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu nì sàa-yá xi-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yá ini iin vehe yucán, dandu nì xicán tñùhù-yá nùù-né, cachí-yà:

—¿Ndiá nduá ndàcãtñùhù tñahá guá-nsiá ichi vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun nì ndòò-ne, vâchi ichi mà nì cuàà-nè ndàcãtñùhù tñahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñâyùcandúá, nì sàcòo-ya, te nì cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te nì cachi-yá xi-né:

—Íin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dândácú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu nì cana-ya iin tètii nì chicaní-ya mahì nsidaa-né, te nì numi nihni-yàte, cachí-yá xi-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivi iin tètii nahi tè-yohó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xì ñà-malu nùù nèhivì, te ndácùcahan-né quivì mii-ní. Doco có-ndúù-né iin ana cutnáhá xì-ndá xicánúú. Nàyúcandúa, nì sadi-nsi nùù-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsià nùù-né, vàchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì', te quidá-né milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè diquí. ⁴⁰ Vàchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì nduú-nsià nèhivì xí, te sàhámà quidá víi-né xì-nsià, dandu seguru icúmí-né ñihì-né ñà-vàha xì-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuíi-ni nduá nì sàha-nensià nì xihì-nsià.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú nì dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yòdò ducùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhà ndahà-nsià xidá cuàchi-nsià, dandu chicá vaha ni táhndèa. Vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúùà, te ndiachi-nsià andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhà sàhà-nsià xidá cuàchi-nsià, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vachi chicá nsiaha (sàà-nsià nùù Dios) xì iin-ni sàhà-nsià, te cutiacu-nsià nicanicuahàn, te màdiá coo ndúùà, te ndiachi-nsià andea, vachi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhà nduchinúù-nsià xidá cuàchi-nsià, dandu chicá vaha ni tavá-nsiàñá. Vachi chicá nsiaha sàà-nsià xì imindaa nùù-nsià, te màdiá coo ndúùà, te ndiachi-nsià andea. ⁴⁸ Vachi sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàà ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-né (yàha-ne tnùndoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduumà, na ian nduhádi comida) ñà-quea iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vachi nsidá ádiá ñà-xixi-ndá; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (íá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsià xì anima-nsià, te cundoo màni stná-nsià.

10

Màsà cáte stnàhà-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuhu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea íá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhà gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma ñihíndèè-né coo nansa daquée cuàchi-ne diquí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni íá ñà-cate stnàhà-ndà xì ñahàdihì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Ndíá nduá nì dandàcú Moisés quida-nsià?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhà-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cô-cùní-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòo ñuhívi, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhívi, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivi, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándàhà iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñahà, te quecuâân-né nùu yuadíhí-nè. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne vitni. Te sàhà-mà, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivi; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivi nduú-nè. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivi màsà cátè stnàhá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu nì ndacàtnùhù gá nècuàchi dacuahá-yà nùu-yá sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-né:

—Nú nì caté iin tiàa ñahàdìhí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchi ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdìhí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchi ñahà, nú ni caté-nè ìi-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitàndòó Jesús ndahà-yá òni ñà-cuati sàhà-ñà cundiatú anima-ve

¹³ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xì-né vaxi nùu-yá ñà-chitàndòó-yá ndahà-yá òniá. Doco nècuàchi dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchì-mà.

¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá núu. Màsà cadí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàa ñuhívi ìi xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vità ini nèhivi) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichi ñuhívi ìi xí mií-yá, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitàndòó-yá ndahà-yá òniá, te nì xìcàn tàhvi-yá ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ñà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na làcà nì quihin Jesús ichi cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesaa-te nùu-yá, nì sàcuìn sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachi-ní xì' ndià nduá quide, te nihitáhvì' vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá disáhà-xí cachí-ní xì? “Mii-ní vaha-ní”? Vachi còò ni-iin nèhivi úun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa nì dándacú-yá quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, ni màsà cachi-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; te màsà dándáhvì stnàhá-ndà. Te icúmí stná-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yá:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíi.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga ñàhà quida-ní. Dicò nsihí-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchi ndahví, dandísà, nihitáhvì-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucum ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cuì-ní sàhí, mate ni cuí-ní nchìca cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà ini-te, vachi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcàndùá, nì quihin-tè ichi cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconúu-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yá xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuàcà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyúcànduá, inga xichi nì càhàn-yá xì-né, cachí-yá:

—Hijos, na ùhì guá nihítáhvì iin nècuàchì càhvì xì ñà-cuicà-xí yáha-ne ñuhiví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndáà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chíchòhò nduhù ìquì; doco chicá ùhì yáha iin tècuàcà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yá:

—Nèhivì ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsì, te vàxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhivì nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè nihítáhvì-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xì-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn nihítáhvì-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhivì ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vàxi xì-nda, dandu nihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhivì idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdonùù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-ìcúmí-yá cui-yá

³² Daanì, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yá xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacaní ini-nè, te yúhì-nè. Dandu nì tavá cuàán-yá nsi-úxìn ùi-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-ítúú cuu xì-yá, ³³ cachí-yá xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí yàhì ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xì veheñùhu. Te icúmí nècuàchìmà cachí-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcúndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dii-te núf, dandu después cahni-té yùhù. Doco tíxi ùni quivì icúmí natiacui —nì cachi-yá.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daanì, nì tnàtuu déhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá: —Maestro, cuní-nsi quidamaní-ní xì-nsì iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu nì cachi-yá:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsi coo ladu ìtní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánhì ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsiá ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹—Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsiá yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-danìhìtàhvì' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúí, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nìhìtàhvì cundoo ladúí, cuiisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiá sàhà tè-cùsàhnù inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusàhnù-te nùu-né. Vàchi nsidaa tè-nihì chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-né cunduu-ne ana xinúcuàchì nùu nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codòtùu nùu-nsiá, icúmí-né cunduu-ne nahi peón chindéé xì nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésál ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùu-né nì quesal, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichì yucán íá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dehe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcandúá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhà-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà ndàhì gà-nì —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xì David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiin-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Màsà cùhúún ini-ní; ndacuiin-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcandúá, nì tavà-né dòò-né, nì dandiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé íá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn tnùhù-yà nùu-né, cachí-yà:

—¿Ndíá nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuèè-nè nùù-xì. ² Te dohò nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùù-xì; te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé iín iin burru nuhní. Quisì tãñáha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixí. ³ Te nú ndácátnùhù nèhivi nùù-nsiá índu chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xíñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuíin-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchì mà ichi cuahàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichí yatni yehè iin vehe. Ñàyùcándüá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índü chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchì mà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivi mà permisú ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcándüá luegu nì saca-nési cuahàn-nè ndé iá-yà, te nì chitándòó-né sìcoto xi-ne diquì-sí. Dandu nì sàcùnù-yási. ⁸ Te cuahà nècuàchì yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichi nacua cuahàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichi. ⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xì, cánandee-né, cachi-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansívéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñáha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuahàn-yà xì úxin ùi compañeru-yà ndé ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùù nù-higu cóni càná quisi vídi-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivi nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhi-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuií-nu. Ñàyùcándüá, cuahàn-yà cundehè-yá a có-càà sì-higu caxi-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yà micuísí ndahà-nú iá. Còò quisi vídi, vàchi tãñáha ga sàà tiempu cana-si. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisi vídi-yó caxi nèhivi.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yà nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihi ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihi-yá tè-dicó xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yà silla xi tè-dicó xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yà lugar nacuíco ni-iin nèhivi carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivi yucán, cachi-yà:

—Dohò cachi Dios nùù tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi vaxi nsidanícuú ñuu càcàn tàhvi-né nùù”, cachi-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-ndüá nì cachi-yà. Te vichi yúhí-nèyà, vàchi ináhà-né ndulócò nsidaa nèhivi sàhà

ñà-nduà dacuahá-yá. Ñâyùcànduà nì quesaha-né nandú-cú-nê nansa cui cahni-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànùhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ichì dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vâxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iin yutnù mà), te nì xini-nè sàni ichì dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehe-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, jsàni ichì-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xifñuhu cunindisá vâha-nsia Dios. ²³ Vâchi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohò: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vâtùni dandacú stnà-nè nùù yucú jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icumí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñâyùcànduà, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì cácan tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduà nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáña. ²⁵ Docò dava xichì xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanitnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icumí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vâtùni cuicahnú stnà ini Yuandiahá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vâchi nú có-xicahnú ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia, dandu mà cuicahnú stnà ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduà quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stnà dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñuhu, xì stnà nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá, ²⁸ cachì-nè:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduà quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù cuní stnái ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú nì nâxícónihí-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnái xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì nùù'. ³⁰ Cachi-nsiá xì ana divi nì dandacù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùù.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní mii-nè, cachì-nè:

—Nú nì cachì-ndà Dios nì dandacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndà nècuàchìmà? ³² Te nú nì cachì-ndà divi nèhivì ùùn nì cachi xì-né, (dandu nì mà quée víi stnà mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vâchi yúhì-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vâchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùù Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñâyùcànduà, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cundàà ini-nsi ana divi nì dandacù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nì yùhù, mà cáchì stnái xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì nùù' ñà-quide ñà-nduà quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yá xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dānándēe-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stnà iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stnà-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vidi mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuí-tené, te nì taxi-téné, còò ni-ìnhà nihi-né nì násáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-téné, ndé nì dānácuehè-te òni-né, te nì canàhá-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tēmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vāchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-té.

⁶ Ndé làcà mindaa dēhemaní lamú mà ndóo ga. Ñàyúcandúá último nì techuún stnà-nè dēhe-ne cuàhàn, vāchi ádi quidañuhu-té dēhe-ne, nì cahan-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahnì-ndáté chicá vāha, dandu mií-nda nanduu-nda stohà”, nì cachi-te. ⁸ Ñàyúcandúá nì catnii-tè dēhe lamú mà, nì sahnì-téné, te nì dācānā-te nsì ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahnì nsihí-nè, dandu nanducu saa-nè inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gá-yà xì nēhiví mà:

—A táñaha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì inì albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcundua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìi, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cāhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyúcandúá, nì cuni-nè tnii-neyà, te chicadi-nèyà. Doco ñà-yúhí-nè nēhiví cuàhà yucán, ñàyúcandúá, nì nacoo-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùi nècuàchì fariseu quixi xi iin ùi nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-nèyà na cāhàn-yà. ¹⁴ Ñàyúcandúá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachí-nè xí-yá:

—Maestro, inàhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nēhiví, nì có-yúhí stnà-ní ni-iin nēhiví, vāchi chináhá víi-ní ñà-nduú ichi vāha Dios. Cachi-ní xí-nsí: ¿A vátumi sáha Dios luga ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xicàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyúcandúá, nì cachi-yà:

—¿Índu chuun cuní-nsiá quida-nsia maña nùù? Cunihí-nsia iin dīhùn quixi, cundehiá nansa íá`.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dīhùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xí-né: —¿Bueno, ana dīnùú-xí, te ana dīquívì-xì itúú ìcà dīhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

17 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiá cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsiá Dios ñà-nduá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayá —ni cachi-yà.

Dandu nêhivì inínì, ni ndulocó-nè ñà-nchìchì guâ ni naxiconihí-yá nùu nècuàchìmà.

Nansa ni cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

18 Dandu ni catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá ni càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndisá-né icúmí natiacu nsii. Ñâyùcànduá, dohó ni cachi-nè xi-yá:

19 —Maestro, ñà-yohó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne ni ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahà mà, áma cóó iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii-ma cunduu mée mà”. 20 Cunaha-ní, ni sandoo ùsà ñaní. Te nècuàchì chícá sahnú, ni nandàhà-né xi iin nècuàchì ñahà, doco ni xihì-nè, te còò déhe-ne. 21 Dandu ñani-nè chícá nchícùn gà, ni nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco ni xihì stná nècuàchì úi mà, te còò stná dèhe-ne. Te divi ducán ni cuu stná xi nècuàchì únì. 22 Dècuèndè ni sàa nsi-úsà-nè ni nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne ni xihì-nè), doco còò ni-iin dèhe-ne ni ía (xi ñahà mà). Daaní, último ni xihì stná nècuàchìmà. 23 Ñâyùcànduá, na sàa quivì (cachí-nsiá) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xi nècuàchì ñahà mà? vâchi antes nsi-úsà-nè nisa ía xi-ñá —ni cachi-nè.

24 Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Còó, có-càchì vil-nsiá, vâchi có-cundáa inì-nsia nansa cachí tutu ù xí Dios, ni có-cundáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. 25 Cunaha-nsiá, na sàa quivì natiacu nêhivì, mà nándàhà gá-nè, vâchi nahì àngel ndoó ansivì icúmí-nè nanduu-ne. 26 Te vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sání cahvi-nsia nùu tutu ni tiaa Moisés ndé cachá` sàhà yutnù tii (xíxìn), te ía Dios mahì-nú, te ni cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios càhvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachí-yà. 27 (Ñâyùcànduá, itíacú ù nècuàchì sànahà ma), vâchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi-né Dios, cuisì nêhivì itíacú càhvi xi-yá. Ñâyùcànduá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-nduá cachí mii-nsiá —ni cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús índù ley xi Dios chícá ndiaá

28 Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñuhu, ni inini-ne nansa ni ndatnuhu stnahá-né, te ni cundaa inì-nè yáha ga ni naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñâyùcànduá, chícá ni tnàtuu-ne, te ni ndacàtnhù-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Nùu nsidaa ñà-nduá ni dándacú Dios, ¿índù ñà-chícá ndiaá?

29 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-dàndacú Dios chícá ndiaá nduá yohó: “Cunini vâha-nsia, nêhivì Israel, vâchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. 30 Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chícá ndiaá chivàha nêhivì. 31 Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ù dándacú-yá: “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”. Còò cá ñà-nì dándacú Dios chícá ndiaá nùu ù ñà-jaàn.

32 Dandu ni cachi nècuàchì ley xi veheñuhu ma:

—Cachí vâha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáa nduá, vâchi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuisí mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà-yá xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú sàxìnítnùnì-ndà, xì nsidaa voluntad xi-nda, xì nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanítaha-nda nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. Vâchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuàha-ndayá, a sea nduá iin quisi coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cùí —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí ví nècuàchì mà nùù-yá; ñâyùcànduá nì cachi-yà xì-nè:

—Làcà iyuhu-ni cumánì, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ìì xí Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cónì sàha ndee gá ini-nè dadavátnáhâ-né xì-yá.

Ana divi nduú yohòtéhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xì-nè:

—Cachí nècuàchì ley xì veheñùhu: “Descendencia xì xii-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índuvì cuní cachàmà? ³⁶ Vâchi divi xii-ndà David nì tiaa stná-nè sàhà Cristu tixi poder xì Espíritu Ìì xí Dios, te dohò nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuàhì ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa tè-xinì ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índù modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xì-ne? (Doco ñà-ndáa nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuàhà yucán, cudú ini-nè xì ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xì veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuàhá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtò quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xì veheñùhu. Vâchi ñà-dii xì-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casàhù tñùñuhu nsidaa nèhivì xì-né yàhvi. ³⁹ Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ìì-xí, dandu después sàcuíta-ne nacuatú cuàhâ-né na ian ndisa guá vâha-ne. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuàhà gá ndiaá promesa tii nì sàhà ñahàcuàán ndahví

⁴¹ Iin xichi íá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xì Dios, te indèhe-yá nèhivì daqué-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuàhà gá dihùn nì dàqué-tè.

⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ìì-xí; te nì dàqué-ne ùì dihùn cuàti ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñâyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataka-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-nè:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sàhà nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vâchi nsidaa gá-nè, cuisí ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xi-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xiní-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icumíá caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icumí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúú xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xi-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xi-yá yucán, dandu nì càhàn ùni-né xi-yá, divi Pedro, xi Jacobo, xi Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-né:

⁴—Cachi-ní xi-nsí índù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachi-ní jaàn. ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-ítúú quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándahví ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icumí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xi nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhí-nsiá, vachi fuerza icumí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xi ñuu, icumíá nàá stnahá. Vachi cuàhà rey, icumí-tè dandacú-te coo guerra xi inga ñuu. Te icumí tñàa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha trùndoho cundumà.

⁹ Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi icumí nèhivì tnii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icumí-nsiá ñàhni cuii-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyúcànduá, icumí-nè datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xi nùù rey (ñà-càhàn trùhù-né dìquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísà-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icumí cultià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icumí nèhivì canicuàchi-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácánì ini-nsiá ni-iyuhu índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còó, cuisì nacua dachítùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xi-té. Vachi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còó, divi Espíritu Ìi xí Dios icumí dacàhàn xi-nsiá.

¹² Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icumí-nè cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchìmà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuiá. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadìhì-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchi stnahá-nè ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icumí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nù iin-nì cunihnu vaha ini-nsia dècuèndè sàà xinu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ Sànahà nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icumí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuiin figura mà iin xaan ndé còò permisú cuian, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàà quivì yucán, dandu ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nù ònivèhé ndoó-né (quetátù-nè), dandu (yàchi ni nuú-né cunudèhé stná-nè),

doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduà icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te jndahví nècuàchì ñahà cuhì cuàhàn tùinuù mèe-xì quivì yucán! Te jndahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cúvixin na sàà tiempu cunudèhe-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tñundoho chicá cahnú ní ía ndè quivì nì cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tñundoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cundéhe ndahví Dios, dacúxíó yàchì-yà tñundoho ma, dandu ndùtù nshí nèhivì ñuhivì nì cú. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyucànduà sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxíó-yà tñundoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúnindisà-nsià yuhù nèhivì cachì xì-nsià: "Cundehe-nsià, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmí quixi cuahà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuahà stná ana danani úún càhàn cuenta xi Dios. Ndè quida stná-te cuahà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhi stná-te dandahví-te nèhivì nì nacàxin-ya cahan-té, doco mà cú. ²³ Ñàyucànduà, mii-nsià, cundoo tùha-nsia, vachi sàni cachitnùhi xì-nsià nsidaa ñà-nduà icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tñundoho quivì yucán, dandu mà cunchí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sinsi ví itándiáá ansivi, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sitnùù nahnù, icúmí stná-si ndacúchì ndee-sí. ²⁶ Dandu natù yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehe nèhivì ñuhivì yuhù sàmànui mahì vicò xi poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuí. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé víhi gá xica ñuhivì xì ansivi, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsià iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà ini-nsia iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú nì quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yucán cundáà ini-ndà sà-itúú tiempu iñi. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsià; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduà sàni cachì xì-nsià, dandu vətùni cundaà stná ini-nsia ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñ nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàà cui nsihì nèhivì itiacú vichi dècuèndè cachì sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduà sàni cachì xì-nsià vichi. ³¹ Cunaha-nsià, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xi, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivì có-ináhá-nè, ni ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nè. Nì stná yuhù ana nduú Dèhemaní Dios, có-ináhá stnài; cuisì Yuamáni' nduú ana ináhá.

³³ 'Ñàyucànduà, cundoo tùha-nsia, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ináhá-nsià índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsià, xiñuhu cundoo tùha-nsia, vachi có-ináhá-nsià índù hora divi naxicocuñ yuhù ana nduú Lamú xi-nsia, sea cuñaà, ò dava fìu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi nanàá icúmí naxicocuñ, ñàyucànduà còtó (nandòdó-nsià ñà-jaàn), te na ian quidì-nsià cundua. ³⁷ Ñàyucànduà, yuhù cachì xì-nsià nacua cachì xì nsidaa nèhivì xí, ni cundóò tùha-nsia —nì cachì Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivi ñà-nàndúcú-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùi quìvi cunduu vicò pascua xì stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xì nêcuàchì ley xì veheñùhu, nì nanducu-né nansa tnii dehè-né Jesús ñà-cui-yà. ² Doco nì cachi-nè:

—Còò, màdi mahì vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còò, vihini nacuidà nêhivi.

Nansa ni sòdò iin nêcuàchì ñahà ndutè tnàmi itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nêcuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhivi nì sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán nì sàà stná iin nêcuàchì ñahà, nihí-né iin quìdi iá dùcùn-xí. Yùù nì cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmi finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu nì sàhnù nêcuàchì mà dùcùn quìdi ma nì sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nêcuàchì xixí yucán, nì cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guâ-te? ⁵ Chicá vâha dicò-nète nì cuí, te mà úhi quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-ndà nùù nêcuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánahá-nè xì nêcuàchì mà.

⁶ Doco nì cachi Jesús xì nêhivi mà:

—Nacoo-nsia nêcuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xì-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xì'. ⁷ Vâchi nêcuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá, te mà úhi chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còò, sacù-nì quìvi ié' xì-nsiá. ⁸ Ñâyücàndüá, nêcuàchì ñahà yohó, ñà-ndüá sàà-né quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sâhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xì sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xì-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhívi, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha nì quida nêcuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nêhivi nandódó-né nêcuàchì mà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùù nêcuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nêcuàchì yohó, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, nì ndatnuhu-né xì nêcuàchì mà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te nì cacudii ini nêcuàchì mà na ní cundaà ini-nè. Te nì saquin-nè compromisu chiyâhvi-ne. Ñâyücàndüá, nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù modo dayâha-neyà ndahà nêcuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

¹² Daaní, nì sàà tu quìvi primeru xì vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quìvi yucán xíhi stná lelù nduú promesa siempre sâha-ne vicò pascua mà. Ñâyücàndüá, nì cachi nêcuàchì dacuahá-yà xì-yà:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu nì dândacú-yà nùù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsiá ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádócò xì iin yoo tècuí. Nêcuàchì yucán cunchicùn-nsiá cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quihvi-ne, yucán càhàn-nsiá xì nêcuàchì divéhé-xímá, cachí-nsiá xì-né ñà-dòhó cachí maestro: ¿Índù iá cuarto cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nêcuàchì dacuahá-yà? ¹⁵ Dandu icúmí nêcuàchì mà dacuní-nè mii-nsiá índù

ia iin vehe cahnú pisu diquì-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsià ñà-cudiní-nda.

¹⁶ Dandu ni quihin ùi nècuàchì mà ichi cuàhàn-nè. Te ni sàà-nè ini ñuu mà, te nacua ni cachi-yà, ducán ndisa ni cuu. Ñàyucànduá divi yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu ni sàà stná-yà xì nsi-úxin ùi nècuàchì dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoo-né xixí-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, íá iin-nsia cuàhàn cahin xí'. Te yohó íá-nè xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu ni nàcùndoo nsidaa nècuàchì mà tñunsí ini, te ni cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nùu nsi-úxin ùi-nsiá, iin-nsia cuàhàn cahin xí', mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndaà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' ni cachitnùhu nùu tutu ì ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhiví Ñuhiví. Doco tiàa cuàhàn cahin xí', ìndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví ni cùí —ni cachi-yá.

²² Na meru xixí nsidaa-né, ni tñii-ya iin pan, te ni naquimaní-yá Dios sàhà-ñá, te ni dàcuàchí-yáñá, ni dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá mà, cachi-yá:

—Tñii iin iin-nsia pan yohó, vachi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu ni tñii stná-yá pocillu, ni naquimaní stná-yá Dios sàhà ñà-ñùhú, te ni sàha-ya ni caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni cachi-yá:

—Ndutè si-uva yohó, nahi nií nduú-te, vachi divi sàhà nií icúmí nacoí iin ichi sàà cunchicùn nèhiví nú sàni xitià-ñá sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó dècuèndè cachi sàà nacocho saa túi-te quiví sàà cusahnú Dios inicutu ñuhiví yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñà-ínahá-yá icúmí-né nacuaà-néyá

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndé yucù Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoó nihni-nsia yùhù, vachi ducán cachi tutu ì: “Cuàhàn dacúxióé pastor, dandu icúmí rií cuitià nihni-sì”, cachá'.

²⁸ Doco nú sàni natiacuí, dandu icúmí codònuí nùu-nsiá cùhùn ndé ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhiví nacoó nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuai' mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducaní ni cachi ga stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà.

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³² Dandu ni sàà-yá xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvi nùù Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhí-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacáni cuàhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsi ini, na ian cunià cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcànduá, yohó nì ndòo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te nì sàcùnduhù ndéé-yá nì xìcàn tàhvi-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yá yáha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamáni', nsidaa iñàha vátuni quida-ní. Ñàyùcànduá, xìcàn tàhvi nùù-ní áma cúxíó tnùndoho icúmí yáhi, vächì na iin (ñà-úá ñuhú iin) taza nduá nùù, te ùhì cohiá. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù nì cùnduá, cuiisì ñà-nduá cuní mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchi dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿índù chuun quidì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora nì? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vächì mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cerpu-nsiá ñà-quidandee ini-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichi, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quidì-nè, vächì sádi vahná-nè. Nì có-nàñhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-únì, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàa-nsiá, te quetatu-nsiá vichi, vächì sà-íá, sàni sàà hora xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yáhi ndahá nèhivì cuáchi. ⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vächì sà-ítuú quesaa ana nì cahin xì'.

Nansa nì tnii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ù-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xì dùtù xícusahnú vaxi-tè, xì cuenta xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tnii-tè. Divi ana chítù-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichi vichi nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítù-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nè mà, nì tnii-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahá-té. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xì-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnii-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tnii-nsia yùhù, na ian tècùihnà nduí, ⁴⁹ mate nsíquívì nisa iè xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivì, doco cóni tnii-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì' vichi sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá cachí nùù tutu ùì —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xin-udèhé-nè.

Iin tèchii nì xinudèhé stná

51 Daaní, nchícùn stná iin tèchii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tñù stná-te.
52 Doco nì ndòo sicoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-tè.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

53 Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnù. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì sahnú xídandacú nùu ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu. 54 Te Pedro, nchícùn xicà ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xi policia ndoo nadáa nùu ñuhu.

55 Daaní, dùtù xícusahnú, xi nsidaa Junta Cahnúmà, nì nducu-né ana daquée cuàchì dìquì Jesús, (te cundua iin cuàchì pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì túi càhàn ducán. 56 Vàchi cuàhà tètñùhù nì càhàn tñùhù dìquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. 57 Vàchi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tñùhù-tè dìquì-yá, cachí-te:

58 —Nècuàchì yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñùhu nì quidavàha nèhivì (ñuu-ndà). Dandu tixi ùni quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdì xi ndahà nèhivì cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñùhù mà.

59 Doco nì ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

60 Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, cachí-nè xi-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní nì-ñàhà? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

61 Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-ñàhà ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divì Cristu Dèhemani Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

62 Dandu nì cachi-yá xi nècuàchì mà:

—Jaan, divì nduí. Te icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na naxicocufin, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vicò cahnú ansivi.

63 Dandu dùtù cusáhnú mà, (nì xidà ini-nè, ñàyucànduá) nì ndata canúu-nè iyuhu sicoto ndixí-né, te nì cachi-nè xi nèhivì cuahà mà:

—¿Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! 64 Vàchi vichi sàni inini-nsiá ñà-quini guá nì càhàn nècuàchì yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yà cui-yà.

65 Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dií-teyá, te nì chidàhvi stná-te nùu-yá, sahní cuií-teyá xi sicátú, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì canì xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní canì-ne nùu-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

66 Doco Pedro, tixi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchuùn vehe dùtù mà. 67 Te na ní xinia Pedro iín-né nadáa stná-nè nùu ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nùu-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xi Jesús de Nazaret?

68 Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còò, tàcùnì nècuàchì mà, nì có-cundáa inì ñà-nduá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. 69 Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchì itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchì jaàn.

70 Doco divì-nì nì nacuaà tú Pedro-yá.

Daaní, tixi inga ratu gà, tucutu ni càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:
—Ndisa, iin compañeru nècuàchì mà nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea nduu-ní, te nacua càhàn nèhivi ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu ni cachí-nè:

—Nú tètñùhù nduí, ni quixí castigu xi nùù Dios. Yùhù, chináhí Dios, tàcùní nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán ni xito lehe ñà-ùì; te ni nsinuu ini Pedro nansa ni cachi Jesús xì-né daa, ñà-tàñáha ga coto lehe ùì xichi, te ùni xichi sàni nacuaà-né mii-yá. Pues diví palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani ini-nè sàhámà, ni quesaha-né ni sacu-ne.

15

Nansa ni dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tùinuù, dandu ni ndatnuhu dùtù xícusahnú xi tè-cùsáhnú nùù ñuu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xi nsidaa gá stná Junta Cahnú. Ñàyùcàndüá, ni nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xi-yá nùù gobernador nani Pilatu, te yucán ni ndòo-ya ndahà témà. ² Dandu ni xicàn tñùhù-tè nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yá.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tñùhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu ni ndàcàtñùhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-ñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcàndüá, ni ndulocó Pilatu.

Nansa ni cachi stná Pilatu icúmi Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tñha gobernador mà daña-té iin tè-ndiadí, ndéni-te ni cui ndiadí cudí ini nèhivi cuàhà. ⁷ Te quivi yucán ndoo itñii tñaa vehecàa. Vèchi ni casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te ni sahnì stnàhà-te. Te iin témà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcàndüá ni caquixi tu nèhivi cuàhà mà ni quesaha-né ni xicàn-nè nùù Pilatu ñà-ni quidá tú-te ñà-nduú costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te ni naxiconihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì raza-nsiá Judea?

¹⁰ Ducán ni cachí-te xi-né, vèchi ináhà-tè ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú, ñàyùcàndüá ni dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, ni chiyuhù-nè nèhivi cuàhà mà ñà-ni càcàn-nè daña Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu ni càhàn tu Pilatu xi nèhivi mà, cachí-te:

—¿Ndíà nduá cuní-nsiá quide xi nècuàchì yohó? Vèchi rey xi mii-nsiá nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiá.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivi yucán, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁴ Dandu ni cachi tu Pilatu:

—¿Índú chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivi mà, cachí-nè:

—¡Ni cui-nè nchìca cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòò vaha-tè xi nèhivi mà, ñàyùcàndüá ni daña-té Barrabás. Te ni dàndàcú-te ñàhni cuií Jesús xi chirrión. Dandu ni dàndàcú stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temayá cùhùn chituu-tèyá nchìca cruz.

¹⁶ Doco primeru, ni casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te ni cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu ni chindixi-tèyá iin sìcoto moradu. Te ni cavà-tè iin corona iñù ni chicaà-te òni-yá. ¹⁸ Dandu ni sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Adi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te ni cani fuerte-te òni-yá xi iin nù-yòò. Dandu ni casivi dii-teyá, te ni sàcùntasi-tè nù-yá, na ian quidáñhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihí ni sàcùndiaà-teyá ducán, dandu ni tavà-tè sìcoto moradu mà, te ni nachindixi-tèyá sìcoto xi mii-yá. Dandu ni saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichì yucán ni ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xi Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchimà ni tniì soldadu, te ni dàcuídá-tené cruz xi Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu ni casaà-te xi-yá iin xaan nani Gòlgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidini. ²³ Dandu ni cuni-te dacohó-teyá vinu dácà xi iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yá. ²⁴ Daaní, ni chituu-tèyá nchìca cruz. Te ni dasàn-tè sìcoto xi-ya segùn nansa ni ñhì iin iin-tè na ní ìdiquí-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-ñin dàtnàà nduá ni chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán ni cachituu stná-te iin ñà-càchítñuhu ìndù-ñá ònsàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán ni sàcùntundiaa stná ùi tècùlhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yá. ²⁸ Te ducán ni cuu ndisa ñà-nduá ni cachitñuhu tutu ìi ndé cachá: “Ni quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, ni canàhá-nè xi-yá, dacuico òni-né, cahíchi ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñuhu cahnú, te tìxi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehe-nsí —ni cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xicusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñuhu, divi-ni ducán ni sàcùndiaa stná-nèyá, cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu ni dánúù-né mii-né nùù cruz jaàn cundehe-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán ni cachi-nè. Te dècuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, ni canàhá stná-te xi-yá.

Nansa ni xihí Jesús, ni dànáà-yá sàhà cuàchi-nda

³³ Daaní, càxihúì xi ndé càhúni, ni nàcùlhn tñùù inicutu ñuhivì. ³⁴ Dandu càhúni ni ndàhì ndee-yá, cachí-yá:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, ni tiacu-nè ndàhì-yà ducán, ñàyùcànduá ni cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu ni dáyáà iin-tè ni quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te ni chindaxin-téà xì vinu ni xiò, ni chihi-téà ònì iin vara yutnù, te ni sàha-téyà ni sihvì-yà, cachì-te:

—Vichi nacoò-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu ni ndàhi ndee-yà, te ni xihì-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) ni quedava ìì cortina cahnú (sadi nihi cuarto xan). Iin-ni ni ndàtà-ñá ndé ònì-xì xi ndé tìxi-xì. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yà, te ni xini-te nansa ni ndàhi-yà, te ni xihì-yà. Ñàyùcàndùà ni cachì-te:

—Ñà-ndàà nduá, Dèhemani Dios ni sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchi ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xi Jacobo chiì. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchi ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchimà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, ni cutnahá stná-nè xì-yà ni chindee-néyà. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnáhà-né xì cuàhà gá stná nècuàchi ñahà ni quixi stná xì-yà ndé ñuu Jerusalén.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quivì yucán. Te quivì mà nduú stná quivì icúmì-nè nsidayucun-nè sàhà quivì descansu cunduu inga quivì mà.

⁴³ Ñàyùcàndùà ni sàà stná iin nècuàchi ñuu tii Arimatea nani José, ni xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchi dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te nihnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. Divi-ne ni sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhì-nè, ni xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te ni ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihì-yà, á coó. Ñàyùcàndùà, ni cana-tè iin capitán, ni xicàn tñuhù-té nùù témà a ndísá sàni xihì-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —ni cachì capitán mà.

Ñàyùcàndùà, ni sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya.

⁴⁶ Sàháyùcàndùà, ni xiin nècuàchìmà iin dahmà finu, te nihi-néà cuàhàn ni nanihi-ne cuerpu xi-ya, ni chidúcùn-néyà, te ni chinacaa-néyà ini cueva xi nsii sàni cààn canúú icá cavà. Dandu ni dàtù-né iin cavà cahnú yuhù cueva mà ni sàcundiadiá. ⁴⁷ Te María Magdalena, xi María dihi José, ni caxini stná-nè lugar ndé ni sàcùnacaa-yà.

16

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, na sàni cuñàà quivì descansu, dandu ni sàhàn María Magdalena, xi Salomé, xi María dihi Jacobo, ni xiin-ne tàtnà tñàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchì-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quivì primeru semana ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te ni xinu orá. ³ Te cachì-nè, iin-ne xì inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xì cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco ni candacoto-ne, te ni xini-nè sàni cuxio cavà mà, mate cahnú sàstnùhá. ⁵ Dandu ni quihvi-ne ini cueva mà, te ni xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchi chiì, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixì-né iin sicoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndùà ni candulocó gá nècuàchi ñahà mà. ⁶ Doco ni càhàn nècuàchi iá yucán, cachì-nè xì nècuàchìmà:

—Màsà yúhì-nsià; Jesús de Nazaret nandúcú-nsià, divi ana ni xihì nchìca cruz. Doco cunaha-nsià, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehe-nsià

lugar ndé ni sanduhù-yá. ⁷ Ñâyùcàndùá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsià xì-né ñà-icúmi-yá codònù-yá nùù-nsià nùhù-yá ladu Galilea. Yucán icúmi-nsià cuni-nsiayá, vâchi ducán ni cachi-yá xì-nsià —ni cachi ángel.

⁸ Daaní, ni caquee nècuàchì mà cueva mà, ni dâyâà-nè cuahàn-nè. Vâchi ni quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-ni yùhì guá-nè, cóni câchí-nè ni-ñàhà xì nèhivì.

Nansa ni xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán ni natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru ni ndecunu-ya nùù-xí. Nècuàchì mà, usà ñà-malu ni sañuhu ini-nè antes, doco ni tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchì mà ni xini xì-yá primeru, dandu ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xì compañeru-yá, divi nècuàchì nisa xicanuu xì-yá antes. Vâchi ndoó-né tnùnsí ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu ni nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yá, te ni ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xiníndísá nècuàchì mà.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuahàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán ni ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu ni nàcùnahà-yá. ¹³ Dandu ni naxicocuíñ nècuàchì mà ni cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xiníndísá stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-ndùá ni dândàcú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después ni ndecunu tu-ya ni natùì-ya nùù nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te ni càhàn duchi ini-yá xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vâchi cóni xiníndísá-né yuhù nècuàchì ni xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yá. ¹⁵ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhívì, te cachitnùhu vate-nsià razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmi-né càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cuníndísá-xán, nicanicuahàn icúmi-né cunsida-ne cuàchì-ne. ¹⁷ Te nú sàni xiníndísá nèhivì, dandu icúmi stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yuhù icúmi-né tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dâná, te ò nú ni cohó-né ndutè dâná, dandu còò ni-ñàhà cuu xì-né. Te icúmi stná-nè chitândoó-nè ndahà-né ñà-ni nècuàchì cuhí, te nduvàhà nècuàchì mà —ni cachi-yá.

Nansa mànùhù Jesús ansivi cuahàn-yá

¹⁹ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuahàn-yá, te ni sàcòo-ya ladu cuahá Dios. ²⁰ Dandu nècuàchì mà, ni caquihìn-ne ichì cuahàn-nè, ni cachitnùhu vate-né inicutu ñà-ndùú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, ni chindee stná-yànè ni sàhà-ya milagru ñà-cucumi-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachí-nè.

Yohó ni nsihì historia.

Ñà-ndúá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa ni nacani ini San Lucas ni tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá ví-né historia nacání xí ñà-ndúá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnùhu nècuàchi nì xininùu mà, vâchi ináhá nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinìtnùhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyùcàndúá, stná yùhù nì nacani stná inì tiaa iin tutu ñà-nàcání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-ndúá nì ia. Vâchi yùhù, sàni sài nì cundaà vâha inì sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyùcàndúá, tiaa tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vâtuni cundaà vâha inì-ní divi ñà-ndáá nduá sàni nacani nèhivì xi-ní sàhà-ñá.

Nansa ni cachitnùhu iin ángel ñà-icúmí túnùu Juan Bautista ñuhivì

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa là stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuun-né chuun xi dùtù. Te mii-né xì dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xinduu ndùu nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuisi ini-nè Yua-nda Dios; chívâha ndisa-ne nsidaa ñà-ndúá dandacú-yá, nsidaa ñà-ndúá cachí-yá. ⁷ Doco còò dèhe-ne, vâchi de por sí, còò mèé xi Elisabet, te vichi ndùu-nè sàni sahu cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumì dùtù mà ndúá ñà-quidá-né iin sorteu (índù chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chíñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xì inciensu. ¹² Te nì yuhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì cãhàn ángel mà xì-né, cachí-nè:

—Màsà yuhí-ní, Zacarías, vâchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-ndúá nì xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyùcàndúá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vâchi cuahàn coo iin mèé xi nècuàchi vehe-ní Elisabet; mèé tiaa cunduu-ve, te Juan dacúnání-nsiávè.

¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsiá cudii inì-nsia, te naquimani stná-nsiá mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudii inì-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihí-vé iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ihní, mà nunca sàa-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga túnùu-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachí-nè icúmí cuahà nècuàchi raza-ní Israel naxicocuin ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios.

¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codònuù quesaa, dandu mii-yá. Icumí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchi yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè cãhàn stná-nè xì ana xinduu nècuàchi sahnú ñuu-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcùndoo vii nsidaa-né. Te cãhàn stná dèhe-ní xì cuahà nèhivì có-ndùlócó xi Dios sàhà-ñá nihí nècuàchìmà nàcùnihnu vâha stná ini-nè, dandu nsidavii-nè anima-nè, te cundoo tûha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachí ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachí Zacarías xì ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndàà nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsàhnù cuáhí', te ducán stná ñahàdihí', sàsàhnù stná-nè.

¹⁹ Te nì cachí ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùu Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachí xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quìvi cuu ndisa ñà-nduá nì cachí xì-ní, vachi có-xinindisá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachí xì-ní —nì cachí ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cueue guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùù gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vachi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cueue Zacarías nì ia-ne ñuu yucán dècuèndè nì xinu quìvi xinúcuáchì-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudfì ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vachi ináhá-yá sácundiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhichì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhivì

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chii nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachí-nè:

—Cuaávàha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuáhà-ní gracia nùu Stoho-ndà Dios, te cutnàhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nihitáhvi-ní nùu nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun cásàhù nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vachi ndiaha gá sàni nihitáhvi-ní nùu Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-ve ñuhivì; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-ve quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yá nihì-yá, vachi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùu Yuamánì-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohòtèhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá nùu nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quìvi mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachí María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyoó ì yùhù?

³⁵ Dandu nì cachí tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìlì xí Dios ini anima-ní xì poder ì xí-yá; vachi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcànduá, ì sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vachi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tñaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnù cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nisa cachí nèhivì mà

cúí coo ni-iin dèhe-ne. Ducán nì nihítàhvì-né nùù Dios, vàchi mà úhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-ndùá cachí mii-yá. Vátùni nì quidá-yá xì' nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee àngel mà cuàhàn-nè.

Nansa ni cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarias, nì casàhù-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà cásàhù María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mèé xi-ne tixi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xì Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùù nsidaa gá nècuàchì ñàhà, te ndiaha gá coo stná mèé xi-ní.

⁴³ Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nàtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacui cásàhù-ní xì', dandu nì ndacùchí fuerte mèé-xi tixi ñà-cùdùí guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xì Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímání' Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudùì ini anímè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xì. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimàni-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhi, dècuèndè vichi xì ndé' nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xì'.

⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xì'; ìì ndisa-ya sàni cundaà ini. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yá cundehè ndahví-yá nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xidandacú, sàni dàcúxió stná-yàte nùù chuun xì-tè, te nì chidòntùù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-iñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhana nì càhàn-yá xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yá chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcàndùá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vàchi cóni nándodó-yá ñà-ndùá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mèé xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mèé tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá, nì cudùì gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xìnu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vàchi cuàhàn màcùtuu seña xì Dios icà-vé; te cunì nèhivì mà dacúnani-nèvé Zacarias, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Ìndù chuun? vàchi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu ni caquida nècuàchì mà seña ni ndàcàtnùhù-né nùù yua-vé, a ver nansa cuní-mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, ni xicàn nècuàchì mà iin tabla tii ni tiaa-ne ñà-Juan cunduu quivì-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, ni candulocò-né. ⁶⁴ Te divi momentu mà ni quesaha ni nacahàn fuerte Zacarías, vátùni ni nacahàn vii-né vichi. Te ni ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, ni ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá ni cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana ni xinitnùhu sàhà-ñá, ni chivàha nsihì-neà ini anima-né, cachi-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mée yohó?

Ducán ni cachi-nè, vàchi cuahà gá ni chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá ni cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né ni cachitnùhu-ne nansa cuahàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte ni quixi Espiritu ìlì xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá ni càhàn-nè ni quida-ya, cachi-nè:

⁶⁸ Cuahà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvi nsidaa raza-ndà Israel, vàchi sàni indehè ndàhvi-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcàcu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vàchi ducán ni cachi-yá xì nèhivì xí-yá (sàhana), te ni cachitnùhu nècuàchì ìlì mà ⁷¹ ñà-icúmí-yá dacácu-yàndó nùù nsidaa ana xiní ùhì xi-ndà, xì nùù stná ana dava ga có-xìñùhù xi-ndà, ⁷² te cundehe ndàhvi-yá nsidaa yohótéhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìlì ni saquin-yá xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vàchi fuerte ni càhàn-yá ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá ni cachi-yá xì xii-ndà Abraham, icúmí-yá cuidahan-yándó nùù ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xi-ndà, te mà yúhì gá-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìlì xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuìsì inì-xì. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá diquì-xì ansivì, vàchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichì vaha, dandu na quivì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndó tùha-ne. ⁷⁷ Vàchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vàchi vichì, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè diquì-xì ansivì ni quee-ya ni quesaa-yá ñà-datnúù-yá sàxinítnùní-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxinítnùní nèhivì có-sàa cundaa inì-xì, divi nèhivì sà-ítúú ndañuhu anima-xì. Te vichì vátùni cundaca-yándó iin ichì víi ndé cundoo vii-ndà nùù-yá, te cudii gá ini-ndà, ni cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, ni sahnu mée Juan mà, te ni sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni ni ìa-ne yucù dècuèndè ni sàà quivì ni quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa ni cuu quivì ni tùmuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quivì yucán ni dàndacú tè-cùsáhnù César Augusto ñà-icúmí nandì-ahvi nsidaa nèhivì cusáhnù-te nùù-xì. ² Ñà-yucán ni sanduu censu primeru ni quida-tè na tiempu dandacú Cirenio nùù ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-né ñà-nayàha-ne nùù lista, ⁴ xì stná José, ni quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú

ñuu-nè nani Belén, vàchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñàyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé ñisa ia David sàhana, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quivi-né nùu lista mà. Te cutnáhâ stná-nè xi María nècuàchì cuàhàn nandàhâ xi-né, te ñuhú mée xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoo ì-né ñuu yucán, te nì sàa quivi tùinuù mée mà. ⁷ Ñàyùcànduá, yucán nì quesaa-ve ñuhiví; mée nuu xí-né nduú-ve, te nì chidúcùn-néve sicoto ndahví, te nì chinduhù-néve ini iin canoa, vàchi có-sàà gà vehe ndé quidi nècuàchì xicá ichi.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoo nècuàchì xíndiaa xi rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoo stná nèhiví quidi ndiaá xi rii xí. ⁹ Te na íin cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndá Señor, nì sàcùin-nè nùu nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoo-né nì quida Stoho-ndá Señor. Ñàyùcànduá, nì cayúhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachí ángel mà xi-né:

—Màsà yúhí-nsiá, vàchi cunaha-nsiá, yohó vaxi nihí iin razón vaha cunini-nsiá, iin razón cudì ini nsidaa nèhiví ñuhiví nduá. ¹¹ Vàchi vichì ndé ñuu xì-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndá Cristu. ¹² Te na sàa-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiáyà, idáducùn-yá sicoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ña-jaàn cunduu seña cundaà vaha ini-nsiá divi ñà-ndáa nduá cachí xi-nsiá —nì cachí ángel.

¹³ Daaní, na íin cachí nì ndecoyo cuàhà gá ángel nì caquixi ansivi, cutnáhâ-né xi ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vaha nsidaa-né Dios, cachí-né:

¹⁴ Diquí-xí ansivi ni queé cuàhà tñũuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhiví yohó ni cúndóó víi nsidaa nèhiví cudì ini-yà sàhà-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachí nècuàchì xíndiaa xi rii mà:

—Cúhùn-ndá vichì duha ñuu tii Belén, cundehè-ndá ñà-nduá nì cuu nì cachitñuhu Stoho-ndá Señor xi-ndá.

¹⁶ Ñàyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-né yucán ía María xi José xi stná mée, indúhu-ve ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihi nì xini-né mée mà, dandu nì cachitñuhu-ne xi nèhiví ñà-nduá nì cachí ángel xi-né sàhà-ve. ¹⁸ Te nsidaa nèhiví nì inini xi ñà-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándòdó stná-nè ñà-nduá nì cachí ángel xi-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichi mànuhù-né, ndeníhí vaha-ne Dios, naquímànì cuàhà-né mii-yá sàhà nsidaa ñà-nduá nì xinitnùhu-ne, xi ñà-nduá nì xini-nè, vàchi nacua nì cachitñuhu ángel mà xi-né, divi ducán nì cuu.

Nansa nì quida José xi María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñuhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quivi, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà mée Jesús mà, te nì nihí stná-yà quivi-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vàchi ñà-jaàn cunduu quivi-yá nì cachí ángel na tãñaha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quivi cuhí quihmi María, vàchi nì quida-ne cumplir nacua ía ley xi Moisés sàhà nadaa quivi coo quihmi-né. Dandu mii-né xi José, nihí-néve cuàhàn ñuu Jerusalén ñà-chitanini-neve nùu Yua-nda Dios, ²³ vachì dohó cachí tutu ñi nduú ley xi Dios: “Tíaa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-ve cunduu-ve mée ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñà-icúmí-né cuàha-ne ùi lungu, te nú coó, ùi loma cuachì. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-né quisi mà ñà-cuì-si cunduu-si promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ñsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchi nihnú ndàcuisi ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espiritu ìi xí-yá. ²⁶ Te divi Espiritu ìi mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcàndüá, quivì yucán nì càhàn Espiritu ìi xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìi. ²⁸ Dandu nècuàchi sàhnù-mà, nì sàcùnindiaa-nèvé, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-íá vichi, Señor mío, vátùni nacua-ca-ní yùhù vichi, vàchi contentu ié', vàchi nacua nì cachí-ní xì', divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xì-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùnì ini-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yá datnúù-yá sàxinítnùnì nsidaa nèhivì mà; te divi ducání stná nècuàchi raza-nsí Israel, cuàhà gá tñùñúhù ndiaha icúmí-nsí nihì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-ndüá nì cachi nècuàchìmà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xì Dios sàhà yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchi ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú diquì-né, según nansa indèhe-né mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yá cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchi ini xì-yá. ³⁵ Te sàhámà icúmí cundaà ini-xì ñà-ndüá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cunì-ní tñùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán ñsa ìa stná iin nècuàchi ñahà nani Ana, te sàni nihitáhvi-nè càhàn-nè cuenta xì Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohótèhè-né. Sàsàhnù cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te ùsà cuà nì ia-ne xì ìi-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuà ìá mii-né. Te có-quèé-né veheñùhu cahnú, vàchi ndui te ñuú ìá-nè yucán, xinúcuáchi-nè nùù Dios, inihí-né, te xicàn tàhvi-nè nùù-yá.

³⁸ Ñàyùcàndüá, divi momentu mà nì tñàtuu nècuàchìmà (ndé iin María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihì nì quida-ne nsidaa ñà-ndüá dandacú ley xì Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xì Dios icúmí-yá.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuà cuà nì sasahàn yuadíhí-yá ñuu Jerusalén quivì nacávà vicò pascua. ⁴² Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yá ùxin ùi cuà, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xì-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihì vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cónì xinì José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi vaxi-ya cutnàhà-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndüá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndàcàtnùhù-nè nùù tñaha-ne xì stná amigo xì-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còo, cóni nàtùì-ya. Ñàyùcàndùá, nì naxicocufin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivi nì natùì-ya, veheñùhu cahnú iá-yà, dava mahi maestru xi ley ì, ininí-yá ñà-ndúá cachí nècuàchimà, te ndácàtnùhù stná-yà nùù-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana ininí má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guá-yà, te naxicónihí nchichí-yà nùù-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yà:

—Hijo, ¿índù chuun nì quido xi-nsí ducán? Vàchi yùhù xi yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsí yohó, nacání cuáhà ini-nsi.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Còo, có-ndúá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vàchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùù Yua mií, te icúmí quideà.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánihì ini-nè ñà-ndúá nì cachi-yà xi-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaa-neyà mànuhù-né xi-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndúá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-ndúá nì cachi yuadíhí-yá. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnú-ya, te nicanicuaàn ndéè vàha-ya nùù Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudii stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuàà cusáhnù rey cahnú Tiberio. Mismo cuàà yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùù ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xi ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisaniás. ² Te dùtù chicá xicusahnú xínduu Anás xi Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxinítnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyùcàndùá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xi nèhivì ñà-icúmí-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cucahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁴ Vàchi ducán cachí stná nùù tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xi Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xi-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chitu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xi nsidaa lùnsì, xi nsidaa stná ichì càv, icúmíá ndundaà, te ndé iá ichì chicuèhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmí nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmí-nè sàà-nè cuni-nè nansa sáhatahvì Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachtinùhu tiaa ma nùù libru mà.) ⁷ Ñàyùcàndùá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùù Juan, vàchi cuni-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xi-né:

—Mii-nsiá, na quidá còo, ducán quidá-nsiá, vàxi-nsia yohó xinúdhé-nsiá nùù castigu cahnú icúmí quixi. ¿Ana divi nì cachi xi-nsiá quida-nsia ducán?

⁸ Pues, ñà-ndúá xiñuhu nduú quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà càchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtèhè-ndà, còo ni-íñàha cuu xi-nda”. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùù ndoó yohó, vátùni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuni mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachi-yà índù nèhivì nihì xi castigu, te ducán iá

na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Nù ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nù ndoó nècuàchì còò dùhnù-xí, dandu nì dácùtâhvi-ndané ian, nú icúmí-ndá uà. Te nècuàchì xíhì doco, nì dácúxí stná-ndané nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachiyàhvi, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xicàn trùhù stná-nè nùu Juan, cachí-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachí ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn trùhù stná-nè nùu nècuàchimà, cachí-nè: —Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyúhí-nsià nì-iin nèhivì, te tavà-nsià dihùn nùu-né; nì màsà quídáyúcùn uun stná-nsià trùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduá quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñâyùcànduá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùu Dios) nduu-né cahan-né. ¹⁶ Dandù nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—Yùhù, tècuí quidá ì' mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnù poder xì nùu yùhù. Nì có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-tavi ndisàn-yá. Te icúmí-yá quida ì-yá anima-nsià tìxi Espíritu ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yá xì-nsiá (dandáñúhú stná-yá ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Váchì vichì sà-íá cuáhàn-yá quida-ya na quida-nda xì trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachì nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùni mà, doco mihì-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yá quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xì mii-yá dacacu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuáhà gà stná ñà-vàha nì cachí-nè xì nèhivì yucán, áma nànsidá vìi-nè modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xì-tè nani Herodías, váchì iá-te xì ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduu-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gà ñà-có-íá vìi quidá-te. ²⁰ Doco temà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ìì Juan Jesús na táñaha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhii nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhii stná Jesús. Te ìin-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu ìì xí Dios diquì-yá; na iá loma, ducán iá-yá mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yá ansivi, cachí-yá (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudíi cuáhà inì sàhà-ní.

Ana xínduu yohòtèhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduu-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà ní sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanduu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihì nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-ya Espíritu Ì xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dāná. ² Ùì dico quìvì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyá, (doco cóni cùndéé-sí). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quìvì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu yohó nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xi-sí:

—Còó, vàchi dohó cachì nùu tutu ì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivi; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachì Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá òdì nì yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu ìá ñuhiví; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámá.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvi' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te ñhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vâchi ndahí sà-íá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî ini dacútâhvi' ñà-dandacu-né nùá. ⁷ Ñâyùcànduá nú nì mácuìin sîsî-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvi' mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Còó, vâchi dohó cachi nùu tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè ñini veheñùhu cahnú, te nì cachi-si xi-yá:

—Nú ndisa Dêhemaní Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vâchi ducán cachi nùu tutu ì:

Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhi sahà-ní ni-iin yùu.

¹² Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihi ñà-nì cuni-si dacà-siyá, dandu nì nacoo chii-siyá cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ìi xí Dios. Te nì xinítùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vâha-neyá.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnú-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yá veheñùhu yucán, vâchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yá ini veheñùhu ma cuàhàn-yá cahvi-ya (tutu ì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xî Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inacáá Espíritu ìi xí Dios ini animè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ìi cachitnùhi ñà-vàha ndiaha xî nècuàchì ndahví, daaní, vâxi stnáì ñà-càhìn xî ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnáì cachitnùhi xî ana có-ndòó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vátùni natùì stná nùu-né quide, xî nècuàchì yáha tnùndoho, vátùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vâxi stnáì cachi xî nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xî Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùu tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe váha-neyá. ²¹ Dandu nì cachi-yá xî nsidaa-né:

—Vichì na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùu-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidè nacua cachá).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyá, te nì ndulocó-nè, vâchi yáha ga ndiaha cáhàn-yá. Doco cachí stná-nè iin-ne xî inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí' nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu jíndu chuun có-dándúvaha-ní mii-ní?” Váchì sàni xinitnúhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndúá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí' ñà-xiñhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñhùhù nècuàchì ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sàhana, te cóni cùun dàvi ùni cuìa dava, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndoo cuàhà nècuàchì ñahà nì xihì ì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni níhitáhvi-né sàà Elías vehe-ne. Còo, iin nècuàchì cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nihitáhvi sàà nècuàchì mà vehe-xi. Daaní, stnái tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoo cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchì inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivi ndoo veheñuhu yucán, yáha ga nì caxidá ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuíta nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucù indúhá, ñàyùcàndúá nihí-néyà nì casaà ndé iá tahvi, cuáhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuáhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàà-yà ñuu Capernaum iá ladu Galilea, te yucán nì dàcuahá-yà nèhivi sàhàn veheñuhu quivi descansu. ³² Te nècuàchì mà, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dacuahá-yànè, váchì chináhá-yà nahi ana cusáhnù.

³³ Te mahì nèhivi ndoo ini veheñuhu yucán nìsa la iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachi-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñhùhù-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhi mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivi yucán, te nì nacasàn tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuáhàn-si, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndúá nì ndulocó sàstnùhù nèhivi ndoo yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchì yohó! Váchì na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuahàn.

³⁷ Ñàyùcàndúá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñuhu yucán, dandu cuáhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xi-né. Dandu nì sacundahví nèhivi yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchì mà.

³⁹ Ñàyùcàndúá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándacú-yá nùu yòcò mà ñà-nì cúcuíàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì mà nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivi nècuàchì cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchì mà nì sàà nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né,

ñàyùcàndüá nì chitándòò-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-sì, vàchi ináhá-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quìvi), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcu nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yánè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios, vàchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamáni yùhù vaxì —nì cachi-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñuhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xì Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xì Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuìì mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xì-né, vàchi tè-tàvá siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndüá, nì nana-ya nì quècahu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchì mà áma dácùxíca tii gá-nènu cùhùn mahì tècuìì, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhà mà.

⁴ Daaní, nì nsihì nì dàcuàhá-yánè, dandu nì cachi-yà xì Simón:

—Vichi dacaca-ní lancha xì-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuìì, te danuú-nsiá ñunù xì-nsiá, te tni-nsia siaca.

⁵ Doco nì cachi Simón xì-yá:

—Niùyacá sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichi vátuni danuú tú-nsí ñunù xì-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dānūú tú-né ñunù xì-né, nì tui cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátá ñunù xì-né ñà-cuàhà guá-sì. ⁷ Ñàyùcàndüá nì quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoò inga lancha ñà-nì tnátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúì lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuììn sísì-né nùù-yá, cachí-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachi-nè. ⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhá xì-nè, yáha ga nì ndu-locó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùù chuun xì-ne. Dandu nì cachi Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vàchi quìvi nùù-xì màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ìchì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàtnátuu-ne lancha xì-ne nùù ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-nè ñà-ndüá icúmí-nè, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dāndüvaha Jesús iin nèhivì ndoho-xì cuèhè lepra

¹² Daaní, ni cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, ni xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcàndùá ni sàcùin sisi-nè nùu-yà ni tutuyuhu-nè nùu sàhà-yà, te ni xicàn tãhvi-nè nùu-yà, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùni dandúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu ni dàcùhùn Jesús ndahà-yà òni-nè, te ni cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu ni cachi-yà ducán, ni quee cuèhè quida-xi-nè.

¹⁴ Dandú ni sàcùnaha-nè nùu-yà ñà-màsà cachí-nè xi nèhivi, cuisì-ní ni cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchìmà icà-nè (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuaàha-ne promesa nùu Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivi ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còo, vihi gá más ni xitià palabra sàhà-yà, te cuahà gá nèhivi ni nachitu nùu-yà, cuní-nè cunini-ne cãhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-nè. ¹⁶ Doco mii-ya, nisa quecuaán-yà iladu ndé còo nèhivi, te yucán ni xicàn tãhvi-yà.

Nansa ni dandúvaha Jesús iin tiàa ni dàñà ñi cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yà nèhivi. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-nè nèhivi ni caquixi cuahà ñuu ladu Galilea, xi stná ñuu cuachi ladu Judea xi stná ñuu Jerusalén. Te fuerte ni chindee Dios ni dandúvaha Jesús cuahà nèhivi. ¹⁸ Daaní, yucán ni casaà gá stná itnii nèhivi nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì ni dàñà ñi cuerpu-xi. Te nandúcú nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-nè nècuàchìmà nùu-yà. ¹⁹ Doco cóni níhì-nè nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivi ndoó. Ñàyùcàndùá, ni canana-ne ònivèhé, ni nacani-nè teja, te ni dãnùú-nè camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahi nèhivi mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuahà guá xíxinindisá nècuàchìmà mii-yà, dandu ni cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù ini sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì fariseu, ni quesaha-nè nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-nè: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vachi còo inga ana cui cuicahnú ini-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, ni cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá ni cachi-yà xi-nè:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xi' índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xi nècuàchì cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xi-nè ni ndácuín-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cuahìn quide iñaha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ícumí ndise derechu cuicahnú ini sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví.

Dandu ni cachi-yà xi nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi ni ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivi yucán; te ni ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-nè vehe-ne ndenihí vaha-ne Dios.

²⁶ Dandu yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivi mà, te ni ndenihí vaha stná-nè mii-yà, te yúhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándisá ini-ndà ñà-nduá ni xini-ndà vichi.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchì dachiyàhvi nani Mateo Levi ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, ni quee-ya cuàhàn-yà, te ni xini-yà iin nècuàchì dachiyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te ni cachi-yà xi-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu ni ndacuiin-nè ni nacoos nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xi-yá.

²⁹ Daaní, después ni quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán ni casaà stná cuàhà nècuàchì dachiyàhvi, xi cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xi veheñúhu xi stná nècuàchì fariseu, ni xitnúhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-né:

—¿Índù chuun cutnáhâ-nsiá xi nècuàchì dachiyàhvi jaàn xi stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xi-né?

³¹ Dandu ni naxiconihí Jesús nùu nècuàchimà, cachí-yá:

—Màdi nècuàchì ndáa vâha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdi nèhivì nihnú ndàcuisì ini-xi vâxi càhàn xi'. Còó; nèhivì cuáchi vâxi nanduquí, áma naxico-ocufin ini-nè sàhà cuáchi-ne.

Ndià disàhà-xí cónisà ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, ni cachi nèhivì xi-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xidacuahá tè-fariseu, xi-inihì nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhâ-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Cò-nàcòó-né ñà-itiácú-nè.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihii-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhâ-né xi noviu? Còó. ³⁵ Doco vâxi iin quivì mà cóó gá noviu nùu-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-né cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu ni nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnáhà ley saa xi estilu sànahà

³⁶ Dandu ni nacani stná-yà xi-né inga ejemplu, cachí-yá:

—Sicoto saa, mà ndátá-ndáñá quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú pedacán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sicoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sicoto tùhú, vâchi náhâ-ñá. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquêe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vâchi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuitiá vinu mà, te cuchicuéhè stná itni iin mà. ³⁸ Ñâyücànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívâha nèhivì-ñá, te còò ni-ñàhà cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cunì-te vinu saa, vâchi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vâha”.

6

Nansa ni xitnúhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni yàha Jesús mahì iin itu. Te ni quesaha nècuàchì dacuahá-yá sáhnú-nè sicâyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nuniá ini ndahâ-né, te saxí-néá. ² Doco ni cacachi nècuàchì fariseu xi-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sâha ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu ni naxiconihí Jesús nùu-né, cachí-yá:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ìì) ndé cachá` nansa nì quida David sàhaha quìvì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndé ini veheñùhu xì Dios nì quihvi-ne, nì tnii-ne dità vídì ìì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dità mà, cuisì dùtù xixi xì ñà-yucán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xì

⁶ Daaní, inga quìvì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhà-yà nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhà-xì. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xínàni-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quìvì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nihì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhà-yà nansa nacánì ini-nè. Ñàyucàndúá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuùin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchìimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xì` nansa ndiá icà-ndà quida-nda quìvì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá víì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnáhà-ndá?

¹⁰ Dandu nì xiconú-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-nì.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidá ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxin ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quìvì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niüyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na nì túinuù nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxin ùì-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchìimà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnánì-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dandúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xì-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cunì-nè cunini-ne càhàn-yà, te cunì stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xì-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cunì-nè ducùn ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte iá milagru xì-ya, vàtùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivì

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vàchi sàni nihitáhvi-nsiá ñuhivì ì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xíhì doco vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá ndenuu ini-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá cudíi cuàhà ini-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchi ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cànàhà-nè daquèe cuàchi-ne dìquì-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudíi ini-nsiá, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá vichi, dandu nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nisa quida stná xii-né xì nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñdahví-nsiá! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà ñhí gá-nsiá ni-ñàha.

²⁵ 'Te ñdahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vàchi icúmí sàa iin quivì tnaha ini-nsiá. Te mii-nsiá nècuàchì cudíi guá ini-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsiá tnùnsí ini, te cuhuun ga ini-nsiá.

²⁶ 'Te ñdahví stná mii-nsiá nú ndeníhì vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vàchi divi ducán nisa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nisa ndeníhi vaha stná nsidaa-né tètñùhù cuu cháhàn cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yùhù cachi' xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníní vichi, xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchi ini xì-nsiá. ²⁸ Te cahàn vii stná-nsiá xì nèhivì xícàn chihán dìquì-nsiá; te cànàn tàhvi stná-nsiá nùu Dios sàhà nèhivì quidá quini xì-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiá, dandu danácuicó stná-nsiá inga ladu nùu-nsiá; te nú candiáa iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhñ-nsiá, dandu màsà cuidáhàn-nsiáñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xícàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsiá nècuàchimà, te nú ni candiáa-né iñàha xi-nsiá, màsà nándacàn gá-nsiáñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² 'Vàchi nú cuisì nèhivì cuu ini-xi sàhà-ndà cuu stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuàchi nì cui, cuu ini-né sàhà nècuàchì cuu ini-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuàchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sàha too-nda dihùn nùu nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùu-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vachi ndé stná nèhivì cuàchi, ducán xiquida stná-né, sàha too stnahá stná-né dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñàyucánduá, (cachí' xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhñú ini-nsiá naquihín-nsiá dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsiá, te cunduu ndisa-nsiá dèhe Yua-nda Dios iá dìquì-xí ansivì, vàchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimaní xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyucánduá, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá icà stná mii-nsiá quida-nsiá, cui stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ 'Màsà dácuidá cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dácuidá cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquèe cuàchi stnahá-nsiá dìquì-nsiá, dandu mà dáquèe cuàchi

stná Dios diquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nù dacútàhvi stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsià nihitáhvi-nsiá (nùu mii-yá), te ñà-nduá cuàha-yansià cundua na ian xiin-nda nùni, te itácùha vii medida mà, ndè quidíniñní-teá ñà-queè tnuà, te sádi vaha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùu-ndà. Pues, ducán iá stná na nihitáhvi-nsiá nùu mii-yá. Vàchi divi vara chitácùhá-nsià icúmí stná-nsià nacuitacùhá-nsià.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xi-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yá:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichi? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchi?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhà nùu iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùu maestru xi-ne mà. Còo. Doco nú sàni nsihi nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá), vachi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchinúu ñanitnaha-ne. Doco ini nduchinúu mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin si-nduhú yutnú, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítnùhu tnahá-nsiá, cachí), vachi ducán queámà na ian cachí iin-nsià xi iin ñanitnaha-nsià: “Nacoo-ní yuhù taví xèhè tii inácaa dacúcuíni nduchinúu-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vachi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchinúu mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùu mii-né, dandu vátùni cutùu vii nùu-nè ñà-tavà-nè xèhè tii inácaa nduchinúu ñanitnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ Nù iá vaha iin yutnú fruta, mà cuàha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xi, mà cuàha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vachi sàhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yutnu vaha nduú-nu, ó á coó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-caná si-higu nùu-nú. Stná si-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nùu iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xi mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyücàndüá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chicuèhè ñuhú ini anima-nè, ñàyücàndüá ñà-chicuèhè nduá cachí stná-nè. Vachi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ Mii-nsiá, “Stoho-nsi Señor” cachí-nsià xi’, doco ¿indù chuun có-càhvi-nsiá ñà-nduá cachí xi-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xi-nsiá sàhà nèhivì quíhvi ichi yuhù, te iníní ví-né palabra xi, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùu cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xinu-tè nì dùcùn-te ndè làcà vehe ma, doco cóni nduá, vachi nùu cavà induhá.

⁴⁹ Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñà, ducán cuu stná xi-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùu ñuhú úun, còo cimientu xan. Dandu nì xinu stná tèñuhu nì dùcùn-te ndè làcà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándüvaha Jesús iin tiàa quidáchüun nùu iin capitán

¹ Daaní, nì nsihi nì cáhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-né iin

mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhvì-nè. ³ Ñàyùcàndüá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne it-nii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè cuacundahví-nè nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì casaà nècuàchì sahnùmà nùù-yá, te nì casacundahví-nè nùù-yá, cachì-nè:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivì raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xì-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sà-itúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá`:

—Señor mío, màsà dándohô gà-ní mii-ní sàhí, vàchi có-nâtüi yàha-ní vehi. ⁷ Ni có-nâtüi stnáì tñatui ndé iá mii-ní. Cuisi icúmí-ní cachì-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhí), vàchi iá inga nèhivì dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùù tè-xínduu soldadu xi; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingá-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihì nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchicùn mà, te nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-xiní ni-iin nèhivì raza-ndà Israel xiníndísá vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xi capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dånátiácú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivì dava ga. ¹² Te sà-itúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivì xínsida xì iin nsii. Vaxi stná dihi nsii ma, cutnáhà-né xì cuàhà nèhivì. Sàni xihì stná ì nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsii cuàhàn cundùxin vichi. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhi ini-yànè, te nì cachì-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tñatuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya dìnnidàhà-yà icà-nú. Ñàyùcàndüá, nì cucuita tiàa xínsida xì-nú. Dandu nì cachì-yà xì nsii ma:

—Ndacuiin-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsii ma, nì ndacòo-ne nì quesaha-né nì nacadhàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayùhì nsidaa nèhivì mà, te nì candenihì vaha-ne Dios, cachì-nè: —Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi cáhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndüá quidá-yá.

Te dava ga-nè xicachi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-ndüù nèhivì xì-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xitiá palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa nì naxiconihí Jesús nùù nèhivì nì techuún Juan Bautista nì quixi nùù-yá

18 Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, nì nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. 19 Ñâyùcànduá, nì cana Juan mà ù tiàa dacuahá-né, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísá mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiatu-ne.

20 Ñâyùcànduá, cuahàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te nì cachi-nè xì-yà:

—Juan Bautista nì techuun-xi-nsí vâxi-nsi yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiatu-nsi?

21 Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán nì dándúvâha-ya cuahà nècuàchì cuhí. Te nì nduvâha stná cuahà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuahà stná nècuàchì cuaá nì dânatù-ya nùu-xí. 22 Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá nì xini-nsia yohó, xì ñà-nduá nì inini-nsia, te cachi-nsià xì-né nansa nì cuu nì natùinuù nècuàchì cuaá, te nì nacaca stná nècuàchì xicâcuéhê, te nì nduvâha stná nècuàchì ndohó cuhê lepra, te nì ñihí stná nècuàchì dòhò nì natiacu tùtnù-né; stná nèhivì nì xihì, nì natiacu stná-né. Te nècuàchì ndahví, sàni ñihítâhvi stná-né cunini-ne razón ndiaha xí Dios. 23 Ñâyùcànduá, nú cudí ini nèhivì modo xi, dandu contentu nì cúndóó-né —nì cachi-yà.

24 Daaní, na sàmànùhù nèhivì nì caquixi nùu Juan mà, dandu nì càhàn-yà xì nèhivì cuahà ndoó yucán; dohó nì cachi-yà xì-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuahàn-nsià yucú cundehe-nsiá Juan, ¿a cuahàn-nsià cundehe-nsiá iin nèhivì (tùha dàma ñini-xi) na iin yutnù ndóyo quidá tàchi? (Còó.) 25 Te nú cóó, dandu ¿nansa iá-né cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vâchi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicó nsiquívì, puru vehe rey xíndoo-ne. 26 Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuahàn-nsià cundehe-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuisì profeta nduú-né, chicá más ndiaá-né, 27 vâchi divi nècuàchìmà càhàn tutu ì sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuàhìn techuín iin tiàa cùhùn, te ñihna-ne yâha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vîi nècuàchìmà anima-né, na ian nduvîi iin ichì, dandu después yâha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ì mà.

28 “Te yùhù, cachí xì-nsià, nùu nsidaa nèhivì nì tùinuù ñuhívì, còò inga profeta chicá nì quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xì-né. Doco cachí stnáì xi-nsià, chicá ndiaha coo xi ana cuahàn cuni tiempo cusahnú Dios ñuhívì yohó, mate nèhivì ùún nduú-né —nì cachi Jesús.

29 Daaní, nècuàchì dachíyâhvi, xì nsidaa stná nèhivì, nì naquimani-né Dios sàhà ñà-nduá nì cachi-yà, vâchi cuahà-né sàni quida ì Juan-né. 30 Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cahíchi ini-né palabra nì cachi Dios sàhà-né, vâchi cóni sâha-ne cuhii-né quida Juan. 31-32 Daaní, nì cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuàhìn cachí xi-nsià nansa quidá nèhivì tiempo vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoó idádiqú ini iin ñuu, dava caná xì tnaha, cachá’: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-ításáhâ-ndâ; daaní, xitó tásí-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá’.

33 (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vâchi nì quixi Juan mà, nìsa ìa-ne yohó, cóni sâxíxí-né comida vâha, nì cóni sâxíhí stná-né (vinu); ñâyùcànduá, nì cachi-nsia sàhâ-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sâni cundee ñà-malu nùu-té’.

34 Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhívì, te tùha stnáì cuxi comida vâha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsià sâhí ñà-yâha ga ndadí, te cachí stná-nsià ñà-tùhe coho cuahí, ñècuèndé iá vâha stnáì xì nècuàchì

dachíyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsià. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchí ndiaha nduá quidé, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa ni quida Jesús na ía-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daani, ni càna-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcàndüá, cuàhàn-yà yucán), te ni yàha-ya ini vehe ni sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán íá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te ni xinitnúhu nècuàchìmà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcàndüá ni tñii-ne iin quidi tii ni cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tñàmì quidi ma, ³⁸ te nihí-néa cuàhàn ndé ía-yá. Te ni sàcuùin-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuàhà-né. Te ndutènùù-némà ni dàndàxín-né sàhà-yá, dandu ni nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. Ni tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te ni dàcánúù-né ñà-tñami ma icà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu ni cana xi-yá mà, ini-ni mii-né ni nacani ini-né, cachí-né: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhì cundaá ini-né sàhà nècuàchì ñahà tñii xi (sàhà-né) ñà-ndùù nècuàchìmà iin nèhivì cuáchi”. Ducán ni nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, ni cachi-yá xì-né:

—Íá ñà-ndüá cuní cachí xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachí-ní xí’ —ni cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu ni cachi-yà:

—Ni sandoo ùi tiàa, te ndùì-nè, xì-inihica-né dihùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchìmà, iníhíca-né ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu iníhíca-né. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-íñaha icúmi-né ñà-danáa-né. Ñàyùcàndüá, tiàa iníhíca-né nùù-ximà, ni dàndütù-né cuenta xi ndùì nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, vichi cachí-ní xí’, ¿índü tiàa ma chicá cuàhàn cuu ini-xi sàhà nècuàchìmà cahan-ní?

⁴³ Dandu ni cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí ini, nècuàchì chicá ni sanihica cuàhà mà, divi cunduu ana chicá cuú ini-xi sàhà nècuàchìmà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu ni ndacoto-ya yàtà-yá ndé íá nècuàchì ñahà mà, te ni cachi-ya xì Simón mà:

—¿A xiní-ní nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te ni quihvi vehe-ní, còò təcuiì ni chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènùù-né ni dàndàxín-né sàhí, te ni nsida ìchí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora ni quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-né sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dacánúù-ní aceite díní. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tñàmì sàni dàcánúù-né sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá, mate cuàhà cuàchi-ne íá, doco ñà-sàni nihí-né perdón sàhámà nduá, (náhà xicà), vachi cuàhà gá cuú ini-né (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi íá sàni nihí nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-né (sàhí).

⁴⁸ Dandu ni cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁴⁹ Doco nèhivì dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, ni nacani ini-né, cachí-né (entre mii-né):

—¿Cò-ndüá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vachi mà cúí cuicahnú ini-né sàhà cuàchi-nda!

⁵⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchì ñahà ni chindee xi Jesús

¹ Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-yà sàhù, cachítñuhu-ya xì nèhivì ñà-ndúú razón ndiaha sàhà ñuhivì ìì xí Dios. Te cutnáhà stná-yà xì nsi-úxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, ² xì dava stná nècuàchì ñahà nì dándúvaha-ya. Dava-ne, nìsa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dándúvaha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchì ñahà mà nani María Magdalena. Úsà ñà-malu nì tavà-yá nùu-né. ³ Te inga-nè nani Juana, ñahádhì Chuza, iin nècuàchì dandacú nùu biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchì ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchì ñahà dava ga cutnáhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèya, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

⁴ Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivì nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nùu-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

⁵ —Nì ìa iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivì-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxi-siá. ⁶ Te dava stná tata mà, nì còya nùu cavà. Te yucán nì xitá, doco nì ichà, vàchi còò ndèhì. ⁷ Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-nì nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáhviàmà-ñá. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù vaha nì còya, te nì xitiá viiá; ndè ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

⁹ Después nì xicàn trùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachì-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhivì ìì xí-yá, mate antes nìsa ìa dèhámà. Doco nècuàchì dava ga, còó. Puru ejemplu nacánì xì-né sàhà-ñá màsà cúnitñuhu-ne, mate indèhe-né, te màsà cúndàà ini-nè, mate ininí-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹¹ Cunaha-nsiá, ñà-yohó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. ¹² Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivì ininí palabra (xi-ya), dandu vaxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhá màsà cúnindísà-né, te càcu anima-nè. ¹³ Daaní, tata nì còyo nùu cavà mà nduú nèhivì ininí xí palabra ìì, te luegu cudí ini-nè sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xinindísà-né, dandu na yáha-ne trùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. ¹⁴ Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivì ininí xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-ìá vii nandúú-né. Ñàyucànduá, ducán queá xì-né na ian nì cuu xi viu mà, nì dàhvia nì quida iñù, vàchi có-sàà-nè quida-ne ñà-vaha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùu

ñuhù vaha nduú nêhivì nihnú ndàcuisì inì-xi; vaha anima-nè, iníní-né palabra vaha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhàmà nduú-né nahi viu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúu

¹⁶ Nú sàni nacahmì-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tíxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíâ cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùu nêhivì yáha ini vehe.

¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíâ tui vateá. Vâchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nêhivì, icúmíâ natui claruá, te cunitnúhu nêhivì sàhà-ñá.

¹⁸ Cunini vaha-nsia na sáha xi-nsiá ichì váha, vâchi nècuàchì ñuhú (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-né; doco nêhivì có-ñuhú ndisa (ñà-vàha) inì-xi, mate tuxì ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíâ cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyá

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicuì quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñá cuahà guá nêhivì ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nêhivì xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní; cunì-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xì Palabra xì Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiin tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuì mar

²² Iin quivì nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñàyùcànduá, nì quihin lancha mà ichì cuahàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuahàn-nu mahì mar, dandu nì quidí-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vaxì ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuahàn chitu lancha mà tècuì, yáha ga íá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnátuu-ne ndé indúhu-yá quidí-yà, te nì dándàcòo-neyá, cachi-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuahàn-ndà càhà-ndá!

Ñàyùcànduá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùu tàchì mà xì nùu ñà-nàcuáhnú tódo tècuì. Dandu nì cucuiin ì nsidaámà, nì nàcuìin dadí uun.

²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índú chuun có-nìhnú vaha ndisa inì-nsia Dios?

Ñàyùcànduá, nì yùhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índú clase tiàa nduú ana yohó? Vâchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùu-xí, te iníníá-nè.

Nansa nì tavà Jesús cuahà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuahàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nècuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùu ñuhù íchì. Dandu yucán vaxì iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuahà ñà-malu anima-nè. Sàcání tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sicoto, nì còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xì-indùxin nsiá íá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sàcuìin sisi-nè nùu-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi), Dèhemani mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndáhvî nùu-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchì-mà, vâchi sàcàchì Jesús xì ñà-malu mà ñà-nè quèá ini-nè. Vâchi antes cuahà xichi nì dándóhà-nè, ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè xì

cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiaá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhnì-nè, te xinúdehé-nè yucù sáhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tñhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército naní —cachá', vächì cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùu-yá ñà-màsà dándácú-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucù ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyúcandúá, nì xicàn tàhviá nùu-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquihvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ñá ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquihvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-sì); carrera nì canuu-sì candiaa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, na ní caxini-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-tè nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndia nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xi, iá-nè nùu-yá, sàndixí-nè sícoto vichi. Sàni nàcòo nsihì sàxinítmùnì-nè. Ñàyúcandúá, yáha ga nì cayùhì nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-nì queé-yá nùu ladu mà, vächì yúhì cuaá-nè. Ñàyúcandúá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yá. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùu-ximà, nì sacundahví-nè nùu-yá cunì-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yànè nùhù-nè, cachí-yà:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yà.

Ñàyúcandúá, mànuhù nècuàchì mà ñuu-nè yucán, te ini ní xicanuu-ne nacani-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yá iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yá, nì cacudiì ini nèhivì ndoó yucán, vächì xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiaa-yá. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùu-yá; iin nècuàchì cusáhnú nùu iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá nì sacundahví-nè nùu-yá ñà-cùhùn-yá vehe-ne. ⁴² Vächì mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxin ùi cuà xicá-ña, doco vichi sàcúcàhvi-ña. Ñàyúcandúá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yá. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xì-yá, dècuèndé yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxin ùi cuà sàcùhàn-nè ndohó-né cuèhè nùu, te sàni nsihì dihùn xì-né cuàhàn nùu cuàhà nècuàchì nì quidatatna xì-né, doco nì-iin nècuàchì mà, cóni níhì-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùu ìcà sícoto xì-ya. Te hora nchito ma nì cucuiìn nùu-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divì nì ducùn ndahà-xì yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúu, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índu chuun ndacàtnùhù-ní ana nì ducùn ndahà-xì ìcà sícoto xì-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhi ía ana nì quida xí ducán, vâchi nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndúá nì quida-ne. Ñâyùcándúá, vâxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcùin sisi-né nùù-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníni-né, te nì nacani nècuàchì mà xì-yá índù ñà-dìsáhà-xì nì dàcàcùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nì nduvàha-ne vichi duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vâtùni nùhù-ní vichi, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachì-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xi veheñùhu ma, te nì càhàn-te xi nècuàchì mà, cachì-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestru.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndúá nì cachì-te, ñâyùcándúá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhi-ní. Cuisì cunihnu vâha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quihvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sâha-ya quihvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadhí-ñà. ⁵² Vâchi ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ñà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vâchi cóni xihì-ñà; quidí uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nècuàchì mà, nì sàcùndiaa-nèyà, vâchi ináhà-nè ñà-sàni xihì-ñà nduá. ⁵⁴ Doco mii-yà, nì cachi-yà nì cáquéé nsihì-ne fuera. Dandu nì tniù-yà ndahà-ñà, te nì càhàn fuerte-yà, cachì-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xi-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ñà. Te nì dándàcù-yá daquixì-né ñà-cutiacù-ñà. ⁵⁶ Te yuadhí-ñà, yâha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácánì-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacutià-nè palabra ìi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sâhatahvi-yánè ñà-vâtùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhù ini nèhivì, te vâtùni dandúvâha stná-nè nèhivì cuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachtùhu-ne xì nèhivì palabra sâhà ñuhivì ìi xí Dios, te dandúvâha stná-nè nècuàchì cuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñaha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, ni bastón, ni morral, ni dità, ni dihùn, ni inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùnì nèhivì dayâha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nacatù-nsiá sâhà-nsiá còyo yàcà ñuu mà, cundumà seña cóni quidá ví nècuàchì mà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yámà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacâhin-ne cuàhà ñuu cuatì nì càhàn-nè xì nèhivì nansa ía razón vâha xi Dios, te nì dándúvâha stná-nè nècuàchì cuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vâchi cachì dava nèhivì ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn.

⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divì Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchì yuhù núu Dios sàni natiacu. ⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tãhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchì cáhàn guá nèhivì sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stná-nè? —nì cachi-te. Ñàyücandüá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dácútiácú Jesús cuàhà mil nèhivì

¹⁰ Daaní, sàmàndixi nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndüá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaca-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivì. ¹¹ Doco cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyücandüá, nì casàhú-yá xì-né, te nì càhàn-yá xì-né sàhà ichi dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yá nècuàchì cuhí xì-ne.

¹² Dandu nì cuaá quivì yucán. Te ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùù-yá, cachi-nè xì-yá:

—Ndaquindèè-ní xì nèhivì, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nihi-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihi-nsí, xì ùì siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchì yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchì tiàa ndoó yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivì ñà-nì mácùndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùì dico ùxin, ùì dico ùxin nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyücandüá, ducán nì caquida nècuàchì dacuahá-yá, nì càhàn-nè xì nèhivì, te nì sàcùndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùì siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yá dìquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhámà. Dandu nì dácuaquí-yáña, te nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te nì dasàn-néà nùù nèhivì. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùì icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xinínásâ-né ñà-divi Cristu dácácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ia iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì xicàn tãhvi-yá nùù Dios. Dandu después nì ndàcatnùhù-yá nùù nècuàchimà, cachi-yá:

—¿Ana nduú yùhù, cachi nèhivì?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachi-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachi-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachi-nè iin nècuàchì profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí, cachi-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùù Dios nduu-ní.

²¹ Dandu nì dándacú-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa nì cachitnùhu Jesús icúmí-yá cui-yá

²² Dandu nì cachi stná-yá xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhà gá icúmí ndohi. Vàchi tè-sàhnú xídandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchì ini-nè yùhù, dandu cacahni nèhivì yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì.

²³ Te nì cachi stná-yá xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí', xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní ini-ni mii-né quida-ne, te nsiquivì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhâ-né xí' (ñà-cui stná-nè). ²⁴ Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichi, ñà-dàndáñhú-nè mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. ²⁵ Vàchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhivì, nì ñà-jaàn, mà cundúá iin bien xi-ne nú màsà sáa anima-nè cundiatú stná, te càcua. ²⁶ Iin nèhivì, nú cucáhán nù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-nè), vachi icúmí stnáì nacuai mii-né quivì naxicocufin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamáni', xì sàhà ángel ìi cacutnahá xí quixi. ²⁷ Doco ñà-ndáá nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tãháha ga xui-nsiá, te cuni-nsiá nansa íá ñuhivì ìi xí Dios —nì cachi-yá.

Nansa nì nadama Jesús mii-yá nì natnuù nihni ndiaha-yá

²⁸ Daaní, nì nsihì nì cachi-yá ducán, dandu nì yàha nahì ùnà gá quivì, te nì saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yá xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yá càhàn-yá xì Dios. ²⁹ (Daaní, na íá-yá yucán) xícàn tàhvi-yá nùù Dios, dandu ní xini nècuàchì mà tucu nì nàcùnahà-yá. Nì nducuxín yaa sicoto xi-ya, te tnúù nihni ndiaha-ñá. ³⁰⁻³¹ Dandu nì xini stná-nè, yucán nì canatú stná ùi nècuàchì (sànahà) iin-ne nani Moisés, te inga-nè nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnúhú-ndá xí-yá. Te tnúù nihni stná-ndá, càhàn-ndá xí-yá sàhà nansa icúmí-yá cui-yá ñuu Jerusalén. ³² Te Pedro xì compañeru-nè, sádi gá vahná-nè. Doco na ní nsicùhnú vù ini-nè, dandu nì caxini-nè ndiaha gá tnúù nihni-ya, te mimú nì caxini-nè itá stná ùi ndósahnù-mà. ³³ Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xi-yá:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingá coo stná Elías yohó. Ducán nì cachi Pedro, vachi cóni cundáá ini-nè nansa cachí-nè. ³⁴ Daaní, sà-càhàn-nè xí-yá ducán, dandu nì nuu iin vico, te nì dàhvi nsidaa-né mahiá. Te nì cayúhì cuaá-nè na ní xini-nè nì cuu ducán. ³⁵ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn mahì vico mà, te dohó cachí-yá:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

³⁶ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te nì xini-nè ndé cuisì mindaa mii-yá yucán. Doco después cò ni-ñàha nì cachí-nè xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá nì xini-nè yucán.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu ináccá nùù iin tèchii

³⁷ Daaní, inga quivì nì nuu-ya xì-né yucù mà vaxi-ya. Dandu nì ndacùhun stnahá-yá xì cuahá nèhivì sàni nataca. ³⁸ Te iin nècuàchì mà nì càhàn-nè xí-yá, sacúndáhvi fuerte-nè nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, sacúndáhvi nùù-ní, cundehè ndahví-ní tèchii xí, vachi mindaa-té nduú dèhì. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandàhà-te, te xihì ihí-te quidá, queé chihñù yuhù-té: quini ga quidá xì-té, có-cuniá na-coà-te. ⁴⁰ Ñâyùcànduá nì sacundahví nùù nècuàchì dacuahà-ní ñà-tavà-néà, doco màncùì.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndahví-nsià, vèchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, ni có-sâà-nsià cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quìvi icúmí coo guè xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —ni cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvaxi-ne xì-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá'-te. Ñàyùcànduá, nì sadi-yà nuá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivi ndoo yucán, nì ndulocó cuàhà-né ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulocó guá-né sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

⁴⁴—Cunini vaha-nsia palabra cuàhìn cachi xì-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi coi ndahà nèhivi (malu), vèchi iá iin tiàa cuàhàn quida xí entregar —ni cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchì, cóni cundáa ini-né ñà-nduá nì cachi-yà, vèchi nì la dèhè chuun ma nùu-né; ñàyùcànduá, cóni sànhì ini-né. Te yúhì stná-né ndacàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-né ndacàtnùhù stnahá-né nùu-né ana chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaà ini-yà nansa xínacani ini-né, te ñàyùcànduá nì nacua-ya iin tètii nì chicaní-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xì nècuàchì:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivi tètii yohó, dandu dava-ni queá na ian yùhù quidáñúhú-né. Te nú yùhù quidáñúhú-né, dandu iin-ni queá ñà-quidáñúhú stná-né ana nì techuun-xí vaxi. Vèchi nècuàchì chicá nihnú ndahví inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchì có-xinì ùhì xì-nda, favor xì-nda iá-né

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xì ñà-malu nùu nèhivi, te quìvi mii-ní ndacúcahan-né. Doco có-nduú-né iin ana cutnáhà xì-nda xicánú. Ñàyùcànduá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-né ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádi-nsiá nùu-né, vèchi nsidaa ana có-xinì ùhì xì-nda, favor xì-nda iá-né.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xì Juan càcàn-né quixi castigu nùu ana cóni quidáñúhú xí-yà

⁵¹ Daaní, na sá-itúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihìn-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì techuún-yá itnii tiàa codònuú nùu-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmí-yá yàha-ya ichì yucán. Ñàyùcànduá, nì casaà tiàa ma iin ñuu tii nècuàchì raza samaritanu, cuàhàn-né nanducu-né dè coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchì ñuu mà, nì loho cóni cándisá-né coo chii-yá ñuu-né, vèchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén nduá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñàyùcànduá, ùi nècuàchì dacuahá-yá nani Jacobo xì Juan, na ní tiacu-né ñà-dúcán nì cachi nècuàchì ñuu mà, dandu nì cachi-né xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, ¿a có-cuní-ní dandacú-nsí còyo ñuu ansivi, te coco nsihì nèhivi ñuu yohó, vèchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-ihì Jesús nècuàchì, cachi-yà:

—Mii-nsiá, có-cundáa inì-nsia nansa ndiá icà-nsiá cunihnu vaha ini-nsia. ⁵⁶ Vèchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, ¿indú divi chuun nì quesai ñuhiví yohó? Pues divi sàhà ñà-dacácuì nèhivi, te màdiá dandáñúhì-né —ni cachi-yà.

Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nùu-xì.

Ñã-nduá ni cachi Jesús xi nêhivì cunì cunchicùn xi-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xi-né ichì, ni càhàn iin tiàa xi-yá, cachí-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni ni cui ni cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdì.

⁵⁹ Daaní, ni cachi-yá xi inga nêhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Señor mío, dihna ni núhi ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (ni cui) yué, te ni ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì có-iá vida anima-xi, divi ni cúxin xi nsi-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachtitnùhu-ní razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nêhivì, ni cachi-nè xi-yá:

—Yùhù, cunchicùn mii-ní, Señor mío. Doco dihna ni núhi (coo chii) ndaquadéi xi nêhivì vehi.

⁶² Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Iin nêhivì sà-ìtní-xí yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quée víamà. Te ducán iá stná xi iin nêhivì (mà iin-ni nihnú ini xi yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nêhivì xí ñuhivì ìì xí Dios.

10

Nansa ni techuún Stoho-ndà Señor 70 nêhivì xi-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xi-ya

¹ Daaní, na ní nsihi ni cuu ducán, dandu ni nacàxin Stoho-ndà Señor ùni dico ùxin (70) tiàa, te ni techuún-yànè cùhùn-nè ùi ùi-nè codònuù-né nùu-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xi nsidaa xaan ndé icúmi-yá yàha stná-yà.

² Ñâyùcànduá, ni cachi-yá xi-né:

—Ñã-ndáa nduá, cuàhà nêhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nêhivì nduú ana (chindée xi-ndá) ndanchitoa. Ñâyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-ni téchúùn gá-yá nêhivì cùhùn quida xi chuun (ìì xi-yá), vàchi na ian ndanchító iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùni cùhùn-nsiá vichi. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahi nêhivì dàná, cunduu-nsia nahi lelù xicánúù mahi lobu. ⁴ Doco màsà cúnihí-nsiá ni-iin itni cuñuhu dihùn, ni stná morral xi-nsia, ni inga ndisàn-nsiá. Te ni-iin nêhivì màsà cásàhù xi-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachi-nsiá xi stoho vehe ma: “Ni cundóó mánì mii-nsiá nêhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nêhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùni. Doco nú cóó, ni cúnàhà ñà-nduá ni cachi-nsiá.

⁷ Cuisì iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sàha nècuàchì divéhé-ximá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúùn, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdì vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còò; iin-ni ni cundóo-nsiá cuisì iin-ni vehe. ⁸ Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candisá nêhivì cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sàha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia.

⁹ Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cùhì ndoó yucán, te dohó cachi-nsiá xi nêhivì yucán: “Vichì sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios ndé ndoó-nsiá”, cachi-nsiá. ¹⁰ Doco nú ni sàà-nsia iin ñuu, te có-xinindisá nêhivì yucán mii-nsiá, dandu màcuíta-nsia mahi ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsia xi-né:

11 “Dècuèndè yàcà ñuu-nsiá nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiñà còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoó-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhívi ìi xí Dios (mate cóni ndúlócò-nsiá)”. Ducán cachi-nsiá (xi nêhívi ñuu mà). 12 Te yùhù cachi` xi-nsiá na sàà quívi juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nêhívi ñuu mà nìhì-né nùù nêhívi (malu) ñuu Sodoma.

13 ¡Ndahví nêhívi ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchi ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-nè, (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani nì coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùí, dandísá, yàchì naxicocuñi ini nècuàchi ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahi yàà tutnú, (te cundamà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-nè sàhà cuàchi-ne). 14 Te quívi cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nìhì nêhívi ñuu Tiro mà, xi nêhívi ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida mà. 15 Stná nècuàchi ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còó, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

16 ‘Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nêhívi sàhà ñà-nduá cachi mii-nsiá, dandu iin-ni queámà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú nì cáhíchi ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchi stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhíchi ini-nè, dandu iin-ni queé stná mà na ian sàni cahíchi stná ini-nè mii-yá ana díchúún-xí vaxi.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xi 70 nêhívi nì dàcuítia xi palabra xi-ya

17 Daaní, nì naxicocuñi ùni dico ùxin (70) nècuàchi dacuahá-yá, te cudii ini-nè, cachi-nè xi-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsí Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xí ñà-nì ndacùcahan-nsí quívi-ní.

18 Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Nì xini stnáì ñà-malu cusáhnù, nì quea ndè gloria vaxan, nì nacava na ian nì tàsa. 19 Cunaha-nsiá, vichi sàni dànihtáhvì stnáì mii-nsiá ñà-nú nì cuánihni-nsia còò ò siduhma, dandu (còò ni-íñàha cuu xi-nsiá); te vátùni cundee stná-nsiá nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xiní ùhiándó, te yáha ga nacúndéá, doco còò ni-íñàha cuu xi-nsiá. 20 Xiñuhu cudii ini-nsiá vichi, doco màdi sàhà-ñà vátùni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còó, cuisì xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà ñà-sàni sàcùitandiaa quívi-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disàhà-xí nì cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchi dacuahá-yá

21 Divi hora yucán nì cudii ini Jesús nì quida Espiritu ìi xí Dios, te nì cachi-yá (xi Yuamáni-yá):

—Ndeníhí vahi mii-ní, Yuamáni` Dios; vachi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhívi. (Te palabra ìi xi-ní), sàni chitnùni ini-ní ndòò dèhà` nùù nècuàchi nchichí; doco nùù nècuàchi nihnú ndahvi ini-xi nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní sàxinítnùni-nè. Ducán iá, vachi ñà-jaan nduá nì chitnùni ini-ní quida-ní, te nì cudii ini-ní coo ducán —nì cachi-yá xi Yuamáni-yá.

22 Dandu nì cachi stná-yá:

—Nùù Yuamáni` sàni nihitáhvì` dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò ni-iin nêhívi ináhà ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhà stnáì mii-yá, cuisì yùhù xi stná nêhívi cuní` cundaà ini-xi sàhà-yá —nì cachi-yá.

23 Dandu nì nacuíco-yá nùù nècuàchi dacuahá-yá, te nì cachi-yá xi-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vachi ndiaha gá iá ñà-nduá sàni xinínùù-nsiá.

24 Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sànaaha, xi cuàhà stná rey, nìsa cuni-nè cundehè-né ñà-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni nihitáhvì-né cuni-nè. Te

nìsa cuni stná-nè cunini-ne ñà-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè nihitáhvi-né cunini-neà.

Nècuàchì samaritanu vàha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñuhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nuù-né. Te dohó nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te nihitáhvi' vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá'?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Dohó cachá': "Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú ini-ndà, xi nsidanicuú valor xi-nda, xi nsidanicuú stná sàxiniñnùni-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñaniñnaha-nda".

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cachí vàha-ní. Ducán quida-ní, dandu nihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchì mà, có-cùnì-nè cachi nèhivi xi-né tonto iá-nè, ñàyucànduá, nì cachi-nè xi-yá:

—Doco ¿indù clase nèhivi cachí xi-ndà nduú ñaniñnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ìa iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xi itnii tècuihà. Te nì sadi-te nuù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, nì sahnì cuii-tené, grave nì dānācuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yàha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yàha-ne.

³² Daaní, yucán nì yàha stná iin tiàa levita (quidáchúun veheñuhu), te nì xini stná-nè nècuàchì mà. Te divini iladú nì yàha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yàha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchì mà, nì xini-nè nècuàchì mà, te nì cuhi ini-ñané. ³⁴ Nì nàtuu-ne nì quidatna-né ndé nì nacuehè xi nècuàchì mà, nì dàquee-ne aceite xi vinu, te nì chiducùn-nèà. Dandu nì chindānuú-ñané quisi ndacá-né. Te cuàhàn-nè xi nècuàchì mà dēcuēndē iin vehe ndé quetátú nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ìa-ne nì sandiaa-nè nècuàchì mà. ³⁵ Dandu inga quivì na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavá-né ùi dihùn, nì sàha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: "Cundiaa sacù-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gāstu, dandu icúmí danái' na náyāhi", nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachi-ní xi': nuù nsi-úni tiàa (nì yàha yucán), ¿indù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñaniñnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xi tècuihà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñuhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xi nècuàchì mà.

Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Pues, cuahán-ní, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa nì cachi Jesús xi ùi cùhì nani Marta xi María

³⁸ Daaní, nì yàha-yà xi compañeru-yà ndé chicá nuù-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne nì quida xi-yá invitar ñà-coo-yà vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchì mà nani María. Te María mà, cudú ini-nè coo-ne ñuhù nuú Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yà. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nè, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyucànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xi-yá:

—Señor mío, ¿a có-dàndóhâ mii-ní ñà-sàni nacoò cùhì yùhù quidachuún mindaí. Cachi-ní xi-né ñà-nì chindéé stná-né yùhù.

⁴¹ Doco ni cachi-yà xi-né:

—¡Ndahví-ní, Marta! Cuàhà gá nacánì inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vâha ma nduá cudí inì María quida-ne vichì, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vâha ma nuù-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvi-ndà nuù Yua-nda Dios

¹ Daaní, ni cuu iin xichì íá-yà iin xaan xicàn tàhvi-yá nuù Dios. Te ni nsihì ni càhàn-yà xì Dios ducán, dandu ni cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaaha-ní nsiùhù càcàn tàhvi stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xì mii-né.

² Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Na xicàn tàhvi-nsiá nuù Dios, dohó cachi-nsia:

Yua-nsí Dios íá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivi quivì-ní; te yàchì ni sáa stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivi ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-ñá nuù-nsí.

⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vâchi nsiùhù, xicahnú stná inì-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nuù-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivi nsiùhù, te dacacu stná-ní nsiùhù nuù ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te ni cachi stná-yà xi-né:

—Ni cachi-ndà nú íá iin amigo xi-nda, te dava ñùu sáa-ndà vehe-ne, te cachi-ndà xi-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan nuí, ⁶ vâchi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní ni quixi-ne. Te còò ni-ñàha cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachi-nè xi-ndà: “Còò, màsà dàñáná-ní yùhù, vâchi ndiadí vâha yehí, te itánduhù-nsí xì dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-nduá xicàn-ní”, cachi-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísá-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còò, doco sàhà-ñá ni cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né, ñàyùcànduá icúmí-né ndacòò-ne cuàha-nèndó ñàha. ⁹ Te yùhù cachi stnáì xi-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihítàhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nuù-yá), te tùia. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vâchi nsidaa ana xicàn tàhvi, icúmí-né nihítàhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí tùi ndisamà nuù-né; te nsidaa ana xicàn tàhvi nuù yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nuù-né.

¹¹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàha-nsiáte, te màdì iin yùù. Te nú cuñu siaca xicàn-te, màdì iin còò cuàha-nsiáte. ¹² Te ò nú nsivì xicàn-te caxi-té, màdì iin sìduhma cuàha-nsiáte. Còò. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivi cuàchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-íá vii. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà íá ansivi, chicá icúmí-yá cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espiritu Ìì xí-yá nú ni càcàn tàhvi-nsiá nuù-yá.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivi diquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachi-né

¹⁴ Daaní, iin xichì ni cuu ni tava-yá iin ñà-malu ihin (ní nsida ihin xi) iin nèhivi. Daaní, ni nsihì ni queamà, dandu vátùni ni nacahàn nècuàchìmà. Te ni ndulocó nèhivi cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, ni (xitnúhu-ne), cachi-né:

—Ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —ni cachi-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivi yucán, ni xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yaña, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yá ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyücànduá, ni cachi-yá xi-né:

—Nècuàchì xidandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndé dava-ne, te náâ stnahá-né, dandu còó gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nèhivi ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tñaha-sì, dandu mà cúí gá dandacú-si nùu quisi dava ga mà. Ducán cachí, vâchi cachí mii-nsiá sàhí ñà-chindéé sî-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còó, ¹⁹ vâchi stná nèhivi xí mii-nsiá, tùha stná-né tavá-né ñà-malu, te ¿ana dipódér-xi quidá-neàmà? (Amádi poder xi Dios chindéé xi-nè), ñàyücànduá, vátuni cachi mii-né xi-nsiá ñà-cóni cachi vii-nsiá sàhà yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyücànduá náhà xicà ñà-vichi sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandacú ndiaha Dios.

²¹ 'Iin tiàa ndacuí, nú nihi-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còó ni-ñàha cuu xi ñà-icúmí-tè. ²² Doco nú ni quésáá iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómá nùu-té, dandu dandiachi nsihí-nda arma nihi-te, divi arma tuxí-te cuàhàn chindéé xi-tè ní cúí. Daaní, icúmí ndósàhnù mà nihi-ndà nsidaa ñà-icúmí-tè mà, te quida-nda xán nacua cudii ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-lá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátáquì (nèhivi xí), ducán queámà na ian tàxi-né nècuàchimà.

Nansa cuu xi iin nèhivi nú sàni naxicocufin iin ñà-malu ni quee nùu-né antes, doco cóni quihvi ndisa-ne ichi Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùu ini iin nèhivi, dandu xicánúú-si, yáha-sì lugar íchì, nandúcú-sì ndé coo dadí-si; te nú ni cundáá inì-si mà cùu, dandu cachí-si: “Còó, chicá vâha nùhì ini nèhivi ndé nisa ìe antes, vâchi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyücànduá, mànuhù-sí anima nèhivi mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyücànduá, cuàhàn-si nâcuàca-sì inga ùsà tñaha-sì chicá tùha quini, te caquihvi nsihí-sì ini anima nècuàchimà ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhàjan chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihi-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na càhàn-yá ñà-jaàn xi nèhivi cuàhà mà, dandu ni cachi iin nècuàchì ñàhà xi-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì ni dátúinuù xi-ní ñuhiví, te ni dàchichi-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Jaan. Doco chicá vâha cachi-ndà nansicáhàn nèhivi iníní xí Palabra ìi xi Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa ni cachi Jesús na ní xicàn nèhivi quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá ni nachitu nèhivi cuàhà nùu-yá. Te ni càhàn-yá xi-né, cachí-yá:

—Nèhivi tiempu vichi, malu-nè. Xicàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhi-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (ni xinì nèhivi sàhana) na ní cuu iin milagru xi Jonás, iin nècuàchì nisa cahàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vâchi milagru xi Jonás mà, ñà-yucán ni sanduu iin seña nùu nèhivi ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tñaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí cuu stná iin milagru xi', te cunduu stná mà iin seña nùu nèhivi tiempu vichi. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuíta nsidaa nèhivi

tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí nàcuùin stná iin nècuàchì ñàhà nì sanduu reina dandacú nùu ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi-ne diquì nèhivì tiempu vichi, vàchi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guâ rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùu Salomón mà, doco (cò-ndùlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuita stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi stná-nè diquì nèhivì tiempu vichi, vàchi nèhivì yucán, nì naxicocùin ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xi-né. Doco nèhivì tiempu vichi, còó, cò-nàxícocùin ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùu Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátùni datnúu Dios sàxínitnùni-ndà

³³ 'Iin lámpara, cò-nàcuicun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhá'; ni mà cuían tìxi iin icà; còó, icúmíâ cuian ndé ducún, dandu cutnuá cutùni nùu nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínùu-ndà nduú ñà-tùinùu iquicúñù-ndà. Ñâyùcàndúá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutùni nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú ñàhà. Doco nú cuhí nduchínùu-ndà, dandu nàcuítùu núu-ndà. ³⁵ Te ducán stná xi anima-ndà. Ñâyùcàndúá, cuidadu cundoo-nsia, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuàhàn datnúu mii-yá nì cuií. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxínitnùni-nsiá datnúu-yà, dandu mà còó ni-iin lugar ndé iin tnúu, vàchi cundumà na ian nchii ndiaha inicutu sàxínitnùni-nsiá, te quee stná mà na ian tnúu fuerte iin lámpara nùu-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-cò-quadá vù nècuàchì fariseu, te cò-quadá vù stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihi nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xi-né. Ñâyùcàndúá cuàhàn-yà, te nì yàha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocò-nè ñà-còni ndàhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xi nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívaha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vàchi ducán queámà na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (inià, quini iá'. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vàchi sàni xida cuàchi-nsia ñà-xiho guá-nsiá cuàhà ñàhà, te niñnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsiá! vàchi mà túha-nsia cundaà ini-nsia. ¿A cò-ínáhá-nsiá ñà-iin-ni mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsiá, màdiá cuisì iquicúñù-nsiá? ⁴¹ Doco nú niñnú vaha ini-nsia, te cutùha-nsia dacútàhvi stnahá-nsiá, dandu vátùni cundaà ini-nsia iá vù nsidaa ñà-ndúá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi mate túha ndisa-nsia cuàha-nsia diezmu, (iá gà ndé cò-quadá vù-nsiá). Mate sàha-nsia diezmu xi yùcù cuatiluha caxi-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá (iin chuun cahnú), cò-ndùlócò-nsiá sàhámà, vàchi cò-niñnú ndàcuisì ini-nsiá, ni mà túha stná-nsiá cuu ini-nsiá sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te nì cò-xiñùhù nacoo stná-nsiá diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vàchi na sàhàn-nsiá veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vù-nsiá nandúcú-nsiá; te na sàhàn-nsiá yàhvi, cuní stná-nsiá casàhù tnùñùhu cuàhà nèhivì xi-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu, xi mii stná-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vaha-nsia. Vàchi na iin yavi xi nsii, ducán iá mii-nsiá,

te ò na iin ñaña có-nâhà gâ, te vihini cuànihni nèhivì nùá ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sàhà nècuàchìmà, dandu queámà na ian dìquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vâchi tùha-nsia quidayu-cun-nsiá cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cúndéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dûcùn ni-iin dìndàhá-nsiàñà.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vâchi tùha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xi nècuàchì nìsa càhàn cuenta xi Dios sàhana, doco divì xii-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchìmà. ⁴⁸ Ñâyücàndüá, ducán queá na ian cudü ini-nsia sàhà cuàchi nì quida xii-nsiámà, vâchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchìmà, dandu vichi (daxínu mii-nsiá chuun xi-ne), quidavàha-nsia monumentu xi nsi ma.

⁴⁹ Ñâyücàndüá, dohó cachí Dios ñà-nchichí guá-yà: “Cuàhà profeta icúmí techuín, te càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmí techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahnì-né nèhivì xí, te nú coó, siquiera taxi-né nècuàchìmà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáa nduá cachí xii-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichi cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divì Zacarías nì sahnì-né mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsiá ndaháca nuna yehè vehe ma. Nì cóni quìhvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsiá nùù nèhivì cunì quìhvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xi veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cunì-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñaha, ⁵⁴ ama cáchi-yà iñaha ñà-cui daquée cuàchi-ne dìquì-yá.

12

Ícúmí cundaà ini-xi sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vaha

¹ Vichi sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sànihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xii-nsiá), divì ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchìmà, danani úún-né nduú-né nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-iñaha coo dèhé nicanicuahàn. Ícúmíâ tûia, te cunitnúhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-ndüá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iín tnúú, icúmí palabra mà natùì vate stná ndé nchií orá. Te mate caya nì càhàn iin tiàa sàhà tùtnù compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadí, doco icúmí palabra mà (cùitià), vâchi nana ducún nèhivì, te cachitnúhu ndee-né nsidaámà.

Chicá vaha yuhí-ndà mii-yá dandacú sàhà vida xi-nda inga ñuhivì

4 'Amigos, cachí` xì-nsiá: màsà yúhî-nsià ana cui cahni xì cuiisì iquicúñú-nsiá; còó, vâchi nú sàni xihî-nsià, dandu còó cá ni-ĩñàha cui quida ga-nè. 5 Doco yùhù cachí` xì-nsiá ana ndiá icà-nsiá yùhî-nsiá. Xiñuhu yùhî ndisa-nsia mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsià andea nú sàni xihî-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yùhî-nsiá.

6 'Sàhà cuiisì ù tuní dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisi mà, có-nândòdò Dios-si. 7 Dècuèndè ináhá stná-yà nadaa ididíni itá dñi iin iin nèhivi. Nâyücàndüá, màsà nácání inì-nsia, vâchi chicá ndiaá-nsià nùù iin chòlìhì tì, te ó núù cuàhà stná-si.

8 'Yùhù cachí` xì-nsiá, nú cachí vate iin nèhivi ñà-ndüú-né nèhivi xí, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí stnáì cachì nùù ángel xí Dios ñà-divi nèhivi xí nduú stná nècuàchimà. 9 Doco nú ni chídéhé-né ñà-ndüú-né nèhivi xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnáì mii-né nùù ángel xí Dios.

10 'Mate ni càhàn ùhí iin nèhivi dìquì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, doco vâtùni nìhì-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú dìquì Espíritu Ì sàni càhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà nècuàchimà.

11 'Daaní, nú ni dátñatuu nèhivi mii-nsiá nùù nècuàchì dandacú nùù ve-heñuhu, ó núù juez, te ó núù tè-nihí chuun, màsà nácání ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù-té, 12 vâchi momentu yucán icúmí Espíritu Ì xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá índü-ñá chicá ndiaha cachi-nsiá —ni cachi Jesús.

Cuàhà peligrú ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicà

13 Daaní, iin tiàa iin mahì nèhivi cuàhà yucán, ni cachi-né xì Jesús:

—Maestro, càhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísá-né dacuachí-né interés ni ndu-tahvì-nsí (nùù yua-nsí).

14 Dandu ni cachi-yà xì nècuàchimà:

—Senór, còó chuun ni nihí` cundui juez nsidandà sàhà chuun xi mii-nsiá, ni có-ndüú stnáì iin ana dacuachí-xi biene xi-nsia.

15 Te ni cachi stná-yà xì nèhivi cuàhà mà:

—Cuidadu cundoo-nsia, màdí xihò-nsiá cuàhà iñàha, vâchi mate ni cóo cuàhà gá biene xi-nda, có-cùnì cachàmà ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha. Còó.

16 Dandu ni nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Ñisa ìa iin tècuicà; te iin cosecha cahnú ni cuàha itù-te. 17 Nâyücàndüá, ni nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vâchi có-cuàhà gá ndé covàha cosecha xi”. 18 Dandu ni cachi-te: “Chicá vâha dohó quide; cuàhìn duquén vehe cuachi yohó, te quidavâha saí vehe chicá nahnú sàhà-ñá vâtùni sàà nácòvâha cosecha xi, xì nsidaa gá stná ñà-cuiqué. 19 Dandu cachì inì-ni mií: Vichì sà-íá cuàhà iñàha íá vâha. Vâtùni sàà ñà-jaàn cutiacuì cuàhà cuìà; vâtùni quetatui vichì, vâchi íá ñà-cuxì, te cohì. Contentu cuàhìn coi”, ni cachi-te. 20 Doco ni càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vâchi ñuú vichì icúmí naquihin animo, dandu nsidaa biene sàni chivâhu, ¿ana ndòò xán?”, ni cachi-yà. 21 Te ducán icúmí coo xì nèhivi dacáyá xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còó ni-ĩñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùù Dios —ni cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

22 Daaní, después ni cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachí` xì-nsiá, màsà nácání ini-nsiá sàhà vida xi-nsia nansa nìhì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá, ni sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia.

Còò, ²³ vèchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda çamádi chicá ndiaámà nùù sìcoto ndixi-ndá? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-si, có-ndàníhí-si cosecha xi-si, ni còò vehe icúmí-sí, ni còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yási. Te mii-nsiá, çamádi chicá ndiaá-nsiá nùù laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá ònì-nsiá, te nacaní inì-nsia, uun-ni nduámà, mà níhì-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcànduá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà càhni gá-nsiá ònì-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quidáchuún-yá, ni có-quidávàha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùù rey Salomón (nisa ìa sàna), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcùnì nduá, (có-ndiáá ndisa); quìvi vitni iá' campu, te tnaa sàni ìchà, vihinì quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí-yá cuàhatahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísá-nsiá Dios.

²⁹ 'Màsà cacánúú-nsiá cahni-nsiá ònì-nsiá nansa tùì ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vèchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nè. Doco ndohó, iá Yuamáni-ndá Dios, te ináhá-yá xiñuhu nsidaámà nùù-ndá. ³¹ Ñàyùcànduá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ìì xí-yá, dandísá òhì stná-nsiá nsidaa ñà-nduá cumáni gá nùù-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachí' xì-nsiá, màsà yúhì-nsiá, mate mà tùù-nsiá, vèchi sàni chitnùnì ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiátú anima-nsiá ndè ñuhivì ìì xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vèchi ndè gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vèchi mà quíhín tècuìhnà-ñá, ni mà cúsiquídí stná. ³⁴ Vèchi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vèchi sà-itúú-yá naxicocuñ-yá

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xì-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daani, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùù-nè. ³⁷ Nansicáhàn-tè nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vèchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñuu, ò ndé` sinduhá ni nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìì peón mà, pues nansicáhàn-tè nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi tècuìhnà quihvi-tè vehe-nda, dandu cundiátu tùha-nda, mà cuáha-nda quihvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vèchi iin quìvì có-nìhnú inì-nsia naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Señor mío, ça ní nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miinì nsiùhù, te ò cunì stná-ní quihin casu nsidaa nèhivì dava ga?

⁴² Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—¿Ana tuxí ini-nsià nduú nahi peón nùu ejemplu yohó? Ni ia iin peón; túha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te ni nihi-té chuun nùu lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùu peón dava ga, te dasán stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchì mà quivi cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón ni ndóo dandacu-ma nú iin-ni quidá vii-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsià, icúmí nècuàchì mà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhè ini peón mà, te cachí-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahni cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuii-ni ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnáhà stná-te xi tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivi có-nihnú ini-te, cundua iin tiempo có-ináhá-tè, dandísá nihi-tè iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xìníndísá xí-yá.

⁴⁷ Iin peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-iníni-te ñà-nduá cachí-nè, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-tè. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vâchi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nùu ndahá inga nèhivì (ñà-cundiaa-nèa). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná ñàhà icúmí-ndá naquihin-nda nùu nècuàchì mà. Vâchi nú ni ndóo cuàhà ñàhà ndahà iin nèhivì, dandu divi-ni ducán cuàhà ñàhà icúmí stná-ndà nandacàn-ndà nùu-né.

Mà ndóo ini dava nèhivì sàhà ichi Jesús; mà úhi tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ Cunaha-nsià, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivì, (vâchi sàhà yùhù icúmí nèhivì tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vâchi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacání ini ndè cachi sàà hora yâhamà. ⁵¹ ¿A tuxí ini-nsia vâxi ñuhivì yohó ñà-cucumi xi nèhì paz? Còo, vâchi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi ni ndè quivi nùu-xi icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivì, ùni-nè cuni ùhi xì nècuàchì ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhi xì nècuàchì ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhi-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhi xì mii-né; te ò iin nècuàchì ñahà, cuni ùhi-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-nè mà cuni ùhi xì mii-né; te ò dido iin nècuàchì ñahà cuni ùhi xi sànu-ne; ò nú coó, sànu-nè mà cuni ùhi xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndà índuvi tiempu nuná ñuhivì, te sáhatahvi Dios gracia xi-ya, vâchi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu ni cachi-yà xi nèhivì cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsià (nècuàchì ñuu yohó), nú ni xini-nsia itá vîcò ladu quécahnu orá, dandu cachí-nsià: “Vâxi dàvi”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchì ladu sur, dandu cachí-nsià: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsià! Danani uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsià seña iá ñuhivì xi ansivi, doco ¿índù chuun mà cùu nacuni stná-nsià índù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Có-chìndéé sàxìníntnùn-nsià mii-nsià sàhà-ñà cui mànlhì ini-nsia índù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchì iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensia cuàhàn nùu tè-nihì chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsià ñà-nacahan stnahá-nsià Dios sàhà-nsià na meru xicá-nsià ichi cuàhàn-nsià, te màdiá cundaca-tensia sàà nùu juez, vâchi juez mà, dayáha-tensia ndahà comandante xi-tè, te chicadi temà-nsià vehècàa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xì-nsià, nú ni cuu-xi-nsià

ducán, dandu mà queé gá-nsiá dècuèndè nú sàni dānāà nsihí-nsiá nsidanicuú ñà-ndúá nihicá-nsiá —nì cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán nì cachitnùhu nēhivì xì-yá nansa nì cuu xì nēcuàchì ladu Galilea, nì dāndacú Pilatu, te nì sahnì soldadu-nè na meru sáhatahvi-nè quisi nduú promesa xi-ne nùu Dios; meru xihì quisi mà, te nì sahnì-tēnē. ² Dandu nì naxiconihí-yá nùu nēcuàchì nì nacani ma, te dohó nì cachi-yà:

—Nēcuàchì Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiá ñà-chicá nì sanduu-ne nēhivì cuàchi nùu nsidaa nēcuàchì ñuu-nè, te sáhámà nì xihì-nè ducán? ³ Còó, cachí, vāchi divi ducánì ndañuhu stnà mii-nsiá nú màsà cúu-nsiá arrepentir sàhà cuàchi-nsia. ⁴ Te ináhà stnà-nsiá nansa nì cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te nì chāhmà sàhùn ùni nēhivì. Pues ¿a tuxí ini-nsiá chicá nisa ìa cuàchi nēcuàchì mà nùu nsidaa gá nēhivì ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vāchi dècuèndè mii stnà-nsiá, divi ducánì icúmì stnà-nsiá ndañuhu-nsiá nú màsà nāxícocuñin ini-nsia sàhà cuàchi-nsia.

Ejemplu sàhà yutnù cóni cuàha quisi vídi-xi

⁶ Dandu nì nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ìa iin tiāa icúmì xì iin ñuhù íá ñà-tàtá, te yucán iin stnà iin nù-higu. Te nì sàà tiāa ma iin xichì yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu nì cuì, doco còò ni-iin sīhigu-nu nì ndácùhun-ne. ⁷ Ñàyùcāndúá, nì cachi-nè xì tēndiāá xì yutnù tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùni cuà quixí indéhí, áma níhí’ sīhigu yutnù yohó cahín, doco còò-sí. Nì tāhndè-nu chicá vāha; có-cuní cuiin uun gá-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, nì cachi-te: “Senór, nacoó gá-nínu dècuèndè inga cuà, vāchi cuní dadayí’ ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuàha-nùsì; te nú còó, dandísá, tāhndè-nu”, nì cachi peón mà.

Nansa nì quida Jesús iin quivì descansu, nì dāndúvāha-ya iin nēcuàchì ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivì sábadu íá-yà iin veheñùhu dacuahá-yá nēhivì. ¹¹ Te yucán nì quihvi stnà iin nēcuàchì ñahà, sàhùn ùni cuà dandohó iin ñà-malu-nè, nì cuitá yaa-ne quidá-sì, ñàyùcāndúá xicá todo-ne, mà cùì nācuñin ndāà-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, nì cana-yanè ñà-tnātuu-ne. Dandu ní cachi-yà xì-né:

—Mii-ní nēcuàchì ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu nì chitāndòó-yá ndahà-yá dìni-né. Te vichi vichi nì ndundaà cuerpu xi-ne, te nì nihì-né nì nācuñin ndāà-nè. Ñàyùcāndúá, cuàhà gá nì naquimani-né Dios. ¹⁴ Doco nēcuàchì dandacú nùu veheñùhu yucán, nì cuduchi ini-nè, vāchi quivì descansu nduá na ní dāndúvāha-ya nēcuàchì mà. Ñàyùcāndúá, nì cachi nēcuàchì dandacu-ma xi nsidaa nēhivì yucán:

—Íñu quivì úun íá quidachuun-nda; ñàyùcāndúá, quivì jaàn quixi-nsia nduvāha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu nì naxiconihì Stoho-ndà Señor nùu nēcuàchì mà, cachí-yá:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vāha-ní! vāchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sàhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuñì.

¹⁶ Te nēcuàchì ñahà yohó, descendencia xì xii-ndà Abraham nduú stnà-nè, ñàyùcāndúá, amádi ndiá ìcà stnà-nè dàñà stnà-nè nùu cuèhè itnìí xì-nè, mate

quìvi descansu nduá, vâchi sâcuàhàn-ndà sâhùn ùni cuà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —nì cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchi xini ùhi xì-yá, nì nducahan-ne; doco nèhivi cuàhà mà, nì cudii ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

In ejemplu nì nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndà nansa coo tiempu na xitià palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, nì cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vii ini-nsia nansa iá ñuhiví ì xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsiá cundaà ini-nsiá nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian nì cuu na ní chihi iin tiàa tata mà itu-nè, te nì sahnua; iin yutnú cahnú nì nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivi, vâxi stná-si quidávàha-sì tacà-si mahì-nú.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu nì cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhiví ì xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchí xí yusàn pan, ducán nduá, vâchi divia nì quihin iin nècuàchi ñahà nì dàqué-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

Yehè Sìtníhi

²² Daaní, na xicá-yá ichi Jerusalén, nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuàhà-yá nèhivi ndoo yucán. ²³ Te nì cachi iin nèhivi mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivi cunduu nècuàchi càcu anima-xi?

Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivi mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quìhvi-nsia yehè sìtníhi gloria, vâchi ñà-yòhò cachì xì-nsiá: nùù nsidaa nèhivi cucuni quìhvi yucán, cuàhà-né, mà níhi-né yàha-ne. ²⁵ Vâchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsiá quìhvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchi divéhé-ximá yehè-né. Ñàyùcànduá sàà-nsiá, te càhàn-nsiá yehè, cachì-nsiá: “Stoho-nsi Señor, nacuna sacù-ní nùù-nsí”. Dandu nècuàchimà, icúmí-né cachi-nè: “Còò, tàcùnì mii-nsiá, (nì có-ináhì) índù nì quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuàhàn-nsiá cachi-nsiá: “Nsiùhù, nisa cutnahá-nsí xì-ní nì sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihì-nda (tècuì); te mii-ní, nisa dacuaha-ní nèhivi ñuu-nsi, calle ñuu-nsi”. ²⁷ Dandu nècuàchi sahnú yucán, icúmí-né cachi-nè: “Yùhù cachì xì-nsiá, tàcùnì mii-nsiá, nì có-ináhì índù nì quixi-nsia. Ñàyùcànduá, cuahán-nsiá iladu, vâchi nècuàchi chicuèhè xinduu-nsia”, cachi nècuàchi sahnua-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsiá na yàha xii-ndà Abraham ndè ñuhiví ì xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchi profeta nisa càhàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-né màcùndoo-ne nùù Dios ñuhiví ì xí-yá. Doco mii-nsiá, còò; fuera icúmí-nsiá ndòo-nsia. Dandu yàha ga cuàhàn-nsia cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhó guà-nsiá). ²⁹ Vâchi nsidanicuú ladu icúmí quee nèhivi sàà-nè ñuhiví ì xí-yá, cunduu-ne nèhivi vâxi ladu caná hora, xì nèhivi ladu quécahnu stná, xì nèhivi ladu norte, xì nèhivi ladu sur, nsidaa-né icúmí-né casaà-nè màcùndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhiví ì xí-yá. ³⁰ Vâchi nèhivi nchicùn càhà-xí vichì, icúmí-nè sàà-nè nàcòdò nùù-né nùù-xí (quìvi yucán), te nècuàchi idónuu vichì, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndé càhà-xí.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivi ñuu Jerusalén

³¹ Divi quivì yucán nì casaà dava nècuàchì fariseu nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-nì quecuaán-nì yohó, vèchi cunì Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì:mà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-ìcúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichi xì tnaa cuàhin tavi ñà-malu ñuhú anima nèhivì, te dandúvaha stnàì nècuàchì cuhì, dandu quivì ùnì cuàhin dansihì chuun xì”. ³³ Doco sà-íá ñà-caqui vichi, te tnaa, te idá, vèchi ndè ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tùha ndisa nèhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xì Dios.

³⁴ ‘jNdahví mii-nsià nècuàchì ñuu Jerusalén! vèchi tùha-nsia cahni-nsià nècuàchì cáhàn palabra xì Dios, vèchi na techúùn-yánè sàà-nè nùu-nsià dandu caniyúú-nsiánè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cunì danátáqui mii-nsià nú na ian danátáca sùun pilu xì-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxì-sì; doco còò, cónì cùnì-nsià. ³⁵ Ñàyùcànduá icúmí lugar xì-nsia yohó ndòò nihnia. Te cachì stnàì xì-nsià, mà cùnì gá-nsià yùhù ndè cachi sàà quivì cachi-nsià xì’: “Ndiaha gá mii-ní, vèchi divi ana vèxi cuenta xì Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa nì dandúvaha Jesús iin nècuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quivì descansu cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì idónuu nùu nècuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nècuàchì:mà iá stnà iin nècuàchì cuhì cuèhè cuiun, te iin-né nùu-yá. Ñàyùcànduá, dava ga nècuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nècuàchì fariseu mà xì stnà nècuàchì ley xì veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ì xì-ndà dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá? (Cachi-nsià xì’.)

⁴ Doco nècuàchì:mà, dadí úún nì ndòò-ne. Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà nècuàchì cuhì mà, te nì dandúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cùhùn-ní vichi.

⁵ Dandu nì cachi stnà-yà xì nècuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xì-nsia, te nì nacava-sì ini iin xìchi, ¿áma cùhùn-nsià carrera tavà-nsiási, mate quivì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, mànciú nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nècuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcu-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xì-né. Ñàyùcànduá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

⁸ —Nú cànà iin nèhivì cùhùn-nè iin vicò nandahà, màsà cóó-né nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xì, vèchi vihini sàà stnà inga ana chicá quidáñuhú nècuàchì divéhé-xì. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nècuàchì divéhé-ximá tnàtuu-ne ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchì:mà: “Cuxio-ní, te nì coó nècuàchì sahnú yohó lugar xì-ní”. Dandu nècuàchì:mà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndè cahà-xì, te ndòò cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsià, nú cànà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xì coo-nda, dandu na tnàtuu nècuàchì divéhé-ximá, icúmí-nè cachi-nè xì-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xì”. Pues nú nì quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xì-nda nùu nècuàchì cutnàhá xì-ndà ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vèchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá,

icúmí-nê sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndahví xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihí xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì càhàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-ya, cachi-yà xi-né:

—Nú cuàhàn-ní quida-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuàà, dandu màsà càná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tñaha-ní, ò nècuàchì cuicá ndoó yatni, còtó cana stná-nè mii-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quida-ní. ¹³ Còó, vâchi nú cuní-ní quida-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuehê, xì nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vâchi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùù-ní. Daaní (ndè inga vida) na natiacù-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi, icúmí-ní nihí-ní ñà-vàha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Ejemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhà xí-yá na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xi-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhiví ìì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì mà:

—Nisa ìa iin tiàa nì quida iin vicò cahnú. Cuàhà gá nèhivì nì cana-ne.

¹⁷ Dandu na hora cuàhàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachtñuhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cànà mà ñà-sà-ìá hora yàha-ne, vâchi sà-ìá listu nsidaá.

¹⁸ "Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú ini nècuàchì quidà-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: "Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehíá. Nì cuicáhnú ini-nè sàhí", cachi-nè.

¹⁹ "Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còó, vâchi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaà inì sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Nì cuicáhnú ini nècuàchì mà sàhí", nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: "Còó, vâchi làcà nì nandàhí, te ñàyùcànduá, mà cúí cùhìn".

²¹ "Ñàyùcànduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xidà ini nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì peón mà: "Cuahán-ní vichí duha cacanu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátácá-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuehê, xì stná nècuàchì xicá cuéhê, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí".

²² "Ñàyùcànduá, (ducán nì quida peón mà); dandu nì cachi-te: "Sàni quide ñà-nduá nì cachi-ní xí, señor, te vátùni cundoo más gá nèhivì".

²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: "Vichi cuahán tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vâchi ñà-yohó cachí xì-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà níhí-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi".

Nansa nì cachi Jesús xi-ndà ñà-iin-ni nì nácánì ini-ndà cunchicùn-ndà yá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nèhivì xínchicùn xi-yá cuàhàn stná-nè. Ñàyùcànduá nì naxicocuñin-yà yàtá-yá, te nì cachi-yà xi-né:

²⁶ —Nú vâxi iin nèhivì nú, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócò gá-nè ñà-nduá cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-né, ò cùha-ne, mate (nì cá-cútúxí ini nècuàchì mà) sàni xini ùhì tñaha-nemá mii-né. Nì màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vâchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xí'. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhí), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vâchi

nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchïcùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nèhivì xí. ²⁸ Vàchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xì-ndà, ²⁹ còtó mà cúí daxínu-ndañá, cuisì cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá ni. Dandu nècuàchì indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe ni cuí, doco cóni nìhì-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàà tnàhá-te xì inga rey vaxi xi soldadu-xi, amádi dihna coo-tè nacani vaha inì-te, a vátùni sàà ùxin mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nùù òcò mil soldadu xi inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na tãñaha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nèhivì xí-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xì temá nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñaha icúmí-nsiá, vàchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsiá cunduu-nsiá ana nchïcùn xí’.

Ejemplu nacání sàhà iin nì cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdì cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vaha ga iin, (vàchi nsidá ádiá ñà-xìxi-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵ Vàchi còò cá chuan, mà cùndúá ñuhu chihì-nda, ni mà vaha daquée stná-ndà nùù itu-ndà. Chicá vaha cate-ndañá. Ni cúniní vaha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà rii nì tucù

¹ Daaní, nì catnàtuu cuàhà tè-dáchíyàhvi, xì cuàhà gá stná nèhivì iá cuàchi-xì, vàchi cuní-nè cunini-ne ñà-ndúá cachí-yà. ² Dandu nècuàchì fariseu, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, ni xitnùhu-neyá, cachí-nè:

—Nècuàchì jaàn, cudfi ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì cuàchi; dècuèndè xixí tàcá stná-nè xì nècuàchìmà.

³ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachí-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu rii xì-ndà, te nì quecuáan iin-sì ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoo-nda 99 quisi dava ga mà iin yodó, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihì-ndásí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudfi ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádocó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xì stná nècuàchì ndoó yatni, te cachí-ndà xì-né: “¡Nahà-nsiá cundoo-nda cudfi ini-ndà, vàchi sàni natùì rii xí nì ndañuhu ni cui!”

⁷ Te yùhù cachí stnài xì-nsiá, nú nì sàà iin nèhivì iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yaha ga xícudfi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudfi ini-nè sàhà nècuàchìmà nùù 99 nèhivì nihnú vaha inì-xi, vàchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nì ndañuhu, te nì natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxin dihùn plata. Pues nú nì ndañùhù ian, amádi nacucùn-né iin isi, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-neá ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihì-néa, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachí-nè xì nècuàchìmà: “Naha-nsiá cundoo-nda cudfi ini-ndà, vàchi sàni natùì dihùn xí nì ndañuhu ni cui”, cachí-nè. ¹⁰ Te cachí stnài xì-nsiá, ducán cudfi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú nì sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe nì sàhàn xicà

11 Dandu ni cachi stná-yà:

—Nisa la iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. 12 Te ni cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndúú tãhvi nihi-nsí nùu-ní”. Ñâyùcàndúá, ni sàha-ne iin iin-tè ñà-ndúú tãhvi-té. 13 Cóni yáha cuàhà quivi, te ni dàtácá tèchicá chii ma nsidaa ñà-ìcúmi-tè, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán ni quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, ni quihvi-tè cuàhà viciu. 14 Daaní, na ní nsihi dihùn mà, ni quixi fuerte tnama ñuu yucán, te ni quesaha-té ni ndundahví-te. 15 Ñâyùcàndúá, cuàhàn-te nùu iin lamú ñuu yucán, te ni nihi-tè chuun nùu nècuàchimà, ni techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxáhan-tè cochi. 16 (Ñâyùcàndúá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxì-té, doco còò ni-iin nèhivi sàha xi-té ni-iñàha. 17 Dandu ni nàcùnihu sahnú inì-te, te ni cachi-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-nè, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùu-né. Doco yùhù, yohó ié` ndè cuní` cui quidá doco. 18 Chicá vaha naquihin ichi nùhì ndé iá papá xi, te cachi xi-né: Papá, nsidá cuàchi nùu Dios, te nsidá cuàchi stnáì nùu mii-ní. 19 Ni mà nátui cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání inì-te entre mii-té. 20 Ñâyùcàndúá, ni naquihin-tè ichi mànuhù-tè ndé iá yua-té.

Te xica ñi vaxi-tè ndé iá nècuàchimà, te ni xini-nète. Dandu ni cuhi ini-nète, te ni dàyáa-nè cuàhàn-nè ni numi nihi-nète. Ni tutuyuhu tnahá-né nùu-né. 21 Dandu ni cachi dèhe-nemà xi-né: “Papá, nsidá cuàchi nùu mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùu mii-ní. Mà nátui cunduu guè nahi dèhe-ní”, ni cachi-te. 22 Doco yua-té, ni cachi-nè xi peón xi-ne: “Tavà-nsiá sìcoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stná iin anillu dinìndàhá-te; ni nàcuáin stná-te iin ndisàn. 23 Te cundaca stná-nsiá chelù ndatnú quixi cui-si quida-nda vicò. 24 Váchì sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiàa-te) na iin tiàa ni natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cui, doco vichi sàni natùu-tè”, ni cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchi ndoó yucán, ni quesaha-né ni quida cahnú-né vicò mà.

25 Daaní, dèhe sahnú nècuàchimà, iá-te nùu ìtú. Te ni naquihin-tè ichi màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, ni tiacù-te quidándáá nèhivi, te itásáhá stná-nè. 26 Ñâyùcàndúá, ni cana-tè iin peón; ni xicàn tñuhù-tè nùu nècuàchimà, cachi-te: “¿Ndíá ndúá cùu-guá vehi?” 27 Dandu ni cachi peón mà xi-té: “Sàni nsiàa ñani-ní, ñâyùcàndúá ni cachi yua-ní ñà-nì cahní-nsí chelù ndatnú, váchì sàni natùu dèhe-ne, te còò ni-iñàha ni cuu xi-té”. 28 Ñâyùcàndúá, ni xidá ini ñani sàhnùmà, có-cuní-te nansihvi-tè vehe. Dandu ni quee yua-té ni càhàn vii-né xi-té. 29 Doco ni cachi-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcání cuià ié` nùu-ní quidáchuín, te iníni nsidanicuú ñà-ndúá cachi-ní xi`; doco tãñáha ga dacútãhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xi amigo xi. 30 Doco vichi sàhà ñà-ni nsiàa tè-ndúú dèhe-ní yohó, (ñâyùcàndúá quidà-ní iin vicò cahnú), dècuèndè ni xihì stná chelù ndatnú xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana ni quida uun gastu xi biene xi-ní sàhà ñahá xí-te”, ni cachi dèhe sahnuma. 31 Dandu ni cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáù. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-ndúú biene xi, stoho stná` nduú stnáù. 32 Doco vitni ndiá icà-nda quida-nda vicò, te cudii ini-nda, váchì tè-ñanù yohó, ni xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian ni natiacu-te; sàni ndañuhu dahuun-tè ni cahín, doco còò, sàni nsiàa-te vichi”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá víi

¹ Dandu ni cachi Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Iin nècuàchi cuicà, ni ia iin mayordomu xi-ne, te ni cachitnùhu nèhivi xi-né: “Có-quidá víi mayordomu xi-ní xi biene xi-ní”. ² Ñâyùcàndúá, ni cana-ne témà, cachi-nè xi-té: “¿Nansa íá ñà-ndúá quidá-ní? vâchi cáhàn trùhù nèhivi sàhà-ní nú. Pues vichi icúmí-ní quida nsihi-ní entregar cuenta xi-ní nú, vâchi cuàhìn taví mii-ní núu chuun xi-ní ñà-ndùu-ní mayordomu”, ni cachi-nè. ³ Ñâyùcàndúá, ni quesaha-témà nacání ini-te, cachi-te ini-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù núu chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xi quidachuín xi pala. Vihini càcàn stnâi caridad, doco cucáhàn nú. ⁴ ¡Á! Vichi sàni cundaà ini nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei núu chuun xi”, ni cachi-te. ⁵ Ñâyùcàndúá, ni cana-tè iin iin nèhivi iníhíca núu lamú xi-tè. Te ni ndacàtnùhù-té núu nècuàchi primeru mà: “¿Nadaa iníhíca-ní núu lamú xi?” ⁶ Te ni cachi nècuàchímà: “Iin cientu tonel aceite iníhíquê”. Dandu ni cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yâchi natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisí ùi dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu ni cachi-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa iníhíca-ní?” Te ni cachi nècuàchímà: “Iin cientu carga nùni trigu iníhíquê”. Dandu ni cachi-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dicó (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, ni cundaà ini-nè ñà-ndúá quidá-te. Ñâyùcàndúá, ni cachi-nè xi-té sàhà-ñá cóni quidá víi-té: “¡Na nchichí guá ni quida-ní!” ni cachi-nè. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivi nihnú ini-xi cuisí ñuhíví yohó, chicá chahé-nè núu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuèhé nèhivi datnúú Dios sàxinítnúní-xi.

⁹ Te yùhù cachí xi-nsiá: mate dava-tè, có-quidá víi-té xi dihùn xi-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún víi-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimaní nèhivi-nsiá, dandu na quívi nsihi dihùn xi-nsiá mà, vâtùni cuàha Dios sàa-nsiá núu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihí iin nèhivi iin chuun tii, te quidá víi-néa, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà vâtùni quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá víi-né chuun tii ma, dandu ni mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú.

¹¹ Ñâyùcàndúá, nú icúmí-ndá ñà-cuicà ñuhíví cuàchi yohó, te có-quidá víi-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-ndùú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá víi-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanitnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúún, mà cúí coo ùi patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmí-té cuni ùhi-te iin-ne, te inga-nè cuu ini-te sàhà-xí. Te ò ni cachi-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-nè cahíchi ini-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cuú ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá núu Dios —ni cachi Jesús.

¹⁴ Daaní, nècuàchi fariseu, itá stná-nè yucán, iníni-né nsidaa ñà-ndúá cachí-yá, te ni sàcundiaa-nèyà, vâchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dihùn.

¹⁵ Ñâyùcàndúá, ni cachi-yá xi-né:

—Mii-nsiá, núu nèhivi cuni-nsiá ndee vâha-nsia, na ian ni cundúú-nsiá nèhivi vâha guá. Doco Dios, ináhá-yá ñà-ñùhú ini anima-nsiá. Vâchi ñà-ndúá chicá xího nècuàchi ñuhíví yohó, có-nâtùia núu mii-yá, vâchi ñà-chicá có-íá vâha ndúa núu-yá.

Iin palabra ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñuhíví ùi xí Dios

16 Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) ni sandiaa ley (xi Moisés) xi stná palabra ni cachi profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vaxi duha ni quesaha xitià cuentu sàhà ñuhiví ìi xí Dios, te vichi nsidaa ñehiví, quidá-né lucha sàà-nè ñuhiví ìi mà.

17 Doco ley (sàhana) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vachi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà úhi ndañuhu ansivi xi ñuhiví, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa ni cachi Jesús ñà-mà vaha cate tnàhà-ndà

18 Nú ni caté stnahá iin tiàa xi ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchi ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú ni nándahà stná iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa ni cuu xi iin tècuicà xi stná iin nècuàchi ndahví nani Lázaro

19 Nisa ìa iin tècuicà, ndixí-te sicoto cuxín finu, xi cuahà gá sicoto chicá vii. Te nsiquívi nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. 20 Te nisa ìa stná iin nècuàchi satú nani Lázaro, indúhu-nè yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsihí uhi icà-né. 21 Te cuní-nè ñihí-né pedazu cuati comida cóyo nuù mesa xi tècuicà mà cuxi-nè. Dècuèndè stná sihina, vaxi-si ndé iá-nè, te nacuahá yàá-si nsihí uhi icà-nemà. 22 Daaní, ni sàà quiví ni xihí-nè, te ni caquixi àngel ni nacua-ne anima nècuàchimà cuahàn-nè ndé iá xii-ndà Abraham. Daaní, después ni xihí stná tècuicà mà, te ni ndùxin-tè. 23 Dandu (ni sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchi xinduu nsii. Te yucán ni quesaha-té ndohò cuahà-té. Dandu ni ndacoto-tè ni xini xicà-té yucán iá Abraham, te yatni uun iá stná Lázaro. 24 Ñàyucàndùá, ni ndàhi ndee-té, cachi-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-nè ñinndàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yáí, vachi yáha ga ndohí ié mahi ñuhu yohó”. 25 Doco ni cachi Abraham: “Nsinuu inì-ní, hijo, vachi na nisa itiacù-ní ñuhiví, vaha vida nisa icumi-ní. Doco Lázaro yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yáha-ne. Doco vichí sàni ñihitáhvì-né cudii cuahà ini-nè, mientras mii-ní, icúmí-ní ndoho-ní. 26 Te iá stná inga iñàha, vachi mahi nsiùhù yohó xi mii-nsiá jaàn iá iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyucàndùá, mate ni cùcáhàn-nsí yáha-nsi ndé iá-ní, doco mà cúí; te stná mii-nsiá, mà cúí yáha stná-nsiá ndé ndoó nsiùhù yohó”. 27 Dandu ni cachi tèmà: “Pues, nú ma cúí, dandu sacúndahví nuù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nuhù-nè vehe papá xi. 28 Vachi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní càhàn Lázaro xi-té ñà-màsà quixí stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsí”. 29 Dandu ní cachi Abraham xi-té: “Sà-icúmí-té libru ìi ni tíaa Moisés, xi stná libru ni tíaa nècuàchi profeta. Ni cúnini-te ñà-ndùá cachi nuù tutu mà”. 30 Dandu ni cachi-te: “Còo, tío Abraham, vachi nú ni nátiácu iin nsii, te sàà-nè càhàn-nè xi-té, dandísá, icúmí-té cuu-te arrepentir”. 31 Doco ni cachi Abraham xi-té: “Nú có-cuní-te cunini-te ñà-ndùá ni cachi Moisés, te ni ñà-ndùá ni cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuñ inì-te mate ni nátiácu iin nsii (càhàn xi-té)”.

17

Cuahà gá ni coo-nda cuidadu, còtó quida-nda iin cuàchi

1 Dandu ni cachi Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá, icúmí dava ñehiví tucù-nè ichi có-ndiáa quida ñanitnaha-ne. Doco ndahví nècuàchi datúcu tnàhà-ximà. 2 Vachi chicá vaha ni mácundiácu iin yuù yódò ducùn-né, te ndiachí-né mahi mar sàhà-ñá màsà

dátùcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-ndüá quidá-nsiá.

'Nú quidá iin ñanitnaha-nsia cuàchi nùu-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhàmà. Te nú ni náxicocuñ ini-nè sàhà ñà-ndüá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate ùsà xichi iin quivì nì quidá-né iin cuàchi nùu-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin xichi vaxi-ne cachi-nè ñà-cuù-né arrepentir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchi nì nihì chuun nùu Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvi-né nùu-yá, cachi-nè:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsi cunindisá víi gá-nsi.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnú nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachì xì-nsiá: nú xinindisá ndisa-nsia, mate (iyuhu ndüá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacù-nsiá nùu yutnú nahi yutnú fruta jaàn ñà-nì ndánchitò-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchuún nùu-ndà

⁷ 'Nì cachi-ndà iá iin peón xì-nda, te quidachuún saín-te nùu-ndà. Te vihini xitù-te, o ndiáa-te quisi xì-nda. Doco nú nì nsiaa-te vehe, ¿a cachi-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachi-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavù-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachi-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a naquímani-ndà peón mà nú sàni quida-té nsidaa ñà-ndüá nì ndacu nuù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vachi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-ndüá nì ndacu nuù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachi-nsiá: “Còò ni-ñàhà ni quidá-nsí, cuiisì ñà-ndüá ndiá icà-nsí nì quida-nsí”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dándvaha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchicùn Jesús ichi Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàa-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxi ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Itá xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachi-nè:

—¡Stoho-nsi Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchimà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá dacuní-nsiá dùtù icà-nsiá.

Ñàyùcàndüá nì caquihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichi mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihì vaha cuahà-né Dios, ndee càhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñ sisi-né nùu-yá, naquímani-néyà. Te nduú-né iin nècuàchi ñuu Samaria.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxìn tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchi dava ga mà, còò-né nì náxicocuñ. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchi tùcù yohó nì naxicocuñ naquímani xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vātùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndüá nì nihì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nùu ñuhivì yohó

²⁰ Daaní, nì ndacàtnhù nècuàchi fariseu nùu-yá índù tiempu sàa quivì cusahnú Dios ñuhivì yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchìnúú-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ìì xí Dios. ²¹ Mà cùndúámá ñà-cachitnúhu nèhiví xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ìì mà, te ò yucán iá. Còó, vâchi yohó mahi mii-nsiá iá ñuhiví ìì mà.

²² Dandu ni cachi-yà xì nècuàchè dacuahá-yá:

—Vâxi iin tiempu na yáha ga cuni-nsia cundua tiempu ndiaha (naxicocuñin) yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, doco tàñáha ga sàà cundua tiempu mà. ²³ Te nú cachi nèhiví xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñin, te ò yucán ié, màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cùnhíçùn-nsiànè. ²⁴ Vâchi na ian tása, te natnúú fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quiví xí, (te cundehè nsidaa nèhiví yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà iñàha icúmí ndohi; vâchi icúmí nèhiví tiempu vichí cahíchi ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua ni cuu tiempu xi Noé sàhana, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quiví xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví. ²⁷ Vâchi tiempu xi Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè ni sàà quiví ni quìhvi Noé barcu cahnú, dandu ni quixi dàvì ni sahnì xì nsidaa nèhiví mà. ²⁸ Daaní, ducaní stná nèhiví ñuu Sodoma tiempu xi Lot sàhana, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitú stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quiví ni quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi ni còyo ñuhu xi tàtà cuaán sahan quini, te ni caxihì nsidaa nèhiví ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quiví naxicocuñin, te cuni nèhiví yùhù.

³¹ 'Quiví mà, nú ndoó nèhiví ònìvèhè-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-né, dandu màsà ndúlócò-nè sàhámà. Cuisi-ni ni cùnú dèhè-nè chicá vâha. Te ò nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà naxícócuñin-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa ni cuu xi ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cuní dacácu xi vida-xi, cutu-ñà dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xi vida xi, divi cunduu nècuàchè càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuú naxicocuñin, dandu ndé quídí ùì nèhiví, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoó ùì nècuàchè ñahà cutnáhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoó stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿indú cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te ni cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-ni xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchè ndahví ni sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu ni nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndá nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó ni cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco ni cóni sácáhví-tê Dios, ni stná nèhiví. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchè ñahà ni xihì ù-xí. Te sàhàn nècuàchèmà nùù juez mà, cachí-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vâchi iá iin nècuàchè xiní ùhì xí”.

⁴⁻⁵ Doco cóni cùmí-te. Daaní, después ni nacani ini-te, cachí-te ini-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuáan yohó yùhù. Ñâyúcàndùá mate có-càhví Dios, ni có-càhví stnáni ni-iin nèhiví, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchè yohó, vâchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor:

—Cundehe-nsiá nansa ni cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nè chindee-nè nècuàchìmà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcàndüá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivi ni nacàxin-ya nú ndui te ñuú xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvi-nè nùu-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchi icúmí-yà nachitacuhá-yà sàhà-né, cachí xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, ¿a ndisá cunindisá cuahà nèhivi yùhù cahan-nsiá? —ni cachi Jesús.

Ejemplu nacáni sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachíyàhvi ni naxicocuñin inì-xì

⁹ Daaní, ni nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivi ndaníhì vaha guá xì mii-xì, te cachíchi ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó ni cachi-yà:

¹⁰ —Ûì tiàa, cuahàn-nè veheñuhu cahnú ñà-càcàntàhvi-né nùu Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachíyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, ni sàcuñin-nè yucán, te ni naquimani-né Dios sàhà mii-né, cachí-nè: “Ansivéhé-nì Yua-nsí Dios, vàchi yùhù, có-quidá ndevàhi nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuihna stnáì ni-ñàha, vàchi có-quidé ni-iin ñà-có-ndiá iqué quide, có-càhin xì inga nècuàchì ñàhà, ni có-quidá stnáì na quidá tè-dachíyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùu cada ùnà quivì inihí’ iá dòqui’ ùi quivì, te nùu cada ùxin pesu quidé ganar, chivàha cuain ian ñà-cunduu diezmu xan”, ni cachi nècuàchìmà.

¹³ Doco nècuàchì dachíyàhvi ma, xica iin-né, cucáhán nùu-né ndacoto-ne ansivi. Ñàyùcàndüá, iin-ne, caní-né nchica-ne (ñà-cuù guá-nè sentir sàhà cuàchi-ne), te cachí-nè: “Yua-nsí Dios, cundehe ndahví-nì yùhù, vàchi nècuàchì cuàchi nduí”, ni cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana ni ndee vaha ndisa nùu Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vàchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivi vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndaníhì ndahví xì mii-xì, chicá icúmí-nè nihì-né tnùñuhu.

Nansa ni cachi Jesús ñà-màsà cádi-ndà nùu ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xì-né vaxi nùu-yá ñà-chitandóó-yá ndahà-yá òni-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dachuahá-yá, ni sadi-nè nùu nècuàchìmà. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, ni cana Jesús ñà-cuati ma ni tnátua, te ni cachi-yà: —Nacoo-nsia ñà-cuati ni quixá nú. Màsà cádi-nsiá núá, vàchi cuisì nècuàchì nihnú inì-xì nahi miá cunduu ana sàà ñuhivi ùi xì Dios. ¹⁷ Ñà-ndáá nduá cachí xì-nsiá, nú ni coó (vitá ini) nèhivi nahi ñà-cuati, dandu nihì-né quihvi-ne ñuhivi ùi xì-yá, doco nú coó, mà sàà-nè yucán —ni cachi-yà.

Nansa ni cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁸ Daaní, ni càhàn iin tè-nihì chuun, ni xicàn tnùhù-té nùu-yá, cachí-te: —Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachí-ní xì ndiá quide, te nihitáhvi’ vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁹ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—¿Ndiá disàhà-xì cachí-ní xì’: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivi ùun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa ini. ²⁰ Pues vichi, sà-ináhá-nì nansa ni dándacù-yá ñà-màsà càhàn-ndà xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quidá cuihná-ndá, ni màsà cachi-ndà iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda, te ni coó stná tnùñuhu xì-nda nùu yuadhi-ndá.

²¹ Dandu ni cachi tu-tè xì-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíi.

²² Na ní inini Jesús ñà-nduá nì cachi-te, dandu nì cachi-yà:

—Cumáni gá inga ñàha quida-ní. Dicò nsìhi-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nuù nècuàchì ndahví; dandísá ñhítáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumi ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Doco tèmà, na ní inini-tè nì cachi-yà ducán, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vàchi cuica cuáhà-té. ²⁴ Te na ní xini Jesús ñà-nì cuhuun guá inì-te, dandu nì cachi-yà:

—¡Na uhì guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! ²⁵ Uhì gá stná dayáha-nda iin camellu nuù chíchòhò ndúhu iquì; doco chicá uhì yàha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Dandu nècuàchì xí-inini yucán, nì cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivì?

²⁷ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivì quida-ne, vátùni quida Dios-ñà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yà:

—Nsiùhù, sàni nacoo ìì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsí mii-ní, Stoho-nsí Señor.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Ñà-ndáa nduá cachì xì-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivì ñuhiví ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoo-ne ñàha, (màsà ndúlócò-nè), mate ni nácóó-né vehe-ne, ò yuadíhì-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahadíhì-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), ³⁰ vàchi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè ñhítáhvi-né vida xi-ne ñuhivì yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhivì vaxi xi-nda, dandu ñhítáhvi stná-né vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà, dandu natiacu-yà

³¹ Daaní, nì tavà cuaán-yá ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ichì ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì tiaa nèhivì xí Dios sàhana sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ³² Vàchi icúmí nèhivì dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te canàhà stná-te xì'. Te icúmí stná-te sivi dii-te nuù, te cahni cuii-te yùhù. ³³ Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacui —nì cachi-yà.

³⁴ Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cùndáa ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànhì ini-nè, vàchi nahì palabra dèhé nì sandua nuù-né.

Nansa nì quida Jesús milagru ñuu Jericó, nì dànatùì-ya nuù iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vaxi-ya, te yuhù íchí yucán iá iin nècuàchì cuaá xicán xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndàcàtnùhù-né ndiá nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yàha.

³⁸ Ñàyùcànduá, nì ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ìì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nuù nèhivì cuáhà mà), nì canàhà-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadí-nè yuhù-né cachì nècuàchìmà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Mii-ní descendencia ìì xí David, cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dàndàcú-yá ñà-nì cùndácá nèhivì nècuàchìmà quixi. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nuù-né, ⁴¹ cachì-yà:

—¿Ndíá nduá cuní-ní guide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natúinuí’.

⁴² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Ní ndúvaha nduchínú-ní, cachí xì-ní! Váchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñàyúcàndúá sàni nduvàha-ní.

⁴³ Dandu luego nì natúinuú-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímání-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-ndúá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà íá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xi nècuàchímà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dáchíyàhvi. ³ Te cuní stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànicúì ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vèchi iin nècuàchì cuisí nduú-né. ⁴ Ñàyúcàndúá, nì dàyáá-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnù fruta tnuu, vèchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìquì-xí, te nì xini-yà nècuàchímà, dandu nì cachi-yà xì-né: —Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vèchi vèchi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñàyúcàndúá, vèchi vèchi nì nuu yàchì nècuàchímà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-ne, cudí ini-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yà xì nècuàchímà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yà vehe iin nècuàchì íá cuàhà cuàchi-xí, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na íá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchímà, cachí-nè xì-yá: —Señor mío, ñà-ndúù davatahvi biene xi cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dandàhví nì quihin dihùn-xí, cùmi tantu gà cuàhìn nacuàhì-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vèchi sà-íá salvación xi nècuàchì divéhé-xí yohó, vèchi nacua nì quida yohótèhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vèchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesàì ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yà.

Ejemplu nacaní sàhà ùxin dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né iníní-né ñà-ndúá cachí-yà. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vèchi sà-itúú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te tuxí ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó).

¹² Ñàyúcàndúá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ía iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nìhi stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñàyúcàndúá, (na táñaha ga quihin-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxin peón xi-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuíin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchímà, ñàyúcàndúá, nì techuún-né itnii nèhivì xí-nè nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cuní-nsì cusahnú nècuàchì jaàn nùù-nsí”, cachá’. ¹⁵ Doco nècuàchímà, vètùnì nì nihi-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuíin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càna

nsidaa peón nì sàha-ne iin iin dihùn mà, vèchi cunì-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxin dihùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì-te: “¡Vàtùni íá! Peón vaha nduu-ní. Nàyùcànduá icúmí-ní dandacu-ní nù ùxin ñuu nahnú, vèchi vii gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ùi, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Nàyùcànduá, nì cachi-nè xì témá: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihin-ní dihùn xí-ní, vèchi nì chivàhià nù iin sìcoto. ²¹ Vèchi yúhí mii-ní. Ináhí nansa íá-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stnà-ní candiaà-ní ñàha mate cóni quidáchuún-ní, te tùha stnà-ní quihin-ní cosecha ndé cóni xitú-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dandàcù-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiáí ñàha ndé cóni quidáchuún, te ndanihí cosecha ndé cóni xitú. ²³ Te nú ináhú ducán quidè, dandu ¿ìndù chuun cóni dácùhùn dihùn xí nù iin vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívi nsiaì, vátùni nìhì stnàì diquá nì cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dihùn nù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxin dihùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchì mà ùxin-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusáhnú-má: “Cunaha-nsia, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nìhì gá-nè más, te ana icúmí cui si iyuhu ñàha, icúmí cuxio nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xini ùhì xì’, te có-cùnì-nè cusahnú nù-né, cundaca-nsianè quixi nù, te cahni-nsiánè yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihì nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà Jerusalén, idónuu-yá nùu compañeru-yà cuàhàn-yà. ²⁹ Te sà-itúú-yá sàà-yà ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ù nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nùu-xì. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsià yucán, dandu icúmí-nsià cuni-nsià ndé nuhní iin burru chii. Burru tãñaha ga cuida nduú-si. Quisi yucán ndaxin-nsià cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nú ndàcàtnùhù nèhivì nùu-nsià ìndù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsià xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ùi nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ia. ³³ Te na meru ndaxin-nesi, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Ìndù chuun ndaxin-nsià burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí.

³⁵ Dandu nì saca-nesi cuàhàn-nè ndé íá-yà; te nì chindàndòó-né sìcoto xi-ne diquì-sí, te nì sàcùnùú-yàsi ³⁶ nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichì yucán ndé yàha-ya nì chitánduhù nèhivì dòò-né. ³⁷ Te na sà-itúú-yá nacataca-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivì nchícùn xì-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímánì-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xì Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá ía paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá ía diquì-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchì fariseu cuàhàn mahì nèhivì cuàhà mà, nì cachi-nè: —Maestro, càhàn-ní xì nèhivì xí-ní (ñà-màsà cáchì-nè ducán).

⁴⁰ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, nú ni cúdádí nècuàchì cána guá yohó, dandu fuerza icúmí cána stná nsidaa yùu ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, ni sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te ni indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te ni sacu-ya sàhà nèhivì ndoó yucán, ⁴² cachi-yà:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú ni sàà-nsiá cundaà ini-nsia nansa coo ndisa paz ñuù-nsia ni cui! Doco cóni cúndáa ini-nsia. Ñàyúcànduá, vichi sàni ndòo dèhámà nuù-nsiá, te mà níhì gá-nsiá cundaà ini-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahá-te ñuu-nsiá, dandu caquidavàha-tè nama orilla ñuù-nsia ñà-cadi-te nuù-nsiá. Dandu nàá stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihí stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùu idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúni-nsiá ana dacácu xi-nsiá ni cui.

Nansa ni tavá Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te ni taxi nsihí-yá tè-dicó xi tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachi-yà xi-té:

—Dohó cachi Dios nuù tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natáca nèhivì càcàn tàhvi nùí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuìhnà —ni cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquivì sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivì. Doco dùtù xicusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì níhì chuun ñuu mà, nandúcu-né nansa cui dandáñùhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànicúì níhì-né nansa quida-neà, vachi nsidaa nèhivì cuahà mà, iníni vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa ni cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, ni cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivì veheñùhu cahnu-ma. Te na meru cáhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu ni casaà stná dùtù xicusahnú, cutnáhá-né xi nècuàchì ley xi veheñùhu, xi stná nècuàchì xidandacú nuù ñuu mà, ² cachi-né xi-yá:

—Cachì-ní xi-nsí índù ni níhì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi ni dándacú nuù-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnáì nuù mii-nsiá iñaha, te cachi-nsiá xi'. ⁴ ¿Ana divi ni dándacú-xi nuù Juan Bautista ñà-quida ii-né nèhivì? ¿A Dios ni cachi xi-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, ni candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachi-né:

—¿Ndíá cachi-ndà? Vàchi nú ni cachì-ndà divi Dios ni dándacú-xi nuù Juan, dandu cachi Jesús xi-ndà: “¿Índù chuun cóni xiníndisá-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú ni cachì-ndà divi nèhivì uún ni cachì xi nècuàchìmà, dandu cahni nèhivì-ndó xi yùu, vachi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-ni sanduu ndisa-ne iin ana nisa cahàn cuenta xi Dios —ni cachi-né.

⁷ Ñàyúcànduá, ni naxiconihí-né nuù Jesús ñà-có-cùndáa ini-né ana divi (ni dándacú-xi nuù Juan mà).

⁸ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì núí' quide ñà-ndùá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nisa ia iin lamú, te nì dānāndēe-ne nducu yòhò si-úvā nùù ñuhù xí-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xicà-né caní tiempu. ¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihìn xi chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì cuií-tené, te nì taxi-téné, còò ni-ñàhà nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì cuií-tené, nì quida quini-tè xí-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-ñàhà nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xí-né, dècuèndè nì dānācuèhè tēmà-né, te fuerza nì tavà-téné nùù ñuhù ndé iá ñà-tátà mà.

¹³ Ñàyùcāndúá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíá quide vichi? Ádi chicá vaha techuún dèhemaní nùhù-te, vāchi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachi-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vāxi dèhe lamú xi-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachi-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahví xì ñuhù yohó. Vichi cahni-ndatè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachi-te. ¹⁵ Ñàyùcāndúá, nì tavà-té nècuàchì mà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-téné.

Pues vichi, ¿ndíá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? ¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahni nsihí-nè, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xí-inini mà:

—¡Ay! ¡Ndíahā ini Dios, màsà cúu ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yáné, te nì cachi-yà:

—Nacua cachí nùù tutu ìì xí Dios, ñà-jaàn nduá icúmí cuu, vāchi dohó cachá:

Nì ia iin cavà nì cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcūndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquihì sàhà-xí cavà mà, icúmí-nè nacuèhè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xí, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xì ñuu-ndá

¹⁹ Dandu dùtù xí-cusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vāchi nì cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùì tnii-neyà, vāchi yúhì-nè nèhivì cuahà mà.

²⁰ Ñàyùcāndúá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaa uun-ne nduú-né nèhivì vaha, te cunini vaha-ne nansa cachí-yà, áma níhìndèè-né càhàn tnùhu-ne sàhà ñà-nduá cachí-yà, te ducán tnii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. ²¹ Ñàyùcāndúá, cuàhàn nècuàchì mà nùù-yá, te nì ndacātñuhù-né, cachi-nè:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xì nduu-ní, te cuisì ñà-íá vù ducuaha-ní nèhivì. Nì có-yúhì stnà-ní ni-iin nèhivì; còò, vāchi chináhá víi-ní ñà-nduú ichì váha Dios. ²² Ñàyùcāndúá, cuní-nsì cachi-ní xì-nsí, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

²³ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xìcàn tnùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñàyùcāndúá, nì cachi-yà xí-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nù? ²⁴ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachi-nsia xi' ana ònùú-xí, te ana òquívì-xí itúú icà dihùn yohó.

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayà —nì cachi-yà.

²⁶ Ñàyùcànduá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-néyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuáhà mà. Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús ía nansa natiacu-ndà

²⁷ Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yà. Te nècuàchìmà, có-xìníndisâ-né ñà-icúmí-ndà natiacu-ndà. Ñàyùcànduá, nì xicàn tnùhù-né nùù-yà, ²⁸ cachi-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco còò dèhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-né), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà. ²⁹ Pues cunaha-ní, nì sandoo úsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnu-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te còò dèhe-ne. ³⁰ Dandu ñani-nè chicá nchicùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchìmà, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te còò stná dèhe-ne. ³¹ Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùni xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsi-úsà ñàní mà; doco divini, còò ni-iin dèhe nsidaa-né. ³² Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ³³ Ñàyùcànduá, na sàà quìvì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaaca xi nècuàchì ñahà mà ñà-nsi-úsà-nè nisa ía xi-ñá? —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Ñà-ndàá nduá, tùha nèhivì ñuhivì yohó nandàhà-né. ³⁵ Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhivì, mà nándàhà gà-né. ³⁶ Ni mà cúí gà-nè, vàchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vàchi ñà-sàni natiacu-nè cundua. ³⁷ Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachi Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnù tii (xìxìn); nì cachi-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. ³⁸ (Ñàyùcànduá, itiacú ìi nsii ma), vàchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahlvi-nè Dios; còò, cuisì nèhivì itiacú càhvi xi-yá. Vàchi nùù miì-yà, itiacú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nì naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-nì, Maestro

⁴⁰ Daaní, nì nsiihì nì càhàn-yà xi-né ducán, còò gà iin nì sàhandee inì-xi ndàcàtnùhù gà xì nùù-yà sàhà ni-ìñàha.

¿Ana divi nduú yohòtèhé Cristu?

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xi nèhivì cuáhà mà:

—Cachí nèhivì, yohòtèhé xii-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa íajàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi miì David mà, nì tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohó nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí` ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduu Cristu. Doco nú ducán nduu-yá, dandu ¿índù modo cunduu stná-yà iin descendencia xì-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-có-quidá-né cumplir; cachi-yà

⁴⁵ Daaní, nì cachi-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vachi ñà-dii xí-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tñùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoo-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì nì xihì ì-xì, dandu después sácuíta-ne nacuatú cuáhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

21

Nansa nì nacuni Jesús cuáhà gá ndiaá promesa tii nì sàhà nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te nì ndacoto-ya nì xini-yà daquée tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te nì xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ì-xì, te nì dàquée-ne ùì ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu nì cachi-yà:

—Ñà-ndàà nduá cachí` xì-nsiá, chicá más nduá nì sàhà ñahà ndahví jaàn nùù ñà-nì sàhà nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vachi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sàhà-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sàhà-ne nsidanicuú dìhùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, nì quesaha dava-ne nì càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú nì cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa nì sàhatahvì nèhivì nì nducutá, cachí-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

⁶ —Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuáhàn cuu quivì vaxi xi-nda

⁷ Dandu nì ndacàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quivì cuu ñà-nduá nì cachi-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi sà-ítúú quivì mà?

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvì ni-iin nèhivì-nsiá. Vachi cuáhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachi-nè: “Vichi ndisa sàni sàà quivì (xì-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cunchicùn-nsiá nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuáhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhì-nsiá, vachi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tañáha ga nsihì tiempu yohó nduámà, iá gá ñà-vaxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíá nàá stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tê dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhí xì nèhivì.

¹²Doco na táñaha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tñii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xi-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xidandacú ve-heñùhù, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecaá. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquée cuàchi-ne dìquì-nsiá). Nsi-daájàn icúmí-nè quida-ne xi-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³Dandu cundua quivì quida tocar mii-nsiá datú stná-nsiá nùù nsidaa-né ñà-nduá xiníndisá-nsiá. ¹⁴Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácáni ini-nsiá nansa nachutnahá ví-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchi gobiernu mà, ¹⁵vàchi mí, icúmí chindeí sàxinítñuní-nsiá ñà-vàtùni càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí ví-nsiá nùù-né. Te mii-né, ni mà nánihì tñuní ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Coó, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶Daaní, ndè stná yuadihí-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tñaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsiá, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xidandacuma; te dava-nsiá icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸Doco mà sàá-nsiá ndañuhu-nsiá (nùù); ni-iin ididíni-nsiá mà ndañuhú. ¹⁹Te nú iin-ni ni cúníndisá-nsiá, dandu níhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰Doco quivì cuni-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà inì-nsiá sà-ítúú quivì cuàhàn-te dandáñuhú-tê ñuu yohó. ²¹Ñayúcandüá, na sàá quivì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucù. Te nècuàchi ndoó ini ñuu yohó, ni cáquéé-né fuera, te nècuàchi ndoó fuera, màsà nánshvi ga-nè ñuu. ²²Vàchi quivì yucán cunduu quivì níhì (cuàhà nèhivì) castigo, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ì xì Dios sàhana. ²³¡Ndahví nècuàchi ñàhà cuhí cuàhàn tünùù méé-xi! Te ¡ndahví stná nècuàchi icúmí xì méé chichi! Vàchi quivì yucán cuàhà gá tñundoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigo icúmí nèhivì yohó níhì-né. ²⁴Te cuàhà gá-nè cui nùù guerra, te cuàhà gá stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xìcà (ñà-quadachuún-né). Te icúmí nècuàchi inga raza dandacú-nè nùù ñuu Jerusalén yohó deçuèndè nsihì tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuin Jesús

²⁵Quivì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sitnúù; te yáha ga icúmí ndulocò nèhivì ñuhiví yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar, te nacuhnú ducún-te. ²⁶Deçuèndè cuñà-né ñà-yúhí guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduá cuàhàn cuu ñuhiví. Ndè stná sitnúù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sí ndacùchí ndee-sí. ²⁷Dandu natú yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhiví, cundehè nèhivì yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié'. ²⁸Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóo-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xí, vachi sà-ítúú hora càcu-nsiá —nì cachi-yà.

²⁹Dandu ni nacani-ya xì-nè inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnú ní cui; ³⁰nú indéhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yucán cundaà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³¹Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá, dandu vátùni cundaà inì-nsiá ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² Ñà-ndàà nduá cachí, mà sàà cui nsihi nèhivì itiácu vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra cachí yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòdó-nsiá ichì váha, vachi nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà inì-nsia sàhà vida xì-nsia ñuhivì yohó, pues vihini nandòdó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàà quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú inì-nsia. ³⁵ Vachi na ian (nanàá tñii iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivì inicutu ñuhivì. ³⁶ Ñàyùcànduá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vātùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nihitáhvi-nsiá natù-nsia màcundoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivì, te ñuu núhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàà vaxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcànduá, nèhivì cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñùhu, vachi cuní-nè cunini-ne nansa cachí-yà.

22

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì nandúcu-nè nansa tñii-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndùtáchí. Te sà-itúú vicò mà vaxan, te nì ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nandúcu-nè nansa nihì-né cahni-né Jesús, vachi yúhì-nè (cunitnuhu) nèhivì cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quihvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchimà, xì stná tè-xidandacù nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchimà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchimà. ⁵ Te nècuàchimà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòò sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcànduá nì cachi Judas vātùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nihì-né dayáha-neyà ndahà nècuàchimà, doco nì cùnduá na có-ndòó cuáhà nèhivì indèhe.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìi

⁷ Daaní, nì sàà vicò xixi-né pan có-ndùtáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcànduá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachí-yà xì-né:

—Cuahán-nsià quidayucun-nsià ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsià ñuu mà, icúmí-nsià ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocò xì iin yoo tècuíí. Divi nècuàchimà cunchicùn-nsià cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhò cachí maestru xì-né: “¿ndévi iá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-nè dacuní-nè mii-nsiá índù iá iin vehe cahnú pisu dìquì-xí ndé sà-itá víi yutnù. Yucán nsidayucun-nsià ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu ni caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nacua ni cachi-yà xì-né, ducán ndisa ni cuu. Ñàyùcàndüá yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu ni sàà-yà yucán, te ni sàcòo-ya xì nsì-úxìn ù nècuàchì ni nihì chuun nùu-yá.

¹⁵ Te ni cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísì ini cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohi. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vachi vicò yohó, ejemplu nduá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu cunduumà ñà-sàni cuu ndisa ñà-ndüá cunì cachi vicò yohó —ni cachi-yà.

¹⁷ Dandu ni tñii-ya pocillu, te ni naquimanì-yá Dios (sàhà ndutè si-úvà ñuhu-ma), te ni cachi-yà:

—Tñii-nsia pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tè. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè si-úvà ndè cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu ni tñii stná-yà iin pan, ni naquimanì-yá Dios sàhá, te ni dàcuàchí-yáñà; dandu ni dasàn-yáñà nùu nsidaa-né, te ni cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñüi nduá, vachi cuàhìn cuàhatahvì vida xì (cui) sàhà nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsia vichi, dandu después), nacua ni quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quivì nùu-xì) sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù —ni cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán ni quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihì ni xixi-ne, dandu (ni tñii-yáñà), te ni cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vachi nahi ní nduá, te icúmí níi cuitià sàhà-ñá nihitáhvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahìn xì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, iá-nè yohó xixí tàcá-ndá xì-né nùu mesa yohó. Te mate ñà-ndáa nduá, icúmí cui, vachi ducán ni chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahìn xì, ¡ndahví-nè! —ni cachi Jesús.

²³ Ñàyùcàndüá, ni quesaha nèhivì ndoó yucán ni xicàn tnùhù stnahá-né nùu-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa ni cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cunì-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Ni cuàà stná-nè sàhà-ñá ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá.

²⁵ Ñàyùcàndüá, ni cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsáhnú inga ñuu, fuerte cusáhnú-te nùu nèhivì ñuu-te. Yua ñuu dandacú víi cachí tè-xicusahnuma sàhà mii-tè. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vachi nsidaa ana nihì chuun dandacú nùu-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vachi iin nècuàchì chicá idónuu, xíñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vachi ni cachi-ndá iá iin lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùu chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehe-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ni sàni tenchicùn xì, te ni yàha stná-nsiá nsidaa tnùndoho ni yàhi. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nacua ni sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán nihitáhvì stná mii-nsiá quide, nihì stná-nsiá chuun dandacú-nsiá.

³⁰ Vachi na sàà quivì cusahnú, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xì

cundoo-nda cuxi-nda nùu mesa xi, te nihitáhvi stná-nsià cundoo iin iin-nsia silla ndiaha, dandacú-nsiá nùu ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nēhivi raza-ndà Israel.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñà-ínáhá-yá icúmi-nē nacuaà-néyà

³¹ Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor xi Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Ni xicàn ñà-malu permisu quida ndevàha-sì xi anima-ní na ian quidà-ndà na dandiáchí-ndá nùni. ³² Doco yùhù, ni xicàn tàhvi sàhà-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quivì sàni sàà-ní naxicocuiìn inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanìtnaha-ní.

³³ Dandu ni cachi Simón xi-yá:

—Señor mío, iin-ni ié` dispuestu cunchicuìn mii-ní mate ni chícádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco ni cachi-yá xi-né:

—Cachí` xi-ní, Pedro: ñuu vichi na táñaha ga coto lehe sindùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa ni cachi Jesús na sá-itúú hora tnii nēhivi-yá

³⁵ Dandu ni cachi stná-yá xi nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá ni xicanuu-nsia daa, ni dándacuí nùu-nsiá ñà-ní ndóo cartera xi-nsia, xi stná morral xi-nsia, te ni màsà cúnihí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xi`), ¿a ní quidamanì ñàha nùu-nsiá quivì yucán?

Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Pues, tucu iá vichi, vachi xiñuhu-ñá cunihi-nsia cartera xi-nsia na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsia cùhùn. Te nècuàchì có-icúmi espada, chicá vaha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vachi dohó cachá` sàhí nùu tutu ì: “Ni quida nēhivi cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyucàndüá, yùhù cachí` (xi-nsiá), fuerza icúmi cuu ducán xí, vachi nsidaa ñà-ndüá cachá` sàhí, icúmiá cuu ndisa.

³⁸ Dandu ni cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsi Señor, cundehè-ní yohó: Ùi espada nihí-nsí.

Dandu ni cachi-yá xi-né:

—¡Daanì xi palabra jaàn!

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daanì, ni quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-ya cuàhàn-yá Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yá lugar cuní-yá, dandu ni cachi-yá xi-né:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-ñá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá.

⁴¹ Dandu ni cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sàa dacana-nda iin yùu. Te yucán ni sàcuìn sisi-yá ni xicàn tàhvi-yá nùu Dios, ⁴² cachí-yá:

—Yuamáni`, xicàn tàhvi nùu-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxió-ní tnùndoho icúmi yàhi, vachi nahi (ñà-ùá ñuhú iin) taza, ducán nduá nùu. Doco màdi ñà-ndüá cuní yùhù ni cundüá; còó, ñà-ndüá cuní mii-ní —ni cachi-yá.

⁴³ Dandu ni ndecunu iin àngel ni quixi ansivi, te ni chindee-né mii-yá ñà-nìhì gá-yá valor xi-ya. ⁴⁴ Vachi yáha ga nacánì ini-yá. Ñàyucàndüá chicá fuerte ni càhàn-yá xi Dios. Te ni cana cuàhà tètñi-yá, doco tètñi mà, na ian còyo gota nahnú nì, ducán ni còyo-tè ñuhù.

45 Daaní, nì ndacuiin-yà vâxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. 46 Ñâyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A ñã-sàni quidi-nsia nduá? Chicá vâha ndacuíta-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sâhá màsà dándáhvi ñã-malu mii-nsiá.

Nansa nì tñii nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

47 Na cáhàn ìi-yá xì nècuàchìmà, dandu nì quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa nì sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vâxi, divi Judas, vâchi iin ana nìsa cutnahá xì nsi-úxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne nì tnátuu-ne nùù-yá, nì chitú-nè nùù-yá. 48 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-nì nùù, ¿a ducán nduú modo cahín-nì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

49 Dandu compañeru-yà, nì cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñâyùcàndüá nì cachi-nè xì-yà:

—Stoho-nsi Señor, ¿a cáni-nsí mii-né xì espada vichi?

50 Dandu iin compañeru-yà, nì cani-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúün nùù dùtù cusáhnù, te nì tàhndé tùtnù-té ladu cuahá-te. 51 Doco nì cachi-yà:

—¡Daaní xì ñã-jaàn!

Te nì chituu-ya dinindàhá-yà tùtnù témà, te nì nduvàha dahuan. 52 Dandu nì cáhàn-yà xì nsidaa nèhivì nì caquesaa tñii xi-yá, divi dùtù xícusahnù, xì tè-dàndacù xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tñii-nsiá yùhù), vâxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduí, 53 mate nsiquívi nisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cóni tñii-nsiá yùhù. Doco vichi, meru tiempu xi mii-nsiá nduá, divi tiempu quida quini guá mii-sí dandacù nùù ichì ñãa.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

54 Dandu nì tñii-tèyá nì saca-tèyá cuàhàn-te ndè ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te nì yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. 55 Dandu nèhivì ndoó yucán, nì xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te nì sàcùndoo-ne; te nì sàcò stná Pedro mahì nsidaa-né. 56 Doco iin ñahà chùù quidáchúün yucán, nì xini-ña Pedro na iá stná-nè ndé tnùù ñuhu mà, te nì indèhé vâha-ñanè, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

57 Doco Pedro, nì nacuaà-nèyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ináhí Jesús, señorita.

58 Daaní, después, indèhe stná inga nèhivì-né, te nì cachi-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco nì cachi Pedro:

—Còó, mà ndisá, señor.

59 Daaní, nì yàha inga hora, te fuerte nì cachi inga nèhivì (xì compañeru-nè):

—Ñã-ndáá nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivì nì cutnahá stná xì Jesús, vâchi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

60 Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Señor, nì có-cùndáá inì ñã-ndüá cáhàn-nì sàhà-xí.

Te cáhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà nì xito lehe. 61 Dandu Stoho-ndá Señor, nì nacuíco-yá yàtà-yá, nì ndacoto-yanè. Te sàhà ñã-yùcán nduá nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yà xì-né daa ñã-tañáha ga coto lehe, te

ùni xichi sàni nacuaà-néyà. ⁶² Ñàyùcàndüá, ni quee-ya iladu patiu mà ni sacu cuahà-né.

Nansa ni quida quini policia xi Jesús, te ni sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xíndaca xi-yá, ni sàcùndiaà-teyá, te ni cani-tèyá. ⁶⁴ Ni chidàhvi-tè nùu-yá, te ni cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuàá-ní ana ni cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuahà gá stná iñàha ni cacachì-te ni cahíchì uun inì-teyá.

Ñà-ndüá ni cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, ni nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; ni càna nècuàchì sahnú dandacú nùu ñuu yucán, xi stná dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu. Dandu ni dàtnátuu-ne Jesús nùu nsidaa-né, te ni cachi-nè xi-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàà-ní xi-nsí.

Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ni cachí xi-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndàcàtnùhì nùu mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihì stná-nsiá nùu, te ni mà dàñá-nsiá yùhù.

⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivì, dècuèndè vichi cuahàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnú, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyùcàndüá, nsidaa nècuàchì Junta mà, ni xicàn tnùhù-né nùu-yá, cachí-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachí-yà— nacua ni cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyùcàndüá, ni cachi nèhivi Junta mà:

—Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vachi divi mii-né sàni cachi-nèà, te ni inini-nda —ni cachi-nè.

23

Nansa ni dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, ni ndacuíta-ne, ni saca-neyá cuahàn-nè xi-yá nùu Pilatu. ² Te cuahà ni càhàn tnùhu-ne sàhà-yá nùu témà, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivi ñuu-nsi yohó, vachi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi naciòn nùu rey cahnú César, vachi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu ni ndàcàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu ni cachi Pilatu xi dùtù xícusahnú, xi stná nèhivi cuahà yucán:

—Sàni càhìn xi nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana ni càhàn-nè, cachí-nè:

—Nècuàchì yohó, cuahà nèhivi raza-nsi dacuahá-né, te danácuídà-nè nècuàchì mà dècuèndè ladu Galilea xi ndé⁶ stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsí —ni cacachì-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu ni ndàcàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á coó? ⁷ Te divi (ñà-ndáà nduá). Ñàyùcàndüá, ni cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyùcàndüá, ni dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vachi iá stná témà ñuu Jerusalén

quívì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudiì gá inì-te, vâchi sàcànì tiempu cuní-te cundehè-téyâ. Vâchi cuàhà gá ñà-nduà cachí nêhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñâyùcànduá, cuàhà ní ndàcàtnùhù-té nuù-yá, doco còò ni-ñàhà nì nâxícónihí-yá nuù-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xícusahnú, xì nêcuàchì ley xi veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne diquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xi-tè, cui-sì-nì nì dàvâdiquì uun-téyá, te nì sàcùndiaà-téyá. Dandu nì chindixi-téyá sìcoto vico, te nì dânúhù-teyá nuù Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quívì yucán nì nâcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vâchi nìsa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmì Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xícusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nêhivì. Te nì nsihì nì catnâtuu nsidaa-né nuù-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-nè:

—Ndacá-nsiá nêcuàchì yohó vâxi, vâchi cahan-nsiá dacá-né dìni nêhivì ñuù-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nuù-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, còò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dáyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nuù nêcuàchìmà, doco nì mii stná-nè, cónì cächì stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vâchi còò ni-ñàhà iníhí-cá-nè. ¹⁶ Ñâyùcànduá, cuàhìn dandacuí ñàhni cui-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vâchi fuerza icúmì-tè dañà-té iin nêcuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nêhivì cuàhà itá yucán, iin-nì càna fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dàñà cuní-nsì! —nì cachi-nè, ¹⁹ vâchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolucìón ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñâyùcànduá, ndiadí-te vehecàa.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nêhivì cuáhà mà, fuerte nì càhàn-te, vâchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nêhivì mà, tucutu càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchìca cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-ùni nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndàcàtnùhí nuù-né, te còò ni-ñàhà dísàhà-xí cui-nè. Ñâyùcànduá, icúmì-nè ñàhni cui ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nêhivì cuáhà yucán xì stná dùtù cutnàhà xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchìca cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxinù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñâyùcànduá, nì dañà-té Barrabás nuù-né, vâchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, mate iin ana nì quida revolucìón nduú-te, te nì sahnì stnahá-te, ñâyùcànduá nì sàcùndiadì-te. Doco Jesús, còó. Nì dáyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xi-yá ñà-nduá nì xicàn nêhivì cuáhà mà.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²⁶ Dandu nì saca-téyá cuàhàn-te xi-yá. Te ichì yucán nì xini-te vâxi iin nêcuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nuù itú. Te divi nêcuàchìmà ní tniì soldadu, te nì dàcuídà-tené cruz xi-ya; ñâyùcànduá, nsidá-né cruz cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá nècuàchì ñahà nchícùn stná xì-yá cuàhàn, te cuàhà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoó-né tnùnsí inì sàhà-yá. ²⁸ Dandu nì nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yá xì-né:

—Cunini vàha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vàha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xì sàhà dèhe-nsia. ²⁹ Vàchi vaxi iin tiempu (ùhì) quivì nùu-xí, dandu icúmí nèhivì cachì-nè: “Nansicáhan nèhivì còò mèè-xi. Chicá nsiha màsà cáciu ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cúcúmí-ndá ni-iin mèè dachichi-nda chicá vàha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachì-nè: “¡A sáciu vàha ni caá yucù ò lúnsi diquì-ndà, te dàhvi dahuun-nda!” cachì-nè. ³¹ Vàchi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnù): nú dècuèndè yutnù vida cuní nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà ùhì coco stná tutnù ichí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cuní nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá más icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —nì cachì-yà.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ù tiàa nì quida falta, cutnáhà stná-te xi-yá cuàhàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu nì casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachì-nè Nùu Iquì Dinì. Te yucán nì chituu soldadu mà-yá nchica cruz, mii-yá xì stná ù tè-nì quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itnì-yá. ³⁴ Dandu nì cachì-yà:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ináhá-né ñà-nduá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, nì dasàn-té sìcoto xi-ya según nì ñhì iin iin-tè na ní idàdiquì-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe vàha nsidaa nèhivì cuàhà mà. Te itá stná nècuàchì nihì chuun, sácùndiaa-nèyà, cachì-nè:

—Nècuàchì yohó, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios nì techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —nì cachì-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, nì sácùndiaa stná-teyá, nì catnàtuu-tè nùu-yá chitáninì-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachì-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-nì —cachì-te.

³⁸ Te itúú stná iñàha dìni cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xì dàhàn latín, xì stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, nì càhàn stná iin tè-itúú stná nchica cruz yucán, divi iin tè-nì quida falta mà; te nì canàhá stná-te xi-yá, cachì-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsihùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, nì càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachì-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni ñhì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-ndà ndoho-nda, vachi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyucànduá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còó; còò ni-iñàha inihíca-yá.

⁴² Dandu nì cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivì naxicocuñin-ní cusahnu-ní ñuhivì yohó.

⁴³ Dandu nì cachì-yá xì-té:

—Ñà-ndàà nduá cachì xì-ní, quivì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xì cun-doo-nda ñuhivì ndiaha xì Dios —nì cachì-yà.

Nansa nì xihì Jesús nì dãnáa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhúi nì dàhvi orá, te nì nàcuùin tnùù inicutu ñuhiví, te iin-ni nì ndóo ñucán ñeucuèndè càhúni nì cuaà. Te inì veheñũhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndàhi ndee-yá, cachí-yà:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar animè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñà-nduà nì cuu, te nì ndenihi vaha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndàà nduà, ñehivi ndàcuisi inì-xi nì sanduu ñeucuàchi yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá ñehivi nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuahà ñeucuàchi ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnáhá-né xi-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xi stná ñeucuàchi dava ga ináhá xi-yá, xica itá-né, indéhe vaha-ne ñà-nduà nì cuu.

Nansa nì ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nisa la stná iin tiàa nani José. Iin ñeucuàchi vaha nduú-né, vàchi ndàcuisi inì-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru ñeucuàchi raza-nè Judea. Iin ñeucuàchi Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo inì-nè xi ñà-nduà nì dándàcú compañeru-nè ñà-cui Jesús, vàchi nihnú inì-nè (Dios, te xiniñdísâ-né) ñà-icúmi-yá cusahnú-yá ñuhiví yohó. ⁵² Pues divi ñeucuàchimà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcún-neyà iin dahmà, te nì chinacaa-neyà ini cueva xi nsii nì sate ñehivi nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsii tãñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xi vicò pascua, te sà-itúú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñâyùcànduà, ñeucuàchi ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenchicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcundùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xi nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tãtnà tnàmì xi pomada sahàn tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin ñeucuàchi ñahà mà ichì cuahàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tãtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnáhá stná-nè xi itnií gá ñeucuàchi ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xi, doco còo cá Stoho-ndà Jesús nì xini-nè. ⁴ Ñâyùcànduà, cuahà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuíta ùi ana ndixín sìcoto cuxín yéhe. ⁵ Te nì cayuhí cuaá-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xi-né:

—Còo necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xi nsii, vàchi sà-itíacú-yà. ⁶ Còo cá-yà yohó, vàchi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-nduà nì cachi-yà na ía va-ya xi-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vàchi dohó nì cachi-yà: “Yùhù ana nduú Tnaha Ñehivi Ñuhiví, icúmi yàhi ndahà tè-malu, dandu cachtuu-tè yùhù nchica cruz; doco tixi ùni quivì icúmi natiacuú”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu ñeucuàchi ñahà mà, nì nsinuu inì-nè ñà-ducàn ndisa nì cachi-yà xi-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoó-né, te nì nacani-ne nsidaamá xi ùxin iin ñehivi xi-yá, xi stná ñeucuàchi dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xi nèhivì mà nduú María Magdalena, xi Juana, xi María dihi Jacobo, xi itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiaa (ni inini ma), ni tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá ni nacani nècuàchì ñahà mà. Ñâyùcàndüá, cóni xínindísá-né.

¹² Doco Pedro, después ni ndacuiin-nè ni dàyáá-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàà-nè) ni xito nihni-ne inia ni xini-nè mii dahmà ni ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacani cuàhà ini-nè ndiá ndüá ni cuu cahan-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nèhivì xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nèhivì xi-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xi ndé ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchì mà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-ndüá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te ni cuyatni Jesús vaxi-ya; ni tnàtuu-ya ni sacatnahá-yá xi-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyá. ¹⁷ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—¿Ndiá ndüá ndatnúhú guá-nsiá cuàhàn-nsiá, te ndoó-nsiá tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu ni naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, ni cachi-nè xi-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoó ñuu Jerusalén, ináhá-né ñà-ndüá ni cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnìtnùhu sàhámà.

¹⁹ Dandu ni cachi-yá:

—¿Ndiá ndüá ni cuu yucán?

Te ni cachi-nè:

—Cáhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vachi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios ni sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte ni quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha ni chinaha-yá. Chuun ndiaha xí Dios nisa quida-ya ni cundaá ini nsidaa nèhivì ñuu-ndá. ²⁰ Doco dùtù xicusahnú, xi stná tè-nihí chuun ga, ni dàyáha-neyá ndahà ana ni sahnì xi-yá, te ni chítuu-tèyá nchica cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndá Israel ni cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndá ùni quivì ni cuu xi-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi ni sàà itnii nècuàchì ñahà iin-ni xínindísá stná xi-yá, te ni ndulocó-nsi ni quida-ne, vachi naha ni sàhàn-nè sepultura (xi-ya), te cóò gá iquicúñú-yá ni xini-nè, cachi-nè. Te ni ndecoyo stná ángel nùù-né, te cachi ángel mà sàni natiacu-yá. ²⁴ Daaní, ni sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua ni nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán ni xini stná-né ñà-còò gá iquicúñú-yá yucán.

²⁵ Dandu ni cachi-yá xi nècuàchì mà:

—¡Ndahví-nsiá! Mà túha-nsia mànihì ini-nsia; cueé sàstnùhù-nsiá cunindísá-nsiá nsidaa ñà-ndüá ni tiaa nècuàchì ni cáhàn cuenta xi Dios sàna. ²⁶ Vachi (claru ni cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xi nansa icúmí-yá ndoho-ya, dandu después nanihí-yá tnùñuhu ndiaha xí-yá —ni cachi-yá.

²⁷ Dandu ni quesaha-yá ni dàtúí-ya nùù-né nansa cachí tutu ùi sàhà mii-yá, divi tutu ni tiaa Moisés, xi stná tutu ni tiaa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàà-nè xi-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu ni cundaá ini-nè cuní-yá cùhùn-yá chicá nùù-xí. ²⁹ Ñâyùcàndüá, ni sacundahví-nè nùù-yá, cachi-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vachi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu ni yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chíi gá-yá xi-né. ³⁰ Te ni sàcòo-ya nùù iin mesa ñà-cuxi-ya xi-né. Te ni tnii-ya pan, ni naquimaní-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchì-yáñà; dandu ni dasàn-yáñà nùù-né. ³¹ Te momentu

jaàn ni ñihí-né ni nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí ni ndañuhu-yá nùù-né. ³² Dandu ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yà xi-ndà vaxi-nda ichì mà, te ni dàtúi-ya nùù-ndà nansa cuní cachi tutu ìi!

³³ Dandu vichi duha ni ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, ni nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchi dacuahá-yá xi stná compañeru gà-nè.

³⁴ Te nsidaa nècuàchìmà, ni cachitnùhu-ne xi nècuàchi làcà ni cansiaa mà, cachi-nè:

—Ñà-ndàà nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vachi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchi ni cansiaa mà, ni nacani stná-nè xi nècuàchi yucán nansa ni cuu xi-né na cuàhàn-nè ichi yucán, te después ni nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùxin iin nèhivi dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vâ nècuàchìmà ñà-jaàn, te nanaá ni sàcùin Jesús dava mahì-xí. Te ni cachi-yà xi-né:

—¡Ni ndóo vâha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mií-né, ni cayùhi cuaá-nè; yáha ga ni ndulocó-nè, vachi ádi duma nduá ni cahan-né. ³⁸ Ñâyùcànduá, ni cachi-yà xi-né:

—¿Índù chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índù chuun nacání guá inì-nsiá?

³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xi sàhí, dandu cundaà inì-nsiá divi yùhù nduí. Tnií ndahà-nsiá yùhù, te cundaà inì-nsiá màdi ihna nduí, vachi ihna, còò iquicúnúá, doco yùhù, iá iquicúnúú sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —ni cachi-yà.

Dandu ni dàcùnì-yànè ndahà-yá, xi sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísá ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulócò-nè. Ñâyùcànduá, ni cachi-yà xi-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu ni sàha-neyà iyuhu cuñu siaca ni chòhò, xi stná iin dahnde ñùñù.

⁴³ Ñâyùcànduá, ni tnií-yañà ni xixi-ya ni sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-yòhó nduá ni cachi xi-nsiá na nisa ìe xi-nsiá antes, te ni cachi xi-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá` sàhí nùù ley xi Moisés xi nùù tutu nduú alabanza, xi nùù stná tutu ni tiaa nècuàchi profeta; nsidaámà, fuerza ni cuu ndisa, —ni cachi-yà.

⁴⁵ Dandu ni dàtúi-ya nùù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ìi, te ni sàà-nè ni cundaà ini-nè ni quida-ya. ⁴⁶ Dandu ni cachi stná-yà xi-né:

—Nacua ni cachí xi-nsiá, ducán nisa ìa destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vachi ducán ni cachitnùhu tutu ìi ñà-ìcúmí ndohi, te cui, dandu tíxi ùni quiví natiacuì. ⁴⁷ Te ni cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitià razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vachi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xi nsidaa nèhivi ñà-ndiá icà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xi sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá ni cuu (tiempu vichi), ñâyùcànduá testigu xinduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni' comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñâyùcànduá, yohó ni cundóó-nsiá ñuu Jerusalén dècuèndè cachi sàni cundiatú-nsiá ndudu ìi vaxi ansivi —ni cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, ni saca-yanè cuàhàn-yà xi-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu ni chitanini ducún-yà ndahà-yá, te ni xicàn-yà ni quidá

Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xícàn tàhvi-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànùhù-yá gloria. ⁵² Nàyùcàndùá nì sàcùita sisi nsidaa-né nì naquimani ndiaha-néyà. Dandu nì quihìn tu-ne ichì mànùhù-né ñuu Jerusalén, cudù gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívì nìsa sahàn-nè veheñùhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímání stnà-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-nduá Nì Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa íá Dios, vâchi nì nanduu-ya nèhivì

¹ Na táyôo ñuhivì, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyôo ñuhivì. ³ Mii-yá nì quidayucun-yà nsidanicuú iñàha íá ñuhivì. Te nà màsà cóo-yá, ni-iñàha mà cóo stná ñuhivì. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiacú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúú ini-yà nèhivì ñuhivì. ⁵ Cunaha-nsiá, ichi ñáa nduá ñuhivì yohó, doco iin-ni datnúú ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichi ñáa ma, cóni cù cundeá nùu-yá.

⁶ Nisa ía iin tiaa nì nihì chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nì quixi-ne nì cachi-nè ñà-ndacuisi xì nèhivì nansa íá mii-yá ana datnúú xì sàxinítmùni-ndà sàhà-ñà vátùnì cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nì sándúú ana datnúú ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisì nì quixi-ne ñà-cachitnúhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xì ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvâxi mii-yá ana datnúú ndiaha xi ini anima nsidaa nèhivì, te mà dándáhvì-yàndò.

¹⁰ Nì ìa-ya ñuhivì, divi ñuhivì nì quidayucun-yà, doco cóni nácúni nèhivì-yá. ¹¹ Stoho ñuhivì nduú-yá, te nì quixi-ya yohó, doco nèhivì ñuhivì xi-ya, nì cahìchì ini-néyà. ¹² Doco nsidaa ana nì dàyáha xi-yá ini anima-xì, nì nihitáhvi-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ζ nansa nì nihì-ndà nì sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñà nduu-nda descendencya xi iin nèhivì (chica ndiaá), nì màdi sàhà yua-nda, nì sàhà stná ñà-ducán cunì iin nèhivì coo. Cóo, sàhà cuisì-ña ducán cunì Dios.

¹⁴ Ndé ñuhivì yohó nì quixi mii-yá ana datúi nansa íá Dios, te nì nduvàha-ya iin nèhivì íá iquicúñù-xì. Te nisa ía chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nsiùhù, nì xini-nsi ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachì, vâchi mindaa Dèhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xì stná palabra ndacuisi.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nì càhàn Juan mà sàhà Jesús, nì ndàhì-nè, cachì-nè (xì nèhivì):

—Divi mii-yá nduú ana disàhà-xì nì càhìn xì-nsiá daa, te nì cachi, dihna yàha yùhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaá nùí, vâchi na táyôo yùhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhù ini-yà, ñàyùcànduá nùu mii-yá sàni nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnúhù gracia. ¹⁷ Vâchi ley sàhana nduá nì datúi Moisés antes, doco vichi sàni datúi-ya ñà-nduú gracia ndiaha xí-yá xì stná palabra ndacuisi xí-yá. ¹⁸ Cóo ni-iin nèhivì nì xini xì Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dèhemani-yá íá nùu-yá, sàni datúi yà-yucán nansa íá Yuamani-yá sàhà-ñà cundaà ini-ndà.

Ñà-nduá nì cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nì techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xì dava nècuàchì (xinúcuáchì vehèñùhu nani) Levita. Te nì xicàn truhù-né nùu nècuàchì mà ana divi nduú-né.

²⁰ Ñàyùcànduá, ñà-yòhó nduá nì cachi Juan; cóni cachì-nè á cóo; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-ndùí mii-yá nani Cristu.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú cóó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

²² Ñàyùcàndüá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vàchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì catehuun-xi-nsí vàxi-nsi. ¿Ndíá cachí-ní sàhà mii-ní?

²³ Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaiás sàna na ní càhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

²⁴ Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xínduu-ne.

²⁵ Dandu nì xicàn truhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichì, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsì-Elías, te nì có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

²⁶ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nácúni-nsiá. ²⁷ Te mii-yá, nchícùn gá vàxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yá nùí. Nì mà nátui (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

²⁸ Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xhì iin lelù nduú promesa

²⁹ Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vàxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vàxi mii-yá ana nduú nahi Lelù Ì nì sàhatahvi Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhivì. ³⁰ Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachi: nchícùn gá vàxi-ya nùí, vàchi na táyôo yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vàchi nicanicuahàn iá-yà. ³¹ Te cónì nácúni mii-yá antes, doco sàhà-ñà cundaà ìni raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida ì' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

³² Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xini nì nuu Espíritu Ì xí Dios; nahi loma náhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya òni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. ³³ Yùhù, cónì nácúni mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yá xì': “Na cúnì-ní nuu Espíritu Ì màcòo-ya òni iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà ìni-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nèhivì tixi Espíritu Ì”. ³⁴ Ñàyùcàndüá, yùhù, sàni xini, te datú nùù-nsiá ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenhicùn xì Jesús

³⁵ Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnáhâ-né xì ùi tiàa dacuahá-né. ³⁶ Te nì xini-nè yatni yàha Jesús, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelù Ì vàxi nùù Dios.

³⁷ Te ùi tiàa dacuaha-ma, ni tiacu-nè ni càhàn Juan ducán, te ni tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu ni ndacoto-ya, te ni xini-yà xínchicùn nècuàchìmà. Ñàyùcàndùá ni cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá nandúcu-nsiá?

Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹—Nahà-nsia, cundehè-nsiá —ni cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndùá, cuàhàn-nè xì-yá, te ni xini-nè índù íá-yà. Te ni ndòo-ne xì-yá sàcuàà yucán, vèchi nahi càcúmì ni cuàà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Iin tiàa nani Andrés nduú iin ana ni inini na ní càhàn Juan daa, te ni tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha ni sàhàn stná-nè ni nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te ni cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías ni cachi Andrés dàhàn mii-né, vèchi cuní cachàmà Cristu (ni quixi dìquì-xí).

⁴² Dandu ni saca-ne ñani-nè ni casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhàn cachi xì-ní Cefas —ni cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa ni cana Jesús iin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, ni yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te ni ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa nani Felipe, te ni cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyùcàndùá ni nanducu Felipe iin tiàa nani Natanael, te ni cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá ni tiaa Moisés sàhà-xí nùù ley ì, te divi sàhà stná-yà ni tiaa stná cuàhà profeta ni càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu ni cachi Natanael:

—¿A ndíásá? ¿A íá iin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu ni cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchìmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu ni cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi iin tiàa quidá ndisa nacua ndiá ìcà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu ni cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te ni cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te íá-ní sàhà iin nù-higu, dandu ni xinitù mii-ní.

⁴⁹ Dandu ni cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùù ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Mà úhi guá ni xinindisa-ní na ní cachi ni xinitù mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cuní-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachí

xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne diquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa ni quida Jesús milagru iin vicò nandàhà ni la ñuu Caná

¹ Daaní, quivì ùnì nì la iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi sì-uva coho-ne. Ñàyùcàndùá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuí vidi sì-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vàha nacoo-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vàchi tàñáha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchì yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùni cuñuhu cùmì ò úhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né segùn estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacuhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nùù nècuàchì iín sáhnù nùù vicò.

Ñàyùcàndùá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchì mà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi sì-uva. Te cóni sáha-ne cuenta indù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchì nì catavà xì-té, ináhá-té. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihí ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchì mà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi sì-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vàha, dandu nù sàni xihì cuahà-ndàtè, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còò, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ù quivì.

Nansa ni tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vàchi sà-itúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndùá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né rì, dicó-né loma, te ndoò stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrion, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xì rì xì-né xì stná buey xi-ne. Te nì dàndiàchì-yà dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yà mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisì yohó fuera! vàchi màdi yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ìì ndé cachá: “Yáha ga cuàhà nacání ìni sàhà veheñùhu ìì xí-ní ñà-màsà dándãñùhú nèhivì ñà-ìì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachi-nè xì-yá:

—Quida-ní iin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsí a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-ndúá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vâtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tixi ùni quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachi nècuàchì yucán:

—Ûi dico ìñu cuià nì quidachuún nèhivì nì daxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-niá tixi ùni quivì? —nì cachi-nè.

²¹ Doco màdi veheñùhu ndisa nduá càhàn-yà sàhà-xí; còò, vâchi ejemplu-ni nduámá; divi cuerpu mii-yá càhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñâyücandüá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchicùn xì-yá ñà-dúcán nì cachi-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndúá cachí nùù tutu ìì, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndúá nì cachi mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa ía anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuàhà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na ía-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni icúmí-yá nècuàchimà seguru, vâchi ináhá-yá ñà-ñùhú ìni anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad icúmí-yá cachí iin nèhivì xì-yá nansa ía anima ñanñtaha-ne, vâchi ináhá-yá nsidaa ñà-ndúá ñuhú ìni anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn iin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa iin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. Iin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé ía Jesús iin sãñaà, te nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsí divi mandu xi Dios vâxi-ní, vâchi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-iin nèhivì, mà níhi-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ìì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcũñuhu saa-nda ìni dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisi nduú palabra yohó cachí xì-ní: nú màsà nácacú sáá iin nèhivì quida tècuí xì stná Espíritu Ìì, dandu mà níhi-né yàha-ne ñuhivì ìì ndé cusáhnú Dios. ⁶ Vâchi nú sàni cacu-nda nùù yuadihí-ndá, dandu iquicũñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu Ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndá. ⁷ Màsà ndúlócô-ní ñà-nì cachi xì-ní icúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vâchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiá ìndù lugar vâxa, nì ìndù lugar cuàhàn. Ducán ía stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu Ìì.

⁹ Dandu nì cachi Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿ìndù modo cunduu nsidaa ñà-càchí-ní jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sânihì inì-ní sàhájàn nacua ndiá icà-ní. ¹¹ Ñà-ndácuisi nduá yohó cachí xì-ní: ñà-nduá ináhá-nsí, divi ñà-jaàn cachí-nsí xì-nsiá. Te datúí stná-nsi nùu-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsi, doco có-xiníndisâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhivì yohó-ní nduá cáhin xì-nsiá, doco có-xiníndisâ-nsiá; ñàyùcànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cáhin xì-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ 'Ni-iin nêhivi tãñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhivì, ansivi nduú vehi, te ni nui ni quesai (ñuhivì yohó). ¹⁴ Te nacua ni quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, ni chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nêhivi chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nêhivi cunindisa-xí, mà nunca sàa-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ 'Vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nêhivi ñuhivì, ni sàhatahvì-yá mindaa Dêhemanì-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nêhivi xiníndisá-xí-yá, mà sàa-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vàchi màdì sàhà-ñá dandohó-yá nêhivi cuáchi nduá disáhà-xí ni ndacu nuú Dêhemanì-yá quixi-ya ñuhivì yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ 'Nú xiníndisâ iin nêhivi Dêhemanì Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùu castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nêhivi có-xiníndisâ, sà-íá vaxi castigu xi-ne nùu-yá, vàchi có-xiníndisâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dêhemanì-yá. ¹⁹ Te ¿ndiá nduú meru ñà-disáhà-xí vaxi castigu mà diquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndácuisi ñuhivì yohó ñà-datnúa sàxinítnùnì nêhivi, doco chicá ni cudíi ini-nè caca-ne ichì ñáa, màdì ichì ndé datnúu Dios, vàchi quini íá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchìmà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúu xì sàxinítnùnì-nè, ni có-tnàtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nêhivi quidá ví nacua cachí palabra ndácuisi, cudíi ini-nè tnàtuu-ne ndé íá palabra datnúu xì sàxinítnùnì-nè, vàchi cunì-nè cundaà ini nsidaa nêhivi ñà-quidá ví-nè nchícùn-nè ichì Dios —ni cachì Jesús.

Ñà-nduá ni cachì gâ Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daaní, ni quihin tu Jesús ichì cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán ni ndòo chii-yá xì-né, dandu ni cuhii nêhivi cuàhà gá ni sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ì stná-nè nùu iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vàchi ñuhù cuàhà tècuíi yucán. Ñàyùcànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nêhivi ñà-cuhii-né. ²⁴ vàchi tãñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà ni cuu ni quesaha ni cuàà nêhivi nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vàchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né ni quixi-ne nùu Juan ni cacachi-nè xì nècuàchìmà:

—Maestro, ináhà-ní ana nisa ìa xi-ní ladu duha yùte Jordán, te ni càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè ni cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ì stná-nè nêhivi, te cuàhà gá nêhivi sàhàn nùu-né.

²⁷ Dandu ni cachì Juan xì-né:

—Ni-iin nêhivi, mà cúí nìhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhà-nsiá nansa ni cachì: “Yùhù, có-nduú (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana ni techuún Dios nduú, te dihna vaxi nùu mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na íá vicò nandàhà, íá iin noviu, te íá stná novia cutnàhà xì-nè. Doco íá stná padrinu iladú, iníni-né, te cudíi ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán íá stná

yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudí inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yá nihì gá-yá tñùñuhu xí-yá, doco yùhù, còo. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivi nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana ni nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè diquì-xí ni quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yá nùù nsi-daa-nda. Iin nèhivi ñuhiví yohó, nèhivi úun nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi ni quixi-ya, te chicá ndiaá-yá. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yá, xì ñà-nduá ni inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yá xì nèhivi, doco có-xiníndísá-né ñà-nduá cachí-yá. ³³ Doco nú xiníndísá iin nèhivi-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vàchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vaxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamáni-yá cáhàn-yá, vachi màdi iyuhu-ní Espíritu Ìi sàni níhitáhvi-yá, còo. Sàni nihì nsihí-yá Espíritu Ìi. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dáyáha Yuamáni-yá nsidanicuú iñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cumi-né vida ndiaha. Doco nèhivi có-xiníndísá, mà-níhi-né vida ndiaha ma. Còo, iin castigu cahnú icúmí-né nihì-né nùu-yá, te sà-itúá vaxan.

4

Nansa ni yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán ni nducuahà gá nèhivi nchícùn xì Jesús. Te ni cuhì stná-nè. Doco màdi mii Jesús ni quidá Ìi xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá ni quida Ìi xì-né. Dècuèndè más gá nèhivi xí-yá ni cuhì nùù nèhivi ni quida Ìi Juan Bautista. Dandu ni xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuahà guá nèhivi nchícùn xì-yá. Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini-yá ñà-sà-ináhà nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu ni quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá ni nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhana, vachi ñuhù ni ndutahvi-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà ni sàcòo chii-yá, vachi caní ichì ni xica-ya, te xávi-yá. Nahi caxíhúu nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-né. Dandu (nùù pozo mà) ni tnàtuo stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te ni cachí-yá xì-né:

—Taxi tahvi-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te ni cachì nècuàchìmà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índu chuun xicàn-ní tècuí coho-ní nùù yùhù? vachi nsidaa nècuàchì ñuu-ní, indéhe ùhì-né nsiùhù tè-nduú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu ni cachì Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vachi có-cundáà inì-ní nansa quidá Dios, dacútáhvi-yá tnùmaní xí-yá nùù nèhivi; ni có-ináhà stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuí nùù-ní. Vachi nút ni cundáà inì-ní, dandu càcàn tàhvi-ní nùù, te dacútáhvi' mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu ni cachì-né xì-yá:

—Señor, còo ni-iñàha nihì-ní tavà-ní tècuí yohó, vachi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì

xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu nì nacoo-neà nùù nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùù xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú nì cohó nêhivì tècuìi pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nê cui-nè tècuìi después. ¹⁴ Doco nú nì cohó-né tècuìi dacútâhvi yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhù tècuìi ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè ñihítâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuìi mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuìi, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ñi-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ñi yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò ñi-ní, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa íá xì-ní vichi, màdi ñi-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaa ini, na ñi nêhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor.

²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios ñini yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ñà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vâxi iin quivi, dandu màdi cuisì ñini yucù jaàn, nì màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios.

²² Mii-nsiá, có-ínahá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhà vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nêhivì. ²³ Cunaha-ní, vâxi iin quivi, dandu nêhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, ini-ní anima-nè icúmí-nê cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndâcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yà quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàa stná quivi quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyùcânduá, nú cuahàn-ndà cahvi-ndayá, dandu ñini-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndayá cuisì nacua cachí palabra ndâcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nêhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cundáa ini-nè índù chuun ndatnúhú-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicàn trùhù-né nùù-yá índù chuun cáhàn-yá xì-né, nì cóni ndácàtnùhù-né nùù-yá índù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì càhàn-nè xì nêhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá iin tiàa íá yucán, vâchi nì nacani-ne xì' nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñâyùcàndüá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vaxi-ne ndé iá Jesús, ³¹ vächì iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì dàcuahá-yá mà nùù-yá, cachi-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-icúmì ñà-cutiacuì mate có-cùndáà inì-nsia índù iñàha nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachi-nè:

—¿A vihi-nì nì quixi iin nèhivì nihí xì ñà-ndüá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñâyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quire cumplir nacua nì cachi mii-yá nì techuun-xí vaxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhí) cachi-nsiá cumáni gá cùmì yòò, dandu ndanchito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehè-nsiá (nadaa nèhivì ndoo ñuhivì), vächì nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-lá ndanchitoa. Te na quidá nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanìtnaha-ne vida ndiaha nicanicuahàn nduá. Dandu después, icúmì-né nihì-né ñà-vàha xi-ne, te cudii gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihì stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndaníhì xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha ñà-chindee-nsiá nèhivì nihì-né vida ndiaha, na ian) ndanìhì-nsia cosecha. Doco màdì mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá, vächì nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya xì-né nsidaa ñà-ndüá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñâyùcàndüá na ní quesaa nsidaa-né ndé iá-yá, dandu nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì còó chii gá-yá ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yá ùì gá quivì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì nì xinindisa-xi-yá, vächì nì inini-ne nì cànàn mii-yá. ⁴² Ñâyùcàndüá, nì cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichì màdì cuisì sàhà ñà-ndüá nì cachi-ní nì xinindisá-nsí; còó, vächì vichì sàni inini stná-nsi mii-yá na cànàn-yá palabra xi-ya, ñâyùcàndüá sàni cundaà ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xi nèhivì ñuhivì; meru Cristu nduú-yá —nì cachi-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús dehe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihi nì ìa Jesús ñuu yucán ùì quivì, dandu nì naquihin-ya ichi mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-cò-quidánúhù nèhivì iin tiàa cànàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní, na ní nasaa-yá ladu Galilea mà, nì cudii ini nècuàchì ladu yucán sàhà-yá, vächì nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yá ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya milagru xì tecuú uun nì nanduu-tè ndutè vídì sì-uva. Te yucán nì quesaa stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vächì iá iin dehe-ne cuhí.

⁴⁷ Te nì xinitnúhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yá ladu Judea. Ñâyùcàndüá vaxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cùhùn-yá xì-né ñuu-nè, te dandúvaha-ya dehe-ne, vächì sàcùcáhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi Jesús xi-nè:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cúhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-né, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xì-ne níhi-xi razón vaxi, te nì cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn trùhù-né índù hora nì quesaha nì nchico cuèhè. Te nì cachi-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchico ini-vè.

⁵³ Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sandu-amà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivi vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñù-xì

¹ Daanì, quìvi yucán nacává iin vicò xì nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, nì quihìn tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Rii. ³ Pues divi vehe mà itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuèhè, nècuàchì yáha ga nì ìchì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíí mà. ⁴ Vàchi (cachi-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xì Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivi primeru quihvi mahi-té, icúmí-né nduvàha-ne nùù cuèhè quida xì-né, ndéni cuèhè nì cui nì cundúá, icúmíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíí mà, 38 cuiá icúmí-né cuèhè quida xì-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-caní cuiá iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xì na hora ndácùchí tècuíí, te quihvi stnáì mahi-té. Vàchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàà-nè nùì, te nuú-né ndé ñuhù tècuíí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiìn-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quìvi yucán, quìvi descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha mà:

—Quìvi descansu nduá vichi. Còò ley xi-nda cunsida-ní camilla xi-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xì, nì cachi-nè xì': "Ndanihi-ní camilla xi-ní, te caca-ní".

¹² Dandu nì ndàcàtrùhù nèhivi mà nùù tiàa mà, cachi-nè:

—¿Ana divi nì cachi xi-ní ùcán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-né nansa nani ana nì dándúvaha xi-né, vàchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivi ndoó lugar yucán.

14 Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te nì cachi-yá xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuñin-ní quida-ní cuàchi, còtò quixi iin tnùndoho chicá fuerte diqui-ní.

15 Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchi raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xi-né. 16 Ñàyùcàndúá nì caxini ùhì nècuàchi yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-né nansa cahni-néyá ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. 17 Dandu nì cachi-yá xì nsidaa nècuàchi yucán:

—Yuamáni', iin-ni quidáchúûn-yá nsiquivì, ñàyùcàndúá ducán quidá stná yùhù.

18 Ñàyùcàndúá chicá más nì cuni nècuàchi ladu Judea mà cahni-néyá, vàchi màdi cuisì-ní có-chívaha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yá Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmi Jesús derechu dandacú-yá

19 Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchimà, cachi-yá:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí'. Mii mà cúí quide ni-ñàha, cuisì ñà-ndúá sàni xinì quidá stná Yuamáni' Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmi quida stná. 20 Cunaha-nsiá, cuú ini-yá sàhí, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yá yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmi-yá dacuní-yá yùhù, dandu más gà icúmi-nsià ndulocó-nsià. 21 Vàchi nacua danátíacú-yá nècuàchi nsiì, te nacua-ha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcàndúá, vátuni danátíacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí ini. 22 Te có-nsidándàa-yá sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dàyáha-ya chuun jaàn. 23 Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-nè mii-yá. Vàchi nú màsà quidañúhú-nè yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queamá na ian có-quidañúhú stná-nè mii-yá ana nì techuun-xí vàxi.

24 Ñà-ndácuìsì nduá cachí' xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-ndúá cachí', te xiníndísá-né mii-yá nì techuun-xí vàxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàa-nè cuni-nè juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xì vida ndiaha. Mà cóó gá-nè ladu ndé xíhi anima-nè. 25 Ñà-ndàá nduá yohó cachí' xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmi yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhì fuertí', te canì nsidaa nècuàchi sàni xihí, dandu nsidaa ana cunini xí, ñihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

26 'Yuamáni', nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yá. Te sàni chitnùni stná ini-yá ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemani-yá nduú. 27 Te sàni sàha stná-yá yùhù chuun nsidandá sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhiví nduú stná. 28 Te có-ndúá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tíxi ñuhù, icúmi-nè tiacu-nè na canì mii-né. 29 Dandu quecoyo nsihì-ne. Nècuàchi nisa quida vii, ñihì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchi conì quidá víi, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-ñihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamáni-yá nì quesaa-yá ñuhivì yohó

30 'Cuenta xì mii, mà cúí quide ni-ñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahí, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vàchi divi Yuamáni' nduú ana nì techuun-xí nì

quesai ñuhiví, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cuní mií.

³¹ Nú cuisì yùhù nì cúndúú ana cachítnùhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáà mà. ³² Doco iá inga nèhivì cachítnùhu sàhí, te ináhi cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndacàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, te ñà-ndáà nduu palabra nì naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin nèhivì úun sàhí. Te ñà-nduá cachí' xi-nsiá, ñà-jaàn cachí' sàhà-ñá nìhì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudii inì-nsiá sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vàchi iin ana datnúú xì sàxinítnùni-nsiá (sàhà ichì Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga inàha chicá fuerte nùù palabra nì cachí Juan sàhí. Vàchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvì Yuamání' yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátùnì cundaa inì-nsiá ñà-divi mandu xi mii-yá vaxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dàtú-yà ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcùnì-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcùnì stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Nì có-nìhnú stná inì-nsiá ñà-nduá cachí-yà, vàchi có-xiníndisá-nsiá yùhù ana vaxi cuenta xi-ya.

³⁹ Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ìì, vàchi ducán nìhì-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìì mà. ⁴⁰ Doco có-cùnì-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te nìhì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xicánúí nandúquí nansa quidañuhu nèhivì yùhù. ⁴² Doco ináhi nansa nìhnú ini mii-nsiá; ináhi có-cùú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ Mate cuenta xi Yuamání' vaxi, có-xiníndisá-nsiá yùhù. Doco nú nì quixí inga ana càhàn cuisì sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ Tùha-nsiá nanducu-nsiá quidañuhu nèhivì mii-nsiá, doco ñà-ndee vaha-nsiá nùù ana nduú mindaa Dios, còó, có-nàndúcú-nsiá ñà-jaàn. Nàyücànduá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ Màsà túxí ini-nsiá yùhù cuàhàn daquéè cuàchi diquí-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còó, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vàchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùì, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vàchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xiníndisá-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachí Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daaní, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà inga ladu tècuì cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnàhà stná-yà xì cuàhà gá nèhivì, vàchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucú yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quivì yucán nduú quivì sà-itúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-yà ñà-cuàhà guá nèhivì vaxi nùù-yá, ñàyücànduá, nì cachí-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa nèhivì yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachí-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhá-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachí uun-ya xì-né a ver nansa cachí-nè. ⁷ Nàyücànduá, nì cachí-nè xi-yá:

—Còó, ni mà sáà ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi ni ñà-jaàn mà sáà ñihì iin iin-ne iyuhu iyuhá —ni cachi-nè.

⁸ Dandu ni càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te ni cachi-nè xi-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii ñihì-xi ùhùn pan tnuu xi ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduájàn; mà sáà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús:

—Càhàn-nsiá xi nèhivì ni màcùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndüá ni sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vâchi iá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuiisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil ni sanduu-ne.

¹¹ Dandu ni tñii-ya nsi-ùhùn pan mà, ni naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te ni dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, ni dàcuàchí-néà ni sàha-ne nèhivì ndóó yucán. Te divi ducán ni quida stná-nè xi siaca. Te nsidaa nèhivì, ni ñihì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sání chitu tixi nsidaa-né, dandu ni cachi-yá xi nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsiá ñà-ni cusobrâ sàhá màsà ndáñúhù ni iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndüá, ni dàtácá-nè ñà-ni ndòo ma na ní nsihì ni xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà ni cuyodó gá ùxin ùi ìcà sicàté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñàyùcàndüá ni cachi-nè:

—Ñà-ndáá nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmi càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cuní-nè tñii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacù nùù-né. Ñàyùcàndüá, ni quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa ni xicandodò Jesús nùù tècuí mar

¹⁶ Daaní, ni cuaà quivì yucán, te ni nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuàhà mà. ¹⁷ Ni sàcùñuhu-ne ini lancha, te ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cuní-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te ni cuñaà, te tãñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu ni quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndüá, ducún ni nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te na sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ñù kilómetro, dandu ni xini-nè jaàn vâxi-ya, xicándodo-yá nùù tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, ni yuhí-nè. ²⁰ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhí-nsiá.

²¹ Ñàyùcàndüá, ni dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sání sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa ni yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te ni cachi-yá xi-né nansa sáhatahvi-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te ni nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé ni quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nisa là yucán, te vichi cuàhàn nsihì nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhá-yá xi nècuàchì mà cuàhàn, vâchi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después ni quesaa-nu ndé ndóó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé ni caxixi-ne pan na ní naquimanì-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu ni quecoyo stná-nè ini lancha, ni quihin-ne ichì

cuàhàn-nè mahì mar, te nì casaà stnà-nè ñuun Capernaum, nandú-cú-nêyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandú-cú-nsiá yùhù. Màdi sàhà ñà-nì xini-nsiá milagru nduá; cóo. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu tixi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácání ini-nsia sàhà nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá ñuhiví yohó, vachi sacù-ni tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ñi cutiacù-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vachi nuù Yua-nda Dios sàni nihitàhvì ñà-quide chuun ñi xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachì-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yà nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachì-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vachi xii-ndà, na ní saxìca-ne yucù dānā, nisa còyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vachi ducán cachì nuù tutu ñi: “Nuù ansivi nì dácóyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachì xì-nsiá: pan nì nihì xii-nsiá nuù Moisés sàna ma, cóni sándúú ndisa pan ndiaha vaxi ansivi. Cóo. Yuamání nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vachi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yà nì quixi ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhiví.

³⁴ Ñàyùcàndúá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsiá. Vachi nsidaa ana sàà cunindisa-xí, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stnà-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsiá nansa quidé, te có-xiníndisá-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùní ini Yuamání ñà-cundo ana nduú nèhivì xí, te nsidanícú nēcuaçhì mà, icúmí-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxi ni-iin ana cuní ntàuu nú. ³⁸ Vachi divi sàhà-ñá quide ñà-ndúá cuní mii-yá nì techuun-xí, ñàyùcàndúá nì quei gloria nì quesà. Mà vaxi quide ñà-ndúá cuní mii. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xí? Pues, cuní-yà (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvì-yà yùhù; có-cuní-yà ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xinu tiempu, icúmí-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcàndúá, ndéni nèhivì nì cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá, te cunindisá-nè yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vachi ducán nì chitnùní ini Yuamání. Dandu quívì xinu tiempu, icúmí-nè natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcàndúá, nì cuàà nēcuaçhì raza-yà Judea sàhà-yà ñà-nì cachi-yà nduú-yà pan ndiaha nì quixi gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhà-ndá ana nduú yuadlíhì-nè. ¿Índù chuun cachì-nè ndè gloria nì quixi-ne?

43 Ñâyùcàndüá, nì cachi Jesús xì nêcuàchì yucán:

—¿Índü chuun cuáà-nsiá ducán? 44 Mà níhì ni-iin nêhivì nàcùnihnu ini-nê yùhù nú cónì nihítáhvi-né ducán nùu Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú nì nihítáhvi-né ducán, dandu na quívi xinu tiempu, icúmí danátiacuí-nê. 45 Sàhana nì tiaa nêcuàchì profeta nùu tutu ìì, te dohó nì cachi-nê: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-nê”, nì cachi-nê. Ñâyùcàndüá, nsidaa nêhivì iníní xí Yua-nda Dios, te cundaà vâha ini-nê, divi nduú nêcuàchì icúmí cunchícùn xì yùhù.

46 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xininùu xì-yá, (divi yùhù). 47 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni nihítáhvi-nê. 48 Yùhù nduí nahi pan (cuxi nêhivì), te cutiacu-nê nicanicuahàn. 49 Xì-nsiá nisa xica yucù dâná, nisa xixi-ne nùni ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. 50 Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còò. Nùu gloria nì quea vâxan, te nú sàni xixi iin nêhivì-ñá, dandu mà cúí gà-nê. 51 Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vâxi, te nú nì cunchícùn iin nêhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nê, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nê. Te ¿índü iñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vâchi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nêhivì ñuhivì sàhà-ñá nihì-nê cutiacu-nê —nì cachi Jesús.

52 Ñâyùcàndüá, nì quesaha nêcuàchì raza-yà Judea mà cuáà-nê entre mii-nê, cachí-nê:

—¿Índü modo cuàha nêcuàchì yohó iquicúñú-nê ñà-caxi-ndañá?

53 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, te nú màsà còhó-nsiá níí, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. 54 Nsidaa ana saxí xi cuñui, te xihí-né níí, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nê, te icúmí-nê natiacu-nê na xinu tiempu. 55 Vâchi cuñui, ñà-cutiacu-ndà nduá, te níí, ñà-coho-nda nduú stná. 56 Nsidaa ana saxí xi cuñui, te xihí-né níí, sàni ndêe anima-nê ini anima yùhù, te iá stnáí ini anima mii-nê.

57 'Yùhù itiacuí sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vâxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducání stná xì nsidaa ana saxí xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nê. 58 Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nisa xixi xì-nsiá sàhana, vâchi siempre nì xihì-nê. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixì-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nê.

59 Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yà nêhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

60 Na sàni inini nêcuàchì dacuahá-yà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísá nêhivì palabra jaàn.

61 Doco Jesús, ducání ináhá-yà nansa xí cachi-nê cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñâyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndôo ini-nsiá sàhà ñà-ndüá nì cachi? 62 Pues nú cóo, (dandu ¿nansa cachí gà-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mànaní ansivi nùhì? 63 Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdì sàhà iquicúñú-ndà, vâchi còò ni-iñàha nihì-ndà nùájàn.

Cuisi palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhí mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísá ndisa-nsia —nì cachi-yá.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yá ana xínduu nèhivì có-xiníndísá, te ináhá stná-yá índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yá xì nsidaa-né: —Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducàn nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nú màsà nihitáhvi-né ducàn nùu Yuamánì'.

⁶⁶ Daaní, divi quivì yucán nì quecuáan cuàhà nècuàchì dacuahá-yá, nì naxicocuñin ini-nè, cóni cútñáhá gá-nè xì-yá cacanu-u-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yá xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá (còni quecuáân):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsiá yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còo inga gá ana cùhùn-nsi nùu-xí, vàchi cuisì sàhà palabra xì mii-ní nihitáhvi-nsi vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísá-nsi mii-ní ñà-nduù-ní Cristu, divi Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxin ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divi palabra mà nì cachi-yá sàhà dèhe Simón, nècuàchì nani Judas Iscariote, vàchi divi-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchì dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísá-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúu Jesús. Có-cuní gá-yá cacanu-u-yá ladu Judea, vàchi nècuàchì raza-yá ndoo ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichì sà-itúu iin vicò nsidácáhnú-né ladu Judea, divi vicò ndoo-né siahva. ³ Ñàyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-nè:

—Vichì chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchì dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní.

⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitià fama xì-nda nùu nèhivì, dandu mà quidá dèhé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñàyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-nià cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, nì ñani-yá có-xiníndísá-xí-yá.

⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tãñáha ga sàa quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátuni quida-nsia ñà-nduá cudú inì-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vàchi cachí' xì-né chuun quini nduá quidá-né.

⁸ Cuahán-nsiá vicò mà; vàchi yùhù, tãñáha ga cùhin, vàchi tãsaà quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yá xì-né, te nì ndoo ì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yá vicò ndoo-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihì nì caquihin ñani-yá ichì, dandu nì quihin stná-yá ichì cuàhàn-yá vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yá, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchì ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vâha ga-yá, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còo, mà vâha-yá, vàchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni càhàn vate-né sàhà-yá, vàchi yúhì-nè nècuàchì ladu Judea mà.

14 Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. 15 Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guà cáhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

16 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, màdì òdìni yùhù tavi ñà-ndüá dacuahí nèhivì. Vàchi divi mii-yá nì techuun-xí vaxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndüá chináhi. 17 Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndüá cuní Dios, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhi, a divi òdìni mií queá, te ò Dios chindéé xí. 18 Vàchi nú inì-ni mii-nda chitnùnì ini-nda índu palabra chinaha-ndà, dandu nàhà claru cuisì cuní-nda tavà-nda tñùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndá nansa quee tñùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vaxi, dandu vátùni cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-nda, màdiá dandahví-nda nèhivì nduá.

19 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndüá cachí ley mà. ¿Índu chuun cuní-nsià cahnì-nsiá yùhù?

20 Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-nì nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xi-ní cahan-ní?

21 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. 22 (Ináhá-ndá), sàhana nì saquín Moisés iin ley ñà-màcòo seña xí Dios icà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vachi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcàndüá, ducan quida-nda vichi, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin mée. 23 Cundehe-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquín stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiàvè) sàhà ñà-cuní-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhàjàn xidà inì-nsia. ¿Nansa ndujàn? 24 (Yùhù cachí xi-nsiá), màsà cuítnùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsiá. Nú cuàhàn-nsiá cáhàn tñùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisì xiñuhu cundua cachi-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xi nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhiví yohó

25 Ñàyùcàndüá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amadí nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? 26 Doco cundehe-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhá-nè, te cóá cachí nècuàchì cuní dandáñúhú xí-né. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nùù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nùù Dios) nduú-né? 27 Doco nsiùhù, cóo, vachi sà-ináhá-nsí índu nì quixi nècuàchì jaàn. Vachi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cúndáà inì-xi índu nì quixi-ya —nì cachi-nè.

28 Ñàyùcàndüá, ndee ní cáhàn Jesús xi nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhá-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhá-nsiá ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdiá ini-ni mií nì ndácú ini quixi; cóo. Iá ana nì techuun-xí vaxi, te vátùni cahvi-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiáyà. 29 Yùhù, ndisa, ináhi mii-yá, vachi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndüá nùù mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñâyùcàndüá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vâchi tâñáha ga sàà quìvì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xiníndisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñhùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndüá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñâyùcàndüá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-nì tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmí nùhì nùù ana nì techuun-xí vâxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsia yùhù, vâchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índü cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sànihì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate nì nándúcú-ndáné, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmí Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quìvì nì xinu vicò mà, divi quìvì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xi-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu nì quixí-né nùí, te coho vâha-ne. ³⁸ Vâchi nú xiníndisá iin nèhivì xì', ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachitnùhu nùù tutu ì —nì cachi-yá.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vâchi cunaha-nsiá), Espíritu ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndisá-xí-yá, icúmí-nè nihitáhvì-né Espíritu ì mà. Doco tâñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vâchi tâñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí ini-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachitnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtèhé-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá'.

⁴³ Ñâyùcàndüá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco nì-iin-ne có-sàhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xidandacú ñà-có-càndisá-né Jesús

45 Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchìmà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

46 Te nì naxiconihí policia, cachi-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

47 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé` stná mii-nsiá sàni dándàhví Jesús? 48 Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsí? Còò, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còò. Ni-iin-ne, có-xiníndisá-né. 49 Doco dava ga nèhivi ndahví yucán, nì có-ináhá-né nansa cachí ley ì, sàháyùcàndúá icúmí-né nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchìmà.

50 Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-né. Te vichi nì cáhàn stná-né xì nsidaa compañeru-nemà, cachí-né:

51—(Ñàni), ndéni nèhivi ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndà cunini-nda nansa cachí mii-né, dandisá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

52 Doco nì naxiconihí compañeru-nemà cachí-né:

—¿A ndé` stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ì), dandu cundaà ini-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xí Dios quixi ladu Galilea —nì cachi-né.

53 Dandu nsidaa-né nì nacuitià-nè mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-ndúá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá víi

1 Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucù Olivo. 2 Dandu inga quivì na ní tùmù, vàxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivi nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè. 3 Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhà ley sàhana, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicanì-ne nècuàchìmà nùù-yá, vàchi ñahà mà, nì cáhàn-né xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne. 4 Ñàyùcàndúá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. 5 Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-né xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

6 Ducán nì cachi nècuàchìmà, àma cáchi-yà iin ñà-có-ndiá icà-yá cahan-né, te ducán nihíndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yà nùù ñuhù xì dìnìndàhà-yà. 7 Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtmùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndúá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachí-yà xi-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi nì cùndúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

8 Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. 9-10 Doco nsi-daa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndúá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-né, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndèlà mindaa nècuàchìmà iin. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xi-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivi daquée cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cunì cahnì xì-ní?

11 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còó, Señor; còò cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues nì yùhù, có-cùnì stnái cuì-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuñì-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xì', icúmí cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán ñìhitáhvì stná-nè vida ndiaha, vàchi mà nuncia cunduamà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còó, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Mate mií càhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhi índù nì quei vaxi, te ináhi índù icúmí nùhi. Doco mii-nsiá, có-ináhá-nsiá índù nì quei vaxi, nì có-ináhá stná-nsiá índù icúmí nùhi. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á cóó. Doco yùhù, có-càchí nù quidá víi-né, ò á cóó. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhi sàhà-né, dandu ñà-ndácuìsì nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhá stná Yuamáni' xì', divi mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. ¹⁷ Cachí ley xì-nsia: xì ùì testigu vátùnì cunindisa-nda ñà-ndáá nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamáni', te càhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchì mà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nì có-ináhá-nsiá yùhù, nì có-ináhá stná-nsiá Yuamáni'. Vàchi nú nì cúnáhá ndisa-nsia yùhù nì cuí, dandu ñà-jaàn ñìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuahá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còò iin nì tniì-xì-yá, vàchi tàñáha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yá cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivì có-xíníndisá

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmí cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cuì-nsiá, icúmí-nsiá cuì-nsiá xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì raza-yá Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcànduá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndà?

²³ Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduú nèhivì ñuhivì yohó. ²⁴ Ñàyùcànduá nì cachí xì-nsiá daa ñà-icúmí-nsiá cuì-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xíníndisá-nsiá yùhù ñà-nduú ana nì cachí xì-nsiá, dandu quivì cuì-nsiá cunsida ñ-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê` cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachí mii-yá ana díchúún-xí vâxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachí` xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachì Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñâyücànduá nì cachì tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduí ana cachí` xì-nsiá, te màdì ònì míí chítùnùí inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dandàcú Yuamáni` nú, te divi ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamáni` nì techuun-xí vâxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhà stná-yà xì`; mà nunca nacóó-yá yùhù, vâchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudí inì-yà.

³⁰ Ducán nì cachì Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníni xí Dios, te ndoó nèhivì iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndisá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-nì cunindisá vâha-nsia, dandu cunduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsiá mànhì inì-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachì nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xi nùù-nsí. Ñâyücànduá, òndù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí` xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xi cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xi nùù-né vida xi-ne, na ian peón xi cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xi-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nè coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñâyücànduá, nú sàni dácácu Dèhemaní (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandisá, libre dahuun icúmí-nsiá cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, vâchi có-ndòo ini-nsia xì ñà-nduá cachí` xì-nsiá. ³⁸ Cuisì ñà-nduá sàni xini nùù Yuamáni` nduá cachí` xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachì Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá quida vîi-nsiá nacua nisa quida nècuàchìmà sàhaha. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí` xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cùnì Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xì`. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachì nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Mindaa Yua-nsí ía, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá cuu ini-nsiá sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání míí inì quixi, cóo.

Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùi mànhì inì-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xí. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudí inì quisi mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudí stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudí inì-si dacahní stnahá-si nêhivì. Mà nunca tûha-si quida-si ni-ñàha nduú ñà-ndáa, vâchi còò ni-iin palabra vâha niñnú inì-si. Te na cáhàn tñùhù-sí, (màsà ndúlócô-ndà), vâchi ducání tnuhu inì anima-si. Tnuhu-sí, te yua ñà-tñùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì, ñàyùcànduá có-xìníndisâ-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú iá cuâchi nì quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-câchí claru-nsiáñà? Doco te nú ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú nêhivì xí Dios, cudí inì-nè cunini-ne palabra vâxi núu-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá nêhivì xí-yá, ñàyùcànduá có-íní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ía Jesús na táyôo nêhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì cáhàn tu nêhivì raza-yà Judea xì-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndáa nduá cachí-nsì, iin nècuâchì samaritanu (siquini) nduu-ní, te iá stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu animè. (Na cáhàn xì-nsiá), cuisì cuní quee tñùñuhu xí Yuamáni'. Doco mii-nsiá, cahíhì inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà nêhivì tñùñuhu xí mí, vâchi iá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà vîl sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndácuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú nì chívàha iin nêhivì ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuâchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa inì-nsi iá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana nì xìhì Abraham yucán, te nì xìhì stná nsidaa profeta nisa cáhàn cuenta xí Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui nêhivì chívàha xí ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní núu xii-ndà Abraham? Vâchi còò gá ndómà, xì stná profeta nisa cáhàn cuenta xí Dios, sàni caxìhì nsihì-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú míí nì cachí ñà-chicá ndiaí', dandu, mà cúndiá' mà. Vâchi divi Yuamáni' nduú ana icúmí tavà xí tñùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana câhvi stná-nsiá, cachí-nsiá. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhí-nsiáyà; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yà. Te nú nì cachí có-ínáhí-yà, dandu cunduu stná tè-tñùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yà. ⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudí inì-nè ñà-nìhítàhvi-né cuni-nè tiempu (quesai ñùhivì yohó). Ñàyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi nêhivì mà xì-yá:

—¡Mii-ní, nì có-xìcà-ní ù dico ùxin cuià, te ináhí-ní Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, tàyóo Abraham, doco yùhù sà-ié'.

⁵⁹ Ñàyùcànduá nì dàtácá nècuâchì mà yùu cuahàn-nè cahni-néyà nì cùí, doco nì quee dèhé-yà veheñuhu ma nì chindaà-yà mahi-né cuahàn-yà.

¹ Dandu ni yàha Jesús chicá nùu-xí, te ni xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ² Te ni xicàn tnùhù nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cachi-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadhí-né iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadhí-né. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sáà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcànduá ni cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmì quide obra ndiaha ni sàcùnàhì nùu mii-yá ana ni techuun-xí vaxi; vachi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuiln tnùhù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhivì yohó, chuun xi nduá datnúi sàxìnítnùní nèhivì.

⁶ Dandu ni nsihi ni cachi-yà ducán, ni dácóyo-ya tedìf-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhì ni dácánúú-yá nùu nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te ni cachi-yà xi-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhú tècuí pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcànduá, ni sàhàn tiàa ma ni quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùínúú-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xi stná dava ga nècuàchì ináhá xí-né antes cuaá-nè, ni cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nisa ia xicàn xi caridad?

⁹ Te dava-ne, cachi-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachi-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì ni sanduu nècuàchì cuaá mà, ni cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu ni cacachi nècuàchì yucán xi nècuàchìmà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuú-ní?

¹¹ Te ni cachi nècuàchìmà:

—Iin tiàa nani Jesús, ni quidavàha-ne iyuhu ndèhì ni dácánúú-né nùí, te ni cachi-nè xi': "Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní". Ñàyùcànduá, ducán ni quide, te ni natùinuú'.

¹² Dandu ni cachi nèhivì mà xi-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Cò-cùndáa ini.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nùu nècuàchì fariseu.

¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì ni dānātùu-ya nùu nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ni xicàn tnùhù stná nècuàchì fariseu nùu nècuàchìmà nansa ni cuu ni natùinuú-né. Dandu ni cachi-nè:

—Ni quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te ni dácánúú-né nùí; dandu ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni natùinuú'.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, ni cacachi-nè:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchì yohó, có-íá-nè ladu xi Dios, vachi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, ni cacachi-nè:

—Còó, vachi nú nècuàchì cuàchi ni cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yohó.

Ñàyùcàndùá, nì tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu nì cachi tu-ne xì tiàa nì sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dānátùì-ne nùù-ní? Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Ín profeta càhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùù tē-raza Judea, cóni xìníndísá-né ñà-cuaá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcàndùá, nì cana-ne yuadíhí nècuàchìmà, ¹⁹ te nì xicān tñùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dēhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachi-nsiá? Te nú ducán, ¿nansa nì cuu nì natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu nì cachi yuadíhí nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dēhe-nsi nduú tē-yohó, te ñà-ndáa nduá cuaá-te na ní cacu-tē.

²¹ Doco có-cundáa ini-nsi nansa nì cuu nì natùinuù-té, nì có-ináhá stná-nsi ana nduú nècuàchì nì dāndúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tē-sāhnú sādúú-te; nùù mii-té ndācātñùhù-nsiá. Vātùni nacani-tē nansa nì cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá nì cachi yuadíhí nècuàchìmà, vāchi yúhí-né nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vāchi sàni ndatnuhu vāha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (nì quixi nùù Dios); te vichi sàni tavá-né orden ñà-mà cóo gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñùhu.

²³ Ñàyùcàndùá, nì cachi yuadíhí tiàa ma ñà-sāsāhnú dēhe-nemà, chicá vāha ndācātñùhù xì nùù mii-né.

²⁴ Daaní, nì cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa nì nduvāha ma ñà-tñātuu-ne, te nì cachi-né xì nècuàchìmà:

—Tavá-ní tñùñuhu xí Dios; vāchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuāchi nduú nècuàchì nì càhàn xi-ní.

²⁵ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cundáa ini, a nècuàchì cuāchi nduú-né, á cóo. Cuisi imindaa iñàha ináhi: divi ñà-antes nisa la cuaá dahuin, doco vichi sàni natùinuú'.

²⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa nì quida-ne xi-ní? ¿Ndíá nduá nì quida-ne, te nì nanihi-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu nì cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xi-nsiá nsidaámà, te có-xìníndísá-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani gué xi-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yāha-nsiá ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu nì quesaha nècuàchìmà cānāhá-né, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés iá-nsi. ²⁹ Ináhá-nsí nì càhàn Dios xì Moisés, doco nècuàchì jaàn, nì có-ináhá-nsí índù ladu nì quixi-ne.

³⁰ Dandu nì cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha máni nduájān. Nì có-ináhá-ndá índù nì quixi-ne, doco sàni dāndúvaha-ne nduchinúú'. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iníni Dios na xicān tñhvi iin nēhiví có-quidá víi. Doco nú nihnú vāha ini-ndāyá, te quida-nda ñà-ndúá cachí-yá, dandu quihín casu-yá na xicān tñhvi-ndá nùù-yá. ³² Te nì dēcuēndē sānaha có-xínitñùhu-nda coo ana danátùì xi nùù iin nēhiví cuaá dēcuēndē quiví nì cacu-ne. ³³ Ñàyùcàndùá, sàni cundāa ini, ladu xi Dios iá Jesús, vāchi nú cóo, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu nì cachi nsidaa nècuàchìmà xì tiàa ma:

—Mii-ní, dēcuēndē nì quesaa-ní ñuhiví sà-íá cuāhā cuāchi-ní, te ¿a tuxí ini-ní cuāhān-ní chinahā-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-né, te nì taxi-né nècuàchìmà tūvehé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñânê. Ñâyùcànduá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yá xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemanì Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachi-ní xì' ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xini-ní mii-yá, vâchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísê, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù chuun nì quesai ñuhivì yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhivì cuaá ini anima-xi, vâtùni nihì-né (cundaà ini-nè, na ian nì) natùinuù-né. Doco nèhivì tuxì inì-xi sácùndáà vâha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cùndáà gà ini-nè) —nì cachi-yà.

⁴⁰ Doco dava nècuàchi fariseu cutnáhâ xì-yâ yucán, nì inini-ne ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cacachi-nè xì-yà:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsi cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cui, dandu mà cóó gá cuàchi-nsià; doco vichi cachí-nsià (ñà-cùndáà vâha ini-nsià), te claru ináhâ-nsià nsidaa iñâha. Ñâyùcànduá, iá ì cuàchi-nsià.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisi nduá yohó: nú quíhvi dehé nèhivì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhâ-ndá nècuàchì vâxi quidacuihna xì rii xì-ndà nduú-né.

² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchì ñirí-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiáá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì ñirí-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rii xì-né, nacúni-siné. Te caná-nèsi quivì iin iin-si, dandu queé-si xì-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sácòdònùù-né nùù-sì cuàhàn-nè; te vivì-ni xínchicùn-siné, vâchi ináhâ-sí tàchì stohò-si. Doco inga nèhivì tucù, cóó, mà cúnchicùn-siné. Xinúdèhé-si nùù-né, vâchi có-nacúni-si tàchì nèhivì tucù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhivì yucán, doco cóni cùndáà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù.

⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuìhnâ xínduu-tè, te cutu cunì-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhivì nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduí, ñâyùcànduá, sàhà yùhù vâtùni quíhvi nèhivì, te nihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xì-né, na iin rii sáhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-sì corra-si.

¹⁰ 'Iin tècuìhnâ, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-nduá icúmí-ndá, te ò cahní-téndò, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, cóó, sàhà ñà-cui nihítàhvi nèhivì cutiaçu ndiaha-né nicanicuahàn, ñâyùcànduá nì quesai (ñuhivì yohó).

¹¹ Yùhù nduú ndise pastor vâha. Te sáhi vida xì sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi rii xí cutiaçu-nè. ¹² Doco dava tè-ndiáá xì rii, peón-ni nduú-te, te

mà úhi nacoo-tèsi, vâchi có-ndúu ndisa-tè pastor xi-sì; có-ndúu-te meru stohò-si. Ñâyücàndúá nú nì xini-te vâxi nsivòhú, dandu nacóo nihni-tèsi, te xinúdehé-te; dandu tnií quisi mà-sí, te xitiá nihni nsihi-sí. ¹³ Te ¿índù chuun xinúdehé temà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndúlócò-te sàhà-sí.

¹⁴ Doco yùhù, pastor vâha ndisa nduú, te ináhá vâhi nêhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. ¹⁵ Na ináhá Yuamáni' yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xí sáhi sàhà-ñá càcu nêhivì xí, vâchi nahi rii xí xínduu-ne. ¹⁶ Te ndoó gá más nêhivì nduú nahi rii xí. Te mate díin xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhin cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xí nsidaa gá ana nduú rii xí; te mindaa yùhù cundiai-nè.

¹⁷ Yùhù icúmí cuàhi vida xí, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuá. Sahájàn cuú ini Yuamáni' sáhi. ¹⁸ Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xí vida xí. Voluntad xí míf cuàhiá. Vátùni cuàhiá, te vátùni danátíacú míf, vâchi ducán nì nihítàhvì ' nùu Yuamáni'; divi ducán nì cachi-yá xí' —nì cachi Jesús.

¹⁹ Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tãhndè dava-ne sàhà ñà-ndúá nì cachi-yá. ²⁰ Cuàhà-né nì (cáhiçi ini-nèyà), cachi-nè:

—Iin ñà-malu inácaá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócò-nsiá sàhà-té?

²¹ Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còó, màdi iin nècuàchì inácaá ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsiá cui dandúvâha ñà-malu iin nècuàchì cuaá?

Nansa ni cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

²²⁻²³ Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te iá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. ²⁴ Te yucán nì sàà stná itnii nècuàchì raza-yá Judea, cachi-nè xí-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xí-nsí.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xí-nsiá, doco có-xiníndisá-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamáni', te nì quide cuàhà milagru. Xí ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsiá ana divi nduú.

²⁶ Doco mii-nsiá, có-xiníndisá-nsiá, vâchi có-ndúu-nsiá ana nduú rii xí, nacua nì cachi xí-nsiá. ²⁷ Vâchi nêhivì nduú nahi rii xí, iníni-né na cáhin xí-né. Te ináhí-nè, te nchícùn-nè yùhù. ²⁸ Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuañàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, nì còò iin tavà xí-né nùu ndahí'. ²⁹ Vâchi nùu Yuamáni' nì nihí nêhivì nduú nahi rii xí, te còò cá ana chicá fuerte nùu mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xí-né nùu ndahá-yá. ³⁰ Te yùhù xí Yuamáni', iin-ni xínduu-nsí —nì cachi Jesús.

³¹ Ñâyücàndúá, nècuàchì raza-yá yucán, nì dátacá tu-ne yùu ñà-caniyuu-nèyà, te cahni-nèyà. ³² Dandu nì cachi-yá xí-né:

—Cuàhà gá obra vâha sàni quide nì xini-nsiá. Te nsidaa obra mà nduá nì nihítàhvì ' nùu Yuamáni'. Pues ¿índù obra xí (có-ndiáá), te sàhámà cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù?

³³ Dandu nì cachi nècuàchì mà xí-yá:

—Còó, màdi sàhà ñà-nì quidá-ní obra cuní-nsí cahni-nsí mii-ní; còò. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchi, ñâyücàndúá ndiá icá-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vâchi cuní-ní ndudava-ní xí Dios, te nêhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xí-né:

—Pues, ¿nansa divi cachí nùu tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá': "Nahi dios xínduu-nsia, cachí'". ³⁵ Pues, ducán cachá' sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùun nì inini razón xì Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá', te ináhà-ndá, siempre ñà-ndácuìsì nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní ñihì iin chuun ì nùu Yuamáni', te nì techuún-yá yùhù nì quesaì ñuhivì yohó, doco cachí-nsiá iin cuàchi nduá ñà-càchí' nduì Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehè-nsiá obra quidé, te nú có-nduá nahi obra quidá stná Yuamáni', dandu màsà cúnindisá-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-ni iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xinindisá-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátuni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhù saín vida xi Yuamáni' animè, te ñuhù saín stná vida xi yùhù ini mii-yá —nì cachí Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchì yucán, tucutu nì cuni-nè tnii-neyà, doco nì càcu-ya nùu-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndè lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùu-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachtùhu-ne sàhà Jesús, divi ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachì nècuàchìmà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divi ñuu yucán ndoó stná ùi cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùu Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tnàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ichí-nèà xì ididíni-né. ³ Pues divi cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùu Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùu-nì.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimani cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tnùñuhu xì Dèhemani-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùu-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchìmà, nì cuee chii gá-yà ùi quivì lugar yucán.

⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùu nì cùí, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ûxin ùi hora nchií orá nùu-ndà, ñàyùcànduá mà ùhì cacanu-nda ndui, te mà cáquihì sàhà-ndà, vàchi tnùu nùu-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì nsidaa ana datnúu ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhì-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà ùhì nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-dàtnúu Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gá-yà xì-né:

—Quídi amigo xi-nda Lázaro. Ñàyücàndüá, cùhìn dansícuìhnu inì-nè.

¹² Dandu ni cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vèchi nú quídi uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán ni cachi-nè, vèchi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídi-ndà na quetátú-ndà; doco còó, sàhà ñà-xìhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, chicá claru ni cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xìhì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-íé` xì-né (na ní xìhì-nè), doco vátùni, vèchi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichi cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —ni cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichi ni cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (ni quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te ni sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te ni xinitnúhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaa-ndà cueva ndé índuxin-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyücàndüá, ni casaà stná cuáhà nècuàchìmà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchìmà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnúhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuáhàn-nè nànhicùn-nèyà. Doco María, ni ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iín-yá, dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó ni cùí, dandu mà cúí cùhe. ²² Doco yùhù ináhí, nsidaa ñà-ndüá ni cácan tàhvi-ní nùù Dios vichi, seguru cuáhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Ícúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu ni cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhí, ícúmí-nè natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xì', mate sàni xìhì-nè, doco ícúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndisá-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndisá-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndisê ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndé inga ñuhivì ni quee-ní ni quesaa-ní.

²⁸ Ducán ni cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te ni cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyücàndüá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu ni ndacuiin-nè cuáhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vèchi tàháha ga sàà-yá meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé ni ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nacuahandee xi ini María vehe-ne, ni xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchìmà cuáhàn-nè, ñàyücàndüá, ni tenchicùn stná-nè cuáhàn-nè, cachí-nè:

—Ádi cuáhàn nècuàchì jaàn ndé índuxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

³² Dandu ni sàà María ndé iá Jesús. Te ni sàcuìn sisi-né nùù-yá, cachí-nè:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó ni cùí, dandu mà cúí cùhe.

³³ Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivì cutnáhâ xí-nê, dandu nì sàcàn fuerte ini-yà, te nì cutàsi ini-yà. ³⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—¿Índù índùxin nsii?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsi Señor.

³⁵ Dandu nì sacú stná-yà. ³⁶ Te sàháyucàndùá nì cacachi nècuàchì raza-yà (nì quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

³⁷ Doco dava nèhivì yucán, nì (xitnùhu-ne), cachi-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá nì dānātūi Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mānīcūi dandúvāha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúí-nè nì cúí? —nì cachi-nè.

³⁸ Daaní, cuahàn-yà xì-né te nì sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà nì sàà-yà. ³⁹ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì yucán:

—Ditá-nsiá cavà jaàn.

Doco nì càhàn Marta, cùha nsi-Lázaro, cachi-nè:

—Señor mío, sàcuahàn-ndà cūmì quivì vichi; ádi sàsàhán quini nsii jaàn.

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sànì cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vāha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

⁴¹ Ñâyucàndùá, nì ditá nèhivì mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu nì ndacoto ndiaá-yà dīquì-xí, te nì cachi-yà:

—Ansivéhè-ní, Yuamáni, vāchi nì inini-ní ñà-nduá nì xicàn tàhvì nùù-ní.

⁴² Te ináhi, ducani iníni-ní yùhù na xicàn tàhvì nùù-ní, doco ducán cachi xì-ní vichi sàhà-ñà nì cúnínì nèhivì itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-nduù-ní ana nì techuun-xí vāxi ⁴³ —nì cachi-yà.

Dandu nì ndàhì ndee-yá, cachi-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

⁴⁴ Dandu nì natiacu nècuàchì nsii ma nì quee-ne cueva, idádúcun ñi-né sícoto. Te nuhni stná ndahásàhà-né, te nùù-né, idàhvi stná iin sícoto. Dandu nì dāndácú-yà nùù nèhivì itá yucán, cachi-yà:

—Nacani-nsiànè, te nì cacá-né —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyá

⁴⁵ Ñâyucàndùá, cuahà nècuàchì raza Judea yucán, nì xinindisá stná-nèyà na ní xini-nè nansa nì quida-ya. Divì nèhivì nì sàhàn vehe María nācōtō xì nècuàchimà xīnduu-ne. ⁴⁶ Doco dava ga nèhivì yucán, mānuhù-né, te nì cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa nì quida-ya. ⁴⁷ Ñâyucàndùá, nì nataca nècuàchimà xì dūtù xícusahnú, te nì ndatnuhu tnahá-né, cachi-nè:

—¿Ndíá quida-nda? vāchi cuahà gá milagru quidá Jesús. ⁴⁸ Te nú nì nácóo uun-ndané, dandu icúmi nsidaa nèhivì cunindisá-né nècuàchimà. Te nú ducán, dandu caquixi tē-romanu, dacaá-te veheñùhu xi-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndà yohó —nì cachi-nè.

⁴⁹ Dandu nì càhàn iin tiàa nani Caifás, divì nècuàchì nduú dūtù cusáhnú cuà yucán. Te dohó nì cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cūndáá ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sānhì inì-nsiá ñà-nùù ndohó chicá vāha quea nú nì cúí imindaa nèhivì sàhà ñuu-ndà yohó, te mādiá ndañuhu nsidaa-nda —nì cachi-nè.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdì inì-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè cachi-nè ducán; còò, vàchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuìa yucán, ñàyùcàndüá Dios nì dàchitnùnì ini-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-ìcúmí-yá cui-yà sàhà nèhivì ñuu-yà. ⁵² Te màdì cuisì sàhà nèhivì ñuu-yà. Còò, vàchi icúmí stná-yà cundaca-ya nsidaa nèhivì nduú dèhe ndisa Dios, te danatáca-yànè ñà-cundoo-ne iin-nì cahnú-nì, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhivì.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quivì yucán nì quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyá.

⁵⁴ Ñàyùcàndüá, cóni xícanuu vate gá-yà mahi nèhivì raza-yà yucán, còò. Nì quee-ya cuàhàn-yà inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucú. Te yucán nì ìa chii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá.

⁵⁵ Daaní, quivì yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámà iin vicò siempre nsidacáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñàyùcàndüá, cuàhà nèhivì nì quee ñuu cuati vaxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàa vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchì mà veheñùhu cahnú ndatnúhú-né, ndácàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-né iin-ne xì inga-né:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quixí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnú, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-né xì nsidaa nèhivì ñà-ìcúmí-né cachitnùhu-ne índù iá-yà, nú ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchì mà tñii-neyá.

12

Nansa nì quida iin nècuàchì ñahà, nì dàcùchì-né sàhà Jesús xì tàtnà tñami

¹ Daaní, cumání gá iñù quivì cunduu vicò pascua, dandu nì sàa Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì nì danatíacú-yà nani Lázaro. ² Te ñuu mà nì quida stná nèhivì iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yá. Te vicò mà nì chindee stná Marta, nì quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahi nèhivì cutnáhá xí-yá xixí-yá. ³ Daaní, nì sàa stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tñami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gá-te. Te nì dàcùchì-nète sàhà-yá, dandu nì nacuaaha-nète xì ididíni-né. Te inicutu vehe nì nacutu dico tñami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icúmí dicò xì-yá después. Te dohó nì cachi-né:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tñami jaàn chicá vaha ni cui? Vàchi vátùnì tui ùni cientu dihùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán nì cachi nècuàchì mà, doco màdì ndisa nècuàchì ndahví cuhí ini-né; (mii-né cuhí ini-né), vàchi iin nècuàchì cuìhà nduú-né. Te ndahà-né iá itni dihùn xì nsidaa nècuàchì mà, te tùha stná-né cuida cuìhna-né dihùn ñuhuma.

⁷ Ñàyùcàndüá, nì cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vàchi sàhà-ñá sà-ítúú quivì cundùxin, ñàyùcàndüá nì chivàha-ne ñà-tñami yohó, te vichi nì xichuún-néà. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuaahàn ndoó-né yohó, doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié' xì-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì ndatnuhu tnahá nèhivì ñà-cahni stná-né Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàa stná-né ñuu tii Betania mà na ní xinitnùhu-ne yucán iá-yà. Doco màdì cuisì mii-yá cuní-né cundehè-né, còò. Stná Lázaro cuní-né cundehè-né, vàchi sàni natiacu nècuàchì mà.

¹⁰ Ñàyùcàndüá, dècuèndè stná nècuàchì mà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né,

te sàhàmà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnúhu-ne ñà-icúmí Jesús quesaa stná-yà.

¹³ Ñàyùcandúà, nì sahnde-nè ndahà nù-ñúù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vachi cuenta xi Stoho-ndá Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vachi cuàhàn-nè cusahnú-nè nù ñuu-ndá Israel!

¹⁴ Dandu nì tùi iin burru chii, te nì sàcùnùú-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vachi dohó cachí nùu tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhí-nsiá, vachi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nùu-nsiá, cuindànùú-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ináhá-nè ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisi dècuèndè después na sàni nanihi-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichì sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchicùn xì-yá, vachi sàni xinitnúhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vachi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuenta inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡Jaàn xiní-nsiá ni-iyuhu có-quidà-ndá ganar! Cundehe-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchícùn xì Jesús vichì.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandúcu-nè Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tñatuu-ne nù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachí-nè xì nècuàchimà:

—Señor, cuní-nsi càhàn-nsi xì Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnúhu-ne xì Andrés, dandu ndúu-nè cuàhàn-nè nùu mii-yá, te nì cachí-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà.

²³ Dandu nì naxiconihí-yá nùu-né, cachí-yá:

—Vichì sàni sàà quivì nanihi' tñùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: nú (cuhí ini-ndà) iin nùnì, te sàhàmà có-chihì-ndañá, dandu imindaa nùnì cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihì-ndañá, dandísá icúmíâ nducuahá'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xi nèhivì. Nú cuhí gá ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíâ ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhí ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchì nù, dandu nì cúnchicùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sái, yucán icúmí sàà stná nècuàchimà cutnahá-né xì'. Te nsidaa ana xinúcuáchì nù, icúmí Yuamáni' quidañuhu-yánè.

²⁷ Vichì yàha ga nacáni cuàhà inì. Doco ¿a cuàhìn càquìn nùu Yuamáni' ñà-nì dácacu-ya yùhù nùu ñà-ndúá icúmí cuu xì vichì? Còó, vachi divi sàhà ñà-nì cùu-xì' ducán nduá nì quesai ñuhivì. ²⁸ Te vichì dohó cachí xì Yuamáni': "Tavà-ní tñùñuhu xí-nì cundehe nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchì ana càhàn ansivi, cachí-yá:

—Sàni tavì tñùñuhu xí, doco más gá-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xì.

29 Ñàyùcàndüá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchì-yá, nì cachi-nè:

—Dàvi ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xì Jesús.

30 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yà. 31 Cunaha-nsiá, sà-itúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhivì yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisi dandacú núú ñuhivì yohó. 32 Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátâqui cuàhà nèhivì núi.

33 Palabra mà nì cachi-yà nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndá índù modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchica cruz). 34 Dandu nì cachi nèhivì cuàhà mà xì-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne núù ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cuì-ní). Te cachí stná-ní ñà-ndùù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Pues ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì?

35 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuàhàn cutnuù ndiaha luz (xi Dios) mahi-nsiá. Ñàyùcàndüá, nacua datnúú ndiaha-yá núù-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vâchi (vâxi iin quivì) vihini cuxio nsidaamá, te ndé cuisì ichì ñáa ndòò núù-nsiá. Cunaha-nsiá, nú ni cacá iin nèhivì ichì ñáa, mà có-cundáá tnúni ini-nè índù núù-xí sàà-nè. 36 Doco vichi nduú meru hora datnúú ndiaha-yá luz (xi-ya) núù-nsiá, ñàyùcàndüá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúú ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yà.

Dandu nì quecuáán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchì-mà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

37 Mate cuàhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. 38-39 Te ducán nì cuu ndisa ñà-ndüá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vâchi dohó nì cachitnúhu ndómá:

Stoho-nsí Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-ndüá nì cachi-nsi xi-né, mate cuàhà gá sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómá.

Ñàyùcàndüá, mànicùí gá cunindisá nèhivì (raza-yà), vâchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-ndüá nì cachi Dios) sàhà-né:

40 Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxinì-nè quidé. Ñàyùcàndüá, có-cùní-nè cundehè-nè ichì yùhù, nì có-cùní stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùní stná-nè natnahnù-nè (ichì váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yà.

41 Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómá seña xi Dios ñà-ndiaha guá cuàhàn quida Jesús, te nì cachitnúhu-nda sàhámà.

42 Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá stná nèhivì raza-yà nì xinindisá stná-néyà, dècuèndè stná cuàhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchí vate-né ñà-jaàn, vâchi nì yuhí-nè (cuída ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóo gá permisú cùhùn-nè veheñuhu. 43 Vâchi chicá nì cudii ini-nè ndee váha-ne núù nèhivì ñuhivì, te màdi núù Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchì nèhivì ñuhivì

44 Daaní, nì ndàhì ndee Jesús, cachí-yá:

—Nú xinindisá nèhivì yùhù, màdi cuisì yùhù xinindisá-né; cóo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vâxi xinindisá stná-nè. 45 Te nú indéhe-né yùhù, dandu

indêhe stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúi nùu nèhivì ichì cùhùn-nè, ñâyùcàndùá nì quesai ñuhiví yohó, dandu nsidaa ana xiníndisá xí, mà cáca gá-nè ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhivì ñà-nduá cachí, te có-chívàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihi-né castigu. Doco màdì yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Còó, vâchi màdì sàhà-ñá dandohí nèhivì nì quesai ñuhiví yohó. Còó; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahíchi inì-xì, te có-càndisá-né ñà-nduá cachí. Icúmí palabra mà cachà nansa nihi-né castigu na sàa xínu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-nduá sàni cachì xì-nsiá, màdì dìni míi nì quèá; còó, divi Yuamánì nduú ana nì sàcùnahí nùu-xì; divi mii-yá nì cachì-yá xì' ñà-nduá cuni-yá cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhí, nú nì cúníndisá-nsiá ñà-nduá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñâyùcàndùá, nacia sàni cachì-yá xì', divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá —nì cachì Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchi dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàa vigilia vicò pascua, te ináhá Jesús sà-itúú stná quivì icúmí-yá quee-ya ñuhiví yohó nùhù-yá ndé iá Yuamánì-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuàhà ini-yá sàhà nèhivì xì-yá ndoo ñuhiví yohó, ñâyùcàndùá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuàhà ini-yá sàhà-ndà. ² (Vâchi divi ñuú vigilia mà) iá-yá cudiní-yá xì (nèhivì xì-yá). Doco iin nècuàchimà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-nè cahin-nèyà (nùu tè-xidandacú), vâchi ducán nì dānácánì ini ñà-malu-nè quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhá stná-yá sàni chitnùnì ini Yuamánì-yá ñà-dandacú-yá nùu nsidanicuú iñàha, te ináhá stná-yá ñà-nùu Yuamánì-yá nì quixi-ya, te después nùhù-yá. ⁴ Ñâyùcàndùá, nì nacooyi ñà-xixí-yá, te nì ndacuiin-yá, nì tavà-yá dùhnù quihín-yá, te nì chichuñi nihni-ya iin sìcoto caní tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tñii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñà tècuù, dandu nì quesaha-yá nacaté-yá sàhà nècuàchi dacuahá-yá, te después nì nsida ichì-yáñà xì sìcoto cani-ma.

⁶ Te na ní sàa-yá ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachì-nè xì-yá:

—¿A ndisa cuní-nì nacate-ní sàhí, Señor mío?

⁷ Te nì cachì-yá xì-né:

—Vichi có-sànihì inì-ní índù iñàha nduá cuàhìn quide xì-ní, doco vâxi iin quivì, dandu sàa-ní cundaà vâha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachì-nè xì-yá:

—¡Còó! ¡Mà nunca cuàhi nacate-ní sàhí!

Te nì cachì tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachì tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán nduá, dandu nacate stná-ní ndahí xì diní, te màdiá cuisì sàhí.

¹⁰ Dandu nì cachì-yá xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còó necesidad cuhì tu-ne, vâchi sà-íá ndoo inicutu làcà-né, cuisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vâha dahuun anima-nsiá. Doco màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachì-yá, vâchi ináhá-yá ana cuàhàn dicò xì-yá, ñâyùcàndùá nì cachì-yá: “Màdì nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundàà ini-nsia ìndù chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachi-nsiá xì', te Stoho-nsi Señor cachi stná-nsiá xì'. Te vátùni iámà, vàchi divi nduí. ¹⁴ Docò cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, docò nì nacatì sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá ndiá icà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vàchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndàà nduá cachì xì-nsiá yohó: màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xi-tè. Stná iin tè-nìhì-xì iin razón, màsà cútúxí ini-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xi-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nú sàni cundàà vàha ini-nsia ñà-ndàà nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoos-nsia.

¹⁸ Docò có-càhìn sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhi ìndù nēhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vàchi dohó cachá: “Iin tiàa cutnàhà xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”. ¹⁹ Yùhù, tãnáha ga yàhi tñundoho icúmí cuu xí, docò sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmí-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yá. ²⁰ Ñà-ndàcuisì nduá yohó cachì xì-nsiá: nú xiníndisá nēhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yá nì techuun-xí vaxi ²¹—nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmí quida xi-yá entregar

Dandu nì quesaha-yá cuhúun cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nēhivì xí-yá yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì'.

²² Ñàyùcànduá nì quesaha nsidaa nècuàchimà indéhe stnahá-né nùù-né, nacánì ini-nè ana divi càhàn-yà sàhà-xí cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yá iá iin nècuàchi màni guá nùù-yá. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchimà ñà-nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá ana divi càhàn-yà sàhà-xí. ²⁵ Dandu nècuàchimà, chicá nì cuyatni-ne nùù-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchi jaàn nduú-né.

Dandu nì dandaxín-yá pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dēhe Simón. ²⁷ Te na ní tñii nècuàchimà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-nduá cuàhàn-ní quida-ní, yàchi quida-ñá.

²⁸ Docò nēhivì dava ga cutnàhà xí-yá yucán, cóni cundàà ini-nè ìndù chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchimà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchimà ana ndiaá xì dīhùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-ne ñà-nducahnù vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dīhùn nùù nècuàchi ndahví cahan-né, (docò còò). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tñii Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-nduú palabra saa nì dandàcù Jesús nùù-ndà

³¹ Na sàcuàhàn Judas, dandu nì cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nēhivì Ñuhivì, vichi sàni nìhì ndise tññuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tññuhu xí (Yuamáni) Dios.

³² Ñàyùcànduá, nú sàhà yùhù chicá coo tññuhu xí-yá, dandu stná yùhù

nìhì gá stnàì más tnùñuhu quida-ya; te yàchì icúmí-yâ quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchì nacua nì cachi xì nècuàchì raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachí stnàì xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cúí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsia, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuàhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stnà ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchì nú nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhájàn vätùni cundaà ini nsidaa nèhivi ñà-divi nèhivi xì yùhù nduú-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁶ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índuvì cùhùn-ní?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xì' cùhùn índu icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stnà-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índu chuun mà cúí cutnahá stnàì xì-ní cùhùn vichi? Vàchì cunaha-ní, dispuestu iè' cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cui-ní sàhì cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tãñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì nèhivi xì-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichì sàà-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Màsà nácánì gá ini-nsiá; cuisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stnà ini-nsiá yùhù. ² Ini vehe cahnú Yuamánì' iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdì ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá nì cúí. Doco icúmí codonú nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii' ndé cundoo stnà-nsiá xì'. ³ Daaní, na nsihì quideàmà, dandu icúmí naxicocuñin nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñà cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà ini-nsia índu iá', te sàcùndàà stnà ini-nsia índu ichì sàà yucán.

⁵ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ináhà-nsi ichì mà, vàchì có-cùndàà ini-nsi índu cùhùn-ní.

⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduì ichì mà, te nduú stnàì ñà-ndàcuisì, te nduú stnàì ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdì sàhà yùhù, còò ín sàà nùu Yuamánì'. ⁷ Doco nú ináhà-nsiá yùhù, dandu ináhà stnà-nsiá mii-yá. Ñàyùcànduá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ináhà stnà-nsiàyà.

⁸ Dandu nì cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cunì-nsì cundehè-nsì Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsi.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié' cutnàhì xì-nsiá, te ¿a tãñáha ga nacuni-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stnà-nsiá Yuamánì' nduá, te còò cà necesidad cachi-ní ñà-cùnì-nsiá cundehè-nsiàyà.

¹⁰ Ádi sá-xiníndísá-ní ñà-ñùhù saín vida xi ini Yuamánì', te ñuhù stnà vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí' xì-nsiá, màdìá inì-ni mií ndacú inìà, vàchì ini anímè iá Yuamánì', te divi-ya nduú ana quidà-xì obra ndiaha xì-yá (xini-nsiá). ¹¹ Cunindísá-nsiá ñà-ñùhù

vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísá-nsiá mate sàni cachí xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindisá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha ni quide. ¹² Ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísá ndisa iin nèhivi yùhù, dandu vátuni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátuni quida stná-nè, vächi icúmí nùhì ndé iá Yuamání'. ¹³ Te nsidaa ñà-nduá ni cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nìhì Yuamání' tñùfuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. ¹⁴ Ndéni iñàha ni cui ni cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa ni quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xi-yá quixi

¹⁵ Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùù-nsiá. ¹⁶ Icúmí cacán tàhvi stnàl nùù Yuamání', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-icúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. ¹⁷ Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisí ñà-ndacuisí cachí-yá. Nèhivi dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nìhì-né Yà-ì mà, vächi có-tùí-yá nùù-né, te ni có-ináhá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ináhá-nsiâyà, vächi sà-íà-yá cutnàhá-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yá yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. ¹⁸ Yùhù, mà cuáhi ndòo penchi-nsiá, vächi icúmí naxicocuñin ñà-coi xì-nsiá.

¹⁹ Làcà sacu tiempu, dandu mà cúni gá nèhivi ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátuni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itíacul, te sàhà ñà-itiacul, ñàyucànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. ²⁰ Na sàá quiví yucán, dandu cundaà vaha inì-nsiá ñà-iin-ni nduí xì Yuamání', te cundaà stná inì-nsiá ñà-sà-íà stná mii-nsiá ini anímè, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnàl.

²¹ Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néa cumplir, divi nècuàchì mà nduú ana cuú ndisa ini-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamání' cuu stná ini-yá sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná ini sàhà mii-né, te datú nansa nduú modo xi nùù-né.

²² Daaní, ni càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdì Judas Iscariote, te dohó ni cachí-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿ìndù chuun cuisí nùù nsiùhù icúmí-ní datú-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿ìndù chuun mà quidá-ní ducán xì dava ga nèhivi ñuhiví?

²³ Dandu ni cachí Jesús xì-né:

—Nèhivi cuú ini-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí xì-né. Dandu Yuamání', icúmí stná-yá cuu ini-yá sàhà-né, te sàà-nsi nùù-né ñà-cundoo-nsi ini anima iin iin-ne. ²⁴ Doco nècuàchì có-cuú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdì ini-ni mí ndacú ini cachí ñà-jaàn. Còo, Yuamání' nduú ana chítñuní inì-xi ñà-nduá cachí xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachí xì-nsiá mientras ía ve xì-nsiá yohó. ²⁶ Doco ía inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamání' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ì mà, icúmí-yá chinaha-yá mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yá mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachí xì-nsiá.

²⁷ Mate cùhin, doco sàhà yùhù vátuni cundoo-nsia contentu, divi nacua ié' contentu, ducán sáhatahvi stnàl mii-nsiá ñà-cundoo stná-nsiá contentu. Mà quidé na quidá nèhivi ñuhiví yohó, díin modo ndoo díi-né. Còo, màsà nácání inì-nsiá sàhà ni-iñàha, ni màsà yúhí-nsiá. ²⁸ Vichí sàni inini-nsiá ni cachí ñà-icúmí nùhù xìqué, dandu naxicocuñin. Te nú ni cuú vaha ini-nsiá sàhí ni cùí, dandísá cudíi gá inì-nsiá ñà-nì cachí icúmí nùhì ndé iá Yuamání', vächi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitñuhi xì-nsiá palabra yohó

sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachì xì-nsiá, vətùni cunindisá víi-gá-nsiá.

³⁰ 'Pues vichi, mà càhàn cuàhà gué' xì-nsiá, vàchi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùu nèhivì ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quidea sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhivì ñà-cùu ndisa ini sàhà Yuamáni', te cuní quidandise ñà-nduá ni dandácú-yá nùí. Ñàyùcànduá, ndacuita-nsia cùhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò si-uva

¹ Ñà-ndàà nduá, ducán ié' xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni', nahi nècuàchi ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vàchi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídià, tànhdèà. Te nú cuàha-si nùu ndahà-nú, dandu tànhdè ndodò iin ian ndundoò sàhà-ñá chicá más quisi vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamáni' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xì'. ³ Ñàyùcànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnu vaha ini-nsiá yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vàchi ducán iá' na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá' ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisi vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnu vaha ga ini-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vaha.

⁵ Ñàyùcànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsiá, dandu vətùni quida stná-nsiá cuàhà gá ñà-vaha. Doco nú màsà chindéí mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-iñàha. ⁶ Doco iin nèhivì, nú có-cuní-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tànhdè, vàchi dítá-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà queá ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-nduá cachì xì-nsiá, dandísá, vətùni càcàn tàhvì-nsiá nùu Dios ndéni iñàha nì cué, te nihì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vaha nihì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tñùñuhu xì Yuamáni' quee, te sàà stná-nsiá cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn vùí xì'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamáni' sàhí, divi ducán cuú stná ini sàhà mii-nsiá. Ñàyùcànduá, iin-ni ni cundóó mání-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chívaha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo maní-nsiá nùí. Vàchi yùhù, chívaha stná ñà-nduá cachì Yuamáni', ñàyùcànduá màni gué' nùu-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá ni cúdî stná ini-nsiá nacua cudî ini yùhù, vàchi cuní' cundoo-nsia contentu nicanicuahàn. ¹² Ñà-yòhó nduá dandacuí nùu-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní' quida stná-nsiá.

¹³ 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vaha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchi xíndoo vaha-xi nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

¹⁵ 'Vichi mà cáhí gué xì-nsiá ñà-nduú-nsiá ana xinúcuáhí uun nùí; còò, amigo-xi cachì xì-nsiá, vàchi iin ana xinúcuáhí uun nùu lamú-xi, có-cundàà ini-nè nansa nacáni ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni

cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cachi Yuamáni' xí, ñàyùcànduá, nàhà xicà, amigo-xi sànduú-nsiá.

¹⁶ Cunaha-nsiá, màdì mii-nsiá nì nácàxin-nsia yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùní inì ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsia cuàhà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndutà. Dandu nsidaa ñà-nduá nì càcàn tàhvi-nsiá nùu Yuamáni', te ndácùcahan-nsiá quivì, seguru nihì-nsiáña.

¹⁷ Ñà-yòhò nduá dandacuí nùu-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñùhù dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-nduú nèhivì xí-yá, vèchi nì cóni xiñùhù stná-nè mii-yá

¹⁸ 'Na xiní-nsiá xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñùhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xinì ùhì stná-nè. ¹⁹ Doco nú iin-nì nì cúnìhnù stná ini-nsiá na nihnú inì mii-nè, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cuf. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nùu nsidaa-nè, te ñàyùcànduá xiní ùhì-nènsiá, vèchi có-nìhnù gá ini-nsiá nahi mii-nè. ²⁰ Doco xiñùhu nsinuu ini-nsia nansa nì cachi xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí inì iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùu lamú xi-tè. Vèchi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-nè. Te nú nì chívàha-ne ñà-nduá nì cachi yùhù nì cuf, dandísá chivàha stná-nè ñà-nduá cachi mii-nsiá. ²¹ Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñà nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínahá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vèxi.

²² 'Nú màsà quésáì ñuhivì yohó càhìn xì-nè, dandu mà cúnsidá cuàchi-ne nì cuf. Doco vichi có-nànìhì gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ²³ Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. ²⁴ Cuàhà milagru sàni quide nì xini-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndudávamá xì ñà-nduá sàni quida yùhù. Te nú màsà quidé milagru mà, dandu mà cúnsidá cuàchi stná-nè nì cuf. Doco vichi sàni xini-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyùcànduá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. ²⁵ Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñà nì cuú ndisa ñà-nduá cachí nùu tutu ìi xì-nè ndé cachá: "Nì xinì ùhì-nè yùhù, mate còó nì-ìñàhà disàhà-xí nduá".

²⁶ 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nùu Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu Ìi ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisì nihnú ini-yá. Nùu Yuamáni' icúmí-yá quee-ya quixi-ya ñà-datnùu ini-yá mii-nsiá sàhí. ²⁷ Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nèhivì sàhí, vèchi ndè quivì primeru xicánúu-nsiá xí'.

16

¹ 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñà màsà nàxícócuñ inì-nsiá. ² Vèchi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-nè mii-nsiá nùu veheñùhu xi-ne. Te vèxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cudùfì gá ini Dios nú nì cahní-nè mii-nsiá. ³ Doco sàhà-ñà có-ínahá-nè Yuamáni', te nì có-ínahá stná-nè yùhù, ñàyùcànduá icúmí-nè quida-ne ducán. ⁴ Doco vichi sàni cachitnùhì xi-nsiá sàhà nsidaajàn, te sàhámà quivì cuu xi-nsiá ducán, vètùnì nsinuu ini-nsiá ñà-divì ducán nì cachi xi-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu Ìi xí Dios quida-ya

'Cóni càchitnùhì xi-nsiá palabra yohó antes, vèchi yohó ié' cutnàhí xi-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhì nùu mii-yá ana nì techuun-xí vèxi. Te ni-iin-nsia có-ndacàtnùhù-nsiá nùu índù cùhìn. ⁶ Doco ñà-nì cachì xi-nsiá ñà-nduá nì cachì, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá,

ñà-ndàà nduá, chicá ndiaha icúmí quea nù-nsiá nú sàcuàhìn, vèchi nú màsà cùhìn, dandu mà quíxí mii-yá ana icúmí chindee xi-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndàà ini-yà nèhivì ñuhivì sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹Claru icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì mà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-cò-xíníndísà-né yùhù. ¹⁰Te icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vèchi yùhù, mànuhì' nùu Yuamáni' (íá ansivi), te mà cúní gá-né yùhù. ¹¹Daaní, icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vèchi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhivì yohó ñà-icúmí-sì cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹²Cuàhà gá ñàha cumàni gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vèchi tàñáha ga cui mànuhì ini-nsia. ¹³Doco después icúmí quesaa Espíritu Ìi, te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yà. Te icúmí-yà chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñà vátuni cundaà ini-nsia nsidaa ñà-nduú ndisa palabra ndácuisi. Vèchi màdi ini-ni mii-yà ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còò, cuisì cachi-yà ñà-nduá iníni-yà cachí (Yuamáni'). Te icúmí-yà cachitnùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vèxi xì-nda. ¹⁴Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xì; vèchi nùu yùhù icúmí-yà ñà-nduá ñà-ndiaha ìi xì, te datnùu-yà sàxínitnùnì-nsiá. ¹⁵Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamáni', divi stoho stná nduí. Ñàyucànduá cachí' xì-nsiá ñà-icúmí Espíritu Ìi mà ñà-nduá nsidaa ñà-nduú ñà-ndiaha ìi xì, dandu datnùu stná-yà sàxínitnùnì mii-nsiá.

Ícúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-né ndudii ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúní gá-nsiá yùhù. Vèchi mànuhì' nùu Yuamáni'. Doco sacù-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷Ñàyucànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùu-né, cachi-nè:

—Ndíá nduá cuní cachi-yà ñà-sacu gá tiempu, te mà cúní gá-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndàyá, nì cachi-yà; te cachí stná-yà mànuhù-yà nùu Yuamáni-yá. ¹⁸Pues ¿ndíá nduá cuní cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gá tiempu coo ga-yà yohó? Cò-cùndàà ini-ndà nansa cuní cachi ñà-jaàn —nì cachi-nè.

¹⁹Daaní, Jesús, ñà-sà-ínahá-yà cuní-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yà sàhámà, ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cuní-nsiá ndàcàtnùhù-nsiá nùu sàhà ñà-nduá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúní gá-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰Ñà-yohó cachitnùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnì ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhivì, còò. Ícúmí-né cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán nì cùndóó-nsiá tnùnì ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùu-nsiá, te ndudii tú ini-nsiá. ²¹Iin nècuàchì ñàhà, nú sàni sàà hora tùinuù mée xi-ne ñuhivì, dandu yáha ga cuhúun ini-nè, vèchi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tùinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vèchi cudí gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²²Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuàhà gá cuhúun ini-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudii tú ini-nsiá. Te ni-iin nèhivì, mà cúí cadi-nè nùu ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ Quiví yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsiá ni-íñàha núì, vâchi cuisí icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quiví na xícàn tàhvi-nsiá nùu Yuamáni', dandu nihí-nsiá nsidaa ñà-nduá xícàn-nsiá. Palabra ndacuisi nduájàn. ²⁴ Tãñáha ga ndacùcahan-nsiá quiví na xícàn tàhvi-nsiá íñàha. Doco vichi ní cãcàn tàhvi-nsiá ducán, te nihí-nsiáñà, dandu chicá cudíi ini-nsiá.

²⁵ Ndé vichi cuisí puru ejemplu-ní nduá ní nacani xí-nsiá. Doco vâxi iin quiví, dandu mà nácání gué' ejemplu xí-nsiá, vâchi claru icúmí cachí xí-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdi yùhù cãcàn gué nùu-yá sàhà-nsiá, cachí'. Còó, cuisí quiví yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cãcàn tàhvi-nsiá). ²⁷ Vâchi cuú ini-yá sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísá stná-nsiá ñà-nùu mii-yá ní quixi. ²⁸ Vâchi (ñà-ndáa nduá), nùu mii-yá ní quixi ní quesai ñuhiví yohó; te vichi icúmí nacoi ñuhiví yohó, te nùhí nùu-yá.

²⁹ Dandu ní cachi nècuàchè dacuahá-yá xí-yá:

—Vichi ndisa, claru cãhàn-ní. Màdi ejemplu uun nduá cachí-ní vichi.

³⁰ Vitní sàni sàa-nsí ní cundaà ini-nsí ñà-ínáhá-ní nsidanicuú íñàha. Te mate tãñáha ga ndacàtnùhù-nsí nùu-ní sàhà íñàha, (doco vâtùni cachí-ní xí-nsí). Ñâyùcànduá vichi xiníndísá vâha-nsi, ñà-ndáa nduá, nùu Yua-nda Dios ní quixi-ní.

³¹ Dandu ní cachi Jesús xí-né:

—¿A ndísá xiníndísá vâha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vâxi iin tiempu, dandu cuitiá nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindái nacoo-nsia. Te vichi sàni sàa stná tiempu mà. Doco màdi ndisa ndòo mí; còó, vâchi cutnáhâ stnái xí Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachí xí-nsiá sàhà-ñá ní cúndóó-nsiá contentu ñà-nihnú vâha ini-nsiá yùhù. Te mate quidá quíni xí-nsiá na ndoó ñi-nsiá ñuhiví yohó, doco màsà cùhúun ini-nsiá sàhájàn, vâchi yùhù, sàni cundeí nùu nèhiví malu ñuhiví yohó.

17

Nansa ní xicàn tàhvi Jesús sàhà nèhiví xí-yá

¹ Na ní nsíhi ní cachi Jesús nsidaájàn, dandu ní ndacoto ndiaá-yá ansivi, te ní cachi-yà xí Yuamáni-yá:

—Cãhìn xí-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàa hora. Te yùhù ana nduú Dèhemani-ní, xíquèn ñà-ní tàvâ-ní tñùñuhu xí nùu nèhiví ñuhiví, dandu vâtùni quee stná tñùñuhu xí mii-ní quide. ² Vâchi sàni chitnùni iní-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nèhiví. Dandu nèhiví ní chitnùni iní-ní cunduu nèhiví xí, nihí-né vida ndiaha nicanicuahàn núì. ³ Te ¿indú modo nihí-né vida ndiaha ma? Cuisí sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xí stná yùhù Jesucristu, vâchi mii-ní, ñà-ndacuisí mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana ní techuun-ní vâxi ñuhiví.

⁴ Vichi sàni dàxínui chuun ní dândacù-ní núì quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tñùñuhu xí-ní. ⁵ Ñâyùcànduá, vichi xíquèn nùu mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnahí xí-ní, te ducàn quee más gà tñùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùu-ní xí tñùñuhu xí nacua ñsa le antes na táyoo ñuhiví.

⁶ Mii-ní, ní nacàxin-ní dava nèhiví ñuhiví yohó, te ní chitnùni iní-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí. Te yùhù, sàni dàtú nùu-né nansa íá-ní. Nèhiví xí mii-ní ní sanduu-ne, dandu ní chitnùni iní-ní ñà-cunduu-ne nèhiví xí yùhù. Te vichi sàni chivâha-ne palabra xí-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa íñàha ní sàhatahvi-ní yùhù, sà-ínáhá-né ñà-nùu mii-ní ní nihí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha ní cachí-ní xí', sàni cachi stnái-ñà xí-né, te mii-né, cudíi

ini-nè xî palabra mà, te cundáa vâha ini-nè ñâ-nùu mii-ní nî quei vâxi, vâchi xinîndisâ-né ñâ-divi mii-ní nî techuun-xî nî quesai ñuhiví.

⁹ Vichi xícàn tâhvi nùu-ní sâhâ-né, màdì sâhâ dava ga ñehiví ñuhiví, còo, cuisì sâhâ ñehiví nî chitnùnî ini-ní cunduu ñehiví xî; vâchi ñehiví xî mii-ní xînduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa ñehiví-xî, ñehiví xî mii-ní nduú stná-nè. Te ñehiví xî mii-ní, ñehiví xî yùhù nduú stná-nè, te sâhâ mii-né sâni quee más gà tñũuhu xî.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóo gué ñuhiví yohó. Icúmî nasai nùu mii-ní ana nduu Yua í Ndiahí. Doco ñehiví nî sâhatahvi-ní yùhù, yohó icúmî-né candòo-ne. Ñâyùcândüá, sâhâ poder xi-ní cundiaâ-ní nsidaa-né sâhâ-ñâ iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xî yùhù, iin-ni xînduu-nda. ¹² Na íá ve xi-né ñuhiví yohó, nî sandiaî-nè xî poder xi-ní. Te nsidaa ana nî dayâha-nî nùu, iin-ni ndiaâ vâhi-né, cóni ndâñúhî ni-iin-ne. Cuisì imindaa tè-de por sí icúmî ndañuhu, vâchi ducán icúmî coo sâhâ-ñâ nî cuú ndisa ñâ-ndûá cachí nùu tutu ì sâhâ-té.

¹³ 'Te vichi sâmanasai nùu-ní. Doco ñâ-yohó nduá cachí na íá ve ñuhiví yohó sâhâ-ñâ nî cundóo ñehiví-xî contentu nacua íá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sâni cachitnùhî xi-né palabra xi-ní. Doco ñehiví dava ga, xiní ùhî-ñané sâhâ ñâ-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchìmâ. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná ini nahi ñehiví ñuhiví. ¹⁵ Te có-xíquèn ñâ-tavâ-nínè ñuhiví yohó. Cuisì xíquèn-ñâ cundiaâ-nínè ñâ-mâsâ dáca ñâ-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú ini nahi ñehiví ñuhiví yohó, ñâyùcândüá, stná ñehiví-xî, có-nìhnú gâ stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ 'Daaní, xícàn tâhvi stnáî ñâ-nî chináhâ-nínè ñâ-nduú palabra ndâcuisì, te ducán sââ-nè cunduu-ne ñehiví nìhnú í ini-xi. Te palabra sâni cachí-ní, divi ñâ-jaân nduú ñâ-ndâcuisì. ¹⁸ Nacua nî techuun-ní yùhù nî quesai ñuhiví yohó, ducán quidá stnáî, techuún mii-né ñâ-cùhùn-nè (câhàn-nè xi) ñehiví ñuhiví. ¹⁹ Te sâhâ ñâ-vâha xî mii-né ié' dispuestu quide nsidaa chuun ì (íá gà quide), dandu vâtùni sââ stná-nè cunihnu ì ini-nè nú sâni chivâha-ne ñâ-nduú palabra ndâcuisì.

²⁰ 'Doco màdì cuisì sâhâ ñehiví yohó xícàn tâhvi. Còo, vâchi icúmî mii-né câhàn stná-nè xî ñehiví dava ga, dandu cunindisâ stná nècuàchìmâ yùhù. Ñâyùcândüá, sâhâ nècuàchì yucán xícàn tâhvi stnáî.

²¹ 'Daaní, xícàn tâhvi ñâ-nahi iin-ni ñehiví nî cundúu nsidaa nècuàchìmâ, te iin-ni nî cundúu stná anima mii-né xî anima ndohó, nahi mii-ní xî yùhù, iin-ni xînduu-nda: íá-nî ini animé, te yùhù, íá stnáî ini anima mii-ní. Ñâyùcândüá xícàn tâhvi ñâ-iin-ni anima nî cùcúmî nsidaa-né, dandu vâtùni cunindisâ ñehiví ñuhiví ñâ-divi mii-ní nî techuun-xî nî quesai ñuhiví. ²² Te nacua nî chitnùnî ini-ní ñâ-coo tñũuhu xî yùhù, ducán sâni ñihitâhvi stná mii-né cucumi-né tñũuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xînduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, íá-nî ini animé, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xî ndohó. Te ducán icúmî ñehiví dava ga ñuhiví cundaâ stná ini-nè ñâ-divi mii-ní nî techuun-xî vâxi, te cundaâ stná ini-nè ñâ-cuú stná ini-ní sâhâ ñehiví-xî nacua cuú ini-ní sâhâ yùhù.

²⁴ 'Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nî chitnùnî ini-ní cundoo ana cunduu ñehiví xî. Ñâyùcândüá, yùhù cuní sââ stná nsidaa nècuàchìmâ cundoo-ne ndé cuâhîn coi sâhâ-ñâ iin-ni cutnahâ-né xî', te cundehè-né nansa íá tñũuhu ndiaha nî sâhatahvi-ní yùhù, vâchi ndè antes na tàyôo ñuhiví, iin-ni cuú ini-ní sâhí. ²⁵ Mii-ní, ndâcuisì nìhnú ini-ní. Doco ñehiví ñuhiví, tàcùnî-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhí mii-ní. Te ñehiví cutnahâ xî yohó, sâni cundaâ stná

ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dàtúí nùù-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivì nùù-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa nì tniì-tè Jesús

¹ Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnáhâ-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-né indù iá huertu mà, vâchi cuàhà xichi sàhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñâyücàndüá, nì saca nècuàchìmà itnii soldadu, te nì nihì stná-né itnii policia nùù dùtù xícusahnù xì nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xì nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhâ-té lámpara xì nù-ñùhù xíxìn, xì stná càa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhâ-yá nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xi-yá, nì quee-ya nì sànhìcùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

⁵ Te nì cachi-te xì-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnáhâ-né xì nsidaa tèmà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihì nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma candüá-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-té:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachi xì-nsiá, yùhù nduí. Ñâyücàndüá, nú yùhù nchìcùn-nsiá, nacoò-nsiá nèhivì xí yohó nì nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhâ-ñá nì cuú ndisa ñà-ndüá nì cachi-yà ñà-còò nì-iin nèhivì xì-yá nì ndánùhù, nì-iin nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu nèhivì xì-yá, cóni ndáñùhù-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xi-ne, te nì canì-ne iin mozo xì dùtù cusáhnù, nì sahnde ì-né tùtù nècuàchìmà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní, vâchi yùhù, icúmí yàhi ñà-ndüá nì chitnùnì ini Yuamáni' cuu xì.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnù

¹² Dandu capitán yucán, xì soldadu xì-tè, xì stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chicuhni-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá nùù nècuàchì nani Anás, vâchi dïdo dùtù cusáhnù cuià yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù cusahnù-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana nì càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vâxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhâ-nè dùtù cusáhnù. Ñâyücàndüá, na ní dáyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu nì quihvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, nì ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma.

Ñâyùcànduá, vâxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te nì càhàn-nè xì ñahà chiì ndiaá yehè mà áma dáyâha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu nì cachi-ña xì Pedro:
—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te nì cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policia. Te nì xicùn-té iin ñuhu tnuù ñà-nadaà-té, vâchi cúvìxin ga. Te yucán nì tnatuu stná Pedro, iin-né nadaà stná-nè.

Nansa nì ndàcàtnùhù dùtù cusáhnù nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñâyùcànduá, nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachì, te ini stná veheñùhu cahnù ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còó ni-ñàha ni chináhá dèhí. ²¹ Chicá vâha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mii; nùù nèhivì nì inini xì ñà-nduá nì cachi chicá vâha, vâchi mii-né ináhá-nè ñà-nduá nì cachi.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policia, te na ní cachi Jesús ducán, dandu nì canì-tè nùù-yá, cachí-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-té:

—Nú cónì càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachi-ní xì 'índù palabra cónì càchì vii'. Doco nú còó ni-ñàha ni càhàn quini, dandu có-ìcúmí-ní canì-ní yùhù.

Nansa nì nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu nì dáyâha Anás mà-yá cuàhàn-yá ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-yá cuàhàn-yá.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadaà-né. Dandu nèhivì itá yucán, nì ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xí Jesús?

Dandu nì nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachí-nè:

—Còó, màdi yùhù.

²⁶ Daaní, nì càhàn inga mozo xì dùtù yucán, divi tnahà tiàa nì tàhndè tùtnù-xí; te nì cachi-te xì Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xinì iá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu nì cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà nì xito lehe.

Nansa nì dáyâha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, nì saca-tèyá nì caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xì-yá ndé vehe gobernador, te yucán nì dáyâha-tèyá ini vehe. Iin vâa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cónì cá-quìhvi-tè vehe yucán, vâchi nú ni quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacua cachí ley xi-ne), te mà cóó gá permisú cuxi-tè ñà-nduá xixi-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, nì quee-tè fuera vâxi-tè ndé itá ana nì casaà mà, te nì cachi-te:

—¿Ndíá nduá nì quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu nì cacachi-te xì Pilatu:

—Nú nì cúndúú-né iin nècuàchì cónì quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cúndácá-nsínè quixi nùù-ní.

³¹ Dandu nì cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco ni cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sàha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán ni cacachi-tè sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá ni cachitnùhu Jesús na ní cachi-yá nansa icúmí-yá cui-yá. ³³ Daaní, ni nansihvi Pilatu vehe-tè, te ni cana-tè Jesús, ni cachí-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—¿A mii-ní ni nacani inì-ní ndàcàtnùhù-ní nùì ducán, te ò inga nèhivì ni cachi xi-ní ducán?

³⁵ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—Yùhù, có-ndúì iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchì ñuu-ní xi dùtù xícusahnú nduú ana ni dáyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi ni quida-ní?

³⁶ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúì, có-ndúá ñuhivì yohó, vàchi nú ñuhivì yohó ni cundúá, dandísá icúmí nèhivì-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xí' sàhà-ñá màsà yáhi ndahà nècuàchì raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúì, tucu iá', mà ndúdává xí ñuhivì yohó.

³⁷ Ñàyücàndúá, ni cachi tu Pilatu xi-yá:

—¿Àsù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xi nèhivì ñà-ndúú palabra ndàcuisì, ñàyücàndúá ni quesàì ñuhivì yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xi palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xi ñà-ndúá cachí'.

³⁸ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa ni dándàá Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, ni nsihi ni cachi Pilatu ducán, dandu ni quee-tè inga xichi ni càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sàni càhàn xi nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ndácùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dañà iin tè-ndiádì cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyücàndúá, vichi ¿a cuní-nsià dañà nècuàchì yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu ni càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còò, màdì nècuàchì jaàn cuní-nsi dañà. Barrabás chicá vàha ni dáñà —ni cacachí-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuìhnà nduú Barrabás mà.

19

¹ Daaní, ni dándàcú Pilatu nùù soldadu, te ni tavà-téyâ iladú, ni sahnì cuií-teyá xi iin chirrión. ² Dandu ni quidavàha-tè iin sicàtè iñù, te ni chinacaà-teá dìni-yá. Te ni chindixi stná-teyá iin capa moradu. ³ Dandu ni catnàtuu-tè nùù-yá, (ni sàcùndiax-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, seño! ¡Vichi ndisa, sàni sàcùnduu-ní rey xi tè-raza Judea! Dandu ni cacani-tè nùù-yá.

⁴ Daaní, tucutu ni quee Pilatu nùù nèhivì ndiatú yucán, cachí-te xi-nè:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndácùhin.

⁵ Ñàyùcàndúá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú díní-yá sicaté iñù mà, te ndixí stná-yá capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa nèhivì ndoó yucán: —Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

⁶ Daaní, dùtù xicusahnú, xì stná policía, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchìca cruz nì cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xì nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còò, vèchi còò cuàchi-ne nì ndácùhin.

⁷ Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsí iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemaní Dios.

⁸ Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhí-te, ⁹ te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yà.

¹⁰ Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ínahá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahní mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

¹¹ Dandu nì cachi-yá xì-tè:

—Nì còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhà mà tiàa nì dándàcù quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yá.

¹² Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyá, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú nì dañà-ní Jesús jaàn, dandu nàhà claru có-nduù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vèchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xini ùhì stná-nè rey cahnú César.

¹³ Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándáa-te chuun. Te silla mà, iin-nu dìquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. ¹⁴ Te sàni cahnì quivì yucán, divì quivì nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivì yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iin nècuàchì nduú rey xi-nsia.

¹⁵ Doco ndee ní càna nsidaa nèhivì mà:

—¡Còò! ¡Nì cui-nè cuní-nsí! ¡Cahnì-nínè! ¡Nì màcùtuu-ne nchìca cruz!

Dandu cachí Pilatu xì nsidaa-né:

—¿A ndisá cuní-nsiá cui rey xi-nsia nchìca cruz?

Te nì cacachi dùtù xicusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divì nduú César.

¹⁶ Ñàyùcàndúá, nì candisá Pilatu ñà-nduá xícán nècuàchì mà; nì dándàcù-te nì cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xì-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

¹⁷ Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsì Calvariù. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. ¹⁸ Te yucán nì cachituu-téyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùì stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xì.

19 Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchí: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”. 20 Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vâchi lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn nì tiaa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. 21 Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachí-nè:

—Màsà cachí palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vâha tiaa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

22 Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-nduá sàni tiaa, ducanicoá

23 Daaní, nì nsìhi nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùu nsìcúmì-té. Chii chiá nì nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vâchi iin-ni cahnú nì cuàhà; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. 24 Ñàyùcànduá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácúachí-ndáñâ. Chicá vâha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver ìndù-té nihì xì ñà-nduá ndìxí”. Ñàyùcànduá, ducán nì caquida soldadu mà.

25 Daaní, sàhà cruz xi-ya iín stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihí Cleofas; te yucán iín stná María Magdalena. 26 Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iín stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehè-ní mamá, jaàn iín dèhe-ní.

27 Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehè-ní, jaàn iín mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

28 Daaní, ináhá-yà ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá nì cachi tutu ì, ñàyùcànduá, nì cachi-yà:

—Xihì tècuí.

29 Te yatni uun yucán iín iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcànduá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùu yuhù-yá 30 nì sihivì-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichi ndisa sà-lá.

Te nì nàcùndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxì Jesús

31 Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòo nsidaa nsìi ma nchìca cruz, vâchi vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xi-né. Ñàyùcànduá, nì ca-xicàn-nè favor nùu Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iín iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cúí yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùu cruz. 32 Ñàyùcànduá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquísàhà iin tiaa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. 33 Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcànduá, cóni sáhnù gà-te iquísàhà-yá.

34 Doco iin soldadu mà, nì dàquhvi-tè lanza xi-tè diin tìxì-yá, te nì dàñà nì-yá xì tècuí. 35 Yùhù nì xini nsidaájàn, teayùcànduá nacánì xi-nsiá sàhà.

Te ñà-ndácuisì nduá cachí. Yùhù ináhí, te cachítnùhu ndai xì-nsiá sàhà-ñá ní cúnindisá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùu tutu ì ndé cachá': "Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù". ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùu tutu mà, ndé cachá': "Icúmi nèhivi cuni-nè mii-yá ana nì dàquìhvi-tè (càa) ìcà-xí".

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsihamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùu Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchìmà, te nduú stná-nè iin nèhivi xí Jesús, doco chidèhé-nè, vàchi yúhí-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-ntuu nì sàhàn nì xicàn permisu nùu Pilatu nanihi-ne iquicúñú-yà. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcànduá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquicúñú-yà. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuú visita ndé iá-yà. Te vichì nihí-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñú-yà nùu cruz, te nì chidúcùn-neyá xìcoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vàchi ducán nduú estílu xì nèhivi raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tátá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tãñáha ga cundùxin ni-iin nsií-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quìvi descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcànduá, ini cueva yucán-ní nì chindùxin-neyá, vàchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quìvi primeru semana, (divi quìvi domingu) vaxi María Magdalena cueva ndé ìndùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnù ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcànduá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sácùndùxin-ya. Te có-cùndáa ini-nsi ìndù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcànduá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhà-né nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcànduá, dihna nècuàchìmà nì sàà-nè nùu cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé xìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne ini-xi. ⁶ Daani, nchìcùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne ini-xi, te nì xini stná-nè itánduhù xìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idàhvi nùu-yá, doco có-ìndúhá xì xìcoto dava ga; iladú ìndúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco nì mii-né nì stná Pedro, tãñáha ga cundaà ini-nè nansa cachi nùu tutu ì ndé cachí icúmi-yá natiacu-yá. ¹⁰ Daaní, ndúi-nè mànhù-né vehe-ne.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (nì sàà) stná María. Te vichì iin-né fuera sacú-né. Te nì nacàhnu ndee-ne, nì xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán nì xini-nè ndoó ùi ángel xì Dios lugar ndé nìsa induhù Jesús, iin-ne ndé nì sanduu òni-yá, te inga-nè ndé nì sanduu sàhà-yá. ¹³ Te nì cachi ángel mà xì María:

—Señorita, ¿Índù chuun sacù-ní?

Dandu cachí-nè xì nècuàchì mà:

—Vàchi sànhí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndàà inì índù cuàhàn-te xi-yá.

¹⁴ Dandu nì ndecoto María ladu yàtà-né, te nì xini-nè yucán iín mii-yá, doco cóni nácuní-nèyà nduú-yá Jesús. ¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Señorita, ¿Índù chuun sacù-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, nì tuxi ini-nè ádi té-ndiáá yutnú tàtà iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní nì tavà-níyà, dandu cachi sacù-ní xì' índù nì sànhí-níyà, te cùhìn naquihìn-yà.

¹⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡María!

Dandu nì naxicocuíñ-nè ladu yàtà-né, te nì cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndüá cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùu Yuamáni'. Còó. Cuahán-ní, cachitnúhu-ní xì nèhivì xí, vàchi nahí ñani xínduu-ne. Te cachi-ní xì-né ñà-ícumí nani nùhì nùu Yuamáni'. Te cunaha-nsiá, Yuamáni mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvi yùhù nduú-yá, nacua nduú stná-yà ana càhvi mii-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn María Magdalena mà nì cachitnúhu-ne xì dava ga nècuàchì dacuahá-yá, nì nacani-ne nansa nì xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó nì cachi-yà xì-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá

¹⁹ Daaní, na ní cuñaà quivì domingu mà nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Te nì nacadi vaha-ne yehè, vàchi yúhí-nè nèhivì dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iín cachí) nì sàcuíñ Jesús dava mahí-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cùndóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì dàcùnì-yànè ndahà-yá xì diìn tixì-yá. Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì cudü inì-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ²¹ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-né:

—Contentu nì cùndóó-nsiá. Nacua nì techuún Yuamáni' yùhù nì quesai, ducán techúñ stnáì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, nì sivi tàchì-yá nùu nsidaa-né, te nì cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu Ì inì anima-nsiá, cachí! ²³ Nú nì cuicáhnü inì-nsia sàhà cuàchì nèhivì, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnü inì-nsia sàhà-né, dandu iá ì cuàchì-ne —nì cachi-yà.

Nansa nì sàà Tomás nì xinindisá-né ñà-nì natiacu Jesús

²⁴ Doco nùu ùxìn ù nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùu-né. Divi Tomás nduú nècuàchì mà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsì Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahà-yá ndé nì ìhi clavu, te daquìhvi dìñindàhì ndé nì xida mà, te daquìhvi stnáì ndahí ndé (nì nacuehè) diìn tixì-yá, te nú cóó, mà cùñdísè —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa iá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuùin-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu ni cùndóò-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquìhvi-ní dinindàhá-nì, te cundehè-ní ndahí; dandu daquìhvi-ní ndahà-ní diin tixí. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchì gà-ní có-xiníndisá-nì.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vachi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcànduá nì xinindisa-ní. Vihì gá ndiaha cundua nú nì cúnindisá-nsiá mate tãñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá disáhà-xì nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuahà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiáa nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachí nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vachi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùcahan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni ñhì stná-nsiá.

21

Nansa nì ndecunu Jesús nùù usà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnàhà Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnàhà stná Natanael nècuàchì diñúù-xi nani Caná iá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Ni cùhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcànduá, nì sàcùñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni ñhì-né nùù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tùmùù, yucán nì sàà stná Jesús, iin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácùnì-nèyà.

⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni ñhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchì mà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xí-nsiá, dandu ñhì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te ni mà cùì gá tava-né ñunù xì-né ñà-chitu guá cuahà siaca nì ñhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihì nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixì-ne sacù-nè, vachi cuisì sicoto inì-xì ndixì-né. Dandu ní ndàvè-nè mahì tècuì cuàhàn-nè. ⁸ Te después cuàhàn stná dava ga nècuàchì dacuaaha-ma, doco ini lancha cuàhàn-nè, vachi yatni iin-nu nùù ñuhù íchì, nahi 100 metro. Te cahà-nú itácáá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì

yucán ñuhù íchí, te nì xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-itándoo stná siaca chòhò. Te íá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihìn-nsià itnii siaca nì tavà-nsiá.

¹¹ Ñàyucànduá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì ditá-nè ñunù mà nì naxinua ndè nùù ñuhù íchí. Chitu dinì ñunù mà siaca, vèchi ñuhù 153 siaca nahnù. Mate cuáhà gá-sì ñuhù, doco cóni sàchí ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadi inì-nsià.

Te nì-iin nècuàchì dacuaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-nè nùù-yá ana nduú-yá, vèchi ináhà-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tnii-ya pan, te nì dasàn-yáñà nùù-né. Te nì dasàn stná-yá siaca (nì chòhò mà) nùù-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùni xichi nì ndecunu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yá. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yá xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùù nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhà-ní cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachi tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yá xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhà-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachi Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichi váha), na ian ndiaá-ndà rii.

¹⁷ Daaní, ñà-ùni nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñá-ndàà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichì nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùni xichì ndàcàtnùhù-yá a ndísá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyucànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhà-ní. Ñàyucànduá, ináhà stná-ní, yùhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rii xì-ndà.

¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndàà nduá cuáhìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcúndixi-ní sicoto xì-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xì-ní, te cuáhàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahà-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xì-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cùdí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quívì cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xì Dios.

Nansa icúmí cuu xì Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yá ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacucio Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yá sàhà-xí. Te divi nècuàchimà nduú nècuàchì nì ia yatni diin Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchimà nì xini Pedro nchícùn vèxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudí inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quìvì naxicocufìn, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyucànduá, nì xìtià cuentu nùù nèhivì xí-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cónì càchí-yà mà cúí-nè. Còó, cuiisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quìvì naxicocufìn-yà, màsà nácání íní Pedro sáhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchì mà nduú yùhù, te divi yùhù nì tìaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vàchi ináhí cachí ndài xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha íá nì quida Jesús (ñuhiví yohó). Doco nú cuní-ndà tìaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñá nì inicutu ñuhiví, cachí yùhù. Sà-íá.

Chuun Nsiha Nî Caquida Nècuàchì Nî Nihì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa ni quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu ni tiai primeru, nacáníamà sàhà ñà-nduá ni quida Jesús xì ñà-nduá ni chinaha-yà ndè quìvì ni quesaha-yá xì ndé quìvì ni nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñàha ga nùhù-yà, dandu ni càhàn-yà xì apóstol ana ni sàhatahvi-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios ni càhàn-yà xì-né ni dandàcù-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi ni ndoho-ya, te ni xihì-yà, dandu vivu ni ndecunu-ya, te ni xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùù dico quìvì ni ndòò ga-yà ñuhìvì, te cuàhà xichi ni ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduá ni quida-ya sàhà-ñà cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te ni càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìvì Ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, ni cachi-yà xì-né ñà-màsà quée yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachi-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nihitáhvi-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamáni' comprometer, divi ñà-nduá ni cachi stnáì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáá nduá, tècuìf nìsa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhìá tixi sacu quìvì —ni cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, ni nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yá, te ni xicàn tnùhù-né, cachi-né:

—Stoho-nsi Señor, ¿a vichi nacáni inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cò-sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá ìndù iin quìvì, ò ìndù iin tiempu cuu ìñàha. Còò, vachi cuisì Yuamáni' iá ansivi chítmùnì inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá quìvì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìvì ⁹ —ni cachi-yà.

Daaní, indèhe-né ni ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te ni dàhvi-ya nùù-né mahì iin vicò mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indèhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né ni sàculta stná ùì ana ndixín cuxín. ¹¹ Te ni cachi nècuàchìmà xì nècuàchì xì-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús ni xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yá naxicocuñn-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yá naxicocuñn-yà nuu-ya.

Nansa ni quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, ni nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, ni yàha-ne ndé iin vehe idótnahá, ni canana-ne diquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà

nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchìmà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xícàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gà stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataka nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñani, sàhana nì chindee Espiritu Ìì xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divì tiàa nì sacatnahá xì nècuàchì nì tñii xì Jesús. Te ducán nì cuu, vàchi ñà-ndùá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vàchi Judas mà, nisa cutnahá-né xì-ndà, iin-nì chuun nisa quida-nda xì-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tñii-ne dihùn, te sàhà dihùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-né yucán, nì cahnsi ìi-né nì quecoyo ìì sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñàyùcàndùá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cunì cachi quivì mà: “Ìin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vàchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìì ndé cachá: “Ni ndóo nihni vehe-ne. Màsà cúndóo gà nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Ni ndóo chuun xi-ne nùù inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñàyùcàndùá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tñaha-xi-nda cachitnùhu-nda xì nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndà Jesús. Doco icúmì-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahì-ndà dècùèndè tiempu nisa quida ìì Juan xì ndé quivì nì nana-ya ansivì cuàhàn-ya —nì cachi Pedro.

²³ Ñàyùcàndùá, nì catavà-né ùì nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xícàn tàhvì nsidaa-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, inahá-nì nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñàyùcàndùá, nùù ùì tiàa yohó cuàha-nì nsìuhù iin seña ìndù nècuàchì cundehe chuun xi-nì cuenta xi Judas, vàchi nècuàchìmà, sàhà cuàchi-ne, ñàyùcàndùá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-né xì ùxin iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espiritu Ìì xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataka nsihì nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáá nì tiacu-nè ndé diquì-xì ansivi na ian cahá fuerte guá tàchi, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchii ñuhu cuati nahi yáá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo dìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espiritu Ìì xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnùù Espiritu Ìì sàxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-nì, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì víi xì Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataka cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vàchi iníni-né cáhàn nècuàchìmà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataka iníni má. ⁷ Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nsidaa-né, nacáni ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amadí puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichi iníni-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnú cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui

quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùu-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndè religiòn xì raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá càhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vàha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcàndúá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà ini-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùu-né, cachí-nè:

—¿Ndíá nduá cuní cachí ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachí-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachí-nè.

Ñà-ndúá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnáhá-né xì ùxin iin nècuàchì icúmí stná chuun nùu Jesús, te ndee nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachí-nè:

—Mii-nsiá tèt-ndùu ñanitnaha raza-ndá Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn càhìn. ¹⁵ Xíni-nsi tuxí ini-nsia, doco còò. Có-ndúá ñà-xíni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còò, ñà-ndúá càhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-ndúá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachí-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xínu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahví ' nsidaa nèhivì Espíritu Ìi xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíá càhàn ñà-ndùu razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùu-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnù, icúmí quixi stná sàni nùu-nè. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahví ' nècuàchì xinúcuáchí nùu, tiàa-ne te ñàhá-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitáhvi-né Espíritu Ìi xí, dandu càhàn-nè ñà-ndùu razón xi. ¹⁹ Te diquì-xí ansivi icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmí cucuu nìi, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nìi, dandu sàà quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xì quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanitnaha raza Israel, cunini vàha-nsia ñà-ndúá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahi nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhà vàha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xi (Dèhemani-yá) Jesús. Ñàyùcàndúá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-ni nì ndatnùhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchica cruz. ²⁴ Doco nì dånátíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñiáyà nùu tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vàchi có-ndúá ducán ndòo-ya tixi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yà, vàchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xí nicanicuahàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahí sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndúá, cuàhà gá nì cudii ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vàchi mate ni ndúxin iqicuífñùu, doco ináhà iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vàchi dohó sàni cachì xì Dios:

“Ináhí, mà nácóó-ní anímè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsii; còò, yùhù tè-nduú dèhemani-ní, mà cuáha-ní tnani iquicúñú ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-ní dacúdí inì-ní yùhù, vachi seguru icúmí naxicocuñn cundehi nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ Doco ináhá-ndá nì sàà xii-ndàmà nì xihì-nè, ñáni, dandu nì ndùxin-ne, (ináhá-ndá), vachi ñuu yohó nduú ndé índùxin-ne, te ndè vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachítnùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchì mà, ñàyùcànduá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, nì dácùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vaha anima nsii, nì mà tnánì stná iquicúñú-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuáhà Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvi stná-yà Espiritu Ìi xí-yá. Ñàyùcànduá sàni dàquixí fuerte Jesús Espiritu Ìi, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xini-nsiá te iníni-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsi-David (sàna ha ma), tãñáha ga nana ducún-nè ndè ansivi; còò, vachi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xi Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuáhí ³⁵ ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcànduá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, nì cúnáhà vaha-nsia ñà-yohó: mate nchica cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùni inì Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihi nì inini nèhivi cuáhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsi inì. Cuáhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xi Pedro xi dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vaha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xi-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñn inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhii-nsiá, ndacùcahan-nsiá quivi Jesucristu sàha ñà-dúcán ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espiritu Ìi xí-yá anima-nsiá; ³⁹ vachi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà Espiritu Ìi xí-yá nù nì cúníndísá-ndá na caná-yandó. Vátuni nihitáhvi-ndá, mii-nda, xi stná dèhe-nda, xi stná anà-ni nì cui mate xica gá xindoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xi nsidaa nècuàchì mà, vachi cuáhà gá nì càhàn-nè nì dàtúì-ne ichì-yá nùù nècuàchì mà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivi tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vachi malu-nè. Ñàyùcànduá, nacoò-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuáhà gá nècuàchì yucán, nì cudii ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùni mil nèhivi nduú-né, te nì yàha-ne ladu xi nècuàchì xiníndísá. Te divi quivi yucán nì cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-ni nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni mánì ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-ni xicán tãhvi stná-nè nùù Dios.

Nansa nisa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivi dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vachi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru

ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísâ xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-nè, nìsa xichuún tàcá-nèa. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñaha xi-ne, nì dicò-néa, nì tùi dihùn, te nì dasàn-né dihùn mà según iá necesidad nùu iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquívi nìsa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudíi ini-nè, te ndóo vaha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vaha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivi dava ga, cudíi stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñúhù stná-nè nècuàchì mà. Te quívi quívi más gà nèhivi nì càna nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivi xí-yá.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa mà cùì caca

¹ Iin quívi cutnáhà Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñuhu cahnú. Càhùnì nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vachi divi hora yucán nìsa xicàn tàhvi nèhivi nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñuhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquívi nìsa saà nèhivi yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhívi. Ñàyùcànduá, yucán nìsa chicoo nècuàchì mà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchì mà. ⁴ Ñàyùcànduá nì candacoto nècuàchì mà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-nè:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñaha cahan-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-nè:

—Nì còò plata nihí, te nì còò stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndácùcahín quívi Jesucristu de Nazaret, te cachi xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tni-ne ndahàcuàhà tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchì mà. Te vichi duha nì ndufuertè sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quíhvi stná-nè veheñuhu, cutnáhà-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchì mà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchì mà ñà-nduú-né tiàa nìsa ìa Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gà nì ndulocó nèhivi mà, nacání ini-nè sàhà ñà-nduá nì cuu xì tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa ni càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itníí ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivi veheñuhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócò-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivi, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachi-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿índù chuun ndulócò-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe vaha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xì nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còò, màdì sàhà fuerza xì nsiùhù nì nihí nècuàchì yohó caca-ne, te nì màdì sàhà ñà-ìì guá stná-nsi. Còò.

¹³⁻¹⁴ Xii-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi ñà-cucumi Dèhemani-yá Jesús tñùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyaha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà dañà-téyà. Ana ì ndisa nduú-yá, te ndàa cuisì ini-yá, doco (còni ndulócò-nsià), iin tè-sàhmí nì xicàn-nsià dàñà. ¹⁵ Dandu

nì sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiacú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dānātiacú-yà Jesús. Ináhá-nsí, vāchi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nihnú vāha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsí quivì-yá, ñàyùcāndüá nì ndufuertè tiāa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiānè. Náhà xicà sàni nduvāha vāha-ne ñà-nì xinindisá stnà-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihì ini ñà-cóni cundāa inì-nsia nduá, ñáni. Stnà nècuàchi cusáhnù nùu ñuu-ndà, nì cóni cundāa stnà ini-nè, ñàyùcāndüá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vāchi ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchi profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcāndüá, naxicocufin inì-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicun-nsiá ichì mii-yá sàhà-ñà ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vāchi divi-ya nduú ana nì chitnùní ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yá gloria, te yucán icúmí-yá coo-ya ndè cachi sàa tiempu nsida vii-yá nsidaa iñāha. Vāchi ducán nì cachitnùhu nēhivì xí Dios sàhana na ní cāhān-nè nì quida-ya. ²² Vāchi ñà-ndácuisi nduá nì cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacāxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana cāhān cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yühù, ducán icúmí quida stnà ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-ndüá cachi-yá xi-nsiá. ²³ Te nú nì coó iin nècuàchi có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchimà ndañuhu-né ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ ‘Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàhana nisa cāhān cuenta xi-ya, inii dēcuēndè tiempu nisa cāhān Samuel te vāxi duha, nsidaa-né nì cāhān-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dēhe nècuàchi nisa cāhān razón mà. Ñàyùcāndüá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yá tratu xì Abraham, te nì cachi-yá palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ñi cundiatú anima nsidanicuú nēhivì ñuhivì”, nì cachi-yá.

²⁶ Ñàyùcāndüá, dihna ndohó nècuàchi (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vāchi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dēhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndé ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nāxícocufin ini-ndà, te naco-nda ichì malu nchícun-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-ndüá nì cuu na ní cānà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru cāhān-nè xì nēhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchi nduú dùtù ndé itá-né, cutnāhá nècuàchimà xì comandandè ndiaá veheñuhu cahnu-ma, te cutnāhá stnà-nè xì nècuàchi saduceu, ² có-ndoo ini-nè ñà-chināhá Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcāndüá, nì tñii-ne nècuàchimà nì chicadi-ñānè vehecāa, te sàhà ñà-sàni cuaá, ñàyùcāndüá nì candòo-ne yucán ndè inga quivì. ⁴ Doco nècuàchi nì inini nì cāhān Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuāhà-né nì xinindisá-né, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchi tiāa xinindisá.

⁵ Daaní, inga quivì nì nataca nècuàchi cusáhnù, xì nècuàchi sahnù nchichí, xì nècuàchi ley xì veheñuhu, nsidaa-né nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàa stnà dùtù cusáhnù nani Anás, xì stnà Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tñaha dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-né Pedro xì Juan

ñà-cundaca tnahà-né quixi, te ni sàcuìta nècuàchìmà dava mahì-xí. Dandu ni candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachì-nè:

—¿Ana divalor-xi ni càhàn-nsià sàhà-xí ni quida-nsia ñà-nduá ni quida-nsia? ¿Ana dìquìvì-xí ni ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte ni quixi Espíritu ìì xí Dios ini anima Pedro, te ni naxi-conihí-né nùù nècuàchìmà, cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsiá nècuàchì sahnú nchichí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsiá nùù-nsí nansa ni quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa ni nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnahá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana dìquìvì-xí ni ndacùcahan-nsí, te ni nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchica cruz, te ni xihì-yà, doco ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahìchì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian ni cuu xi iin cavà ni cahìchì ini albañil, te después ni sàà ni sàcùndua yùù vicò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sáha xi salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhiví còò inga gà ana dìquìvì-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana ni techuún Dios ñuhiví yohó ñà-dacácu xi-nda, cuisì mii-yá —ni cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, ni xini-nè, có-yúhì Pedro càhàn-nè, te có-yúhì stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-nì dàcuahá cuáhà-né, còò, vachi cóni xíca cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, ni ndulocó-nè, te ni cundaà ini-nè, divi Jesús nisa cutnahá xì nècuàchìmà. ¹⁴ Te tiàa ni nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, mà ni cui ñihindèè nècuàchì Junta mà canicuàchì-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ni dàndacú-né ni cáquéè nècuàchìmà iladu, te ni ndatnuhu nsidaa-nì mii-né, ¹⁶ cachì-nè:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá ni quida-ne, ináhà nsidaa nèhivì ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsi nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítià gà palabra yohó, chicá vaha dayúhì-ndànè ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivì —ni cachi-nè.

¹⁸ Dandu ni cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte ni chinaha-né nècuàchìmà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús, ni màsà dàcuahá gà-nè ni-iin nèhivì sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, ni cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxì ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachì mii-nsiá, te ó ñà-nduá cachì Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhìhin-nsí. Vàchi ndiá ìcà-nsí càhàn-nsí xì nèhivì ñà-nduá sàni xinìnùù-nsí xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsí —ni cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchìmà, chicá ni càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después ni dañà-ñanè, vachi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhì stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vìhìni nacuidà nèhivì cuáhà ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchìmà, naquímánì-né Dios sàhà ñà-nduá ni cuu. ²² Vàchi tiàa ni nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuià xicá-né.

Nansa ni xicàn tàhvi nèhivì xí Dios nùù-yá, cunì-nè nacùahandee ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoó compañeru-nè, te ni cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá ni cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá ni cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te ni nsìhi ni cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-nì ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachì-nè:

—Stoho-nsi Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xì ansivi, ñuhù íchí, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dácáhàn xì iin nècuàchì sàhana cahvi xì-ní, divi xii-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhiví ñuhiví, ¿índù chuun cuadú guâ-nè, te cànàhà guâ-nè dìquì Dios?

¿Índù chuun nacání guâ ini cuàhà raza nèhiví quida-ne ñà-có-ndiàá?

²⁶ Vàchi cuàhà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcuíta listu-te xì dava ga tè-xidandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndàà nduá, vachi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuàhà nèhiví inga nación, vachi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vachi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xícàn tàhvì-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá cáhàn-nè, cuní-nè dayúhí-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xì-ní, te ducán vátun cachtinùhu-nsi palabra ì xì-ní, te mà yúhí-nsi. ³⁰ Xícàn tàhvì-nsí nùu-ní ñà-nì dándúvaha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ì xì-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhiví) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvì-né nùu Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoo-né, te fuerte nì quixi Espiritu Ì xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee ní cáhàn-nè palabra ì xí-yá, cóni yúhí-nè.

Nansa nisa quida nècuàchì xiníndísá, iin-ni cahnú nisa ìa biene xì nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxínítnùnì nisa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísá. Còò ni-iñàha nísá xidáhàn-nè nùu ñanitnaha-ne, vachi iin-ni cahnú-ní nisa ìa nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ³³ Te poder cahnú xì Dios, cuàhà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vachi fuerte nì cáhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùu-né Stoho-ndá Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuàhà stná gracia xì-ya iá nùu nsidaa nèhiví xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñàyùcànduá, cóni quidámànì ni-iñàha nùu ni-iin-ne, vachi nècuàchì nisa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xi, nì dicò-néà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoò-neà nùu nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-neà nùu nèhiví icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vachi quivì mà, iin ana nàcuahandee inì xì-ndá cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-neà. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòa ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nisa ìa iin tiàa nani Ananías xì ñahàdìhí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrà mà nduá nì tniì nècuàchì tiàa ma, te nihí-neà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ian iá nsiha). Te ináhà stná ñahàdìhí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿índù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndé cuní-ní dandahví stná-ní Espiritu Ì xí Dios, vachi nì chidèhé-nì sàhà ñuhù

mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vátùni quida-ní disponer sàhá? Daaní, na sání dicò-níá, ¿amádi díhùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdi nuù nēhivì nì càhàn tnùhù-ní. Còò, nuù Dios nì càhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihì nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinitnùhu ma, nì yuhì cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidùcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdìhí ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nuù-né, cachì-nè: —Cachì-ní xì', ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachì nècuàchì mà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnuhu ndúì-nsiá quida-nsia ducán, a ndísá cuidà ini Espiritu Ì xì Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xì ì-ní, te vichì icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichì duha nì natnahnù stná nècuàchì mà nuù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xini-te, ñàyùcànduá, nì tavà stná-te nsià nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcundùxin nsi-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì yuhì nsidaa nècuàchì xiníndísá ichi-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinitnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nēhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívi nìsa nataca-nè nuù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ní sàxínítnùnì nìsa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nēhivì dava ga, ni-iin-ne cónì sáhandee ini-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácá mà, mate ndeníhí vaha cuahà-né nècuàchì mà. ¹⁴ Te nì sàà nì xiníndísá cuàhà gá nēhivì, tiàa te ñahà-né, nì xiníndísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nìsa tavà stná nēhivì nècuàchì cuhì xì-ne, nì chitánduhù-né nècuàchì mà yuhù ichì, dava-ne nuù cama, te dava-ne nuù yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casi nècuàchì mà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndóo yatni nì caquee cuàhà stná nēhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xícusahnu-ma, yàha ga nì cumbidia ini-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-nduú nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nuù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchì mà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xì Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahán-nsiá cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nēhivì nansa nìhitáhvi-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dándacú-né nuù nècuàchì mà quida-ne. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nēhivì.

Daaní, dùtù cusáhnú, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichì ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè

nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñâyùcàndüá, nì naxicocuñin-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñã-ndáá nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnù, xì comandante ndiaá vehèñùhu, xì stná dùtù nihí gá chuun nahnù, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índü fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsiá vehecàa, yucán sàndóó-né vehèñùhu cahnù, dacuahá-né nèhivi —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xì policía xi-tè, te vivíi-ni nì saca-tè nècuàchìmà vaxi-ne, vachi yúhí-te nèhivi cuáhà mà ñã-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñâyùcàndüá, ndacá-te nècuàchìmà nì quesaa, te nì sàcuita-ne nùu nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnù:

²⁸ —¿Amádi sàni dándacù-nsi nùu-nsiá ñã-màsà chínáhá gà-nsiá nèhivi sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsiá sàhù ñã-ndüü dàñhùhù xi-nsiá, te cuní-nsiá ñã-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùu nècuàchìmà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsi cunchicùn-nsi ñã-ndüá cachí Dios, te màdi ñã-ndüá cachí nèhivi úun. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsiá Jesús nchica cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuáhà-yà ñã-cunduu-yà ana cusáhnù, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñã nì cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihì-yà nansa cuicahnù ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinínùu-nsi ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ìì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yá, nihitáhvi-né ndèe Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñã-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñhùhù-nè nècuàchìmà. ³⁴ Doco nùu nèhivi Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chínáhá xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dándacù-né quee cuaan chí nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cúndóó-ndá sàhà ñã-ndüá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu ini-nsiá nansa nì cuu tiempu na ní ìa iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnù ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cümü cientu nèhivi nì quihvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivi-té, te nì xitiá nihni nsidaa nècuàchì nchicùn xi-té, te ducán nì nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yàha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihì-té nì dáyáha-tè cuáhà nèhivi ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitiá nihni stná nsidaa nèhivi nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñâyùcàndüá, yùhù cachí xi-nsiá vichi, nì cúnáhá nècuàchì sàni tñii-nda jaàn. Chicá vaha naco-ndané, vachi nú ini-ni mii-né nì nacani ini-nè quida-ne ñã-ndüá quidá-né, dandu icúmíá ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dándacù-xì nùu-né, dandu mà nunca nihì-ndà cadì-ndà nùu-né, te cachí, còtò Dios nàá stnàhà-xi-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchìmà, nì dàjuùn-nè nècuàchìmà, te nì cana-ne nècuàchì apóstol nì nansihvi tu-ne. Dandu nì sahnì cuiì-nè nècuàchìmà, te nì chinaha-ñáné ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu nì daña Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te nì caquee-ne libre, cudî ini-nè ñà-nì natùì stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xì mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívi vehe vehe nisa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sáhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, cáhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-néamà.

6

Nansa nì cuu nombrar usà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchì ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá nì nducuahà nècuàchì nchícùn ichì mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu nì quesaha nècuàchì griegu mà nì xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vachi ñahàcuàán xí-icumi nècuàchì griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyúcàndúá nì cana nsi-úxin ùì apóstol nsidaa nècuàchì xiníndísá, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsiùhù, có-ndúá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xì palabra xi Dios, te canuu-nsi dásàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyúcàndúá, mii-nsiá nanducu-nsiá usà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñáni. Nècuàchì tnùñuhu nì cùndúú-né, te nì cóó chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuàhàn-nsí quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsí nèhivì palabra xi-ya —nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, nì cudii ini-nè ñà-ndúá nì cachi nècuàchì apóstol mà. Ñàyúcàndúá, nì caquee nombradu usà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchì nihnú váha ini-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìì xí Dios. Te nì caquee stná nombradu nècuàchì nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchì inga raza nì quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco nì yàha-ne religión xì nècuàchì raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, nì saca-ne nècuàchì nombradu mà nùù nècuàchì apóstol; dandu apóstol mà, nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, te nì chindóó-né ndahà-né òni nècuàchìmà.

⁷ Daaní, después, chicá más nì cucuahà palabra xi Dios, vachi cuàhà gá nèhivì ñuu Jerusalén nì sàà nì xinindísá, te cuàhà gá stná nècuàchì dùtù nì sàà-nè nì xinindísá stná-nè palabra mà.

Nansa nì tniì Esteban

⁸ Daaní, nì xicanuu Esteban mahì nèhivì, te nì quida-ne cuàhà milagru ndiaha, vachi cuàhà gá icúmí-né gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, nì quesaha-né nàá tnahá-né xì nècuàchìmà. Nèhivì sáhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivì Libre xinduu-ne, te nì caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúì nihíndèè-né màcòdònùù-né nùù Esteban, vachi chindéé Espíritu Ìì xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyúcàndúá, nècuàchì nàâ xì-némà, nì nducu-né iin ùì tètñhù, te nì chiyàhvi-nète ñà-cáhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó nì cachi tèmà:

—Nì inini-nsi nì cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñâyùcàndüá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dãnácüfdà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tniì-ñané, te ndacá-ñané nì casaà nuù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñù mà nì tnatuu-tè, te nì sanicuàchì-tè sàhà Esteban, cachì-te:

—De por sí, tũha quini tẽ-jaàn, vächì quini cãhàn-te ñiquì veheñùhu ñì xì-ndà, xì ñiquì stná ley ñì xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsì nì cachì-te ñà-icúmì quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmì dãma estilu xi-nda, divì estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachì tẽmã.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehẽ-né nuù Esteban, te nì xini-nè, na indehe àngel indehe nècuàchìmà vichi.

7

Ñã-ndüá nì cachi Esteban na ní cãhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A divì ñã-ndãà ndüá (xìcachi nècuàchì jaàn), á coó?

² Dandu nì naxiconihì Esteban, cachì-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichì, cunini chii-nsiá, ñáni, vächì (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sãnaha dẽcuẽndè na iá ñì xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tãñãha ga nadãma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dácùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachì-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tnaha-ní, quihin-ní ichì cuahàn-nì inga ñuu icúmì dacuní mii-ní”. ⁴ Ñâyùcàndüá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dẽcuẽndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì cãhàn tu Dios xì-né, ñâyùcàndüá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cónì sãha-yanè ni-iin ñuhù cunduu ñuhù xì mii-né, nì siquiera iin ñuhù tii. Doco nì cachì-yà xì-né ñã-despuẽs cuãhàn-yà dacutãhvi-yànè inii ñuu yohó, te cucumi-néã, mii-né xì dẽhe-ne. Ducán nì cachì-yà xì-né, mate táyõo ni-iin dẽhe-ne. ⁶ Te nì cachì stná-yà ñã-icúmì descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-nì nècuàchìmã-né, nì cachì-yà; te cuahà icúmì-nè ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuiã cundua. ⁷ Doco dohó nì cachì stná-yà (xi Abraham mà): “Despuẽs icúmì dandohó stnái nèhivì cuichuun-xi tnaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yuhù lugar yohó”, nì cachì-yà.

⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xi Abraham, nì cachì-yà ñã-icúmì tãhndè iin seña icã nsidaa dẽhe ii-né. Ñâyùcàndüá, na ní tũinuù dẽhe ii-né nani Isaac, dandu tixi unã quivì nì sãcunihì seña icã-vé. Daanì dẽhe Isaac mà nani Jacob, nì sãcutuu stná seña mà icã-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxin ùi dẽhe ii-né, divì nècuàchì nduú xii-ndà. ⁹ Te xii-ndà mà, nì cumbidia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñâyùcàndüá nì dicò-né nècuàchìmà nuù nèhivì cuãhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iã-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dáyãha-yanè nuù nsidaa tñundoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichì-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nuù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vächì mii-yá nì chindee-yànè. Te nì quida rey mà nombrar José ñã-cunduu-ne nècuàchì cu-ù nuù-té ñuu mà, dẽcuẽndè nì cachì-te ñã-dandacú stná-nè nuù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ ‘Daanì, nì quixi iin tnama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tñundoho cahnú nì sandua. Te xii-ndãmã, có-nihì gã-nè ñã-cutiacu-nè.

¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñã-iã trigu ndè ñuu Egipto. Ñâyùcàndüá,

nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dátúí José mii-né nuù ñani-nemà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índu raza nèhivi nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tnaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xii-ndà iqùì nsi ma, te nihí-nèà màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xii-ndà Abraham nuù dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xì nècuàchì mà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhè sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quìhvi inga rey dandacú nuù ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndàà ini-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì dàndàhví-te xii-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dàndàcú-te nuù-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhiví, te cudí ini Dios sàhà-vé. Cutu úni yòò nì ìa-ve xì yuadíhí-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-nè nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vèchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnú-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuahà vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì ìa stná fama-nè sàhà chuun nahnú nìsa quida-ne.

²³ Daaní, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, nì nacani ini-nè nuhù-nè nàcòtò-nè tnaha-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xì xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tnaha-ne. Ñàyùcànduá, nì nacuidahan-nè nècuàchì mà nuù temà, te nì nachitacùhà-nè sàhà tnaha-nemà, nì sahnì-né temà. ²⁵ Vèchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tnaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacàcu-ya nsidanicuú-né. Doco còò, cóni càcùndàà ini nècuàchì mà.

²⁶ Daaní, inga quìvì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tnaha-ne náà stnahá. Ñàyùcànduá, nì cuni-nè nachindovii-nè nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Señores, ¿índu chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amadí iin-ní ñani xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachi-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nuù-nsi? Còò, còò permisú nsidandaà-ní chuun xì nsiùhù. ²⁸ ¿A cuni-ní cahni stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ Daaní, nì yàha ùi dico cuià iá-nè yucán, dandu iin quìvì xicánúú-né ìcà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xixìn iin yutnú tìi. Te mahi ñuhu mà nì natùì iin àngel. ³¹ Ñàyùcànduá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ñà-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè càhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachi-yà: ³² “Yùhù ndúí Dios. Cuisi yùhù nìsa cahvi xii-ní Abraham, xì Isaac xì Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyùcànduá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhí-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vèchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ìi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivi-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacui xítana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyùcànduá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaquì-nè

caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyücàndüá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tnahá-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tùì mahì yutnú tì mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíhì ini tnahá-nda daa na ní cachi-né: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùù-nsi? Còò permisú nsidandaà-ní chuun xi-nsi”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-né cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùù dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucú dànà (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachitnùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-né: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tnahá-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsià cahvi-nsià ñà-ndüá cachi-yá”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsià), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucú dànà yucán, cutnáhâ-né xì nèhivi cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnáhâ stná-né xì mii-yá nì càhàn xì-né yucú Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsià, divi nùù mii-yá) nì nhì stná-né palabra xi vida ndiaha icúmí-ndà chivàha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còò, cóni cùnì-né cunini-ne Moisés. Nì cahíhì ini-né nècuàchìmà, vàchi cuisì cùnì-né nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-né xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codonùù nùù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu nì tavà úùn-nèndò ñuu Egipto, te vichi có-cundáà ini-nsi ndià nì cuu xi-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-né quisì cunduu promesa nùù chelù mà, te cudîi gá ini-né, vàchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyücàndüá, nì naxicocufin ini Dios sàhâ-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sitnúù. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vàchi dohó cachí-yá nùù libru nì tiaa profeta sàhana ndé cachí-yá:

¿Nsiohò nècuàchì Israel, ùù dico cuà nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisì nì sahnì-ndá sàhì? Doco ¿a ndisá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còò, mà ndisá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia) nìsa nihi-ndá xicánúù, divi yùù yócò nani Moloc inacáá ini vèha, xì stná stohò-ndá nani Renfán náhà nahi sitnúù cahnú. Vàchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohò ndé nùù-xì ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gá stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sicoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dandàcú-yá nùù Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ìì mà, te ndudava xì ñà-ndüá nì dácùnì-yànè antes. Ñàyücàndüá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòo nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchìmà, nsidá-néà nì quesaa-né xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivi cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivi mà nùù ñuu-né yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vàchi nì chindee Dios xii-ndámà ní taxi-né nècuàchìmà. Ñàyücàndüá, ñuu yohó nì ndòo vehe ìì mà inii tiempu dècuèndè tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-né. Ñàyücàndüá, nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, àma cuàha-ya

lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vâchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (màdi mii-né, sino que dèhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitâhvi nì quidayucun xi veheñùhu cahnu-ma.

⁴⁸ *Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, màdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó iá-yá. Còó, vâchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhaha, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yà:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié` dandacuí, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátú sàhí, ducán nduú ñuhivì. Ñâyücàndúá, mà sàà nèhivì quidavâha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vâchi màdi iin xaan-ni ié` quetátú. ⁵⁰ Còó, yùhù nduí ana nì quida vâha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñâ-jaàn nì quidavâhi xi ndahì', nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee ínì mii-nsiá. Cò-nìhnú inì-nsia Dios, vâchi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñâyücàndúá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xiní ùhi-nsiá Espíritu Ìi xí Dios; vâchi divi nacua nisa quida xii-ndá sàhaha, ducán quidá stná mii-nsiá vichi. ⁵² Vâchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xi nsidaa nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchì-mà, mate nduú nècuàchì-mà ana nì cachitnúhu ñâ-icúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì ini-xi. (Daanì, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xi-yá, te nì sahnì-nsiáyà. ⁵³ De por sí, có-cùnì dahuun-nsia chivâha-nsia ley xi Dios, mate àngel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴—Ducán nì cachi Esteban xi nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xi yùù

Dandu nèhivì iníni má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiáá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. Dandu nì indehè-nè diquì-xí ansivi, te nì xini-nè trùù ndiaha ndé iá Yua-nda Dios, te yucán ín Jesús ladu cuahá-yà. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios ín mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtmù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé iá nècuàchì-mà. ⁵⁸ Nì tavà-ñànè ñuu mà ñâ-cahnì-ñànè xi yùù. Te tiàa nì càhàn trùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì canì-ne cuàhà yùù diquì nècuàchì-mà ñâ-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsì Jesús, jsà-iá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcùin sisi-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, xicàn tâhvi nùù-ní ñâ-màsà quihín cuenta-ní sàhà cuàchì quidá nèhivì yohó xì'.

Te na ní nsihi nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhivì, na ian nì quidè-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñâ-dandohó-né nècuàchì-mà

¹ Te Saulo mà, cudíi stná ini-nè ñâ-nì xihì Esteban ducán. Daanì, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchicùn ichi Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Ñâyücàndúá, nì xinudèhé nècuàchì-mà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cóni xitià-nè.

² Daani, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchi nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchi nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quihvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadi vaha-ne.

Nansa nì xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchi nì xitià mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítia-nè razón ndiaha xì Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-nduà nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dánduvàha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu inì-xi. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvàha stná cuàhà nècuàchi nì dàña ñi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchi xicá cuéhè. ⁸ Ñàyùcànduà, nì cudii sàstnùhù ini nècuàchi ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-lá cuà ñà-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduà nì nihitáhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcànduà, nsidaa nèhivì ñuu mà, xinindisá-né yuhù-té, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xì Dios icúmí-tè. ¹¹ Ñàyùcànduà, cahvi váha-nète, vachi caní tiempo dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te nì dátúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ñi xì Dios xì sàhà ichi Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhii stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhii stná-te. Dandu iin-ni nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócó cuàhà-té, vachi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daaní, nècuàchi apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-nduà nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchi ladu yucán ñà-nduú palabra ñi xì Dios. Ñàyùcànduà, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñá nandèe stná Espíritu ñi xì-yá ini anima nsidaa nècuàchi yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihitáhvi nècuàchìmà Espíritu ñi, cuisí-ñá nì cuhii-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcànduà, nì sàà Pedro xì Juan yucán, te nì chitándóo-né ndahà-né ñini nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ñi xì Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihitáhvi nècuàchìmà Espíritu ñi xì Dios ñà-nì sàcuitandoò ndahà apóstol ñini-né, dandu nì cahìn-te ñihùn nùù nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yuhù ndudu ñi mà, vachi cuní stnài chitándóí ndahí ñini nèhivì, te ñihì stná-nè Espíritu ñi xì Dios —nì cachí-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xì-té:

—Nì sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì ñihùn xì-ní ñà-tùxí inì-ní vátuni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùù Dios. ²¹ Có-nduà ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vachi anima chicuéhè icúmí-ní nùù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-ní arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùù-yá, áma cuicáhnù inì-yá sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá inì-ní. ²³ Vachi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbidia inì-ní, te ñuhú ñini-ní, vachi sadí cuàchi-ní nùù-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tãhvi-nsiá nùu Stoho-ndà Señor sàhí ñà-màsà cúú xí ni-iñàha nacua nì cachi-nsiá jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stnà-nè xì nèhivì mà ñà-ndúu razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachì-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuàhàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndúá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuàhàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stnà iin tiaa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùu Candace, diví ñahà dandacú nùu ñuu Etiopía yucán, vèchi ana ndiaá xí ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tiaa profeta nani Isaías. ²⁹ Dandu Espíritu Ì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachì-yà:

—Cuahán ndé cuàhàn carreta yucán, cutnahu xì nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndúá nì dàyàà Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-né cahví nècuàchì mà tutu nì tiaa Isaías. Ñàyùcàndúá, nì xicàn tnùhù-né nùu nècuàchì mà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-ndúá cahvi-ní, á coó?

³¹ Dandu nì cachì nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vèchi còò iin cachi xí' nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànihì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuàchì mà nùu Felipe ñà-nì nàná stnà-nè nùu carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchì mà, dohó cachì meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuàhàn-si ndé cui-si, ducán nì saca stnà-te ndómà cuàhàn ndé cui-nda, te diví na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-si, ducán nì quida stnà ndómà, cóni càhàn-nda. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchì inì-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùu juez, te nì dàcuídá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndó. Te vichi mà coó gà ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachì tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachì nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí'; ¿índù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaías nì tiaa xán, doco ¿a diví mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-ndúá cuní cachì palabra meru ndé cahví nècuàchì mà, te nì cachitnùhu sihihi-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tiaa mà:

—Cundehe-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmànì quide? vèchi cuní cuhí stnàí vichi.

³⁷ Dandu nì cachì Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vaha inì-ní, vätùni.

Dandu cachì nècuàchì mà:

—Yùhù xiníndisè Dèhemànì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndúá, nì dándacú nècuàchì mà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúu-nè nì nuu-ne cuàhàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchì mà.

³⁹ Dandu ni caquee-ne nùù tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí ni ndiachi Felipe ni quida Espíritu Ìl xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, ni ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá ni quihin tu nècuàchìmà ichi mànuhù-né, cudí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto ni natù-ne, te ñuu ñuu ni yàha-ne, dacuitià-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè ni sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa ni quihvi Saulo ichi Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidá sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichi Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyùcàndüá ni sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnù, ² ni xicàn-nè tutu cunihi-ne cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñuhu xi nèhivi raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihí-né permisú nanducu-né nèhivi nchícùn ichi Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cundúú-né. ³ Ñàyùcàndüá, ni quihin Saulo ichi cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-ítúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé dìqui-xí ansivi ni tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te ni sàcasàn-né ñuhù ni quidamà, te ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xi-nè:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índü chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí'?

⁵ Dandu ni cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te ni cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xí mii-ní, na ian quidá quisi caní sàhà nùù garrocha —ni cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisi-né ñà-yúhí guà-nè, te ni cachi-nè:

—¿Ndía nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuè-ní nansa quida-ní —ni cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichi mà, ni yúhí cuaá-te, vachi ni inini-tè iá ana ni cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu ni ndacuiin Saulo, te ni nacuna-ne nduchinúú-né, doco mànicúí gá cundehè-né, (vachi sàni cuaá nduchinúú-né). Ñàyùcàndüá íditá ndahà tnahá-né ni sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán ni ña-ne ùni quívi, có-túinúú-né, có-xixí-né, ni có-xihí stná-nè tècuí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xí Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te ni dàcùnì Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xi-nè:

—¡Ananías!

Te ni naxiconihí-né nùù-yá, cachí-nè:

—Yohó ié', Señor mío.

¹¹ Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—Quihin-ní ichi cuahán-ní calle nani Calle Ndàà, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivi nani Judas. Te vichi iá-nè xicàn tàhvi-né nùú. ¹² Te quívi vitni ni xini-nè iin seña na ian sání-nè, te ni xini-nè mii-ní ni quihvi-ní ndé iá-nè, te ni chitandòò-ní ndahà-ní dìni-né, te ni nihí-né ni natùinuú-né.

¹³ Doco ni cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivi sàni cachi-nè xí' nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuàhà guá sàni dandòhó-né nèhivi xí-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichi

yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quìvì-ní.

¹⁵ Doco ni cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—Cuahán-ní, vâchi sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuahà inga ñuu, xi nùù stná tè-xídandacù yucán, xi nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stnáì xi-né ñà-cuàhà guá icúmí-né ndoho-ne sàhí —ni cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, ni quee Ananías mà cuàhàn-nè vehe yucán, te ni yàha-ne ndé iá Saulo, ni chitándoo-né ndahà-né òni nècuàchìmà, cachí-né:

—Ñáni Saulo, ichì vâxi-ní ni xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya ni techuun-xí vâxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espíritu Ì xí-yá— ni cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha ni còyo ñà-sadí nihni nduchínùù Saulo, nahi chididà òni ni sandua, te ni natùì dahuun nduchínùù-né. Dandu ni ndacuiin-né, te ni cùhù-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu ni ndundee ini-né. Te divi ñuu Damasco mà ni ndòo-ne itnii gá quìvì, nisa ìa-ne xi nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa ni càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha ni sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, ni càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá ni ndulocó nsidaa ana iníni ni càhàn-né, te ni ndacàtnùhù tnahá-né nùù-né, cachí-né:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nisa ìa ñuu Jerusalén nisa dandáñùhù guá xi nèhivì ndácùcahan xi quìvì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-né ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán ni cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-né xi nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihì tñuní gá ini-né nansa naxiconihí-né, vâchi claru ni dátùì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa ni càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, ni yàha caní quìvì, dandu ni nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni ni candatnuhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndüá, ndui te ñuu ndiatú-te yehè nahnú ñuu mà, áma nihí-té cahni-téné. Doco ni xinitnùhu-ne nansa cuní tèmà quida-té xi-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ñuu ni saca nèhivì xí Jesús-né, cuàhàn-né òni nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán ni òni ñà-né yàtà nama mà, inacáá-né ini iin icà sicaté. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndüá ni quida Saulo na ní nasaa-né ñuu Jerusalén

Ñuu yucán ni cuni-né nacuatnahá-né xi dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, ni yùhí-né, vâchi có-xiníndisá-né ñà-ndàà ndüá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ni saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né ni sàa nùù nècuàchì apóstol, ni nacani-ne xi nècuàchìmà nansa ni cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te ni càhàn-yà xi-né. Te ni nacani stná-né nansa ni quida Saulo ñuu Damasco, ni càhàn vate cuàhà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yucán ni ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xi nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuàhà gá ni càhàn-né sàhà-yá, cóni yùhí-né. Dècùèndé stná nècuàchì raza-né càhàn dàhàn griegu ni càhàn stná xi-né, cuàhà gá ni ndatnuhu-né xi nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-né cahni-ñané. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xi Jesús, ni xinitnùhu-ne sàhà peligrú mà.

Ñàyùcàndüá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndè ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátùni nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndüá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vàchi nì chindee stná Espíritu Ìi xí-yá mii-né, te sàhàmà chicá nì nducuahà-nè.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuìa indúhu-né cama, vàchi sàni dàñà ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida vii-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodó nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichi Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nisa ia iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nisa quida-ne; cuàhà gá nisa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndüá, nì dàcùchì nèhivì nsii ma tècuí, te nì chinduhù-néndo iin cuarto dìquì-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha.

³⁹ Ñàyùcàndüá, nì quihin Pedro ichi vaxi-ne cutnáhà-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndè vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacunì-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vàchi na nisa itiacu nsi-Dorcas mà, nì sansicu-nda sìcoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuin sisi Pedro, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchinúù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xì dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, nì xìtià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhi iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italianu” nisa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xì soldadu mà nani Cornelio.

² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi

ndisa xi Dios, te chívaha ndisa-ne tnũñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xi nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quívi nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin àngel quíhvi-ne vehe ndé iá-nè, te nì cachi àngel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne àngel ma, te yúhí cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà íá, señor?

Te nì cachi àngel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-nduá xícàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ⁵ Ñàyúcànduá, vichi duha techuun-ní nèhivì cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, íá-nè vehe iin nècuàchì cacáhi xì iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xì-ní nansa ndíà icà-ní quida-ní —nì cachi àngel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùì mozo xì-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchì nùù-né, vachi iin nècuàchì cahví víi xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxihúì inga quívi na sá-ítúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro ònìvèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-nè nùù Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cunì-nè cuxi-ne. Ñàyúcànduá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamá-nè. Doco na tãñaha ga coo listuámà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sání-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán íá iin sicoto na iin dahmà càcùhun nsi-cúmì punta-ñà diquì-xí, mànuu dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàti, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xì-né, cachi-yà:

—Ndacuiin-ní cahni-ní quisi jaàn caxi-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Còó, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíà ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachi tu ana càhàn xì-némà:

—Màsà càchì-ní quini íá-si, vachi Dios nduú yuhù, te sàni cachi, íá vii quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùì xichi nì càhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyúcànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndíà nduá cunì cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-né yehè, vachi sàni ndàcàtnùhù-nè nùù nècuàchì ñuu mà ndévi íá vehe Simón mà.

¹⁸ Ñàyúcànduá, meru càhàn-nè yehè, xícàn tnùhù-né a divi vehe ma íá Simón Pedro, á coó.

¹⁹ Daaní, Pedro, íá-nè nacání vá ini-nè (ndíà cunì cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espiritu ìì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùì tiàa cunì càhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiin-ní, nuu-ní, te cuahàn-ní xì-né. Màsà nácání inì-ní, vachi yuhù nduú ana nì cana xì-né.

²¹ Ñàyúcànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vaxi nùù Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yuhù cunì-nsià càhàn xì-nsià. ¿Índù iin chuun nihí-nsià vaxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùù capitán Cornelio vaxi-nsi. Nècuàchì ndàà cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívaha vii-né tnũñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní

Judea sàhà-né. Te iin àngel ì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dáyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidi nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihin-ne ichì ndacá tnáhâ-né xì Pedro mànuhù. Te iin ù nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnàhâ stná-nè xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ù nì casaà-nè ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnàhâ vaha xi-né, vachi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàà Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-nè xì nècuàchìmà, nì sàcuìn sisi-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachì-nè:

—Ndacuìn-ní, vachi na tiàa nduu mii-ní, ducán tiàa nduu yuhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivi sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ináhâ-nsiá nansa iá ley xi nsiuhù tè-ndúú raza Judea, ñà-có-sàha ley xi-nsi nacuatnahá-nsi xì nèhivi inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisu yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà ini nì quida Dios ñà-mà váha cachi-ndà xì nèhivi inga ñuu ñà-có-xiñùhù Dios-nè, te ò nècuàchì sìquini nduu-né. Còò. ²⁹ Ñàyùcàndúá, na ní cana-nsia yuhù quixi, cóni cachi á cóo. Vichi duha nì quihin ichì vaxi. Ñàyùcàndúá, cuní cundaà ini ndiá nduá disáhâ-xí nì cana-nsia yuhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndà cùmi quivì, divi hora yohó nahi càhùni nì cuaà nì sandua. Te inihí' iá dòquí, te xicàn tàhvi nùù Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchií sìcoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-nè xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ní nùù-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùù-yá. ³² Ñàyùcàndúá, techuun-ní nèhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-nè vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhi xì iin. Yuhù mar nduu vehe-ne. Te nú sàni quesaa-nè yohó, dandu icúmi-nè càhàn-nè xì-ní”.

³³ Ñàyùcàndúá, vichi vichi nì dàsai razón ñà-quixi-ní. Te vátuni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoò nsidaa-nsi nùù Dios ndiatú-nsi cunini-nsi nsidaa ñà-nduá sàni cachi Dios xi-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-nduá nì cachi Pedro na iá-nè vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachì-nè:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndáa nduá, có-càhíchi ini Dios ni-iin nèhivi.

³⁵ Vachi có-quidá mà, nú cuisi cahvi ví iin nèhivi mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmi-nè ndee vaha-ne nùù-yá, mate nèhivi ndéni ñuu nì cui nì cundúú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhâ-nsiá ñà-nduá nì cachtnúhù Dios xi raza-nsi Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda nùù-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivi ñuhiví nduu-yá.

Pues ináhâ vaha-nsia ñà-nduá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivi, te nì quida ì stná-nè nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xi Jesús de Nazaret, te decuèndè inicutu ladu Judea nì xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhâ stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espiritu ì xí Dios. Ñàyùcàndúá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios iá xi-yá. ³⁹ Te nsiuhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xininùù-nsi nsidaa ñà-nduá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì

nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùu nèhivì, doco màdi nùu nsidaa-né. Còó, cuisì nùu nsiùhù nècuàchi nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùu-xì, vàchi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùu xi-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stná-yà xi-nsì ní xixi-nsì (nùu mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsì nùu-yá ñà-dacuítia-nsi palabra sàhà-yá nùu nèhivì, cachi-nsì xi-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì, nèhivì itiácú, xi nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stná nsidaa nècuàchi nìsa cahàn cuenta xi Dios sàhana, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vátùnì ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xi-yá, te ndacùcahan xi quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espiritu Ìi xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoo vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espiritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nècuàchi (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhì vaha-ne Dios. Ñàyùcàndüá nì ndulocò nècuàchi raza Judea nì quixi xi Pedro, vàchi nì xini-nè dècuèndè stná nècuàchi inga raza sàni nihitáhvi Espiritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá nì cachi Pedro xi nècuàchi raza-nè xiníndisá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihitáhvi stná nècuàchi yohó cucumi-né Espiritu Ìi xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còó iin cunì cadì xi nùu-nè ñà-cuhii-né vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xi compañeru-nèma ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida ìi-né nècuàchi sàà mà. Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì cuhii nsidaa nècuàchìmà, dandu nì sacundahví-nè nùu Pedro ñà-nì còó chii gá-nè iin ùi gá quivì xi-nè.

11

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na ní càhà-né nùu nècuàchi xiníndisá ndoo ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitiá cuentu nansa nì cuu nì xiníndisá stná nècuàchi inga raza mà. Dècuèndè stná ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcàndüá nì xiníntùhu stná nècuàchi apóstol xi dava ga nècuàchi xiníndisá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchi raza-nè nùu-né, te nì quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachi-nè:

—¿Índü chuun nì quihitnaha-ní xi nècuàchi có-nchícùn ley xi-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsia?

⁴ Dandu nì nacani nsihi Pedro xi nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵—Ñuu Jope ié' xicàn tàhvi nùu Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù iñàha. Nì xinì iin ñà-ndüú nahi dahmà cahnú càcùhun nsi-cúmi punta-ñà diquì-xì, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié'. ⁶ Indèhe vahi, te nacání inì, ¿ndiá ndüá ñuhuma? Te yucán ñuhù nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yùcù, quisi cuàti, xi stná laa. ⁷ Dandu nì tiacuú càhàn iin ana càhàn, cachi-yá xi': "Ndacuiin-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro". ⁸ Doco nì cachi xi-yá: "Còó, Señor mío, mà túhe caxì ni-iin ñà-quini, ni-iin ñà-cò-ndiá iqué caxì". ⁹ Dandu, inga xichi nì càhàn-yà ansivi, cachi-yá xi': "Màsà cachi-ní quini iá-si, vàchi Dios ndüú yùhù, te sàni cachi, iá vii-sí", nì cachi-yà. ¹⁰ Ùnì xichi nì càhàn-yà xi' ducán, dandu nì nana dahmà xi quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùnì tiàa, itá-né

tùvehé ndé ié'. Ndè ñuu Cesarea nì quixi-ne nandú-cú-nê yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espiritu ì xí': "Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchì mà cùhùn, doco màdì cachi-ní a ndísá, á cóó". Dandu ní saqui ññu compañerù ì in-ni cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuàhàn-nsí (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsí), nì quìhvi-nsí ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè ì in ññu ángel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachi ángel mà xì-né: "Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Jope cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vâchi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xì-ní ññu razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní", nì cachi ángel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí càhìn xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espiritu ì xí Dios dìquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu ini nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: "Ñà-ndàà nduá, tècuí ñsa quida ñ Juan nèhivì, doco mii-nsiá, tìxi Espiritu ì xí Dios icúmí-nsiá nduhii-nsiá", nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihitáhvi stná-nè Espiritu ì xí Dios nacua nì nihitáhvi ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñâyùcànduá, (nì cundaà ini), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani ini chicá vâha màsà càdì nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihì nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòo vâha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachì-nè:

—Pues ñà-ndàà nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihitáhvi ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-nè vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-nè.

Nansa nì xinindisá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñâyùcànduá, cuàhà nècuàchì mà nì xitiá nihni cuàhàn cuàhà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndè stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì càhàn stná-nè palabra xì Dios, doco xì cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuàhà gá nì chindee-yánè, vâchi cuàhà nècuàchì ñuu mà nì xinindisá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñâyùcànduá, nì techuún-né Bernabé cuàhàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yâha ga nì cudii ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivì yucán. Ñâyùcànduá, nì càhàn-nè xì nècuàchì mà ñà-siempre Stoho-ndà Señor nì cahvi xì-né. ²⁴ Vâchi Bernabé mà, vâha ndisa ini-nè, vâchi chitu anima-nè Espiritu ì xí Dios, te xinindisá fuerte-nèyà. Te cuàhà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihin Bernabé mà ichì cuàhàn-nè ñuu Tarso nandú-cú-nè Saulo. Te na ní ndacùhun tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, ini ññu cuàà totoo nì nataca-nè xì cuàhà nèhivì xí Jesús, nì dàcuàhá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachì-nè cristianu xì nècuàchì nchicùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quìvi yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te iin-ne nani Agabo; te divi nècuàchì mà nì sàcuìl-nè mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu ìl xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhivì. Te ñà-ndàà nduá, vàchi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcànduá, (na ní tiacu) nèhivì (ñà-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-nè nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vátuni cuàha iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàa-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcànduá, nì nacuatnahá dìhùn, te nì quida-neà entregar nùu ndahà Bernabé xí Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-néà nì sàà (ladu Judea), te nì ndòa ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tñii stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dàndacú rey Herodes tñii dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vàchi nì dàndacú rey mà, te nì sahní-té nècuàchì mà xí espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcànduá nì nacani ini-te chicá vaha tñii stná-te Pedro. Meru quìvi iá vicò xixí-né pan có-ndútáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcànduá nì tñii stná Pedro, te nì sàcúndiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xi-nè, te cùmi turnu iá nsiquívi. Te rey mà, cui si ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehè nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcànduá, yucán iá Pedro, ndiadi-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàà iin ñuu antes quìvi cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehè nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quídi naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnii-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì natnuu iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diìn tìxi Pedro, nì dàndacòo-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuiìn-ní vichí duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnahá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhní-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiìn-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihì nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xi-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te cunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndà.

⁹ Ñàyùcànduá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cúndáa ini-nè a ndísá ñà-ndàà nduá cuú xi-né, á coó, vàchi na ian sání-nè quida Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yaha stná-nè nùu ingà-te, dandu nì sàà-nè ndé yehè cá cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàà-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuàhàn-nè.

¹¹ Dandu nì sàà Pedro nì cundaà vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichí sàni cundaà ini, ñà-ndàà nduá, nì techuún Stoho-ndà Señor ángel xi-yà, nì sàà-nè nì tavà-nè yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihì nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-né nùu Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásáhù-nè.

Te ni quee iin ñahà chii nani Rode vaxi-ña cunini-ña ana cáhàn. ¹⁴ Te ni nacuni-ña tàchi Pedro. Doco ñà-cuahà guá cudí inì-ña, cóni nácúná-ña yehè; ni ðàyáà-ña ni nansihvià vehe, ni cachitnúha xì nèhivi mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchi cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivi yucán, cóni xiníndísá-né, ñàyùcànduá ni cachi-nè xì-ña:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ña, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáa nduá.

—Còo —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníni-né casan yehè, cásàhú ì Pedro. Ñàyùcànduá ni (caquee-ne ni) nacuna-ne yehè, te ni xini-nè ðivi Pedro nduú-né! Ñàyùcànduá ni ndulocó sàstnúhù-né. ¹⁷ Dandu ni cuu ndahà Pedro ñà-ni cúnini nècuàchimà ñà-nduá cuàhàn-nè cachi-nè, te ni nacani-ne nansa ni ñihì-né ni quee-ne vehécàa mà ni quida Stoho-ndà Señor. Te ni cachi stná-nè xì nècuàchimà (ni cùhùn-nè) cachitnúhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísá. Dandu ni quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuú quivì yucán, cuàhà gá ni ndulocó soldadu, ¿ìndu cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, ni dàndàcù-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátù-ne. Ñàyùcànduá, ni sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te ni sahnì-ñátê. Dandu ni quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán ni ndòo-tè.

Nansa ni xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivi ñuu Tiro xì nèhivi ñuu Sidón. Doco mii-nè, cuní-nè nàcúndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuu-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nemà. Ñàyùcànduá, ni ñihì-né ni nàcúndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchi nù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni ni ndatnuhu nsidaa-né, te ni catnàtuu-ne nùu rey mà tixi Blasto mà, (àma ñihì-né nàcúndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te ni saquìn-te iin quivì (quixi tu nsidaa-né). Ñàyùcànduá, divi quivì mà ni sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto viì xí-te, te ni càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchimà. ²² Dandu yáha ga ni càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdi nèhivi ùn cáhàn! ¡Iin dios nduú ana cáhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichi duha ni dùcùn rey mà iin castigu ni quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvá-te tnùnuhu xí-yá. Ñàyùcànduá, ni saxì sìndacu inì-te, te ni xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá ni xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivi ni tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihì ni xinu chuun ni quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu ni saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né ni quee-ne ñuu mà mànuhù-né.

13

Nansa ni quihin Bernabé xì Saulo iin ichi caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà ni sandoo cuàhà nècuàchi natácá cahvi xì-yá. Te dava-ne nduú nècuàchi chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnúhu razón xì Dios. Te nècuàchi chicá xiquida ducán ni sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio ni quixi ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchi dava-ni ni sahnù xì gobernador Herodes.

² Daaní, ni cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te inihí stná-nè nùu-yá ndoó dòcò-nè, dandu ni cachi Espiritu Ì xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xi Saulo vichi, vâchi sâni nacâxin mii-né. Ñâyücândüá, nacoo-nsiané ni cùhùn-né quida-ne inga chuun xi —ni cachi-yâ.

³ Ñâyücândüá chicá ni inihii-né, te ni xicân tâhvi stná-né nùu-yá. Dandu ni chitândóo-né ndahâ-né dìni Bernabé xi Saulo (ñâ-cunduañan seña ñâ-sâni nihi nècuàchimâ chuun ndiaha). Dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchimâ cuahân-né.

Nansa ni quida Bernabé xi Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñâyücândüá, ni quihin nècuàchimâ ichi cuahân-né, vâchi sâni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-né. Te ni sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán ni nana-ne iin barcu cuahân-né ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé ni nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuahân-né veheñuhu xi nècuàchi raza-né Judea iá yucán, te ni câhân-né palabra xi Dios. Te cutnáhá stná Juan xi-né, xinúcuáchi nècuàchimâ nùu-né. ⁶⁻⁸ Dandu ni nacâhin-ne inii ñuu mà dècuèndè ni sàà-né inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin tètâtnâ nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vâchi ducán cachí-né xi tètâtnâ dâhân yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te câhân-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-té. Pues divi-té iá nùu iin nècuàchi nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchimâ, ni cana-ne Bernabé xi Saulo, vâchi cuní-né cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètâtnâ mà, ni câhân-te diqui Bernabé xi Saulo, daquínñuhu-té nùu nècuàchi cusáhnú-má ñâ-màsà cúníndisâ stná-né ichi Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò ni câchí stná-ndâ Pablo, fuerte ni quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-né, ñâyücândüá ni indehè váha-ne tètâtnâ mà, ¹⁰ cachí-né xi-té:

—Ndahví-ní, vâchi dandahví uun-ní nèhivi ñâ-cuàhâ gá maña quida-ní, te ni-iin ñâ-vâha có-cúu ini-ní sâhâ-xí, vâchi dèhe ñâ-malu nduu-ní. ¿Índu chuun túha guá-ní datúcù-ní nèhivi ñâ-màsà cunchícùn-né ichi ndácuisi Stoho-ndâ Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sâhâ-ñâ quida-ní ducán, ñâyücândüá icúmí-ní nihi-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduá orá mà cútui ga nùu-ní —ni cachi Pablo.

Dandu vichi duha ni cuaà nùu témâ, te ni nâcuìin tnùu dahuan. Ñâyücândüá, ni quee-té cuahân-te nanducu-té ana cuditâ xi-té cacanuú. ¹² Te na ní xini nècuàchi cusáhnú-má ñâ-ndüá ni cuu, dandu ni xinindisâ stná-né palabra xi Dios, vâchi ni ndulocó-né sâhâ ñâ-ndüá chináhâ Pablo sâhâ Stoho-ndâ Señor.

Ñâ-ndüá ni quida Pablo xi Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xi compañeru-né, ni nana-ne iin barcu, te ni yâha-ne mar, ni sàà-né ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán ni nacoó Juan-né mànuhù-né Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchimâ, ni quee-ne ñuu Perga mà ni sàà-né ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quivì descansu cuahân-né visita veheñuhu xi nècuàchi raza-né Judea, te ni sâcúndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu ni cahvi nècuàchi xicusáhnú veheñuhu ma tutu nduú ley xi Dios, xi stná tutu ìi ni tiaa nècuàchi profeta sâhâ. Dandu ni techuún-né razón nùu Pablo xi Bernabé, cachí-né:

—Nú iá iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vâtùni câhân-nsiâ vichi, ñâni.

¹⁶ Dandu ni ndacuiin Pablo, te ni dânáhâ ndahâ-né ñâ-ní cúndóó dádí nsidaa-né, te ni cachi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini vâha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana cãhvì nsidaa nèhivì raza-ndà, vâchi sãnaha ni nacãxin-ya xii-ndà ñã-cunduu-ne nèhivì xi-yá. Te na ndoo xicá ñi-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá ni chindee-yánè, ni quida-ya cuahà milagru nahnú, te ni tavà nsihì-yánè nuù ñuu mà ni caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuià ni xicanuu-ne yucù dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco ni quidandee ini-yà sãhà-né inii cuià mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu ni dàndáñúhú ñi-yá nèhivì ndoo ùsà ñuu nahnú yucán, te ni sãhatahvì-yánè ñuu mà.

²⁰ Daaní, ni yàha 450 cuià, te inii tiempu yucán puru juez nisa dandacu-xi nuù xii-ndà mà, vâchi ducán ni cachi mii-yá. Te ducán nisa ìa dècuèndè tiempu ni quesaha Samuel cãhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu ni xicàn xii-ndàmà coo iin rey dandacu nuù-né, (te màdì gá juez). Ñâyücàndüà, ni cachi Dios ñã-iin tiãa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né ni sanani Cis. Pues divi nècuàchimà ni dàndàcú ùi dico cuià nuù ñuu-ndà.

²² Daaní, después ni dàcúxió Dios nècuàchimà, te ni sãha-ya David chuun dandacuma, vâchi dohó ni cachi-yà sãhà-né: “Sànì xini, vâha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudí gá inì sãhà-né. (Vâchi inãhì) icúmi-né quida-ne cumplir nsidaa ñã-ndüà cuní coo”, ni cachi Dios. ²³ Dandu ni quida stná-yà comprometer ñã-cunduu iin descendencia ndiaha xì nècuàchimà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñâyücàndüà, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma ni chitnùní inì Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na tãñãha ga quesaha Jesús (cãhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan ni quixi ni cãhàn sãhù xì nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sãhà-ñã ni cuù-né arrepentir, te cuhii-né. ²⁵ Dandu después na sãdaa-ní nsihì vida xi Juan ñuhivì yohó, dandu ni cãhàn-né xì nèhivì, cachi-né: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sãni yãhi, dandísá vãxi ana nduú mii-yá. Vâchi yùhù, ni có-nãtùì cundui mozo xi-ya ñã-tavì ndisàn-yá”, ni cachi Juan.

²⁶ Ni cúninì vâha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahvi stná xì Dios, vâchi nuù mii-nsiá sãvãxi razón yohó nansa cãcu anima-ndà, ñãni. ²⁷ Vâchi nècuàchì ndoo ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nuù-né yucán, cóni cúndãà ini-nè ana nduú Jesús, ni cóni cúndãà stná ini-nè ñã-ndüà cuní cachi tutu ìi, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé ni cachitnùhu profeta sãnaha ñã-icúmi nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa ni cuu, vâchi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, ni dàyãha-téyã ndahà nèhivì cahnì xi-yá. ²⁸ Mate còò ni-iin falta xi-ya, doco ni xicàn-te nuù Pilatu ñã-cui-yà.

²⁹ Ñâyücàndüà, divi ducán ni cuu nacua ni cachitnùhu tutu ìi icúmi cuu xi-yá, ni dàndòhó-teyá, (te ni xihì-yà). Dandu ni nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nuù cruz, te ni chinduhù-néyà inì cueva. ³⁰ Doco después ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuahà xichi ni ndecunu-ya nuù nècuàchì ladu Galilea ni quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì ni ndecunu-ya ducán, te nèhivì ni xini xi-yá, testigu xínduu-ne, nacánì-né xì nèhivì sãhà-yá.

³²⁻³³ Ñâyücàndüà, nsihùhù, cachitnùhu-nsi xi-nsiá iin razón ndiaha, vâchi nacua ni quida Dios xi xii-ndà comprometer ñã-icúmi-yã danãtiácù-yã Jesús, pues divi ducán sãni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vâchi dohó cachi Dios nuù alabanza ìi, divi alabanza ùi ndé cachi-yà: “Mii-ní, Dèhemani’ nduu-ní. Sà-itiácù-ní vichi ni

quide”. ³⁴ Daaní, iá gà más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vàchi dohó nì cachi stná Yuamàni-yá xì-yá: “Nacua nì cachi xì David ñà-seguru icúmí cundehe ndahví mii-né, pues divi ducán icúmí quida stnái xì mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñâyùcànduá, nùu inga alabanza ì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachi-né: “Mà cuàha-ní téhì ana ì xì-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, nì quida vii David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-né, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnàni iquicúñu-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, cóo. Cóni tnàni iquicúñu-yà, vàchi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñâyùcànduá, ni cúnahá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátuni ndutu cuàchi-nda, ñàni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés cóo nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúnindísá-ndá Jesús, dandísá, vátuni, vàchi nsidaa ana xinindísá xí-yá, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñâyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúu xì-nsiá nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachi-né:

⁴¹ Cundehe váha-nsia, mii-nsiá tè-càhíchì ini-xi, vàchi cuàhìn quide iin mi-lagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúnindísá-nsiá, mate claru nì cachtñuhu nèhivì xì-nsiá, te sàhámà cuisì icúmí-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gá más nèhivì ñuu Antioquia iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñuhu ma, dandu nì sa-cundahví nèhivì cuàhà mà nùu-né àma nácánì gá-né xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu. ⁴³ Ñâyùcànduá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñuhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-né nècuàchì inga raza nì yàha ndè religión Judea mà ñà-cahvi stná-né Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-né xì nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni nì cúnchicùn-né ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quivì, dandu nì nataca tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumanì cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataca ñà-cunini-ne palabra ì xì Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-né ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataca, dandu nì cumbidia ini-né, te nì càhàn ùhì-né diqui ñà-nduá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-né sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhì-né; nì naxiconihì-né nùu nècuàchì mà, cachì-né:

—Primeru mii-nsiá nì nihítahví-nsiá cunini-nsia palabra ì xì Dios, doco vichi sàni cahíchì ini-nsia palabra mà, na ian có-cuní-nsiá natúi-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñâyùcànduá icúmí-nsì càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsí nùu Stoho-ndà Dios quida-nsi, vàchi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhì mii-ní chuun ñà-danátñuù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza.

Sàhà mii-ní icúmí càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudii ini-né; palabra vàha ndisa nduá yohó, nì cachi-né. Dandu nì xinindísá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì

ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán nì xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchì raza Judea (cò-xiníndísámá), nì dàquítñùhu-ne nùù ñahà cuicà sàhàn veheñùhu ma, xì nùù stnà nècuàchì idónuu nùù ñuu mà, te nì nihì-né nì ndulocó nsidaa nècuàchì mà nì quida-ne. Ñàyùcàndüá, nì cucuahà sàhà Pablo xi Bernabé, dècuèndè fuerza nì catavà-ñánè ñuu mà cuahàn-nè. ⁵¹ Dandu nì catù-né sàhà-nè ñà-nì cóyo yàcà nì trìa ñuu mà, te (seña nduámà ñà-ìcúmí nècuàchì ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, nì quihin Pablo xi Bernabé ichì cuahàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchì xiníndísá nì candòo ñuu Antioquia mà, cuahà gá nì cudí ini-nè (sàhà fe xi-ne), te nì chitu stnà anima-nè Espíritu Ìi xì Dios.

14

Ñà-ndüá nì caquida Pablo xi Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, nì sàà Pablo xi Bernabé ñuu Iconio, te nì quihví-ne veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea nì càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndüá, cuahà nèhivì raza-nè ndoó yucán nì xiníndísá stnà-nè, xì cuahà stnà nècuàchì raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchì raza Judea cóni xiníndísámá, nì dacà-né dìni nècuàchì ñuu-nè mà. Ñàyùcàndüá, cóni cùú gá ini nècuàchì ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísá. ³ Doco Pablo xi Bernabé, caní quivì nì sandoo-ne yucán, te cuahà gá nì càhàn vate-né xì nèhivì; cóni yúhì-nè, vàchi nì cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, nì chindee-yánè, te nì quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñá cundaà ini nèhivì divi ñà-ndáa nduú palabra chináhà-nè mà. ⁴ Doco nì tàhndè dava nècuàchì ñuu mà. Dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì raza Judea, te dava-ne nì ndòo-ne ladu xi nècuàchì apóstol. ⁵ Dandu nì nacuatnahá nècuàchì raza Judea mà xì dava ga nècuàchì ñuu mà, xì stnà tè-xídanacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cunì-nè quida quini-ne xì Pablo xi Bernabé, cuní-nè cahní-né nècuàchì mà xì yùù. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchì mà, nì xinítñùhu-ne ñà-vàxi nsidaa nèhivì mà, te nì xinudèhé-nè cuahàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Lистра xi ñuu Derbe xi ranchu cuati xì ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndüú razón ndiaha.

Nansa nì caquida nèhivì siùmí ñuu Lистра, nì cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchì mà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Lистра mà nisa ìa iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán nì quesaa-nè ñuhivì. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùl caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu nì inini stnà nècuàchì mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, nì cundaà ini-nè xiníndísá váha nècuàchì mà, te sàhámà mà úhi nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, nì càhàn ndee Pablo xi-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaà-ní.

Dandu vichì duha nì ndacuiin nècuàchì mà, te nì quesaha-né xicánúú-né.

¹¹ Te na ní xini nèhivì cuahà yucán ñà-ndüá nì quida Pablo, nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Adi stoho-ndà xínduu nècuàchì yohó, te nì nuu-ne ñuhivì yohó nì nanduu-ne tiàa! —nì cachí nècuàchì mà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchì siùmí mà nduú yùù yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndüá ducán nì cachí-nè xi Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndüá, divi ducán nì cachí-nè xi Pablo, vàchi chicá càhàn Pablo nùù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa ìa stnà iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndüá, vèha cuahàn tèmà xì cuahà nèhivì, te

ndacá stná-te idunsiquí nì nducutu xi ita, cuàhàn-te cahni-tésí cunduu-sì promesa nùu Pablo xì Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhàjàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sicoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dáyáa-nè nì quìhvi-ne mahì nèhivì cuàhà yucán, te nì càna ndee-né xì nècuàchìmà, cachi-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xì-nsí ducán, vachi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì uún nahi mii-nsiá. Te divi vaxi-nsi cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá nacoo-nsia yùu yócò yohó, vachi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios íá nicanicuahàn, vachi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchí, xi mar, xi nsidaa gá ñà-íá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yándó ñà-cundaà ini-ndà nansa íá-yà, vachi màni gá quidá-yá xì-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñá cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudii cuàhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xì nèhivì cuàhà mà, ùhì nì sadi-nè nùu nècuàchìmà ñà-màsà cáhni-né idunsiquí-mà cunduu-sì promesa nùu-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xì ñuu Iconio, nì quixì stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquínùhu-ne nùu nèhivì ñuu mà. Ñàyúcandüá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñáné nì cahan-né. Dandu ñuhú nihni-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sání nataca nècuàchì xiníndisá ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnàhà-né xì Bernabé nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios. Ñàyúcandüá, cuàhà nècuàchìmà nì xiníndisá stná, te nì dàcuàhà-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xì Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xì ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndisá, cachi-nè xì nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúníndisá vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vachi cuàhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví ìì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnú cunduu ana codònuu nùu nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-nè nùu Dios, te nì inihii stná-nè. Dandu Pablo xì Bernabé, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndisá-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vachi divi-ya nduú ana sàxiníndisá-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía ía ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xì ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xì nèhivì ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nì ùi dècuèndé ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vachi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xì-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xì Dios, te nì cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xinu vii chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànatácá nahané-né xì nsidaa nècuàchì xiníndisá, te nì nacani nsihi-ne xì nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndisá stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quivì nì ndòo Pablo xì Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhà-né xì dava ga nècuàchì nhicùn ichi-yá.

15

Ñà-ndùá nì ndatnuhu nêhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nêhivì xiníndísá, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xí Dios icà-nsiá, vâchi nú coó, còo salvación xi-nsia, vâchi ñà-jaàn nduu estilu nì nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xí Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchìmà, te nì cucahnú chuun ma. Ñâyùcàndùá, ndùì-nè nì caquee-ne nombradu xì itnii gá nêhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñâyùcàndùá, nêhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nêhivì xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñâyùcàndùá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníni mà.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhù stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nêhivì xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-ndùá nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísá stná ichi-yá, nì ndacuita-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xí Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sàhana xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñâyùcàndùá, nì nataca cànúu nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ináhá-nsiá nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnii cuà, ñàni. Nùù tàcà-ndà nì cachi-yá ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñà cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ináhá-yá nansa iá anima nsidanicuú nêhivì, ñâyùcàndùá nì quida-ya xì nècuàchìmà nacua nì quida stná-yá xì ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yànè Espiritu Ì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchìmà sàni ndee vâha nùù-yá. ⁹ Te sàhà-ñà iin-ni ndenihí vâha-ya ndohó xì stná mii-né, ñâyùcàndùá nì nsida ndoo stná-yà cuàchi anima-nè na ní xinindísá-né. ¹⁰ Doco vichi ¿indù chuun cò-ndòo ini-nsiá xì ñà-ndùá nì quida Dios, te cachi-nsiá xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sàhana ma, vâchi nahi yugu vèe nduá? Nì mii-nda, te nì xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndaña. ¹¹ Còo, (nì mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vâchi xiníndísá-ndà ñà-sàhà cuiisì gracia xí Stoho-ndà Jesucristu icúmi càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuiisì gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcùndoo nêhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xí Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahi nêhivì inga raza, te nì chindee-yànè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihì nì cacahàn nècuàchìmà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachi-nè:

—Cunini vâha-nsiá ñà-ndùá cuàhàn cachi, ñàni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xi-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahvi-yá nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nêhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachi stná libru nì tiaa nècuàchì profeta sàhana, vâchi dohó cachi iin tutu mà:

16 (Cáhàn Dios, cachí-yà): “Ícúmí naxicocuñin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xì David, vàchi cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha màní icúmí-nè nàcùndovì-nè quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán icúmí raza David mà nanihítàhvì sàà-nè quide. 17 Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, icúmí stná-nè nanducu-nè yùhù ana nduú Stoho ñuuhivì, vàchi nèhivì-xì xínduu stná-nè”.

18 ‘Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni cachtñuhu-ya ñà-ducán icúmí cuu.

19 Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvì ichì Dios: chicá vàha màsà cuáhachuún gá-ndané xì ley sàhana ma. 20 Chicá vàha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nuù-nè, te cachi-ndà xì-nè ñà-mà vàha caxì-nda comida nì sàcùndoo nuù yùù yòcò, vàchi sàni ndòo quinìa. Nì màsà cáhàn-ndà xì nì-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Nì màsà caxì-nda cuñu quisi dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxì stná-ndà nù. 21 (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vàchi ley xì Moisés mà, dècuèndè sàhana ndoó cuàhà tiaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-nèà ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

22-23 Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús, te nì nacàxin-ne ùi nècuàchì idónuu mà ñà-cutnahá-nè xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-icúmí chuun nuù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì mii-yá, cásàhù-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. 24 Cunaha-nsiá, sàni xinitñuhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dānācānī ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xì Dios icà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàhana, nì cachi-nè. Ñàyùcàndüá nì ndulocó-nsiá nì quida-ne. Doco màdi nuù nsiùhù nì ndàcú nuù-nè ñà-dacuàhà-nè ducán, còo. 25 Sàhà ñà-jaàn ndüá iin-nì nì ndatnuhu vàha nsidaa-nsì, te nì cachi-nsì chicá vàha nacàxin-nsì iin ùi nèhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. 26 Vàchi sà-ínáhà-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cù. 27 Pues divi-ne sàni techuún-nsì, te cutnahá stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachtñuhu nsidaa-nè nansa iá ñà-ndüá nì ndatnuhu-nsì. 28 Vàchi cachi Espiritu Ìi xì Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vàha màsà dāndācū-nsī ñà-chivàha-nsiá cuàhà iñàha, cuisì iin ùi ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhó: 29 ñà-màsà caxì-nda ñà-ndüá nì sàcùndoo nuù yùù yòcò, te màsà cúxì-ndà nù; nì màsà caxì-nda cuñu quisi nì sàhnà uun; te nì-iin nèhivì, màsà cáhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-nè. Cunaha-nsiá, nú nì chivàha ndisa-nsiá ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Nì cúcuéè nì-nsiá”. Ducán cachí tutu mà.

30 Ñàyùcàndüá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dānātācā tnahá-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te nì quida-ne entregar tutu mà. 31 Te na ní nsihì nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudii ini-nè, vàchi cuàhà gá nì chindee razón mà mii-nè. 32 Dandu, Judas xì Silas, nì cáhàn stná-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán, vàchi

nduú stná-né profeta cachítnùhu razón xi Dios. Ñâyùcàndüá chicá ni sàà nècuàchì mà ni sàcùnìnhu vâha ndisa ini-nè mii-yá.

³³Daaní, yucán ni candòo Judas xi Silas itnii gá quivì, dandu ni ndaquindèè stnahá-né, te ni naquimanì vâha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichì nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵Doco Silas, ni nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xi Bernabé, ni candòo stná-nè yucán. Ñâyùcàndüá, mii-né xi cuàhà gá stná-né, iin-ni ni chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te ni càhàn-nè xi nèhivì ñà-nduú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa ni quihin Pablo ichì cuàhàn-nè ñà-ùì cacanu-ne xi Palabra xi Dios

³⁶Daaní, ni yaha chii tiempu, dandu ni cachi tu Pablo xi Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuíñ-ndà nsidaa ñuu ndé ni sàhàn-ndà ni càhàn-ndà palabra xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanitnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihi-né cuàhàn —ni cachi Pablo.

³⁷Doco Bernabé, ni nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xi Juan Marcos cùhùn. ³⁸Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vâchi tuxí íni-nè, mà vâha cundaca-ne nècuàchì mà cùhùn, vâchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, ni nacoo niñni nècuàchì mà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gá-nè chii gá nù-ù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹Ñâyùcàndüá, ni cuàà Pablo xi Bernabé sàhà chuun ma; mànciù cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè ni sàà-nè ni tàhndè dava-ne. Sàhámà ni saca Bernabé Marcos mà, ni canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰Daaní Pablo, ni saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchì hermanu ndoó yucán, ni xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà ñà-ni chindéé gracia xi-ya mii-né ichì cùhùn-nè. Ñâyùcàndüá, ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè, ⁴¹ni nacàhin-ne ladu Siria xi ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán ni càhàn-nè xi nèhivì cahvi xi Jesús ni nacuaàhandee ini-nè nècuàchì mà.

16

Nansa ni quesaha Timoteo xicánüú-né cutnahá-né xi Pablo xi Silas

¹Daaní, ni nasaà Pablo xi Silas ñuu Derbe xi ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchì chii nchícùn stná ichì Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchì raza griegu nduú-né. ²Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachi nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xi ñuu Iconio yucán. ³Pues divi nècuàchì mà cunì Pablo cutnahá stná xi-né cùhùn. Ñâyùcàndüá, ni saca-ne nècuàchì mà ni chicoo-ne seña xi raza-né Judea icà-né sàhà màsà cùdúchí ini nècuàchì raza-nè ndoó ladu yucán, vâchi nsidaa nècuàchì mà, ináhà-nè ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴Daaní, Pablo xi compañeru-nè mà, ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè, te ñuu ñuu ni nacàhin-ne, ni càhàn-nè xi nèhivì xí Jesús, ni cachitnùhu-ne ñà-ndüá icúmì-nè chivâha-ne nacua ni sàcùnaha-né nùù nècuàchì apóstol xi dava ga nècuàchì sahnú ñuu Jerusalén. ⁵Ñâyùcàndüá, ni nacuaàhandee ini nsidaa nècuàchì cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì ni nducuahà gá stná-nè.

Nansa ni dàcùnì Dios Pablo seña xi-ya, te ni xini-nè iin iin nècuàchì ladu Macedonia cana-xi-né

⁶Daaní, Pablo xi compañeru-nè, ni dàndàcú Espiritu ìì xí Dios nù-né ñà-màsà cùhùn-nè xi razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñâyùcàndüá, ni yâha-ne ndè chicá nù-ù-xí cuàhàn-nè, te ni nacàhin-ne ladu Frigia xi ladu Galacia.

⁷Dandu ni sàà-nè raya ladu Misia, te yucán ni cuni-nè nàcahnde-nè sàà-nè ndè

ladu Bitinia. Doco cóni sáha Espírиту ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñàyùcàndüá, ni yáha ndaà-nè inii ladu Misia, te ni sàà-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuu ni dácùní Dios Pablo iin seña, ni xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-ni sàní Pablo ducán, ñàyùcàndüá vichi duha ni nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xí compañeru-nè xí stná yùhù, vàchi sàni cundaà ini-nsi, Dios nduu ana techúun-xí-nsí cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi xí nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa ni tàvà Dios Pablo xí Silas vehecàa iá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, ni nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te ni quihin-nù ichi cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te ni yáha ndaà-nsi dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì ni sàà-nsi ñuu Neápolis. Yucán ni nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsi chicá nùu-xí dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduu ndé iá chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoo cuàhà stná nècuàchi Roma yucán. Pues divi ñuu yucán ni sàà-nsi ni sandoo chii-nsí itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàà iin quivì descansu, dandu ni quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivì xícàn tàhvi nùu Dios. Ñàyùcàndüá, ni sàà-nsi yucán, ni sàcùndoo-nsi, te ni càhàn-nsi palabra xí Dios ni inini nècuàchi ñahà ni casaà stná yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchimà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduu ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sicoto finu moradu. Te cahvi stná-nè Dios. Ñàyùcàndüá na ní càhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá ni chindee Dios-nè ñà-ni inini vàha-ne ini anima-nè, te ni xinindisá stná-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu ni cuhii stná-nè, mii-né xí nèhivì vehe-ne. Te después ni càhàn-nè xí-nsí ni sacundahví-nè nùu-nsí, cachí-nè:

—Nú sàni cundaà ini-nsia ñà-iin nècuàchi nihnú vàha ndisa ini xí Jesús nduu, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —ni cachí-nè.

Te vátùni ni cundee-né ni candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xícàn tàhvi-nsí nùu Dios, dandu ni ndacùhun tnahá-nsí xí iin ñahà chii inácaa iin ñà-malu ini-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñàyùcàndüá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn níhi-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xi nèhivì. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà ni quesaha-ñá ni tenchicùn-ña nsiùhù, ndáhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchi xinúcuáchi nùu mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xí-nda nansa iá ichi ndé càcu anima-nda —ni cachí-ña.

¹⁸ Pues nsiquívì ni quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñàyùcàndüá, ni nacuíco-né yàtà-né ni càhàn-nè xí ñà-malu iá ini-ña, cachí-nè:

—Ndácúhahín quivì Jesucristu, te dandacú nùu yohó ni yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuáhàn.

Dandu vichi duha ni quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, ni cundaà ini-te ñà-mà níhi gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñàyùcàndüá, ni catnii-tè Pablo xí Silas, te ni ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè ini-xi ndé ndoo nècuàchi dandacú. ²⁰ Te yucán ni dàtnátuu-téné nùu nècuàchi nsidándàa sàhà chuun, te ni cachí-te xi nècuàchimà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntò-te nècuàchi ñuu-nda. ²¹ Díin estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vàchi nècuàchi romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuáhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcàndùá nì dàndàcù juez mà ñà-tavà-té sicoto xi ndúi-nè, te cani-téné xi vara. ²³ Te na ní nsihì nì sahnì cuì-tené xi vara, dandu nì dàquécuyo-téné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchi ndiáá yucán ñà-nì cúndiádí vaha nècuàchìmà. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì dàyáha-ne nècuàchìmà ndé chicá ini-xi vehecàa ma, te nì dàquécuyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnú cahnù.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoó-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te inínì stná tè-xíndiadi gá mà. ²⁶ Dandu nanàá nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná`. Ñàyùcàndùá nì nuna nsihì yehè, te nì dàñà tnahá nsihì cadena nuhnì tè-ndiádí mà. ²⁷ Dandu nì nsicuihnù ini nècuàchi ndiáá mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcàndùá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahnì-né mii-né nì cuí, vachi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihì tè-ndiádí mà.

²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachi-nè:

—¡Màsà quídá quínì-nì xi mí-nì, vachi ndoó nsihì-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quihvi-ne ndé ini vehecàa ma, ndé quídí cuisi-né, te nì sàcuìin sisi-né nùu Pablo xi nùu Silas.

³⁰ Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsià xi', ¿ndiá nduá quide, te càcu animè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xi Silas nùu-né, cachi-nè:

—Cuisì cunindisa-nì Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-nì xi stná nèhivì vehe-nì.

³² Dandu nì càhàn-nè xi nècuàchìmà ñà-ndùu palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xi nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà nì saca-ñánè cuàhàn-nè xi nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icá nècuàchìmà ndé nì ducùn. Daaní, vichi duha nì cuhii-né xi stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-nè nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudí ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudí stná ini nsidaa nèhivì ndoó vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tùinuù inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policia cuàhàn-te cachitnùhu-tè ñà-vàtùnì dàñà Pablo xi Silas. ³⁶ Ñàyùcàndùá, nècuàchi ndiáá xi vehecàa ma, ducán nì cachitnùhu-ne xi Pablo, cachi-nè:

—Sàni dàndàcù juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachi-nè. Ñàyùcàndùá, màsà nácánì gá inì-nsia, vachi vātùnì quee-nsia cùhùn-nsiá —nì cachi-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xi policia yucán:

—Nsiùhù, nècuàchi romanu nduú stná-nsì. Doco nì ñàhni cuì-nsì nùu nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsì na ní sàcundiadi-nsì yohó. Sàháyùcàndùá, mà cándisá-nsí quee dèhé-nsì. Cunì-nsì nì cáquíxì mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachi Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policia mà nì cachitnùhu-tè xi juez ñà-nduá nì cachi Pablo. Ñàyùcàndùá, nì yuhì nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchi romanu nduú stná Pablo xi Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te vivii-nì nì càhàn-nè xi nècuàchìmà, nì tavà-ñánè, te nì sacundahví-nè nùu nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcàndùá, na sàni quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-nì cahvi xi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, nì yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te nì sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñùhu xì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñùhu xì nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcàndüá ùnì semana cada quìvì descansu nì sàhàn-nè veheñùhu yucán, nì càhàn-nè sàhù xì nècuàchì natáca yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachítnùhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá' ñà-ìcúmì rey mà ndofo-ya, dandu después natiacu-ya. Ducání nì dàcuahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha mà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì xinindisá dava nècuàchìmà, te nì tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuahà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuahà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònùù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisá-te palabra mà, vàchi nì cacumbidia inì-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndüá, nì saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúú xíxín, te nì nacana gà-te nèhivì cuahà, te nì quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; nì sàà-te ndé vehe Jasón, nì caquihvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcú-té Pablo xì Silas, vàchi cuní-te tavà-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivì cuahà mà. ⁶ Doco cóni ndácuhun-téné. Ñàyùcàndüá, nì tavà-té Jasón xì iin ùì gà stná nècuàchì xinindisá-xí-yà. Te ñuhù níhni-tené nì sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndé stná ñuu-ndà yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntó xì nèhivì inicutu ñuhivì. ⁷ Te Jasón yohó, nì dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndùlócò-nè sàhà ñà-ndüá dandacú rey cahnú César xi-nda, vàchi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan nì cachi témà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndüá cuahà gá nì ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te nì dándacú-te ñà-fuerza nì dàquihvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu nì cadañà-né.

Ñà-ndüá nì quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivì xí Jesús ndoó yucán, ñuu nì tavà déhê-nè Pablo xì Silas nì sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaè-nè yucán, nì sàhàn stná-nè veheñùhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivì veheñùhu yucán, chicá nì nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vàchi xì nsidaa voluntad xi-ne nì inini vàha-ne palabra ì xí Dios. Nsiquívi nì nanducu váha-ne nùù tutu ì ñà-cuní-nè cundaà ini-nè a ndisá ñà-ndáà nduá cachí Pablo, á coó. ¹² Ñàyùcàndüá, cuahà nècuàchì raza Judea nì xinindisá, te cuahà stná nècuàchì ñahà raza griegu xí-idònùù, xì cuahà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, nì xinitnùhu-tè ñà-ndé stná ñuu Berea dacutià Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì sàà stná-te ñuu Berea mà, te nì dacá stná-te dìni nèhivì ñuu mà, nì dànácuídà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi nì dàyáha-ne nècuàchìmà cuahàn-nè ndé yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuahàn, cutnáhà-né nì sàà ndé ñuu Atenas. Dandu na cuahàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, nì sàcùnaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu nì quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-ndüá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te nì xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivì ñuu mà. Te nì cuduchi cuahà ini-nè sàhàmà, ñàyùcàndüá, itnii xichi nì sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè

Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stnà nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nìsa sahàn stnà-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndácùhun tnahà-xi-nè. ¹⁸ Te dava tiàa nchìcùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stnà tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùù-né. Ñàyùcàndüá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíá nduá cachí guá tè-jaàn xi-ndà?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachi-te, vachi iníni-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xicusahnú nùù ñuu mà. Te yucán nì ndàcàtnùhù témà nùù-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñhùhù sàà dacuaha-guá-ní nèhiví? ²⁰ Vachi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-ní sàhà iñàha tàcùní-nsi, te ñàyùcàndüá cuní-nsi cundaà ini-nsi sàhà ñà-ndüá càhàn guá-ní jaàn —nì cachi-te. ²¹ Vachi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stnà nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudí ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndüá, nì sàcùnì Pablo nùù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsià nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsià stoho-nsià. ²³ Vachi na xicánú yohó nì xini itá cuàhà ñà-ndüá cahvi-nsià; te nì xini stnà yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñùhù-ndá iin Dios tàcùní-ndá”, cachá. Pues cunaha-nsià, mate có-ináhá-nsià Dios mà, te quidáñùhù-nsiàya, doco yùhù cuàhìn cachitnùhì xi-nsià sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùù ansivi xi sàhà ñuhiví, vachi mii-yá nì quidayucun xán xi nsidaa stnà ñà-íá núá. Ñàyùcàndüá, có-xiñhù-yá quidayucun nèhiví ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vachi itiácú mii-yá; cóò ni-iin ana dacútiácú xi-yá, vachi cóò ni-iñàha quidámánì nùù-yá; cóò. Mii-yá taxi-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndà nì quidayucun-yándó, ñàyùcàndüá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhiví, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi índù tiempu cundoo iin iin raza ñuhiví, xì índüví nùù-xí cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xi-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèya. Doco, cunaha-nsià, yatni uun iá-yá ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vachi sàhà mii-yá itiácú-ndà; divi sàhà mii-yá xicánúú-ndá, te ndoo-nda ñuhiví. Te dava stnà tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsià yohó, sàni cachi-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndà”. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndà Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhiví, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsià, tiempu nì yàha xi-nda, cóni ítní Dios cuenta sàhà modo xi nèhiví, vachi cónísà cúndáà ini-nè. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhiví inicutu ñuhiví dandacú-yá ñà-naxicocuíni ini-ndà sàhà cuàchì-nda. ³¹ Vachi sàni saquin-yá iin quívi cuàhàn-yá ndàcàn-yá cuenta sàhà cuàchì nèhiví ñuhiví, te nìhì-né nacua ndiá icà. Te sàni cachí stnà-yá ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, te) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùnì cucumi ndisa-nda seguru ñà-ícumí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchí Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, cóò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cuní-nsi cunini ga-nsi càhàn-ní xi-nsi inga quívi sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu nì quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa nì inini ma, nì xinindisá-né, te nì tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúün lugar nani Areópago mà, te quivì-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ù ana nì xinindisá.

18

Ñà-nduá nì quida Pablo ñuu Corinto

¹ Nì nsihi (nì càhàn Pablo xì nècuàchìmà), dandu nì quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán nì ndacùhun tnahá-né xì iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xì ñahàdihí-nè Priscila, xinduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vachi nì dándacú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivì raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyucànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu nì sàa stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán nì ndòo-ne cutnáhà-né xì nècuàchìmà quidáchúün-né, vachi iin-nì oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sìcoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sáhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te nì càhàn Pablo xì nèhivì yucán, vachi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivì inga raza.

⁵ Daaní, nì quee Silas xì Timoteo ladu Macedonia, nì quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xì Dios nì quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá nì dàcuahá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, nì caquesaha-né nì cahíchi ini-nè palabra mà, te nì càhàn ùhí-nè diquí. Ñàyucànduá, nì naquidi Pablo sìcoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te nì cachi-nè:

—Yùhù, mà cùnsidá cuàchi nú nì sàa anima-nsiá ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsiá sàhà-nsiá. Ñàyucànduá, vichi, nèhivì inga raza icúmí-nsí càhàn xì-nsí —nì cachi-nè.

⁷ Dandu nì quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xì Dios nduú nècuàchìmà, te yatni initnáhà stná vehe-ne xì veheñùhu yucán. ⁸ Doco nì là iin nècuàchì inúù xì veheñùhu ma nani Crispo, te nì xinindisá stná nècuàchìmà ichi Jesús, mii-né xì nsidaa nèhivì vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, nì inini stná-nè palabra xi-ya, te nì xinindisá stná-nè, dandu nì cuhù-nè.

⁹ Daaní, iin ñuu nì dásaní Dios Pablo nì cachi-yà xi-né:

—Màsà yúhí-ní, te màsà cú-íhín-ní xì ni-iin nèhivì. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xi-né. ¹⁰ Vachi yùhù ié' cutnáhi xi-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuàhà nèhivì ñuu yohó icúmí cunduu nèhivì xí —nì cachi-yà.

¹¹ Ñàyucànduá, iin cuàhà dani nì là Pablo ñuu yucán, nì dàcuahá-né nèhivì ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dàndacú nani Galión. Te tiempu xi-tè nì nataca cuàhà tè-raza Judea, nì catnii-tè Pablo, nì saca-tèné cuàhàn-te xi-né nuù tè-dàndacú-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachi-te:

—Tiàa yohó, diín nduú modo chináhà-nè cahvi-nda Dios, vachi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo nì cù, te nì cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quini tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá nì quida-ne nì cù, dandisá, vátuni candisé ñà-sànicuàchi-nsiá sàhà-nè

nùí. ¹⁵ Doco còó, vâchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá cáhàn-nsiá, xi sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xi sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñâyùcànduá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vâchi yùhù, mà nsídándái-ñà —nì cachi-te. ¹⁶ Dandu nì dándàcú-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusàhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te nì sahnì cuií-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócó-te.

Nansa nì naxicocuin Pablo ndè ñuu Antioquia, dandu nì quihin tu-ne ichi inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xi nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vâchi seña (nì sanduamà) ñà-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní', ñà-cunì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñâyùcànduá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xi Aquila xi ñahàdihí nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vâchi divi ñuu yucán icúmí ndòo Priscila xi Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì cáhàn Pablo xi nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xi-né inga ratu gá. Doco cóni cándisâ-né, ²¹ vâchi nì cachi-nè:

—Icúmí nùhì ñuu Jerusalén ñà-coi yucán quivì nacava vicó sà-itúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuin yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xi nècuàchìmà. Te nì nana tu-ne iin barcu iá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casàhù-nè xi nèhivì xi Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquia. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichi cuàhàn-nè ladu Galacia xi ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì cáhàn-nè xi nècuàchì nchícùn ichi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñà-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì cáhàn-nè palabra ì xi Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandria nduú meru ñuu-nè, te tùha vâha-ne cáhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vâchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichi Stoho-ndá Dios. Te dii gá stná ini-nè cáhàn-nè sàhù. Ñâyùcànduá, claru chináhá-nè sàhà ichi-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né cáhàn ndee-né xi nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xi Aquila. Ñâyùcànduá nì tavà cuàán-ñané nì nacani vii-né xi nècuàchìmà nansa meru iá ichi Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yàha-ne nùù-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiàha gá nú ni cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì xi Jesús ndoó ladu Acaya mà ñà-cundua nùù nècuàchìmà. Daaní, después na sání sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihitáhvì cunindisá ichi-yá. ²⁸ Vâchi nì cáhàn stná-nè xi cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì iníní-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñà-divi rey ndiàha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, iníní nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ia-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ì Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xì Dios, ¿a ní ñihítàhvi stná-nsiá cucumi-nsiá Espiritu ì xí-yá?

—Còó —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsì a ñà-íá Espiritu ì, ò ñà-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dàñùhù xì Juan Bautista nduá nì cuhii-nsì —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduá, nìsa quida ì Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmì quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quivì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitandóo Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espiritu ì xì Dios ini anima nsidaa-né, te nì dácàhàn-yànè dàhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxin ù tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùnì yòò nì ìa ga Pablo ñuu mà, sàhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacání-nè nansa iá ichì ndé dándàcù Dios, te dacàhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cúnchícùn vuc-nè ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cónì cúdì ini-nè ley mà; cónì cùnì-nè cunindisá-néà, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì nacoo Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuàhà-nè nècuàchìmà nsiquívì. ¹⁰ Te ù cuìà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndoó ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xì Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-né nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvi Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé` sìcoto itándiaa ìcà-né sàhàn nùù nècuàchì cuhì, te ndùvaha-ne, te yúxin stná ñà-malu ñuhù ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xì ñà-malu. Ùsà ñàní dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-te ndácùcahan stná-te quivì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dōhó cachì-te xán: “Yùhù ndácùcahn quivì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xì, te dandacuú nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndâ”, cachì-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá: —Yùhù ináhì Jesús, te ináhà stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá`.

¹⁶ Dandu tiàa inacáá-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ndàvè ndàhà tnahá-te xì témà, te nì cundee-té nùù nsi-úsà témà, dècuèndè nì dànácùèhè stná-te témà, te nì dàndiàchì ì-té sìcoto xi temà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihì-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yàha ga nì yùhì-nè, te chicá nì ndenihì vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná

nècuàchì xìníndísá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dàtúi-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itúì ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nuù nsidaa nèhivi. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mil (50,000) dihùn plata ndiaá'. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíi ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáñ ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùi nècuàchì xínucúachí nuù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchimà ñà-màcòdònuù-né. Ñàyùcàndüá, nì quee nècuàchimà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòo chíi gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichi Jesús ñuu Éfeso

²³ Quìvi yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichi-yá. ²⁴ Tin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhà xân. Chuun xi nècuàchimà nduú ñà-quadachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tnaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nisa nihì maestru quidáchuún stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndüá iin quìvi nì cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndá, ñánì. ²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sáni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivi, cachí-nè ñà-màdi dios ndisa nduú ñà-quidáyucún ndahà nèhivi ñuhiví, cachí-nè, te ducán sàni dacá-né cuàhà nèhivi ñuu-ndá yohó, xì cuàhà stná nèhivi, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndüá, vihini sàà stná nèhivi cahíchi ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdi cuisi ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchi ini-nè veheñuhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñúhú stná-nè trññuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivi ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivi inicutu ñuhiví. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì inini nècuàchimà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidá ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndüá, nì candulocó nèhivi inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tnii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnàhá xi Pablo nì quixi-ne ichi nduú nècuàchimà. Dandu nsidaa nèhivi cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchimà carrera cuàhàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natácá nèhivi ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne càhàn-nè xì nèhivi mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichi Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndüá nì dásáa-te iin razón nuù-né, sacúndáhví-te ñà-màsà quihvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quihvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivi cuàhà mà, mate tucu tucu xicachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidá nsidaa-né, ñàyùcàndüá chicá cuàhà-né nì cóni sáha trññi ini-nè índu chuun nì nataca-nè yucán.

³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tnaha-tè nani Alejandro ñà-nì mácuñ-nè nuù nsidaa nèhivi cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivi mà xì

Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcàndúá, nì dánhà ndahà-né áma mácúndoo dadí nècuàchìmà, vèchi cuní-nè cáhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compañeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuáhà mà, na ní xinitnúhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchìmà, dandu iin-nì nì càna ndee nsidaa-né, cachi-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! —cachí-nè. Te iin-ni nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuáhà mà. Dandu nì cachi-te xi-né:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amadí sà-ináhà-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnúhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nì nacava-ñà ndé' yohó? ³⁶ Pues (ináhà-nè), te mà cùí cachí-nè có-nduá ñà-ndáa. Ñàyùcàndúá, ndiá icà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vèchi nècuàchì nì tnií-nsia ndacá-nsiá vèxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñuhu xi-nda, nì cóni cáhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcàndúá, nú cuní Demetrio xì compañeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu nì cùhùn-nè nù juez ndoo ñuu yohó, te yucán nì canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gá chuon xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataka-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vèchi vichi sàndòò-ndà tíxi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vèchi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhà-ndá iin revolución nduá, te mà nánñi tñuní gá ini-nda nansa cachi-nda xi-né ndiá dìsàhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachi tè-nduú secretariu mà, dandu nì dánhàcúitiá nsihì-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoo yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì ndaquindèe stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuàhà ñuu, te nì cáhàn cuàhà-né xì nècuàchì hermanu ndoo yucán sàhà-ñá chicá nì cúníñnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì ìa-ne ùni yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhùn-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnúhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-ténè. Ñàyùcàndúá, nì naxicocufin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhùn-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnáhà stná-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stná ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stná iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stná Timoteo, xì stná ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compañeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuita-ne ndiatú-né sàà stná Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicò xixí-né pan có-ndùtáchì, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsì xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsi nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idómahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataka nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudini-né. Dandu nì cáhàn Pablo xi-né ñà-nduú palabra xi Dios, dècuèndè

dava ñuu ni cãhàn-nè, vãchi dãtnàà inga quivì icúmí-nê quihin tu-ne ichì. ⁸ Te cuahã ñuhu tnùu nihni ndé ndoó-nsí cuarto diqui-xi mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sãdi vãhnã-te ñã-ni cucaní guã hora cãhàn Pablo. Sãhã ñã-yucán ni quidi naa-té, te ni naxiconihí-te ni nacava-tè dècuèndè pisu ùni. (Ñãyùcãndüá, ni nuu nèhivi mà) ni ndanihi-nète, doco sãni xihí-te. ¹⁰ Dandu ni nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te ni numi nihni-nète, te ni cachi-nè:

—Màsã yúhí-nsiã, vãchi itiácù-te.

¹¹ Dandu ni nana tu nsidaa-né, te ni caxixi-ne. Te caní tiempu ni ndatnuhu gá Pablo xi-né dècuèndè ni tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichì cuahàn-nè.

¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivi mà-té mànuhù, vãchi sãni natiacù-te, te ñãyùcãndüá ni cudii gá ini nsidaa-né.

Nansa ni yãha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsihùh, ni sãcòdònù-nsí nùu Pablo, ni quihin-nsi barcu cuahàn-nsi ñuu Asón, vãchi sãni ndatnuhu sahnú-nsí xi Pablo ñã-nacuaca-nsinè yucán, vãchi cuní-nè cacasahã-né cùhùn-nè ichì mà.

¹⁴ Sãhãyùcãndüá, ñuu Asón mà ni nacuatnahã-nsí xi-né. Dandu divi barcu mà ni sãhàn ndãã-nsi chicã nùu-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì ni quihin tu barcu mà ichì cuahàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì ni sãã-nsi ladu Samos, te después ni sãã stná-nsi ñuu Trogilio. Yucán ni quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì ni yãha uun-nsi ñuu Éfeso, ni sãã-nsi ñuu Mileto. Vãchi ducán ni nacani ini Pablo quida-nsi ñã-có-cuní-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vãchi yãha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñã-ndüá ni cachi Pablo xi nècuãchi inùu chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu ni techuún Pablo iin razón cuahàn ñuu Éfeso, canã-né nècuãchi sahnú inùu chuun xi Jesús ñã-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu ni cachi Pablo xi-né:

—Mii-nsiã, sã-ináhã-nsiã modo xi, nansa quidé dècuèndè quivì primeru ni quesai ladu Asia yohó; te ináhã stná-nsiã nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnãhí xi-nsiã, ¹⁹ xinúcuáchí nùu Stoho-ndã Señor. Vãchi cónisã ìa cuadú. Dècuèndè nisa sacu stná cuahã xichì sãhã-nsiã. Te cuahã gá vida ni yãhi ni quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñã-dandãñúhú-té yùhù.

²⁰ Te ináhã stná-nsiã ñã-cóni chidèhí ni-ñãhã cunduu ñã-vãha xi anima-nsiã. Còò, vãchi nsidaamã ni cachitnùhi xi-nsiã. Cuahã gá ni chinahi mii-nsiã na ni nataka-ndã iin-ni xaan, te na xicãnúú stná dacuahí-nsiã dècuèndè vehe-nsiã.

²¹ Nsidanicuú nèhivi ni cãhàn xi', a ducán xínduu-ne nècuãchi raza Judea, te ò nècuãchi inga raza, doco claru ni cachì xi-né ñã-ndiã ìcã-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-ndã Dios, te cunihnu vãha ini-nè Stoho-ndã Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yãha ga dansíhi animè ñã-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundãã inì nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisì ináhí ñã-yòhó: cada sãi iin ñuu, dandu cachí Espiritu ìi xí Dios ini animè ñã-icúmí cundiadi, te ò ndohi yucán.

²⁴ Doco có-nãcãni inì sãhãmã, vãchi có-ndülócò guè sãhã vida xi, mate ni cahni-te yùhù. Cuisì cuní daxínu vil' chuun icúmí, dandu cudii ini. Vãchi cuní quide cumplir chuun ni ñihí nùu Stoho-ndã Jesús ñã-cãhìn xi nèhivi ñã-ndüú razón ndiaha sãhã gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiã, mahì mii-nsiã ni xicanui cãhìn palabra sãhã ñuhivì ìi xí Dios. Doco vichi, ináhí mà cúnístnahã gã-ndã. ²⁶ Ñãyùcãndüá, dohó

cachí xî-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cúnsídá cuàchi guè, ²⁷ vàchi sàni dàcuàhí mii-nsiá nsidaa ñà-ndùá ni cachi Dios quida-nda, cóni chídehí ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyúcandùá, cundiaa vaha-nsia mii-nsiá, te cundiaa vaha stná-nsià nsidaa gá nèhivi xí Dios, vàchi nahi iá chuun ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsiá nùu Espiritu Ìi xí Dios. Ñàyúcandùá, cunuù víi-nsiá nèhivi xí-yá, vàchi xî nù-yá sàni dānāá-yá sàhà nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivi xí-yá.

²⁹ Yùhù ináhi, nú sàcuàhìn, dandu icúmí ndecoyo tiāa dana cuni dacà xî òni-nsiá. Na quidá quisi Ìhi, có-dàcácu-si riì, ducán quida stná nècuàchimà xî-nsiá. ³⁰ Te nùu nsidaa stná mii-nsiá icúmí dava nèhivi quesaha stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tñùhù áma cunchícùn stná-nsià ichi mii-né. ³¹ Ñàyúcandùá, cuàhà gá cundoò tùha-nsia, te nsinuu ini-nsià nansa ni quide, vàchi ùni cuà ni Ìe xî-nsiá, te nicanicuàhàn nisa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuu nisa cahìn xî-nsiá, ndè nisa sacu stná sàhà-nsiá.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsia xî Dios, te ni cundiaá-yànsià, ñāni. Te ni cunchícùn-nsià palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú ni cundéhe-nsiá palabra mà, dandu sàà-nsià cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsià ñà-vaha ndiaha xí-yá, te ñihitáhvi stná-nsià cutnahá-nsiá xî nsidaa gá ana sàni ndoo anima-xi ni quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivi cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne, ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi ináhá-nsiá, xî ndahí nisa quidachuín, te ducán nisa tùi ñà-ndùá nisa itiacu-nsi. ³⁵ Sàni xini-nsià nsidaa ñà-ndùá nisa quide, te sàhámà vātùni cundaà ini-nsia ndiá Ìcà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu ñih-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xî. Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsia palabra ni cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yá: "Chicá cundiatú anima-ndà ñà-dacútáhvi-ndà ìñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá".

³⁶ Daaní, ni nsihi ni cachi Pablo ñà-jaàn, dandu ni sàcùitasisi nsidaa-né, te ni xicàn tãhvi Pablo nùu Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá ni casacu nsidaa-né, te ni numi nihni stnahá-né, te ni tutuyuhu stnahá-né nùu-né, ³⁸ vàchi yáha ga ni nàcùndoo nsidaa-né tñùnsi ini ñà-ni cachi Pablo mà cúni stnahá gá-né. Dandu ni sàndaca ichi-ñānē dècuèndè nùu barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Ni nsihi ni ndaquindèè-nsí xî nèhivi yucán, dandu ni quihin barcu mà ichi cuàhàn-nu. Primeru ni yaha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì ni sàà-nsi ñuu Rodas, te después ni sàà-nsi ñuu Pátara. ² Yucán ni xini-nsi iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyúcandùá, yutnú yucán ni nana-nsi cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsí ñuu cahnú mahi mar nani Chipre, dandu ni yaha-nsi iin ladu, te ladu Ìtní-nsi ni ndòo ñuu mà. Dandu ni sàà-nsi ladu Siria. Meru ñuu ndé ni sàà barcu mà nùu ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán ni ndacùhun tnahá stná-nsi xî nèhivi xí Jesús; ñàyúcandùá, usà quivì ni sandoo-nsi xî-né mà. Dandu ni dàcàhàn Espiritu Ìi xí Dios dava nècuàchimà, te ni cachi-né xî Pablo ñà-màsà cùhùn-né ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Docu na ní nsihi usà quivì mà, dandu ni quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi, te ni sàndaca ichi nsidaa nècuàchimà nsìuhù, tiāa xî ñahà xî stná dèhe-ne, nsidaa-nsí ni sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán ni sàcùitasisi-nsí ni xicàn tãhvi-nsí nùu Dios, dandu ni ndaquindèè tnahá-nsí,

te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahi mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casàhú-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihín tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhá xì-nè, te nì sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù usà tiàa (nisa dasàn xì ración), doco vichì xicánúú stná-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmi dèhe yoco-nè ndoó xínduu señorita, te sàni nihitáhvi stná nsiçúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te nì tnàtuu-ne nùù-nsí, nì ndaxin-nè siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèà sàhà-nè xì ndahà-nè, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu ìi xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátixi-xi yohó, icúmi stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyucànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsi nùù Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsiá, vèchi yàha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vèchi dispuestu iè màcùnuni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cuí stnáí yucán sàhà Stoño-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicùì cadi-nsi nùù-nè, còò ni-ìñàha ni cachí gà-nsi, cuisì ní cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùì nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-nè, sàcàni quivì nchicùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu nì casàhú-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inùù xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casàhú Pablo xì nècuàchìmà, te nì nacani nsihì-ne nansa ni cuu na ní sàhàn-nè ñuu xica, te (nì quida-ne chuun ìi xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihì nì inini nècuàchìmà, dandu nì naquimani-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxiní-ní ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yá. Te nsidaa-nè, nchicùn vii-nè ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chinàhá-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihín casu gà-nè sàhà ley mà, nì có-xiñùhù gá màcùtuu seña xi Dios icà dèhe-ne, nì có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyucànduá çndiá quida-nda? vèchi icúmi nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmi tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùù Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacula cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-nè. Dandu después daté tehe dìni-nè. Vèchi nú ducán

ni quida-ní, dandu vátuni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhú-né sàhà-ní, vàchi (cuninùù-né) quidá víi-ní, te chívàha víi-ní ley xi-nda.

²⁵ Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, cóo; sàni dàsàà-ndà iin carta nùù-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chívàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxí stná-nè nì, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóo-né xì nècuàchì cóni nándàhà xi-né —nì cachi Jacobo.

Nansa ni catnii-tè Pablo na iá-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsì-cúmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnúhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quivì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaani xínu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na iá-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuáhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsihùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa càhàn guá dìquì-ndà ñà-có-ndiáá raza-ndà, cachí-te, nì có-ndiáá stná ley xi-nda, te nì có-ndiáá gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivì inicutu. Te màdì sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; cóo, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza siquini nì quihvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndüá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmì vehe ì yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxini-te xicánúú Pablo ñuu mà cutnáhà-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Tróximo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì catuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnú-ma.

³⁰ Ñàyùcàndüá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dayáa-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhù nihni-ne Pablo nì tava-né nècuàchimà fuera veheñùhu cahnú-ma, te vichi duha nì nacadi nsih-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-né modo nansa cahní-né Pablo, dandu nì sàà razón nùù comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnúhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà. ³² Dandu nì nacuaaca comandante mà cuáhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dayáa-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuáhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuita ì-né, cóni cání gá-nè Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandácú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì tñi-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùì cadena. Dandu nì ndacàtnúhù-né nùù nèhivì cuáhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuáhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicú cundaà ini comandante nansa ndisa iá chuun ma ñà-càna guá nècuàchimà. Ñàyùcàndüá, nì dandácú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témànè nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoo nèhivì cuáhà mà, ñàyùcàndüá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-né:

—Cahní-ndà tè-jaàn chicá vaha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùù nèhivì cuáhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayáha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A iá permisú càhàn tíi xì-ní?

Dandu ni cachi-nè xi Pablo:

—¿A túha stná-ní cãhàn-ní dãhàn griegu? ³⁸ ¿A có-nduù-ní tè-ñuu Egipto ni quida revolucìon daa, te ni idònuù-ní nuù cùmi mil tè-tèhìl ni saca-níte cuahàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachi Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso ía ladu Cilicia. Tiàa ía derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduù stná iin ñuu tii. Ñàyücàndüá sacúndáhvì` nuù-ní áma táxí-ní permisú cãhìn xì nêhivì cuáhã yohó —ni cachi-nè.

⁴⁰ Dandu ni sãha comandante mà lugar cãhàn-nè. Ñàyücàndüá, ni ndacuiin-nè nuù cuai mà, te ni dãnãhã ndahã-né ñã-ní cudadí nsidaa nêhivì mà. Te na ní ndudadí nsihì nêcuàchìmã, dandu ni cãhàn-nè. Doco puru dãhàn (nêhivì ñuu mà) ni cãhàn-nè, divi dãhàn hebreu, te dohó ni cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiã nêcuàchì sahnú, xì nsidaa gã stná ñani dava ga, cunini-nsia cuahìn cãhìn sãhã míí —ni cachi Pablo.

² Dandu nêhivì cuáhã yucan, na ní cundaà ini-nè ñã-divi dãhàn mii-né cãhàn stna nêcuàchìmã, dandu chicá ni cudadí-né. Te ni cachi gã Pablo:

³ —Yùhù, iin nêcuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso ía ladu Cilicia nduú lugar ndé ni tùinuí ñuhivì, doco ñuu yohó ni sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyücàndüá, ni dacuáhã vãhì nsidaa ñã-ndüá cachí ley xì xii-ndã, vãhì yãha ga nisa cunì chivãha víí ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiã vichì.

⁴ Daanì, ni quesahì dandohó stnáì nêcuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiãa te ñahã nisa chicuhnì, te nisa chicadí-nè; dècuèndé cui stná-nè nisa cunì. ⁵ Ináhã dùtù cusãhnù ndoó vichì, xì stná nsidaa nêcuàchì sahnú dandacú, vátùnì cachi stná-nè nansa nisa guide nú ni cúcãhã-nê, vãhì ináhã-nê (vida xì). Te divi nuù mii-né ni ñihì tutu nduú orden ñã-cunihì cùhùn nuù nêcuàchì raza-ndã ñuu Damasco. Ñàyücàndüá, ni quihìn ichì ñuu mà cuahìn tñii nsihì nêhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndã yohó sãhã ñã-ndoho stná-nè ni cãhìn.

⁶ Ñàyücàndüá, xiqué cuahìn (ichì mà). Te nahi càxíhúi ni sandua na sã-ítúú sài ñuu Damasco mà, dandu nanãã ni natnuù nihni inicutu ndé cuahìn; dècuèndé diquì-xí ansivi ni quixi nduà luz mà. ⁷ Te hora mà ni nãcasìn, te ni tiacui cãhàn iin ana cãhàn xí', cachi-yã: “¿Saulo, Saulo! ¿Índü chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xì?” ⁸ Dandu yùhù, ni cachi xì-yã: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te ni cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, ni cachi-yã. ⁹ Doco compañeruì, mate ní xini-nè ñã-tnúù luz mà, te ni cayühì cuáhã-né, doco cóni tiacú-nè ñã-ndüá ni cachi-yã xì'. ¹⁰ Dandu ni cachi xì-yã: “¿Ndíã nduá cunì-ní guide, Señor mío?” Dandu ni cachi-tu-ya xì': “Ndacuiin-ní, cuahã-ní ñuu Damasco, te yucán icúmí-ní ndacu nuù-ní ñã-ndüá sãni chitnùnì inì quida-ní”, ni cachi-yã. ¹¹ Doco cunaha-nsiã, ñã-fuerte guá ni tnùù ndiaha ni xini mà, ñàyücàndüá ni ndañuhu vista xì. Te sãhã-ñã có-túnnùl', ñàyücàndüá ni sãcùnii ndahã tnahí xì compañeruì, te ni saca-ne yùhù cuahàn-nsi ndé cachi ni sãã-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà ía iin tiãa nani Ananías. Iin nêcuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivãha vii-né ley xi-ya. Ñàyücàndüá, nsidaa nêcuàchì raza-ndã ndoó yucán, ndenihí vãha stná-nè nêcuàchìmã. ¹³ Pues divi nêcuàchìmã ni sãã ni sãcùnì nuì, te ni cachi-nè xì': “Ñãni Saulo, ndacoto-ní, natùinuù-ní vichì, cachí xì-ní”, ni cachi-nè. Dandu luego ni natùinuù', te vátùnì ni

xinì mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì': "Mii-yá nisa cahvi xii-ndà, dècuèndè sàhaha nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nihitáhvi stná-ní cun-inù-ní mii-yá único ana ndàcuisi inì-xi, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà.

¹⁵ Ñàyùcàndúá, vichi icúmì-ní cáhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivì, te nacani-ní xì-né ñà-ndúá nì xinì-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiin-ní, te cuahàn-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndá Señor, dandu ndoo cuàchi animà-ní", nì cachi Ananías mà xì'.

¹⁷ Daaní, después nì nsiai ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñùhu cahnú. Te na ié' yucán xicàn tàhvi nùù Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xì-ya.

¹⁸ Nì xinì mii-yá, te cachi-yà xì': "Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vachi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúnindísá-né ñà-ndúá cachi-ní xì-né sàhì".

¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùù-yá, cachi': "Señor mío, nsidaa nèhivì, sà-ináhà-né nansa nisa quide antes, nisa nacàhin veheñùhu tnií nècuàchì xinindísá-xì-ní, te sadí-nè vehecàa, te nì sahnì cuí stnái-nè.

²⁰ Stná nèhivì xì-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnái na ní sahnì nèhivì-né, te nì xitià nù-né. Nì cuí-nè, nì cachi stnái. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xì nèhivì nì sahnì xì-né mà".

²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xì': "Quee-ní yohó, vachi icúmì techuín mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoó nèhivì inga raza", nì cachi-yà.

—(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivì cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùù-xì nì inini nècuàchìmà, vachi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachi-nè:

—¡Ni cuí dahuun tējaàn! ¡Có-xiñùhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúú-né yàcà. ²⁴ Ñàyùcàndúá, nì dándacú comandante coronel mà nùù soldadu xì-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xi ndià disáhà-xì càna guá nèhivì sàhà-né ducán.

²⁵ Doco na ní nsihì nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sáha ley xì gobiernu quida-ní xì' dohó, ñà-cahnì cuí-ní yùhù? vachi nècuàchì romanu nduí, (iá derechu xì), te tañáha ga coo justicia sàhì —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcàndúá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachtñùhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vachi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachi-ní xì', ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á coó?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachi tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dihùn nì dàquíhvi, te nì nihì stnái nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, coó, vachi dècuèndè nì quesai ñuhivì nduí nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahnì cuí xì-né nì cuí, luegu nì nacoo-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhì-nè sàhà ñà-nì dándacú-né nì sàcùnhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cunì comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xì cáhàn tñùhù guá tè-raza Judea mà diqui Pablo.

Ñâyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhní nècuàchìmà, te nì dàndàcù-né nat-aca dùtù xícusahnú, xì nsidaa stná nècuàchì sahnú idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sahnùmà, te nì chicani-ñané mahi nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè: —Ñàní, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quiví vichi, còò ni-íñàha dandohó gá xì animè.

² Doco dùtù cusáhnú yucán nani Ananías, nì dàndàcù-né nùù tiàa itá yatni ndé iin Pablo ñà-nì càní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànaní uun-ní nduu-ní nèhiví váha. ¿Amadí iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dàndàcù-ní nùù-té ñà-nì càní-te yuhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xì-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cànhá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnú iá nùù Dios ndùù-ndà?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñàní, cóní cúndáà ini nduú ndómà dùtù cusáhnú. Vàchi cachí libru ì: “Màsà cànhá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùù nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñâyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñàní, nècuàchì fariseu nduú stná yùhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñá xiníndísè iá tñundé ini natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñâyùcàndùá sanícuàchì nèhiví sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xinacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà, nì còò ángel, nì còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísá-né nsidaámà. ⁹ Ñâyùcàndùá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuita stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùù nsiùhù, còò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáà nduá iin ángel nì cachi xì-né íñàha, te ò iin espíritu xì Dios nì càhàn xì-né. Ñâyùcàndùá (cuidadu ni cúndóó-ndá) còtò Dios nàá stnahá xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhiví mà, ndé yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñâyùcàndùá, nì dàndàcù-né nì tnatuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùù nècuàchì yucán, nì nacua-tènè mànuhù-té xì-né ndé vehe cahnú-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quiví yucán. Dandu nì dàcúní Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún inì-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndé ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísá ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quiví, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sáa Dios cahni-yándó.

¹³ Cunaha-ní, tiàa ni candatnuhu ducán, yáha ùi dico ni sanduu-tè.

¹⁴ Ñàyùcándúá, ni caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnáhá xi nècuàchì sahnú xídandacú, te ni cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsí ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cuí-nsi quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcándúá, mii-nsiá xi nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsiá favor nùu comandante coronel, cachi-nsiá xi-né ñà-cuní-nsiá ndacàtnùhù gá-nsiá nùu Pablo, te sàhájàn nduá cuní-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichi cahni-nsínè —ni cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ia iin sobrину xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te ni xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcándúá, ni sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te ni quìhvi-tè ni cachtinùhu-tè xi Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchì mà, ni cana-ne iin capitán, cachì-né xi témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcándúá, ni saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te ni cachi-te xi nècuàchì mà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, ni cana-ne yùhù ni xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vàchi nihí-te iin razón vaxi.

¹⁹ Dandu ni tnií comandante mà ndahà tèchii ma ni tavà cuàán-nète ni xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù ìñàha cuní-ní cachì-ní xì'?

²⁰ Te ni cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vàchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndacàtnùhù gá-nè nùu tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vàchi cuahà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, más ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gà-te, ni mà cóhó gà-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáa-ní —ni cachi tèchii ma.

²² Dandu ni chinaha comandante témà, cachì-né:

—Sà-ía nùhù-ní vitni, doco màsà cachì-ní xì ni-iin nèhivì ñà-ndúá ni cachtinùhu-ní xì'.

Nansa ni dásàa comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu ni cana comandante mà ùi capitán, te ni cachi-nè xi-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihin-nsiá ichi cundaca-nsiá ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xi idu, xi stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsiá caquee-nsiá cà-ìin sàña —ni cachi-nè.

²⁴ Dandu ni cachi stná-nè ni cuitá iin ùi idu cunúu stná Pablo, te ni cundácá víi-téné sàa nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, ni tiàa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá': ²⁶ "Yùhù nani Claudio Lisias, te casàhú tnùñuhí xi mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, ni catnií tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-téné ni cuí, dandu ni sàa yùhù ndacá stnahí xi soldadu, te ni nacuidahín-nè nùu témà, vàchi sàni cundaa ìni nduú-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaa ìni ndiá disàhà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcándúá ni saquín-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè.

29 Te yucán nì xini, còò ni-iin cuàchi icúmí-nê ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cui-sí-ní sàhà dàñùhù xi mii-té cáhàn tnùhù-té sàhà-né. 30 Daaní, después nì xinitnùhu stnáí nansa ndatnúhú dava-tè, cuni-te dandáñúhú-tênê. Ñâyùcándüá, vichi duha nì dándacuí sàà-nè nùu mii-ní; te nì dándacú stnáí nùu tiàa xicáhàn tnùhù mà ñà-ní sàà stná-te nùu-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn ndüá nì tiàa comandante mà.)

31 Daaní, soldadu mà, ducán nì caquida-tè cumplir; divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàà-te xi-né ndé ñuu Antípatris. 32-33 Dandu inga quivì nì naxicocufin tè-xicásáhà mà mànhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xínihi xi idu, nì ndòo-tè xi Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichì cuàhàn-te xi-né nì sàà ñuu Cesarea. Yucán nì nacoò-te carta níhi-te nùu gobernador; te nì nacoò stná-te Pablo ndahà témà. 34-35 Dandu nì nsíhi nì cahví témà tutu mà, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu Pablo índü ladu nduú ñuu-nè. Te na ní cundaà ini-te divi ladu Cilicia nduú ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchi cáhàn tnùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dándacú-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsi-Herodes.

24

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xi Félix na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

1 Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xi stná dava nècuàchi sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchímà. Te nì tnàtuu nsidaa-né nùu gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. 2 Dandú nì càà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì cáhàn tnùhù-né sàhà nècuàchímà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádi nsidaa-nsí caní tiempo ñuu-nsí yohó, te cuàhà iñàha sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsí.

3 Ñâyùcándüá, nicanicuahàn naquímáni-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cündóó-nsí ñà-nì quida-ní xi-nsí cuàhà favor. 4 Doco vichi sàhà-ñà màsà cuàha chuún gá-nsí mii-ní, ñâyùcándüá sacúndáhví-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cáhàn-nsí.

5 Cunaha-ní, iin tè-chìcuéhè nduú Pablo jaàn, vachi yáha ga datáhné dava-tè nèhivi raza-nsí inicutu ñuhiví. Idóuu-té nùu nècuàchi nchicùn ley tucu xi iin nècuàchi ñuu Nazaret. 6 Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñùhu xi-nsí. Ñâyùcándüá, nì tnii-nsíte, te mii-nsí cuàhàn-nsí nsidandaà-nsí sàhà chuun ma modo xi-nsí nì cúí, 7 doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí.

8 Dandu nì dándacú-né nùu-nsí ñà-quixi-nsí yohó nùu mii-ní nú cuní-nsí canicuàchi-nsí sàhà-té, nì cachì-nè. Te vichi vátùni cundaà ndisa inì-ní ndià dí-sàhà-xí sanícuàchi-nsí sàhà-té, cui-sí-ní ndàcàtnùhù-ní nùu mii-té —nì cachì Tértulo mà.

9 Dandu nì cáhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndácuisi nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

10 Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátùni cáhàn stná-nè vichi. Ñâyùcándüá, nì cáhàn-nè, cachì-nè:

—Yùhù ináhi cuàhà cuàà iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsí yohó. Ñâyùcándüá, cudí inì ñà-vátùni cáhàn sàhí nùu-ní. 11 Cunaha-ní, mà úhi

ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vâha inì-ní ñà-làcà ùxin ùì quìvì cuàhàn-ndà nì nasai ñuú Jerusalén cuàhìn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánâcuídè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñùhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhì, doco còò ni-íñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ 'Doco yùhù cachí ndài xi-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícuìn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nìsa cahví stná xiì-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tñùhù nduá. Doco yùhù xiníndísé nsidaa ñà-itúú nùù tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndísâ stnáì nsidaa ñà-nduá nì tiaa profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tñundé ini ndiatu-nda nùù-yá, vâchi icúmí nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vâha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñâyùcànduá, yùhù, nicanicuahàn quidè lucha ñà-màsà cóó ni-iin cuàchì dandoho-xi animè, vâchi ni-iin cuàchì có-cùnì quide nùù Dios, te nì nùù nèhivì.

¹⁷ 'Cunaha-ní, caní cuàà có-ìé' ñuú, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnáì promesa xi. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disáhà-xí nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnáì mií (nacua cachí ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánâcuídè nèhivì, nì cóni quidá stnáì ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsi nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchì mà càhàn tñùhù-né sàhì, dandu ndiá icà-né màcuíta stná-nè nùù-ní yohó, te canicuàchì mii-né sàhì. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè íá iin falta nì quide na ní ò nùù nsidaa tè-xidandacú, dandu nì cachí-nèà vichi duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí xì nsidaa nècuàchì mà nì cachì ñà-xiníndísé icúmí-ndá natiacu-ndà —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Ní quésáà gà comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué sàhà-ñá cundaà vâha inì nansa íá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vâchi algu ináhá stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dândacú-te nùù iin capítan ñà-nì cúndiáa-te Pablo, doco màsà cúndiadí dahuun-ne, te nì màsà cádí stná-te nùù ni-iin ana íá vâha xi-né nú cuní nècuàchì mà quixi-ne dacútiácú-ñàné, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yâha itnii quìvì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tñàtuu-ne, vâchi cuní-te cunini-tè nansa íá ichì cunihnu vâha ini-ndá Jesucristu. ²⁵ Ñâyùcànduá, nì càhàn Pablo xi ndúì-nè, dansítñùù ini-nè nècuàchì mà nansa cuní Dios quida viì-ndá sàhà-ñá màsà quidá ndevâha-nda nansa nì nì cui, vâchi icúmí coo iin quìvì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichi. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachí-te, vâchi tuxí stná ini-te vihini daquívhi Pablo dihùn sàhà-ñá ñàhà-ténè. Ñâyùcànduá, cuàhà xichi nì cana-ténè nì ndatnuhu-té xí-nè. ²⁷ Doco na ní yâha ù cuàà, dandu nì quee-tè nùù mesa, te nì quívhi inga tiàa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvâ-te Pablo libre, vâchi cuní-te ndòò vâha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, ni quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùni quìvi ni quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán ni tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, ni càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te ni xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndé Jerusalén, vachi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhè ña-cahni-téné ichi mà. ⁴ Doco ni naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachì-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ù quìvi icúmí stnài naxicocuñin yucán. ⁵ Ñàyùcàndúá, yucán ni cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnàhá-nsiá xì cùhùn-ndà. Dandisá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátùni canicuàchi-nsia —ni cachì-te.

⁶ Daaní, ni cuee gà-te ùnà ò úxin gà quìvi ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xidandacu-ma). Dandu inga quìvi ni yàha Festo ndé ndundaà sàhà nèhivi, te ni sàcòo-tè. Dandu ni dandàcú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu ni sàcuíta stná nècuàchì raza Judea ni quixi Jerusalén mà, ni càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu ni cachi-nè diqui nècuàchìmà. Doco puru ña-mànicúì nihìndèè-né ni sandua.

⁸ Daaní Pablo, ni naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachì-nè:

—Yùhù, còò ni-iin falta ni quidé diqui ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta ni quidé diqui veheñuhu xi-nsi, ni diqui stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuni-te ndòò vaha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndúá, ni cachì-te xi Pablo:

—¿A cándisá-nì cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandai sàhà ñà-ndúá cachì nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu ni cachi Pablo xi-té:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachì rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivi. Ñàyùcàndúá yohó ié'. Te mii-ní, sàvaha ináhá-ní còò falta ni quidé diqui nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiquè, te xiñuhu cui, pues vátùni; cahni-nsiá yùhù, mà cáchi á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachì nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyaha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —ni cachi Pablo.

¹² Daaní, Festo, ni ndatnuhu-té xí nècuàchì sàha razón xi-té nansa quida-tè, dandu ni cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátùni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa ni xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quìvi, dandu ni sà stná rey Agripa xi Berenice ñuu Cesarea mà ña-casàhù-nè xi Festo. ¹⁴ Te como caní quìvi ni ndòo-ne yucán, ñàyùcàndúá ni càhàn Festo xi rey mà sàhà Pablo, cachì-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, ni ndòò iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcàndúá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu ni catnàtuu dùtù xicusahnú xi stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, ni xicàn-nè dandacuí ña-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco ni naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-nduú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivi nansa ni ni cui. Còó, vachi dihna icúmí-té cuita-tè nùù nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñá ducán vátùni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndúá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dándacuí nì tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcùita stná nècuàchì càhàn tñùhù, te nì sanicuàchi-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahín. Doco còó, cóni sándüá ducán. ¹⁹ Cuisi sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachi-nè: itiácú Jesús, cachi-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáá vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaàn. Ñàyùcàndüá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísá-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcàndüá, nì dándacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudû stná inì cunini ñà-ndüá cachí nècuàchìmà.

—Vàtùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndè ndundáá sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dándacuí Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcàndüá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-iñàha cui cachi ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndüá sàni tavá cànúi-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vachi cuní nanducu-nsiá índü iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xi-né. ²⁷ Vachi có-ndüá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còò ni-iñàha cachitnùhu ñà-ndüú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndüá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vàtùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

²—Nansicáhìn vichi, vachi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndüá nì càhàn tñùhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudû inì vichi, vachi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xi raza-ndà, te cundáá stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndüá, sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì còò calma xi-ní cunini-ní ñà-ndüá cuàhìn càhìn.

⁴ Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nisa quide na ní sandui tèchii. Dihna nisa ìe ñui, dandu nì sàhìn nisa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-né yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaà-nè, vátùni cachi-nè nansa nisa quide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religiòn xi raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanicuàchi-ne sàhí. Te ¿índü

falta xi iá? Cuisi ñà-xiníndísé palabra nì quida Dios comprometer xì xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndüá, nsidaa nèhivi nduú nsi-úxin ùi descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísâ-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndüá nì quida-ya compromèter mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísâ stnâi, te ñà-jaàn ndüá disàhâ-xí sanícuàchi nèhivi raza-ndà sàhi.

⁸ Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísâ stná-nsiá ñà-vàtùni danátíacú Dios nsii? (Pues ináhâ-ndâ, vâtùni.)

⁹ Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá iqué quida quini xì nèhivi ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa quide ñuu Jerusalén, vâchi ndé nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuàhà nèhivi xì Jesús nisa sadi veheca. Dandu quivì cuàhàn-te cacahni-té nècuàchimà, stná yùhù nì sadandâ stnâi. ¹¹ Te nisa nacàhin stnâi nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivi xì Jesús ñà-dandohí-né áma níhíndéi nacuaâ-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidâ inì sàhâ-né, dècuèndè nisa sàhàn stnâi ñuu xicâ nì sanchicuìn-nè.

¹² Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhìn ichi ñuu Damasco, nihí orden nì quee nùù dùtù xícusahnù. Ñàyùcàndüá, iá permisú-xi cuàhìn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi càxihú nì sandua, señor rey, dandu ichi cuàhìn mà nì xini yáha ga fuerte nì natnuù nihni iin luz ndé xiqué cuàhìn xì compañerui, ndé diquì-xí ansivi vâxa, te chicá ndiaha nì natnuá nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nì nàcasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacui nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xì: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidâ quíni-ní xì? Cuisi mii-ní quidâ quíni-ní xì mii-ní, vâchi na quidâ quisí caní sàhà nùù garrocha, ducán quidâ stná-ní”.

¹⁵ Dandu yùhù, nì cachi: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu nì cachi-yà xì: “Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiìn-ní, vâchi sàhâ-ñâ nì xini-ní yùhù, ñàyùcàndüá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùù, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndüá nì xini-ní vichi, xì sàhà ñà-ndüá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní mií quivì vâxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhìn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchì nsidaa inga raza. Te nú cuní-nè quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchì raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhâ-ñâ datnúù Dios sàxinítnùni-nè, te quee-ne ichi ñáa, quihin-ne ichi ndiaha-yá. Vâchi nú nì càhàn-ní xì-né, dandu vâtùni dàñâ-nè nùù ndahâ ñà-malu, te candòo-ne ndahâ Dios. Ndotu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivi ìi xì, dandu cutnahâ-né xì nsidaa gâ ana xiníndísâ-xì, te nihitâhvi stná-nè cuàhâ ñà-ndiaha”, nì cachi Jesús xì’.

¹⁹ Ñàyùcàndüá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndüá nì cachi-yà xì’ na nì xini mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vâchi primeru nì càhìn xì nècuàchì ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnâi ñuu Jerusalén, te nì càhìn xì nèhivi yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachi xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yáha-ne ladu xì Dios, dandu quida vîi-né nacua ndiá icâ-né nú ndisa sàni naxicocuñìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cachi xì-né.

²¹ Pues cunaha-ní, nsidaajàn nduá disàhâ-xì nì tnii nècuàchì raza-ndâ yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-nè cahni-né yùhù nì cùí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xì, ñàyùcàndüá, iin-ni nchícùn ndài (ichi váha-ya) dècuèndè quivì vichi, iin-ni càhìn xì nèhivi sàhâ-yá, a xínduu-ne nècuàchì ndahví, te ò nècuàchì chicâ idónuu, nsidaa-né càhàn xì’, cachí’ xì-né ñà-ndüá nì cachitnùhu Moisés,

xì ñà-nduá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnùu-yà ichì ndiaha-yà nùu nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxínítnùní-ñì ñà-cuàhà guá dacuaha-nì.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdiá nì culoquí` nduá, vàchi ñà-ndácuisì nduá cachí` xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cùcáhàn núí` càhìn nùu mii-né, vàchi ináhà-nê sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dehé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-nduá nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Pues yùhù ináhí, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesu-cristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumáni, doco cahnú gá Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xiníndísé mii-yá. A sácú vaha nì cúníndísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì iníni yohó. Cuisì-nì có-cùnì` cunuhni stná-nsiá cadena nahi mii ³⁰—nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuita nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-nè, cachí-nè:

—Nì cóo falta xì nècuàchì jaàn disáhà-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichi duha nì cùí.

27

Nansa nì dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiadí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhà xí soldadu xi meru rey César Augusto, vàchi sàni cachi tè-xidandacu-ma ñà-ìcúmí-nsì quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia.

² Te nisa ia stná iin tiàa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsi cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Nàyúcànduá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vàchi sàdaaní cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nú yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xì-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàa-nsi ñuu Sidón. Te yucán nì quidamanì capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), ñàyúcànduá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xì-ne, te nì nihì-né ñà-nduá xiñuhu.

⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahì mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vàchi ladu nùu-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùu-xí mahì mar iá frente ladu Cilicia xi ladu Panfilia, te nì sàa-nsi ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Nàyúcànduá, divi barcu mà nì dandàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vàchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gà-nu.

Ñâyùcàndùá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhì stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsì nùù ñuhù íchì iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò iníhî-ndà, te vihini quida quini mar xi barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñâyùcàndùá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sài nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà ùhì ndañuhu carga, xi mii stná barcu, ndé stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-ndùá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xi ñà-ndùá cachí stná stohò-nu, te màdì ñà-ndùá cachí Pablo.

¹² Ñâyùcàndùá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndùá iin lugar yàha yàha-nda tiempu vixin. Ñâyùcàndùá, nì cachí-nè chicá yàha cùhùn-nè nùù-xí ndé ñuu Fenice, dandu vátuni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà nduú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahnu hora.

Nansa nì dàña fuerte dàvitachí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vátuni cùhùn-nsi. Ñâyùcàndùá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vaxan, tàchì yódo ladu nùnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicúì gá nihìndèè-nsí caca ndaa-nu ladu vaxan, ñâyùcàndùá nì sahnè ini-nsi, vàchi ndé ndiàchì úún-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnundúu-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà nduà-nu. Te nì yùhì stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñâyùcàndùá, nì dånùù-te sicoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úún-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ñi tàchì dàná mà. Ñâyùcàndùá nì quesaha-té nì dāndiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni nì dāndiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndùá nihì-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tùí orá, có-tùí sitnùù, te yàha ga dúcùn dàvitachí daná mà nsiuhù. Ñâyùcàndùá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sàni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsì có-xixì-nsí, dandu nì sàcuìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachí-nè xi-nsí:

—Compañeros, chica yàha nú nì inini-nsia yuhù nì cùí ñà-màsà queé-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cācùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xi-nsiá, màsà cùhúún inì-nsia, vāchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xini yatni ndé (indúhì) nì sàcuìn iin ángel xi Dios nùí. Vāchi mii-yá nduú-yá Stohì, divi ana xinúcuāchì nùù-xí. Pues divi ángel mà nì cachí-nè xí: “Màsà yúhì-ní, Pablo, vāchi icúmi-ní sàà-ní nācuìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndāhví Dios mii-nsiá, vāchi dohó cachí-yà xi-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnāhā xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachí ángel mà.

²⁵ Ñâyùcàndùá contentu nì nācùndoo-nsia, compañeros, vāchi nacua sàni

cachi Dios xì', divi ducán icúmí coo, te seguru icúmíà. ²⁶ Doco antes icúmí-ndá ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahì mar —nì cachi Pablo.

²⁷ Daaní, nì yàha ùxin cùmì gá quivì, te vichì xicá barcu iladu mar ndé cachi-nè nduú mar Adria. Nahì dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsí quidá tàchi. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, nì tuxi ini-te ádi sání cuyatni-nù nù ñuhù íchí càhàn-té. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì chitacùhá-te nadaa tantu cunú ñuhù tècuì yucán, te nì cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xì, tucu tu nì chitacùhá-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì yùhí-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhù ini mar. Sàhámà nì dànùù-te cùmì càa nahnú xì barcu ndè cahà mar sàhà-ñà màsà cáca gá-nu. Dandu ndiatù cuisi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, nì cuni-te cunu-té. Ñàyùcànduá, nì sàcuìta-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuahàn-te danuú gá-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvi-te, vàchi lancha tii ma nduá nì dànùù-te. ³¹ Dandu nì cachi Pablo xì capitán xì stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcànduá, nì sàhàn soldadu mà nì sahndè-te cable itácáá lancha mà, te nì ndiachi-nú mahì mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuahàn tùinuù, dandu nì càhàn Pablo xì nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñaha, vàchi sàcuahàn-ndà ùxin cùmì quivì có-xixi-nsiá, nchitó-nsiá, nacání ini-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvi nùù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vàchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vàchi cunaha-nsiá, còò ni-ñaha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —nì cachi Pablo.

Dandu nì tñii-ne ini pan, te nì naquimani-né Dios nì indehè nsidaa-né. Dandu nì dàcuàchí-néa, te nì quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa gá nèhivi yucán, contentu nì ndòo-ne, te nì xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsihùh nècuàchì ñuhù barcu mà, ù cientu ùni dico sàhùn iin (276) nèhivi nì sanduu-nsi.

Nansa nì cuu xi barcu, nì tuxì-nú nì sachi-nù nùù mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihì nì xixi nèhivi mà nì ndenuu ini-nè, dandu nì sate nsihì-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùnì-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (nì xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahì mar. Doco cóni nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco nì xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusi orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té.

⁴⁰ Ñàyùcànduá, nì sahndè-te cable xi càa itnúi xì-nù mahì mar, te nì ndòa. Dandu nì dàñà stná cable nuhnì yutnù chipála dacaca-xi-nú. Te nì nana stná sìcoto ndee itánini ladu nùù-nú (ñà-dítà tàchi-nú). Ñàyùcànduá nì quesaha-nú nì nacaca-nù, te cueéni cueéni nì cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchí mà.

⁴¹ Doco nì sàà-nu iin xaan ndé vaxi ù ù ichì tècuì, te yucán nì cacùhun-nù cahà mar. Nì ndùxin tnuu nùù-nú, doco cahà-nú, nì quesaha nì sachi iù-ñà nì quida tècuì dúcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, nì cacunì-te cahni nsihì-te nècuàchì ndiadí ndiaá-te, vàchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcànduá, cóni sàha-ne cahni soldadu mà nècuàchì ndiadí. Dandu nì dandàcù stná-nè nùù nècuàchì túha duté ñà-dihna mii-nè nì quécoyo-ne mahì tècuì dècuèndè nì xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴ Dandu nècuàchì mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundóo candee-né diquì yutnù nduú tabla, ò inga yutnù xì barcu nì sachi. Ñàyùcànduá, ducán nì nihì nsihì-nsí nì quee-nsí ndè ñuhù íchí, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-ndúá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahi mar

¹ Na ní nsihi nì càcu-nsi nùù mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì nátuu-nsi nadaà-nsí, vâchi cuún dàvì, te vixin ga. ³ Ñâyùcândúá nì nducu stná Pablo chii tutnù ìchí. Doco na meru daquéé-nènu mahi ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dâná xínu-si nùù ñuhu, te nì tninùhu tnuu-si ndahà-né. ⁴ Ñâyùcândúá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácáá còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñâyùcândúá vichi icúmí-tê danáà-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùù mar, doco mà níhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachi còò mà mahi ñuhu. Ñâyùcândúá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiatú úún-né, vâchi tuxí ini-nè cuàhàn xiun ndahà Pablo, ò nú cóó, nanáá nâcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatú-né indéhe-né, te còò ni-íñaha nì cuu-xi nècuàchìmà. Iin-ni iá-nè. Ñâyùcândúá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dándúvâha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xí nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, nì dâyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ònì quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucán iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vâchi cuhí-nè cuèhè daxìn. Dandu nì quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, nì chitândòó-né ndahà-né diquì nècuàchìmà, te ducán nì nduvâha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvâha stná-nè. Ñâyùcândúá, cuàhà gá nì cañuhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xinu ùnì yòò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichì nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sàhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndúá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù nì ìa yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàà-nsi ñuu Siracusa, te ùnì quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì cava barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xi-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñâyùcândúá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tixi ùi quivì nì sàà-nsi iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchicùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòò-nsi xì-né iin ùsà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xì Jesús vâxi-ne, vâchi sání xinitnùhu stná-nè sàvâxi-nsi. Dava-ne, dècuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apio nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùnì Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimanì-né Dios, te nì ndòò-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnáhâ xì-nsí, nì quida-ne entregar tiàa ndiaá-nè, nì ndòò nècuàchìmà ndahà iin comandante. Doco

Pablo, nì nìhi-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùnì quivì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñàni, còò nì-ìñàha nì quidé diquì nècuàchì ñuu-ndà, te nì-iin xìchi cóni càhìchì stná inì estilu xì xii-ndà. Doco nì tñii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié' ñuu Jerusalén, te nì dàyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xicàn tñùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te daña-té yùhù nì cuí, vachi còò nì-ìñàha disáhà-xí cuí. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cùnì-nè dàñí. Ñàyúcàndüá, fuerza nì xiquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidandaà tèmà sàhí. Doco nì-iyuhu có-ndüamà ñá-cùnì daquée cuàchi diquì nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ 'Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cun-dehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vachi vichi ndisa sà-íá iin tñündé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndísé tñündé ini ndiaha ma), ñàyúcàndüá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì Pablo:

—Còó; còò nì-iin carta nì quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, nì còò nì-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquée cuàchi-xì diquì-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vachi nsiùhù cuní-nsí cundaá ini-nsí, vachi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì diquì ichì mà —nì cachi-né.

²³ Daaní, nì saquín Pablo iin quivì quixí tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyúcàndüá, ndé dàtnàà, xì ndé nì cuaà dahuun nì ndòò-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datú-ne nansa iá ichì ndé dandacú Dios, te dansínuu ini-nè nècuàchìmà nansa cachí ley xì Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vachi cuní-nè dacúníndísá-né nècuàchìmà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iníni má, nì xiníndísá-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdi iin-nì nì xiníndísá nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà nduá nì cachi Espíritu Ìí xí Dios xì xii-ndà sàhana na ní dàcàhàn-yà profeta nani Isaías, vachi dohó nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachí-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsiá, doco mà sàà-nsiá mànhì inì-nsiá. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáa ndisa inì-nsiá”. (Ducán cachí-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vachi nsidaa nèhivì mà, quidámáxini-nè, na ian ùhì tiacu-nè. Te quidá-né na ian dànacúanì-nè nùù-né, vachi có-cùnì-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cùnì stná-nè cunini-ne, nì có-cùnì stná-nè mànhì inì-nè, nì có-cùnì stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nìhitáhvi nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa nì quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuà nìsa là Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sáa nùù-né, ³¹ cachítnùhu-ne xì nècuàchì mà sàhà ichì ñuhìvì ìì xí Dios, vàchi libre iá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchì mà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

¹ Yùhù nduú Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchì nùù Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xì ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhaha na ní dàtnúú-yá ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùù tutu ìì. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá' ñà-ndúú-yá iin descendencia xi rey David, vèchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diín lugar nì quixi) anima ìì-yá, vèchi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhá vâha-nda ñà-jaàn, vèchi mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nùù mii-yá sàni nihítàhvì nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sáa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyà, dandu más gá tñùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vèchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiáyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùù Yua-nda Dios, ñàyúcàndúá nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ìì xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùù mii-yá xì nùù Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-yansiá gracia, te contentu nì cúndóó-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhìn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhò: yùhù ndácùcahìn Jesucristu, te naquímànì' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhájàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa animè xinúcuáchì nùù-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhá-yá ñà-ndáa nduá nsinúú cuáhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvì sàhà-nsiá nùù-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvì stnáì áma cóo iin quivì nihí tiempu sàì nàcòtì mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vèchi cuáhà gá cunì sàì sàhà-ñá nihítàhvì gá-nsiá más ñà-ndúá cui chindee xì anima-nsiá, dandu chicá nacuaàhàndee inì-nsiá. ¹² Te ò nì cachí-ndà, ñà-cùnì-ndà chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá víi-ndayá, vèchi nsidaa-nda, iin-nì xiníndisá-ndáyà.

¹³ Ñàni, cuní cundaá inì-nsiá ñà-cuáhà gá xichi nacáni inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre íá ñà-sadí nùì. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vèchi stná ndé ndoó-nsiá cunì quida stnáì chuun ìì xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuáhà ñà-vâha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vèchi ndiá íquè (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xínduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí cáhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyúcàndúá, nùù yùhù, dispuesta íé' sàì cachitnùhu stnáì xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndúú razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn nùì cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vèchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vâtùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cúndúú-ndá. Doco

dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchi raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vàchi divi sàhà razón ndiaha ma datúi Dios nansa cui ndee vaha-nda nùu-yá nú ni cúnindísá vaha-ndayá, vachi cuisì-ni ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu iì: “Nú sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-xiníndísá-ndáyá, dandu vida ndiaha nihítàhvi stná-ndà”.

Nsidaa nèhivì, iá cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios diquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vachi quini quidá-né, te cuehé gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ináhà vaha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vachi sàni datúi-yañà nùu-ndà. ²⁰ Vachi dècuèndè nì sàcòo ñuhivì nàhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Nàhà xicà icúmí-yá poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcànduá, còo ni-iin ñà-disáhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vachi na nisa inaha-nèyà antes, cóni cãhvi ndisa-neyà nacua ndiá icà-né, ni cóni náquímánì stná-nèyá. Cuisi ini-ni mii-nè nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicúì gá mànihì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichí guá-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tùi-ne nduú-né nècuàchi neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yá, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácutú-yá nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xi stná quisi nahnú, xi quisi cuàti, (te nì cahvi-nèñà).

²⁴ Ñàyùcànduá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yá nì cùhùn-nè ichì siquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xi iquicúñù-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-nduú tnùhu nì candisá-né. Màdi mii-yá ana nì quidavàha xi ñuhivì nì càhvi-né; còo, cuisì-ni ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùu-xí, màdi nùu mii-yá ndiaha itiácutú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoo dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xi mii-né. Dècuèndè stná nècuàchi ñahà, cóni nándàhà gá-ña xi nècuàchi tiàa nacua quidá nècuàchi ñahà. Còo, entre mii-ñá nisa quida-ñà cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vachi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nihì stná icà-té (cuèhè), vachi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì váha.

²⁸ Te-ñà cóni cudúì gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoo dahuun stná-yanè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxinítùnì-nè. Cuisi ñà-có-ndiá icà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vachi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chicuehè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchi ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahnì stnahá-né, vachi nàá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vachi quini ga càhàn-nè diquì ñanitnaha-ne. Có-xiñùhù-nè Dios, vachi cuadú gà-nè, mii-nè nduú-nè mii-nè cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-nè, doco maña gà-nè. Có-inínì-né ñà-nduá cachí yuadíhì-né. ³¹ Nì có-sàhà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanitnaha-ne, te mà

túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñà-ìcúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndùlócò-nè, mate ináhá-né ñà-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-néà, ndè cudfí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xi ana tuxí inì-xi chicá vâha-ne nùù ñanitnaha-ne

¹ Ñâyùcàndüá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì ni cùndúú-né, te xítñùhu-ne ñanitnaha-ne, dandu vátùni cachi stná-ndà dohó xi-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñâyùcàndüá có-xiñùhù cuitñùhu-ní ducán; iá-ní xítñùhu-ní ñanitnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vâchi nacua quidá mii-né, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ìnáhá-ndá, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá ví. ³ Ñâyùcàndüá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vâchi mate xítñùhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xi-ndà, vâchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi inì-ní ñà-quidá-yá ducán? ¿A có-cùndàà inì-ní ñà-ndüá disàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñá ni sàà-ndà naxicocuñ inì-ndà sàhà cuàchi-nda ndüá. ⁵ Doco (mii-ní, còò), ndee gá inì-ní, có-cùù-ní arrepentir, ñâyùcàndüá cáya, te cáya castigu ñihì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá icà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñà-vâha), según nansa ni quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vil, ñihì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà ñà-ndüá quidá-némà nandúcú-nè nansa quee tñùñuhu ndiaha xí-né (nùù-yá), vâchi cuní-né ndee vâha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñihì-né ñà-cùdúchí guá ini-yà sàhà-né, vâchi cuisì-ní ni nacani ini-nè quida-ne ñà-ndüú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tñùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá ví ma, te yáha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá ví ma, ñihì-né cundoo ndiaha-né, vâchi ñihì-né natùì-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñihítàhvì ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán ndüá, vâchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcùnì ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná nèhivì ináhá vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vâchi nú ni quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vátùni ndee vâha-ne nùù-yá. Doco nú cuisì ininí uun-neà, dandu mà cùndiààmà. ¹⁴ Vâchi dava nèhivì, tàcùnì-nè ley xi-ya, doco túha-ne quida-ne cumplir ñà-ndüá cachá, vâchi inì-ni mii-né nacaní ini-nè quida-ne ducán. Ñâyùcàndüá, divi ñà-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vâchi cuisì ñà-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñà-ini anima-nè sáníhì inì-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vâha-ne iá iin ley chivâha-nda. Te stná sàxínitñuní-nè, ducaní cachí stná` xi-né. Vâchi dava xichi dandohó sàxínitñuní-ndà ndohó, te dava xichi cachá` xi-ndà ñà-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn, claru icúmíá tuià) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñà-íá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahá

Jesucristu icúmí-yâ nacooyâ juicio mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivi.

Nansa ni quida nècuàchi raza Judea, cóni chívàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhin càhin sàhà) nèhivi raza-nsi. Nècuàchi raza Judea nduanan nèhivi raza-nsi. Te cuàhà nèhivi raza mà, yàha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-nè ley ì xì Dios; ñàyùcànduá chicá ndiaá-nè cahan-né, vâchi mii-yâ càhvì-né, ¹⁸ te ináhà-nè ñà-nduá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñà dàcuahá cuáhà-né ley ì mà, ñàyùcànduá cundáà ini-nè ìndù iñàha nduú chuun vii, te ìndù ñà-còó. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xì nsidaa nèhivi nansa iá ichì vâha cahan-né; xiñuhu danátnùù ini-nè nsidaa nècuàchi xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisi mii-né cui dacúndéhe xì tè-neciu iin ichì víi, vâchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi méé có-ináhá xínduu nècuàchi dava ga, cahan-né, te ñàyùcànduá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchimà, vâchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vâtùni mànihi ini-nè nsidanicuú iñàha, te cundaa stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nèhivi dava ga, ¿a có-xiñhù dacuahá stná-nè mii-né? Vâchi cachí-nè xì nèhivi ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivi ñà-màsà cáhàn-nè xì inga nèhivi cóni nándahà xi-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchi ini-nè ñà-nduú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà iá veheñuhu? ²³ Ndee cáhàn-nè sàhà-ñà sà-icúmí-nè ley ì xì Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchi ini-nè mii-yâ nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xì nècuàchi raza-nda, ñàyùcànduá sácúndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-nda, vâtùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-nda. ²⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchi (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vâtùni quida stná-nda cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúì claru ñà-có-quidá víi nècuàchi raza-nsi Judea, vâchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu ì, te itúú stná seña mà ìcà-né. ²⁸ Ñàyùcànduá, ¿ana cachi-nda nduú ndisa nècuàchi raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xì Dios, ¿a cuiisì sàhà ìcà-nda nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xì anima-nda nduá, te ini anima-nda nduú ndisa-nda nècuàchi raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-nda seña xi-ya, cuiisì ini anima-nda nduú ñà-ndiáa. Iin ñà-nihnú vâha ini-nda nduá, màdi iin ley ni tiaa nùù tutu. Te nú iá (víi ndisa) anima-nda ducán, dandu icúmí-nda ndee vâha-nda, doco nùù Dios, màdi nùù nèhivi.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿ìndù chuun cachí-nda ndiaha gá iá ñà-nduú-nda nèhivi raza Judea, te itúú seña xì Dios ìcà-nda? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéa. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-ni nihítàhvi nèhivi raza mà cucumi-né tutu ì cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vâchi mate có-xiníndisá dava-ne, doco có-cuní cachàmà ñà-nacuaá Dios ñà-nduá ni cachi-yà. ⁴ Còó, vâchi mate nsidaa nèhivi, tnuhu-né, doco mii-yâ, icúmí-yâ quida ndisa-ya cumplir ñà-nduá ni cachi-yà. Te ducán cachí stná nùù tutu ì (ndé cáhàn nèhivi xì-yâ, cachí-nè): “Clarú icúmí tui ñà-cuisi mii-ní cachí xì ñà-nduú

ñà-ndàà, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùù-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhámà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yándó castigu sàhà cuàchi-nda? Còò, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisi nì cachi palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còò, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vàchi nú ducán nì cundúá, mà cúí nihì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cui. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnũñuhu xí Dios nú nì cachi-nè iin tnũhu, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan nì cundúá ñà-quee tnũñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá icà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cui. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáà, dandu chicá quee víá nì cui? (Doco còò, màsà cáchí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchimà, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿indù ñà-cachi-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còò, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidan-icuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nùù tutu ì:

Còò ni-iin ana nihnú ndàcuisì inì-xì; ¹¹ còò ni-iin ana sàà cundaà inì-xì, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tùcùn-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dānā. ¹⁴ Cuahà gá xicān tàhvi chihān-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchimà. ¹⁵ Yàchi gā nacānì ini-nè cahñì stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui nì yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnũndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yúhí stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyà.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcānduá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùù Dios sàhà cui sàhà ñà-chivàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùù-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sáhámà. Mà ùhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú nì cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùù-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xì-yá. Vàchi iin-nì indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-nì iá cuàchi nsidaa-né, te iin-nì có-sàà stná-nè tavà-né tnũñuhu xí-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dānāá Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcānduá uun-nì sàhatahvi-yándó gracia xi-ya, te sàhájàn vātùni ndee vaha-nda nùù-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuitià nùù-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá

nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhájàn cundaà stná ini nèhivi ñà-vàtùni ñi quida-ya xì nèhivi sàhaha na ní dàyáha uun-ya cuàchi-ne, te ñi quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disáhà-xí ñi xìhì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivi ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndáà cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xi Jesús, dandu vátùni ndenihi-yàndó na ian nduu-nda nèhivi còò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivi ndeníhí vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñà cóni chivàha vii-né ley ii? Còò, divi sàhà-ñà mà cundiáá gà ni-ñàha nùu-yà, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá. ²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yà. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yà nduá xiñuhu, màdi ñà-chivàha-nda ley (sàhaha ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xi nèhivi raza Judea nduú-yá? (Còò.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivi ñuhiví? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yà. ³⁰ Vachi imindaa Dios iá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivi nùu-yà nú ñi cúnindisá-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchi raza Judea, te ò nèhivi inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndàyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley ñi sàha-ya? Còò, màdi ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmí cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa ni quida Abraham sàhaha

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàhaha? ¿Nansa iá ñà-nduá ñi nihitáhvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né ñi nihì-né ndee vaha-ne nùu Dios ñi cùí, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhájàn, doco nùu mii-yà, còò, mà cùí. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ñi sàhà-né? Dohó cachá': "Ñà-ñi xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá ñi nihì-né ñi ndee vaha-ne nùu-yá", cachá'.

⁴ Pues, ñi cachí-ndà iá iin ana quidáchúûn nùu-ndà. ¿A cutáhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còò, vachi ñà-ínihíca-ndá nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xi ichì Díos), vachi mate còò obra ñi quida-nda, doco nú xiníndisá-ndá mii-yà, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nùu mii-yà iá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivi cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàhaha, ñi cachi-né ñà-ndiaha guá iá xi nèhivi nihitáhvi ndee vaha nùu-yà mate còò obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá ñi cachi David mà:

Nansicáhàn nèhivi nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhàn-nè nú cò-ítní gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni nihitáhvi stná nècuàchi nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivi iá seña xi-ya icà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà ñi ndee vaha-ne nùu-yà sàhà cuisì-ñá ñi xinindisá-né mii-yà. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-disáhà-xí ñi ndee vaha-ne nùu-yà? ¿A sàhà ñà-ítúú seña mà icà-né? Còò, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùu-yà). ¹¹ Dècuèndè después, dandu ñi sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cundumà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùu-yà sàhà-ñá ñi xinindisá-né mii-yà. Vachi tãñáha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxiníndisá-néyà. Te sàhà-ñá ñi quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-né yua nsidaa nècuàchi xiníndisá-xí-yà, mate còò ñi-iin seña mà icà-né, doco xiníndisá-né, te ducán ndeé vaha stná-né

nùù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì iá seña mà icà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchìmà. Doco màdi cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchìmà yua-né. Còò; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vâchi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchìmà na táyôo seña mà icà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer; doco cuisì-ní nèhivì xiníndisâ nihítàhvì xán

¹³ Sàhana nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhítàhvì-né cucumi-né ñuhìvì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yúcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vâha-ne nùù-yá, màdi sàhà iin estilu nì chivâha-ne. ¹⁴ Vâchi nú cuisì ana chivâha xi estilu sàhana nihítàhvì, dandu mà cundiáá gâ ñà-xiníndisá-ndáyâ, nì mà nihítàhvì gâ stná-ndà ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vâchi nú sàhà ley sàhana nì cundúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò nì-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vâchi modo jaàn vâtùni dacútàhvì stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán nihítàhvì stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahi nèhivì nchícùn ley sàhana, te ducán stná ndohó ana xiníndisâ nahi Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchìmà xì nsidanicuú-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios ndùù tutu ì (na ní câhàn-ye xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gâ descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñâyùcàndúá, xì-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divi mii-yá tûha danátíacú xì nsì, te cuisì câhàn-ya, te màcòo ndéni ìñàha nì cui, mate antes táyôo nì-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tñundé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-nì nì xinindisá-né mii-yá, nihnú ini-nè iá ndisa tñundé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-nì nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-né yáha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-itúú xinu-ne 100 cuà, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gâ coo dèhe (ñahàdihí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xi duda, vâchi iin-nì nihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimani stná-nèyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vâtùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-ya xi-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-nihnú ini-nè ducán, ñâyùcàndúá nì ndee vâha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ì, doco màdi cuisì sàhà Abraham câhàn palabra mà. ²⁴ Còò, sàhà stná ndohó câhàn, vâchi stná ndohó, vâtùni ndee vâha stná-ndà nùù-yá nú nì cúnihnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá nihì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùù-yá.

5

Nansa iá ñà-ndiaha ì nihítàhvì-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñâyùcàndúá, ndiaha gâ sàndòò-ndà nùù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu.

² Te sàhà ñà-nihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiátu cuàhà anima-ndà, vâchi (nslquívi) nihì-ndà gracia xi-ya, te cudí gâ stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quivì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdi sàhà cuisì ñà-jaàn cudí ini-ndà. Còò, vâchi cudí stná ini-ndà nú icúmí-ndà yâha-nda

tnùndoho, vâchi sâhâjân cutûha-nda quidandee ini-ndâ. ⁴ Daaní, nú sâvâtùni quidandee ini-ndâ, dandu ñâ-cudiî ini Dios sâhâ-ndâ queamâ; daaní, nú ducán, dandu chicá sââ-ndâ cunaha-nda íá ndisa consuelu xi-nda nù-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndâ, dandu seguru nihi-ndâ consuelu mà, mà dándâhvi-yándó. Vâchi sâni sâhatahvi-yándó Espiritu Ìi xí-yá, te divi Espiritu Ìi nduú ana chináhâ xi-ndâ ñâ-cuâhâ guá cuú ini Dios sâhâ-ndâ.

⁶ Vâchi ndohó, na tâñâha ga cucumi-nda ni-iñâha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma ni xihî Cristu sâhâ-ndâ, mate nècuâchî có-quidâ víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivi ñuhiví, ùhi candisá-né cui-nè sâhâ iin ñanitnaha-ne, mate nèhivi vâha ni cúndúú nècuâchímâ. Doco vihini coo iin tiâa cuâhandee ini-xi cui sâhâ inga nèhivi nú vâha ndisa ini nècuâchímâ. ⁸ Doco Cristu, mate íá va cuâhâ cuâchi-nda, ni sâha-ya ni xihî-yâ cuenta xi-nda. Sâhâ ñâ-jaân vâtùni cundaâ ini-ndâ cuú ndisa ini Dios sâhâ-ndâ. ⁹ Te vichi sâni ndee vâha-nda nù-yá ñâ-ni xihî-yâ ducán, te ni xitiâ ni-yá. Ñâyúcândúâ, vichi, chicá más icúmi-yâ dacâcu-ya anima-nda nùu castígu xi-nda, vâchi ñâ-sâni ndòo vâha-nda nùu-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xiní ùhi-ndâyâ ni sandua, doco sâhâ ñâ-ni xihî Dêhemaní-yâ sâhâ-ndâ, ñâyúcândúâ ni nâcúndoo vâha-nda nùu-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhi càcu dahuun-nda nùu-yá, vâchi sâni natiacu Dêhemaní-yâ, te itíacú-yâ. ¹¹ Te yâha ga cudîi stná ini-ndâ sâhâ-yâ vichi, vâchi sacahvi-ndayâ ñâ-ni chindee Stoho-ndâ Jesucristu ndohó, te ni nihi anima-nda ni nâcúndoo vâha xi-yâ.

Nansa ni quida Adán, xi nansa ni quida Cristu

¹² Cunaha-nsiâ, sâhâ ñâ-ni quida imindaa tiâa Adán, ñâ-jaân nduá ni sâcòo cuâchi ñuhiví. Daaní, sâhâ stná cuâchi ni quida-ne mà, ñâyúcândúâ ni xihî-nè, te ni quesaha xihî stná nsidaa gá nèhivi nchícùn gà, vâchi ni quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivi ñuhiví, doco divi cuâchi nduá nisa quida-ne. Ñâ-ndââ nduá, có-itnîí Dios cuenta sâhâ cuâchi-nda nú còo ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xi dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni ni xihî stná nsidaa nèhivi, mate có-ndùdávâ cuâchi ni quidâ-xè xi cuâchi ni quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudávâ chuun ni quida-ne xi chuun ni quida Jesús na ní quesaa-yâ ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdávâ cuâhâ-ñâ. Vâchi tnùmani nihi-ndâ nùu mii-yâ, tucu íá nùu ñâ-ndúâ ni quida Adán, vâchi sâhâ cuâchi ni quida imindaa nècuâchímâ, cuâhâ sâstnùhù nèhivi ni quesaha xihî. Doco íá stná imindaa ana ni nanduú tiâa ni quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sâhâ gracia xi-ya ni sâhatahvi-yâ cuâhâ nèhivi tnùmani ndiaha xí-yâ, te càyâ càyâ gracia mà nùu-ndâ.

¹⁶ Te ñâ-ndúâ ni cuu na ní quida mindaa tiâa ma cuâchi, có-ndùdávâ stná xi ñâ-ndúâ ni cuu na ní sâhatahvi Dios ndohó, vâchi cuiisî imindaa cuâchi ni sandua, doco icúmi nèhivi ndoho-ne. Te vichi, mate cuâhâ cuâchi-nda íá, doco ndiaha gá sâni nihihâhvi-ndâ nùu-yá, te ndeé vâha-nda nùu-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) ni quesaha xihî nèhivi; fuerza nisa xihî-nè sâhâ ñâ-ndúâ ni quida mindaa nècuâchímâ. Doco nú sâhâ imindaa-né ni cuu xi nèhivi ducán, dandu náhâ xicâ chicá ndiaâ ñâ-ndúâ ni quida imindaa Jesucristu, vâchi sâhâ mii-yâ vâtùni nihi-ndâ vihi gracia; nihi-ndâ tnùmani xi-ndâ ñâ-ndee vâha-nda nùu-yá, te ducán seguru vichindee-nda (nùu ñâ-có-ndiââ), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

¹⁸ Ñâyùcàndüá, nacua ni ìa imindaa ana ni quida xi iin falta sàna, te ducán ni quixi tnùndoho nùu nsidaa nêhivì, pues ducán iá stná xi obra vâha ni quida imindaa mii-yá; sâhâ obra mà vâtùni nihì nsidaa nêhivì ndee vâha-ne nùu-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. ¹⁹ Imindaa nêhivì sâna cóni íníní xí-yâ, ñâyùcàndüá, ni nanduu nsidaa descendencia xi-ne nêhivì cuâchi. Te ducání stná (Jesús), imindaa mii-yá ni sanini vii xi (ñâ-ndüá cachi Dios), te ducán ni nihì cuâhâ stná-ndâ nanduu-nda nêhivì nihnú ndâcuisi ini-xi.

²⁰ Ni sâha Dios ley xi-ya sâhâ (ñâ-cunahâ claru) cuâhâ cuâchi quidâ nêhivì. Te ndisa, cuâhâ gá ni cucuahâ cuâchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sâhâmâ chicá más sâni sâhatahvi Dios vihi gá gracia xi-ya. ²¹ Ducán quidâ-yâ sâhâ-ñâ cui cundee gracia mà, vâchi antes na ian ni cundee cuâchi nùu nêhivì, te ni xihì-nè. Doco vichi icúmí cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nêhivì nihnú ndâcuisi ini-xi, te cutiacu-ndâ nicanicuahân. Te Stoho-ndâ Jesucristu nduú ana quidâ-xi nsidaájân.

6

Nansa cundee-nda nùu cuâchi-nda, te nihì-ndâ quida vii-ndâ nacua cuni Jesucristu

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndâ? ¿A chicá vâha quida ga-ndâ más cuâchi sâhâ-ñâ nihì gá-ndâ más gracia? ² Còó, mà vâha, vâchi ¿nansa cui quida ga-ndâ ducán, nú na ian sâni xihì-ndâ nùájân nduá? Còò ni-iin ñâ-disâhâ-xí quida ga-ndâ ducán. ³ Amádi sâ-ínahâ-nsiá nansa ni cuu na ní cuhii-ndâ, ni sacatnahâ anima-ndâ xi anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sâhâ ñâ-jaân xiñuhu quida stná-ndâ cuenta na ian ni xihì stná-ndâ na ní xihì mii-yâ, ⁴ te na ian ni cutnahâ stná-ndâ xi-yâ na ní ndùxin-ya. Ñâyùcàndüá, ducán queá na ian ni xihì stná-ndâ. Daaní, ñâ-ni natiacu-yâ ni quida poder ndiaha xí Yuamáni-yâ, divi ducání stná ndohó, sâni nihì stná-ndâ iin vida saa nùu-yâ.

⁵ Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni ni xihì stná-ndâ xi mii-yâ, dandu seguru icúmí sââ stná-ndâ natiacu-ndâ nahi mii-yâ. ⁶ Te ináhâ stná-ndâ, nú nihnú ini-ndâ ni xihì-ndâ xi-yâ nchica cruz, dandu sâni cuxio stná sâxlnítùnì ni sa-icumi-nda antes. Ducan quida-nda sâhâ-ñâ màsâ nihì gá cuâchi-nda cundea nùu-ndâ, ni màsâ dâncâcû gá stná-mâ nùu-ndâ. ⁷ Vâchi nú na ian sâni xihì-ndâ nduá, dandu mà cúí dandacú gá cuâchi-nda nùu-ndâ ñâ-quida-ndañâ. ⁸ Ñâyùcàndüá, nú (quida-nda cuenta) sâni xihì stná-ndâ xi mii-yâ, dandu xiníndísâ stná-ndâ icúmí-ndâ cutiacu-ndâ cundoo-nda xi-yâ. ⁹ Ináhâ-ndâ ni xihì-yâ, doco vichi sâni natiacu-yâ. Te mà nunca sââ gâ-yâ cui-yâ. Còò gá nansa cui-yâ. ¹⁰ Te na ní xihì-yâ, iin xichi-ni ni xihì-yâ sâhâ cuâchi-nda. Doco vichi ñâ-sâni natiacu-yâ nduá, te itiácú (ndiaha-yâ), iá-yâ nùu Yua-nda Dios nicanicuahân. ¹¹ Te ducán stná ndohó, xiñuhu cuniñhu ini-ndâ na ian sâni xihì stná-ndâ sâhâ-ñâ màsâ quidâ gá-ndâ cuâchi. Te ni cúniñnú stná ini-ndâ itiácú ndisa-nda nùu Dios quidâ Stoho-ndâ Jesucristu.

¹² Ñâyùcàndüá, mientras itiácú-ndâ xi iquicúñu-ndâ ñuhivì yohó, màsâ cuâha-nda cundee cuâchi-nda nùu-ndâ ñâ-quida-nda ndéni cuâchi quini ni cui. ¹³ Màsâ cuâha-nda quida-nda ni-iin cuâchi, ni ndahâ-ndâ, ni sâhâ-ndâ, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vâchi có-queé víamâ. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sâni natiacu-ndâ, te vichi ni dáyâha-nda mii-nda ndahâ Dios. Cuisi mii-ní-yâ ni cuâha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñâ-vâha cunduu ñâ-quida-nda.

¹⁴ Vàchi mà dándacû gá cuàchi-nda nùu-ndà, vâchi màdi ley sàhana nduá nchicùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

In ejemplu nacání nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùu-ndà? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vâchi sà-ínahá-nsiâ nansa iá na sâa-ndà ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducání iá stná xi animà-ndà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahà ña-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndá sâa-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchi-ndá nùu-xí, dandu sâa-ndà cunihnu ndàcuisi ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xi nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiâ dâñùhù nì sàcunaha-nsiâ. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-iá vìi xinúcuáchi-nsiâ nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiâ sàhà (peón quidáchúûn) ñuhivì yohó, vâchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñâyùcânduá, dohó cachì xi-nsiâ: nacua nisa cudii guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-iá siquini, te yáha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudii stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vìi, dandu nihi-nsiâ cunduu-nsia nehivì ìì xí-yá. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiâ, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cóni sâ-íní-nsiâ ley xi ichì vìi. ²¹ Doco còò ni-íñaha nì níhi-nsiâ nùu inga ichì mà, vâchi cuisì-ní ñà-dandáñuhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vá-nsiâ sàhà ñà-nduá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nuájàn, te xinúcuáchi-nsiâ nùu Dios; sàni dàhì stná-yá sàxiníntùnì-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vâchi nùu cuàchi-nda nduá xinúcuáchi-ndá nùu-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihi-nda. Doco ñà-nduá cutáhvi uun-nda nùu Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-nda nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹ Ñáni, dava-nsia sà-ínahá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínahá-nsiâ (ñà-cuisì-ní) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùu-ndà. ² Vâchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-né coo-ne xi ìì-né mientras itiácù-va nècuàchì mà, cachì ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchì mà, dandu mà cundíá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisú coo nècuàchì ñahà mà xi inga tiàa, vâchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ìì-némà, dandu libre iá-nè nandàhà-né xi inga nècuàchì tiàa, te mà cundúá cuàchi, cachì ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñáni, vâchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xi Cristu, ñâyùcânduá, (ínahá-ndá) có-dandacú gá ley sàhana ma nùu-ndà. Libre iá-ndà vichi, vâtùni cundoo-nda xi inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándò quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudii ini-ya.

⁵ Antes puru ñà-cudí ini mii-nda nisa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-nda nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-nda quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhàjàn cuàhàn-ndà

cui-ndà nì cuí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùu ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndacú gá ley mà nùu-ndà, vátùni cunucuachi-nda (nùu Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichi sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdiá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xi-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índu ñàha có-íá vii nú màsà cáchitnùhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cáchí ley mà ñà-mà vaha xihò-ndà (ñà-icúmí ñanitnaha-nda), dandu yùhù mà cundáa ini (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà ni cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), màs gá nì dàxihoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseux xi ñà-xihoé. Vàchi nú có-cundáa ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu nisa cudíi gá ini ié' ñuhiví, te còò ni-ñàha nì sándúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quiví nì cundaà ini sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun ini) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà ini) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cuí, doco vichi divi sàhàjàn cuàhin ndañuhí nì cuí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhi nansa cachí ley mà, ñàyùcandúá nì dándàhvía yùhù, te (nì cundeá nùí), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcandúá, (ináhá-ndá), ì ndisa ley xi-ya, te ì ndisa stná ñà-nduá dandacuá, vachi ndiaha gá cachá'; vaha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vaha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà cáchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vachi mate ley vaha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini ini. Ñàyùcandúá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ì nì cachi Espíritu Ì xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdi libre ié' quide ñà-íá vii, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi nì có-cundáa vaha ini nansa iá ñà-nduá quidé, vachi ñà-cudíi ini sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cuní quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicá, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcandúá, màdi ndisa yùhù quidà xi cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chicuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xi ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhi, inii míf nacua nduí nēhiví, còò ni-iin ñà-vaha. Mate cudíi ini quide ñà-íá vii, doco có-nānīhí nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun vii cuní quide, có-quidéa; te chuun quini có-cuní quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcandúá, nú có-cuní quidé ñà-nduá quide, dandu màdi yùhù ndisa nduú ana quidà xi (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcandúá, sàni cundaà ini, ducán iá xi'; na quiví cuní quide iin chuun vii, dandu sadí ñà-chicuéhè iá ini anímè nù. ²² Ñà-ndáa nduá, ini anímè cudíi ini sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahásáhi', ñà-yúcán nduá sadí xi nùu ñà-vaha nacání ini quide, te cundéàmà nùí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátùni càcui)! Ñàyùcàndùá, ini animè xinúcuáchí nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, còó, cutu ñà-nduú cuàchi (cunìa) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìi xí Dios

¹ Vichi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà còó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nêhiví xí Jesucristu. Te có-ndùlócò gá-nda sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-nda sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios. ² Vachi ñà-íá-nda ndahà Yà-ìi mà, ñàyùcàndùá sàhà Jesucristu nihitáhvi-nda vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-nda libre nùù ndahà cuàchi-nda; mà cúí gá cahniándò. ³ Doco ley sánaha ma, mànicùí (chindeándò), vachi mà sáá nêhiví chivàha vii-néá, ñàyùcàndùá, mii Dios (ni chindee-yándò), nì dàquixí-yá Dêhemaní-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nêhiví cuàchi, (dandu nì dãnáá-yá) sàhà cuàchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá` mà nùù-nda ñuhiví yohó. ⁴ Ducán, dandu vátùni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndùlócò gá-nda sàhà ñà-siquini xího nêhiví ñuhiví, cuisì-ní ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios nduá nihnú ini-nda.

⁵ Vachi nêhiví tûha cunchicùn ñà-nduá cudî ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxinítnùnì-nè. Doco nêhiví nchícùn xi ñà-cudî ini Espíritu Ìi xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá nihnú ini-nda, dandu icúmí-ndá sàà-nda cui dahuun-nda. Doco nú ndudu Ìi xí Espíritu xí Dios nduá nihnú ini-nda, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cudî ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-nda, dandu na ian xiní ùhì-nda Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gá-nda sujetu nùù ley xi-ya, te nì mà cúí cunchicùn vii-nda ley mà. ⁸ Ñàyùcàndùá, nêhiví nihnú ini-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cúí natùì-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nìhnú gá inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu Ìi xí Dios anima-nsiá; còó. Ñà-nduá cachí Espíritu Ìi nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nêhiví còò Espíritu Ìi xí Cristu anima-xí, có-nduú ndisa-ne iin nêhiví xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-nda nùù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-nda sàhà cuàchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dãnátíacú xí Jesucristu, te ñà-íá Espíritu Ìi xí-yá ini-nda, ñàyùcàndùá mate nì cúí-nda, doco icúmí stná-nda natiacu-nda quida-ya, vachi inácaa Yà-ìi mà ini-nda.

¹² Ñà-jaàn nduá disáhà-xí có-xiñùhù quida gá-nda nansa ni nì cui nacua cudî ini mii-nda quida-nda. Còó, ñánì. Màsà cundóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vachi nú nì quida-nda cuisì ñà-nduá cudî ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, nì cuàha-nda chindee Espíritu Ìi ndohó, dandu nihi-nda dandáñuhú dahuun-nda chuun (siquini) cuní-nda quida-nda, te nú nì nihi-nda ducán, dandu vida ndiaha nihitáhvi-nda. ¹⁴ Vachi nsidaa ana nihnú ini xí Espíritu Ìi xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nìhì-ndà Espíritu Ì xí-yá, doco Yà-ì mà, có-nduú-yá iin ana dandacú ndéé nùu-ndà, te ò dayúhí xì-ndà. Còo, siempre chindéé-yándò ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamánì!” vâchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachi stná Yà-ì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-nduú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachi stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahví-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, vâchi icúmí-ndà cutnaha-nda xì Cristu nihítahví stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vâchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vâchi iyuhu nduá icúmí-ndà ndoho-nda tiempu vichi, cachi yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-nduá nihítahví-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vâchi cuàhà gá cuníà sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhívì yohó, nì sàà nì cuchicueha. Doco màdi sàhà ñà-cuní miá nì cuú ducán, còo; sàhà-ñá ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yándò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhívì yohó, mà cùndúú gá` iin lugar nì cuchicuehe; vâchi icúmí cununa ndisa ñuhívì, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhà-ndà, ndè vichì ndohó ñuhívì yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi inga ñuhívì saa. ²³ Te màdi cuísi ñuhívì nduá quidá ducán; còo, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihítahví-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ì xí-yá, vâchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xì-nda nùu-yá. Ñâyùcànduá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhivì ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vâchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá nì nìhì-ndà. Ñâyùcànduá, cuéyàà-ni ni cùndiátú-ndà dècuèndé cachi cuni-ndàñá, vâchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nìhì-ndà nduá, vâchi nú sàni nìhì-ndà iñàha, dandu mà cachi gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhà-ndà), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ì xí Dios, chindéé-yá ndohó, vâchi có-cùndàà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá icà-ndà, doco Yà-ì mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhivì, te ináhà stná-yá nansa nihnú ini Espíritu Ì xí-yá, vâchi Yà-ì mà, cuisì ñà-nduá cunì Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndà cundee-nda nùu nsidaa tnùndohò

²⁸ Ináhà stná-ndà ñà-yòhò: nsidanicuú iñàha cuú xì-nda, ñà-chindee xì-nda sàhà ñà-vàha xì-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana nì chitnùnì ini-yá cana-ya ladu xì-ya. ²⁹ Vâchi nsidaa nèhivì sà-ináhà-yá dècuèndé antes, divi nì chitnùnì ini-yá sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemani-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana nì chitnùnì ini-yá cunduu nèhivì xí-yá ducán, divi nduú ana nì cana-ya. Te nèhivì nì cana-ya, divi nì nìhì stná nì ndee vâha nùu-yá. Te nsidaa ana nì ndee vâha nùu-yá ducán, divi nì nihítahví stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còo ni-iñàha cundee nùu-ndà. ³² Vâchi cunaha-nsiá, nì Dèhemani-yá cónì cùhí ini-yá; nì sàhatahvi-yándò nì xihì-yàmà

sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcànduà seguru icúmí-yâ cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-nduá xiñuhu gá-nda. ³³ Te vichi, ¿a ía ana cui dacuidá cuàchi diqui-nda nú sàni nacàxin-yàndó? (Còó, mà cúí), vâchi sàndènhí vâha-yandó. ³⁴ Te ¿a ía stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vâchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuamáni-yá Dios, te ndé cáhàn nihni stná-yà sàhà-nda. ³⁵ Daani, ¿a ía stná ana cui dacúxió xi-nda nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yà sàhà-nda? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhà tñùndoho ni coó, te ò cuàhà vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíni nêhivi xi-nda. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò ni yáha ndahví-nda, ò núu cuàhà peligrú ía-nda, te cuní nêhivi cahni-néndô, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-nda. ³⁶ Vâchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nêhivi xi-yá, cachí-nè): Sàhà ñà-nduú-nsí nêhivi xí mii-ní, ñàyùcànduà ndui te ñuú nchícùn nêhivi nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cun-daca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tñùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda núá, vâchi cuú ini-yà sàhà-nda, te chindéé-yàndó. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhà vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yà sàhà-nda mate ni cuní-nda cuàhà vida, te ò ni sàá-nda cui-nda, te ò ndéni iñàha nì cui nì quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-nda cundoo-nda núu-yá; mate ni coó cuàhà tñùndoho quívì vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còó ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxióándó núu ndahà-yá, vâchi cuú ini-yà sàhà-nda, te sàhà Stoho-nda Jesucristu (sàni indehè ndahví-yàndó).

9

Icúmí Dios chindee-yá nêhivi raza Israel

¹ Nêhivi xí Cristu ndui, te ináhà-yâ ñà-ndàà nduá (cuàhìn cachí xi-nsiá); te icúmí cachí ndàì xi-nsiá, vâchi inacáá stná Espíritu ìì xí Dios ini, ñàyùcànduà, ináhí ini anímè ñà-ndàà nduá cuàhìn cachí yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tñùnsí ini ié, te nicanicuahàn ía ñà-nduá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání ini) sàhà ñanìtnahi, divi nêhivi raza xi. Dispuestu ié, nihichihén, te ndañuhí núu Cristu nì cúí (sàhà-ñá ni sàá tnahi càcu-ne núu-yá). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yá cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahi mii-né nisa itnuú ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yà xi-né, te nì saquin-yà iin tratu, nì sàha-yanè ley ìì xí-yá. Te nì cachitnùhu stná-yà nansa cunucuachi-né núu-yá na cahvi-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha ìì nì quida-ya comprometer xi-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcòo; te iin nêhivi ñuu-nsí nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-nda mii-yá, vâchi Dios nduú-yá, te dandacú-yá núu nsidanicuú iñàha, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachí Dios (sàhà raza-nsi mà), màsà cúnìhnú ini-nda sàni yàha uan. Vâchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nêhivi ìì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cùnì cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi nì cachí Dios xi nècuàchì sàhnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nècuàchì nihitáhvì. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachí ñà-còò ni-iin nêhivi cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yà iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vâchi nì ìa iin palabra nì cachí sahnú-yá xi nècuàchì mà, divi

ñà-yòhó: “Iin quìvì señaladu icúmí quixi, te daa sá-lá dèhe (ñahàdìhí-ní nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuísi ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-nduá ni cuu xi Rebeca, ñahàdìhí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² ni cachi Dios xi-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmí cunucuachi nùù luchí nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yà ducán), tàñáha ga tùnuù mée mà, tàñáha ga quida-tè ni-íñàha, ni-iin ñà-vàha, te ni-iin stná ñà-có-lá vâha. Doco ñà-jaàn ni cachi-yà sàhà-ñá cunahà claru có-nâcâxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuísi sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yà quida-ya. ¹³ Te ducán ni cachi stná-yà nùù tutu ì: “Jacob cuú ini sàhà-xí, doco Esaú, còo, có-xiñùhí-te”, ni cachi-yà.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñà-cô-quidá víi Dios nduámà? Còo, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó ni cachi stná-yà xi Moisés: “Cuisi yùhù icúmí cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi ini”. ¹⁶ Ñâyùcànduá, màdi ñà-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sáhandee íní-né quida-ne; còo, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùù tutu ì itándiaa palabra yohó ni cachi Dios xi rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitñuní ini cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisi sàhà-ñá cundeí nùù-ní xi poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xi”, ni cachi-yà. ¹⁸ Ñâyùcànduá, nú ducán cuní-yà, vâtùni cundehè ndahví-yà iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá icà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còo, màsà cachi-ndà ducán, vâchi có-ndudává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán xi-yá? Vâchi ni cachí-ndà iá iin quidi ni quidavàha iin nèhivì. ¿A vâtùni nú ni cachá` xi-né: “¿Índù chuun dohó ni quidavàha-ní yùhù?” Còo, ²¹ vâchi icúmí tiàa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdí ini-nè. Vâtùni tnií-ne chii barru, te tavá-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xi mii-yá, mate cuní-yà dacuní-yà nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu ni quidandee ini-yà sàhà-né mate ndiá icà-né ñihì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmí ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còo, (tucu iá), vâchi na iin quidi finu nduu-nda nùù-yá, te cuní-yà cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xi ana indéhe ndahví-yà. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì ni chitñuní ini-yà ñihítàhvi xi tñùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñâyùcànduá, ni cana-ya nsidanicuú ndohó, màdi cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vâchi dohó cachí stná tutu ni tiaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachi xi-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmí cachi xi-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú ini sàhà-né antes, doco icúmí sàì cachi ñà-mànì gá-nè nùù. ²⁶ Vâchi nèhivì ñuu ndé ni cachi ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó ni tiaa Isaías sàhà-né: “Mate cuàhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuatí ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmí cacu. ²⁸ vâchi ñà-nduá sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmí-yà daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó ni cachi stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vâchi dandacú-yá nùú nsidanicuú inãaha; te nú mà dácâcu-ya iin ùi-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nèhivi ñuu Sodoma xì nèhivi ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ñansa cachi-ndà sàhà nècuàchi có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cóni sánándúcú-nè nansa cui ndee vâha-ne nùu-yá, doco vichi vâtùni nihitáhvi-né ducán nú ni cúníndísá-néyà.

³¹ Doco nècuàchi Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vâha-ne nùu-yá, doco cóó, cóni nihì-né natù-ne nùu-yá ducán. ³² Te ñíndu chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nihitáhvi-né sàhà cui sí obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìnnú ini-néyà. Vâchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nèhivi nì saquihì sàhà-xí iin yùu, te nì sàcàsàn-né. ³³ Vâchi divi ducán nì cachi Dios nùu tutu ùi, (ndé cachi-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivi, te ndua-nè, vâchi nèhivi ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nèhivi cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuñin ini-nè.

10

Ndèni nèhivi ní cui, nú ni cúníndísá-né Jesús, vâtùni càcu-ne

¹ Ñání, xì nsidaa animè cuní` càcu nèhivi raza xi Israel nùu Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvi nùu-yá. ² Pues ñà-ndáà nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cundáà vâha ini-nè nansa ndiá icà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yà quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñâyùcànduá, ducán queá na ian sàni cahchì ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vâchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vâha-nda nùu-yá, dandu cóò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nèhivi nchícùn ley mà, te sàhámà cuní-nè ndee vâha-ne nùu-yá nì cùí. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisi) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu nihì-ndà cuti-acu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vâha-nda nùu-yá, (dandu nì cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhiví yohó— cóó; ⁷ ni màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tíxi ñuhiví”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Cóó. ⁸ Pues ñansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá`: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-ñá, mà úhì cunihnu vâha inì-ñá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivi na cachí-nsi xì-nè xiñuhu cunindísá-né mii-yá. ⁹ Vâchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yá nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùu-yá. ¹⁰ Vâchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyá, te ndee vâha-nda nùu-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn nihì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivi.

¹¹ Vâchi dohó cachí tutu ùi: “Ni-iin nèhivi, mà sàà-nè naxicocuñin ini-nè ñà-nì xinindísá-né mii-yá”. ¹² Vâchi iin-ni ndiáà nsidaa-nda nùu-yá, nahi nècuàchi raza Judea, te ducán stná nèhivi inga ñuu. Vâchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yà nùu nsidaa-nda, te ndiaha gá sáhatahvi-yándó gracia xi-ya na

ndacùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmí-nê càcu-ne. ¹⁴ Doco (náhà xicà), nú tàñáha ga cunindisá nêhivì-yá, mà ndacùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindisá-néyà nú tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Ñàyùcàndüá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha máni iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdi nsidaa nêhivì raza Israel nì càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) nì cachi stná Isaías (xì Dios): “Sacu nêhivì nì xinindisa-xi ñà-ndüá nì cachi-nsi xi-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsì Señor”. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-ndá cunindisa-nda. Te ñà-ndüá cunini-nda, divi razón xì Cristu ndüá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nêhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa ndüá sàni inini-ne palabra mà, vâchi (cachí tutu ì): Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cóni cúndáa ini nêhivì Israel, ñàyùcàndüá (cóni xiníndisâ-né)? (Pues cunini-nsia palabra) nì tiaa Moisés, (ndé cáhàn Dios xì nêhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúní-nsiá nêhivì inga ñuu ñà-ndüú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhìn quide sàhà-né, icúmí-nsiá cumbidia ini-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàa nêhivì ñuu mà cundaà vâha ini-né vichì, (doco icúmí chindeí-né), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, nì cachí Dios.

²⁰ Daaní, después nì tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní cáhàn-yà, te dohó nì cachí-yà:

Nêhivì cóni nándúcú xì antes, sàni nihitáhvi-né cahvi víi-né yùhù vichì. Mate antes cóni sándúlócô-nè sàhì, doco vichì sàni dàtnüü sàxinítnünì-nè.

²¹ Doco sàhà nêcuàchì raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vâchi ndui te ñuu ìin cáhìn xi-né, te caná stnáì-nè, doco có-ìníni-né, cutu cáhàn-nè dìquì palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán ndüá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A ñà-sàni nacoo nihni Dios nêhivì xí-yá (Israel) ndüá vichì? Còò, màsà cachí-ndà ducán. Vâchi canaha-nsiá, yùhù nduú stnáì iin nêhivì Israel. Yohòtéhè stnáì nduú Abraham, te descendencia xi xì-nsí Benjamín nduú stnáì. ² Vâchi nêhivì raza-nsi Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachi Dios ñà-nêhivì xí mii-yá nduú-né. Ñàyùcàndüá, màdi-ñà sàni nacoo nihni-ya nêhivì xí-yá ndüá.

Mà nunca sàa ndañuhu nêhivì raza Israel

Amádi sá-ínhá-nsiá nansa cachí tutu ì ndé cáhàn Elías, xicàn tàhvì-né nùù Dios, nacání-né xi-yá ñà-cuàhà guá cuàchì nêhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó nì cachi-né xi-yá: ³ “Nsiùhù nêcuàchì cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsí sàni sahni nêhivì, te sàni dándütù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsí mii-ní, Stoho-nsì Señor: làcà mindai ndói, te nchícun stná-nè ñà-cahni-né yùhù”. ⁴ Doco ¿ndá ndüá nì cachi Dios xì Elías mà? Dohó nì cachi-yà: “Còò, vâchi sàni chitnùnì inì ñà-cundoò usà gà mil nêhivì-xí mà cáhví xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàa stná-nè cuitasisi-né nùá”, nì cachi-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichì. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nêhivì Israel xiníndisá xí-yá vichì, mate sacu

xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cúndiáá obra xi-ne nùù-yá nì cúí, dandu mà cúndiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cóni níhi-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nihitáhvì xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxim anima-nè. ⁸Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùnì ini Dios cucuxim nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quídi-nè, quidámáxini-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè dècuèndè quivì vichì, ducán iá xi-né”, cachí tutu mà. ⁹Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sáa nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoó-né quidá-né vicò xí-né, te yàchì nì cúnduámà; te nì sáa stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhá sàhà cuàchi-ne. ¹⁰Te màsà sáa stná-nè cundaà vàha ini-nè; còó. Nì sáa-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹Ñàyucànduá, vichì ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sání ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vachì cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disàhà-xí sàni níhi stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocufim stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹²Cunaha-nsiá, sàhà-ñà nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyucànduá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndòo nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nihitáhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sáa quivì nàcùndoo vàha nècuàchì mà xì Dios.

Nansa nì nihitáhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³Vichì cuàhin càhin xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni níhi chuun cacanui cachítñuhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachí. ¹⁴Te cuní quida vií chuun yohó sàhà-ñà cundehe stná nèhivì raza xi, áma ndúfí stná ini dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhà mà nì níhi dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcùndoo vàha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmì nàcòo nú sàni nandudii tu ini Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶Cunaha-nsiá, cachí estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ì dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu náhà xicà ì stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vachì nú ì yohòtèhé-né sàhana, dandu ì stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichì). Te ducán iá stná nahi yohó iin yutnú; nú iá vàha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vàha.

Nahi chiò yutnú nì natnì tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachì Pablo, vachì sàni nihitáhvì stná-nè ñà-ndiaha ì nìsa icumi cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷Vàchi nècuàchì raza-nsì Israel, na iin yutnú tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnú yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachí-ndà nì tãhndé iin ùi rama yutnú tàtá, te nì natnì tnahá xi iin ùi ndahà yutnú yùcù. Pues divì ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vachì rama yutnú yùcù nì natnì tnahama, sà-itàciúa sàhà ñà-vàha dananá yohó yutnú tàtá mà; dítá fuertèa tècuì

nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nihitáhvi stná-nsià ñà-ndiaha ñi xí nècuàchi Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí inì-nsia chicá ndiaá-nsià nùu nèhivi Israel mà, vàchi divi sàhà nècuàchimà sàni nihitáhvi-nsiá ñà-ndiaha ñi mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnú ni natni tnahama, divi sàhà yohò yutnú mà itiácúà, màdi-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácú yohò-nú.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohò: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchi Israel, vàchi (ni quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian ni tãhndè chiò yutnú finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnú yùcù”. Pues ñà-ndàa nduá ni cuxio dava nècuàchi (Israel nùu Dios). Doco ¿indù chuun? Cuisi sàhà-ñá cóni sánihnú gà ini-nè mii-yá. Ñàyùcànduá, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ñi-nsiá yà nduá. Màsà cútúxí inì-nsià chicá ndiaá-nsiá. Còo, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vàchi (nècuàchi Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhájàn) ni cuxio-ne nùu-yá nacua ni cuu xi chiò yutnú tàtá ni tãhndè mà; ñàyùcànduá, ducán stná mii-nsiá ana ni quihvi después, cuidadu cundoo-nsià còtó dacúxió stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátuni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vàchi nècuàchi raza ñi tùcù inga ichi mà, cóni dácácu-yanè, doco mii-nsiá, còo; màni gà ni quida-ya xi-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsià seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vàchi nú coó, dacúxió stná-yá mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchi ni cuxio antes mà, nú ni nácúníndisá-né mii-yá, vátuni (nàcùndoo vaha stná-nè xi-yá), te ducán queamà na ian ni natni tnahá tú chiò yutnú ni tãhndè mà, vàchi Dios, icúmí-yá poder quida-ya ducán. ²⁴ Vàchi mii-nsiá, mate nècuàchi inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihitáhvi-nsià cuàhà ñà-vaha xi nècuàchi Israel mà. Te ducán queamà na ian ni tãhndè chiò yutnú yùcù olivo, te ni natni tnahá-nu xi iin yutnú tàtá. Pues nú sàni nihitáhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà ùhi nansihvi tu nèhivi raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vàchi queamà na ian danátni tnahá tu-nda chiò yutnú finu icà mismo mii yutnú ndé ni tãhndèà.

²⁵ Ñàni, cuní cundaà inì-nsia sàhà iin chuun nisa ia dèhé antes còtó cachi-nsiá ñà-chicá nchichí-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchi Israel, quidámáxini-nè vichi, te ducán icúmí coo ndè cachi sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivi inga raza quihvi ichi mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmí càcu stná nsidaa nècuàchi raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ñi:

Mahì nèhivi ñuu Siòn descendencia xi Jacob, yucán icúmí quee mii-yá ana dacácu xi-né, dandu dandáñuhú-yá nsidaa ñà-có-ndiaá ni quida-ne.

²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra ni càhàn sàhnú xi-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cahíchì ini) nèhivi Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcànduá na ian xiní ùhi-nèyà nduá, doco ñà-vaha xi mii-nsiá sàni queamà. Doco nècuàchimà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vàchi ni cachi-yá xi xii-né icúmí-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-nduá sàni sàhatahvi-yándò; ni mà túha stná-yá naxicocuiñ ini-yá nú sàni chitnúni ini-yá cana-yándó. ³⁰ Antes cónisá íníni-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni íníni nècuàchi Israel, ñàyùcànduá mii-nsiá ni indehè ndàhvi-yá vichi. ³¹ Te ducání iá stná xì mii-né, mate có-ínini-nèyá vichi, doco ¿indù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehè ndàhvi-yànè nacua ni indehè ndàhvi stná-yá mii-nsiá. ³² Ñàyùcànduá, nùu mii-yá iin-ni xinduu

nsidanicuu-nda nêhivî cuâchi có-îníní xí-yâ. Te divi sâhâjàn vâtùni iin-ni cundehê ndâhví stná-yâ nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yà, ináhá-yâ nsidanicuu íñàha. Te ináhá-yâ ñà-nduá cachí-yà, xì ñà-nduá quidá-yá, mate nêhivî, có-sânihi ini-nê. ³⁴ Vâchi cóò ni-iin ana cundáa ndisa inì-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni cóò stná ana chicá nchichí, te ducán sâha-xi-yâ conseju. ³⁵ Ni cóò stná ana xícàn tòó-yá íñàha nùù-xí, te cunihica-yâ nùù-né; cóò. ³⁶ Vâchi mii-yá nì quidavâha xi nsidanicuu íñàha, te sâhà poder xi-ya íá ì nsidaa ñà-jaàn ñuhívî yohó. Te cuisì sâhà (ñà-nì quèé gà más tnùñuhu) xí-yá, ñâyùcânduá nì sàcòò nsidaamá, ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sâhà-ñá cuahà guá sàni cuhi ini-yà ndohó, ñâyùcânduá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-dayâha dahuun-nsia mii-nsiá ndahà-yá, ñáni. Vâchi nú ducán, dandu queamà na ian mii-nda nduu-nda promesa sâhatahvi-ndâyá, doco iin ñà-itiácú. Te ñà-jaàn nduú stná meru promesa ì cudí ini-yâ sâhà-xí, vâchi divi nacua ndiá icà-ndà cahvi vii-ndâyá ini anima-ndà nduájàn. ² Doco modo chicuéhè nihnú ini nêhivî ñuhívî yohó, màsà cúnchícùn gà-ndañá. Xiñuhu ndusaa dahuun sâxínitnùní-ndà sâhà-ñá dâma modo xi-nda, vâchi nú ni nácùnihu ndiaha ini-ndà, dandu sâà-ndà cundàà vâha ini-ndà nansa cuní-yâ quida-nda, vâchi cuahà obra vâha cudí ini-yâ quida-nda, xì cuahà ñà-íá vii.

³ Yùhù sàni nihitâhví 'gracia nùù-yá (ñà-quide chuun ndiaha xí-yá). Ñâyùcânduá, cachí xì nsidaa-nsiá ñà-mà vâha ndanihi vâha-nda mii-nda más gà nùù ñà-nduá ndiá icà-ndà. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndà sâhà mii-nda segùn nansa nì sâhatahvi-yá iin iin-nda cunindisa-ndâyá, (te ducán cunucuachi-nda nùù-yá). ⁴ Na ian indéhe-nda iquicúñú-ndà, cuahà ñà-nduá icúmíá, doco iin ian xì chuun quidá. ⁵ Pues ducání íá stná ndohó. Sâhà-ñá nchícùn-ndà Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuahà-ndà, vâchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà nahi cuerpu-ndà.

⁶ Ñâyùcânduá, iin iin-nda sàni nihitâhvi-ndà iin ñà-vâha cui quida-nda segùn nansa nì sâhatahvi-yándô gracia xi-ya. Ñâyùcânduá, nú sàni nihitâhvi-ndà càhàn-ndà iin razón ndiaha quixí nùù-yá, dandu divi ñà-jaàn nduá nì cúnsihi ini-ndà quida-nda nacua sâà-ndà xiníndísá-ndá. ⁷ Te ò nú sàni nihitâhvi-ndà cunucuachi-nda nùù ñanitnaha-nda, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-ndà. Daaní, nú ñà-chinaha-ndà ñanitnaha-nda nduá nì nihitâhvi-ndà, dandu divi ducan nì quida-nda. ⁸ Daaní, nú nì nihitâhvi-ndà danácuañandee stnahá ini-ndà, dandu divi ducan nì quidá ndisa stná-ndà. Te ò nú chuun nì nihitâhvi-ndà nduú ñà-dacútâhvi-ndà ñanitnaha-nda íñàha, dandu divi ñà-jaàn nì quidá stná-ndà, doco màdi sâhà-ñá ndanihi vâha nêhivî-ndó. Cóò. Te ò nú nì nihitâhvi-ndà ñà-cunuù-ndà (chuun xi Dios), dandu ñà-jaàn nì quidá stná-ndà, doco viví-ni nì quida-ndañá. Daaní, nú chuun nì nihitâhvi-ndà nduú ñà-cundehê ndâhví stnaha-nda, dandu nì cudí ini-ndà quida-nda ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmi-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánání uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vàha. Còó; cuisì ñà-íá vìi ni cónchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vàchi iin-ni ñaní xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tñùñuhu xí mi-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quida-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnúcuáchí-ndá nùù Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-ndà sàhà tñundé ini ndiatu-nda nùù-yá. Te nú yàha-nda tñundohó, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn ni càcàn tàhvi-nda nùù-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivì xí Dios, dandu ni chindéé-ndáné. Te siempre ni quidañhú-nda nècuàchì sàá visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivì quidá quíni xí-ndá, ni càcàn tàhvi-nda sàhà-né, màdi-ñà càcàn chihán-nda diquì-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudíi ini-xi, te ò nú tñunsi ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-nda tñunsi íni.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-nda. Màsà cúnihnú ini-nda nchichí gà-nda. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivì xí-nda, màsà nácáni ini-nda naxicocufin-nda quida stná-nda xí-né nacua ni quida mii-né xí-nda. Siempre ni cuáhandee stná ini-nda quida vìi-nda xí nsidaa nèhivì. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàa-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-nda xí nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchítacùhá-nda ñà-nduá quidá nèhivì xí-nda. Nùù Dios ni ndóo nsidaajàn, vàchi dohó cachí-yà nùù tutu ì: “Cuisì yùhù icúmi nachitacùhá xí sàhà nsidaa ñàha. Nsidaa ana inihíca, icúmi-né danáa-né quide, cachí Stoho-nda Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú íá iin ana xiní ùhì xí-nda, te xihì-nè doco, ò xihì-nè tècuíi, dandu ni dácúxí-ndáné, te ni cuáha stná-ndáné tècuíi coho-ne. Vàchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmi-né nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivì malu xí-nda; còó. Ni quidá vìi-nda xí-né, vàchi sàhàjàn ñà-sàni cundee-nda nùù-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníni-nda nècuàchì xidandacú, vàchi Dios nduú ana ni chitnùni ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmi cargu vichi, nùù mii-yá ni nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcànduá, iin nècuàchì cahíchi ini xí autoridad, divi ley xí mii-yá nduá cahíchi stná ini-né. Te nsidaa ana có-ndúlócó (sàhà ley mà), tñundohó nduá icúmi-né nihì-né. ³ Vàchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-nduá ñà-dayúhì xí-nda te nú quidá vìi-nda. Còó. Cuisì nècuàchì có-quidá vìi icúmi-né dayúhì-né. Te nú có-cùni-nda dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vìi ni quida-nda, dandu icúmi nècuàchì mà cudíi ini-né sàhà-nda. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xí-nda. Doco nú có-quidá vìi-nda, chicá vàha ni yúhì-nda, vàchi autoridad mà, icúmi-né derechù dandohó-nèndó, te vátùni quida-neá. Vàchi na ian nùù Dios xinúcuáchí-né na dandohó-né ana có-quidá vìi. ⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunini-ndáné, doco màdi cuisì sàhà-ñà yúhì-nda nihì-nda castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnisídá cuàchi-nda (nùù Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí chiyàhvi stná-nda renta nùù ñuu-nda. Vàchi autoridad xí-nda, na ian nùù Dios xinúcuáchí-né, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñàyùcàndùá, xiñuhu danáà-ndà ñà-ndùá iníhíca-ndá nùù iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dihùn sàhà ñuu-ndà, ni cuáha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni coó tnùñuhu xi-nda nùù-né. ⁸ Ni-ìñàhà màsà cúníhíca-ndá nùù nèhivì. Doco ñà-ndùá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-nda sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley ì nduá. ⁹ Vàchi dohó cachí ley mà: màsà càhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quídácuihná-ndá; ni màsà càhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñànitnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndùá icúmí nècuàchì mà. Te íá gà màs ñà-ndùá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cui si palabra-ni nduá, vachi ñà-ndùá cuni cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-ndà nacua cuú ini-nda sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xi ñànitnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xi-né nduá), vachi còò dañu quidà-ndà xi-né. Ñàyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-nda sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida víi-nda cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaámà xiñuhu quida-nda, vachi ináhá-ndá nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida víi-nda) nduá; ñàyùcàndùá màsà cúndóo-ndá quídámáxini-nda, vachi vichi chícá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá' na ian (nisa nihnu ini-nda) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-itúú tiempu danátnùù (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vachi tiempu vichi (na xicá-né ichi) ñáa, yàchi icúmíá yàha. Ñàyùcàndùá, ni nácóo dahuun-nda nsidaa ñà-ndùú chuun xi ichi ñáa ma, te ni cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichi ndé datnúù-yándó. ¹³ Xiñuhu cacanuú víi-nda nacua datnúù-yá ini-nda. Te nacoo dahuun stná-nda ñà-xíni-nda, xi-ñá quidá-nda escándalo, te màsà càhàn stná-nda xì nèhivì cóni nándàhà xi-nda. Ni màsà quídá ndevàha stná-nda ñà-íá quini; ni màsà náá stnahá stná-nda, te màsà cúmbidia stnahá ini-nda sàhà-nda. ¹⁴ Cuisi nacua nihnú ini Stoho-nda Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-nda, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-nda ñà-ndùú ñà-chìcuéhé nihnú ini nèhivì ñuhiví, còtó sàà-nda quida stná-nda ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñànitnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xinindísá stná-né mii-yá, doco có-sàà-né cundaà ini-ne (nansa íá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-nda xi-né, doco màsà náà-nda xi-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vachi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; íá víá, cachí-nda. Doco dava nèhivì, có-sàà-né cundaà ini-né, ñàyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cui si inga ñàhà. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú ñàhà, mà vaha cahíchi ini-né iin ñànitnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñànitnaha-ne saxí xi cuñu, vachi iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchì mà nùù Dios. ⁴ Vachi nú xítñuhu tnahà-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítñuhu-nda ana quidáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-queé víámá. Cuisi lamú xi nècuàchì mà icúmí cachí a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñàyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vachi ádi vátùnì sàà-né quida víi-né, vachi icúmí-yá chindee-yáné. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnú-né, doco dava ga-né, iin-ni nihnú ini-né nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa cuni-nda

quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá nihnú vaha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn nihnú vaha stná ini-nè mii-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuu stná comida, nù Stoho-ndà Señor xixí-néa, te naquímáni stná-nèya sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida ni cui, divi nù stná mii-yá có-xixí-néa, doco naquímáni stná-nèya (sàhà ñà-nduá xixí-né).

⁷ Vàchi màdi micuúsi-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdi inì-ni mii-nda cachí-nda cui-nda. ⁸ Vàchi nú itíacú-nda ñuhivì yohó, divi nù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàa quivì cui-nda, mii-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyücànduá, a ducán itíacú-nda te ò ní xihì-nda, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-ni sàa-yá cusahnú-yá nù nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itíacú, sàhà ñà-jaàn nduá ni xihì-yá, te ni natiacu-yá ni ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyücànduá, mà váha cuitnùhu-nda ñanìtnaha-nda; mà váha cahíchi stnahá stná ini-nda. Vàchi nsidanicuu-nda, icúmí-nda màcuíta stná-nda nù-yá, dandu cachí-yá xi-nda a ní quida vii-nda, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yá:

Nicanicuahàn itíacú, ñàyücànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuu nèhivì màcuítasisi-né nù, te cachí-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyücànduá, vátuni cundaà ini-nda, iin iin-nda icúmí-nda nacuaàha-nda cuenta nù-yá.

Cuidadu ni cundóo-nda sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàa iin ñanìtnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyücànduá, màsà cuítnùhu ga-nda ñanìtnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màdi sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanìtnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhi, còtó ni-ñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi ini-ni miá. Te ducán cachí stná palabra ni cachí Stoho-ndà Jesús xi-nda. Doco nú mii-nda dacuidá cuàchi-nda ñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nù-nda. ¹⁵ Ñàyücànduá, nú cudúchi ini iin ñanìtnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tuxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-nda ñà-jaàn, vachi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cuú gá ini-nda sàhà nècuàchimà nduá. Ñàyücànduá, cuidadu ni cundóo-nda ñà-màsà sàa ndañuhu anima iin ñanìtnaha-nda sàhà ñà-cudí guá ini-nda cuxi-nda, vachi sàhà stná nècuàchimà ni xihì Cristu.

¹⁶ Vátuni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cundóo-nda còtó cachí iin ñanìtnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xixi-nda ò ñà-xihì-nda. Còó, vachi nù mii-yá ñà-ndiáa ndisa nduú ñà-quida vii-nda, xi ñà-cundoo maní-nda, xi ñà-cudí stná ini-nda quida Espíritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuáchi-nda nù Cristu nduá, te cudí stná ini Yua-nda Dios sàhà-nda, dècuèndè nù stná nèhivì icúmí-nda ndee vaha stná-nda.

¹⁹ Ñàyücànduá, xiñuhu nacani cuàhà ini-nda nansa cundoo maní-nda xi ñanìtnaha-nda, te nanducu stná-nda nansa nacuaàhandee ini-ndané.

²⁰ Te (cuidadu ni cundóo stná-nda) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhàjàn dandañuhú-nda obra xi Dios (ini anima inga nèhivi). Ináhi, iá permisú caxi-nda, ò cuxi-nda ndéni ñàha ni cui. Doco mà váha caxi-ndañá nù tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxi stná-nèa.

²¹ Chicá váha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni ñàha ni

cui nú tuxí ini iin ñanitnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxi-ndà ndéni iñàha ni cui, doco ini-ni mii-ní-ndá ni chivàha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisii mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndà xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxi-ndà iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxi-ndañá, vàchi có-xiníndisá ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xiníndisá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisii ñà-cùdñi ini-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vaha xi ñanitnaha-nda

¹ Ñàyùcànduá, ndohó tè-sà-xiníndisá fuerte, ndiá icà-ndà quidandee ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda nú tàñáha ga cunindisá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdì-ñá quida-nda cuisii ñà-cùdñi ini-ni mii-nda.

² Vivii-ni ni quida-nda xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vaha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vàchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nè nacuahandee ini-nè. ³ Vàchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisii ñà-nduá ni cùdñi ini-ni mii-yá. Vàchi dohó cachí stná nùu tutu ì, (ndé cáhàn Cristu xi Yuamáni-yá), cachí-yá: “Ñà-nduá ni canàhá nèhivì dìquì mii-ní, yùhù ni nacuida xi nsidaajàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra ni tiaa nècuàchì sàhana nùu tutu ì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuahandee stná ini-ndá, vàchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndá ñà-íá ndisa tñundé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndá ducán, te nàcuahandee stná ini-yàndó. Ñàyùcànduá, nùu mii-yá xicàn tàhvì ñà-ni cùndóó màni nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xicàn tàhvì stná ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímànì stná-nsiá mii-yá ana càhvì Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni cáhíchi ini-yá ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, dandu chicá quee tñùñuhu xí-yá.

Nansa ni chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: ni quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá ni cachi Dios xi xii-nsí sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, ni indehè ndàhvì stná-yá mii-né, te vichi vètùnì naquimanì stná-néyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ì:

Icúmí naquimanì mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tñùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùu inga xaan xí tutu ì mà dohó cachí stná:

Vètùnì cudì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudì ini nèhivì meru ñuu ni nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímànì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, ni tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá:

Icúmí quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùù nêhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nê cahvi-ne xi-yá, nì cachi Isaías.

¹³ Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnundé ini ndiaha xi-nda; ñâyùcànduá xicàn tàhvi sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xinindisá-xi-yá ñà-nì cúndóó-nsiá contentu, te ni yáha vâha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnundé ini xi-nsia quida ndudu ìì xí Espíritu ìì xi-yá.

¹⁴ Ñání, có-íé' xi duda sàhà-nsiá; ináhí, vâha ndisa ini-nsiá, te cundáa vâha stná ini-nsia (sàhà ichi-yá), vâtùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichi vâha.

¹⁵ Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xi-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú ini mii-nsiá (sàhà ichi-yá) nduájàn. Vâchi (chuun quide ducán) nduá nì ñihitáhvi' nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhí

¹⁶ ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanuì mahì nêhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xi-né ñà-nduú razón ndiaha xí Jesucristu. Vâchi cuní' sàa cuàhà-né nùù-yá na ian ni cúndúú-né promesa dóquì' nùù-yá, dandu cudii stná ini-yá sàhà-né ñà-sàni nduhii stná anima-nè nì quida Espíritu ìì.

¹⁷ Vichi sàhà-ñá nì chindee Jesucristu yùhù, ñâyùcànduá vâtùni cudii ini sàhà chuun xi-ya sàni quide. ¹⁸ Doco iin chuun nì quida inga nêhivì, cóò, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xi nêhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-nduá nì quide, te ducán nì xinindisá cuàhà nêhivì inga ñuu. ¹⁹ Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xì cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ìì xí Espíritu xi-ya. Ñâyùcànduá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xi Cristu ndé ñuu Jerusalén xì dècuèndè ladu Ilirico.

²⁰ Vâchi ñà-nduá siempre cuní' nduá cùhìn ñuu ndé tàcùni nêhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xi-né ñà-nduú razón ndiaha. Có-cuní' cùhìn ndé sà-íá ana quidá xì chuun ìì mà. ²¹ Cóò, vâchi cuní' coo nacua cachí tutu ìì: Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàa razón sàhà-yá, icúmí-né cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-né sàa-nè cundaa ini-nè.

²² Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. ²³ Doco vichi, cóò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcànì cuià cuàhà gá cuní' sàì nàcòtì mii-nsiá. ²⁴ Ñâyùcànduá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chii-nda contentu, dandu iin ñà-vâha cundua nú nì chindéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichi cùhìn ladu España. ²⁵ Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nêhivì xí Dios ndoó yucán. ²⁶ Vâchi nêhivì ladu Macedonia xì ladu Acaya, nì nacani ini-nè nì dàcuátnáhà-né iin ñà-chindee xi nècuàchimà, vâchi dava nècuàchimà, ndahví yáha-ne. ²⁷ Ñâyùcànduá, nì cudii ini nècuàchì xicà mà nì dàcútáhvi tnahá-né, vâchi ducán ndiá ìcà-né quida-ne, vâchi divi nùù nêhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vâha xinindisá-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsìuhù xì nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñâyùcànduá, ndiá ìcà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

²⁸ Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-nduá nì cutahví nècuàchimà, dandu quihin tui ichi cùhìn ladu España, te ichi mà icúmí yâha stnáì ndé ndoó-nsiá. ²⁹ Te nú sàni sàì, ináhí ñà-icúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ìì icúmí palabra xi-ya.

³⁰ Ñání, yùhù ináhí, iin-ni nhcìcùn nsidaa-nda Stoho-ndá Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ìì. Ñâyùcànduá, sacúndáhvi'

nùù-nsiá ñà-iin-ni ni cacán tàhvi-nsiá sàhí nùù Dios, nacua quidá yùhù, xícàn tàhvi stnái nùù-yá. ³¹ Cacán tàhvi-nsiá sàhí ñà-ni cácuí nùù ndahà nèhivì có-xiníndísá ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhìn ñuu Jerusalén ñà-nacoi ñà-chindee xì nèhivì xí Dios yucán, cacán tàhvi stná-nsiá nùù-yá sàhà ñà-ni cùdíni inì nècuàchimà sàhà ñà-ndúá cunihi cùhìn. ³² Dandísá vátùni cudii stná inì na sàì ndé ndoó-nsiá, nú cuní-yá sàì, te después coo chií xì-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xì Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndúá ni cachi Pablo na ní casàhú-nè xì nsidaa nèhivì ináhá-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidé recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchi nùù nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyücàndúá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùù-né nacua ndiá icà-ndà quida-nda xì nèhivì xí-yá, vachi iin-ni nchicùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-né sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vachi cuahà gá sàni chindee stná-nè nèhivì dava ga, xì stná yùhù.

³ Casàhú xì Priscila xì Aquila; nècuàchi nisa cutnahá stná xì' quidá-nsi chuun xì Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuahàn-nè cui stná-nè sàhí nì cùí, ñàyücàndúá yùhù naquímáni' mii-né; te màdi cuísi yùhù, ndè stná nsidaa nèhivì cahvi xì Dios cuahà gá ñuu, naquímáni stná-nè nècuàchimà. ⁵ Te casàhú stnái xì nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchimà cahvi xì-yá.

Daaní, casàhú stnái xì Epeneto, vachi màni gá-nè nù; nècuàchi primeru ni xinindisa-xì Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te casàhú stnái xì María. Ináhí, cuahà gá quidá nècuàchimà chuun (xì Dios) jaan ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te casàhú stnái xì nècuàchi ñui nani Andrónico xì Junias. Ndú-nè iá fama-nè nùù nsidaa gá nècuàchi apóstol. Te cunaha-nsiá, tãnáha ga sàì tenchicuín ichì Cristu, doco sà-xiníndísá-né mii-yá. Daaní, después iin-ni nì sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, casàhú stnái xì Amplias, vachi iin-ni iá stná-nè nùù Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa inì sàhà-né. ⁹ Te casàhú stnái xì Urbano, vachi iin-ni nisa cutnahá-nsi quidá-nsi chuun xì Cristu. Daaní, casàhú stnái xì Estaquis, vachi màni stná nècuàchimà nù. ¹⁰ Te casàhú stnái xì Apeles. Iin nèhivì seguru xì Cristu nduú stná-nè. Te casàhú stnái xì nsidaa nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, casàhú stnái xì nècuàchi ñui nani Herodión. Te casàhú stnái xì nsidaa nèhivì vehe Narciso xiníndísá stná xì Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, casàhú stnái xì Trifena xì Trifosa. Divi chuun xì Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchimà. Te Pérsida, cuahà gá obra xì mii-yá quidá stná-nè, te màni cuahà stná-nè nùù nsidaa-nda, ñàyücàndúá casàhú stnái xì-né. ¹³ Daaní, casàhú stnái xì Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xì Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, casàhú stnái xì-né, vachi na iin dihi mii nduú stná nècuàchimà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, casàhú stnái xì Asíncrito, xì Flegonte, xì Hermas, xì Patrobas, xì Hermes, xì nsidaa stná ñani-nda ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xì Julia, xì Nereo, xì cùha-ne, casàhú stnái xì nsidaa-né, xì stná Olimpás xì nsidaa gá nèhivì xí Dios cutnahá xì-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ì xì mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xì Cristu (cuahà ñuu ladu yohó), casàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacundáhvi' nùù-nsiá, ñáni: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà nècuàchi cuní datáhdé dava xì-nsiá, te datúcu-nènsiá iin ichì cóni dàcuahá-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchimà. ¹⁸ Vachi nèhivì quidá ducán, màdi nùù Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchi-né, cui-sí-ní gustu siquini xì mii-né nduá

quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyùcàndùà mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá víi-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitià stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudî inì sàhàjàn, doco cunî ñà-más gá ní cúndáà vâha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, còó; ni-iyuhu có-cunî mànhì tnùnì inì-nsià sàhàjàn.

²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìnì-sí, te ndòo-sì tixi-xi cundehè-nsiá, vâchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnáhâ xì' quidá-nsí chuun ìi xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùni) nècuàchì ñui nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnáì xì nsidaa-nsiá, vâchi iin-ni xiníndísâ stná-nsià Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachì Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto.

²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímáni Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndáníhí cahnu-nda mii-yá. Vâtùni nacuahandee ini-yàndó nacua cachì razón ndiaha cachítñùhì xì nèhivì, divi palabra nì xinitñùhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ia dèhé caní cuià dècuèndè sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tùi vateá, vâchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnùù-yâ ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-nì cuítia palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitñùhu nèhivì nsidanicuu ñuu, dandu cunindísâ stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní míi-yâ nduú Dios, te mindaa-ní míi-yâ nduú stná ana nchichì ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímáni-ndâyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì càna ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùni ini Dios quide. Te yohó cutnâhâ stnâi xì ñani-ndâ Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yâha-nsia ladu xi Stoho-ndâ Jesucristu, te nì càna stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xi quivì-yá, vâchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi nì cùcúmí cuàhâ-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xi nù Stoho-ndâ Jesucristu, te contenu nì cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímání' Dios sàhâ-nsiá, vâchi cuàhâ gá sàni sàhatahvi-yá mii-nsiá sàhâ-ñâ xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitâhvi-nsiá nù-yá; tûha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundâà vâha stná ini-nsia (sàhâ ichi-yá). ⁶ Ñâyùcànduá, na xini nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vâtùni cundâà ini-né ñà-ndâà nduá sàni cachì-nsi sàhâ Cristu. ⁷ Vâchi có-cùmání gá ni-inga modo nihitâhvi gá-nsiá tàhvi ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyâà stná-nsiá naxiocuñ Stoho-ndâ Jesucristu, te cuni-ndâyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuahandee ini-yá anima-nsiá, dandu mà cóo gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxiocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndâ Jesucristu. Vâchi vâtùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nù Dèhemani-yá.

Màsà tàhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndâhvi nù-nsiá ñà-ni nsínúú ini-nsia Stoho-ndâ Jesucristu, te màsà nâá stnahá-nsiá, ñâni. Iin-ni iñâha nì cúníhnu vâha ini nsidaa-nsiá. Màsà tàhndè dava-nsia. Iin-ni nì cùndóo mání-nsiá, te iin-ni iñâha nì nácání ini-nsia. ¹¹ Vâchi nacání nèhivì vehe Cloé xí', cachì-né ñà-sàni tàhndè dava-nsia, ñâni. ¹² Ñà-sàni tàhndè dava-nsia nduá cachí', vâchi diín diín iñâha cachí iin ini-nsia. Vâchi dava-nsia, cachì-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachì-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachì-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuàhâ partidú xi Cristu? Còo. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còo. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còo. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, nì cóni quidá ì' cuàhâ-nsiá, cuisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuisì mii-né nì quida ì', còtò cachì nèhivì nì ndacùcâhín mii na ní quida ì' nècuàchìmâ. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanas nì quida ì stnái, doco có-ináhâ guè' a ní quida ì guè' más gâ nèhivì, á cóo. ¹⁷ Vâchi màdi-ñâ quida ì' nèhivì nduá nì dândacú Jesucristu nù, còo; cuisì ñà-nacani xi-né ñà-nduú razón ndiaha xi-yá, doco màdi ñà-càhàn nchichí uin xi-né cunduajàn, còo, còtò mà nátù tñũhuu xí Cristu nansa nì xihì-yâ nchìca cruz.

Cuisì ndiaá Jesucristu, màdià càhàn nchichí-ndâ

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichi ndé ndañuhu-nda, sácúndiaa uun-ne na càhàn-ndâ xi-né sàhâ obra nì quida Jesús (na ní xihì-yâ) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dâcâcu-ya, còo, vâchi nù ndohó, cahnú poder icúmí palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachì-yâ) nù tutu ì:

Cuàhìn dandáñúhí nsidaa palabra xícahàn tè-nchíchí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí ini-xi ináhá guâ, icúmí dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñâyùcàndùá, mà cúndiáá gâ ñà-ndúá cachí guâ tè-nchíchí ñuhiví yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sánaha, te ò yáha ga tũha-tè cãhàn-te sãhù. Vãchi sãhà obra xi Dios sàni cundaã ini-ndã có-ndiáã palabra tuxí ini nèhiví ñuhiví nduú palabra nchíchí guâ. ²¹ Cuàhà gá nandúcu-né nansa cunchichí-né, doco Dios, ni chitnùnì ini-yà ñà-màdi sãhà ñà-jaàn nihi-né cundaã ini-nè sãhà-yà. Ducán nì quida-ya disponer, vãchi nchíchí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuitiã palabra ìi xí-yá inicutu, te na xiníndisã nèhiví, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhiví) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisã-né). Te nècuàchì raza Grecia, cuisì cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchíchí. ²³ Doco nsíuhù, palabra sãhà nansa ni xihí Cristu nchìca cruz nduá cachitnũhu-nsi, mate cudúchí ini nècuàchì raza Judea sãhájàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhiví nì nacàxin-ya, sàni cundaã ini-ndã sãhà-yá, ináhá-ndá cahnú cuáhà poder xi-ya, te nchíchí ndisa stná-yà. Ducán xiníndisã-ndá, a ducán nduu-nda nèhiví raza Judea, te ò nèhiví inga raza. ²⁵ Vãchi mate ni tuxí ini nèhiví nì cãhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiã, chicá nchíchí palabra mà nù nsidaa ñà-ndúá cui cachí nèhiví ñuhiví. Daaní, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-ndúá quidã-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertéamã nù nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiã nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yãndó ñà-cunduu-nda nèhiví xí-yá, ñãni. Sacu-ndã nduu-nda nècuàchì nchíchí cachí nèhiví ñuhiví, te sacu stná-ndã nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicã. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yãndó, mate mà nchíchí-ndã. Te ¿índú chuun? Diví sãhà-ñã dandúcãhã-yã nèhiví cachí xínduu ana nchíchí guâ. Stná nèhiví còo poder-xi sàni nacàxin-ya sãhà-ñã nducahan nèhiví tuxí ini-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhiví chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhiví cahíchì iní nècuàchì dava ga, xì stná nèhiví chicá có-ndiãá, pues diví nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nù nècuàchì tuxí ini-xi ndiãá guâ. ²⁹ Daaní, quiví icúmí nsidaa nèhiví tnãtuu-ne nù-yá, mà cúníhnú gá ini ni-iin-ne ñã-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nù mii-yá sàni nihitãhvi-ndã ñà-cundoo-nda nù Je-sucristu, te datnúú-yã sãxínitnùnì-ndã, dandu nihi-ndã cãhàn nchíchí ndisa-nda. Te sãhà stná Dèhemani-yãmã sàni ndee vãha-nda nù-yá, te nì ndoo stná cuàchì anima-ndã nì quida-ya, vãchi Dèhemani-yã nduú ana nì dãnãã xì sãhà-ndã, te nì càcu-nda. ³¹ Ñâyùcàndùá, ducán iã nacua cachí nù tutu ìi: “Nú cuní-ndã tava-ndã tnũñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhã-ndã ñà-cuisì Stoho-ndã Señor nduú tnũñuhu xí-nda”.

2

Cuisì sãhà Jesús cãhàn Pablo xì nèhiví

¹ Yùhù, na ní sài ñuu-nsiã, màdi palabra nchíchí nduá nì cãhìn xì-nsiã; còo. Ni màdi palabra finu guá nì nácánì xì-nsiã na ní cachitnũhì xì-nsiã ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còo, vãchi nì nacani iní ñà-màsã cãhìn sãhà inga iin chuun, cuisì-ní sãhà Jesucristu, xì sãhà nansa ni xihí-yã nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiã ndè nì cuité, te ndè nì quidi stnáì ñà-nácánì guâ iní ⁴ na ní cãhìn xì-nsiã ñà-nduú palabra ìi xí-yá. Màdi palabra vico uun xi maestru nchíchí nduá nì cãchí xì-nsiã daa; còo. Espíritu ìi xí Dios nduú ana nì chindee xí,

mii-yá xì milagru xi-ya. ⁵ Vâchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-ndúú iin palabra nchichí xi nêhivì úún. Còò, micuísì ndudu ì xí Dios nduá cuní cahví xi-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúún stná-nsì na cáhàn-nsì xì nêhivì sàxiníndísá vâha xi-yá. Doco tucu íá palabra mà nùù ñà-ndúú cáhàn nècuàchì nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra cáhàn tè-xíandacú ñuhiví yohó. Vâchi mate ndee cáhàn-te, doco yàchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xi Dios nduá cáhàn-nsì.

Datnúù Espíritu Ì sàxinítnùni-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes ñisa ía dèhé palabra mà, cónisá cúndaá ini nêhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu nì chitnùni ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundaà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán ñihitáhvi-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xíandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundaà ini-te palabra nchichí ì mà, vâchi nú nì cúndaá ini-te nì cui, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchica cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ì:

Cuàhà ñà-vâha sàni nsidayucun Dios ñà-ñihitáhvi nècuàchì cuú ini-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nêhivì, tàñáha ga cuninùù-né nansa íá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni ñihnú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ínahá-ndà nansa íá, vâchi ducán sàni quida Espíritu Ì xí-yá. Vâchi Espíritu Ì, ináhá-yá nsidanicuú iñaha; ndè ináhá stná-yá nsidanicuú ñà-ndúú nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Nì cachí-ndà ía iin nêhivì nacání ini-xi sàhà iñaha; pues còò inga nêhivì cundaà ini-xi sàhà ñà-ndúú ñihnú ini nècuàchì mà, cui sí miini-né ináhá-nè. Te ducán íá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-ndúú nacání ini-yà, cui sí Espíritu Ì xí-yá. ¹² Te ndohó, mà ì iin espíritu xi ñuhiví yohó nduá nì ñihí-ndà; còò. Divi Espíritu Ì xi mii-yá nì ñihitáhvi-ndà, te sàhà yùcàn nduá vátuni mànihì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni ñihitáhvi-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datú-nsi nùù nêhivì ñihnú vâha ini xì Espíritu Ì xí-yá. Doco mà ì palabra nchichí xi nêhivì ñuhiví nduá cáhàn-nsì na datú-nsi ñà-jaàn; còò, cui sí palabra chináhá Espíritu Ì nduá cáhàn-nsì.

¹⁴ Doco nêhivì ñihnú ini xì cui sí ñà-ndúú cachí sàxinítnùni mii-né, mà cui sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu Ì xí Dios, vâchi nahi palabra loco nduá nùù-né. Ñâyùcàndúá, mà cui mànihì ini-nè, vâchi cui sí nú nì chíndéé Espíritu Ì nêhivì, dandu vátuni sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nêhivì datnúù Espíritu Ì anima-xi, mà úhì sàà-nè cundaà vâha ini-nè sàhà nsidaa iñaha. Doco nêhivì dava ga, mà cui sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa ñihnú ini nêhiví xí Dios mà. ¹⁶ (Vâchi ducán cachí nùù tutu ì): “Còò ni-iin ana cúndaá ndisa ini-xi nansa ñihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chícá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua ñihnú ini Cristu, ducán sàni ñihitáhvi-ndà cunihnu stná ini-ndà vichì.

3

¹ Ducán íá, ñánì; doco (na ní sa-le xi-nsiá daa), mànicúì dacuahá vâhi mii-nsiá, vâchi tàñáha ga cunihnu vâha ini-nsia nacua cuní Espíritu Ì xí Dios. Na ñihnú ini ndéni nêhivì ní cui, ducán ñihnú ini-nsia, na ian ñihnú iquin ini-nsiá, có-sànihì víi ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sàha-nda cui sí-ní

tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhi cundaà ini-ndà nduá nì dâcuahí mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vâchi cónì sâa-nsiá cundaà ini-nsia, te dècuèndè stná vichi, tâñáha ga sâa-nsià mànihì váha ini-nsia. ³ Vâchi nihnú ì ini-nsia nahi nsidaa nèhivì dava ga ñuhivì. Vâchi ñâ-cúmbidia ini-nsia, te nâá stnahá-nsiá, te táhndè dava-nsia, pues, çamádi divi ñâ-jaàn nduú modo xiquida nèhivì ñuhivì? Te divi sâhà ñâ-jaàn nâhà claru nihnú ì ini-nsia nahi mii-né. ⁴ Vâchi dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsià nèhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco çamádi divi ñâ-jaàn nduá quidá stná nèhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdi nèhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te nì màdi nèhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisi nèhivì xinúcuáchí nùu Dios nduú-nsí, te sâhà nsiùhù sàni xinindisá stná-nsià palabra ì xí-yá. Ñâyùcândüá, cada iin iin-nda xi chuun nì nihitáhvi-ndà nùu-yá. ⁶ Vâchi (ducán iá nahi chuun itu-ndà), iin-nda chihí, te inga-ndà cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiùhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiá palabra ì). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sâhà Dios nì quee vii (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì càhàn xì palabra primeru, te nì màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sâhà mii-yá nducuáhà palabra xi-ya. ⁸ Nècuàchì quidáchúûn primeru, xì stná nècuàchì nchicùn gà, iin-nì xíndiaa-nsì nùu-yá. Doco segùn chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndá nihì-ndà tnùmani xì-ndà nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-nì xinúcuáchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúûn-nsì) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dândàcú-yá cuàha, ducán nduú stná-nsià. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tùha vâha, ducán nduí, te nì quidachuûn (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiá). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sâhà gracia xi-ya. Te vichi sà-iá inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu nì cündoó nsidaa nèhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhi mà. ¹¹ Mâsà cachí-né iá inga (palabra chicá ndiaá); cóo. Cuisì ndiaá palabra sâhà Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiá) primeru, vâchi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nèhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámà na ian cuàhàn-nè dacuahnú-né nama dìquì cimientu mà. Te nú cuàhàn-nè quida vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né oro, ò plata, ò yùu yéhe. Doco nú có-quidá vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúûn-né yutnù, ò mihì, ò ñùu. ¹³ Dandu después icúmí sâà iin quivì cundaà ini-xi nansa iá obra nì quida iin iin-nda. Vâchi na sâà quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xíxìn, te sâhà ñuhu mà cundaà ini-xi a natùì obra xi-nda nùu Dios, á cóo. ¹⁴ Nú màsà cóco obra xi-nda, dandu icúmí-ndá nihì-ndà ñâ-vâha xi-nda nùu-yá. ¹⁵ Doco nú nì cocá, dandu mà nihì-ndà ñâ-vâha cuàhàn-ndá nihì-ndà nì cúì, doco anima-ndá, vâtùni càcu viá, mate cunduamà na ian (nì chindee-nda mii-nda nùu) ñuhu xíxìn.

¹⁶ Mii-nsiá, ça có-nsinúú ini-nsia ñâ-nduù-ndà na iin vehe ì ndé iá Dios? Vâchi iá Espiritu ì xí-yá ini anima-ndá. ¹⁷ Ñâyùcândüá, nú nì dândañúhù iin nèhivì ñâ-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nècuàchimà ndañuhu dahuun stná-nè quida-ya. Vâchi ndé iá-yà, yáha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduú-nda.

¹⁸ Màdi dandahví-nsià mii-nsiá, vâchi nú iá ana tuxí ini-xi nduú nècuàchì nchichí nùu nèhivì ñuhivì yohó, dandu xiñuhu dàma-ne, mate (cachí nèhivì)

sàni culocó-nè, vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vâchi ñà-nduá tuxí ini nèhivi nduú ñà-chicá nchichí, pues nùú Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nùú tutu ì: “Icúmí Dios cundee-yá nùú tènchichí na meru xíquida cuahá-té maña dandáhvî-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mã: “Ináhá Dios, ñà-chicuehè uun nduá chítñuní guá ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñâyücänduá, mãsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nèhivi. Vâchi nsidanicuú nèhivi, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhiví yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò ni sàà-ndà cui-ndà, có-quidá, vâchi nsidaa ñà-nduá cùú xì-ndà quiví vichi, ò quiví vâxi xì-nda, sàhà bien xì-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida ni yàha nècuàchì apóstol ni nihì chuun nùú Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachí jaàn xiñuhu ndanihi nèhivi nsiùhù ñà-nduú-nsí ana xinúcuáchí nùú Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàá nduá ni nihì ndisa-nsí chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivi palabra ì nisa la dehé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá icá-nsí quida vü-nsí chuun ma, vâchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nùú chuun xi inga nèhivi. ³ Doco yùhù, có-ndulóquî nú cachí-nsià ñà-quidá vííí, ò á coó. Ni có-nàcání stná ini nú cachí dava ga nèhivi ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nùú iin juez. Ni yùhù, có-càchí stnái sàhà mií, a quidá vííí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxíntñuní mií, doco có-cùní cachàmà ñà-còò falta xi, vâchi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachí a ní quida vííí, á coó. ⁵ Ñâyücänduá, mãsà cuftñuhu-nda ñanitnaha-nda, vâchi tásàà quiví cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxic-ocuñn-yà, dandu natùí claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dehé vichi. Dandu mii-yá datúí-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachí-yá xì-ndà ndé tantu sàni quida vü iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachí xì-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñáni, áma mánihí ini-nsià ñà-mà váha dayàha-nda ñà-nduá cachí tutu ì, vâchi mã váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíchí ini-ndà; còò. ⁷ Vâchi iin-ni xínduu-nsia xì nsidanicuú gá nèhivi. Nsidaa ñà-nduá sàni nihítáhvî-nsiá, ñà-nduá ni dàcútáhvî Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda iñàha, dandu mã váha cutuxí ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhàmà, vâchi ñà-ni cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsià na iin rey cahan-nsiá, te menos ni ndòo nsiùhù nùú-nsiá. A sácú vâha nú ni cùndúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsí cutnahá-nsí xì-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí ini, na ian ni cùndúú-nsí nèhivi fuerza icúmí cui sàhà-ñà cundehè nèhivi (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá,) indèhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vâchi sàhà-ñà nchícùn-nsí Cristu, ndeníhí nèhivi nsiùhù nahí nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsià); nchichí gá-nsiá cahan-nsiá ñà-ndòò-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhíndèè-nsí cahan nèhivi; doco mii-nsiá, cuahá gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíchí stná ini nèhivi nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñùñuhu xí-nsiá nùú-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsí doco, xíhì-nsí tècuíí, còò ñà-cundixi vü-nsí. Sahní cuií stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsí yoho yucán, vâchi còò

ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúûn-nsí, te nú cánàhá-né xí-nsí, dandu vivii-ni naxícónihí-nsí nùù-né. Te nú quidá quíni-né xí-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cáhàn quíni-ne xí-nsí, dandu calma-ni sáha-nsinè ichi váha. Doco mii-né, ndeníhí-né nsíuhù nahi mihi chicuéhè, te ò ana chícà còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xí-nsiá ducán? ¿A sáhà-ñá cuní cucahan núù-nsiá nduá? Còó, cuisí sáhà ñà-ni sáa-nsiá cundaà vaha ini-nsiá, vachi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùù. ¹⁵ Pues mate ni cundóó ùxin míl ana dacuahá nchichí xí-nsiá ichi Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vachi yùhù ni cachitnùhi xí-nsiá razón ndiaha sàhà Jesucristu, ñàyücànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vachi mii-né, nchicùn vii-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùù. Pues divi icúmí cáhàn xí-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa ía modò-xi nchicùn Cristu nacua nduá chináhi nèhivi nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyá. ¹⁸ Doco vichi, ináhí, ndee xícahàn dava-nsia, vachi tuxí ini-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco yàchi icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà ini sáhà nècuàchì cáhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ì, á coó. ²⁰ Vachi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màdi palabra uun nduá. Còó, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xí' nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cáhàn ndeí xí-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cáhàn màni xí-nsiá, te cundoo vii-ndà?

5

Nansa ni cachi Pablo xiñuhu quida nèhivi ñuu Corinto xi iin tiàa cóni quidá ví xi iin nècuàchì ñahá

¹ Cachí nèhivi nacání-né xí' ñà-íá iin-nsia ni ìa xi dihi (quíni-xi). Cuna-nsiá, cahnú cuàchi nduájàn; dècuèndè nèhivi có-ináhá sàhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahvi-nsiá), vachi tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcúndoo-nsia tnúnsí ini, te tavá cuàán-nsiá tiàa ni quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùù-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié', doco na ian jaàn ía animè cutnáhi xí-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani ini sàhà chuun jaàn, ñàyücànduá, cuàhìn cachi xí-nsiá nansa quida-nsia xi nècuàchì ni quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataka nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná animè xí-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quívi-yá, te cachi-nsiá xi nècuàchimà ñà-icúmí-ndá nacoo-ndané nùù ndahà ñà-malu, te ducán nihì iquicúñú-nè iin castigu sàhà-ñá después càcu anima-nè quívi (màcuíta-nda nùù) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu ni sanduu vicò pascua sàhana na nisa cuxio nsihi pan nihí levadura nsidátáchí xân

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsiá ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còó, có-íá vii ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tátà nsidátáchí xí pan quée, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán ía stná xi falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítia inicutu.) ⁷ Ñàyücànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ìa antes, dandu nanduu-nda nèhivi sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni quée ni-iyuhu ñà-nsidátáchí xân. Vachi mii-yá, sàndèníhí-yàndó nduu-nda nèhivi sàà còò falta-xi ñà-sàni xihì Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihì lelù

nduú promesa), vâchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua mà, puru pan có-ndütáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñâyùcàndüá ndohó, puru ñà-ndüü ñà-ndáà cuisì ni cúnchícùn-ndà. Màsà dátíiáá uun-nda quida-nda ñà-íá vâha, vâchi queámà na ian có-chívâha vii-ndà vicò mà; te màsà cúníhnú chicuèhè stná ini-ndà, te ni màsà quídá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vâchi nú ducán, dandu queámà na ian có-chívâha vii-ndà vicò, te na ian cóni cúxíó nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùu inga tutu ni tiai antes ni cachì xì-nsiá ñà-màsà cútñáhà-ndá xí nèhivì tûha càhàn xì ana cóni nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùu-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-nacoo-nsia nsidanicuú nèhivì xíquida ducán ñuhivì yohó, vâchi cuisì inga ñuhivì cunduu lugar ndé mà cútñáhà gá-ndà xì nècuàchìmà, vâchi ñuhivì yohó ndoó cuáhà ana có-quidá víi: xího-né cucumí-né cuahà ñà-cuicà, o xidácuíhná-né, te ò xícàn tàhvi-né nùu ñà-có-ndüü Dios. ¹¹ Doco ñà-ndüá ni cachì nùu carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cútñáhà gá-ndà xì-né nú íá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò tûha-ne xihò-né ñà-ícúmí ñanitnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-có-ndüü Dios, te ò tûha-ne canáhà-né, te ò tûha-ne xini-ne, te ò xidácuíhná-né, dandu màsà cútñáhà gá-ndà xì-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuáhandee ini-ndà cuxi-nda xì-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivì có-nchícùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachi-nsiá nansa cuu xì nèhivì cutñáhà xí-nsiá nú ni sàà-nè quida-ne cuàchi. Ñâyùcàndüá, dohó cachí xì-nsiá: ni cúxíó dahuun tiàa íá falta-xi ma nùu-nsiá.

6

Màsà cùhùn-ndà nùu juez, te canicuàchi stnahà-nda sàhà-ndà, cachí Pablo

¹ Có-ndiá icà-nsiá canicuàchi stnahà-nsiá sàhà-nsiá nùu iin juez có-xiníndisá-xí ichì Dios. Chicá vâha nùu nèhivì xí mii-yá ni ndúndàà sàhà chuun xi-nsia. ² Amádi sà-ínáhà-nsiá ñà-divi ndohó nèhivì xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xí sàhà nèhivì ñuhivì yohó quivì juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátuni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempu vichi. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel icúmí-ndá nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhi nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu íá ñuhivì yohó-ní. ⁴ Ñâyùcàndüá, nú íá iin pleitu xi-nsia, dandu xiñuhu nacàxin-nsia nèhivì tuxí ini-nsia chicá mà nchichí, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xì-nsiá áma cúcáhàn nùu-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá cóò ni-iin ñani-ndà nchichí mahi-nsiá? ¿A ndísá cóò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsia inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vâchi sàhàn-nsiá sanicuàchi stnahà-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nùu iin juez có-xiníndisá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñâyùcàndüá, iin falta cahnú xí-nsiá nduájàn, vâchi có-ndiá icà-ndà canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà. Chicá vâha ni cuáha-nda quidaquini-ne xì-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vâha nacoo-ndané cahníndàhvi-nèndó. ⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahà ini-nsiá sàhà-nsiá. Cóò. Dècuèndè quidáquini-nsiá xí ñanitnaha-nsia, te xidándiáá-nsiá ñà-ndüá icúmí-né, mate iin-ni ñani xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ínáhà-nsiá ñà-mà níhi nèhivì malu sàà-né ñuhivì ìi xí Dios. Ñâyùcàndüá, màsà dándàhvi ni-iin nèhivì mii-nsiá, vâchi mà cúndiátù anima ni-iin nèhivì nchícùn xí ñahà, ni-iin stná nèhivì cahvi xi yùu ò figura, ni-iin stná nèhivì

ιά xì inga ana có-nduú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivì nduú ùi nèhivì, ¹⁰ ni-iin tèculhnà, ni-iin stná ana tùha xìho xi ñà-icúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhmíndáhvì xì ñanítnahà xì. Ni-iin nècuàchì jaàn mà ñihítàhvì xì ñuhivì ìi xí Dios. ¹¹ Te mii-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ii stná anima-nsiá. Ñàyücàndüá, nèhivì vaha sanduü-nsiá nùu mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìi, te ni) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vachi ni chindee stná Espíritu ìi xí Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda

¹² (Cachí nèhivì): “Vàtùni quida-nda ñà-ndüá cudîi ini-ndà”. PUES VIHINI, doco màdi nsidaa iñàha nduá iin ñà-chíndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-ndüá cuní-ndà, doco màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-ía vaha nùu sàxínítnùní-ndà. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xí ñà-ndüá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñuhamá”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndüiàjàn, vachi vaxi iin quivì icúmí Dios dandáñuhú-yà nsidaajàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índü chuun icúmíá? PUES màdi-ñà coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; cóo. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùu Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, ía stná-yà sàhà-ndà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, nacua ní natiacu-yà ni quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida ndudu ìi xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsínúu ini-nsia ñà-ndahàsàhà Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a ía vaha coo stná-ndà xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsàhà-yà sàndüü-ndà? Cóo, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsínuu stná ini-nsia nansa ía xì iin tiàa ni quida iin cuàchi xì iin ñahà ndevàha, ñà-iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vachi ducán cachí tutu ìi: “Iin-ni nèhivì cunduu ndüi-nè, (nècuàchì tiàa xì nècuàchì ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yàha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi mii-yá. ¹⁸ Ñàyücàndüá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-ndà xì inga ana cóni nándàhà xì-ndà. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíni guà` xì iquicúñú-ndà. Doco nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùu cuerpu xi mii-nda nduájàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiá ñà-vehe Espíritu ìi xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vachi sàni ñihítàhvì-ndà Yà-ii mà nùu-yá? Ñàyücàndüá, màdiá mii-nda nduu-nda stoho-ndà; ²⁰ cóo. Mii-yá, sàni xiin-yándó na ní dānāá-yá sàhà-ndà, te sàhámà nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà na itiacú-ndà xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tñuñuhu xí mii-yá ni cündüá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchì vehe-nda

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-ndüá ni tiàa-nsia nùu. Cunaha-nsiá, cuaha-ni ía nú ía mii iin tiàa, te có-ía-nè xì ni-iin nècuàchì ñahà. ² Doco cóto quida nècuàchímà iin cuàchi, chicá vaha ni nándàhà-nè; te ducání stná nècuàchì ñahà, chicá vaha ni cúcúmí-nè ìi-né. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá icà-né quida ndisa-ne cumplir chuun ni ñihì-né ñà-coo-ne xì ñahàdhí-nè. Stná nècuàchì ñahà, ndiá icà stná-nè quida vii-né cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ìi-né. ⁴ Màdi micuísì nècuàchì ñahà nduú ana cachí nansa quida-ne, a coo-ne xì ìi-né, á cóo. Ícúmí cachí stná nècuàchì tiàa. Te ducání stná nècuàchì tiàa ma, màdi cuisì mii-né cachí stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdhí-nè, vachi icúmí cachí stná

nècuàchì ñahà. ⁵ Màsà cáchí-nsiá “còò” nùù nècuàchì vehe-nsia. Cuisi nú vihini cuní-nsiá cunihii-nsiá iin ùi quivi sàhà-ñá càcàn tãhvi-nsiá nùù Dios. Dandu después nacuastnahá-nsiá, vãchi nú coó, vihini dacá ña-malu Satanás sãxínitnùní-nsiá ñà-có-cúndéé gã ini-nsiá cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ña-jaàn cachí` xi-nsiá, doco màdì ñà-dãndacuí nùù-nsiá nduá; còò. Cuisi cachí` xi-nsiá ducán sàhà-ñá cundaa ini-nsiá nansa iá iin ña-vàha cui quida-nsia. ⁷ Vãchi yuhù, cudii inì nú ni quidá nsidaa nèhivì nacua quidé, (ñà-có-ié` xì ni-iin nècuàchì ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa ni nihitãhvi-ndà nùù Dios, vãchi tucu tucu sãhatahvi-yá iin iin-nda.

⁸ Ñayúcandüá, yuhù cachí` xi nsidaa nècuàchì ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchì tãñáha ga nandàhà, ndiaha gá coo xi-né nú ni quidá-né nahi yuhù (ñà-cóni nándãhi). ⁹ Doco nú mà cúndéé ini-né cunihii-né ducán, dandu ni nãndàhà-né chicá vaha, te màsà càcànúú-né xihò stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sãni nandàhà, iá ndisa ñà-ndüá dandacuí nùù-né. Te màdì cui si yuhù cachí` xi-né palabra yohó; vãchi ducán dandacú stná Stoho-ndà Señor. Te dohó cachí`-yá: ni-iin nècuàchì ñahà màsà nácóó-né ì-né. ¹¹ Doco nú sãni nacoo-ne nècuàchimã, dandu (màsà nãndàhà gá-né xì inga tiãa). Iin-ni ni coó mii-né, te nú coó, ni nãxícocúin-né nacuastnahá-né xì ì-né. Daaní, divi ducání xí stná nècuàchì tiãa, màsà càtéstnahá stná-né xì ñahãdihí-né.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuahìn cachí` xi-nsiá ñà-ndüá nacání uun inì, vãchi có-ndüá iin ley dandacú Dios. Nú iá iin ñani-ndà có-xiníndisã ñahãdihí-xi, màsà càté-né nècuàchimã nú cudí ini nècuàchimã coo ndisa-ne xì ì-némã. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahã: mate có-xiníndisã ì-né, doco chicá vaha màsà càté stná-né ì-né, nú cudí ini nècuàchimã coo ndisa-ne xì ñahãdihí-némã. ¹⁴ Vãchi mate cuisì nècuàchì ñahã xiníndisã, doco sãhãjàn chicá mà ùhì cundiatú stná ì-né nùù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahã có-xiníndisã, nú nècuàchì xiníndisã nduú ì-né. Doco nú ndüú-né có-xiníndisã-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xi-ne. Doco nú xiníndisã-né, (mate imindaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndisã-mã quecuaán-né, dandu mà cútñúú-ní, pues ni cùhùn-né. Te nú sãcuañan-né, dandu libre iá nècuàchì xiníndisã ni ndòo, ò sea nècuàchì tiãa ò nècuàchì ñahã ni cundúú-né. Doco ¿indü ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo maní-ndà. ¹⁶ Vãchi iin nècuàchì ñahã, có-ínahá-né ña-vihini sàhà mii-né sãà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-né. Te có-ínahá stná iin nècuàchì tiãa, pues vihini sàhà mii-né sãà stná ñahãdihí-né càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndà nansa ndenihì nèhivì ñuhivì yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo ni chitnùní ini Dios cundoo-nda ñuhivì, ducán xiñuhu cundoo cuéyãà-ndà. Nacua iá-ndà na ní quihì-nda ichì-yá, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí` xi nsidaa nèhivì cahvi xi-yá.

¹⁸ Vãchi nú sã-itúú seña xi Dios ìcà-ndà na ní quihì-nda ichì-yá, dandu màsà nãndúcú-ndà nansa ndutu ña-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà ìcà-ndà na ní quihì-nda ichì-yá, dandu màsà nãndúcú-ndà nansa màcütua ìcà-ndà.

¹⁹ Vãchi seña mà, nú itúá, ò nú có-itúá, còò ni-íñãha cuní cachãmã. Doco ña-chivãha-nda ña-ndüá dandacú-yá, ña-jaàn ndisa nduú ña-ndiãã. ²⁰ Doco nacua ni sandoo iin iin-nda na ní quihì-nda ichì-yá, divi ducán ni cúndóó ñi-ndà.

²¹ Dava-nsia, có-ndòo-nsiá libre, fuerza quidáchúün-nsiá nùù lamú xi-nsia, te ducán nisa ìa stná quivì ni quihì-nsia ichì-yá. Doco màsà nácání ini-nsiá sãhãjàn; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vaha ni quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúün-ndã

quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndà Cristu nduá nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nú nèhivì xicánúú libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dānāá-yá sàhà-ndá. Ñàyùcānduá, màsà cuàha-nda quida-nda chuun ni dāndācú ana nduú nèhivì úún.

²⁴ (Pues sàhà nsidajàn yùhù cachí xì-nsiá) ñà-nacua ndoo-nda antes na tãñaha ga quihì-nda ichì-yá, divi ducán ni cūndóó ì stná-ndà vichi, ñāni.

²⁵ Vichi cuàhìn càhìn sàhà ñahà cuàchì tãñaha ga nandàhà. Còò ni-ñàhà ni cachì Stoho-ndà Señor xì sàhà nècuàchìmà, doco sàhà gracia xi-ya, vātùni cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñà-nduá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vaha iin-ni ni cūndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vāchi tiempu ùhì nduá vichi. ²⁷ Ñàyùcānduá, nú iá ñahādihí-ndà, dandu màsà cātéstnàhà-ndà. Te nú còò ñāhadihí-ndà, dandu chicá vaha màsà nāndūcū-ndá nansa nandàhà-ndà. ²⁸ Doco nú ni nāndàhà iin tiàa, màdi cuāchi nduá. Te ò nú ni nāndàhà iin ñahà chii, màdi cuāchi nduú stná. Cuisiá mà mání tñūndoho yāha-ne, te yùhù, có-cūnì ndoho guá-nsià.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vāxi ga cuàhà tiempu, ñāni. Ñàyùcānduá, nú iá ñahādihí-ndà, màsà cūnìhnú ini-ndà nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhà iin tñūndoho), màsà ndúlócò gā-ndà sàhājān. Te nú cudī ini-ndà sàhà ñàhà, màsà cútuxí ini-ndà chuun chicá ndiaá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cūnìhnú ini-ndà yāha ga xiñuhá nùu-ndà. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuàhà chuun ñuhivì yohó, màsà ndúlócò cuàhà-ndà sàhājān, vāchi ñuhivì yohó, icúmí ndañuhá.

³² Yùhù, có-cūnì nacani cuahà inì-nsia sàhà ni-ñàhà. Iin nèhivì còò nècuàchì vehe-xi, (mà úhì) nihnú ini-nè sàhà chuun xi Stoho-ndà Señor nansa quida-ne, te cudī ini-yá. ³³ Doco iin nècuàchì iá ñahādihí-xi, chicá nacáni ini-nè sàhà chuun xi ñuhivì yohó, vāchi nandūcū-nè nansa cudī ini ñahādihí-nè. ³⁴ Daani, iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, tucu quidá stná-nè nùu iin nècuàchì còò í-xí. Nècuàchì còò í-xí, (mà úhì) nihnú ini-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, vāchi cuní-nè cundiaa-nè mii-nè, te coo ndoo anima-nè, dandu cunduu-ne iin nèhivì ì xí-yá. Doco iin nècuàchì iá ì-xí, chicá nihnú ini-nè chuun xi ñuhivì yohó, vāchi nacáni ini-nè sàhà nècuàchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi-nsia, màdi sàhà-ñá cadì nùu-nsiá in modo có-ndiá ìquē. Cuisi cuní quida-nsia ñà-íá vii, te nihi-nsiá cunucuachi ví-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá coo iin ñà-mà cùì chivàha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndà iá iin tiàa yāha ga cuní nandàhà xì ana cudī inì-te, te có-quidá ví-té ñà-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vātùni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñà-nandàhà-té xí-ñā, màdi cuāchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vāha inì-te, te còò necesidad nandàhà-té, vātùni quidandee inì-te, cachì-te, dandu ñà-jaàn quidá ví-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñà-mà nāndàhà-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ì-ñā seguir cunduu-ñā. ³⁸ Ñàyùcānduá, (ndújàn, vātùni iá): nú ni nāndàhà-té xí-ñā, vātùni iá ñà-nduá quidá-te; te nú ni cachì-te mà nāndàhà-té, vātùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduājān nùu ingà mà. ³⁹ Iin nècuàchì ñahà sàni nandàhà, iin-ni icúmí-nè coo-ne xì ì-nè ndè cachì sàa cùì nècuàchìmà. Doco nú sàni xihì nècuàchìmà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xì inga tiàa cudī ini-nè, cuisì-ní ni cūndúú stná inga tiàa ma iin nèhivì xì Stoho-ndà Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachì-nè mà nāndàhà gā-nè, dandu chicá

ndiaha quea, tuxí ini yùhù. Te yùhù quidé cuenta chindéé stná Espíritu Ìí xí Dios sàxínítnùnì.

8

Màsà caxi-nda ò cuxi-nda ñà-nduá chindóó nèhivi nùù ñà-nduá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-nduú ofrenda chindóó nèhivi nùù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-nda: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachí-nda ñà-ináhá cuàhà-nda iñàha, dandu queámà na ian ndiaá gà-nda tuxí ini-nda. Doco nú cuú ndisa ini-nda sàhà ñanìtnaha-nda, dandísá sàà-nda cunduu-nda nèhivi ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-nda ináhá cuàhà-nda, dandu cumáni gà ñà-cundaà vâha ini-nda nacua ndiá icà-nda. ³ Doco nú cuú ini-nda sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñâyùcànduá, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nèhivi nùù ñà-càhvi-né. Ináhá-nda ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuàhà gà ñà-nduá cachí nèhivi nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhiví, vâchi cuàhà iñàha cachí-nè nduú dios xi-ne ò stoho-nè. ⁶ Doco nùù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá nì quidavâha xi nsidaa iñàha, te xinúcuachí-nda nùù-yá. Te imindaa stná Stoho-nda Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ìi xi-yá nì sàcòò nsidaa ñà-íá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdi nsidaa nèhivi sánihì vâha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndisá, quidá ìi-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nèhivi nùá, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñâyùcànduá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sànì cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñàha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdi xì ñà-itiácú-nda icúmí-nda ndee vâha-nda nùù Dios, vâchi nú sàni saxi-nda iñàha, màdià chicá ndiaá-nda, te ò nú có-cùnì-nda caxi-nda iñàha, iin-ni iá stná-nda, (còni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu nì cundóó-nda, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxi-nda ñà-yúcán), doco vihini coo iin nèhivi có-cundáa ini-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, ni cachí-nda sàni xini iin nèhivi mii-nsiá nècuàchì ináhá guá, te nì quihvi-nsia vehe ndé itá ñà-nduá cahvi nèhivi, te ndoó-nsiá vehe mà, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nèhivi nì xini xi-nsiá mà, nú nì cundúú-né iin nècuàchì có-cundáa vâha ini-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxi stná-nè ñà-jaàn.

¹¹ Ñâyùcànduá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guá-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñuhú-nsiá anima ñanìtnaha-nsia, mate sàhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñâyùcànduá, có-queé víamà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi nùù ñanìtnaha-nda ducán, dandu nùù stná Cristu nì quida stná-nda cuàchi queámà, vâchi sàni dàtúcù-nda sàxínítnùnì nècuàchì mà ñà-có-sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ¹³ Ñâyùcànduá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanìtnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-nduá cunì caxí nì cúí, dandu chicá vâha màsà nunca caxi gué ni-iin cuñu mà, còtó cuida cuàchi iin ñanìtnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nèhivi xítñuhu xi-né ñà-quidáchúùn-né nahi dava ga nèhivi

¹ Yùhù, ¿amadí libre ié? ¿Amadí iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-nda Jesús sàni xinínùù stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xiníndisá-nsiá mii-yá. ² Vihini

có-nàcúní dava nêhivì yùhù ñà-nduú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináha vâha-nsia, vâchi ñà-sàhà yùhù sà-xìníndísá-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáa vâha ini-ndà ñà-nùu mii-yá sàni ñihitáhvi' chuun quidé.

³ Vâchi cuâhìn cachì iñàha xi-nsiá, vâchi ndoó dava nêhivì xítñuhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xi-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nêcuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsià ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nêhivì còo derechu-xì; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xì ñuhiví yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vâchi ducán iá xì-nsi na ian quidá soldadu, màdi cuenta xì mii-tè sàhàn-te guerra. (Còo.) Daani, nacua quidá stná tè-ndiáa xì yutnú quisi vídi, saxí stná-te iin ù-i-si; te ò nú quisi ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná inì-nsia ñà-sàhà-ñà có-nduú mii-yá, ñâyùcànduá, có-ndiáa palabra cachí jaàn. Còo, vâchi divi ducán cachí stná ley ì ndé ni tiaa Moisés ⁹ nùu tutu ì, te ni cachì Dios: “Màsà cùñúhú ñunù yuhù buey na sáníhni-sì trigu cóya”. Pues, náha claru, màdi sàhà-ñà màni guá quisi mà nùu-yá nduá dísàhà-xí ni cachi-yà ducán. ¹⁰ Còo, sàhà ndohó ni cachi-yà ducán, (vâchi ejemplu) nduá, te cunì cachàmà ñà-ndiá ìcà coo tnùndé ini xì nêcuàchì (chináhà palabra ì) ñà-ñihì-né iin algu, divi nacua iá stná xì iin nêcuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùni, ñihnú ini-nè ñihì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitñuhu-nsi xì-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsià, dandu amádi iyuhu nduá nú ni cuàha-nsia nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nêhivì dava ga iá derechu-xì cacàn-né ñà-jaàn nùu-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còo; có-xìcàn-nsi ni-iñàha nùu-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisì quidándéé ini-nsì, còtó nú ni cacàn-nsi iñàha cadiàmà nùu nêhivì, te mà cúníndísá gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sà-ínáhà stná-nsià nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nêcuàchì raza Judea), xixí-né promesa sàa yucán. Vâchi dùtù xinúcuáchì nùu mesa ì ndé xixìn quisi nduú promesa, ñihì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ ñâyùcànduá, náha claru sàni chitnùni ini Stoho-ndà Señor ñà-dùcàn quida stná nêhivì cachitñuhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmì-né ñihì stná-né ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùu-nsiá, mate iá derechu xí. Ni màsà cútúxí stná inì-nsia a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-nduú derechu xì. Còo, chicá vâha dihna ni cuí, te (màdiá quidejàn), vâchi nú ducán, dandu mà cúí gá cachì xì nêhivì ñà-nduá cudíi guá ini cachì xì-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-iñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitñuhi; doco có-ñihnú ini camáni nêhivì yùhù sàhámà, vâchi ñihnú ini ñà-fuerza cachitñuhi palabra mà, te ndahví (gá cuú ini) nú màsà cáchitñuhi razón ndiaha ma. ¹⁷ ñâyùcànduá, nú cuisì yùhù ni chitnùni ini cacànui xì palabra mà ni cuí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xí. Doco nú ñihnú ini ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhájàn cundáa ini-ndà iin chuun ì ni ñihí nùu mii-yá nduá.

¹⁸ Doco te nú ducán ni ñihì chuun ma, dandu ¿índù iñàha cunduu tnùmani ñihitáhvi' ? Pues, divi ñà-uun-ni cachitñuhi xì nêhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quíyáhvi, mate iá derechu xì càquàn, doco có-xíquèn nùu-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié'; còo ni-iin ana cachì xì' nansa quide. Doco ñihnú ini ñà-ié' sujetu nùu nsidaa nêhivì áma vihini sàa stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá.

²⁰ Yùhù, voluntad xi chívàha stnàì estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnàhì xì-né, áma sáà dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate núu yùhù có-ndiàá gà ley sàhaha xí-némà, doco voluntad xi mií nchícuiàn áma sáà stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié' cutnàhì xì nèhivì có-nchícùn estilu xi ley mà, dandu có-nchícùn stnàì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichi-yá. Doco màsà cúnìhnú ini-nsia ñà-ndúì iin nèhivì còò ni-iin ley xi Dios nùu-xi; còò, vàchi nchícùn ndisa stnàì ley xi Cristu. ²² Daaní, na ié' cutnàhì xì nèhivì mà-fuerte anima-xi, dandu quidá stnàì na quidá mii-né, áma níhì' dacuní stnàì dava-ne ichi váha. Vàchi ducánì quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnàì, áma sáà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñá chicá quee tñũñuhu xí razón ndiaha xí-yá, dandu nihitáhvi stnàì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ináhá-nsiá, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhì xì premiu, mate cuáhà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducánì iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihitáhvi stná-ndà nùu-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-té xì mii-té (áma níhì-té cóó fuerte-te). Te ¿indù chuun? Divi sàhà-ñá cuní-te níhì-té (iin premiu tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sicàté ndahá cuií yutnú cuñuhu dìni-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá níhì-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñàyùcànduá, yùhù sàhandee cahnú ini, nahi tè-xinú carrera, doco ináhì índù nùu-xí cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná ini, doco có-ídiquí uin; ináhì ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùu ñà-xíhoé quide. Có-sàhi ñà-quida ndevàhi xì mií, còtó mà nátùì guè nùu mii-yá mate cuáhà gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichi-yá.

10

Màsà càhvi-ndá figura nahi nisa quida nèhivì Israel sàhaha na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñàni, cuní cundaà ini-nsia nansa nì cuu xì nèhivì sàhaha, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nisa xica-ne tixi còndàhvi iin vícò xí-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñàyùcànduá, na ian cùu-xì-ndà na cuhì-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-né tixi vícò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xí Moisés. ³ Daaní, iin-nì nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvi Dios-nè, ⁴ te iin-nì nisa xihì stná-nè tècuií ndiaha, divi tècuií nì cana nùu iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vàchi nì cutnahá stná-yá xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñàyùcànduá cuáhà sàstnùhù-né nì xihì nùu yucú yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xì nèhivì sàhaha ma, divi sàhà-ñá cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuéhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Nì màsà càhvi stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vàchi ducán nacánì tutu ì: “Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuita-ne nì itasaha-né (nùu figura xi-ne)”, cachá'. ⁸ Nì màsà càhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nisa quida dava nècuàchì yucán, vàchi después nì xihì òcò ùni mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Nì màsà quidá canúu-ndà ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor, vàchi ducán nì quida dava-ne, te sàhàjàn nì ndecoyo cuáhà còò, nì tñii-simé, te nì xihì-nè. ¹⁰ Nì màsà càhàn

ndiaa-ndà (dìquì-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuàhà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaájàn nì cuu xi nècuàchi sànhaha ma sàhà ñà-nì cúndáa ini-ndà (màsà quidá stná-ndà ducán). Vàchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà nùu tutu ìì sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyücàndüá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda nùu Dios, dandu nì caquín-ndà cuidadu còtó sàà-ndà quida stná-ndà iin cuàchi có-nihnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndüá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhó stná nsidanicuú nèhivi ñuhiví nduá. Te vátùni cahvi vii-ndà xi-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndüá mà cúndéé ini-ndà sàhà-xí. Còó, vachi (nú cuàhàn-ndà quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datúi Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vátùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá, ñani manì; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì nùu Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà caxi-nda ò cúxi-ndá ñà-ndüá ni chindoo nèhivi nùu figura

¹⁵ Cuàhìn cachi xi-nsiá iñaha, te mii-nsiá cachi-nsiá xì', amadí ndisa á coó, vachi quidé cuenta xínduu-nsia nèhivi nùu cundaà ini-xì. ¹⁶ Na (nacuítahvi-ndà, xihhi-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímànì-ndà mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó nì xitìá nù-yá. Te na xixí stná-ndà pan ìì, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa nì sàha-ya iquicúñú-yà (sàhà-ndà). Sà-ínahá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyücàndüá nahi imindaa nèhivi sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuáhà-ndà ndoó, vachi iin-ni pan (ìì) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehe-nsiá nansa xiquida nècuàchi raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisi nduú promesa, te nì xihì-sì nùu mesa ìì, dandu después saxì-né cuñú-sì. Pues sàhà ñà-sàxi-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xì religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xi-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-itiácú ndisa figura cahvi nèhivi có-ínahá xì Dios, ni có-cùnì cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còó, doco cunaha-nsiá, íá ndisa ana dínúú-xì sàha-ne promesa xi-ne. Divi nùu ñà-malu sàha-neà, màdì nùu Dios. Te yùhù, có-cùnì dahuin cunihnu ini-nsiá quisi mà. ²¹ Vachi còò permisú cuitahvi-ndà coho-nda copa ìì xì Dios, te después coho stná-ndà ñà-ndüá sàha-ne ñà-malu; còó. Vachi còò permisú cuxi-nda pan ìì xì Dios, te después cuxi stná-ndà ñà-dàcuxì-nèsì. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cunì-nsiá dacuidà ini-nsiá Stoho-ndà Dios ducán? ¿A tuxì ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùu-yá? (Doco mà ndisá.)

²³ (Ñà-ndáa nduá), libre íá-ndà quida-nda nacua cudí ini-ndà, doco (xíñuhu nsinuu ini-ndà) màdì nsidaa iñaha nduú iin ñà-vaha. Libre íá-ndà, cachì-ndà, doco màdì nsidaa iñaha nduú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda.

²⁴ Ñàyücàndüá, màsà nándúcú-ndà ñà-ndüá cudí ini-nì mii-nda; chicá ndiaha nanducu-nda nansa chicá yàha vaha ñanitnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñu dicó tè-dicó yàhvi, vátùni caxi-ndàñá. Còò necesidad nacani ini-ndà ndàcàtnùhù-ndà sàhámà, ²⁶ vachi Stoho-ndà Señor nduú stoho nsidanicuú iñaha íá ñuhivì yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò íá vehe iin tiaa có-xìndísá-xì-yà, te cudí ini-ndà cùhùn-ndà, dandu vátùni caxì stná-ndà nsidaa ñà-ndüá taxì nècuàchìrà; nì màsà ndàcàtnùhù-ndà sàhà comida mà; màsà nácánì ini-ndà sàhà. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivi xi-ndà: “Cuñu yohó, promesa nì sandoo nùu figura cahvi-né nduá”. Pues nú ducán, dandu sàhà nècuàchìrà màsà

cáxi-nda cuñu mà, còtó cuduchi ini-nè, vèchi vihini quida-ne cuenta nduájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducán, vihini nihnú ini mii-né ducán.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmi-ndá quida-nda ñà-ndúá cuní inga nèhivi cachi ìl gá ini-xi. ³⁰ Vèchi naquímáni-ndà Dios sàhà ñà-ndúá saxi-nda, ñàyùcàndúá còò ñà-dìsàhà-xí cundoò nèhivi cuitnùhu-nèndó sàhà ñà-ndúá saxi-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndúá quida-nda, sàhà ñà-ni quèé gá tnùñuhu ndiaha xí Dios ni cúndúá, a ducán saxi-nda ò xihhi-nda iñàha, te ò ndéni iñàha ni quida-nda. ³² Màsà dácúduché ini-ndà ni-iin nèhivi, a ducán nduú-né iin nècuàchi raza Judea, ò iin nèhivi inga raza (có-xìníndisá), te ò iin nèhivi cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsiá nacua quidá yùhù, có-nàndúquí ñà-cudiì ini míi, cuisi-ní quidé lucha ñà-màsà cúdúché ini nèhivi sàhí, dandu vihini sàà stná-né càcu anima-nè.

11

¹ Ñàyùcàndúá, nacua quidá yùhù, ducáni quida stná mii-nsiá, vèchi divi Cristu nduú ana nchícuin.

Nansa xiñuhu quida nècuàchi ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñáni, vèchi iin-ni nsinúú ini-nsia yùhù, te nsinúú stná ini-nsia palabra ni cachì xì-nsiá ñà-chivàha-nsia. ³ Te vèchi cuní cundaà ini-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nècuàchi tiàa, te nècuàchi tiàa nduú ana dandacú nùù nècuàchi ñahà, ducáni nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, có-ndúá ducán càcàn tàhvi iin tiàa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nè razón xi-ya nú ñuhú-nèamà, vèchi có-ndúámà tnùñuhu xí dìni-né. ⁵ Doco nècuàchi ñahà, nú xícàn tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te có-ìdàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sàhà dìni-né, vèchi davani queámà na ian sàni dàté tehe-né. ⁶ Vèchi nú có-ìdàhvi dìni-né ni-iñàha, dandu chicá vaha ni dàté cuati dìni-né. Te nú ni cùcàhàn nùù-né dàté cuati-né, ò dàté tehe-né, dandu xiñuhu ni cùdàhvi dìni-né. ⁷ Iin nècuàchi tiàa, có-xiñùhù cudàhvi dìni-né, (na xícàn tàhvi-né), vèchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yàné, ñàyùcàndúá, xiñuhu tava-né tnùñuhu xí-yá; doco nècuàchi ñahà, tnùñuhu xí nècuàchi tiàa tava-né, ñàyùcàndúá (xiñuhu ni cùdàhvi dìni-né). ⁸ Vèchi màdì (iin iquí) nècuàchi ñahà ni cùyúcùn nècuàchi tiàa. Còó. Iquí tiàa ni cuyucun nècuàchi ñahà. ⁹ Te divi sàhà-ñá chindee-né ìi-né, ñàyùcàndúá ni sàcòo-ne, màdiá ni sàcòo tiàa ñà-chindee-né nècuàchi ñahà. ¹⁰ Ñàyùcàndúá, xiñuhu cudàhvi dìni nècuàchi ñahà, te conduamà seña ñà-íá ana dandàcù-xì nùù-né. Te sàhà stná (índéhe) àngel xi Dios, ñàyùcàndúá xiñuhu quida stná-né ducán. ¹¹ Doco có-càchí ñà-cuisi nècuàchi tiàa nduú ana ndiáá, ni có-càchí stnáì ñà-cuisi nècuàchi ñahà ndiáá stná; còó, vèchi nú ndoo-nda nùù Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahá nsidaa-nda. ¹² Ñàyùcàndúá, mate iin (iqué) nècuàchi tiàa ni sàcòo nècuàchi ñahà, doco vèchi nècuàchi ñahà nduú ana datúinuú xì nècuàchi tiàa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chítunì ini-xi sàhà nsidanicuú iñàha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xì nansa tuxí ini-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nècuàchi ñahà nú uun-ni iá dìni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducáni ináhá-ndá cucàhàn nùù iin nècuàchi tiàa nú ni ndunaní ididíni-né. ¹⁵ Doco nècuàchi ñahà, còó, cuàhà gá cudú ini-né nú naní ididíni-né, vèchi na iñàha ídàhvi dìni-né nduá, te ducán ni nihitáhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá), doco nú có-ndóo ini iin nèhivi xì palabra yohó, dandu ni

cúnahá-nê cuisí ñà-jaàn nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaàn nduú stná estilu xi nsidaa gá nêhivì cahví xi Dios.

Nansa ni cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá víi-né na nacuitáhvi-né Cena ìi xí Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xi-nsiá iñaha, doco màdiá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còo, vachi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vachi ducán cachi nêhivì xí, te tuxí ini vihini ñà-ndáa ndua. ¹⁹ Vachi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nuù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xinduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdi ñà-càhàn sàhnù-ndà condudajàn). ²⁰ Ñàyùcànduá, yùhù cachi, màdiá nacuitáhvi ndisa-nsia Cena ìi xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vachi cada iin iin-nsia, yachi quesáhá-nsiá xixí-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsia, te dava ga nêhivì, ni có-sàa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vachi nêhivì xí Dios xinduu-nda. Ni màsà dándúcàhàn-ndá ñanitnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí ini-nsia? ¿A cuàhìn ndenihi vahi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còo, mà quidéá.

Nansa ni quida Jesús Cena ìi primeru

²³ Nuù meru mii Stoho-ndà Jesús ni nihí palabra nacání nansa ni quida-ya na ní sanduu ñuú quivì ni càhìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xi-nsiá, nansa ni tnii-ya pan, ²⁴ te ni naquimani-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu ni dàcuàchí-yáña, te ni cachi-yà: “Nahi iquicúñú mii nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahví sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu inì-nsia yùhù”, ni cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihi ni xixi nsidaa-né, dandu ni tnii-ya pocillu, te ni cachi-yà: “Ñà-ñùhù pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóo cunchicùn nêhivì, vachi nahi ní nduá. Te cada coho-nsia ndutè yohó, dandu nsinuu inì-nsia yùhù”, (ni cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ì mà, ñà-jaàn nsinúú ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quivì naxicocuñ-yà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nú cunì-ndà nacuitahví-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìi xí-yá, dandu màdiá nansa ni ni cui ni quida-ndañá, vachi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vachi ñà-cóni chívàha-nda tñùñuhu xí iquicúñú-yà xi nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vātùnì nacuitahví víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìi mà. ²⁹ Vachi nú có-nihnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìi mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disàhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsia. ³¹ Chicá vaha nacani vaha ini-ndà, te ndundoo víi anima-ndà antes, dandu mà nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nuù-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndañúhú dahuun-nda nahi dava ga nêhivì ñuhiví.

³³ Ñàyùcànduá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsia cundoo nsihi-nsia, ñáni, dandu vātùnì cuxi-nsia. ³⁴ Doco nú xihì ndisa iin nêhivì doco, dandu chicá vaha ndé vehe-ne ni cuxí-né, te màdiá nihì-nsiá castigu na natácá-nsiá

cundua. (Ñà-jaàn nduá cachí` xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué` xì-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá ñihítàhvi ndiaha-nda cutàhvi-ndà nuù Espíritu Ìi

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá ñihítàhvi ndiaha-nda nuù Espíritu Ìi, ñáni. ² Sà-ináhá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na tãña ga cunindisá-nsiá mii-yá, cui si nacua nisa cachi ñèhivi xì-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xì yùù, mate có-càhàn mà.

³ Ñàyùcànduá, cuní cundaà ini-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ìi xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáá-yà. Te davani stná, nú màsà chindéé Espíritu Ìi ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisi Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni ñihítàhvi-ndà nuù-yá, doco imindaa Espíritu Ìi xí-yá nduú ana ni dàcùtáhvi xì-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchi iin iin-nda nuù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchi-ndá nuù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xì nsidaajàn.

⁷ Te iin iin-nda sàni ñihítàhvi nansa chindee ndiaha Espíritu Ìi ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni ñihítàhvi-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni ñihítàhvi-ndà ñà-cundaà túi ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nuù mismo Espíritu Ìi sàni ñihítàhvi ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni ñihítàhvi-ndà dandúvaha-nda ñèhivi, doco mismo Espíritu Ìi nduú ana ni sàhatahvi xì-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni ñihítàhvi-ndá quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnuhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vátuni cundaà ini-ndà a dívi Espíritu Ìi, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñàha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuú ñà-nduá ni ñihítàhvi-ndà mà, divi Espíritu Ìi nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda ñihítàhvi-ndà según nansa chítùnì ini-yà cuàhatahvi-yándò.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñàha sàni ñihí iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñàha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xì ndohó na ian ndohó xì iquicúñú-ndà. ¹³ Váchi nsidanicu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhù anima-ndà ni quida Espíritu Ìi xí-yá. Váchi iin-ni Espíritu Ìi sàni ñihítàhvi ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchì raza Judea, te ò nècuàchì inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó ana dandacù-xì núù-xí.

¹⁴ Sà-ináhá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdi uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còò; yùhù, có-nduú iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còò, yùhù, có-nduú iin nduchinúù, ñàyùcànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Váchi nú cui si nduchinúù-ndà

ni cúndúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cuisì tùtnù-ndà ni cúndúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñàha dìtnì-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcàndúá, sàni quidavàha Dios iquicúñù-ndà xì nsidaa ñà-ndúá xichuán, te nsidaámà iá chuun quidá según nansa ni chitnùni ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cúí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cúndúú ndisa-nda nèhivì. ²⁰ Doco cóo, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcàndúá, có-íá vàha cachi nduchinúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná dìtnì-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Cóo, vachì mate iá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú iá ndé tuxí ini-ndà mà vícó iá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhán núù-ndà. ²⁴ Vachì ndé vico-ni iá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndañá). Pues ducán ni chitnùni ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xì-nda có-ndiaá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahàsàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñù-ndà. ²⁶ Vachì mate imindaa lugar xi cuerpu-nda ndohó, doco inii iquicúñù-ndà cuú stná sentir. Te nú cudí ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudí stná inia.

²⁷⁻²⁸ Pues vichì cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñù Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahví xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahví-yá chuun quida-nda nùù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsìuhù nècuàchì apóstol sàni nihítahví-nsí ñà-cacanu-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ì. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidá-xì milagru, xì stná nècuàchì dandúvaha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanìtnaha-xì, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì càhàn inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, náhá xicà màdì nsidaa-nda ni níhì-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdì nsidaa-nda tùha-nda cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdì nsidaa stná-ndà tùha-nda chinaha-nda nèhivì; cóo. Ni màdì nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvaha-nda nèhivì. Ni màdì nsidaa stná-ndà càhàn-nda inga dàhàn sàà, ni mà tùha nsidaa-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachì dàhàn sàà mà. Cóo. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudíi cuáhà ini-ndà nihítahví-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachì mà. Doco cunaha-nsiá, iá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichì cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachí-ndà sàni nihítahví-ndà càhàn-nda nsidanicuú dàhàn ñuhiví xì ndé stná dàhàn àngel, doco nú có-cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, ni mà cúndiaá nsidaámà, vachì ducán queé ñà-càhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadì úún iin càa, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihítahví-ndà cachitnùhu-nda razón ndiaha, te sànihì stná ini-ndà sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dehè, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndé vâtùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-ndúá tùha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsihí-ndá ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuáhà-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú có-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ni-iyuhu mà cúndiaá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu mà úhì coo calma-nda xì nèhivì, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbidia stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-ndà mii-nda nduu-nda mii-nda,

ni mà cùndàa cuadú stná-ndà. ⁵ Váchì nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin nèhivì, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóo interesadu stná-ndà, ni mà cuídà yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né.

⁶ Váchì cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanìtnaha-nda, dandu mà cùdí ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiáá. Còo, ñà-cunchicùn vii-né ichì ndáa nduá cuní-ndà quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nùù-ndà ducán, dandu mà úhì quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà úhì cahvi stná-ndà xi-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre iá tnundé ini, cachi-ndà, te vátùni cucumí-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, te mà cóo gá necesidad cachitnùhu nèhivì xi-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóo cá stná necesidad cachitnùhu-ya xi-ndà iin ñà-có-ínahá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nùù-yá. ⁹ Quivì vichi, có-ínahá nsihi-nda nsidaa iñàha; còo. Stná iin palabra dacáhàn-yà nèhivì, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñàha; còo. ¹⁰ Doco na sàà quivì cununa ndisa ñuhivì, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tíí, nahi mée nisa cahìn, vachi nacua nacaní ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná ini; ducán nisa nihnu ini. Doco vichì sàni sahnui, te ñàyücandüá, có-quidá gué` nahi mée. ¹² Te ducán icúmi coo stná xi-ndà después. Váchì quivì vichì indèhe-nda (nansa yàha-nda, doco có-cùndáa vaha ini-ndà), vachi na ian indèhe-nda nùù iin yütatá có-túí ví, ducán nduá. Doco vaxi iin quivì, dandu mà cóo gá ducán, vachi vivii-ni icúmi-ndá cundehè claru-ndá mii-yá. Quivì vichì cuiú iyuhu-ní cundáa ini-ndà, doco quivì yucán icúmi-ndá cundáa vaha ndisa ini-ndà nacua cundáa ini mii-yá sàhà ndohó.

¹³ Ñàyücandüá, ùni iñàha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmi vaha-nda fe, te ni cúnihnú vaha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándó; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nùù nsi-ùni ñà-jaàn, chicá ndiáá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espiritu ñi

¹ (Ñà-ndáa ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnáí nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsià más tàhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní` nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. ² Váchì na cáhàn-ndà dàhàn sàà, màdi nèhivì ñuhivì cáhàn xi-ndà. Còo. Dios cáhàn xi-ndà, doco nèhivì ñuhivì, có-cùndáa ini-né nansa cachí-ndà. Divi Espiritu ñi chindéé xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun iá dèhé nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivì ñuhivì cáhàn xi-ndà, vátùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuañandee ini-né. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razòn ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivì nácuahandee ini-xi.

⁵ Mate cùdí ini nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsià dàhàn sàà, doco chicá cudií ini nú ni nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá, vachi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vátùni, vachi (sàhà-ñá claru iá palabra mà) vátùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vaha xi mii stná-né.

⁶ Ni cachí-ndà ni sàì ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni càhìn xì-nsiá. ¿A vátùni chindeámà mii-nsiá, ñàni? Còò, vèchi xiñuhu ñà-nacani claru stnàì xì-nsiá iin palabra sàni dàtnùu ini Dios yùhù, te ò iin palabra ni cundaà tui ini nì quida-ya, te ò nú coó, iin razón ndiaha ni quixi nùù-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vèchi dècuèndè stnà ñà-quidándáá-ndá, ni cùndúá iin pitu, ò iin yutnú cuerda, nú nansa-ni ni cui ni quidándáá-ndáñ, dandu mà cùndáá ini nèhivì índù yaa tavá-nda. ⁸ Stnà corneta sivi soldadu, nú có-siví vii-té, mà cùndáá ini compañeru-te ñà-sà-íá hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducánì stnà ndohó na càhàn-ndà, nú có-càhàn claru-ndà (dàhàn mii-nda), mà cúì cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndà. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn íá ñùhivì, te iin ian vátùni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cunì cachì dàhàn càhàn iin nèhivì, dandu có-cùndáá ini-ndà nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xìcà nduú-né, te ni mii-né, có-cùndáá stnà ini-nè ñà-ndúá cachí ndohó. ¹² Pues ducánì stnà mii-nsiá (xì dàhàn sàà càhàn-nsiá). Yùhù ináhì, yàha ga cunì-nsiá nihitáhvi-nsiá cuàhà iñàha nùù-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihitáhvi-ndà iin ñà-chindee xi ñanìtnaha-nda natácá xì-ndà. Pues divì tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyùcàndúá, nú sàtùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stnà ñà-càcàn tàhvi-ndà cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cunì cachì dàhàn mà na càhàn-ndáñ, ¹⁴ vèchi na càhàn-ndà ducán, inì-ni anima-ndà càhàn stnà-ndà, xìcàn tàhvi-ndà nùù-yá, doco ini sàxínìtnùni-ndà, có-cùndáá ini-ndà nansa cachí-ndà. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿nansa chicá vàha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tàhvi stnà-ndà nùù-yá xì iin palabra ñà-cùndáá ini-ndà. Stnà ñà-coto-nda; cuàhàn-ndà coto-nda (xì dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stnà-ndà iin alabanza cundáá ini-ndà nansa cachá. ¹⁶ Vèchi nú naquímáni-ndà mii-yá xì cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachì nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihì nì càhàn-ndà), vèchi ni có-cùndáá ini-nè nansa cachí-ndà. ¹⁷ Pues, ñà-naquimani-ndà Dios, divì naquímáni váha-ndayá, vátùni íá` mà, doco có-nìhì ñanìtnaha-nda cunduamà iin ñà-vàha xì stnà anima mii-né. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhe Dios, cuàhà gá càhìn dàhàn sàà; chicá càhìn ducán nú nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndà ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhìn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdiá ùxìn mil palabra inga dàhàn mà-cùndáá inì-nsia, vèchi cuisì nú cundáá vàha ini-nsiá, dandu vátùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cuníhnú ini-nsiá nahi mée, ñàni. Vátùni íá nú nihnú iquin ini-ndà sàhà chuun chicuèhé íá ñùhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndà nahi nècuàchì sahnú, màdì gá nahi mée.

²¹ Nùù tutu ìì dohó cachì mii-yá: “Icúmì càhìn xì nècuàchì raza yohó, vèchi icúmì quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xì icúmì-nè càhàn-nè xì nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yùcán mà quihín cásù-nè, cachì Stoho-ndà Señor”. ²² Ñàyùcàndúá, ñà-jaàn cundáá ini-ndà seña nduá càhàn-ndà dàhàn sàà, áma cùndáá ini nècuàchì có-xiníndísá. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxíníndísá, màdì sàhà nèhivì có-xiníndísá.

²³ Ni cachí-ndà nú sàni nataca-nsiá, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stnà nèhivì có-cùndáá inì-xì, ò nèhivì có-xiníndísá. Pues ádi icúmì-nè cachì-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha

xí Dios (dàhàn cundáà ini-xi), dandu dansínúú iniàmànè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa iá ndisa anima-nè, ²⁵ dècuèndè natùì vate stná ñà-nduá iá dèhé nì quida-ne antes. Dandu màcùitasisi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-né iá ndisa Dios nùù-nsiá.

²⁶ ¿Ndíà nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó iá, ñàni: na natácá-ndà, iin iin-nda iá iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chinaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùní Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dàhàn sàà, te ò cachitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana nì nataca ni cundúá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndàñá, màdiá nansa ni nì cui

²⁷ Nú ndoo ñèhivì cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vátùnì càhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yáha ùni-nè, te nì nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne nì cùcùmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsia tùha cachitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn ñèhivì dàhàn sàà na natácá-nsiá, cui-si-ní dècuèndè iá mii-né, dandu mii-né xi Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachitnùhu razón ndiaha xí-yá, vátùnì càhàn ùi ò ùni-nè, te nì cùnini ñèhivì dava ga, te cachi-nè a vátùnì iá ñà-nduá nì cachi nècuàchì mà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán iá inga nècuàchì datnúù Dios sàxínitnùni-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru.

³¹ Vàchi nsidaa ana datnúù Dios iin razón ndiaha, vátùnì cachitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátùnì sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuañandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni ñihitáhvi cachitnùhu razón ndiaha, icùmí-nè dandacú-nè nùù anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni nì cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, còò; vivii-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa ñèhivì xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vachi còò permisú. Icùmí-nè cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-yá. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu nì càcàn tnùhù-nè nùù nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsiá.

³⁶ Cuní nsinuu ini-nsia ñà-màdi mii-nsiá dinùù-xí nì quésáhá palabra xi Dios. Ni màdi cui-si mii-nsiá nì xinindisá stná xi palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoo ñèhivì tuxí ini-xi datnúù Dios sàxínitnùni-xi, te ò ní ñihitáhvi ndiaha-nè cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra nì dàndacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú có-cùnì-nè nacuni-nè ñà-palabra ìì xí mii-yá nduá yohó, dandu nì mii stná-nsiá, màsà nácuní stná-nsià-nè ñà-nduù-né ana nì ñihitáhvi ndisa.

³⁹ Ducán iá, ñàni. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa ñihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsia razón ndiaha xí-yá. Te ñèhivì càhàn dàhàn sàà, màsà cádi-nsiá nùù-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), vivii-ni nì quidá-nsiáñá, te iin iin-nsia (nì càhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñàni, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha nì cachitnùhi xi-nsiá daa. Vachi nì xinindisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá

stná-nsiá seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmí-nsiâ càcu-nsia nú iin-ni ni cúnihnú vaha iní-nsiañà. Vàtùni càcu-nsia, cachí, doco ¿a víhíni uun-ni quee ñà-ni xinindisá-nsiá ducán? (Còó), ³ vachi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitñuhi xì-nsiá daa, vachi divi nduú stná palabra nì nihí (nùù) Cristu, te nacániamà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ì. ⁴ Dandu nì ndùxin-ya, doco tixi ùni quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xì nùù stná dava ga nècuàchì dachuahá-yá; ùxin ùi nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndà. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichì xí-itiacu ùi cuahà vá nècuàchìmà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhivì yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchì xinduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xì nècuàchì dava ga mà. Vachi nùù nsidaa gá ana nì nihì chuun nùù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiaá. Ndisa nì nihí chuun ndiaha nùù-yá, doco màdi sàhà-ñá vaha gué' nì sándúá; còó, vachi yùhù, cuahà gá nèhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nihitáhvi' cumumí chuun ìi nùù-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vachi cuahà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchì dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidà-xì nsidaa ñà-ndiaha ma; còó. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xicachi nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-ni natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndà

¹² Pues, nú ducán cachí-nsi sàhà Cristu ñà-ni natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsii? ¹³ Vachi nú mà cúí natiacu nsii nì cúí, dandu nì cóni natiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni natiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni quee ñà-càhàn-nsi xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiàyà, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachàmà, vachi sàni cachi-nsi sàhà Dios nì dñatíácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsii (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni natiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vachi nú mà cúí natiacu nsii, dandu cóni natiácú stná mii-yá, te iin-ni iá ì-ndà xì cuàchi-nda, cuquidá-xì nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còó tñundé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhivì yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còó, ñà-ndàà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuahà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì ndandu na iin tiàa, ñàyùcàndúá vātùni nihitáhvi stná cuahà-nè natiacu-nè. ²² Vachi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyùcàndúá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichì. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì (naxicocuñi-yà, te) cuni-ndáyà. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yà cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnù, xì nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte iá ñuhivì. Daaní icúmí sàà quivì xinu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamáni-yá. ²⁵ Doco antes

ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yá cusahnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdî ini-yá xihì nèhivì, ñàyùcànduá por último icúmí-yá cundee-yá nùù ñà-xihì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú iñàha coa sujetu nùù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamáni-yá coo stná sujetu nùù-yá, vàchi divi Yuamáni-yá nduú ana disáhà-xí ni cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xì-ya mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yá sujetu nùù Yuamáni-yá, vàchi divi sàhà poder xì yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quivì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnù inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhivì, sáhàn-nè cuhî-né cuenta xì nèhivì sàni xihì. Pues, ¿índù chuun quidá-né ducán, cuhî-né sàhà nsii mà nú ndisa mà cú natiacu ni-iin nsii ní cui?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tixi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-ni queamà nú mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quivì quivì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñàni. Ñà-ndàà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndàcuisì cudî gá inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu.

³² Yùhù, cuàhà vida nì xiní ñuu Éfeso nùù (nèhivì dana guá nahi) nsicaha. Doco nì mà cundiáá stná mà (nùù) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vàchi te nú ducán, dandu chicá vàha quida-nda nacua cachí dichu: “Nì cuxì vàha-nda, te coho vàha-nda, vàchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì-nsiá (ducán, vàchi cachí stná dichu): “Nú chicuèhè nècuàchi nduú compañeru-ndà, dandu chucicuehe stná modo xì-nda”. ³⁴ Xiñuhu nàcùnihu vù inì-nsia, (ñàni). Màsà quidá gá-nsiá cuàchi, vàchi sàni cundaà inì, dava-nsia nì có-ínáhà-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhàn-nsiá (nacua ndiá icà-nsiá).

Nansa coo iquicúñú-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachí iin nèhivì: “¿Índù modo cui natiacu iin nsii nú sàni xihì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñú-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú ni cachí-ndà ducán. Vàchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíá ndùxan, dandu cuitiá. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xì ñà-nduá cuàhàn nacuitiá; còó, cutu iín tata uun nduá chihì-ndà, sea nì cùnduá nùni trigu, ò inga nùni. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùni ini-yá coa. Te nú sàni sahnuá, dandu díin díin nùni cundua segùn iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducáni iá stná xì cuerpu xì iin iin ñà-íá ñuhivì. Vàchi tucu tucu ndáa nèhivì, quisi, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchí itándiaa ansivi, tucu iá` nùù ñà-íá ñuhivì yohó. Cuaha-ni iá ñà-íá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-íá ñuhivì, doco tucu tucu xíndàa vico iin ian. ⁴¹ Ndiaha gá nchíí orá, te viconi iá nchíí yoo, doco tucu nchíí-si. Cuaha-ni iá nchíí stná sitnúù, doco tucu tucu xíndàa vico iin iin-si. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quivì natiacu-ndà, tucu nàcò stná cuerpu xì-nda. Nú sàni ndùxin iin nsii, sívì iquicúñú-nè, doco na sàà quivì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuáhà-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quivì natiacu-nè. Te còò gá ni-iin fuerza iin nsii na ndùxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñú ñuhivì yohó icúmí-ndá na ndùxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vàtùni cundoo-nda gloria. Cuerpu xì-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhivì yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhivì.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhivì itiacú, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán,

divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá níhítáhvì nèhìvì vida ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nisa la iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-ndúá itiácú ndiaha na iin Espíritu Ì. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcàndúá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndá Señor ndúú-yá. ⁴⁸ Nèhìvì ñuhiví, nacua nisa la xì-né nì cuyucun ñuhù, ducán xíndaa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhìvì ndúú nèhìvì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xíndaa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcàndúá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xì-ndá nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xínduu ì-ndá nèhìvì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndá, tañáha ga cui sàà-ndá cundoo-nda ñuhiví ì xí-yá, ñánì. Te ducán stná, nú tañáha ga dàma iquicúñú-ndá, mà cúí sàà stná-ndá cundoo-nda ndé mà sívi gá iquicúñú-ndá; vächì tiempu vichi sívi-ndá na xíhì-ndá. ⁵¹ Ñàyùcàndúá, cuàhìn cachì xì-nsiá iin palabra nisa la dèhé antes; cunaha-nsiá, mà sàá nsidaa-nda cui-ndá; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadàma iquicúñú-ndá. ⁵² Na tiácú sívi corneta último, dandu yáha ga yächì, na ìín cáchì nadàma dahuun-nda. Vächì icúmí sívi corneta, dandu natiacu nsì ñà-mà cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xíhì nèhìvì ñuhiví, te sívi-né; doco ndohó, vaxì iin quivì dandu nadàma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndá. (Ñà-ndáa nduá), xíhì-ndá vichi, doco nú sàni nadàma iquicúñú-ndá, dandu mà nunca cui gà-ndá. Daaní, (na tiempu sàni níhítáhvì-ndá ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachì tutu ì cundua, vächì dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cundúú gà-ndá nsì. ⁵⁵ Na ní xíhì-ndá, cuàhàn-ndá ndoho fuerte-ndá nì cúí, doco vichi còó. Mate ní xíhì-ndá, doco mà nunca cundee gá tñùndoho ma nùù-ndá”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchì nèhìvì, ñà-yùcán ducá dayúhí xì-né na xíhì-nè. Vächì nacua fuerte iá castigu cachì ley ì, ducán fuerte icúmí coo stná tñùndoho nihì-né sàhà cuàchì nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùù ndohó, còó, vächì ansivéhé Dios, vátùni cundee-nda nùù nsidaájàn quida Stoho-ndá Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcàndúá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuañandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúnìhnú vaha inì-nsiá Stoho-ndá Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vächì ináhá-ndá, màdì úún-ní quee ñà-xínúcuáchì-ndá nùù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhìvì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachì xì nèhìvì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavá cuàán iin iin-nsiá iyuhu ñà-ndúá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàì ndé ndoó-nsiá, có-ndúú gá ñà-càcàn gà-nsiá dihùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmí stná-nsiá nacàxin-nsiá iin ù nèhìvì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tñùmanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnáì iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-ndúá iin chuun vaha. ⁴ Te nú tuxí inì vátùni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xì nècuàchìmà cùhùn-nsì.

Nansa nihnú inì Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàa stnàì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíi xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùu-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vàchi có-cùnì yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cùnì casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cunì coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicò Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gà-sàni nuna ñuhìvì nduá, vachi sà-lá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàa Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì còò-né contentu na iá-nè jaàn, vachi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyucànduá, màsà cáhíchi inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichì ndixi-ne ndé ié', vachi ndiatuí-né nsiaa-nè xì compañeru-nè. ¹² Daaní, ñani-ndà Apolos, cuàhà gà nì sacundahví nùu-né áma cùtnáhà-né xì compañeru-nsi sàa-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-lá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-nì. Ndé iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàa-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xí Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhà-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru nì xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhà stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-né chindee-né nsidaa nèhivì xí Dios, ñáni. ¹⁶ Ñàyucànduá, cunì quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gà stná nècuàchi xinúcuáchi nùu-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cunì quidañuhu víi-nsiánè.

¹⁷ Nì cudíi gà inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vachi mate màncuì quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-ié' contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducaní tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhí. Ñàyucànduá, xiñuhu quidañuhu víi-nsiánè, mii-né xì nsidaa gà stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gà stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gà (cudíi inì-nè) ñà-ndòó-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xí-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá víi stná-nsiá ñà-nduú-nsiá nèhivì lì xí-yá.

²¹ Ndahà yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnàì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cúu inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàa-nè ndañuhu-né nùu-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuñ-ní cunì-nsì, Stoho-nsì Señor”.

²³ Nì cúcúmi víhí-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cunì nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xí Jesucristu. Sà-lá.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nù Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnâhá stnâi xì ñani-ndâ Timoteo, te cásâhú-nsì xì mii-nsiâ nècuàchì natácá cahví xì Dios ñuu Corinto jaàn, te cásâhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xí mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndâ Jesucristu nì quixí cuàhâ gracia sâhâ-nsiâ, te nì yâha vâha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sâhâ ñâ-nchìcùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xì Stoho-ndâ Jesucristu, divi Yuamánì-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yâ, te cuàhâ gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vâchi cahví-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yâha-nda tnùndoho. Ducán dandu vâtùni nacuaàhandee stná ini-ndâ compañeru-ndâ quivì yâha stná-nè tnùndoho, vâchi sâhâ-ñâ sàni chindee-yâ ndohó, ñâyùcândüâ vâtùni chindee stná-ndâ ñanitnaha-nda. ⁵ Ñâ-ndââ nduá, ndohó cuàhâ-ndâ na yâha-nda tnùndoho na ian nì yâha stná Cristu, doco cunaha-nsiâ, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sâhámâ. ⁶ Ñâyùcândüâ, nú ndohó nsiùhù, dandu sâhâ-ñâ nihì stná mii-nsiâ ndufuerté anima-nsiâ, te càcu-nsia nduájân. Daaní, divi ducánì stná, nú sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sâhâ-ñâ nacuaàhandee stná ini-nsi mii-nsiâ. Dandu vâtùni nihì stná-nsiâ quidandee víi inì-nsia na hora ndohó-nsiâ nahi nsiùhù. ⁷ Ñâyùcândüâ, ináhâ vâha-nsi, nú icúmí-nsiâ ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámâ sâhâ-nsiâ, vâchi ndiaha gá icúmí-yâ nacuaàhandee stná ini-yâ mii-nsiâ nacua quidá-yâ xì nsiùhù.

⁸ Ñâni, cuní-nsi cundaâ ini-nsiâ nansa nì yâha-nsi ladu Asia, cuàhâ tnùndoho nì xini-nsi yucán. Mà cúndéé ini-nsi nì cahan-nsí, cuàhàn-nsi cui dahuun-nsi nì tuxi-nsi, ⁹ te sàni sahnde ini-nsi sâhâ vida xi-nsi. Doco ducán nì cuu xi-nsí sâhâ ñâ-nì cúndââ ini-nsi màsâ cáhvi-nsí xì mii-nsí; cuiisì Dios nì cahví xi-nda, vâchi mii-yâ, mà úhì danátíacú stná-yàndó mate sáni xihì-ndâ. ¹⁰ Te ñâ-ndââ nduá, divi mii-yâ nì dàcâcu-ya nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuàhàn-nsi cui-nsi nì cui, te (ansivéhé gâ-yâ), vâchi dècuèndè quivì vichi dacâcu ìi-yâ nsiùhù. Te xinindísâ-nsí ñâ-dècuèndè stná tnaa idâ icúmí-yâ quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-nì chindéé stná mii-nsiâ xicàn tàhvi-nsiâ nùu Dios sâhâ-nsí. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi cuàhâ nèhivì sâhâ-nsí, dandu cuàhâ gá stná nèhivì icúmí naquimanì xi-yâ sâhâ-ñâ ndiaha guá quidá-yâ sâhâ-ndâ.

Nansa nì cachi Pablo ñâ-ndiúú-nè nècuàchì seguru, có-dândâhvi-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiâ, cuàhâ gá cudû ini-nsi ñâ-ináhâ-nsí víi gá quidá-nsí ñuhivì yohó. Có-dândâhvi-nsi nì-iin nèhivì, vâchi cuiisì ichì mii-yâ indèhe-nsí. Te na ní sandoo-nsi ñuu-nsiâ yucán, chicá más nì sâhandee ini-nsi quida víi-nsí ducán. Cóni dátíââ uun-nsi nduú-nsí nècuàchì nchichí guâ, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còo, cuiisì gracia xi Dios nì chindee xi-nsí. ¹³ Te carta tiaâ-nsí nùu-nsiâ, (còo nì-iin palabra ndóo dèhé nùâ), vâtùni cahvi-nsiañâ, te mà úhì cundaâ ini-nsiâ ñâ-ndüâ cachá. Vâchi cunaha-nsiâ, yùhù cuní nì sââ-nsiâ mànihì váha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhí), algu sâcuàhàn-nsiâ cundaâ ini-nsiâ vichi, doco cumánì vá. (Te nú sàni sââ-nsiâ nì cundaâ vâha ndisa ini-nsiâ), dandu

quìvì naxicocuñin Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsià cudii ini-nsià sàhà-nsí, te cudii stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcàndüá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cui. Te sàhà-ñá cui ñihitáhvi váha-nsia, ñàyùcàndüá ùì xichi nàcòti mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayâha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì cui. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vâchi màdiá nansa ni nì cui nacánì inì; ni có-nácánì inì na iin ñèhivì còò Dios inì anima-xí. Vâchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachí vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dâmá-nsí palabra nì cachi-nsí xì-nsiá daa) na ian dajuùn-nsí vichi, te después “còó” cachí-nsí. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dèhemanì Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsí xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yá ñèhivì), te cachi-yá: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachí-yá, dandu divi ñà-ndácuisi nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-ndüá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíá cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disáhà-xí ndácùcahan-nda quìvì Jesucristu na naquímánì-ndà Dios, te cachi-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee inì xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhú stná-yá sàxínitùnì-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xì-ya anima-ndà; te nì sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìì xí-yá ñà-coo Yà-ìì mà inì anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuiisì tñumánì primeru nduú yá-jaàn, vâchi chicá más icúmí-ndá ñihitáhvi-ndà después.

Ñà-ndüá disáhà-xí cóni sàa Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuiisì sàhà-ñá có-cùnì càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcàndüá disáhà-xí tãñáha ga sàa tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu ni cui chicá váha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú ini-nsiá ñà-cùnì-nsí dandacù-nsí nùù-nsiá sàhà ñà-ndüá xiníndísá-nsiá. Còó, vâchi sàni xiníndísá ví-nsiá. Cuiisì cuní-nsí chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu ni cundóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, yùhù nì cachí ini animè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tñúnsí ini cundua. ² Vâchi nú ni nácùndoo-nsia tñúnsí ini quide, dandu mà sái cudii gá inì, vâchi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudii inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcàndüá, nì tiai iin carta nùù-nsiá còtò sàì ndé ndoó-nsiá, te cuiisì cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudii inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vâchi tuxí inì ñà-ndüá cudii inì yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudii stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dándòhí mií, ndé nì sacuí. Doco màdì sàhà-ñá cuní dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiámà; còó, cuiisì sàhà-ñá nì cundáa ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú ini sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nècuàchi nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arreptir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nisa icumí guá tñúnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumí xì ñà-jaàn, siquiera iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quidá cuàhà güé`-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchí gá ini-nsiá xì nècuàchi nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu cuicahnú

inì-nsia sàhà-né, te nacuaàhandee ini-nsiànè sàhà màsà cóó-né cuàhà tnùnsí ini, te cundeámà nùù-né. ⁸ Ñâyùcàndüá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cuù ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùù-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà ini à cúníní-nsiá, á coó nì sandua. ¹⁰ Ñâyùcàndüá, nú xicáhnû nì mii-nsiá sàhà falta xi iin nèhivi, dandu ducání quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndüá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vàchi sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhíndèè ñà-malu dacà-síndô, vâchi ináhá-ndá, maña cuàhà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmí-ndá cundee-nda nùù nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesai ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ìì xí Cristu, dandu nì cundaà ini iá ndisa nansa quide cuàhà chuun xi Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cónì cùí coi contentu yucán, vâchi còò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñâyùcàndüá, nì ndaquíndéí xì nècuàchi ñuu mà, te nì quihin tui ichì vâxi ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vâchi nicanicuaàn chindéé Jesucristu ndohó, vâtùni cundee-nda nùù nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndó na cachitnùhu-nda palabra ìì xí-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivi nansa iá ichi-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vâchi nsiùhù, (na cachitnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùù Dios, (vâchi cudî ini-yá sàhà-ñá). Te nèhivi ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùù-né, nì cúndúú-né nècuàchi càcu anima-xi, te ò nècuàchi ndañùhú anima-xi. ¹⁶ Nèhivi ndañùhú anima-xi, có-cudî ini-nè palabra mà, vâchi nahi dico nsii nduá nùù-né, te yúhi-nè cui-nè quida. Doco nècuàchi icúmí càcu anima-xi, cóó, na ian tnami gá palabra mà nùù-né, vâchi sàhámà vâtùni nìhi-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivi vâha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xi palabra mà). ¹⁷ Ñâyùcàndüá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuàhà nèhivi, quidá ndevàha-ne xì palabra ìì mà. Còò; có-dàndáhví-nsi nì-iin nèhivi. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsi xì-né nacua nì cachi-yá xì nsiùhù, càhàn vii-nsí xì-né, vâchi nèhivi xí Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivi

¹ Ñà-jaàn cachí-nsi xì-nsiá, doco màdi-ñá ndanihí-nsí tnùñuhu xí mii-nsí nduú túá. Nì còò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, nì còò stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nùù-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivi. ² Vâchi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vâchi mà úhi cundehè nèhivi (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndáà nduá cachí-nsi). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta nì ttaa mii Cristu nduú-nsiá, vâchi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ìì xì-nsiá), dandu na ian nì dásáà-nsi carta mà nì sandua. Doco màdi tinta nì ttaa Cristu carta mà. Còò, sàhà Espíritu ìì xí mii-yá iá nicanicuaàn, ducán nì ttaa-ya ini anima-nsiá, màdi icà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndáà nduá cachí-nsi yohó, vâchi cundéé ini-nsi Dios sàhà-ñá xiníndísá-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsi vâtùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsí chuun yohó. Còò, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vâtùni sàà-nsi

quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñâyùcàndùá, sàhà mii-yá vátùni cachitnùhu vii-nsi xì nêhivi nansa iá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndùá palabra nì tiaa uun-ni; cóo, palabra nì taxi Espíritu ìi xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cùndúá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu ìi; puru vida ndiaha sâha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndáa nduá, ndiaha gá nisa ìa ley sâhana mate icà yùu chipála nì sâcùtandiaà. Vâchi (na ní nihì Moisés ley mà), nì nanchiù ndiaha nùu-né, te sàhà ñà-yùcàn mànicùì gá cundehè nêhivi Israel nùu-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchií gá mà. Ñâyùcàndùá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàa-ndà cui-ndà cachá`, dandu chicá nâhá xicà ndiaha gá iá (palabra cachí) Espíritu ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sâhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà iá castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xi-nda nansa ndee vâha-nda nùu-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñâyùcàndùá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sâhana ma, te cóni ìa naha cuàhà`, dandu vihi gá ndiaha ndisa iá palabra saa, vâchi nicanicuahàn icúmíá coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhà-ndá iá tnùndé ini ndiaha xi-nda ma, ñâyùcàndùá có-yùhí-nsi càhàn vate-nsí xì nêhivi. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidâhvi-ne nùu-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúnì nêcuàchì (raza-nè) Israel na cueé-nì cueé-nì ndâhvâ ñà-tnùu ndiaha nùu-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cùndáa vâha ini nêcuàchì Israel yucàn. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán iá na ian idâhvi sâxinítñuní-nè iin sìcoto, ñâyùcàndùá có-sâa-nè cundaà ini-nè na iníni-nè cahvi nêhivi tutu xi ley sâhana. Cuisi-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sâa-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán iá na ian idâhvi ìi sâxinítñuní-nè, (có-cùndáa ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dâdâhvi xi sâxinítñuní-nè, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu ìi nduú-yá, te ndéni nì cui nì cóo Espíritu ìi xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhiví ìi xí-yá nùu-ndà. ¹⁸ Ñâyùcàndùá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-idâhvi ga nùu-ndà (nahi Moisés), cóo. Te ñà-ndiaha guá sàni nâcòo anima-ndà nì quida-ya, ñâyùcàndùá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátá nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-nì cueé-nì dáma stná-ndà dècuèndè sâa-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vâchi Espíritu ìi nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì nihitâhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñâyùcàndùá, có-cùhúun ini-nsi. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi ni-iin chuun chicuèhè, nì mà túha-nsi dandahví-nsi nêhivi; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìi xí-yá. Cóo, puru ñà-ndâcuisì nduá cachitnùhu vate-nsí xì-né. Mà úhi cundehè-néndó, te cachi-nè a quidá ví-nsí á cóo. Te mii-yá, indéhe stná-yá nansa quidá-nsi. ³ Te nú cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sâa nêhivi cundaà vâha ini-nè, pues ¿ndiâ dísâhá-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vâchi quisi cahvi guá nêhivi ñuhiví yohó, sàni dàcuâá-si anima nêhivi có-xiníndísá sàhà ñà-màsà dátñuù ndiaha Dios

sàxìníntnùní-nè; ñàyùcàndùá mà cùì cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachíntnùhu-nsi palabra ìì, màdì sàhà mii-nsi cáhàn-nsi. Còò, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuisì cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsi nèhivì xinúcuáchì nùù mii-nsiá, vàchi ináhá-nsi (màni cuàhà-nsiá) nùù-yà.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsià nansa nì cuu sànahà) na nisa ìin tnuu inicutu ñuhivì, te nì cachi Dios: “Ni cóo luz”, te nì sàcòà. Pues ducán nì quida stná-yà xì ndohó, nì dàtnùú-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhàjàn na ian nchíí ndiaha stná nùù Jesucristu.

Ìin-ni nì cúníhñú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ìì xì mii-yà nduá sàni ñihitáhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùní cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmì ndohó, còò. Vàchi cuisì na ìin quidì ñuhù ndé ñuhù ndudu ìì mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá nàhà xìcà poder ndiaha xì mii-yà nduájàn. ⁸ Sàhàjàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yàha-nsi cuàhà tnùndoho, te nacání cuàhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivì xì-nsí, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùì sàà-nè dandáñhù dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúú-nsi ñuhivì yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhámà vätùni cundaà stná ini nèhivì ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yàndó. ¹¹ Doco na ndoó ìì-nsi ñuhivì, nicanicuahàn ndoó-nsi tixi peligrú cui-nsi sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-divi vida ndiaha xì-yà nduá icúmì-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xì nsiùhù na ian cuàhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vätùni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsià vida ndiaha xì-yà.

¹³ Nùù tutu ìì dohó nì tiaa ìin nèhivì: “Yùhù xiníndísé mii-yà, ñàyùcàndùá, nì cachì ñà-nduá nì cachì”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yà nahi nècuàchì yucán, te sàhàjàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dānātiácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmì-yà quida stná-yà xì ndohó, danātiácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuu ñà-nduá yàha-nsi, sàhà ñà-vàha xì mii-nsiá nduá. Te nú sàhámà chícà cuàhà nèhivì nihì xì gracia xi-ya, dandu chícà cuàhà stná-nè naquimani xì-yà sàhà-ñá nì queé-gà más tnùñuhu xì-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsi, vàchi mate cueé-nì cueé-ni chícà cuítà-nsi, doco anima-nsi, còò, vàchi nsiquívi (chícà nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchi icúmíá nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuàhà sàstnùhù ñà-ndiaha ìì xì-yà icúmì-ndà ñihitáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, có-ndúlócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhivì yohó, cuisì (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-nduá tùì indéhe-nda, ñà-yàha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ìì xì mii-yà), mate có-túíá cundehè-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú nì sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhivì yohó, vàchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndà nduá. Doco ináhá-ndà nú sàni nsiha, dandu cucumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivì, te na ìin vehe saín-ndà cundua, vàchi Dios icúmì

quidavàha xán, màdi nèhivì, te nicanicuahàn icúmíà cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vâchi yâha ga cuní-ndà nihì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vâchi nahì vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sìcoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquicúñú saa mà, màdi uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còó. ⁴ Doco mientras ndoó ñ-ndà xi iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, sácàn ini-ndà, có-cuú vâha ini-ndà; doco màdi sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còó; ñà-cuní-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sáà gà-ndà cui-ndà, vâchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíàmà cundee dahuan nùù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú aña chindéé xi-ndá ñà-nihitâhvi-ndà ducán, vâchi sàni sâhatahvi-yándô Espiritu Ìi xi-yá, doco cuisì tñumanì primeru nduú Yà-ìi mà.

⁶ Ñâyùcànduá nihnú ndéé guâ ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ñ-ndà cuerpu xi-nda, dandu tâñáha ga cui cuni-ndà nùù-yá. ⁷ Vâchi na ndoo-nda ñuhiví yohó, cuisì nihnú vâha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudíi ini-ndà nú ni nácóó-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-nda cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñâyùcànduá disáhà-xì sâhandee ini-ndà, âma cudíi ini-yà sâhà ñà-nduá quidá-ndà, a sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tâñáha ga sàà-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vâchi nsidanicu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nùù Stoho-ndà Cristu, te cachi-yà xi-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vii-ndà ñuhiví yohó, ò á coó. Dandu cuâha-yándó ñà-nduá ndiá icá iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñâyùcànduá, nsìuhù, yúhî-nsì còtò mà ndóo ini-yà sâhà-nsí, te sâhámà câhàn-nsì xi nsidaa nèhivì âma (cúníndísá stná-nèyà).

Vâha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vii-ndà

Ináhá vâha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios ni cúndàà vâha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì. ¹² Tucutu cachí-nsì xi-nsiá ducán, doco màdi ñà-cuní-nsì câhàn vii-nsì sâhà mii-nsì nduá, còó. Cuisì nandúcú-nsì nansa cui cudíi ini-nsia sâhà-nsì, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì (xítñuhu xi-nsì), vâchi nècuàchimà, có-ndúlócò-nè nú iá vâha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vii-ndà, xi ñà-jaàn cudíi ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sâhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú vii ini-xi nduú-nsì, dandu divi sâhà-ñá vâha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcúndoo vâha nèhivì nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yâha ga cuú ini Cristu sâhà nsidaa-nda, ñâyùcànduá icúmí-nsì quida-nsì ñà-nduá quidá-nsì. Vâchi ni xihì-yà sâhà-ndà, te mate imindaa ana ni xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñâyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sâhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácú, dandu có-xiñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhiví, te quida-nda cuisì ñà-cudíi ini mii-nda; còó. Cuisì mii-yá xiñuhu cuni-hnu ini-ndà, vâchi mii-yá ni xihì sâhà-ndà, te ni natiacu-yà. ¹⁶ Ñâyùcànduá, vichi có-ndenihí gá-nsì ni-iin nèhivì na ian ndenihí stnahá nèhivì ñuhiví yohó. Còó. Mate antes decuéndè stná Cristu ni sandenihì-nsì na quidá nèhivì ñuhiví yohó, doco vichi còó cá. ¹⁷ Sâhámà (cundàà ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yâha nsidaa ñà-nduá nisa la antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuú iñâha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaamá, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcànduá, vátùni nì nàcùndoo vâha-nda xî-yá sàhà obra nì quida Jesu-cristu. Te nsiùhù, sàni nihítàhvì stná-nsì chuun ñà-càhàn-nsì xì nêhivì sàhà-ñá nàcùndoo vâha stná-nè xî-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xîhì-yà nchìca cruz), te ducán nì nihì-yá nansa nàcùndoo vâha nsidaa nêhivì ñuhivì nùu-yá, mà cútñíí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsì xì nêhivì nansa vátùni nàcùndoo vâha-ne xî-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí càhàn-nsì xì nsidaa nêhivì. Doco (màdì ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xì-né, na ian sacúndáhvì-yà nùu-né sàhà palabra xi-nsì. Ñàyùcànduá, càhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvì-nsì nùu-né, á ma nàcùndoo vâha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vâchi Dêhemani-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùni ini Yuamáni-yá ñà-nacuída-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhàmà nú nchícùn-ndáyá, dandu ñà-sàni ndee vâha dahuun-nda nùu-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vâha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xî mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnáhâ stná-yà xì-nsí nùá; ñàyùcànduá, sacúndáhvì-nsì nùu-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni nì nihítàhvì-nsiá gracia xi-ya. ² Vâchi dohó cachí-yà nùu tutu ìì: Meru tiempu vâha nì sandua na (ní sacundahví-nì) nùì, ñàyùcànduá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindefí mii-ní, vâchi meru quivì dacácuì nêhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuni-yà) dacácu-yàndó.

Nansa íá modo vù nì quida Pablo chuun ìì xî Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nêhivì nsiùhù, vâchi có-cuní-nsì daquéè cuàchi-ne diquì chuun ìì quidá-nsí. ⁴ Mate cuàhà iñàha yâha-nsì, doco cuní-nsì quida vù-nsí chuun, áma cùndàà ini nêhivì ñà-divi nùu Dios xinúcuáchi-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmi-nsí quidandee ini-nsì, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yâha-nsì, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahní cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá íá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xîhì stná-nsì doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóó ni-iin falta xi-nsì. Cuisì ñà-nduá ináhà-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsì xì nêhivì. Te quidándéè stná ini-nsì sàhà-né, vivì-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéè stná Espíritu ìì xî-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùú ndisa ini-nsì sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndácuisì xí Dios càhàn-nsì xì-né, te chindéè stná ndudu ìì xî-yá nsiùhù. Te ¿indù arma nihì-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsí nacua cuní mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéè-nsí mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañúhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsì. Mate daquéè cuàchi-ne diquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xî-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsí cahan-né, doco có-quidá, vâchi micuísì ñà-nduú ñà-ndàà càhàn-nsì xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuaá-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhà vâha-ne nsiùhù. Cuàhà xichi cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùì, doco itiácu ìì-nsí. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tãñáha ga nihì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate íá nansa ndoó-nsí tnùnsì ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yâha

stná-nsi, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuècà (ndiaha xí Dios). Còò ni-ñàhà icúmí-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú ñàhà sàni nihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtù: nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini animè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, còò desconianza, vàchi màni cuàhà-nsiá nù. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachì xì-nsiá ñà-cuú ndisa ini sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dùcánì ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nàcuatnáhà-ndá xì nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùnì nacuastrnahá ñà-íá vii xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cúí nacuastrnahá stná ñà-nchìí orá xì ñà-íín tnuú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ì xì Dios, ¿a váha cuita stná yùu yócò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ì ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachì-yà nùu tutu ì: Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanuú stnáì mahì-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xì cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduá, dohó cachì stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tñí-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudii inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsiá nahi dèhi, cachì Stoho-nda Señor, divi mii-yá ana icúmí xì nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñà nacoo dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahásáhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-nda. Nsiquívì chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa ini-ndà, te yùhì stná-nda (cótó mà cúdí) ini-yà sàhà-nda.

Nansa ni naxicocuñin ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvì-nsi nùu-nsiá ñà-nì nácúnihnú váha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vàchi cóni quidá quíní-nsí xì ni-iin-nsia; ni cóni dàtúcù-nsi ni-iin-nsia; ni cóni dándáhvì stná-nsi ni-iin-nsia. ³ Doco màdiá daquéé cuàchi diquì-nsiá nduá cachì xì-nsiá ducán. Còò, vàchi sàni cachì xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nù, te nicanicuahàn nihnú ini mii-nsiá ini animè, a ducán itíácú-nda ñuhivì, te ò ni sàà-nda cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmì xì-nsiá vichi, te cudii gá ini sàhà modo nihnú ini-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sáì yàhi cuàhà tñùndoho, doco cudii inì, vàchi sàni ndòò váha ini sàhà-nsiá, te contentu ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsi ladu Macedonia yohó, mànicùí cundoo dadí-nsí. Cuàhà ñàhà sadí xì nùu-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècùèndè ini stná anima-nsi ni nacani cuahà ini-nsi. ⁶ Doco íá ana chindéé xì nècuàchì cuhúún ini-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacúun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá ni nacuaàhandee ini-nsi na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdì cuisì sàhà-ñà ní quesaa nècuàchì mà ni cudii ini-nsi; còò, vàchi sàhà stná ñà-nì cudii guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá ni ndòò ini-nsi. Vàchi ni nacani-ne xì-nsí ñà-cúdí ini-nsià cuni-nsià nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir

(sàhà ñà-nduà nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachì-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nihì yùhù nì ndudiì inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-ìé arrependidu sàhámà vichì, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué nì tiaiàmà cahín, vèchi (nì xinì) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivì. ⁹ Doco vichì sàni ndudiì tú inì. Doco màdi sàhà-ñá nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñá nì nihì-nsiá nì cuu-nsia arrependir na ní nsihì nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vèchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vèchi nú Dios nduú ana quidá-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuñ inì-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñ gà inì-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhivì, mà úhì cahniámándó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñá Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuahà gà ñà-vaha sàni quea nùù-nsiá). Vèchi nì quesaha-nsiá nacáni sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduà nì cuu, te nì cunsihi inì-nsiá cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhì stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichì sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-íá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaiá. Nì màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànhì vaha inì-nsia ñà-cuú ndisa inì-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichì sàhà-ñá sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-dúcán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xinì ñà-contentu guá nì ndòo stná Tito sàhà-nsiá, vèchi yáha ga nì cudii inì-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhì, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcànduá, có-cùcáhán núi nì cachì ducán. Vèchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua íá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùù-né vichì, vèchi cudii ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vèchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsiá nì yùhì guá-nsiá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudii inì vichì, vèchi ináhá vahi vátùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivì íá necesidad xi ñanitnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhìn nacani xì-nsiá ñà-cuahà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xì-yá ndoó ladu Macedonia. ² Vèchi mate cuahà gà tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoó-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuahà gà ñà-nduà nì taca. ³ Vaha ga voluntad icúmí-nè, ináhì, vèchi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsi, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nhicùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-nduà nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vèchi primeru nì dàyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì càhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá máni stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperaci6n xi-nsia, vâchi divi nècuàchimà nduú ana (nì càhàn xi-nsiá) primeru sàhàjàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni ñihitáhvi-nsiá (nùu Yua-nda Dios). Xiníndísâ fuerte-nsiá, te càhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcùndáà vâha stná ini-nsia sàhà ichi-yá, te dii gá stná ini-nsia chuchicùn-nsia ichi mà. Daaní, cuú cuàhà stná ini-nsia sàhà-nsi. Ñâyùcàndùá, ndiaha gá coo nú ni cùtùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùu-nsiá nduá yohó, còó. Cuisi cuní cundaà ini-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivi dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stná cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia. ⁹ Vâchi ináhà stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñâyùcàndùá, vâtùni nì ñihì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-nduá tuxi ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi ini-nsia, te nì que-saha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñâyùcàndùá, chicá vâha ni dâxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudíi guá ini-nsia daa, ducani xiñuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuàha-nsia cooperaci6n xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vâchi nú iá vâha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudíi ini Dios sàhà-ndà, (a cuàhà', ó iyuhá), vâchi según ñà-icúmí-ndà nduá; có-xicàn-yà ñà-có-icúmí-ndà.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchimà. Còó. ¹⁴ Cuisi cuní ñà-dava dava ni coá. Vâchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vâtùni chindeámà nèhivi iá guá necesidad xi. Daaní, na quívi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vâtùni chindee stná nècuàchimà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachi stná nùu tutu ì ndé cachá': "Nècuàchi nì dàtácá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchi nì dàtácá xi iyuhu-ñiá, ni cóni quidá mániá nùu-né".

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchi ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñâyùcàndùá, na ní càhìn xi-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndáà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vâchi cudíi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tñùuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivi xí Dios ndoó cuàhà ñuu, vâchi cuàhà gá chindéé-nè xítia razón ndiaha xi-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xi-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchi ndahví). Te ¿indù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tñùuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivi ñà-cuàhà guá cudíi ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñâyùcàndùá, (cutnáhà stná nècuàchimà xi-nsí) sàhà-ñá màsà ñihindèè nèhivi cuítñùhu-ne nsiùhù sàhà ñihùn mà, vâchi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuní-nsi quida vii-nsí nùu nsidanicú chuun xi-nsi, vâchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivi cuní-nsí quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñâyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi cùnsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vâchi ináhà-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñâyùcàndùá,

nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndùì-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachi-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñâyùcàndüá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xi-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáa nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachi xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndüá disàhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xí cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndüá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, ² vèchi ináhi íá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachi stnáì xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vèchi cudüì inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòò-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachí xì-né. Ñâyùcàndüá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudüì stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Docu de todos modos, cuàhìn techuún iin ùi ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndüá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndácuìsì ndüá nì cachi (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vèchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia. ⁴ Vèchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsi después, te tàñaha ga cuacatnahá, dandu cucahan nùù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnáhà xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan nùù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñâyùcàndüá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ùi ñani-ndà yohó ñà-codònnùù-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndüá nì cachi-nsiá antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvi-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsí nùù-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; docu nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudüì ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvi-ndà; nú có-cùnì ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdi fuerza ndüá. Vèchi Dios, cuàhà gá cudüì ini-yá nú íá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvi-ndà ñàhà. ⁸ Te vátùnì quida stná-yá cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù-ndà. Ni-ñàhà mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vátùnì quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vèchi dohó cachí stná nùù tutu ìì:

Nì dàcütàhvi nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cónì cùhí ini-nè biene xi-ne, ñâyùcàndüá nicanicuhàn íá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndüá chihi-nda, xì ñà-ndüá xixí stná-ndà. Ñâyùcàndüá, icúmí-yá cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-ndüá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùù-ndà). Vèchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñâyùcàndüá, nú sàni nducuahà ñà-ndüá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dàcütàhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsi dasàn-nsimá icúmí cuàhà nèhivì naquimani-né Dios. ¹² Vèchi na chindéé-ndá ñaniñaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdi sàhà cuisì necesidad xi-ne chindéá; còó, vèchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimani ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vèchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiáné,

dandu icúmí-nê ndenihi cahnú-néyà sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndàà nduá, nchicùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimani-néyà sàhà ayuda ni sàha-nsianè, xi sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nèhivi ní cui. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nù-yá ñà-ni xini-nè cuhàà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tnùmani ndiaha xi-yá ni sàhatahvi-yándò, (divi Dèhemani-yá)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimani-ndáyá nacua ndiá ìcà-ndà.

10

Nansa ni dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vàchi Jesús nduú ana ni sàha xi-né chuun ìi quidá-né

¹⁻² Sà-ináhá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñàyùcànduá, yùhù Pablo, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndei xi-nsiá na sái. Vàchi cachí dava nèhivi sàhí ñà-nduú iin nèhivi cùchitnu na ié' cutnáhi xi-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhi càhàn ndei, cachí-nè. Pues ñà-ndàà nduá, vihini nihnú inì càhàn fuertí' xi dava-nsia. Vàchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nèhivi ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndàà nduá, nèhivi ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsi cundee-nsí (nùù ñà-có-ndiáà), có-quidá-nsí guerra na quidá nèhivi ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-nduá arma xi ñuhiví yohó. Còò, arma ndiaha xí Dios nduá xichúún-nsí, te nihá ndudu ìi xí-yá, ñàyùcànduá vátùni cundee-nsí nùù nsidaa ñà-có-ndiáà iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vátùni cundee-nsí nùù nsidaa palabra nchichí chitnùni ini nèhivi tuxí ini-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùù (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xi Dios. Vátùni cundee stná-nsi nùù-né ñà-ni sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vaha stná ini-nè cuisì nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vaha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí ini-xi nduú nèhivi xí Cristu, pues ni cúnáhá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsi nèhivi xi-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndei iyuhu xi-nsiá na ní cachí ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núúì sàhámà. Vàchi derechu mà, sàhà-ñà nacuahandee ini-nsi mii-nsiá nduá disàhà-xí ni nihì-nsiá nùù Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñà quida quini-nsi xi-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñà dayúhi stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còò. ¹⁰ Yùhù (ináhí) cachí dava nèhivi sàhí ñà-ndee càhàn nùù carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-íé' nùù-né, te indèhe-né núí, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vii', cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-nè ñà-divi nacua cachí-nsi nùù carta xi-nsi na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cuní-nsi dadavá stnahá-nsí xi nèhivi ndenihí vaha guá xi mii-xí, còò; vàchi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisì modo xi mii-né nduú ley chicá ndiáà, te ndenihí vaha tnahá iin-ne inga-nè. Ñàyùcànduá (nàhà xicá), nècuàchì có-cùndàà ini-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tnùnhu xi-nsí, ni có-dàquihvi-nsi mii-nsí nùù iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisì chuun ni nihì-nsí nùù mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn ni sàha stná-yá nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñàyùcànduá, màdiá yàha-nsi nùù-xí ndé ni cachí-yá xi-nsí

nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsì ndé ndoó-nsiá nì cùí. Doco còò, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sàha-ya nsìuhù, còò, mà càhàn-nsì sàhàmà na ian nduá chuun xi-nsi; còò. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsi más gà chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yàha-nsi ndé nduú nùu-xí nì cachi Dios xi-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stná-nsì cùhùn-nsì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñá-jaàn, mà nándúcú-nsí quee tñùñuhu xí-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhá-ndá ñà-cuisì Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xi-nda. ¹⁸ Vàchi ¿Indù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavà tñùñuhu xí mii-xí? Còò, cuisì ana cudíi ini mii-yá sàhà-xi icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nihì chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmàni; ñàyùcànduá, sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-quadandee ini-nsia sàhí, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan iá stná na ian nì ndiadi tñùhu xi iin novia cuàhàn nandàha. Vàchi mii-nsiá, na iin novia nduú-nsiá, te cuní sàà-nsiá ndé iá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vii ndisa) na iin novia siempre sàni quida vii. ³ Doco yùhî xì-nsiá, còtò dàcà dìni-nsiá, te mà cúnihnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sàhana, (nì tnatuu) còò (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-si nì nihì-sí nì dándáhvî-siné. ⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nú nì sàá iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate diín nduú Jesús xi nècuàchì mà, te diín nduú Jesús nì cachi nsìuhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate diín espíritu nduá, màdì Espíritu Ì nì nihì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndudává xí palabra xì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáì xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güè` càhàn vii, doco ináhá vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhá vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáá nduájàn, vachi sàni xinìnùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhì xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cuní nì ndòò mii-nsiá xì chicá más tñùñuhu. ⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéí mii-nsiá, ¿Indù nì quixi ñà-ñisa itiacuí? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidè cuenta na ian nì sahnindáhvî nècuàchì mà, te có-nduá ducán. ⁹ Daani, después na ní quida mani dihùn nùf, ni-iin centavu cóni xíquèn nùu-nsiá. Còò; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xi ñà-nduá xiñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndàì, mà nácóí cachí xì nèhivì inicutu ladu Acaya xi-nsia (ñà-có-tñù dihùn xì-nsiá). Còò, mà cuáhi cadì ni-iin nèhivì nùf cachí ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿Indù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cùú inì sàhà-nsiá? Còò, vachi ináhá Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidè ñà-nduá quide sàhà màsà nihìndèè nèhivì-mà coo cuadú gá-nè, te cachì-nè davani iá stná chuun xi-ne xì

chuun xi nsiùhù. ¹³ Vàchi cunaha-nsiá, tnùhu nduá cachí-nè ñà-nùu mii-yá ni nihí-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xi Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vachi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-si dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñàyucànduá, nècuàchi nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xi iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nihí-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá icà-né.

Nansa ni ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ìi xí Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuáha-nsia lugar càhàn chíí na iin tè-loco; vachi stná yùhù cuhì stná inì cachì nansa ndiáá güè` (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichì, có-nduá na iin palabra (sahnú) ni nihí nùu Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vachi ñà-cuàhìn ndenihì vahi míí nduá. ¹⁸ Vachi sàni xini, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihì vaha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñàyucànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vachi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñàyucànduá mà úhì candisá-nsiá càhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúùn nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùu-nsiá, te ò cachíchì ini-nè mii-nsiá, te ò caní-né nùu-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vachi cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihì vaha xi mii-xí, ádi vátuni stná yùhù càhìn sàhà míí ducán. Cuisì cuní` cundaà inì-nsia ñà-na ian càhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachì nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-nè cachí-nè; pues divi ducaní stná yùhù. Daaní, cachì stná-nè ñà-Abraham ni sanduu yohótéhè-né. Pues ni cúnáhá-nè yohótéhè stnáì ni sanduu nècuàchimá. ²³ Daaní, cachì-nè ñà-divi Cristu xinúcuáchí-nè nùu-xí. Pues divi ducaní stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùu mii-né. Mate na càhàn tè-loco càhìn, doco ducán cachí, más gà ni quide nùu mii-né. Chicá cuàhà ni ñàhni cuií. Te chicá cuàhà ni sandiadi nùu mii-né. Cuàhà gá xichi sà-ié` ñà-cui ni cuií. ²⁴ Úhùn xichi ni casahnì cuií tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe ni nihí iin iin xichi. ²⁵ Te ùni xichi ni ñàhni cuií stnáì xì vara, te iin xichi ni caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuií. Te ùni xichi ni càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñàyucànduá iin ndui xì iin ñuu ni xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gá sàni xicanui. Dava yùte, ndé cúnàhí` ni yahi. Te dava xichi ndiatú tècuàhà yùhù yahi. Dècuèndè stná nèhivì raza míí, cuní stná-nè quida quini-ne xì, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligrú yáhi na xicánuí ñuu nahnú, te ò yucú dānā, ò mar. Te peligrú nduú stná na ié` mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga úhì chuun quidé, vachi cuàhà vida yáhi xicánuí. Có-quidí, xihì doco, xihì tècuí; te nú cóamā, quidándéé inì, mate xihì vixin ñà-còò sícoto vaha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cóni cachí` xì-nsiá. Daaní, nsiquíví cuàhà gá nacaní stná inì sàhà nèhivì xì Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vachi nú débíl íá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na ian débíl íá stnáì; te nú sàni tucù iin-ne ni quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñàyucànduá, nú ndisa íá necesidad ndenihì vaha míí, dandu chicá vaha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámā yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá,

ñà-ndácuisì nduú nsidaa ñà-nduà cachiˆ xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-ie ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùu rey Are-tas yucán, te divi-tè nì dándacú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cuní-te tnií-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacà iin icà sicatè, te nì dānùú nēhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihì nì càcui nùu gobernador mà.

12

Nansa nì dācunì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò nì-iñàha nihindèè-ndà nú ndeníhí vāha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduà dacunì Dios ndohó, vāchi cuàhà gá ñà-ndiaha xini nēhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiāa xinindisá-xí Cristu, te sàcuahàn-ndà iin ùxin cūmì cuià nì ndiachi-né dēcuēndē ansivi ùnì (chicá dīquì-xí). Cò-ináhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicūñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nēcuāchīmà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndé (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ináhí a ní ndiachi stná iquicūñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndé lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisú cachi-ndà palabra mà xì nēhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nēcuāchì nì xini ñà-jaàn, vihini tavì tñùñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vāchi màdì tñùhu nduá, te nì màdì palabra cumānì cundua nú nì cachiˆ ducán nì cui, (vāchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nēcuāchīmà). Doco còò, mà cáchíˆ ñà-jaàn. ⁷ Nans nacānì xì-nsiá ñà-nduú iin nēhivì úun, te ndohó stnáì, còtó cutuxi inì nēhivì cuàhà gá ndiafˆ, mate tāñáha ga cunì-nè nansa ndisa quidé, te ò tāñaˆ ha ga cunitñùhu-ne nansa ndisa iá modo xì.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduà nì xini ansivi daa, ñàyùcānduá nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dāndòhò-xí na ian) ihì iin iñù cahnú iqué. Ducán (sáha-ya permisú) quida ñà-malu xìˆ sàhà-ñá màsà ndeníhí vāha güéˆ mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicān tàhvì nùu-yá áma dácúxió-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yà xìˆ: “Cunaha-ní, vātùni sàà gracia xì nùu-ní. Vāchi nú cui-tā-nì, dandu chicá ndiaha icūmì chindeí mii-ní”, nì cachi-yà. Ñàyùcānduá, vichi cudfi inì nú cui-tēˆ, vāchi nú ducán, dandu chicá más icūmì nihitáhvìˆ ndudu ì xì Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudfi inì nú còò fuerzìˆ, te ò cānhá nēhivì xìˆ, te ò yáha ndahvíˆ, te ò taxi nēhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vāchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzìˆ, dandu chicá cuàhà icūmì nihitáhvìˆ ndudu ì xì-yá.

Ndiá dīsàhà-xì nì nacani guá inì Pablo sàhà nēhivì xì Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihi vāha güéˆ mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachiˆ iin tè-cumānì nì sandua. Doco fuerza nì cachiˆ ducán sàhà ñà-nduà (cachiˆ) mii-nsiá sàhì. Vāchi mii-nsiá nduú ana ndiá icà tavà xì tñùñuhu xì nì cui. Mate nì cachiˆ-ndà còò nì-iñàha ndiafˆ, doco siquiera dava-nì ndiafˆ xì nēhivì cachiˆ guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vāchi na ní sa-ie xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nisa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocò nēhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná inì (na ní xini cuàhà vida). Ñàyùcānduá, sàhà nsidaámà vātùni cundaà inì-nsia divi ana nì techuún mii-yá nduì. ¹³ Nacua siempre quidé xì nēhivì xì Dios inga ñuu, divi ducán nisa quida stnáì xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdává, divi ñà-cóni tnií dihùn xì-nsiá.

Te nú cuàchi nduájàn, dandu sacúndáhvî` nùù-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé` ñà-sài ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco ni-ñàha mà cáquìn nùù-nsiá, vàchi màdi ñà-icúmí-nsiá nduá cuú inì sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú inì sàhà-xí. Vàchi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútáhvî xi biene xi nùù miá. ¹⁵ Ñâyùcànduá, dispuestu ié` quide ndéni gastu nì cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsiá, dècuèndè vida xi cuàha stnâi nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú inì sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú inì mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stná nèhivì, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cóni tnîi dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmí, ñâyùcànduá, inga modo nì sahnindahví` mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnindahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhivì nì sàà nùù-nsiá? (Còò.) Te ¿a ní candiaa-nè dihùn xí-nsiá? (Còò.) ¹⁸ Nì sacundahví` nùù Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnáhà-né xi inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnindahví-nè mii-nsiá? (Còò.) Amádi iin-ni nì quida stná-nè nahi yùhù, vàchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí ini-nsia cuisì cáhìn ducán sàhà-ñà ndòò vaha tu-nsi xi-nsiá. Doco còò. Indèhe Dios, ináhà-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnâi Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá, ñâyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhò, ñani màní. ²⁰ Doco yúhí` sàhà-nsiá còtò sài yucán, te mà cùdî gá inì sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndòò stná inì-nsia sàhí. Ndisa, yúhî` sàhà-nsiá, còtò sài, te ndoó-nsiá nàà tnahá-nsiá, cúmbidia inì-nsia, dacuáda stnahá inì-nsia, te ò ndeníhi ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádú-nsiá, có-xìcánúú ví gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhî, còtò sàà tui, te ndòò cahin nùù Dios. Nacání gá inì ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quivì, te tãñáha ga naxicocuín ini-nè sàhà-ñà. Ndisa icúmí coi tnúnsí ini sàhà-né nú tãñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xi ana cóni nándàhà xi-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò nì quida-ne inga ñà-sìquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxímu-ne carta yohó, cuidadu nì cúndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùni xichi sái ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sài, (te quesáhà-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá ví), dandu fuerza nduá cundoo ùi ò ùni testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stná ñà-nduá cuní` cachí xi nsidaa nèhivì nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stná nsidaa gá-nsiá, vàchi nacua nì cachì na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachí stnâi vichi mate xica ié'; nú ni sài, mà dácàcui ni-iin nèhivì (xiñuhu conseju). ³ Ducán icúmí quide, vàchi xìcàn-nsiá iin seña cundaà inì-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xi-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdi débíl iá mii-yá ana dándàcù-xi nùù-ndà, còò; quidá-yá poder xi-ya nùù-ndà. ⁴ Mate na ian débíl nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nhìca pruz, doco vichi, còò. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìi xí Dios. Ñâyùcànduá, stná nsiùhù, mate còò stná fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsì cutiacu gá-nsi ñà-chindee-nsì mii-nsiá.

⁵ Nacani vâha inî-nsia, a xinîndísâ ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehe vâha-nsia anima-nsiâ. Xiñuhu cuâha-nsia cuenta ñâ-ínacáá Jesucristu ini anima-nsiâ. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-ndùú-nsiâ nèhivi sàni natùì nùù-yá. ⁶ Doco cahnú gà Dios vâtùni cundaà inî-nsia sàhà nsiùhù ñâ-ndùú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvi-nsí nùù-yá sàhà-nsiâ ñâ-màsà quidá-nsiâ ni-iin falta. Doco có-càchí-nsì ducàn sàhà ñâ-cutuxi ini-nsiâ vâha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsí quida-nsia ñâ-íá viì, mate vihini mà sàà-nsiâ cundaà vâha inî-nsia ñâ-sàni natùì stná-nsí nùù-yá. ⁸ Doco nú ñâ-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsí, dandu mà cúí cadì nèhivi nùá, cuisíá cui quidañuhu-néá, te dacuitiá-nèá. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahì nèhivi còò ni-iñàha-xi, doco cudíi ini-nsí sàhámà; cuisíá cuní-nsí ñâ-cucumi-nsiâ iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvi gá-nsí nùù-yá sàhà-nsiâ ndè cachi sàà-nsia nduhù dahuun inî-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiâ, cuàhìn dasái carta yohó nùù-nsiâ na tañáha ga sàì nàcòti-nsiâ, còtó sàì, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiâ. Vâchi ñâ-ndáà nduá, íá derechu xi sàni ñihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñâ-nacuàhandee inì mii-nsiâ nduájàn, màdi sàhà-ñá quida quini xi-nsiâ.

¹¹ Vichi, ni yáha vâha nsidaa-nsiâ, ñánì. Quida-nsia lucha quida viì-nsiâ nicanicuahàn. Te màsà cúhúún inî-nsia. Iin-ni ni cúníhnú stná ini nsi-daa-nsiâ, te cundoo manì-nsiâ, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xi-nsiâ. (Ansivéhé-yâ), cuú ini-yá sàhà-ndà, te danácòo dadí ndiaha-yá ini-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiâ ñâ-xínduu-nsia nèhivi ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivi xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xi-nsiâ.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiâ cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàá stná-nsiâ cundaà inî-nsia ñâ-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuahàn ni cútnáhâ stná Espíritu ìì xí-yá xi nsidaa-nsiâ. Amén.

Tutu Nî Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nìhì chuun ì nùu Jesucristu xì nùu ana nì dãnátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdi nùu nèhivì nì nìhì' chuun ma. Còo, màdi nèhivì úun nduú ana nì sàha xì-ñã.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnãhã xì yohó, cásàhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácã cahvi xì-yá.

³ Ni cùcúmí cuàhã-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì stnã Stoho-ndã Jesu-cristu. Te nì cùndóo cuee-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhã cuàchi-nda sàhã-ñã càcu-nda nùu nsidaa ñã-có-íá vii iá ñuhivì yohó, vãchi ñã-jaan nduá nì chitnùnì ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yã nicanicuahàn. Amén.

Còo cá inga palabra ì cunchicùn-ndã, te càcu-nda, cuisì-ní palabra ì xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuàhã gá ndulóquî ñã-yàchì guá sàni nacoo-nsia ichi víi mii-yá ana nì cana xi-nda sàhã gracia xi-ya. Vãchi inga palabra sanchicùn-nsia vichì. Vãha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còo, mà sãã ndudava xi ñã-nduú palabra vãha ndisa xi mii-yá. (Cunaha-nsiá, nãhã xicã) jaan ndoo dava nèhivì cuní dacã xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñã-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndúdávã palabra xi-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiuhù xì-nsiá daa, dandu nì sãã nècuàchimã ndañuhu-né ndè andea chicã vãha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stnã nsiuhù, nú có-ndúdávã gá palabra cachí-nsì vichì xi ñã-primeru, dandu nì sãã stnã-nsì ndañuhu-nsì chicã vãha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sàni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui nì cãhàn xì-nsiá iin palabra tucu iá, te có-nduá palabra nì xinindisã-nsiá daa, pues nì sãã-nè ndañuhu-né andea chicã vãha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdi sàhã-ñã cuní ndoo vãhi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còo. Dios nduú ana cuní cudii ini-xì sãhí, vãchi nú nèhivì-ní, dandisã mà cui cunduu guè iin nècuàchì xinúcuachì nùu Cristu.

Nansa nì nìhì Pablo chuun ì nùu Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdi nèhivì úun nì nãchúhùn tnahã xi palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñãni. ¹² Màdi nèhivì ñuhivì yohó nì nãcãní xí palabra mà xì'. Cóni dàcuàhiã nùu nèhivì úun. Còo, divi Jesucristu nduú ana nì dãnúú xì sãxinítnùnî sãhã mà.

¹³ Mii-nsiá, sã-ínãhã-nsiá nansa nisa quide antes na ní sanchicuìn religiõn xi nècuàchì raza-nsì Judea, yãha ga nisa quida quini xì nèhivì natácã cahvi xì Dios, vãchi nisa cuní dandãñúhí nsidaa nècuàchimã nì cùí. ¹⁴ Te yàchì nì quee stnã cuàhã fama xi nùu nèhivì religiõn xi-nsì, te menos nì ndoo nsidaa nècuàchì dava ga nùú, vãchi chicã ndee nì sanchicuìn estilu xi xii-nsì. ¹⁵ Doco Dios, sàhã ñã-sàni nacãxin-ya yùhù ndè na tãñãha ga tuiñuî ñuhivì, ñàyùcãnduá nì quida-ya gracia sãhí, te nì cana-ya yùhù, vãchi ducán nì chitnùnì ini-yã ¹⁶⁻¹⁷ ñã-cuninùú Dèhemani-yá, dandu después (cùhìn cacanuì) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñã-ndiaha guá) Dèhemani-yá. Daani, na ní nsihi nì xini mii-yá, dandu yãchì nì sãhìn ladu Arabia. Cóni sãhìn ndatnùhí xì nèhivì ñuhivì yohó, nì cóni sãhàn stnãí ñuu Jerusalén ndé ndoo nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nìhì-né chuun ì xì-yá, dandu yùhù. Còo, dihna ladu Arabia nì sãhìn, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùni cuìa, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quìvì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol d'ava ga, còó, cónì xínf-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xini. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nù-nsiá yohó, ñà-ndàcuisi nduá, vàchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnái ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cónì sàà-nè cunitnàhá-né xí', ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nìsa cuni dandáñúhí nècuàchìmà sàhà-ñá xiníndísá-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnái cachítñùhì xì nèhivì nansa cunindisá stnà-nyèa. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuahà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi d'ava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmi cuìa, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnái xì Bernabé, te ndacá stnái Tito. ² Vàchi nì dàtnùú Dios ini anímè ñà-ìcúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhí xì-né nì dàtúì nù-nyè nansa ndisa iá palabra ìì cachítñùhì xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì guide sàhá màsà ndoó uun nsidaa chuun cuàhìn guide, ni màsà ndoó uun stnà nsidaa ñà-nduá sàni quide antes. ³ Doco còó, cónì cachi-nè (iá ñà-quidámáni gá). Ni cónì cachi stnà-nè icúmí màcùtuu stnà seña xì Dios ìcà compañerùì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàá nduá, yucán nì sandoo stnà d'ava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dèhé uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vàchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuni-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gà-ndà ley xì mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuni-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cónì cándísá-nsí palabra xi-ne, vàchi cuni-nsì ñà-iin-nì cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vàchi iin-nì indéhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cónì dándacù nècuàchìmà nù ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Còó, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanuì mahì nèhivì cuahà raza (cachitnùhì palabra ìì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xì-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí nduì-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ìì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-nì chindéé-yá nduì-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ìì sàni nihítàhvi'. Te sàhámà nì tniì ndahà tnàhá-né xí', xì stnà Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsì ñà-iin-nì chuun nduá quidá nsidaa-nsí, cuisìá nùu nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-né. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gá) nì cachi stnà-né xì-nsì, divi ñà-màsà nándodó-nsì chindee-nsì nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacáni inì quide.

Nansa ni cachi Pablo xi Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, ni sàha-ne nècuàchimà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu ni càhin xi-né, ni indehè váhi nùù-né, te ni chinahí-nè, vâchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vâchi na tâñâha ga quesaa nècuàchì ñuu-nsì vâxi cuenta xi Jacobo, dandu ni saxixi tàcá-nè xi nsidaa nècuàchì inga raza yucán. Doco na sâni caquesaa nècuàchì inga mà, dandu ni naxicocuñ inì-nè, cóni xixí gá-nè xi nècuàchì inga raza mà, vâchi yúhì-nè cuitnùhu nècuàchì raza-nsì Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchì raza-nsì ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vâchi ni quecuaán stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá ìcà-né quida-ne; ndè stná Bernabé ni quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xinì có-xíquida víi-né nacua cachí palabra ndàcuisi xí razón ndiaha, dandu ni cachi xi Pedro, te iníni nsidaa nèhivì yucán; ni cachi: “Mii-ní, iin nècuàchì raza-ndà Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivì inga ñuu), có-chívàha gà-ní estilu xi raza-ndà, vâchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivì inga raza. Ñâyùcàndùá, ¿índù chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchì inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (ni cachi xi-né).

Nansa icúmí nècuàchì raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsihù nècuàchì raza Judea, có-nduú-nsì nècuàchì cuàchi nahi nècuàchì inga raza (cahan-nsì). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsì còò ni-iin ndee vâha nùù Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còó, cuisì-ní nú ni cúnihnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñâyùcàndùá, divi ñà-jaan nduá quidá-nsì, vâchi ináhá-nsì cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùù-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivì ndee vâha-ne nùù-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsihù nècuàchì raza Judea ndee vâha-nsì nùù (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yucán queá ñà-nduú stná-nsì nèhivì cuàchi (nahi nèhivì dava ga). Doco te nú ducán nèhivì cuàchi nduú stná-nsì, dandu ¿a sàhà ñà-nchícùn-nsì Cristu nduájàn? Còó, ni loho có-ndúá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoó canúú-ndá iñâha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchícùn-ndáñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàni ni guide cuenta na ian sàni xihì ni quidamà; doco vichi sàni natiacu stná, te sà-itiácú nùù Dios. ²⁰ Vâchi quidé cuenta na ian ni cutnahí xi Dèhemani-yá Cristu na ní sàcùtuu-ya nchìca cruz. Doco vichi, sà-itiácú, vâchi inì animé itiacú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhivì yohó ié', te iá iquicúñú, doco cuisì sàhà ñà-nihnú vâha ini mii-yá, ñâyùcàndùá itiacú vichi. Cahví xi-yá, vâchi cuú íni-yá sàhí, te ni sàha-ya ni xihì-yá sàhí. ²¹ Ñâyùcàndùá, yùhù cachí, mà vâha nacoó-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùù-yá ni cù, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá ni xihì Cristu.

3

Cuisi sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùù Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì Galacia! vâchi có-nihnú víi gá ini-nsia vichi. ¿Índù chuun ni sàha-nsia ni dândàhvì nèhivì mii-nsiá, te vichi có-nchícùn

gà-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesu-cristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachi-nsiá xì: ¿ndiá nduá nì quida-nsiá, te nì nihì-nsiá Espíritu ìi xì Dios? ¿A ní chivàha-nsiá iin ley sàhana? (Còó), cui si ñà-nì inini-nsiá palabra ìi, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nihì-nsiá Espíritu ìi. ³ Ñàyùcànduá, ¿ìndù chuun có-sàa-nsiá cundaà inì-nsiá? (Sà-ináhá-nsiá) ñà-divi Espíritu ìi nduú ana nì chindee xì-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsiá ñà-micuísì-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsiá (salvación xì-nsiá)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsiá (sàhà Jesús), te ¿a icúmì ndòo uun stná nsidaamá? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana danihítàhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchícùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cui si sàhà ñà-xinindisá-nè mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-nè Dios, te ñà-yùcàn nì ndee vaha-ne nùu-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà inì-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmì xì fe ñà-nahi descendencia xì Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nùu tutu ìi nì tiaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmì nèhivì vichi ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cui si-ñá xinindisá-nè mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cundúu-nè. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmì nèhivì nsidaa ñuu nihítàhvì-nè cuàhà gá ñà-ndiaha ìi”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà inì-ndà, nùu xinindisá stná-ndáyá, dandu cundiatú stná anima-ndà na ian nì cundiatú Abraham sàhana na ní xinindisá-nè mii-yá. ¹⁰ Doco nú cui si cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùu ley sàhana, dandu iin-nì icúmì stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vachi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-nè”, cachá”. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vaha-ne nùu Dios sàhà-ñá nchícùn-nè ley mà, vachi cachí stná tutu ìi mà: “Nèhivì xinindisá-xí-yá, te ndeé vaha-ne nùu-yá, divi cucumi xì vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana mà, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vachi cachá: “Cui si nùu nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá”, dandu nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùu chihan cachí ley mà, vachi mii-yá, cuenta xì-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùu tutu ìi: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácaa nùu iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xì Jesucristu sàhà-ñá vátùni nihítàhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cui si xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihítàhvì-ndà Espíritu ìi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndudává xì ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnú-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-nì sàni ndòo, mà dáma, nì mà chíyòdo gá-ndà palabra nú. Te ducán quida-nda mate tutu xì nèhivì úun nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùu Abraham ñà-nihítàhvì-nè ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-nè xì ana cunduu descendencia xì-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-nè ducán), cóni càchì-yà icúmì nsidaa gá inga descendencia xì-ne nihítàhvì-nè,

na ian cuahà-né (cáhàn-yà sàhà-xì) nì cuí. Còo, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì cànàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xi-né palabra mà, dandu mà cuí dàmà-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuiá después; còo, mà cuí ndòo uun ñà-nduá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihitáhvi-ndà nì cuí, dandu mà cùnduá iin compromisu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir. Còo. Doco ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhàmà ndácàtnùhù-ndà), ¿índù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì Índù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néà dècùèndè quesaa mii-yà ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yà nduú ana cuahàn nihitáhvi xì ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin ángel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcuìn dava cuenta xi nèhivì nùu Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcuìn dava Moisés, pues cuní cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana cáhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còo, cuisì-ní imindaa mii-yà (nì cànàn, te sàhàmà mà cuí ndòo uan).

Chuun quidá ley sànahama nduá chindéándò sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sànahama ma nùu compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¿Còo, mà cuí! Vàchi nì có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vātùnì quida ducán nì cuí, dandísá divi sàhájàn vātùnì ndee vaha-nda nùu-yá. ²² Doco còo, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítñùhu uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tìxi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñàha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sànahama ma nduá nì sanchicùn-ndà, còo inga iñàha, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiatu uun-nda ndè cachi sàà quivì datú-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vàchi ley sànahama ma, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándò ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchicùn-ndà, ñàyùcànduá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sànahama ma na ian nduá ana ndiaá xi-ndà vichi. ²⁶ Còo, vàchi sàhà-ñá xinindísá-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nahi dèhe sahnú-yá sànduú nsidaa-nda. ²⁷ Vàchi, na ní cuhii-ndà quivì nì tenchicùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàmà anima-ndà nduá, te nì nàcùnihnu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhàmà mà cuí cachi gá-ndà diín nduú nècuàchì raza Judea, te diín nduú nècuàchì raza Grecia; còo. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidáchúùn saín nùu-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Nì màdi (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùu nècuàchì ñahà; còo. Iin-ni xínduu nsidaa-nda ñà-nchicùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xì Cristu nduu-nda, dandu vātùnì quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vātùnì nihitáhvi stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuahìn cachi xi-nsiá ñà-nduá cuní cachi nsidaa palabra jaàn. Nì cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvì xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú

ñà-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tê. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahá ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuia-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa ia stná xì ndohó na táñaha ga sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichì chicá sencillu xi ñuhiví yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-ndùá cachámà nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vaha, dandu nì techuún Dios Dèhemani-yá quixi-ya ñuhiví yohó ñà-tùnuu-yá nùù dihi-yá. Te (na nisa ia-ya yohó) nisa ia stná-yá sujetu nùù ley sahnua-ma. ⁵ Doco ñà-disáhà-xì nì quixi-ya nduú ñà-danáà-yá sàhà nsidaa nèhivì ndoó stná sujetu nùù ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñà-nì quida-ya ducán), vátùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamáni-yá. ⁶ Te Yuamáni-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu xi Dèhemani-yá ñà-coo Yà-ì mà ini anima-ndà; te vichi cachi fuerte-yàmà “Yuamáni” (ini anima-ndà, cáhàn-yá cuenta xi-nda nùù Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-nduú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; cóó. Dèhe ndisa-ya sànduù-ndà, te nú ducán, dandu cuahà gá icúmí-ndà nihitáhvi-ndà nùù-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñà nì tùcù nècuàchi Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsiá nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùù-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ináhà-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachi-ndà sà-ináhà-yá mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, ¿indú chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, cóò ni-ñàhà nihì-nsiá nuá. ¹⁰ Doco vichi cuahà estilu chívaha-nsia; cuahà quivì chívaha-nsia, xì cuahà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsiá na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuia nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuahà gá nacání inì sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuahì mii-nsiá.

¹² Yùhù sacùndáhvi nùù-nsiá ñà-iin-ni nì nácùnìhnú inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñáni; vachi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnáì.

Mii-nsia, cóò ni-ñàhà nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúù ini-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni cáhìchì inì-nsia yùhù, mate cuahà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóó-nsiá yùhù. Cóó; nì naquimani-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduá, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndiá nduá nì cuu? Vachi yáha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúí. Yùhù ináhì, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuahà stná-nsiá yùhù nduchìnú-nsiá nú nì cáquian nì cúí. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàà?

¹⁷ Nècuàchi sàni dándàhvi xì-nsiá, màni gá cáhàn-nè xì-nsiá, doco có-ia vaha, vachi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vátùni iá ñà-cáhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-nì iin chuun vaha nì cùnduá, dandu ñà-jaàn ndisa cudii inì, mate có-ìé` xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vachi cunaha-nsiá, nahi dèhì xínduu-nsia; doco vichi cuahà gá dandohì míi sàhà-nsiá inga xichi, te iin-nì icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnìhnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vachi na ian ndohó dihi-nda na quesáà-ndà ñuhivì, ducán ndohó stnáì sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì cóí ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué` xì-nsiá nì cúí. De plano, có-cùndáà inì nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùì nècuàchi ñàhà sàhana nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàhana. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacaniá nansa nì quida Abraham sàhana. Ùi dèhe-ne nì tùinuù-xì ñuhiví, cachá, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchimà, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vàchi ducán quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóo; meru ñahàdihí-né) nì sanduu nècuàchimà, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te íá inga ñàha sàhà dèhe criada mà, vàchi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhiví, ducán nì quesaa-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, cóo. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhiví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachì Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vàchi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñahà mà. Agar yucán nduú ley nì nihì nèhivì ndé yucù Sinaí, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndóó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucù mà, te ley nì nihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndóó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vàchi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansivi, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá. ²⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñahà cóò dèhe-xi, nì cúdíi ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-né, te cudíi ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vàchi (cuàhà gá cundiátú-nè). Mate cóò gá nècuàchì vehe-ne, vátùni cudíi ini-nè (na ian) ndoó cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñáni, vàchi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachí-yá, na ian nì cuu xi stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xì nahi nsidaa gá nèhivì ñuhiví, quini nì quida-tè xi ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhiví nì quida Espíritu Ìi. Te iin-ni dècuèndé vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu Ìi, quini quidá stná-né (xì-ndà). ³⁰ Doco zíndú gá ñà-càchí tutu ìi? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vàchi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre nihitáhvì”, ducán cachá. ³¹ Ñayúcandúá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñáni, màdi nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni nì cundóó-ndá libre nùu ley sàhana

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàhana, te sàhájàn cuní-yá cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñayúcandúá, iin-ni nì cunáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà túcù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàhana ma, vàchi sadiámà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yuhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza nì cácan-nsiá màcùtuu seña xì Dios icà-nsiá (nacua cachí ley sàhana). ³ Yuhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcùtuu seña mà icà-xí, nú ducán nì cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vàchi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùu-yá sàhà ley mà, dandu cóò ni-ñàha nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vàchi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ìi xí-yá ndohó quida-nda, vàchi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá nihnú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶ Vàchi nùu ndohó

nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà icà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiàà nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì nihì nèhivì nì dàtúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndacuisì? ⁸ Pues (nàhà xicà), màdi mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xi-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhá-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidatáchí xí pan queé, te cuahà gá ndutáchà. (Te ducán stná xí chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiàà, te sàni xitiá inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xí Stoho-ndà Señor ñà-màsà cunchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xí dìni-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui nì cúndúú-né.

¹¹ Ñáni, nú ni quésáhí cachì xí nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà icà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xí` nì cui, nì mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachì` sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha nì sàà-nè quida quini-ne xí mii-né, (màdi mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndüá nì cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdi sàhàjàn icúmí-ndá permisù quida ndevàha-nda; còó, mà cúí. Vàchi vichi ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-nì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda núù ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachì ley mà, te nú nì quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii mà nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàá stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàa stná-ndà dandáñùhù stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà núù ñà-có-íá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachì` xi-nsiá, iin-nì nì cándisà-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàà xího nèhivì ñuhivì quida-ne.

¹⁷ Vàchi Espíritu Ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te nì có-cándisà stná-mà quida ñà-nduá cuní Espíritu Ìi, vachi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcàndüá, ùhì iá quida-nda ñà-nduá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítùnùni ini xi-ndà, dandu còo modo dandacú gá ley sàhana ma núù-ndà.

¹⁹ Nàhà xicà índù iñàha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vachi xiní-ndà càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xi-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhàn núù-né. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè núù tètàtnà xí núù tètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nàá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanitnaha-ne. Te yàchì xidà stná ini-nè. Ventaja xí mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuàán-né xí nècuàchì xínduú nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahnì stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-né escándalo. Te cuahà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xi-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachì guè xi-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhivì Ìi xí Dios.

²² Doco diín iñàha nduá quidá Espíritu Ìi ini anima-nda, vachi sàhà mii-yá vātùni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudii ndiaha stná ini-ndà. Vātùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândó. Te ma ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-ndà, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yá

mà úhì quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóó dana stná-ndà. Te vátùnì nìhì stná-ndà cadì-ndà nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhívì) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian nì xihì stná-ndà na nì xihì-yà nchìca cruz, te sàháyucàndúà mà xího gá-ndà quida quini-nda, nì mà cúnìhnú quínì gá stná ini-ndà. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espíritu Ì ìtiácú-ndà vichì, dandu ni cuàha stná-ndà dacúndéhe-yándò ichì-yá. ²⁶ Màsà cúcáhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cúmbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá icà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Nánì, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nùù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsiá xì nècuàchì cónì quidá víi ma sàhà ñà-nìhì-né nacunihnu vìi ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ì xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchìmà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú iá iin ñanìtnaha-nda có-cúndáá vaha ini-xì, dandu siempre ni nàcuàhandee ini-ndané, vachi ñà-chívàha vìi-ndà ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiaá-ndà, dandu cuisíá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vachi còò ni-iñàha ndiaá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyucàndúà, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùnì iá ñà-ndúá quidà-ndà, á cóó, te nú ducán, dandísá vátùnì cudìì ini-ndà sàhà mii-nda, màdíá cundehè-ndà ñà-ndúá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amadí chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vàchi iin iin-nda icúmí-ndá nacuàha-nda cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra ì nùù ana chìnáhà xì-né, ndiá icà stná-né chindee-né nècuàchìmà xì ñà-ndúá icúmí-né.

⁷ Màsà cuàha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vachi cachí dichu: “Ñà-ndúá nì chihi-nda, divi nìhì-ndà”. ⁸ Vàchi nú nì quida-nda cuisì ñà-ndúá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacula cuní Espíritu Ì xí Dios, dandu sàhámà nìhítàhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyucàndúà, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá vìi, vachi nú iin-nì nì quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiatú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-nì cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neá

¹¹ Vichì mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcútuu seña xí Dios icà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cunì-nè ndòò vaha-ne xì nèhivì nduá, vachi yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, nì có-chívàha vìi stná mii-né ley sánaha ma, mate cudí guá ini-nè itúú seña mà icà-né. Te cunì-nè màcútuu stná mà icà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-nè nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-iñàha iá ñuhívì yohó (ndiaá nùù), vachi quidé cuenta na ian sàni xihì stnáì nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócó guè sàhà ñà-íá ñuhívì yohó. ¹⁵ Vàchi nú nèhivì xí

Jesucristu nduu-nda, dandu màdì ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà chíndéé stná mà-ndó, cui si ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xi palabra yohó, ni sàà-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cùndéhe ndahví xì-né, vèchi quidá-yá cuenta na ian xínduu stná-nè nèhivì xí-yá Israel.

¹⁷Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vèchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé ni dùcùn).

¹⁸Ni cùcúmí anima-nsià cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, ñàni. Sà-ìá.

Tutu Nî Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó N̄uu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùní ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu nì cùndóó-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya nì cùcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vâchi Yuamàni-yámà nduu-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemani-yá, ñâyùcànduá sàni sàhatahvi-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ì iá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-nduá nì quida mii-yá, ñâyùcànduá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyôo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ì còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yá sàhà-ndà, ñâyùcànduá nì chitnùní ini-yá sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá, te sàhámà nì chitnùní ini-yá ñà-nihítàhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vâha animadu nì quida Dèhemani-yá. ⁷ Vâchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemani-yá, te nì xitià nù-yá, ñâyùcànduá vâtuni nì nacuidahan-yándó nùu tnùndoho, vâchi nì ndutu cuàchi-nda ñà-nì quida guá-yá gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnúu-yá ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxinìtnùní-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ìa dèhé ñà-nduá nì nacani ini-yá quida-ya quivì vâxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xi-nda nansa iámà, nì cachi-yá nansa nì chitnùní ini-yá quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú ñàhà, ñà-ìá ansivi xì ñà-ìá stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñâyùcànduá sàni nihítàhvi guá-ndà nùu Dios, vâchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá antes. Te mii-yá, nacua chitnùní ini-yá quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yá. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quihvi ichi Cristu, ducán nì chitnùní ini-yá nihítàhvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vâha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñâyùcànduá nì nihì stná-nsiá Espíritu ì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmàni primeru nduú Espíritu ì, vâchi más gá icúmí-ndà nihítàhvi-ndà na sàà quivì nacuaca-yándó, vâchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànaà-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nihítàhvi guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú ini-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsia sàhà nsidaa nèhivi xí-yá. Ñàyùcànduá, ¹⁶ siempre naquímání' Dios sàhà-nsiá, te xícàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnchíchi ndiaha-nsiá quida Espíritu Ìi; te ni chíndéé stná-yá mii-nsiá mànihi ini-nsiá sàhà Dios, dandú chicá cunaha váha-nsiyà. Divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xícàn tàhvi stnáì nùu-yá ñà-nì dátñùu-yá sàxinítñùni-nsiá sàhà-ñà cundaà váha ini-nsiá nansa íá tñundé ini ndiatu-nda nùu-yá, vâchi ñà-sàni cana-yàndó íá ndisa tñundé ini xi-nda. Te xícàn tàhvi stnáì ñà-nì sàa-nsiá mànihi ini-nsiá ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà cuàhà ñà-vàha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivi ìi xí-yá. ¹⁹ Te xícàn tàhvi stnáì ñà-nì cúndáà ini-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha ícúmi-yá, te vátuni nacuañandee ini-yá ndohó nècuàchi xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ ni dånátíacú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandú ni nsihi nì natiacu-yá nì nana-ya ansivi dècuèndé gloria, te nì sàcò-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi diqui-xí íá-yá, te cuàhà gá más ndiáa-yá nùu nsidaa ana cusáhnù, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana ícúmi xí poder, xì nùu nsidaa ana dándacú, xì nùu nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nèhivi tiempu vichi, te ò tiempu vâxi xi-nda inga ñuhiví. ²² Nsidanicuú ñàhà, sàni ndòa sujetu nùu Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivi iin-ni cahvi xí-yá, sàni chitnùni ini-yá dandacú Cristu nùu-ndà na ían dándacú dìni-ndà nùu-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquícúñù mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ían sàni sacatnahá nsihu cuerpu xi-ya, na ían ía nsihu-ya vichi. Te mii-yá nduú ana ía inicutu ñuhiví xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dácacu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsiá. Doco antes na ían còò vida xì anima-nsiá nì sà-ia nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vâchi nisa cudii ini-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivi ñuhiví. Nisa inini-nsia tàchi malu cusáhnù nùu nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacàhàn xì nsidaa nèhivi có-ínini xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnàhâ-nsí xì nècuàchi có-quidá víi ma; vâchi nsidaa-nda, nacua nisa xícàn ini cuerpu xi-nda xì sàxinítñùni-ndà, ducán nisa cudii ini-ndà quida-nda. Ñàyùcànduá, cuàhà gá castigu xì Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivi cuàchi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù kuhí ini-yàndó; vâchi yáha ga cuú ini-yá sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcànduá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dácacu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùu anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ían nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcànduá, ducán ía na ían nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yá nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yá cuenta na ían sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñà nicanicuahàn nì queé cuàhà tñùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vâchi micuísí gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun nì quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còò. Ñà-nduá nì cutahvi-ndà nùu Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra váha nì quida-nda nduá nì dácacu xi-nda. Còò,

còtò sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vaha nacua nì chitnùní ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vachi có-nduú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xí Dios icà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xí Dios cachí-nsi xì mii-nsí, vachi iá iin seña nì chituu nèhivì icà-nsí. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú ini-nsiá Cristu antes, màncúí (níhitáhvi-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsí Israel, te cónisá ináhá stná-nsiá ní-íñàhà sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ní-iin tñundé ini nísá ícúmí-nsiá, nì còò stná Dios nísá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nisa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xihì) Cristu, te nì xitiá nìi-yá, ñàyùcàndùá vátùni sàni tñatuu yatni-nsiá nùù-yá nduá, vachi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tãhndé dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te iá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nìhì-yá nì nacadi-yà ichi ley sànaha. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñá quida-nda, doco nsidaamà, sàni cucicá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-ìá paz. ¹⁶ Vachi na ní xihì-yà nchìca cruz, nì nìhì-yá nì nàcùndoo vaha ndúù raza-ndà xí Dios, te nì nìhì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vachi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, níhì-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichi-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vachi sàhà Jesucristu sàni nìhìndèè ndúù raza-ndà tñatuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te iá stná imindaa Espíritu Ìi xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tñatuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsiá nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsiá nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuàhà-ñà, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnàhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìi xí Stoho-ndá Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchìcùn stná-nsiá mii-yá, vátùni sàni nacuatnàhá stná-nsiá (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu Ìi xí-yá.

3

Nansa iá chuun xí Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ùi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidè chuun ùi xí) Jesucristu. Te chuun ùi mà, sàhà ñà-vaha xí stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sà-ináhá-nsiá nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì níhitáhvi' quide

chuun (chinahi) mii-nsiá. ³ Vächì mii-yá, nì dàtnúù-yá sàxìnítnùni yùhù nansa íá palabra ndiaha nisa ía dèhé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndüá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùni cundaà ini-nsià nansa nì nihitáhvi' mànihi ini palabra sàhà Cristu nisa ía dèhé antes. Cunaha-nsiá, cóni nihitáhvi nèhivi sàhana cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnúù Espíritu Ìì sàxìnítnùni nsiùhù nècuàchi apóstol xi-ya, xì stná nècuàchi dava ga cáhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhò nduú (palabra mà): ñà-vátùni nihitáhvi stná nèhivi inga ñuu nú nì cúnindísà-né palabra xi-ya, mate có-ndúù-né nècuàchi raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivi cunduu ndúù raza mà. Ñàyùcàndüá, vátùni nihitáhvi nècuàchi inga raza ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer, vächì nèhivi xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvi-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ìì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiàà nùù nsidaa nèhivi xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xì nèhivi nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá íá ñà-ndüá sàhatahvi Cristu ndohó. ⁹ Te nì nihí stná chuun datúì nùù nsidaa nèhivi nansa nì chitnùni ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana nisa ía dèhámà, cuisì Dios nisa inaha xán; iin-ni ndé antes nì quidavàha-ya ñuhiví ináhà-yàñà. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúì-ya nsidaamá sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivi cáhvi xì-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuahà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuahàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-ya quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nihí stná-yá nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhiví nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhí gá-ndà, vächì xiníndísà-ndà Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndüá, yùhù sacúndáhvi' nùù-nsiá nà-màsà cùhúún ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchi inga ñuu); cóò, vächì xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhvi nùù Yua-nda Dios vichi. Siempres sàcúìln sísì nùù-yá, te cachí' xí-yá Yua-nda Dios, vächì mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchi ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhiví yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xícàn tàhvi nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìì xí Dios mii-nsiá, vächì cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷ Te xícàn tàhvi stnáì nùù-yá ñà-nicanicuahàn nì cúníhnú vaha ini-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsiá. Te xícàn tàhvi stnáì nùù-yá ñà-nì cùù fuerte ndisa ini-nsiá sàhà-yá xì sàhà stná ñànitnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnú ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihi vaha ini-nsiá ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xícàn tàhvi stnáì sàhà nsidaa gá nèhivi xí-yá, ñà-nì sàà nsidaa-nda mànihi ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui nì cúndúù-ndá, te ndéni nì cui nì cúndóó-ndá. Doco cóò, nì mà cùù sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhájàn, doco siquiera xícàn tàhvi ñà-chicá más nì cúndáà ini-nsiá sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsiá nachitua mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicúù ñà-ndüá xícàn tàhvi-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá nì cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátùni

nìhi-ndàñá), vâchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá íá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda ni quida Espiritu Ìi xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuûn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñâyùcàndùá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-nì cacánúú víi stná-nsiá nacua ndiá icà-ndà, vâchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìi xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cùcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vâchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda ni quida Espiritu Ìi xí-yá; ñâyùcàndùá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vâchi chindéámà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vâchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduu nsidaa-nda), te imindaa Espiritu Ìi xí-yá íá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor íá stná, xì imindaa stná ñà-ndùá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhìì stná nsidaa-nda. ⁶ Vâchi imindaa Dios íá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vâchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te íá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihitáhvi-nda nùù Cristu según nansa ni cudii ini mii-yá cuàhatahvi-yàndó. ⁸ Ñâyùcàndùá, dohó cachí nùù tutu ìi: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yà cuàhà gá ana ni cundee-yá nùù-xí, dandu ni sàhatahvi stná-yà nèhivì ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes ni nuu-ya ndè tixi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después ni nana stná-yà ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu icuticu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te ni sàhatahvi stná-yà nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi ni nihitáhvi-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda ni nihitáhvi-nda cunduu-nda profeta cáhàn razón quixì nùù-yá. Te dava ga-ndà ni nihitáhvi-nda cunduu-nda ana tùha víi cahitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà ni nihitáhvi-nda cunuù-ndà nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán ni chitnùni ini-yà nihitáhvi iin iin-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahàjàn nihì stná-ndà cunucuchi víi-nda nùù-yá, dandu nacuaàhandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemanì-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùni sàà nsidaa-nda cunindísá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemanì-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vâchi nú ducán, dandu nàcùnìhmu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemanì-yá Cristu. ¹⁴ Mà cúndúú gá-ndà nahi mée; (mà cúnindísá-ndá) nansa ni ni cui ñà-ndùá chináhá nèhivì. (Mà tucù nàhá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchi-ndó yohó te yucán. Ni mà nihì stná nèhivì maña dandahvi-nèndó, mate cunì-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñâyùcàndùá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-nda puru ñà-ndácuisì xì ñanitnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-nda xì-nè, dandu sàà-nda quida sahnù-nda nacua cuní Cristu, vâchi mii-yá, nahi òmì-ndé (dandacu-xì nùù-nda), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vâchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda ni quida-ya sàhà-ñá ni chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vâchi chuun xi mii-yá

nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun ni quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcànduá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèà, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

*Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni ñihitáhvì-ndà vida ndiaha nùu Jesu-
cristu*

¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhi mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsiá na quidá ñèhivì có-ínahá xí Dios, vèchi cuiisì ñà-chìcuèhè ñihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnùu Dios sàxínìtnùni-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-nè, vèchi có-cùndáà tñunì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan núu-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vèchi ñà-dii xí-né nduá quidá siquini-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còó. Tucu iá ichì Jesucristu ni dàcuàhá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vàha) nú sàni sàhà-nsiá ni cundaà vàha ndisa ini-nsiá sàhà-yá, te (a sácú vàha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndàcuisì sàhà-yá. ²² Te dohó cachì palabra xi-ya, (ñà-có-íà vàha) ñà-nduá ñisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoo dahuun-nda modo ñisa ñihnu ini-ndà, vèchi ñà-yùcán cuàhàn dandáñuhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahviándó, te daxíhoándó cuàhà ñà-siquini. ²³ Ñàyùcànduá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà ni quidavàha Dios ndohó, vèchi vichi sàni sàhatahvì-yándó ñà-cunduu-nda nahì mii-yá, vètuni quida-nda nacua cachì palabra ndàcuisì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihnu ì ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñàyùcànduá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnahá gá-ndà. Micuísì palabra ndàcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vèchi iin-ni ñèhivì xinduu nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuidá ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu ni cùndóó-ndá ñà-màsà quidá-ndá iin cuàchi; màsà cuidá ini-ndà iniñi ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacá ñà-malu sàxínìtnùni-ndà.

²⁸ Nú ñisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-ndà ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xì mii-nda, te cui dacútáhvì-ndà ñèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còó, puru palabra vii ni cùnduá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá nècuàchì iníni na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dácúhúún stná ini-ndà Espíritu Ì xí Dios, vèchi mii-yá nduú seña ñà-nduú-ndà ñèhivì ì xì-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quivì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gà ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuidá gà stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cànàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cùndéhe úhi stnahá stná-ndà. ³² Còó, màni ni cùndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhì stnahá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ni quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-ni xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñàyùcànduá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vèchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuàhà-ndà nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vèchi sàhámà ni sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán ni ñihì-ndà ni cudii ini Yua-nda Dios sàhà-ndà.

³ Ñèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcànduá, màsà cáhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá siquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-nduá icúmí

inga nêhivî. Còo. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vâchi nêhivî ìì xî mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na càhàn-ndà, màsà càhàn-ndà palabra siquini, ò palabra chicuêhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còo, mà váha càhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimanì-ndà Dios. ⁵ Vâchi ináhà-ndá, mà cácu ni-iin nêhivî có-quidá sahnú xi nècuàchì ñahà; mà cácu ni-iin nêhivî siquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuàhà ñàhà, vâchi nêhivî xího guá ducán, queamá na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nêhivî quidá ducán, mà ñihítàhvi-né ñuhivî ìì xî Cristu, divi nduú ñuhivî ìì xî Dios. ⁶ Nú dacàhàn nêhivî-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiáá mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vâchi icúmí Dios dandohó-yá nsidaa nêhivî có-íníni xí-yâ, te quidá-né ñà-chicuêhè (sàni cachí mà). ⁷ Ñâyùcàndüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xì nêhivî quidá ducán.

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúú Dios sàxinítnùni-ndà

⁸ Ichì ñàa nduá ni sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúú Stoho-ndà Señor sàxinítnùni-ndà, ñâyùcàndüá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹ Vâchi nú ndisa datnúú ndiaha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nêhivî vâha inì-xi nihnú ndàcuisì inì-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuisì. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudí ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñà, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nêhivî có-quidá ví, vâchi ichì ñàa xicá-né. Còo, vihi gá vâha dahíhî-ndané. ¹² Vâchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-né sàhà chuun siquini quidá dhé-hè-nè. ¹³ Doco nú ni dáhíhî-ndané dandu queamá na ian datnúú-ndà iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñà cunahà xicá nansa iá chuun ma. Vâchi claru náhà nsidaa ñàhà nú tnúu nihi iin luz nùá. ¹⁴ Ñâyùcàndüá, ducán cachí (dichu):
Ndacòo mii-ní nècuàchì quídì jaàn, te nsicuhnú inì-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúú ndiaha Cristu nùu-ní, cachá'.

¹⁵ Ñâyùcàndüá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhivî yohó. Màsà cacánúú-ndà nahi nêhivî có-cùndáa inì-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yàchì ni nácánì ini-ndà quida-ndañá, vâchi ndoó cuàhà gá nêhivî có-quidá ví tiempu vichi. ¹⁷ Ñâyùcàndüá, màsà quidá-ndá nahi nêhivî neciu; cuàhà gá xiñuhu mànihi ini-ndà nansa divi cuní Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndá vinu, te xini-nda, vâchi escándalo nduámà. Còo, fuerte ni coó Espiritu ìì xî Dios ini anima-ndà, chicá vâha. ¹⁹ Te na càhàn-ndà ndatnúhú-ndà iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatú-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xì alabanza datnúú Espiritu ìì xí-yá sàxinítnùni-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vâha-nda mii-yá xì nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimanì-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicúú ñàhà.

Nansa xiñuhu quida-nda xì nêhivî vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vâchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìì-nsiá na ian quidà-ndà xì Stoho-ndà Cristu. ²³ Vâchi nacua dandacú mii-yá nùu nêhivî càhvi xí-yá, ducán dandacú stná iin nècuàchì tiàa nùu ñahadíhî-nè. Vâchi divi Cristu nduú ana ni dácácu xi ndohó nêhivî xí-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà. ²⁴ Ñâyùcàndüá, nacua iníni-ndá mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nècuàchì ñahà nsidaa ñà-ndüá cachí ìì-nè.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà ñahàdihí-nsià nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvi xì-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhii ini-nda, te ndoo cuàchi iá anima-nda quida palabra ì xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vātūni sàa-nda nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-nda, nì iin xaan ndé iá chicuéhè; còò ni-ñàha, vāchi nèhivì ì xì-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán nì cuú ini-nè sàhà nècuàchimà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-nda, còò ni-iin nèhivì cahíchi ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-nda mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-nda Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvi xì-yá. ³⁰ Vāchi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nè. Ñâyùcàndùà, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihì ini-nda sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvi xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vii stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàti xì stná nècuàchì cuàchi

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchi, cunini-nda yuadíhí-nda, vāchi ñà-jaàn nduú ñà-lá vii nùu Stoho-nda Señor. ²⁻³ Ni cóó tññuhu xì-nda nùu yuadíhí-nda, dandu yàha vāha-nda; caní cuìà cundoo naha-nda ñuhivì. Cunaha-nda, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvi-nda iin ñà-vàha (nú ni chívāha-ndañá).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dācuídà uun inì-nsia dēhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju vii ni cuáha-nsia, te chinaha vii-nsiáñà nacua cuní Stoho-nda Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vii-nsiá ñà-ndùà dandacú lamú xi-nsia ñuhivì yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vāha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchi-nsiá nùu-xí. ⁶ Doco màdi cui si na indéhe-né, dandu quidachuún vii-nsiá sàhà-ñá ndee vāha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidachuún saín-nsiá nùu-xí; iin-ni ni cúnihnú ini-nsiá ñà-quida vii-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidachuún-nsiá, nì cóó vāha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vii, quida-nsia cuenta na ian Stoho-nda Señor xinúcuáchi-nsiá nùu-xí, màdi nùu nèhivì úun. ⁸ Vāchi ináhá-nda, nùu mii-yá icúmí-nda nihí-nda iin ñà-vāha xi-nda sàhà nsidaniciú chuun vii nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducání quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vāchi ináhá-nda iá stná ana nduú Stoho-nda, divi mii-yá iá ansivì, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidaniciú nèhivì.

Ñà-ndùà sáhatahvi Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùu ñà-malu

10 Imindaa iñaha ía gà cachi, ñani: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nihí-ndà nacuañhandee ini-ndà, vâchi yâha ga cahnú poder xi-ya. 11 Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-ndùà nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. 12 Vâchi màdi nèhivì ñuhivì yohó nduú ana náá stnàhà xi-ndà. Còó. Divi ñà-malu náá stnàhà xi-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoó stnà ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùu nsidaa nèhivì nchícùn ichi ñáa. Divi quisi siquini xicánúú ansivì nduú-sí. 13 Ñâyücandüà, ni cuíchúún-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tnàtuu fuerte-si nùu-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùu-sí), vâtùnì cundoo fuerte ì-ndà. 14 Sàhà ñà-jaàn iin-ni nì cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuisì nì cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá víl, te cunduamà na iin òhnú cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchíca-tè. 15 Daaní, na ian màcùnàì soldadu ndisàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stnà ndohó, ndiá icà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vâha-nda xi Dios. 16 Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-síndó), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xíxìn icà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vâha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian nì cundúá iin ñà-sicáté caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). 17 Daaní, nahi mbelú cáa soldadu, ducán nduú stnà ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stnà palabra ì nì cachi Dios, vâchi divi palabra mà nduá xichúún Espíritu ì xí-yá. 18 Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùu-yá nacua datnúú Espíritu ì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùu-yá nsidaa ñà-ndùà xiñuhu, te iin-ni nì cundóó tùha stnà-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. 19 Daaní, sàhà stnà yùhù nì càcàn tàhvi stnà-nsià sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xì nèhivì, te màsà dáyúhîà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nisa ìa dèhè sàhana. 20 Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítià palabra mà, ñâyücandüà nì techuún Dios yùhù ñà-cacanuì, te divi sàhà stnà mà ié` vehecàa yohó. Ñâyücandüà, càcàn tàhvi-nsiá sàhí sàhà-ñá màsà yùhí` càhàn vatí palabra mà nacua ndiá iqué.

Nansa nì dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhù-nè xì nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

21 Yùhù cuní cundaà ini-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñâyücandüà sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stnà nècuàchì mà yùhù. Iin-ni quidá víi stnà-nè nsidaa chuun xi Stoho-ndà Señor. 22 Pues vichi cuàhìn techuún-nè sàa-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vâtùnì cachitnùhu-ne nansa yâha-nsi yohó sàhà màsà cùhúún gà ini-nsiá.

23 Vichi ndácùcàhìn Stoho-ndà Jesucristu, te xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñani. Xicàn tàhvi ñà-nì cundóó víi-nsiá, te nì cùcúú stnahá stnà ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn nì cúníhnú vâha inì-nsia mii-yá. 24 Te vichi nì cùcúmi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó N̄uu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerui yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchi nùu Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xinduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchi, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nùu-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchi xiníndísá

³ Yùhù, na cada nsinúu inì mii-nsiá, naquímáni Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudú stná inì na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùu-yá, ⁵ vâchi nsinúu inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuitià razón vâha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhí iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnâhí xi-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñâyùcànduá, nâhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá inì anima-nsiá, te ináhí iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocufin) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá ìquè cunihnu inì sàhà-nsiá, vâchi màni cuàhà-nsiá nùu, te iin-ni ñihitâhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vâchi cunaha-nsiá, mate yohó ié` ndiadí` vehecâa, doco sâhatahvi stná-yá yùhù gracia, te iin-ni icúmí ñihitâhvi gué` ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nùu juez), doco siempre icúmí càhàn ñihni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuàhà guá nsinúu inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xi-ndà, cuàhà gá cuú ini-yá sàhà-ndà. ⁹ Ñâyùcànduá, yùhù xicàn tàhvi nùu-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsiá ìndù chuun nduú ñà-íá vii, te ìndù chuun có-íá vii. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhi cudú inì-nsiá quida-nsia cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì inì-nsiá dècuèndè quivì naxicocufin-yá, mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándò ñà-quida vii-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vâha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimani stná-ndà-yá, te quee ga más tnũnhu xi-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu ñih-ndà nú ni cúnhcùn vii-ndà-yá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñàni, cuní` cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vâchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñâyùcànduá chicá más sàni xitià razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehечuúni cahnú, xí nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadí`. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchícùn xí Stoho-ndà Señor, sà-sáha stná-nè valor vichi, vâchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadí` vehecâa yohó, te sâháyùcànduá vichi có-yúhí gâ-nè càhàn vate-nè palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhí nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-nè ducán ñà-cumbidia ini-nè, vâchi có-ndôo ini-nè xí (ñà-nduá cachí). Doco ducán-nè, cóó, quidá vii ndisa-ne, vâchi sàhà ñà-íá vâha voluntad xi-ne, ñâyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchi có-quidá víi ma, sàhà-ñà interesadu gâ-nè, ñâyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, cóó; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yâha vâhi vehecâa yohó.

¹⁷ Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhà-nè iin-ni nihnú stná inì càhìn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitiá palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudù inì sàhà-xí. Te chicá más icúmí cudù gá ini después. ¹⁹ Vèchi ináhí, icúmí cuuun jaàn quee viá sàhí, vèchi xicàn tàhvi-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu Ì xí Jesucristu.

²⁰ Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cumí quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vii' ama queé más gá tñùñuhu xí Cristu a ducán nì cuí sàhà-yá, te ò cutiacu guè ñuhivì yohó. ²¹ Vèchi nú itiacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. ²² Doco nú ni coó gué' ñuhivì yohó, vihi-ni quida guè más gá obra xi-ya. Ñàyücànduá, có-ináhí indù-ñá chicá nsiha cuu xí, ²³ vèchi nduú chuun jaàn ndiaha gá iá', te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú ni cui cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vèchi chicá ndiaha queamà cahín. ²⁴ Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihitáhvì gué' ñuhivì. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, ²⁵ ináhí. Ñàyücànduá, sàni cundaà inì, icúmí coo chii gué' ñuhivì yohó sàhà-ñá cutnahí xi-nsiá, te chindee gué' mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudù gá inì-nsia sàhà-yá. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí stná-nsiá naquimani-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoo-nsiá, te cutnahá túi xi-nsiá.

²⁷ Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchè nchícùn xí palabra ndiaha xí Cristu. Ñàyücànduá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán nì sái nacòti-nsiá, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmí stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sàhandee stná inì-nsia xinindisá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. ²⁸ Te nècuàchè xinì ùhì xi-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhí-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhí-nsiá mà, divi cundua seña nùu-né ñà-mii-né icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùu ndohó, còó, seña cunduumà ñà-icúmí càcu anima-ndà nùu Dios. ²⁹ Vèchi cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùni ini-yà quida-nda. Còó, vèchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùni stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. ³⁰ Te sàni xini-nsiá, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndé vichi ndohó ì' (sàhà-yá), ináhà-nsiá.

2

Nansa nì nacoo chii Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihi-yá más gá tñùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

¹ Ináhà-ndà, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndà; te sàhà-ñá màni stná-ndà nùu-yá ducán, ñàyücànduá sàhandee ini-ndà nchícùn vii-ndáyà. Te (ináhà stná-ndà) cutnahá Espíritu Ì xí-ndà ndoo-nda ñuhivì, te cuhí stnahá stná ini-ndà. ² (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùu nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdfi inì xí': cuní ñà-iin-ni cunihnu ini nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xí iin-ni sàxinítnùni icúmí-nsiá. ³ Màsà quidá-nsiá ni-iñàhà sàhà cuisì interés; còó. Nì màsà cútúxí inì ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàhà. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda nì cúníhnù ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanitnaha-nda nùu mii-nda. ⁴ Nì màdi gá cuisì chuun

xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanitnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxìnitnùnì nahi ñà-icúmì Jesucristu, ⁶ vèchi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácánì ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndùdává-yá xì Yuandiahá-yá; còó. ⁷ Ñàyücànduá, nì nacoo-ya (nsidaa tñùñuhu ma), te nì nanduu-ya na iin (tiàa ñuhivì yohó; na iin) ana xinúcuáchi uun, ducán nì nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn nì nàcùnihu ndahvi stná ini-yà, nì inini-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá quida-ya, dandu nì xihì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz nì sàcùtuu-ya. ⁹ Ñàyücànduá, vichi sàni nanihì-yá chicá cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá nì quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivi-yá nùù quivì nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmì sàà iin quivì) ndacùcahan vate xi quivì-yá Jesús, dandu icúmì nsidanicuú nèhivì nàcùtasisi-né (nùù-yá), nsidaa nèhivì ñuhivì yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xì tixi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmì-né nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmì quee tñùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñàyücànduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá mate xica ié` nùù-nsiá, ñani mànì. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-íá vii yucán), vèchi nú iin-nì nì cúnihnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi vii-nsiá mii-yá, dandu vètùnì càcu-nsia. ¹³ Vèchi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cùndóó mání-ndà

¹⁴ Màsà cùndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te nàá stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-nì nì cùndóó mání-nsiá sàhà-ñà màsà cuidá cuàchi-nsia, vèchi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vèchi ndoó ì-ndà ñuhivì yohó, te cuàhà ñanitnaha-nda, malu-nè, có-nihnú víi ini-nè. Ñàyücànduá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-íá vii, vèchi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxìnitnùnì-xì sàhà-ñà cundehè nèhivì ñuhivì ichì váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-nì nì cúnchícùn-nsiá palabra càhàn sàhà vida ndiaha, vèchi nú ducán, dandu na quivì (naxicocuíñ) Jesucristu, vètùnì cudii cuàhà ini ñà-màdì uun-nì nì queé nsidaa ñà-nduá nì ndoho güé` na ní quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhì xiníndísá vii-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú nì sái cui stnài (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvi gá-nsiàya cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vètùnì iájàn, vèchi cudii stná ini sàhà-ñà. Ndé stná mii-nsiá, vètùnì cudii stná ini-nsia sàhà-ñà. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú nì cùndéhe ndahvi Stoho-ndà Jesús, yèchi icúmì techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vètùnì nacunitnùhu stnài nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vaha ini sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhin techuín sàà, vèchi ndé ié` yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa ini-xì sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vèchi nsidaa gá nèhivì, cuisì chuun xi mii-nè sihi ini-nè, có-nàndúcú-né (nansa nducuahà) chuun ìi xì Jesucristu. ²² Doco sà-ínahá-nsiá Timoteo, ñà-vàha ndisa-ne; te ináhá stná-nsiá cutnàhâ-nsí nì xicanuu-nsi cachítñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán nì quida Timoteo.

²³ Ñâyùcàndüá, divi-ne cunî techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xí Stoho-ndà Señor ñà-yàchi quee stnái libre yohó, te sàà stnái.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mií nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ìi xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuín stnái mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-ndüá xiñuhu nù quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuni-nè cuni tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stnái ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xíhi-nè). Te màdi cui sí mii-né nì ñihitáhvi ducán; còò, vachi dècuèndè stnái yùhù nì ñihitáhvi sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñâyùcàndüá, chicá cunî naquihin-ne ichi nasaa-nè sàhà-ñá cudii gá stnái ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stnái, chicá mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá icá-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchi ví) stnái nù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ìi xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cóni ndúlócò-nè sàhámà, cui-si-nè cuni-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì ñihí-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nù Dios

¹ Iá inga iñaha cunî cachí xi-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudii ini-ndà ñà-ndòò-ndà nù Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nù-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivi malu chináhá xí ley chicuèhè, vachi nècuàchi quidá ducán, nihnú siquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stnái-nsiá cuidadu sàhà nèhivi (cuní màcütuu seña xi raza Judea icá nèhivi), vachi cutu ñà-danácuèhè-nè nècuàchimà queájàn. ³ Vachi ndohó nduú nèhivi icúmi ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vachi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisi Jesucristu cudii ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñaha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiáá stnái, te chindeámà yùhù (nù Dios). Cunaha-nsiá, nú cui sí descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cundiaá nù-yá nì cùí, dandu cui sí yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vachi na ní tünúí ñuhívi, nì sàcütuu stnái seña mà iqué tixi unà quivi (nacua cachí ley). Iin nècuàchi raza Israel nduú stnái, vachi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnái dàhàn hebreu nahi yuadihí. Daaní, iin nècuàchi fariseu nduú stnái, te nacua (chívaha fuerte) nècuàchimà ley sànhaha, ducán nisa quida stnái. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñâyùcàndüá nisa quida quini gué` xi nèhivi cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànhaha ma nisa chivahi; còò falta nì quidé diquí ley mà. ⁷ Ñâyùcàndüá, vätüni cundiaa nsidaámà (nù Dios) nì cahín. Doco còò, vachi na ní sàni nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihi stnái inì ñà-ni-yuhu có-ndiáá nsidaa ñà-ndüá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vätüni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ínáhi Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-ndüá nisa cahví xí antes, ndevàha iñaha nduá nù vichi, còò cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhà-ñá nì ñihitáhvi` cutnahí xi-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahá mií-yá coi. Doco màdi sàhà obra xi mií icúmi ndee vahi nù-yá, còò, vachi cui sí nù ley sànhaha ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá

vàtùni ndee vâha-nda nùu Yuamáni-yá, vâchi xiníndísá-ndâyâ. ¹⁰ Ñâ-jaàn nduá quidé vichi sâhâ-ñâ cui sâi cunaha vâha ndise mii-yá, te cucumi stnâi poder ndiaha xí-yá, vâchi divi sâhâ poder ndiaha ma nì nihí-yá nì natiacu-yâ. Daaní, dispuestu íá stnâi ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xîhî stnâi na ian nì xîhî-yâ, ¹¹ âma níhítâhvi' natiacu stnâi.

Xiñuhu cuâhandee ndisa ini-ndâ âma níhîndèè-ndâ cunduu-nda nèhivì vâha ndisa

¹² Tãñáha ga sâi cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sâi cundui iin ana còo ndisa falta xi; còo. Cuisi iin-ni nhicúin mii-yá, âma ducán níhîndéi cundui iin nèhivì vâha ndisa nacua nihnú ini-yâ cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñáha ga sâi cundui nacua icúmí cundui después; còo, ñáni. Doco íá ndisa iin ñâ-nduá quidé: quidé lucha nandòdó dahuin nsidaa ñâ-nduá sâni yâha, te sâhandee cahnú inì, âma níhí' (chicá quida víi') quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tēcuachi dadavástnâhá carrera, ducán quidé, iin-ni nhicúin ichi cuâhín, divi ichi mii-yá íá ansivi; dandu quivì nsihî (vida xi), nihnú inì nihî stnâi iin ñâ-vâha ndiaha nùu-yâ, vâchi divi sâhájàn nduá nì cana Dios ndohó ñâ-cunchicùn-ndâ Jesucristu. ¹⁵ Ñâyúcânduá, nsidaa ndohó ana xiníndísâ vâha, xiñuhu cunihnu ini-ndâ nacua sâni cachi jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsiá sâhâ iñâha, dandu icúmí Dios datnúu-yâ sâxinítñuní-nsiá sâhámâ. ¹⁶ Doco nsidaa ñâ-nduá sâni sâa-ndâ nì cundaâ vâha ini-ndâ, divi ñâ-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñáni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sâ-ináhâ-nsiá nansa quidá-nsí, ñâyúcânduá, cundehe-nsiá ana quidá víi stná nahi nsíhùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vâchi ndoó cuâhá ana có-quidá víi. Cuâhá xichi sâni câhín xî-nsiá sâhâ nècuâchímâ, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sâhâ-né, dècuèndè sacú stnâi sâhámâ. Vâchi quidé cuenta na ian xiní ùhî nècuâchímâ (palabra nacání nansa nì xîhî) Cristu nhica cruz (sâhâ-ndâ). ¹⁹ Doco fin icúmí-nê nduú ñâ-ndañuhu dahuun-ne, vâchi còo ndisa Dios nùu-né, cuisì ñâ-nduá xího mii-né nduá ndulócò-né sâhâ-xí, te tuxí ini-né ñâ-sâhâ chuun siquini quidá guá-nemâ icúmí quee tnùñuhu xí-né, vâchi cuisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-né. ²⁰ Doco ndohó, còo. Ansivi nduú ñuu-ndâ, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndâ Jesucristu. Ñâyúcânduá, vichi ndiatú cuéyâa-ndâ sâa quivì naxicocuñn-yâ, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñu icúmí-ndâ vichi, vâchi ñâ-débil nduá, doco na sâa quivì yucán, icúmíâ dâma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yâ. Te mà ùhî quida-ya ñâ-jaàn, vâchi cahnú poder xi-ya, vâtùni cundee-yâ nùu nsidanicuú iñâha, te cusahnú-yâ.

4

¹ Pues sâhâ nsidaájàn iin-ni ni cúníhnú vâha ini-ndâ Stoho-ndâ Señor.

Xiñuhu nâcúndoo vâha-nda xî ñanitnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nùu, ñáni; cuâhá gá nsinúu inì mii-nsiá, te cudí stná inì sâhâ-nsiá. Na iin ñâ-vâha-xi xínduu-nsia nùu, vâchi cuú ndisa inì sâhâ-nsiá. ² Te yùhù, sacúndâhvi' nùu Evodia xî nùu Síntique ñâ-nì nâcúndoo vâha-ne, vâchi iin-ni Stoho-ndâ Señor câhiví-ndâ. ³ Daaní, stná mii-ní nècuâchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndâhvi' stnâi nùu-ní ñâ-chindee-ní nècuâchì ñâhá jaàn, vâchi cuâhá gá nì chindee stná-né yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dàcuítia-ndâ razón ndiaha xí-yâ, ndohó, xî mii-né, xî stná

Clemente, xi dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivì-nsiá nùu tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vèchi icúmì Jesús naxicocuíñ-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudíi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí` xi-nsiá, ni cúdíi cuàhà ini-ndà sàhà-yà.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ìtúú Stoho-ndà Señor naxicocuíñ-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà ni-ñàhà; còò. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, ni cáhàn-ndà xi Dios sàhà. Ni cácan tàhvi-ndà nùu-yà, te naquimanì stná-ndáyá.

⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gà-ndà, ni mà ndúlócò gá stná-ndà, vèchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yà, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Último ñà-nduá cachí` xi-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-nduú ñà-ndàcuisi ni cúníhnu ini-ndà, ñàni; cuisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xi ñà-íá vù, xi ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vètùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vèchi nù íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vèha, dandu vètùni cunihnu vèha ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá ni chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vèchi ni xini stná-nsiá nansa ía modo xi, te ni inini stná-nsiá ñà-nduá ni cachì xi-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir, dandu vètùni cundoo vèha-nsia xi Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cuní-yà cundoo mani-ndà.

Nansa ni cachi Pablo ni naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-nduá ni cutahvi-né nùu nècuàchimá

¹⁰ Cuàhà gá cudíi ini sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vèchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cù, màdiá sàhà ñà-ni nándòò ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xi nduá cachí` ducán; còò, vèchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vèhi, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnáì nú icúmì cuàhà ñàhà; vètùni íá nsidaájàn nù. Vèchi a ducán xíhì doco, te ò có-xíhì doco, davani queá nù, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuàhà ñàhà icúmì, ¹³ ndéni ñàhà ni cui yáhi, vètùni ié` ñà-quadandee ñni sàhà, vèchi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ini xí`.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí` xi-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-nduá ni quida-nsia ni chindéé-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhà-nsiá nansa ni quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xi razón ndiaha, te ni quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vèxi. Pues còò cá nèhivì xí mii-yà ni nàxícónhì iin ñà-vàha nù, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuisì ñà-jaàn, vèchi iin ù xichi ni techuún gá stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-le ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñà-cùnì` nihì cuàhà ñàhà nùu-nsiá nduá, còò. Cuisì cuní` coo obra xi-nsiá, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nùu Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá ni techuún-nsiá nù, vèchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nù; ñàyucànduá, ndiaha gá sàni cundiátú vichi, na ían sàni nducuiqué nduá. Te tñumanì xí-nsiá mà, na iin promesa ni dòcò-nsiá nùu Dios nduú stná, na iin ñà-tñami ni sàhatahvi-nsiá mii-yà, te cudíi gá ini-yà sàhà-ñà, vèchi divi ducán cuní-yà quida-nda. ¹⁹ Ñàyucànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùu mii-nsiá, icúmì-yà

taxi-yañà, vèchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sáhatahvì-yáñà ndohó sàhà ñà-ndùù-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnũñuhu xí-yá, vèchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa ni casàhú stnahá Pablo xí nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsià xí nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerul yohó, cásàhú stná-nè xí mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúùn vehè rey cahnú César, cuàhà gá cásàhú stná-nè xí-nsiá. Te nsidaa ðava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, cásàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xí Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Nî Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó N̄uu Colosas

¹ Yuhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nùu Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhâ-nsí cáshû-nsi xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ñi xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vâchi mii-nsiá, iin-ni nchicùn vii stná-nsiá ichi-yá, te nahi iin-ni ñani xinduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cúcúmí cuáhâ-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu nì cúndóó-nsiá quida-ya.

Ñâ-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndásá-xi-yá

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquimànì-nsí mii-yá sàhâ-nsiá. ⁴ Vâchi sàni xinitnùhu-nsi ñâ-cuáhâ guá nihnú vâha ini-nsiá Dèhemani-yá, xì ñâ-cuáhâ guá cuú stná inì-nsiá sàhâ nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yâ, vâchi cuáhâ gá tnùndé ini icúmí-ndâ ñâ-nihítàhvi-ndâ ñâ-ndiaha ñi xí-yá iá ansivi. Te divi ñâ-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuisì xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vâha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindeá nèhivì. Te vichi cuáhâ gá stná nèhivì sàni quihvi ichi mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà inì-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndé quivì yucán sàni chindeámâ mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñâ-nduá nì dàcuáhâ stná Epafras mii-nsiá. Vâchi iin-ni xinúcuáchi stná nècuáchimâ nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuáhâ stná-nè nùu-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ñi xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yâha-nsia xi nansa cuú stná inì-nsia sàhâ-nsí quidá Espiritu ñi xí Dios.

⁹ Ñâyücànduá, dècuèndé quivì nì cundaà ini-nsí ñâ-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhâ-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñâ-nì sàà-nsiá mànihi ini-nsiá nansa cunì-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñâ-nì sàà-nsiá cundaà nsihi ini-nsia sàhâ ichi-yá, te cucumi-nsiá iin sàxinítnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihindèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndâ quida-nda ñâ-nduù-ndâ nèhivì xí Stoho-ndâ Señor. Te ducán cudii stná ini-yá sàhâ-ndâ, vâchi modo jaàn nihì stná-ndâ quida-nda nsidanuciu clase obra vâha, te sàà stná-ndâ cunaha vâha-ndayá chicá más.

¹¹ Te sàhâ-ñâ ndiaha gá poder xi-ya, ñâyücànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñâ-nì nâcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vâtùni quidandee cahnú inì-nsia, (mate ni yâha-nsia tnùndoho), doco vâtùni cudii ini-nsia, ¹² te naquimani stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhâ gracia xi-ya). Vâchi sàni dama-ya anima-ndâ, te vichi vâtùni nihítàhvi stná-ndâ cuáhâ ñâ-ndiaha ñi xí-yá nacua nihítàhvi nsidaa gá nèhivì ñi xí-yá, vâchi sàni dàtnúu-yá sàxinítnùnì-ndâ. ¹³ Te vichi sàni tavà-yándò nùu ndahâ (ñâ-malu, vâchi) cuiisì ichi ñâa nì sanduamâ, te nì dâyâha-yándò ndè ndahâ Dèhemani-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahâ-sí), vâchi sàhâ nì Jesús nì xitiá, ñâyücànduá vâtùni nì xicahnú ini-yá sàhâ cuàchi-nda.

Nansa nì nihì-ndâ nì nàcùndoo vâha-nda xi Dios sàhâ-ñâ nì xihì Jesucristu sàhâ-ndâ

¹⁵ Cò-tùí Yua-nda Dios cundehè-ndàyá, doco mimíí nacua iá-yà, divi ducán iá stná Dèhemani-yá (Jesús). Te divi Dèhemani-yá nduú ana chicá ndiaá nùú nsidanicuú ìñàha iá ñuhíví. ¹⁶ Vàchi sàhà ndahà Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-íà ñuhíví xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indèhe-nda, xì nsidaa stná ñà-cò-tùí cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vàchi nì quida vaha-ya àngel dandacú, xì stná àngel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì queé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-ìñàha ñuhíví, te sà-íà mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itníf tnahá nsidanicuú ìñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-nì cahví xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùú-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùú-ndà. Nùú mii-yá sàni ñihì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yá nùú nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusáhnù inicutu ñuhíví. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùni ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-yà nchica cruz, te nì xitià nì-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùú-yá, vátùni ñihítàhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo vii-né xí-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhíví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisá ñíhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsiàyá sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichì sàni nàcùndoo vaha-nsiá xí-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhíví, te nì xihì-yà, ñàyùcànduá vátùni nì ñihítàhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàà-ndà nùú (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-nì cunihnu vaha ini-ndàyá; màsà nácóo-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, nì màsà cuáha-nda datúcú nèhivì-ndó nùú razón ndiaha, vachi sàhà palabra mà íà tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhe Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daanì, dècuèndè stná inicutu ñuhíví sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnáì (nùú chuun ma), cachítñuhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì ñihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùú nsidaa nèhivì iin-nì cahví xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudí ini, vachi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacatnahá nsidaa ñà-ìcúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahví xi-yá, vachi nahi cuerpu-yá nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá sàni chitnùni ini-yà cunucuachì nùú nsidaa nèhivì cahví xi-yá. Te chuun sàni ñihí nduú ñà-cachitnùhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nisa ía dèhé antes nduá cachítñuhi. Caní cuiá cóni cùndáà ini xii-ndà sàhámà. Doco vichì sàni datú-yañà nùú nèhivì xí-yá. ²⁷ Vàchi nì chitnùni ini-yà cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá ía palabra mà, te cuní stná-yá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichì ía iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàà-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcànduá, divi mii-yá dísàhà-xí cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsinè, te sàha-nsinè ichì vaha, áma sàà-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ícà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee ini quide nacua chindéé-yá yùhù, vachi sàha fuerte-yá yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà guá (xìcàn tàhvi nùú Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te cò-nándodó stnáì nsidaa nèhivì ndoó

jaàn tàñáha ga cuni nùù xí'. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuañhandee inì-nsia, te iin-ni ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá. Te ni sáá stná-nsiá cundaà vaha inì-nsia sàhà ichi-yá, dandu mà cúndóó gá-nsiá xi duda. Te ndiaha gá cunduañàn, vachi después icúmí-nsiá sàa-nsiá mànihì ndisá inì-nsia palabra sàhà-yá ñisa ia dehè antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vachi cuiisi ichi mii-yá nduú ichi nchichí ndiaha ndisa; cuiisi ichi-yá nduú ichi ndé cundaà ndisa ini-ndà. ⁴ Ducán cachí' xì-nsiá sàhà màsà chýúhu ni-iin nêhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vachi mate có-ié' cutnáhí xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudíi gá inì na xinítñùhi quidá víi-nsiá, te xiníndísá fuerte stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, nacua ni quida-nsia na ní quihvi-nsia ichi-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni ni cúnchícùn víi-nsiá ichi-yá. ⁷ Iin-ni màsà túcù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sàa-nsiá cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sàhà-ñá màsà nunca naco-nsia ñà-nduá ni chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni ni quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuañàn ni náquímani stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-ndá ñà-nchícùn-ndá Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cúndóó-nsiá màdí datúcù inga nêhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu ni naco nêhivì nduá cachí-nè. Dànùhù xi nêhivì ùñ ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíi nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yá, te iá stná iquícúñú-yá. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-ndá ini anima mii-yá, ñàyùcànduá chitu stná anima-ndá mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yà nùù nsidanicuú ángel, xi nùù stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-ndá); màdí icà-ndà ni sàcùtua. Te ¿índù ñà-cúni cachí seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-ndá, nsidanicuú cuàchi ñisa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-ndá, seña ni sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá ni ndùxin stná-ndà, te ni natiacu stná-ndà nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta ni cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà ni dãnátíacú-yá Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xi sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya icà-xí, ñàyùcànduá cóo vida ndiaha xi anima-nsiá ñisá ia. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsiá quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vachi ñà-nì dãnátíacú-yá Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yá sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Ni dandùtù-yá nsidaa ñà-nduá inihicá-ndá nùù-yá. Ni ndutu dahuun cuenta itnífí-yá sàhà-ndà. Iá ndisa falta xi-nda ñisa cachi cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà ni quida Jesucristu, vachi ni sàcùtuu-ya nchica cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá ni ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco ni cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga ni nducahan-si ni quida-ya, vachi ndiaha gá ni cundee-yá (na ní xihí-yà) nchica cruz.

Xiñuhu nandóó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuiisi modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsiá nêhivì xitñùhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixi-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivaha-nsia, mate ni cúnduá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quívì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vachi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun ni sandua, vachi divi Cristu nduú ana ni cachitñuhamà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, màsà cuàha-nsia

(dandahví nêhivî-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nêhivî dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchì ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vâchi) iá ñà-ndúá nì dácùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né càhàn-né, doco cuisì ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá niñnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi ñni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñâyùcándúá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhà ndahásáhà iquicúñú-ndà. Ñâyùcándúá, sàhà mii-yá siempre nácuahandee ini-ndà, te ndufuértè anima-ndà nacua chítnùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihí-yà, te ñâyùcándúá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley càhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhiví yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhiví, doco có-ndúá ñà-chivàha-nda ²¹ cuahà ley cachí ñà-màsà tníí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yúcán. ²² Còò, vâchi ñà-icúmì nsihì-nì nduú nsidaajàn, te cuisì nêhiví ñuhiví nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nè, vâchi cachí-nè ñà-fuerte nì cuahandee ini-ndà sàhà religión mà, te nì càhíchì stná ini-ndà mii-nda, te nì dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nùù (cuahà ñà-chicuéhè) xiho-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhà stná-ndà xi Cristu na ní natiacu-yà, ñâyùcándúá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansiví, vâchi ndè ansivi yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhiví yohó. ³ Vâchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhà stná-ndà xi-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sáa quiví naxicocuíñ-yà, dandu cutnahá stná-ndà xi-yà cundoo-nda ndé yáha ga nchíí ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndúá nisa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñâyùcándúá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudíi guá ini nêhiví) ñuhiví quida-ne. Màsà náxicocuíñ gá-ndà càhàn-ndà xi ana cónì nándàhà xi-ndà, te màsà cúníñnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchì ñahà. Ni màsà xiho stná-ndà cucumi-nda cuahà iñàha, vâchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmì quixi castigu fuerte xi Dios diquì nsidaa nêhiví có-íniní xi-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nisa quida stná-nsiá antes na nisa cudíi gá inì-nsia sàhá. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gá falta xi-nda. Màsà cuidá gá ini-ndà; màsà ndúdáná gá-ndà. Te màsà cundéhe úhì stnàhá stná-ndà. Ni màsà dáquèe cuàchi-nda diquì ñanitnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhví stnahá gá stná-ndà, vâchi sàni nacoo dahuun-nda modo nisa niñnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nêhiví sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuahàn ndusaa stná sàxinítnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua niñnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xi-ndá.

Có-quidá, ndéni nêhivì ní cui ni cundúú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndá Jesús, màdi raza-ndá

¹¹ Nêhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nêhivì raza Grecia, te ò nêhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xí Dios icà-ndà, ò á coó. Ni có-cunì cachi stná nú nduu-nda nêcuàchì inga ñuu, mate nêcuàchì siùmí ní sanduu-ne. Còò. Ni có-quidá stná a nduu-nda nêhivì libre, te ò nêhivì quidáchúûn saín núú iin lamú. Còò, vâchi cuisì ñà-nchícùn-ndá Cristu nduú ñà-ndiaá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cundóó-ndá xí ñanitnaha-nda, te nacuañandee stnahá ini-ndá

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nêhivì ìi xí-yá sànduù-ndá vichi, te màni-ndá núú-yá. Ñâyücàndúá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndá. Iin-ni ni cúnihnú màni ini-ndá, te cunihnu ndahvi stná ini-ndá. Màsà cóo dana-nda. Còò; iin-ni ni quidándéé ini-ndá. ¹³ Te nú iá iin ñanitnaha-nda ni quida xi ñiñu, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndá sàhà-né, te cuicahnú ini-ndá sàhà-né nacua ni xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá, vâchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vâha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndá cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-ñàha dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndá nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-ndá. Vâchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahì iin-ni nêhivì, ñâyücàndúá ni cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimani stná-ndâyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndá palabra ìi xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndá iin-nda xi inga-ndá, te chinaha stnahá vii-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñà chicá ni cúnsihi ini-ndá (quida vii-ndá). Te coto stná-ndá nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatuu-nda, te coto stná-ndá alabanza nacua datnúú Espiritu ìi xí-yá ini-ndá. Te siempre naquimani-ndâyá ini anima-ndá. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidá-ndá, xi ñà-nduá cachí-ndá, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndá Jesús, te ducán naquimani stná-ndá Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndá xì nsidaa nêhivì, a nduú-né tnahà-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nêcuàchì ñàhà, xiñuhu cahvi-nsiá ìi-nsiá nacua ndiá icà nêhivì xí Stoho-ndá Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nêcuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñàhàdihí-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá núú-né. ²⁰ Te nsiohó nêcuàchì cuàti xì nêcuàchì cuàchì, ni cúniní stná-ndá nsidaa ñà-nduá cachì yuadìhí-ndá, vâchi ducán dandu cudii ini Stoho-ndá Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nêcuàchì tiàa xínduu yua, màsà dâcuidà canúú ini-nsiá dêhe-nsiá sàhà màsà cùhúún iniá. ²² Daaní, mii-nsiá nêcuàchì ndoó saín núú iin lamú, ni cúniní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indêhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñà ndee vâha-nsiá núú-né. Còò. Chicá vâha nsinuu ini-nsiá Dios, te iin-ni ni cúnihnú víi ini-nsiá quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú núú-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndá Señor nduú patrón xi-nsiá, te màdiá nêhivì uún. ²⁴ Vâchi núú Stoho-ndá Cristu icúmí-nsiá ñhìtâhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vâchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchì ndísá-ndá núú-xí. ²⁵ Doco nêhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

1 Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá icà-ndá quida-nda, vàchi ináhà-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nùu-ndà.

2 Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cãcàn tàhvi-nsiá nùu Dios. Màsà nácóo-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. 3 Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cãcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ia dèhè sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí` vehecàa. 4 Ñàyucàndúá, cãcàn tàhvi-nsiá sàhí nùu-yá, áma níhí` nansa cãhàn vatí` palabra mà xì nèhivi nacua ndiá iqué guide.

5 Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivi có-nchícùn xì ichi-yá. Te nú iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndàñá. 6 Te na cãhàn-ndà xì nèhivi, viví-ni ni cãhàn-ndà xi-né. Meru palabra xiñuhu ni cúndúá cachi-ndà xi-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí ví-nda nùu iin ana cãhàn xi-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivi ñuu Colosas

7 Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùu; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùu Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-né nacani-ne xi-nsiá sàhí, nansa yáhi. 8 Ñà-jaàn nduá sàni sàcùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xi-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndòo vaha stná inì-nsia. 9 Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onésimo. Iin-ni nihnú stná inì-nè ichi Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndúu nècuàchimà, icúmí-né nacani-ne xi-nsiá sàhà nsidaa ñà-ia yohó.

10 Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xi-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xi-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachì xi-nsiá sàhà-né ñà-nì quidáñùhù-nsiánè nú ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. 11 Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xi-nsiá. Cunaha-nsiá, còo cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùu chuun xi ñuhiví ì xí Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyucàndúá cuáhà gá cudíi inì sàhà-né. 12 Daaní, cásàhú stná Epafra, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchimà, xinúcuáchí víi-né nùu Cristu, te cuáhà gá xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvì-nè nùu-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichi-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-ndúá cuní-yà. 13 Yùhù nduí testigu ñà-cuáhà guá nacání inì-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xi ñuu Hierápolis. 14 Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchimà nùu-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. 15 Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivi natácá vehe-ne.

16 Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacúhùn-nsiáñà nùu nèhivi xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchimàñá. Te carta (nì tiaa stná) nùu mii-né, cahvi stná-nsiáñà.

17 Daaní, cãhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xi-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni níhì-né nùu Stoho-ndà Señor.

18 Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùu nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvì` nùu-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yohó ié` ndiadí` vehecàa.

Nì cúcúmí-nsiá cuáhà gracia xi-ya. Sà-ia.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natùì-nsia nùu Yua-nda Dios, xì nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cundóó-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàni-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te càhàn-nsi xì-yá xicàn tãhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívì. Nsinúú ini-nsi nansa ni quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámà nì quesaha-nsiá quidá ví-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsi ñà-iin-ni cundéé ini-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñà indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yá nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsi ñà-sàni nacàxin stná-yá mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivì xì-yá. ⁵ Vãchi na ní sàà-nsi yucán, te nì càhàn-nsi xì-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xì-yá, màdi palabra uun ni sándúámà. Còo, vãchi Espíritu Ìì xì-yá nduú ana nì chindee stná xì-nsi, te nì quida stná-yá milagru xì-ya. Te ndee ní càhàn-nsi xì-nsiá, vãchi ináhá-nsí ñà-ndàà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nisa quida-nsi nsidanicuú iñàha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-ndúú ichì nsiùhù, vãchi divi ichì Stoho-ndà Señor nduú stnámà. Te divi palabra xi mii-yá nduá nì xinindisá-nsiá daa, ñàyücànduá nì cudii cuáhà ini-nsia nì quida Espíritu Ìì xì-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivì-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchì xinindisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá ìcà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vãchi sàhà mii-nsiá nì xitiá palabra xi Stoho-ndà Señor icutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còo, vãchi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, ni còò gá necesidad càhàn-nsi sàhà-nsiá xì nèhivì (inga ñuu mà), vãchi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacáni-né xì-nsí nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, nì nacoo-nsia ñà-ndúú yùu yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichì mii-yá, vãchi nì cudii ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiacú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemani-yá Jesús iá ndè gloria, vãchi divi Yà-yucán nduú ana nì dãnatiácú Yuamàni-yá, te divi stná-yá icúmí-yá dacacu-yándò ñà-màsà ñìhì-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ìa na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sandu-amà, ñàni. ² Còò, vãchi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhí-nsi càhàn ndee-nsí, nì cachtinùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xì-yá, mate xiní ùhì nèhivì nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsi ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsí yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachtinùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisì xì mii-yá nduá. Ni-iin ñà-siquini cóni càchí-nsi xì-nsiá, te ni-iyuhu cóni dándàhví stná-nsi mii-nsiá. ⁴ Còò, vãchi Dios nduú ana nì natùì-nsi nùu-xì ñà-nihì-nsí chuun dacuítia-nsi razón ndiaha xì-yá. Ñàyücànduá, divi ñà-jaàn

nduá cachítñuhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee vâha-nsi nùu mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùu nèhivì, vâchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndâ. ⁵ Sâ-ináhâ-nsiâ ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhâ stná-yâ, mà nunca nì dándáhví-nsi mii-nsiá sâhâ-ñá tavâ-nsí dihùn nùu-nsiá. ⁶ Nì cóni xícân-nsi quidañuhu-nsiá nsìuhù, ni mii-nsiá, te ni nèhivì dava ga, mate iá derechu xi-nsi càcân-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsìuhù, vâchi divi Cristu nì sâha xi-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco cóo, cóni xícân-nsi ñà-jaàn. Vivii-ni nì cáhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiáá xì méè xi, ducán nîsa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitñuhu-nsi razón ndiaha xí-yâ, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi ñà-cuàhâ guá cuú ini-nsi sâhâ-nsiá, ñâyùcándüá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sâhâ-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu-nsi. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsiá nansa nîsa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuú nîsa quidachuún-nsí, dècuèndè nîsa xâví sâstñuhù stná-nsi, vâchi có-cuní-nsi quida-nsia cuàhâ gastu sâhâ-nsí, ñâyùcándüá màdi cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì cáhàn-nsi xì-nsiá, cóo; nîsa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xinínùu-nsiá nansa nîsa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísâ-nsiá; stná Dios, ináhâ-yâ nansa nîsa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nîsa quida-nsi, iin modo vâha; cóo ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhâ-nsiá nansa nì cáhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vii-nsiá, te nì nacuàhandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian cáhàn iin yua xi dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuú vii-nsiá ñuhivì, vâchi ducán ndiá icâ-ndâ quida-nda ñà-sàni cana-yândó sâà-ndâ ñuhivì iì xí-yâ ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñâyùcándüá nicanicuahàn naquímáni-nsí Dios, vâchi na ní cáhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, ni xinindísâ-nsiá, te nì cundaà ini-nsia palabra ndisa xi mii-yá nduá, màdi palabra xi nèhivì úun. Te divi ñà-ndâá nduá, palabra xi mii-yá nduá, te ndiaha gá quidáchúân ini anima nsidaa ndohó nècuàchì xiníndísâ-xí-yâ. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xi nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vâchi cuàhâ nèhivì xí-yâ ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchì ñuu-nsiá, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchì raza Judea mà, vâchi nì casahni-né Stoho-ndâ Jesús, te nì casahni stná-nè nècuàchì raza-nè nì cáhàn xì-né razón ndiaha xí-yâ. Daaní, dècuèndè nsìuhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhivì. ¹⁶ Vâchi sadí-nè nùu-nsí na cuní-nsi cáhàn-nsi xì nèhivì inga raza sâhâ-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchì razí mà, có-sâha-ne quida-nsí ducán; ñâyùcándüá, cuàhâ gá sàni yâha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sâà hora nihì-né castigo xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhâ ini-nè sâhâ nècuàchì xiníndísâ ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsìuhù, yâha ga cuní-nsi sâà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vâchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xini stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñâyùcándüá, nì quida-nsi lucha sâà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cuní sâi, doco nì sadí ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhâ-nsiá nùu-nsi), vâchi çana disâhâ-xí cundua icúmí coo consuelu xì-nsi, te cudii cuàhâ ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disâhâ-xí, vâchi sâhâ mii-nsiá icúmí-nsi nihì-nsí iin ñà-vâha nùu Stoho-ndâ Jesús, te cudii gá ini-nsi quivì naxicocuñ-yâ, te màcuíta-nda nùu-yâ. ²⁰ Vâchi ndisa, sâhâ mii-nsiá ndiaha sâstñuhù nihnú ini-nsi, te yâha ga cudí ini-nsi.

3

1-2 Daaní, después nì cachi-nsì chicá vâha sàà Timoteo ndé ndoó-nsiá, vâchi có-cundéé gâ ini-nsì ñà-nàcání ini-nsì nansa nihí-nsiá cuàhàn, te cahan-nsì vâtùni ndòo mii-nsí ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuàchì stná-nè nùu Dios, cutnáhá-né xi-nsì quidá stná-nè chuun ìi (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñâyùcàndúá, (chicá vâha techuún-nsì mii-né sàà-nè cahan-nsí), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte nì cúnindisâ vâha-nsia, ³ te màdì ndulocó-nsiá na quidá quini nèhivì xi-nsiá; vâchi seguru icúmí-ndá yâha-nda ducán, ináhá-nsiá. ⁴ Vâchi na ndoó vá-nsí ndé ndoó-nsiá, nì cachi-nsì xi-nsiá ñà-icúmí-ndá yâha-nda vida quida nèhivì. Te divi ducán nì cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñâyùcàndúá, yùhù, ñà-nàcání guâ ini sàhá-nsiá, nì techuín Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí' nansa yâha-nsia, a ìin-ní nihnú vâha ini-nsia mii-yá, á coó, vâchi yúhí-nsì dacá ñà-malu dìni-nsiá, te uun-ni ndòo chuun nì quida-nsi xi-nsiá. ⁶ Doco còó, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-nì nùhù-nè nì nàcòtò-nènsiá, te iin razón vâha nduá sàni nacachitnùhu-ne xi-nsí, vâchi iin-ní nihnú vâha ndisa ini-nsiâyà, te cuú stnáhá ini-nsia sàhá-nsiá. Te nsinúú stná ini-nsia nsiùhù, cachi-nè, vâchi nacua yâha ga cuní nsiùhù sàà-nsì nàcòtò-nsì mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhá nsiùhù. ⁷ Ñâyùcàndúá, mate ndohó-nsí yohó, te yâha-nsi cuàhà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vâha ini-nsì, ñani, vâchi sàni cundaà ini-nsì iin-ní nihnú vâha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsì (na nacúnitnùhu-nsì) iin-ní nchícùn vii-nsiá ichì Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi ña cuahà guá naquímànì-nsí Dios sàhá-nsiá! Te ináhá-yâ yâha ga cudí ini-nsì sàhá-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuu xicàn tàhvi cuàhá-nsì nùu-yá áma níhitáhvi-nsì nàcòtò gâ-nsì mii-nsiá, te ducán cui chindee gâ-nsì mii-nsiá ñà-cunindisâ vâha ga-nsiá.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsì nùu Yua-nda Dios xì nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì dácúndéhe-yá nsiùhù ichì sàà tu-nsì visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsì nùu-yá ñà-chicá nì cúcúú stnáhá ini-nsiá sàhá-nsiá xì sàhá nsidaa gá stná nèhivì nacua cuú stná ini nsiùhù sàhá mii-nsiá. ¹³ Vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcúnihnu ìi ndisa ini-nsia cundua, te mà coó gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívì naxicocuíñ Stoho-ndà Jesucristu, te cutnáhá-yá xì nsidaa nèhivì xí-yá.

4

Màsà nàcání ini-ndà quida-nda iin falta xì iin nècuàchì ñahà

¹ Cuisi mindaa iñaha cachi gâ-nsì xi-nsiá, ñani. Sàni dacuahá-nsí mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivì, dandu cudí ini Dios sàhá-nsiá. Pues vichi chinaha-nsí mii-nsiá, te sacúndáhvì-nsì nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumprir. ² Vâchi ináhá vâha-nsia ñà-nduá nì dandácú-nsì nùu-nsiá na ní sandoo-nsì xi-nsiá, te nì càhàn-nsì xi-nsiá cuenta xì Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yòhó nduá cuní-yá quida-nda sàhá-ñá cunduu-nda nèhivì ìi xí-yá: divi ñà-màsà càhàn-ndà xì ní-iin nèhivì cóni nándàhà xi-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cunduu ñahàdihí-ndà, dandu iin-ní coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchì ñaha dava ga, nì coó stná tnùñuhu xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xì inga nècuàchì ñahà. Màsà quidá ndevâha-nda xì mii-nda nansa nì nì cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nèhivì còò Dios nùu-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndà iin falta dandáhvì-ndà ñanitnaha-nda, te quihvi tnaha-nda xì nècuàchì vehe-ne, vâchi

icúmí Stoho-ndà Señor nachitacuhá-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachi-nsi xì-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñàyùcàndüá, nacani ini-nsiá, ¿ìndü chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndà, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xì iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñàyùcàndüá, nú ndoo ana cahíchi ini xì palabra yohó, pues màdi nèhivì úun nduú ana cahíchi ini-nè; còo, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xì-ndà Espiritu Ìi-xì.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xì-nsiá ñà-cùú stnahá guá ini-nsia sàhà-nsiá. Ñàyùcàndüá, còo necesidad tiai ni-iin palabra nùu-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vàchi ináhi cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xì Yua-nda Dios ndoo inicutu ladu xì-nsia Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàá-nsiá, cundoo maní-nsiá xì nèhivì. Cuisì chuun xì mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xì-nsia, vachi divi ducán nì dándacú-nsi nùu-nsiá daa. ¹² Vachi nú ducán nì quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndisá, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóo stná ni-ñàha quidamani nùu-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuíñ Jesús

¹³ Ñáni, cuní cundaà ini-nsia sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xì-né, dandu mà cùhúún gá ini-nsia sàhà-né. Vachi nècuàchì có-xiníndisá, yáha ga cuhúún ini-nè sàhà nsii xì-ne, vachi còo gá tñundé ini icúmí-nè. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndisá-ndá ñà-ndáà nduá nì xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñàyùcàndüá, divi ducán icúmí cuu stná xì ndohó nú xiníndisá-ndáyà na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítñuhu-nsi xì-nsiá iin razón nì quixi nùu Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácu ìi-ndà na sàa quivì naxicocuíñ-yà, doco mà códonuu-nda nùu nècuàchì sàni ndàhvà ñuhivì. Còo, ¹⁶ vachi icúmí-yà nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndáhi-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndà tàchì iin àngel cusáhnü, te ndee sivi stná corneta xì Dios. Dandu nèhivì xì Cristu xínduu nsii, icúmí-nè natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xì-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivì (xí-yá) ndoo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vícò nacuatnaha-nda xì nsidaa nècuàchì nsii ma nànhicùn ìchì-ndà mii-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xì-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn nì inini-nsia iin razón xì-ya. Ñàyùcàndüá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúún gá ini-nsia (sàhà nècuàchì nì xihì).

5

¹ Doco còo necesidad tiaa guè nùu-nsiá sàhà ñà-ndüá icúmí coo quivì vaxi xì-nda, ñáni, ² vachi sà-ináhi vâha-nsia nansa sàa quivì xì Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempu có-nìhnü ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnü ini-ndà. ³ Vachi meru quivì cachí nèhivì dadí uun iá, còo ni-ñàha cuu xì-né, dandu nanàà quixi tñundoho cahnu-ma, na ian quesáhà dolor xì nècuàchì ñahà cuàhàn tñuinuù mèe-xì, dandu (nèhivì có-ndóo tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdi ìchì ñáa nduá nhicùn-ndà, ñáni; ñàyùcàndüá mà cündúú quivì mà iin tiempu có-nìhnü ini-ndà. ⁵ Vachi sàni dàtnúú Dios sàxínitnùnì-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; còo, vachi có-ndüü-ndà nèhivì xì ìchì ñáa. ⁶ Ñàyùcàndüá, màsà quidá-ndá na quidá

nèhivì xicà ichì malu mà, vâchi mii-né, (cò-ndùlôcò-nè), na ian quidì-nè nduá. Doco ndohó, ni cundóó tùha-nda, te nacani sahnú ini-nda. ⁷ Vâchi nècuàchì quidì, ñuú xiquidì-nè, te necuachì xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchì nchìcùn ichì datnúu-yà sàxínitnùní-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùu-nda. Ñâyùcàndúá, xiñuhu nacani sahnú ini-nda, te cunindisá vâha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-nda sàhà-nda, (dandu chindeámà anima-nda, na ian quidá soldadu), ndixí-te dùhnù cáa (chindee xi anima-te). Daaní, ñuhú stná-te iin mbelú cáa (chindee xi ñini-té). Pues ducání stná ndohó, íá iin tnùndé ini xi-nda (chindéé xí sàxínitnùní-nda), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùu Dios. ⁹ Vâchi màdi ñà-ñihí-nda castigu nduá sàni chitnùní ini-yà cuu xi-nda. Còó, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-nda Jesucristu nduá sàni chitnùní ini-yà. ¹⁰ Vâchi mii-yá, ni sàha-ya ni xihí-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá ñihí-nda cundoo-nda nùu-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchì itíacú, te ò nècuàchì sàni xihí, doco nsidaa-nda icúmí-nda cundoo-nda nùu-yá. ¹¹ Ñâyùcàndúá, càhàn-nsiá nacuahandee stnahá ini-nsiá nacua quidá-nsiá vichi.

Ultimo ñà-nduú ley xi Jesús ni cachi Pablo xi nècuàchì ñuu Tesalónica nùu tutu yohó

¹² Sacúndáhví-nsì nùu-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivì quidáchúún chuun ìi xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñáni, vâchi nècuàchì xí-idònnù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichi váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùu-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cundóó mání stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhí mii-nsiá iin ùi gà ñàhà icúmí-nsiá quida-nsiá, ñáni: xiñuhu cuàha-nsiá nècuàchì xicánúú xixín iin conseju vii: te nècuàchì cuhúún ini-xi, nacuahandee ini-nsiánè. Daaní, nècuàchì tãnáha ga cunindisá víi, chindee-nsiánè. Cuàhà gá calma cundoo-nsiá xi nsidanicuú nèhivì. ¹⁵ Te nú quidá quini-né xi-nda, màsà náchítácuhá-nda ñà-nduá ni quida-ne. Còó, cuisì-ni ni cúníhnú ini-nda quida-nda ñà-nduú iin ñà-vaha xi ñanitnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchì xiníndísá stná, te ò nècuàchì còó. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cácan tãhvi-nda nùu Dios, ¹⁸ te naquimani stná-ndáyá sàhà nsidaa ñà-nduá yáha-nda, vâchi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda ni nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádi-nda nùu ñà-nduá cuní Espíritu Ìi quida-ya (ini anima-nda), ²⁰ te màsà cáhìchì stná ini-nda ñà-nduá cachí nèhivì na dacáhàn Dios-né iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndacàtnùhù váha-nda, a chúún váha nduá, á coó; te nú (sàni cundaà ini-nda) chuun vii nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchìcùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, còó; naco dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xícàn tãhvi-nsí nùu-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàá-nsiá cunihnu ìi ndisa ini-nsiá. Cahnú gà Dios màsà coó ni-iin falta nùu-nsiá ndè cachi sàà quivì naxicocuñ Stoho-nda Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxínitnùní-nsiá, ni sàhà stná ndahàsàhà-nsiá; iin-ni ni coó víi nsidaajàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yándó, ñâyùcàndúá vátùni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-nduá sàni cachi-yà xi-nda).

²⁵ Ñáni, cuàhà gá xíquèn cácan tãhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsià xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha.
²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhí mii-nsiá ñà-nì càhvi-nsiá carta yohó
cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ûi Nì Tiaa Saŋ Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vâchi cahvi-nsiáyâ. Pues vichi nì cunimàni-yâ mii-nsiá; contentu nì cúndóo-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yâ sàhà-nsiá, ñàni. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsì quida-nsi, vâchi nsiquívì chicá más xiníndísâ ví-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñâyùcàndüá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudüi ini-nsì nacání-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-nì xiníndísâ vâha-nsia, te quidándéé stná ini-nsia, mate quidá quíni nèhivì xì-nsiá, te yâha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nè ndoho stná-nè quívì naxicocuñ Jesú

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñâ quidándéé víi ini-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yâ sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natüi-nsia nùu-yâ, te yâha-nsia ñuhivì ìì xí-yâ. Vâchi (inâhî) divi sàhà-ñâ nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñâyùcàndüá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámâ cuiñi ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yâ nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yânsiá ñà-vâha ndiá icà-nsiá ñhì-nsiá, vâchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcùndoo ndi-aha-nda paz quívì naxicocuñ Stoho-ndâ Jesús. Icúmí-ndâ cuni-ndâ mii-yâ na nuu-ya ansivi, cutnahá-yâ xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu ñhì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu ñhì-né, vâchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndâ Jesucristu. ⁹ Ñâyùcàndüá, icúmí-nè danâà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vâchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùu-yâ; mà cúndóo-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yâ. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndísâ-xí-yâ, cuàhâ gá icúmí-ndâ tavà-ndâ tnùñuhu xí-yâ, te naquimanì stná-ndâyâ quívì naxicocuñ-yâ. Pues ducán icúmí-ndâ quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vâchi stná mii-nsiá nì xiníndísâ-nsiá na ní sàà-nsi nì cachitnùhu-nsì xì-nsiá sàhà-yâ.

¹¹ Ñâyùcàndüá, nicanicuahàn xicàn tàhvi-nsì nùu-yâ sàhà-ñâ vâtùnì ndee vâha-nsia nùu-yâ, vâchi sàni cana-yàndó (sàà-ndâ nùu-yâ). Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-chindee-yâ mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán ñhì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vâha ñhí-nú ini-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuni-nsiá quida-nsia ñà-xiníndísâ-nsiáyâ. ¹² Vâchi nú nì quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndâ Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhâ gracia xì Yua-nda Dios xì Stoho-ndâ Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xi ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhâ quívì naxicocuñ Stoho-ndâ Jesús, te nacuatnaha-nda nùu-yâ, ñàni. Pues sacúndahví-nsì nùu-nsiá ² ñà-màsâ yúhí-nsiá nú cachí nèhivì ñà-vichì sàni sàà quívì xí Stoho-ndâ Señor. Còo,

màsà nácání ini-nsiá, (vächí có-nduá ducán). Mate cachí-nè divi Espíritu ìí xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-nè na cáhàn-nè sàhù, te ò cachí-nè iá carta nùù-nsí cachí ducán, (doco cóò, màsà cúnindisá-nsiánè).³ Màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-iyuhu; vächí mà cúí quívi quívì mà dècuèndè cachí sàà iin tiempu quesaha cáhàn cuàhà nèhivì diquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú inì-xi micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cúí nihì-tè càcu-tè nùù andea. ⁴ Vächí icúmí-tè cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahví nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga ñàha cahví-né, vächí chicá ndiaá mii-tè cachí-te. Te icúmí stná-te màcòo-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachí-te xi nèhivì ñà-cuisi mii-tè ndiá ìcà-né cahví-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vächí divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá. ⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùù tèmà ñà-mà cùù ndecunu-tè vichi. Doco na sàa meru quívì xi-te, dandu ndecunu-tè. ⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íá ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchúùn dèhá`. Te divi ducán icúmí coo dèhá` dècuèndè cachí cuxio ana (sadí xì nùù-té). ⁸ Dandísá ndecunu vate-tè, divi tè-nihnú-guá ini-xi micuísì cuàchi. Doco icúmí-tè cui-te quida tàchi Stoho-ndà Señor, vächí icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchii-yá na quívì naxicocuíin-yà, te divi sàhájàn icúmí-tè ndañuhu-tè. ⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-tè ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisi mà icúmí-tè quida-tè nsidanuu clase milagru xi-tè ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua. ¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-tè dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xi. Divi sàhà-ñá cahíchi ini-nè palabra ndàcuisi xí Dios cunduamà, vächí cóni cùù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né ni cúí. ¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoo dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxìnítùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí tèmà. ¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nihì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá ìcà coo xi-né, vächí có-xinindisá-né palabra ndàcuisi; cóò, cuisì ñà-có-ndiáá cudì ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cúú ini Dios sàhà-nsiá, ñàni. Ñàyùcànduá ndiá ìcà stná-nsi naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, vächí dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsiá càcu ndisa-nsia, vächí sàni nduhì anima-nsiá nì quida Espíritu ìí xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàa-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vächí cunì-yà cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa ñàha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñàni. Te iin-ni quida stná-nsiá cumprìr ñà-nduú ley nì chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùù-nsí, te ò ñà-nduá nì cahví-nsia nùù carta nì tiaa-nsi. ¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Jesucristu xì nùù Yua-nda Dios, vächí divi-ya nduú ana nì quida ini obra ndiaha sàhà-ndà ñà-màni guá-ndà nùù-yá, vächí nì sàhatahvi-yándò gracia xi-ya, te ducán vátuni nacuañandee ini-ndà nicanicuahàn, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xicàn tàhvi-nsí ñà-nì nàcuàhandee ini-yànsiá cáhàn-nsiá micuísì ñà-íá viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xicàn tàhvi-nsí.

3

¹ Ñà-yòhó cachí guè xì-nsiá, ñáni. Sacúndáhvî` nùù-nsiá ñà-nì cécàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí ñà-vàtùni nihi-nsí dacuítia-nsí palabra ì xí Stoho-ndá Señor nsidanicuú xaan. Te cécàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá ni cóo trũñuhu xí nèhivi sàhà palabra mà nacua ni quida mii-nsiá. ² Daaní, cécàn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vátùni càcu-nsi nùù nèhivi malu, vachi màdi nsidaa nèhivi nduú nèhivi xiníndísá. ³ Te vátùni cahvi-nda xi-yá, vachi icúmí-yá nacuaàhandee ini-yà anima-ndà, te nacuidahan-yándô nùù ñà-malu. ⁴ Ñàyúcàndúá, cahví-nsí xi-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-ndúá ni chinaha-nsi mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xícàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndá Jesucristu ñà-chicá ni nsínúú ini-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà, te chicá ni sàà-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua ni quida mii-yá.

Màsà cùndóo xixín-ndá ñuhiví

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá túha cacanuú xixín, te có-cùni-nè cunchicùn-nè ñà-ndúá ni chinaha-nsi mii-nsiá, dandu màsà cùtnáhâ gá-nsiá xì-né. Nsiùhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndá Jesucristu, te cachí-nsí xì-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñáni. ⁷ Vachi ináhá-nsiá nansa ndiá lcà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiùhù na ní sandoo-nsi xì-nsiá, cóni sácúdúsán-nsí. ⁸ Màdi uun-ni ni níhi-nsí ñà-ndúá ni saxixi-nsi; cóo. Ndui te ñuú nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xávi tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuàhachuún-nsi mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càcàn-nsí ñà-chindee-nsiá nsiùhù, doco cóo. Ní quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vachi ñà-yòhó nduú ley ni sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsi xì-nsiá: nú có-cùni nèhivi quidachuún-né, cóo derechu icúmí-né (càcàn-né) ñà-cuxi-ñe. ¹¹ Vachi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicànuú xixín, có-quidáchuún-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùù chuun xi dava ga nèhivi. ¹² Ñàyúcàndúá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúníní-nsiá, vachi cuenta xi Stoho-ndá Jesucristu cáhìn, te cachí` xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaàn nduá dandacuí nùù-nsiá.

¹³ (Vichi cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cunchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cùñáñá-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndúlócò sàhà ñà-ndúá cachí-nsi nùù tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cùtnáhâ gá-nsiá xì-né. Nacoo-nsianè áma sàà-nè cucahan nùù-né. ¹⁵ Doco màsà cùndéhe úhi-nsiànè; cóo. Cuàha-nsianè ichì váha na ian cáhàn-ndà xì iin ñani-ndà.

Ultimo ñà-ndúá ni cachi Pablo xì nècuàchì ñuú Tesalónica na ní xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchì mà

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndá Señor ñà-iin-ni ni cùndóo-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni ni cui ni cùndóo-nsiá, vachi mii-yá, (cudí ini-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ni ndóo nsidaa-nsiá xi-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yùhù nduí Pablo, te casàhúí xì nsidaa-nsiá. Ndahà mií tiaí saludu yohó, vachi divi nduú seña tiaí nùù nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Ni cùcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndá Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nî Tiaa San Pablo nùu Timoteo

1 Yùhù nduí Pablo, te casáhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúú chuun xì Stoho-ndà Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùní ini mii-yá xì Yuamàni-yá, divi ana nì dâcâcu xi-nda, te vichi iá ndisa tnündé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vâchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndisê cuenta nahì dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Nì cündéhe ndahví-yá mii-ní, te iin-ni nì coo-ní contentu xicàn tàhví.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-ndiúú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiàa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-ndiúú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xi-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xi-nè ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuentu nacánì nèhivì, nì sàhà stná lista xi cuàhà xii-nda, vâchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná nì-iin chuun vâha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Nì có-chindéamándó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vâchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿indú-ñá disáhà-xí sàni sâcùnaha-nda chivâha-nda palabra ìì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndá, dandu cunihu vii ini sâxinítñùní-ndá, te cunihu vâha ndisa ini-ndâyá, vâchi nú ducán, dandu sàa stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-nè cumplir ducán, ñâyúcandúá, sàni tucù-nè inga ichì, te vichi ndoó-nè câhàn câhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-ñàhà níhi ndèè-nè. ⁷ Maestro chináhá vii xi ley ìì nduú-nè cahan-nè, doco ni mii-nè có-cundáa ini-nè ñà-ndúá dacuahá-nè, mate ndee gá câhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vâha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndañá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchi nihnú ndâcuisì ini-xi; còò. Sàhà-ñá cadià nùu nèhivì cuàchi, ñâyúcandúá nì cuyucán. Vâchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè ini-xi, có-íniní-nè ley xi-ya, vâchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevâha-ne cuàchi. Malu-nè, vâchi có-ndúlócò-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-nè, te ò sahní stnahá-nè. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahá xí-nè. Te ò dava-ne nduú tiàa nihnú ini-xi na ian nihnú ini nècuàchi ñahà, te dava-ne, xidâcuihná stnahá-nè; tnuhu gá stná dava-ne; có-câhàn sahnú-nè. Sàhà nsidaa nècuàchimà nì cuyucun ley ìì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-ndúá sàni cachì jaàn, te ò ndéni ñàhà có-íá nacua cachì palabra ìì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha câhàn yùhù; vâchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nihítâhví ñà-câhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vâtùni nì nihíndéi quide chuun jaàn, vâchi nì nacuàhandee ini-yá yùhù. Ñâyúcandúá, naquímánì' mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansvéhé-yâ, nì ndenihi-ya yùhù ñà-ndiúú iin nècuàchi seguro, te ñâyúcandúá nì sâha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes nì sacahàn ndevâhi diqui-yá, te nisa quida quini xì nèhivì xí-yá; yâha ga dana nisa ìe. Doco nì indehé ndahví-yá yùhù, vâchi sàhà-ñá cóni-cundáa ini, ñâyúcandúá nisa quide ducán, vâchi tâñáha ga sàì cunindisê.

¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sâhatahvi Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí

nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vàchi nì nuu-ya ndé ñuhiví yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yá yùhù. Te ¿índù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yá sàhà iin ana chicá (cò-quidá víi). Dandu nèhivì vaxi después, cunindisé stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndá tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá, vachi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tuú-yá cundehè-ndá, doco iin-ni iá-yá nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te nchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhí mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachí xì-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nù Dios daa, te nì cachitnúha sàhà-ní. Ñàyucándúá, nsinuu vaha inì-ní ñà-ndúá nì cachí palabra mà, vachi sàhámà vátùnì nihì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ì xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-ní ñà-xiníndísá víi-ní. Cunsihì inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóo víiá, vachi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndúlócò-nè sàhà anima-nè, ñàyucándúá có-xiníndísá víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Ùi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xì Alejandro. Ñàyucándúá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahá ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà váha càhàn ndevàha-nda sàhà ìchì Dios.

2

Ñà-ndúá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndá nù Dios

¹⁻² Primeru cachí xì-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndá nù Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndá sàhà nècuàchì cusáhnù nù ñuu-ndá xì sàhà stná nsidaa ana nihì chuun. Càcàn tàhvi-ndá sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndá mii-yá sàhà-né áma nihì-ndá cundoo cuéyàà-ndá ñuhiví, cóo ni-ñàhà màsà yáha-nda, te iin-ni cahví víi-ndáyá, dandu quida víi-ndá nacua ndiá icà-ndá. ³ Vachi nsidaámà, chuun vaha nduá nù Dios, te divi nduá cudíi ini-yá sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dacácu xi-nda, ⁴ te cuní stná-yá càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yá sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-ndúú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vachi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nihni sàhà-ndá nù-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yá cuenta xì nsidaa-nda sàhà-ñá dàhà-ndá nù cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempu vaha nì dàtúí-ne palabra mà nù nèhivì. ⁷ Ñàyucándúá, nì ndacu nù stná yùhù ñà-cacanui cachitnúhì xì nèhivì palabra mà. Ñà-ndáà nduá cachí, có-ndúá tnùhu, ináhá Cristu, divi nù mii-yá nì nihì chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisì ndiá icà-nè cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nù Dios. Doco nú cuahàn-nè càcàn tàhvi-né nù-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nù-yá), dandu nì cundúú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidá inì-xi; nì màsà cundúú stná-nè nèhivì xiní ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñàhà, cuisì estilu iá víi nì cóo sìcoto ndixí-né, iin estilu có-ndáa quini, iin modo mà cuitnúhu nèhivì-né. Te màsà (dáyàha-ne) natnii vico-nè ñni-né, nì màsà ndúcútú cuàhà-né xì oro, ò yùù mina, ò vestidu (yáha ga ndiáa). ¹⁰ Cóo, anima-nè nì cóo víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán xiñuhu quida nsidaa ñàhà cachí cahví ndisa xì Dios. ¹¹ Te na ndoo-né iní-né

chináhá nêhiví (palabra xi-ya), dandu ni cúndóó dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-nduá cachí palabra mà. ¹² Te có-sáhi chinaha nêcuàchi ñahà, ni có-sáhi dandacú stná-né iin chuun nùu nêcuàchi tiàa; cóo. Icúmí-nê cundoo dadí-né. ¹³ Vâchi dihna nêcuàchi tiàa Adán ni quidavâha-ya, màdì nêcuàchi ñahà Eva. ¹⁴ Te màdì Adán nduú ana ni dândâhví (ñà-malu), cóo; nêcuàchi ñahà nduú ana ni xiníndísá tnùhu xi-sì, te ducán ni xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nêcuàchi ñahà quiví vichí, nú iin-ní xiníndísá ví-né, te cuú ini-nè sàhà (nêcuàchi vehe-ne), dandu vâtùni càcu-ne na túnuu mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni cóo sahnú ini-nè, te coo ì stná ini-nè, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nêhiví xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùu nêhiví xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa ñihí-né chuun cunuù-né nùu nêhiví xí Dios, dandu vâtùni, vâchi ñà-ndàa nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñâyücânduá, nêcuàchi cuàhàn ñihí chuun cunuù mà, icúmí-nê cunduu-ne iin nêhiví cóo falta xi, iin nêhiví imíndaa nêcuàchi vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nêcuàchi sahnú ini-xi, iin nêcuàchi íá tnùñuhu-xí; màsà cúndúú-né nêcuàchi quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudí ini-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana túha chinaha vâha xi nêhiví. ³ Màsà cúndúú-né nêcuàchi túha xini, ò iin nêcuàchi túha cani stnahá, cóo; nêcuàchi vâha ini-xi ni cúndúú-né, nêcuàchi màni ini-xi. Te màsà cúndúú-né iin ana túha nàá stnahá, ò iin ana toó xi dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú ví nùu nêhiví vehe-xi ni cúndúú-né; xiñuhu cunini víi dèhe-ne, te ni cóo stná tnùñuhu xán nùu-né. ⁵ Vâchi nú mà túha iin tiàa dandacú ví-né nùu nêhiví vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-né nùu nêhiví xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni cóo stná-ní ñà-màsà cúndúú-né ini ana làcà saa-ní ni quihin ichi-yá, cóto cutuxi ini-nè cuàhà gá ndiaá-nè, vâchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cúndúú stná-né iin ana icúmí tnùñuhu nùu dava ga nêhiví ñuu-nè; vâchi nú có-quidá víi-né nùu nêcuàchi ñuu-nè-mà, dandu mà úhi daquéé cuàchi nêcuàchímà diqui-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nêhiví cunduu nêcuàchi ñihí chuun xinúcuáchi nani díacono

⁸ Daaní, stná nêcuàchi xinúcuáchi dasán obra, ni cá-cúndúú stná-né nêcuàchi tnùñuhu, nêcuàchi cumplidu ndisa. Màsà cúndúú-né nêcuàchi xihí cuàhà vinu; ni màsà cúndúú stná-né nêcuàchi cuú ini-xi sàhà dihùn; cóo. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nêcuàchi cúnsihí ini-xi sàhà anima-xi ñà-ní cóo víiá. Te iin-ni ni cunchícùn stná-né ndudu ì ni dátúí Dios nùu-ndà ñà-cuníndisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-nè cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuún chii-né chuun mà, dandu nú cóo ni-iin falta xi-ne, dandu vâtùni ndòo ndisa-ne xi cargu mà. ¹¹ Stná nêcuàchi ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-né nêcuàchi tnùñuhu, màdì nêcuàchi túha cuitnúhu, cóo; nêcuàchi sahnú ini-xi ni cúndúú-né, nêcuàchi mà túha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nêcuàchi tiàa xinúcuáchi, míndaa ñahàdihí-nè ni cúcúmí-né, te ni cúndúú stná-né ana dandacú víi nùu dèhe-xi, xi nùu nsidaa gá nêhiví vehe-ne. ¹³ Vâchi nú ni cúnúcuáchi víi-nda chuun xi mii-yá, dandu ñihí-ndà iin gradu ndiaha (nùu-yá), te ñihí stná-ndà ñà-mà yúhí gá-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndáyá.

Nansa ni cachi Pablo ndiá disáhà-xí ni tiàa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yâchì sàì jaàn ndé íá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ù ñhàhà ñà-cundaà vâha ini-ní nansa cacanuú vâha-ní. Vâchi ndohó, iin-ni nêhiví nihnú vâha ini xi Dios xínduu-nda; te

mii-yá, mindaa ana itiácú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nèhivi xí-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisi xí-yá, ñàyùcàndùá inuú-ndañá, te ndiaá-ndañá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàá nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vàchi nacáníá nansa nì nanduu-ya nèhivi, te nì xini nèhivi ñuhiví-yá. Te sàhà Espíritu Ìì nì cundaa ini-nè, còò falta xi-ya. Daaní, stná àngel xi-ya, nì xini stná-nèyá, dandu nì dàcúitià nèhivi razón sàhà-yá mahi nèhivi ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè nì xinindisá stná xí-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cùitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachítnùhu Espíritu Ìì xí Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nèhivi, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xinindisá-né, cachí-yá, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vàchi cunindisá-né nacua cuniá cunindisá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaaha-xi-né ducán, vaha gá-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachí-te. Mà cúí gá màñhì ìni-te ìndú chuun nduú ìin chuun vaha, vàchi mà cúú gá sàxinítnùni-te sentir, na ian (xíhi) ìin quisi ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachí-te xi nèhivi ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxi-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachí-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá nì quidavàha Dios nduá; nùù mii-yá vaxan, ñàyùcàndùá vātùni cutiacu-ndañá nú naquímáni-ndàyá sàhà-ñá, vàchi xinindisá-ndá (ichi-yá), te ináhà-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ⁴ Vàchi nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, iá viiá. Te màsà cáhíchì ìni-ndà ni-ñàhà nì quidavàha-ya, vātùni iá nsidaá nú ni náquímáni-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vàchi sàhà palabra nì cachí-yá xi sàhà stná ñà-nàquímáni-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vaha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xiñuhu quida ìin ana dacuaaha-xi nèhivi nchícùn ichi-yá

⁶ Palabra nì cachí xi-ní jaàn cachí stná-ní xi nsidaa nèhivi ìin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandisá cunduu-ní ìin ana xinúcuáchi víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuertè anima-ní ñà-xinindisá vaha-ní, te nchícùn-ní dàñhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócò-ní sàhà cuentu có-ndiaá, ò sàhà creencia-ní. Còó, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee ìni-ní cunihnu ìni-ní cuisì ichi mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte nì quida-nda ìin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñù-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ìni-ndà ichi-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vàchi ducán nihí-ndà ìin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xi stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisi nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisi), ñàyùcàndùá sàhandee ìni-ndà quida vii-ndà (chuun ìì xí-yá) mate quidá quíni nèhivi xi-ndà, vàchi mii-yá, nicanicuahàn itiácú-yá, te sàhámà iá tnùndé ìni xi-nda nùù-yá, vàchi tùha-yá dacácu-ya nsidaa clase nèhivi, ñàyùcàndùá nú nduu-nda nèhivi xinindisá-xí-yá, dandu ináhà-ndá vātùni càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaaha-ní nèhivi, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachíchì ìni nèhivi mii-ní ñà-nduú-ní ìin nècuàchì chii. Ñàyùcàndùá, càhàn vii-ní xi-né; te cacanuú vii-ní. Te nì cúcúú stná ìni-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Te siempre cunihnu vaha ìni-ní mii-yá, vàchi ducán cundiaa-ní anima-ní. Daaní, nú

indéhe nècuàchì xiniñdísá gá ñà-iin-ni quida-ní nsidaájàn, dandu vátùni quida stná-nè ducán.

¹³ Mate cuéi dandu sàì ndé iá-ní, iin-ni quida-ní seguir cahvi-ní tutu ì, te iin-ni ni nácuañandee ini-ní nèhivì, te dacuahá stná-nínè (na natácá-nsiá jaàn).

¹⁴ Te nsinuu stná ini-ní ñà-íá iin ñà-ndúá ni nihitáhvi-ní (nùù Dios) daa na ní chitándòò nècuàchì sahnú ndahà-né ñini-ní, te ni càhàn-nè xi-ní razón ndiaha xí-yá. Ñàyúcàndúá, iin-ni quida-ní ñà-ndúá sàni nihitáhvi-ní quida-ní.

¹⁵ Nsidaa ñà-ndúá cachí xi-ní yohó, nsinuu vaha ini-ní; iin-ni cunihnu vaha ini-ní, dandu cundaà ini nèhivì ñà-chicá más sàni cutùha-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá. ¹⁶ Te cuidadu coo-ní xi mii-ní (ñà-quida vii-ní), te cuidadu coo stná-ní ñà-màsà dácuahá ndevàha-ní nèhivì. Dandu nú iin-ni ni quida-ní nsidaa ñà-yòhó, vátùni càcu-ní nùù Dios, te càcu stná nèhivì iníni xí ñà-ndúá chináhà-ní.

5

Modo ndiá icà-ndà càhàn-ndà xi nècuàchì iá falta-xi na sáha-ndané ichì váha

¹ Nú ni quidá iin nècuàchì sahnú iin falta, màsà cànàhà ndevàha-nda xi-né. Còó. Càhàn vii-ndà xi-né na ian càhàn-ndà xi iin yua-nda. Te nú tiàa chi nduú ana iá falta xi, dandu càhàn vii-ndà xi-né na ian iin ñani-ndà nduú-né. ² Te nú nècuàchì ñahà sahnú nduú ana (sáha-nda ichì váha), dandu càhàn vii stná-ndà xi-né na ian dihi-nda nduú-né; te ò nú nècuàchì ñahà chi nduú-né, dandu càhàn trñũhu-nda xi-né iin modo vii na ian ni cùndúu-nè iin cùha-nda.

Nansa xiñuhu chindee-nda tnaha-nda nú yáha ndahvi-nè

³ Nú ndoó nècuàchì ñahà ni xihì ì-xí, dandu dacutiácú-nsiá nècuàchimà, nú ndisa (còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí). ⁴ Doco nú ndoó dèhe-ne, ò déheñani-né, dandu xiñuhu cundaà ini nècuàchimà ñà-ndiá icà-né quidañuhu-né tnaha-nemà, te nachindee-né ana sahnú xí nèmà, vachi cundamà iin obra vaha nùù Dios, iin obra cudfi ini-yà sàhà-xí. ⁵ Doco cunaha-nsiá, nú nècuàchì cuaán ndisa nduú-né, te còò tnaha-ne cundehè-né nùù-xí, dandu cuisì Dios cundéé ini-nè, te iin-ni xicàn tàhvi stná-nè nùù-yá ndui te ñuú. ⁶ Doco nú tucu nihnú ini-nè, te cuisì cudfi ini-nè quida-ne ñà-ndúu gustu xi mii-né, dandu mate itiácú-nè, doco ñà-sàni ndañuhu vida ndiaha xí-né nduá. ⁷ Nsidaa palabra jaàn chinaha vaha-ní nsidaa compañeru-ní sàhà-ñá màsà quidá-né ni-iin falta, te ducán nihì nèhivì nansa daquée cuàchi-ne diquì-ndà, ⁸ vachi cunaha-ní, chuun sahnú nduá chindee-nda tnaha-nda, te chicá más sahnú chuun nduú ñà-chindee-nda nèhivì meru vehe-nda, vachi nú coó, dandu ñà-sàni nacuaà-ndà ichì Dios nduá, te chicá quini queá nùù modo xi nècuàchì có-xiniñdísá.

Ñà-ndúá ni cachi Pablo quida nèhivì xí Jesús na cuàhàn-nè tavà-né lista xi nècuàchì ñahà sahnú nihì xi ayuda

⁹ Cuisì nècuàchì cuaán sàni xinu ùni dico (60) cuià ni cùndúu ana nàcava nùù lista, cuisì ana nisa la xi imindaa nsi-ì-xí. ¹⁰ Te ni cùndúu stná-nè iin nècuàchì ináhà-nsiá ni quida cuàhà obra. Xiñuhu cundaà ini-nsia a ní dácuahnú vii-né luchì cuati, te ¿a túha stná-nè quidañuhu vii-né nèhivì sàà vehe-ne? ¿A túha stná-nè cunucuachi-né nùù dava ga nèhivì xí Dios, mate chuun cuati luha nduá? Te ¿a túha stná-nè chindee-né nècuàchì yáha trñũdoho, te ò ndéni nèhivì ní cui yáha ndahvi? Nú ducán quidá-né, dandu vátùni nàcava stná-nè nùù lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còó, vachi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhi sàà-ne nacani tucu ini-nè, te nandóó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne

cunduamà, vâchi ñà-ndúá nì cachi-nè, sàni nacoo-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cuni dùsàn-né, te cacanuú xixín-né vehe vehe. Te màdì cuisì ñà-jaàn, vâchi cutùha stná-nè cuitnùhu-ne, daquihiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-nè ñà-có-ndiá icà-né cachi-nè. ¹⁴ Ñâyùcàndúá, yùhù cachí, chicá vâha ni nándàhà ñahàcuáán nú cuachi-né, te ni cúnsihi ini-nè dèhe-ne, xi chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (diqui-ndà sàhà nècuàchì-mà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichi sandoó dava nècuàchì-mà sàni tùcù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñâyùcàndúá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísá, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísá, te ndoó tnaha-ne ni xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchì-mà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchì-mà nùu tãcã mii-nsiá. Vâchi nú chindee-nsiá tnaha-nsiá ducán, dandu vâtùni sàà-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu nùu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi nùu nèhivì xí Dios, ndiá icà-nda quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì càhàn xi-nda sàhù, te dàcuahá-nèndó palabra ì xi-yá, dandu chicá más xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vâchi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cufñúhú ñunú yuhù buey na sánihni-sì siccàyòcò trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda níhì-nda raya xi-nda”, cachá’.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchì nèhivì diquì iin nècuàchì sahnú inúu xì-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchì iin nèhivì diquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchì, dandu màsà cándísá-ní, vâchi xiñuhu siquiera ùi ò úni-nè, (dandu vâtùni cunini vâha-ní ñà-ndúá cachí-nè). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchì ma, te có-ndùlócò-nè, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (ni nácánì ini-nè, te) yuhí-nè. ²¹ Yùhù cachí xi-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xi nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdì chicá víi quida-ní xi ana iá vâha xi-ní. Ducán chináhi mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xi Jesucristu, xi nsidaa stná ángel ì xi-yá.

Más gà conseju nì sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdì nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vâha ini-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vâchi nacuida stná-ní cuàchì quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhí) tutoo ndecuéhè-ní cuhí tixi-ní, ñâyùcàndúá coho stná-ní chii vinu si-uva, màdì cuisì tècuú uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tãñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco náhà xicá iá cuàchì-ne. Te dava ga-nè, cuisì ndè después natùu cuàchì-ne. ²⁵ Te divì ducánì stná xi nècuàchì quidá víi; vâchi nú sàni quida-nda obra, claru tũia nùu nèhivì; te mate dèhè ni quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhà’ nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú, ni cóo tnũñuhu xi-né nùu lamú xi-ne, vâchi nú ducán, mà níhìndèè nèhivì càhàn-nè diquì mii-yá ana cahvi-nda, ni diquì stná ñà-ndúá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú

lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemà sàhà-ñá dawa-ni nduú-né nù Yua-nda Dios. Còò; chicá más ni cóó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vâchi iin-ni xi-xinindisá-né, te cuú stnahá stná ini-né sàhà-né, ñâyùcàndüá chicá ndiá icà peón mà cunucuachi víi-né nù nècuàchimà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-ní cachitnùhu-ní xi nèhiví yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cundóo-ndá xí ñâ-ndüá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vâchi sà-íá mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoo nèhiví chináhá stnahá xi tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra víi xí Stoho-ndá Jesucristu, dandu (màdí ichi mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchimà ndiaá cuàhà-né. Te nú có-càndisá-né palabra nacua nduú ichi ì mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còò, cui-si-ní ñâ-cùdî ini-né cuàhà-né sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhi quesaha-né cumbidiá stnahá ini-né sàhà-né, te náâ stnahá stná-né; dandu vihi gá pesadu cáhàn-né diqui ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe díin stnahá stná-né. ⁵ Dandu quesáhá-né daquée cuachi stnahá stná-né, vâchi sàni dàcà sàxinìtnùnì-né, te có-nìhnú gá ini-né ñâ-ndüú ñâ-ndácuisi. Cutu ñâ-nihì-ndá dihùn nduá disáhà-xí cunchicùn-ndá ichi Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú ini-xi ducán, nacoo dahuun-nínè. ⁶ Pues ñâ-ndáà nduá, cuàhà gá ñâ-cuicà nduá nù-ndá nú nchícùn víi-ndá ichi-yá, te ndoo-nda contentu xi ñâ-ndüá sà-icúmí-ndá. ⁷ Vâchi còò ni-iñàha nihì-nda ni quesáá ñuhiví yohó, te còò ni-iñàha cunihì stná-ndá cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñâyùcàndüá, nú iá ñâ-cutiacu-ndá xi ñâ-cundixi-nda, xi ñâ-jaàn-ní ni cundóo-ndá contentu. ⁹ Dava nèhiví, yáha ga cuní-né nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligrú ndacá mà, vâchi nú nihnú ini-né ducán, mà úhi sàhà-né dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhi dandahví ñâ-malu-né, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquíni-né xi mii-né, vâchi sàhà ñâ-jaàn icúmí cuchicuehe anima-né, te mà nátù ga-né nù Dios. ¹⁰ Vâchi nú cuú ini-ndá sàhà dihùn, mà úhi quida-nda nsidanuu clase cuachi, vâchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divi ducán sàni quida dava nèhiví, ni cuu cuahá ini-né sàhà dihùn, te sàhàjàn nì tucùnè inga ichi ndé có-xinindisá víi gá-né, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-né.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhiví xí Dios nduu-ní. Ñâyùcàndüá ni-iin xichi màsà nácánì ini-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhandee ini-ní quida-ní ñâ-ndüú ichi váha, te nanducu-ní nansa cahví víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúnìhnú ini-níyá, te iin-ni cuu stná ini-ní (sàhà-yá xi sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee ini-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni ini-ní. ¹² Cuàhandee gá ini-ní ñâ-màsà dáca xi dìni-ní, te nacoo-ní fe váha xi-ní; iin-ni cunsihi ini-ní ñâ-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà-ñá nihì-níamà, ñâyùcàndüá nì cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra váha ñâ-cuàhàn-ní cunchicùn víi-ní ichi-yá; te cuàhà stná nèhiví nì inini na ní cachì-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñâyùcàndüá, vichi chináhí mii-ní ñâ-chivàha-ní palabra ndiaha ni cachi Dios. Ducán cachí xì-ní, te ininí stná mii-yá, divi mii-yá ana dipoder-xi itíacú nsidanicuú iñàha iá ñuhiví; te ininí stná Jesucristu, divi mii-yá, ana nì cachi vate stná ñâ-ndüú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá nù Poncio Pilato. Ñâyùcàndüá, iin-ni chivàha-ní ñâ-ndüá nì ndacu nuù-ní nuù-yá. Màsà cúmànchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndé cachi sàà quivì naxicocufin Stoho-ndá Jesucristu. ¹⁵ Vâchi meru quivì

xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nùù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchi ndi-aha gá-yâ. Mindalini mii-yá dandacú-yâ ñuhiví, cuiisí mii-yá cusáhnû-yá nùù nsidaa rey, xì nùù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhiví yohó. ¹⁶ Cuiisí mii-yá nduú ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúù nihni ndiaha ndé iá-yâ, te mà cùì nihì nêhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xìnínùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyâ. Te vichì nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cúsáhnû fuerte-yâ (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Cànhàn-ní xì nêhivì icúmí xí ñâ-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñâ-màsà cóó cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì dihùn xí-némà, vâchi còò seguru xan. Còò. Dios nì cahvi xi-nda, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itiacú-yâ, te cuiisí mii-yá vâha ndisa inì-xi, te sáha-yàndó nsidanicuú ñâ-nduá xiñuhu nùù-ndà sàhà ñâ-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuicà mà ñâ-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cundóó-né dasàn-né ñâ-nduá icúmí-né, te cundehè ndahví-nè ñanìtnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñâ-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáyà cuàhà ñâ-jaàn, dandu cunduumà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nihì stná-né cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachì` xì-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ì) nì ndacu nuù-ní cundiaa-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nêhivì cáhàn ndevàha palabra loco mate cachì-nè chicá ndiaá ñâ-nduá ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachì-nè, doco cachì va-ne, vâchi có-nduá ducán. Dava nêhivì, ducán nì tuxi inì-nè, doco divi sàhámà nì tucù-nè nì quee-ne nùù ichì xiníndísâ ví-nda mii-yá.

Nì cùcúmí cuàhà-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Òì Nì Tiaa San Pablo nùù Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ndiaha nùù Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùní iní Dios sàhí nacua nì chitnùní stná ini-yà ñà-nihì-ndà vida ndiaha nùù Jesucristu, vàchi ducán sàni cachi-yà xi-ndà. ² Te vichi cásàhùì xì mii-ní Timoteo, vàchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xícàn tàhví nùù Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuáha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cùndéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu nì coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xi Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchì mà

³ Nacua nìsa quida xì nìsa xinucuachi ví-né nùù Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò nì-iin falta dandoho-xi sàxinítnùnf. Pues divi nùù mii-yà xícàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuú naquímání' mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú iní mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha iní animè. ⁵ Yùhù nsinúú stná iní nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha iní-ní mii-yà, màdìi danani úún-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná ini-níyà ináhi.

⁶ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nsinuu ini-ní nansa nì nihítàhvi-ní na ní chitàndóí ndahí òì-ní daa, te vichi cuní' nandudíi iní-ní quida-ní nacua nduú tàhvi-ní. ⁷ Vàchi ¿índü ñàhà quidá Espíritu xi Dios ini anima-ndà? ¿A chicá yùhí-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacání sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcàndüá, màsà cùcáhàn nùù-ní càhàn-ní xì nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, nì màsà cùcáhàn nùù stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé' vehecàa sàhà-yá. Còò. Dispuestu nì coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xí-yà, vàchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dàcàcu-ya anima-ndà, te nì cana-yándò ñà-cunchicùn-ndà ichì ñi-yà. Doco màdì sàhà obra vaha nì quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñà ducán nì chitnùní ini mii-yà, te sàhà-ñà màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na táyòò ñuhívì, dandu nì chitnùní ini-yà ñà-cuàha-yándò gracia xi-ya nù sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vàchi nì quixi Jesucristu ñuhívì yohó ñà-dacàcu-yándò, te sàhà-ñà nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xítia razón ndiaha xí-yà, te ducán datnúù-yà anima nèhivì ñuhívì nansa nihì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nihí chuun cachitnùhi xì nèhivì, vàchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cùcáhàn nù', vàchi ináhi ana xinindisè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi míi, te ináhi iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùù-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuáhì mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha iní-ní, te màsà dàmá-nìà, vàchi vátuni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihnu vaha stná iní-ní mii-yà, te cuu stná iní-ní sàhà nsidaa nèhivì, vàchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda nùù nchícùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu ñi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoì nùù-ní, vàchi iá-yà iní anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhà-ní tucu sàncánì ini nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cùù gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchì mà nduú Figelo, te inga-nè mà nduú Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, còò; có-cùcáhàn nùù-né ñà-ìé' vehecàa yohó.

Ni cúndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòo vâha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na ní quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xìcanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñâyùcàndüá, ni cúndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacuàha-nda cuenta nùù-yá). Vèchi mii-ní, ináhá vâha-ní ñà-cuàhà guá ñà-vâha nì quida stná-nè (xì-ndà) na ní sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mii nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vâha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà ini anima mii-yá. Pues vichì divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá iñàha sàni dàcuàhì mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichì xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguro, te chinaha stná-nínè ñà-ndüú palabra nì dàcuàhì mii-ní, dandu vâtùni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yâha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vâha, vèchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóó níhní-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cuni-te cunchicùn vii-té ana dandacú nùù-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnâhâ juego, dandu fuerza icúmí-ndá cunchicùn-ndà ley xi juego mà, vèchi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchüün víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì xì ñà-ndüá caná viu mà. ⁷ Pues nacani vâha inì-ní sàhà ñà-ndüá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vâha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu ini-ní sàhà Jesucristu ñà-nì natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánúú) cachítñhì xì-né razón ndiaha xí-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñâyùcàndüá ndohì vichì, sà-ináhá-ní; dècùèndè ndiadí stnáì vehecàa vichì, vèchi quidá nèhivì cuenta ñà-ndüì iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, cóo, có-ndiàdîá, (xítia ìiá). ¹⁰ Ñâyùcàndüá, quidándéé inì sàhà nsidaa ñà-ndüá yâhi, vèchi nú ducán, dandu níhitáhvi nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùù-yá (nahì ndohó).

¹¹ Ñà-ndàà nduú palabra yohó: nú icúmí-ndá cui-ndà sàhà-ñá nchícùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùù-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yá cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnú-nda. Doco nú nì nacuaá-ndayá, dandu icúmí stná-yà nacuaà-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndá, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaà-yá (ñà-ndüá sàni cachi-yà), vèchi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhá xì palabra xi Dios

¹⁴ Càhàn-ní xì nècuàchì (chináhá xì nèhivì xì Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachi-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndácùcahan-nda, te sàhâyùcàndüá màsà cúndóo-ndá nâá stnahá uun-nda sàhà chuun cutiluha, vèchi nú ducán, mà níhíndèè-ndà ni-yuhu ñà-vâha, cuisì danacání gá inì-ndà nèhivì iníni má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vâha-ní nùù Dios, màdí cucahan nùù-ní (nùù-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndàcuisì divi nacua iá ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuéhè, ni loho màsà quíhín casu-ní ñà-jaàn. Vèchi

¿Índù ìñàha ìhì-ndà nùu palabra mà? Cuisi ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichì có-nduú ichì mii-yá. ¹⁷ Vàchi nahi cuèhè xítia nihni iquicúñú-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñhù (có-ndiáá mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñhù chináhá Himeneo xì Fileto. ¹⁸ Vàchi sàni tùcù nècuàchì mà iin ichì tñhù, te cachí-nè (màdiá quivì nùu-xí natiacu-ndà); còò, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacá-né dìni dava nèhivì, te có-xiníndísà gá nècuàchì mà. ¹⁹ Doco tucu iá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor Índù nèhivì nduú nèhivì xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivì Cristu, ni nácóò dahuun-ne ichì malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchì cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhú ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dava traste mà, oro ò plata ni cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dava traste mà, yutnù ò ñhù ò cuyucàn, ñàyùcànduá xichúùn-ndáñá ndéni chuun ni cui. ²¹ (Pues ducán iá stná xi mii-nda.) Ñàyùcànduá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvítaha-ní xi-né, vèchi mà ùhì quesaha-nsiá náá stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vàha nàá-ndà xi nèhivì, vèchi ana xinúcuáchì nùu Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còò, vivíí xíñuhu càhàn-ndà xi-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóò calma-ndà xi-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivíí-ni dansítñùù ini-ndané, vèchi vihini cundehe ndahví Dios-nè, te naxicocuíñ ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndácuisi, ²⁶ dandu ìhì-né nacuniñhu vii ini-nè, te càcu-ne nùu ndahà ñà-malu, vèchi quisi mà, ni dacá-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùu-né nacua cudí ini-si.

²² Ñàyùcànduá, mii-ní, nandòó dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dava ga, te cuisì ichì ndáà Dios cunchicùn-ní, divi ichì ndé nihnú vàha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vèchi ichì mà ìhì-ndà cundoò màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohò nècuàchì iá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivì ndatnúhú cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiáá ndisa, dandu màsà quíhvítaha-ní xi-né, vèchi mà ùhì quesaha-nsiá náá stnahá-nsiá sàhà chuun nahi ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vàha nàá-ndà xi nèhivì, vèchi ana xinúcuáchì nùu Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còò, vivíí xíñuhu càhàn-ndà xi-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóò calma-ndà xi-né. ²⁵ Mate càhàn-nè dìquì ley xi-nda, doco vivíí-ni dansítñùù ini-ndané, vèchi vihini cundehe ndahví Dios-nè, te naxicocuíñ ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndácuisi, ²⁶ dandu ìhì-né nacuniñhu vii ini-nè, te càcu-ne nùu ndahà ñà-malu, vèchi quisi mà, ni dacá-sí dìni-né sàhà-ñá dandacú-si nùu-né nacua cudí ini-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivì xínu tiempu yohó, vèchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivì tiempu yucán chicá icúmí-nè cuu ini-nè sàhà mii-né, xi sàhà dihùn stná; chicá ndiáá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà ùhì càhàn-nè dìquì Dios. Ni mà ndúlócó gà-nè sàhà ñà-nduá cachí yuadíhí-nè; mà náquímáni stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíchi stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ì. ³ Te mà cúhí stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhán gà-nè nàcùndoo vàha-ne; nècuàchì xicánúú uun xi ñà-tñhù cunduu-ne, ni mà cá-chítñùnì gá ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíchi stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun vàha. ⁴ Mà ùhì cahin stnahá-né, te mà cóó ì gá stná ndahá-nè; mii-nè nduú-né mii-né cucahan-né. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudí ini-nè quida-ne, te màdi sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísá-né ndudu ì xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tñaha-ní xi nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vèchi nacua icúmí quida nèhivì tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe,

te na có-sâha nèhivì cuenta, dandu dacúnindísâ-te nècuàchì ñàhà palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nècuàchì mà sàhà-ñâ dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhi quida ndevàha-ne cuàhà iñàha. ⁷ Ñâyùcàndüá, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sàà-nè cundaà ini-nè ñà-ndüú palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhà chicuèhé xì-né) ducán, xíquida-tè nacua ni caquida tètàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cuni-te cadì-te nùè Moisés; te divi ducán quidá stná (tètñùhù) chináhà vichi, cuní stná-te cadì-te nùè (nèhivì chináhà vii) xì palabra ndàcuisì, vâchi yáha ga ndahví sàxínitnùnì-te, ñâyùcàndüá có-cuní Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùè-xí sàà-te, vâchi claru icúmí nsidaa nèhivì cundaà ini-nè sàhà tèmà ñà-loco-te, divi nacua ni xini stná nèhivì sàhana sàhà tètàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndüá chináhà nèhivì; ináhà-ní xicánúú sahnúí, te nihnú vâha inì mii-yá. Ináhà stná-ní ñà-ndüá nihnú inì quide vida xi. Te in áhà stná-ní ndee cahnú inì, te cuú ndisa inì sàhà ñanìtnahi; quidá ndéé inì sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida ni yàhi ni quida nèhivì, te ni ndoho cuahí, vâchi ni xini-ní nansa ni cuu xí na ní ñe ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Lистра. Ináhà-ní nansa ni quida quini nèhivì xì' yucán. Doco (ansivéhe) Stoho-ndà Señor, ni xidahan-yá yùhù nùè nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán ni ndohi), vâchi nsidaa ana cuní cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cuni-nè cuàhà vida quida nèhivì.

¹³ Doco nècuàchì malu, xì nècuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxínitnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ní cunihnu vâha inì-ní ñà-ndüá sàni dàcuàhà-ní, te ni xinindisa-ní, vâchi ináhà-ní ana nduú nècuàchì ni chinaha xì-ní, ñà-ndüú-nè nècuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhà stná-ní ñà-dècuèndè tii-ní sàni cundaà inì-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa inì-ndà nansa cachí tutu mà, te xinindísà stná-ndà Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndüá cachí nùè tutu ì, ñà-ní dàtnùè Dios sàxínitnùnì nèhivì nduá. Ñâyùcàndüá, sàhà tutu mà vâtùni chinaha-ndà nèhivì ichì-yá. Vâtùni càhàn stná-ndà xì-né nú sàni tùcùn-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì vâha, te dacuahá gá-ndané nansa cunduu-ne nèhivì ndàcuisì inì-xi. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vâtùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùè ndohó nèhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùè anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñàha nùè-ndà, te ducán mà úhi quida-nda ndéni chuun vâha ni cui.

4

¹ Vichi indéhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxi-cocuñin cusahnú-yá, te nsidandaà-yá sàhà nsidaa nèhivì, nècuàchì itiácú xì nècuàchì ni xihì; pues mii-yá nduú ana indéhe, (te iníni-yá) ñà-chináhà mii-ni palabra cuàhin cachì xì-ní yohó, (Timoteo): ² dacuítia-ní palabra ì xi-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nèhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora ni cui. Nú íá falta xi-ne, càhàn vii-ní xì-né; dansítñùú inì-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuañandee inì-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee inì-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vâchi vâxi iin quivì mà cándísá gá nèhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xì-né cuisì ñà-ndüá cudí inì mii-né cunini-ne, vâchi ducán nchihò inì-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxinì-nè. Mà cúniní gá-nè palabra ndàcuisì xi-yá, puru ñà-ndüú cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú inì-ní. Quidandee inì-ní sàhà nsidaa tnùndoho icúmí-ní cuni-ní; (inicutu) cachitnùhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu

viì-ní nsidaa chuun ìì xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vàchi yùhù, sà-lé' ñà-nùhì (nùù Dios). Nahi promesa sàha-nda mii-yá nduí, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-nduá sàì quide; sàni xinu nùù-xí ñà-nduá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàhàyùcànduá, icúmí-yá dacútáhvì-yá yùhù iin ñà-vàha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihitáhvì na sàà quivì mà. Còó, vachi cundiátú stná nsidanicuú ana cudíì inì-xi cuninùù xí-yá na quivì naxicocuíñ-yá.

Ñà-nduá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùù Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchìmà

⁹ Sacúndáhvî nùù-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoò nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudíì inì-nè ñà-nduá íá ñuhivì yohó, te ñàyùcànduá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndè ladu Dalmacia cuàhàn nècuàchìmà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas íá xí' vichì. Ñàyùcànduá, cachí' xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhí), vātùnì chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ìì xí mii-yá.

¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, íá iin dòi nì ndòò vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naquihin-ní, te cunihi-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stná libru xi; doco tutu mà nduá chicá xiñuhu (nùì).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne diquí, xì diquí stná ñà-nduá nì cachi-nsì. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-nduá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà míí nùù juez, còò ni-iin tiàa nì chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cútñí-yá cuenta sàhà ñà-nduá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoò nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iin stná-yá cutnàhà-yá xí' na ní sàhìn yucán, te nì nacuahandee inì-yá yùhù, vātùnì nì dàxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihì nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñuhú dahuun-tè yùhù nì cùí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-nduá quida nèhivì malu, vachi iin-ni icúmí-yá cundiaa-yá yùhù ndè cachi sàì ñuhivì ìì xí-yá íá ansivì. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnùhu stnáì xì-ní) ñà-nì ndòò Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòò-ne, vachi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì quixí yáchì-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Ni cútñáhà anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya nì cúcúmí-ní. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduú Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñâyùcàndùá xicánú cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùnì sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì ìndù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vù-ndàyá, ² xì sàhà stná tnundé ini ndiatu-nda ñà-nìhì-nda vida ndiaha nicanicuahan, vachi ndè na táyoo ñuhìvì, sàni quida-ya comprometer nihítáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nuncia dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtú-ya palabra mà, vachi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñâyùcàndùá, xicánú cachítnùhi palabra mà nacua nì dandàcù-yá nùu quide, vachi mii-yá, cuní-yà dacàcu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vachi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñâyùcàndùá, xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dàcàcu xi-nda, te xiquèn ñà-nì cuàha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te nì cùndèhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu nì coo-ní quida-ya.

Ñà-ndiúu chuun nì ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-ní ndóo-ní daxínu-ní chuun cumáni vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xì Dios iin iin ñuu. Ñâyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa cò falta-xi nì cécúndúu ana nacàxin ma. Vachi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te nì cùndúu stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vachi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà queé nècuàchimà nombradu. ⁷ Vachi iin tiàa inùu xì nèhivì cahvi xi Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì cò falta-xi, vachi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñâyùcàndùá, màsà cùndúu-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còó. Ni màsà cùndúu stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Ni màsà cùndúu stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dikhùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudí inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudí inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vaha nì cùndúu-nè. Doco màsà cùndúu-nè nècuàchì quidá nansa nì nì cui xi mii-xí; còó. Nècuàchì sahnú inì-xi nì cùndúu-nè, nècuàchì ìi ndisa inì-xi, vachi nsidaa nècuàchì inùu mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vù-nè palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuàhà nèhivì-nè, dandu vátùnì nacuañandee stnahá ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihí víi-nè nùu nècuàchì xitnùhu, vachi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dàcuàhà-nè.

¹⁰ Vachi cunaha-ní, ndóo cuàhà nèhivì chináhá ndevaha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñâyùcàndùá, xiñuhu cadì xì nùu-nè. Vachi dava xaan sàni dacà-nè ònì nsidanicuú nèhivì ndóo iin vehe. Te dècuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñâyùcàndùá, dikhùn chicuèhè nduú stná ñà-nduá nihì-nè mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xì nèhivì ñuu Creta sànahà

¹²⁻¹³ Ñà-ndaà nduá nì cachì iin tiàa ñuu jaàn na ní cáhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí truhu-nda; nahi quisi dàná nduú stná-nda, vachi ndadi sástnùhù-nda,

te dusan gá stná-ndà”, nì cachì-te. Ñàyùcàndúá, icúmí-ní chinaha ví-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-ndúá xiñuhu cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhín casu gá-nè ñà-ndúú cuentu uun nacaní tè-raza Judea xi-né; nì mäsà cúníní gá stná-nè ñà-ndúá dandacú ni-iin nèhivì sàni tùcù ichì ndàcuisi.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhivì nùù-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xiníndisá-né, còò ni-íñàha nduú ñà-vii nùù-né, vachi dècuèndè stná sàxinítnùnì-nè có-íá vii gá. Nì có-cùcáhán gá nùù-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. ¹⁶ Vachi ndahví gá modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcàndúá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachí-nè ináhá-nè Dios, doco còò, vachi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáa ini-ndà sàni nacuaà-néyá.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii ni cúndúú ñà-ndúá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còò tnùñuhu xí nèhivì nùù-né. Fuerte nì cúníndisá stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá icá-né. Te iin-nì ni cóo calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Nì cacánúú ví-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tníí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchímà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ii-né xí sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cútùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Nì cúnisihì stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúníhñú mání stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ii-né sàhà-ñá màsà sàà-nè dandáñuhú-nè tnùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachì-ní xi-né ñà-nì cúndóò sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchícùn-ní sàhà-ñá màsà tucú nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàa-ní xi-né, càhàn tnùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá vii ni càhàn-ní xi-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachì-nè iá falta xi-ní, vachi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núù nècuàchì xini ùhì xi-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquée cuàchi-ne ñiquì-ndà.

⁹ Cachì-ní xi peón ndoó saín núù lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-ndúá cachì nècuàchímà. Icúmí-né quida-ne cumprir ñà-ndúá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xí nècuàchímà. ¹⁰ Nì màsà quidá cuíhñá stná-nè ñà-ndúú biene xí nècuàchímà; còò; nècuàchì ndàcuisi inì-xi ni cúndúú-né sàhà-ñá ducán nì cundáa ini nèhivì ñà-ndiaha guá iá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda.

¹¹ Vachi vichì sàni sàa tiempu nì xinimàni Dios nèhivì ñuhivì; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yùcàn cundáa ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gá-ndà ñà-ndúá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Còò, vachi sàhà gracia xi-ya sàni cundáa ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisi ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàa quivì ndiaha nduú tnùndé ini xi-nda, divi quivì nanchii ndiaha (ansivi), te cuninùù-ndà naxicócuñì Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vachi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te nì sàha-ya vida xi-ya nì dānāá-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda núù ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàà-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹⁵ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xì nêhivì yucán. Cànhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú iá falta xi-ne, dandu cànhàn stná-ní xì-né, vâchi icúmí-ní derechu. Mâdí cahíchì ini ni-iin nêhivì mii-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhivì yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nêhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nù nêhivì xì gobiernu xì nù nsidaa stná tè-nihí chuun. Ni cúníni-ndá ñà-nduá cachì-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vâha. ² Te màsà cànhàn quini-nda dìquì ni-iin nêhivì. Ni cúndóo màni nsidaa-nda. Màsà nââ stnaha-nda. Còó. Ni cànhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nêhivì.

³ Vâchi ndohó stná, nahi quisi nì sandoo-nda ñuhivì antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tnùhù nduá nì sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu nì tñii xi-nda, te cuàhà diversión chicuéhè nisa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vâchi nisa cumbidia stnahá ini-ndà, te nisa cahíchì stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nisa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco nì sàà iin quivì nì xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcànduá nì cundaà ini-ndà, vâha ga ini-yà, te màni gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dácácu-ya anima-ndà, doco màdí sàhà ñà-ní ía obra vâha nì quidá ndohó. Còó. Cuisi sàhà ñà-ní indehè ndahví-yàndó, ñàyùcànduá nì càcu-nda, vâchi nì nsidandoo-ya cuàchi íá nùú anima-ndà ñà-ní nacacu saa-nda (ñuhivì ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espiritu ìì xí-yá. ⁶ Vâchi ñà-ní dácácu Jesucristu ndohó, ñàyùcànduá cuàhà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espiritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcànduá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee vâha-nda nùú-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nihítàhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vâvùni cahví-ní xán. Doco xiñuhu stná cànhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nêhivì cahví stná xi-yá, áma cúnsihi ini-nê quida-ne nsidanicuú chuun vii. Vâchi palabra ndiaha nduá, te nú ni quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nihì-ndà.

⁹ Doco nú xini-ndà nââ stnahá nêhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiàá ndisa, dandu màsà quíhvì-ní sàhámà. Ní màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sànaaha, màsà nââ-ní xì nêhivì sàhámà, vâchi còó ni-íñàha tavà-ndà quida-nda ducàn.

¹⁰ Nú íá iin nêcuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu cànhàn-ní xì-né iin ò úi xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoó dahuun-nsianè. ¹¹ Vâchi ináhá-ndá sàni tùcù-nè inga ichì. Íá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùú-xí

¹² Yùhù nihnú inì technuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé íá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vâchi divi ñuu mà nihnú inì coi inii tiempo vixin. ¹³ Te na sàá stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé íá-ní, dandu cunsìhi inì-ní chindee-ní nêcuàchimà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùú-xí, te màsà cúmání ni-íñàha nùú-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nêhivì xi-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vâha sàhà-ñá màsà cúndóo uun-ne ñuhivì, vâchi nú ducàn ni quida-nda, dandu vâvùni chindee stná-ndà quivì íá necesidad nùú iin ñanitnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nêcuàchì ndoó yohó, cásàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nêcuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísá stná-nsì mii-yá. Ní cúcúmí cuàhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecàa sàhà-ñá nchícùn Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó íá stná-nè xí. Te cásàhú-nsi xí mii-ní Filemón, vàchi iin-ni quidá stná-ní chuun xí Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsí.
² Te cásàhú stná-nsi xí doña Apia, vàchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsi xí Arquipo, vàchi iin-ni nchícùn stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natáca cahvi xí Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsi xí-né.
³ (Pues vichi xicàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contenu ni cúndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquimání mii-yá sàhà mii-ní na cada xicàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vàchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivi xí Dios, te xiníndisá vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyucànduá, xicàn tàhvi nùu Dios ñà-ni sàa-ní mànihì inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vàchi nú ducán cundaà vaha inì-ndà, dandu vátùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xini-disa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivi xí Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vàchi tùha-ní nacuahandee inì-ní nèhivi xí-yá. ⁸ Ñàyucànduá, sàhà-ñá nchícùn stná-ní Cristu, mà uhì dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco còo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vàchi ináhi cuàhà gá cuú stnahá inì-ndà sàhà-ndà. Te cuní nsinuu stná inì-ní ñà-ndúu iin nècuàchì chicá sàni sahnù cuahà, te ndiadí stná ñà-íé` ladu xí Jesucristu. ¹⁰ Ñàyucànduá sacúndáhvî nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vàchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xiníndisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cónì quidá ví-né na ní sa-ìa-ne nùu-ní, doco vichi vátùni quida vii-né chuun vaha nùu-ní, xí stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhàn techuín-nè nasaa-nè ndé íá-ní. Ñàyucànduá, quidamani-ní nacuaca-nínè, vàchi màni cuàhà-né nùu. ¹³ Cachi-ní, vàchi msa nihnu inì ndòo-ne xí` yohó ñà-coo-ne cuenta xí mii-ní, te cunucuachi-né nùu na íé` vehecàa yohó sàhà-ñá chicá cuitià razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco còo, chicá vaha màsà ndóo-ne yohó nú tãñáha ga cachi mii-ní, vàchi có-cuní` cundua fuerza quida-ní favor mà. Còo, ñà-nduá cudí inì mii-ní nì cúnduá, cuní`. ¹⁵ Mate iin ùl quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vátùni nàcòo tu-ne xì-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cúndúu gá-né peón nì xiin-ní, còo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiáa iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nùu, doco chicá más icúmí-né coo manì-né nùu mii-ní, vàchi cuàhàn-nè coo-ne xì-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xì-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyucànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xínduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xí nècuàchì jaàn na ian quidá-ní xí yùhù. ¹⁸ Te nùu íá iin cuàchi nì quida-ne nùu-ní, ò nú íá ñà-nduá iníhíca-nè, dandu nùu yùhù quida-ñiá cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmí danáí-ñà. Cunaha-ní, ndahà yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ínahá-ní, cuàhà gá iníhíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñhù dansínúu inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xì-ní. ²⁰ Ñáni, sacúndáhvî nùu-ní, quidamani-ní xí ñà-jaàn, vàchi iin-ni

nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni cói contentu, vàchi (ináhá-nì) iin-ni xiníndísá-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-nduá cachí; ndè más gà icúmí-ní quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùù-ní.

²² Daaní, cuní stnàì ni cóó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-ní, vàchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vàchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvì-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcànduá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafras, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gà stná dava ga compañerúì xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xì sàhà chuun (xì Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhítàhvì cuáhà-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-lá.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemani Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-ndiú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchimà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na nì cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xìnu tiempu, Dèhemani-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xi-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì iá, te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhitàhvì dandacú sàhà nsidaamá.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemani-yá, na ian nduá-yá nduú Yà-mà, vachi iin-nì nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñá fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyùcànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-íá ñuhivì. Te na nì nsihì nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivì, te nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyùcànduá, chicá más ndiaá-yà nù nsidaa ángel, vachi nì chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemani-yá, te ñà-yohó nduú ñà-chicá ndiaá nù nsidaa ñà-nduá cachí-ndà xì iin ángel. ⁵ Vachi còò ni-iin ángel nì nìhitàhvì cachi Dios xi-né dohó:

Dèhemani' nduu-ní: vichi sà-itiácù-ní nì quide.
(Còò, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús):

Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nù.

(Nì cónì cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùnì stná ini-yà quesaa Dèhemani-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):

Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndá cahvi-ndá Dèhemani' yohó.

⁷ Doco na nì càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:

Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuu yàchì-nè) nahi tàchi; vachi nahi mozo xinúcuáchì nù-yà nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xíxin.

⁸ Doco na nì càhàn-yà sàhà Dèhemani-yá, dohó nì cachi-yà:

Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-nì cusahnu-ní; te micúsi modo vii icúmí-nì dandacu-ní nù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa ini-ní sàhà nsidaa ñà-íá vii, doco có-cùú dahuun ini-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyùcànduá, nù mii-yá ana cahvi-ní sàni nìhitàhvì-ní ñà-cudii cuàhà ini-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudii ini-ní nù nsidaa gá ana cutnáhà xí-nì.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na càhàn-nè xi-yá):

Stoho-nsì Señor, sàhana nì quidavàha-ní ñuhivì. Ndahà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sitnúú itándiaa ansivì. ¹¹ Te mate nsidaáján icúmíá nsiha, doco mii-ní, còò; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-íá ñuhivì, icúmíá ndutuhá', na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacáhnù vii nèhivì iin dùhnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivì, vachi icúmíá nadàma, na

ian nadama-nda ñà-ndìxì-nda. Doco mii-ní, còo. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quivì ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni cachi-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisi mii Dèhemani-yà nì cachi xì-yà dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-nì nùù-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vàchi ángel, ináhà-ndá ñà-cuisì espíritu vii xinúcuáchí nùù Dios nduú-né; ndacú-ní nùù-né ñà-cacanu-ne cunucuachi-né nùù-yà, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xi.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-ndá

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-nda razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còto cueé-ni cueé-ni tucù-nda inga ichi. ² Vàchi ley sàhana, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-inínì. ³ Ñàyùcàndùá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-nda nú màsà quihín casu-nda sàhà palabra ndiaha cachí nansa càcu-nda? Vàchi divi Stoho-nda Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì inini nì càhàn mii-yà. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-nda divi ñà-ndáà nduámà, vachi nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yà; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha Ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-nda según nansa cuní Yua-nda Dios.

Nansa ni nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán ni nihì-yà nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachi xi-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdì ángel cunduu ana cusahnú nùá, vachi cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùù tutu Ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yà), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáà guá-nè, doco nihnú ini-nínè. Còo necesidá icúmí-nì ñà-nsinuu ini-nì nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnì stná ini-nì ñà-sàhà sacu quivì mà-sàà nèhivì ñuhivì ndu-dava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihitáhvì stná-nè cuàhà gá trùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnì stná ini-nì ñà-cusahnú-né nùù nsidaa ñà-ndùá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vátùnì dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá`.

Pues nù ducán sàni nihitáhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-nè dandacú-né nùù nsidanicuú iñàha. Doco quivì vichi nàhà xicà, tãñáha ga sàà quivì dandacú ndisa-ne nùù nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-nda sàhà mii-yà, cuàhà gá trùñuhu ndiaha sàni nanihi-yà. Vachi sacù-ni quivì cóni ndúdává-yà xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yà sàhà nsidaa-nda, te sàháyùcàndùá nì nanihi nsihì-yà trùñuhu ndiaha xì-yà.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-lá. Te sàhà ñà-nì còo más trùñuhu xì-yà, ñàyùcàndùá nì sàcòo nsidaámà. Doco cuní stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcàndùá, nì chitnùnì ini-yà ñà-ndoho Jesús, vachi ducán nduá xiñuhu cuu xi-yà sàhà-ñá nì cuácátnáhà nsidaa ñà-ndùá icúmí cuu xi-yà. Ñàyùcàndùá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yà

salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xi anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yá nahi ndohó. Sàháyúcàndüá có-cúchán nùu-yá cachi-yá xi-nda ñà-ndüù-nda nahi tnaha-ya. ¹² Vâchi (nùu tutu ì) dohó cachí-yá (xi Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmí nacani xi-né (ñà-ndiaha guá) iá-nî, te coto stnáî alabanza nùu-ní, cachí-yá.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmí cahvi xì mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáî xi nèhivî ni chitnùní ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquícúñú-nda, ñâyúcàndüá stná mii-yá, ni nihî stná-yá iin iquícúñú (nahi ndohó), te ducán ni nihî-yá nansa cui-yá. Ñâyúcàndüá, sàhà-ñá ni xihî-yá, vâtùni ni cundee-yá nùu ñà-malu, vâchi quisî jaàn nîsa dandacú sàhà-ñá cui nèhivî ñuhivî. ¹⁵ Te nèhivî, yúhî sàstnùhù-né cui-nè, ñâyúcàndüá, mà úhi dandacú-si nùu-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá ni cundee-yá nùu-sí), vâtùni cuidahan-yándô nùu ndahà-sí. ¹⁶ Vâchi màdî ángel ni cùhî ini-yá na ní quixi-ya ñuhivî yohó; cóó. Divi ndohó nècuàchî descendencia xi Abraham ni quixi-ya ni chindee-yá. ¹⁷ Ñâyúcàndüá ni xiñuhu nanduu-ya iin tiáa; meru nacua ndáa nèhivî ñuhivî yohó, ducán ni nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vâtùni ni sàcunduu stná-yá nahi dùtù xi-nda nùu Dios, vâtùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhvi-yándó. Te sàhà stná ni nanduu-ya iin tiáa, vâtùni ni dānāa-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà níhî gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá ni yàha stná-yá cuàhà vida na ní ndoho guá-yá, ñâyúcàndüá vâtùni chindee stná-yándó na quívi yáha stná-nda tnùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùu Moisés mate ndahà nècuàchì mà ni quixi ley sànahà

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivî ì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yándó ñà-sàa-nda gloria xi-ya, ñáni. Ñâyúcàndüá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vâha ini-nda Jesús, vâchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yá nduú ana ni techuún Dios ñà-quixi nùu-nda, te ni sàcunduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yá quixi-ya, dandu ni quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndüá ni sàcunaha-yá, nacua ni quida stná Moisés sànahà na ní sandiaa-nè nèhivî xi-yá. ³ Doco chicá más tnùñuhu icúmí Jesús nùu Moisés mà. Vâchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuisî tnùñuhu xí ana ni quidavàha xán nduá queé, màdî tnùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana ni quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhivî, cuisî Dios nduú ana ni quidavàha xán. ⁵ Ñâyúcàndüá, ducán nîsa quida vii Moisés sànahà, ni sandiaa-nè nèhivî xí Dios na iin nècuàchî xinúcuáchî (nùu-yá); te chuun xi-ne ni sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xi mii-yá, vâchi) Dèhemanî Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yá (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dàndàcú-yá nùu nsidaa nèhivî xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivî xi-yá sàndüú stná ndohó nú màsà yúhî-nda, te iin-ni ni cùdî ini-nda cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàa xinu tiempu.

Nansa sàa nèhivî xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xi-yá

7 Ñâyùcàndùá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espíritu ìi xi-ndá nùu tutu ìi ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-ni cúníni-nsiá ñà-ndúá dandacú Dios. 8 Màsà quídámáxini-nsiá na ian nisa quida xii-nsiá sánaha na ní xica-ne yucú daná. Cuàhà gá nì dâcuídà ini-nè yùhù, ndè nì nanduu-ne nahi contra xi. 9 Te ùi dico cuià nì xini nècuàchimà milagru ndiaha nì quide xi-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-né (ñà-ndúá dâcuídà ini xì').

10 Ñâyùcàndùá, yáha ga nì cuduchi ini sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchimà tùcù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichì”.

11 Ñâyùcàndùá, nì xidà ini; ndee ní cachi xi-né palabra yohó, te mà dâmiá: “Mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xì) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

12 Ñâyùcàndùá, cuidadu nì cúndóó-nsiá ñàni, còtó coo iin-nsia nacánì chicuéhè ini-xi, te nandòó-nsiáyà, có-xiníndisá gá-nsiáyà, mate Dios iá nicanicuahàn nduú-yá. 13 Sàhájàn nsiquívì xiñuhu nacuàhandee stnahá ini-ndà, mientras iá va tiempu vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quídámáxini, vâchi mà ùhì dandáhvi cuàchi-nda ndohó, te cuu xi-nda ducán. 14 Vâchi cunaha-nsiá, cuiisí nú iin-ni nì cunchicùn vii-ndâyá ndè xinu tiempu, te cunihnu vâha ini-ndâyá nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihitáhvi-nda cundoo-nda nùu Cristu.

15 Ñâyùcàndùá, dohó cachí-yà (nùu tutu ìi):

Vichi sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-ni cúníni-nsiá ñà-ndúá dandacú Dios. Màsà quídámáxini-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sánaha, te cuàhà gá nì dâcuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

16 Te ¿indù nèhivì nduú nècuàchì nì inini xi (palabra xi-ya), te después nì cahíchì ini-nèà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán.

17 Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí ini ùi dico cuià mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñâyùcàndùá disáhà-xí nì xihì-nè yucú daná mà. 18 Te ¿amádi divi-ni stná-nè xinduu ana nì cànàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yàha-ne lugar xi-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vâchi nècuàchimà, cóni cùnì-nè cunini-neyà. 19 Ñâyùcàndùá, vâtùni cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñà cóni cùnì-nè cunindisá-né, ñâyùcàndùá màni cùí yàha-ne (lugar ndiaha ma).

4

1 Doco cunaha-nsiá, vichi iá va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xi-ndà. Ñâyùcàndùá, cuidadu nì cúndóó-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùu-yá ducán. 2 Vâchi nùu ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stná-nè xi nèhivì sánaha ma. Doco mii-né, cóni nihì-né ni-iin provechu nùu palabra mà, vâchi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xiníndisá-né. 3 Doco ndohó nècuàchì xiníndisá, vâtùni sàà-ndà ndé iá descansu ndiaha ma, vâchi (mà nihitáhvi gá nècuàchì sánaha ma, vâchi) dohó nì cachi-yà:

Yùhù, nì xidà ini; ndee ní cachi xi-né iin palabra, te mà dâmiá: mà nunca cuàhi yàha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vâchi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xinu chuun xi-ya. 4 Vâchi nùu tutu ìi iá ndé cachí nansa (nì quida-ya) quívì ùsà; te dohó cachá`:

Quívì ùsà nì quetatu Dios, vâchi sàni xinu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùu tutu mà: Mà nunca cuàhi sàà nècuàchìmà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

⁶ Pues (náhà xicà) fuerza icúmí cundoo dava nèhivì lugar ndiaha ma, doco nèhivì nì inini xi razón ndiaha primeru mà, cóni nìhì-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vèchi cóni xìníndísá-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn nì cachí stná-yà inga palabra después: vátùni iá inga tiempu vaha, cachí-yà, divi nduú quivì vichi. Vàchi nì yàha inga caní tiempu, dandu nì tiaa stná David inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra làcà (nì tiai nùu tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después nì sàà stná Josué (cusahnú-né nùu nèhivì sàhana ma, doco) nì sàhà mii-né cóni nìhì nècuàchìma descansu ndiaha ma. Vàchi nú jaan, dandu mà cachí Dios coo inga quivì (cui nìhì-ndà descansu mà) después.

⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhivì xí Dios ñà-íá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú sàni nìhì-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihì chuun xi-nda (ñuhivì yohó) cundua, divi nacua nì là stná xí mii-yá na ní xinu chuun nì quida-ya, nì quetatu-yà. ¹¹ Ñàyücànduá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé nìhì ndisa-nda descansu, còtò quida-nda nacua nì quida nèhivì sàhana ma, cóni xìníndísá-né. ¹² Vàchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ì xí Dios. Na ian itiácùà, teayücànduá (vátùni sàà yàchà ndé chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin ndúu ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùu iin espada, vèchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xí dècuèndè stná chicá ini sàxìnínìtñuní-ndà. Te divi sàhà palabra mà vátùni cunahà claru nansa nacání ndisa ini-ndà, xí nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còò ni-ñàha cui coo dèhé nùu Dios; vèchi nùu mii-yá túi claru nsidanicuú ñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndá nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemani Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamàni-yá iá ansivì; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñàyücànduá iin-ni ni cúnchicùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vàchi mii-yá, vátùni cuhi ndisa ini-yàndó na yàha-nda tnùndoho, vèchi cuàhà gá ñàha sàni yàha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñàyücànduá, màsà yúhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, vèchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sáhatahvi-yá gracia xi-ya. Vèchi icúmí-yà cundehè ndàhvi-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhivì yohó, chuun nì nìhì-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhivì nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xí nèhivì nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-nè cahmì stná-nè nsidaámà sàhà cuàchi nèhivì. ² Te sàhà-ñà nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñànìtnaha-xi, vátùni cuhi ini-nè nèhivì dava ga nú có-sàà nècuàchìma cundaà vaha ini-nè, te ò nú sàni quee-nè ichì vaha. ³ Doco sàhà-ñà nduú stná dùtù mà nèhivì úun, ñàyücànduá icúmí-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-nè sàhà nèhivì dava ga.

⁴ Te màdì mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còò. Cuisì Dios nácàxin xi-né, na ian ni quida-ya xi Aarón sàhana. ⁵ Pues, ducáni stná Cristu, màdì mii-yá ni càchì-yá cunduu-ya dùtù sàhà-ñà chiigá tavà-yá tñùuhu xí mii-yá; còò. Divi Yuamáni-yá ni sàha xi-yá chuun ma, vàchi dohó ni cachi yàmà xi-yá:

Mii-ni nduu-ní Dèhemani'; vichi sà-itiácù-ní ni quide.

⁶ Te divi ducán ni cachi stná-yá inga xaan xí tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàhana nani) Melquisedec, ni cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu ni xicàn tàhvi fuerte-yá nuù Yuandiaha-yá Dios, vàchi sàhà-yàmà vātùni càcu-ya ñà-màsà cúí dahuun-ya. Cuàhà gá ni sacundahví-yà, dècuèndè ni sacu stná-yà; te sàhà-ñà nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyùcàndùá ni cuhi ini Yuandiaha-yá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemani Dios nduú-yá, doco ni quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñà cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchìcùn-ndá nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuù-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi ni ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vātùni dacácu-ya nsidaa nèhivi iníní xí-yá. ¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamáni-yá ñà-mii-yá cunduu-ya dùtù chicá ndiaá, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nisa quida Melquisedec mà (sàhana).

Ndahví nsidaa nèhivi nacóó xí ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùní cachi xi-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñà vichi, vàchi ùhì sàà-nsiá cundaà vaha inì-nsia, ¹² mate vichi sàni sàà tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivi ni cùí, doco còò, xiñuhu ì ñà-danácuáhà gá nèhivi mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vàchi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cutùha cuxi comida fuerte, nahi mèé chichì ì nduú-nsiá. ¹³ Vàchi nèhivi tà cutùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichì váha-ya, nahi mèé xínduu-ne, na ian tèndodo itiácù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivi sàni cutùha nacuni índù ichi nduú ichi váha, pues nahi nècuàchì sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vàchi sàni sàhandee ínì-nè cutùha vaha-ne índù-ñà iá vaha, te índù-ñà có-íá vaha.

6

¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichì xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cunihnu ini-ndá nicanicuahàn; còò. Màsà ndésáhà tú-ndá xí palabra primeru, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndá sàhà palabra mà, ináhà-ndá nacáníá nansa naxicocuñin ini-ndá sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ináhà stná-ndá nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndá Dios, ² xí nansa cuhii-ndá, xí nansa chitándòò-ndá ndahà-ndá òni nèhivi (na xicàn tàhvi-ndá sàhà-né). Te sà-ináhà stná-ndá nansa icúmí nsi natiacu-nè, xí nansa icúmí coo stná juiciu final. ³ (Doco cumáni gá ñà-nduá xiñuhu cundaà ini-ndá sàhà-xí.) Ñàyùcàndùá, cahnú gá Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndufuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vàchi nú sàni dàtnúu Dios sàxínitnùni iin nèhivi, te después sàà-nè nacoo-ne (ichi ndiaha ma), dandu mà cúí gá sàà-nè naxicocuñin ini-nè inga xichi sàhàmà. Vàchi sà-ináhà-nè nansa iá ñà-nihitáhvi ndiaha-nda nuù Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espiritu ì xi-yá. Ndè ináhà stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ì xi-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vaxi xi-nda. Doco (ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichi mà, vàchi cuní cachàmà na ian ni nachituu-ne Dèhemani-yá nchica

cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácundiaa vate-néyà. ⁷ Ñàyùcàndüà, (ducán icúmí cuu xi nècuàchì mà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vàchi nú sàni cuun ndiaha dàvi, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha viì itu-ndà. Te divi ducání stná xi nèhìvi. (Nú iin-nì nchìcùn viì-né mii-yá), dandu vátùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù iñu, ò yùcù chicuéhè, vàchi mà ndéé vàha-ne nùù-yá, te vichi sà-itúú ñhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani màní, ináhi, mate sàni cachi xi-nsiá ñà-ndüà nì cachi. Vàchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsiá. ¹⁰ Vàchi vàha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsiá; ni mà nándodó stná-yà nansa cuú guá ini-nsiá sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhìvi xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiùhù, cuní-nsi iin-nì ni cúnsihi ini-nsiá quida-nsiá ducán ndè quivi último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá ñihitáhvì ndisa-nsiá ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còò. Iin-ni ni cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nisa quida nèhìvi sàni ñihitáhvì ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xi-ndà.

In tnündé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhìvi xí Dios

¹³ Na ní saquin Dios compromisu xi Abraham sàhana, nì cachi-yà xi-né: “Yùhù chináhi mí”. Ducán nì cachi-yà, vàchi còò cá inga ana chicá ndiaá nùù mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yà xi (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”.

¹⁵ Ñàyùcàndüà, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchì mà dècuèndè nì sàà quivi nì ñhì-né ñà-ndüà nì cachi Dios xi-né.

¹⁶ Nèhìvi ñuhìví yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndacùcahan-né quivi iin ana chicá ndiaá nùù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios.

¹⁷ Ñàyùcàndüà, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá ñihitáhvì-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vàchi cuní-yà cundaà vàha ini-ndà iin palabra mà-dàma nduá nì cachi-yà. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yà, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñàyùcàndüà, nicanicuàhàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnündé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé ini-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-ndà xi consuelu ndiaha sáhatahvì-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vátùni chindeá anima-ndà, vàchi có-ndüà tnùhu; ñà-seguru nduá. Vàchi dècuèndè lugar ndé (chicá ini-xi vehe ñi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nùù ñà-sadí ñhni nùù-nda yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvì-yándó tnündé ini mà, vàchi dihnaya nì sàà-yà yucán ñà-càhàn-yà sàhà-ndà. Vàchi vichi sàni ñhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuàhàn icúmí-yà quida-ya chuun ma, divi nacua nisa quida Melquisedec sàhana.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nùù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndè chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ichì xi Abraham na mándixi nècuàchì mà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nùù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec mà nì dàhì-ñánè. ² Te nì sàha nècuàchì mà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndüà

nihí-né. Te quívi Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisì ini-xi”. Te ñà-ndúú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñâyùcàndúá cuní cachi stná quívi mà “rey xi ndé iá paz”, vâchi quívi Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacánì sàhà) yuadíhí-né, ni (sàhà) yohòtèhè-né, ni nansa ni tùinuù-né, ni nansa ni xihì-nè; ñâyùcàndúá, ducán queámà na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemanì Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun ni nihì Melquisedec sàhana ma, vâchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham ni sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu ni tavà-né nùù ñà-cuicà ni nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después ni sàà iin tiàa nani Leví ni nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mií-né xi descendencia xi-ne. Te ni sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanitnaha-ne raza-nda nacua cachí ley ì. (Ñâyùcàndúá, ducán ni quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham ni sanduu stná nsidaa ñanitnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndúú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham ni cutahvì-né diezmu mà, dandu ni dàhì stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñâyùcàndúá, (chicá ì Melquisedec), vâchí ináhà vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahì xi inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xinduu descendencia xi Leví, nèhivì ùún nduú-né, mà cútíacú-né nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichì. Doco tucu iá ñà-ndúá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vâchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itiácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichì tavà descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nisa quida-ne antes, vâchi como yohòtèhè Leví nduú Abraham, te ni dòcò-né diezmu nùù Melquisedec mà, ñâyùcàndúá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví ni dòcò xi diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne ni sanchìcùn ìchì-né Abraham.

¹¹ (Ináhà-ndá), ni nihì nècuàchì raza-nda ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón ni sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumánì gá quee vîi chuun nisa quida-ne, ñâyùcàndúá ni ndecunu inga dùtù, (divi nduú mií-yá). Doco có-quidá-yá na ian nisa quida Aarón sàhana; còò. Na ian nisa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sànì dama (Dios) modo quidá dùtù, ñâyùcàndúá icúmì stná-yà dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vâchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-nda sàhà-xí, te diín descendencia icúmì mií-yá; còò ni-iin yohòtèhè-yá nisá quidáchúún nahi dùtù nùù mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vâchi ináhà-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtèhè Stoho-nda Señor, doco còò ni-iin palabra ni cächì Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, ni stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñâyùcàndúá, nàhà chicá claru (ñà-ndàá nduá cachí xi-nsiá), vâchi vichì sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùù Dios nacua nisa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vâchi divi sàhà-ñá itiácú-yà nicanicuahàn, te iá cuàhà poder xi-ya, ñâyùcàndúá ni nihì-yá chuun xi dùtù mà, màdi sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vâchi ducán ni cachi Yua-nda Dios xi Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nisa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñâyùcàndúá, ni ndañuhu ley sàhana ma, vâchi cónì quèé víiá. Mànicùì chindee cuàhà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicùì nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida vîi-né nacua ndiá ìcà-né. Ñâyùcàndúá ni sàha-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vâtùni thàtuu-nda nùù-yá vichì.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamá dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còó, cónì cáhàn-yà ducán na ní sàha-yanè chuun yucán. Cuisi Jesús nduú ana nì ñihátáhvì nì cáhàn xì Dios ducán, te dohò nì cachi-yà:

Yùhù nduí Stohò-ní Señor, te chináhí míí, (seguru cundua), mà dáma ini: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun ñisa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yà xì Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndúá chicá ndiaá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù ùùn-ní, màdì nicanicuahàn icúmí-nê chuun xi-ne, vàchi xihì-nè; ñàyùcàndúá, cuáhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còó; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndúá, nú xicán tãhvi-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vátuni dacácu dahuun-yándó nicanicuahàn, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vàchi ìi ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchi cuáchi, te vichi dècuèndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàa-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yà dòcò-yá promesa nsiquivì sàhà-ñá nàà sàhà cuáchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchi dava ga. Doco Jesús, còó, iin xichi-nì nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dànáà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachí stná ley sàhana ma ñà-vàtuni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuáchi-ne. Doco vichi, còó, sàni yàha ley mà, te sàni cachi fuerte Dios ñà-divi Dèhemani-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìi quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachí ley saa sàni sàha Dios cunchicùn-ndà

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà ini-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchi-yá ini vehe ìi-yá, vàchi vehe ma nduú veheñùhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdì nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhivì yohó), chuun xi-ne nduá chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-nè ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcàndúá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindóó stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú nì coó ìi-yá ñuhivì yohó nì cùí, dandu mà cùí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndóo cuáhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquivì) chíndoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñùhu xi nèhivì, xì stná nsidaa ñà-nduá xichúùn-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuáhàn Moisés quidavàha-ne veheñùhu sìcoto sàhana, nì cachi Dios xi-né: “Caquin-ní cuidadu ñà-quidavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñùhu nì dácùní mii-ní (na ní nana-ní) yucú yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhivì yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vàha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yà quida-ya xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ñàha cumáni gá nùá, dandu

mà cáquín gá Dios inga ley saa ma ni cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivì (nchícùn ley primeru mà), ñàyùcàndùá, dohó nì cachi-yà (nùù tutu ìì): (Yùhù nduì) Stoho-nsià Señor, te cachí', vaxi iin quivì, dandu icúmì cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchi ñuu Israel, xì stná nècuàchi ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sàhi xì-né quivì nì tavi-né nùù ñuu Egipto, te nì dàcùndêhí-né ichì ndé nì caquee-ne; vachi ley mà, cóni chívàha vii-néa. Ñàyùcàndùá nì nacoi-né. ¹⁰ Còó, tucu coo ley saa icúmì cuàhi nsidanicuú nècuàchì mà quivì nùù-xí, cachí'. Vachi meru ini sàxínitnùnì-né icúmì chihi ley xi; dècuèndè meru ini anima-né icúmì stná ndóo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivì xí. ¹¹ Te quivì yucán, mà cóó gá necesi-dad chinaha tnahá-né sàhí sàhà-ñá cunaha tnahá-né xì'; còó, vachi nsidanicuú-né, icúmì-né cunaha-né yùhù, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà. ¹² Te yùhù icúmì cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios. ¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vátùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vachi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyùcàndùá, nù ñà-tùhú nduú ley sàna ma, dandu sà-itúú ndañuhu dahuan.

9

Veheñuhu iá ñuhivì yohó xì veheñuhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivì nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùù Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ìì ñuhivì yohó. ²⁻³ Ñàyùcàndùá, nì cuyucun iin veheñuhu sìcoto ndiadi ñihni xì iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùì cuartu. Te ini cuartu primeru mà iin iin candelero, xì stná iin mesa ndé itádoó pan ìì nùù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-né nduú vehe chicá ìì. ⁴ Te icúmì lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ìì xí ley mà, idáduacán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaá iin quidi oro ndé ñuhú comida nani maná, te inácaá stná vara xì Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná nduú tabla yùù ndé itándiaa palabra xì ley mà. ⁵ Te diquì caja ìì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndìxìn-né diquì-nú, te tìxì ndìxìn-némà nì sanduu lugar ndé nìsa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivì. Doco vichi có-cúsái càhàn cuàhà gué' xì-nsiá sàhà nsidaamá.

⁶ Pues nì nsihì nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñuhu sìcoto mà, dandu nsiquivì nìsa sàhàn dùtù ini cuartu primeru mà ñà-quida-ne chuun icúmì-né quida-ne. ⁷ Doco cuartu ùì iá chicá inì-xima, còó; cuisì dùtù chicá cusáhnú nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quivì cada cuà quíhvi-ne, ñihí-né nìì (quisì) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivì dava ga, divì cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivì sàna ma, seña nduá nì cachitnùhu Espiritu ìì ñà-tàyóo permisù yàha nèhivì ndé lugar chicá ìì xí-yà na quivì xichúún vá-né vehe ìì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xì veheñuhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchì tiempu vichi. Vachi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñuhu), te cahmi stná-ndà quisì nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxióamà cuàchi-nda nùù sàxínitnùnì-ndà. ¹⁰ Vachi cuisì càhàn ley mà sàhà ìndù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò ìndù ñà-coho-nda, ò nansa icúmì ndoo traste xi-nda, xì nansa icúmì-ndà cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-iá ñuhivì yohó-ní càhàn ley mà.

Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nùù-ndà dècuèndè quivì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichì sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui ñihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá. Te xinúcuáchì-yá ini iin veheñuhu có-íá ñuhivì yohó, vachi màdi ndahà ñehivì nì cùyúcàn, ñàyúcàndúá chicá ì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-nì nì quihvi-ya ini lugar chicá ìi yucán, doco màdi nìi chelù, ò nìi litù nduá ñihí-yá nì quihvi. Còò; divì nìi mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì ñihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vachi ñehivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nùù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachì ley mà), dandu xihì buey, o xihì litù, te xíxìn stná iin chelù dihí, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sòdò nsiquin dùtù nìi quisi mà, xì stná yàà mà diquì ñehivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdi anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nisa (quida ñehivì xì nìi quisi), dandu na cuahà gá más ndiaá nìi Jesús sàhà-ñá ndoo cuáchì anima-ndà, nsidan-icuú cuáchì cuahàn dandáñuhú dahuun xi-nda nì cuí. Vachi sàhà-ñá itiacú anima-yá nicanicuahàn, ñàyúcàndúá nì sàha-ya meru vida xi-ya ñà-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò ní-iin cuáchì nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi víi-nda nùù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vachi sàhà ñà-ndúá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida ñehivì falta ñà-cóni chivàha víi-né ley primeru mà, doco nì xihì Jesús nì danáà-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichì vátùnì cundiatú anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì ñihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cunì-ndà ndutahvi dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachì nansa ndutahvi-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xihì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cundiáá` dècuèndè cachì sàà cui-ndà; có-ndiaá` na itiacú ì-ndà. ¹⁸ Ñàyúcàndúá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-yá ñà-cui quisi, te cuitiá nù-sí. ¹⁹ Vachi (ducán cachì nùù tutu ìi), nì nsihi nì cachitnùhu Moisés xì ñehivì nsidaa palabran nduú ley mà, dandu nì tniù-ne idi cuahá, xì yùcù nùù hisopo, te nì dándàxìn-néà xì nìi chelù xì nìi simbee, te nì dàcà stnahá nsidaámà xì tècuí, dandu nì sòdò nsiquin-nè ndutè mà diquì libru ìi xí-yá, xì diquì nsidaa stná ñehivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nìi yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichì”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquin stná-nè nìi mà incitui ini veheñùhu sicoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichuún dùtù nùù chuun xi-ne. ²² Vachi cachì ley mà ñà-casi nsidaa iñàha icúmí còdò nìi mà ìcà-xí, te ducán ndundoa nùù Dios. Vachi cunaha-nsiá, mà sàà-yá cuicahnú ini-yá sàhà ní-iin cuáchì-nda nú còò nìi nì xitiá.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuáchì-nda

²³ Ñàyúcàndúá, na sàcuahàn Moisés dahí-né veheñùhu sàhana ma, vátùnì nì xichuún-né nìi quisi, vachi veheñùhu ñuhivì yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cóni sándúá veheñùhu ndisa xi-ya íá ansivi. Doco meru vehe ìi-yá íá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdi cuisì nìi quisi. ²⁴ Ñàyúcàndúá, vichì sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màcuilìn-yá nùù Dios sàhà-ndà. Màdi veheñùhu ñuhivì yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yá, còò; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñùhu ñuhivì yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ìi nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnú raza-ndà Judea, na quihvi-ne ini cuarto chicá ìi xí veheñùhu, nìi (quisi) ñihí-né sàhàn, màdi nìi

mii-né. Te cuià cuià quidá-né ducán. Doco Jesús, cóo; có-xiñhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, cóo. ²⁶Vàchi nú ducan ni cundúa, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yá ndoho-ya decuèndè na ní sàcòo ñuhiví xì ndè vichi ni cui. Doco cóo, vâchi na ní xinu tiempu antes, dandu ni quixi-ya ñuhiví yohó, te ni sâha-ya vida xi-ya, doco cuisì iin xichi-ni ni xihì-yà, vâchi ni dânaâ nsihí-yá sâhà-ndà, te ni nihì-yá nansa cuxio dahuun cuâchi-nda. ²⁷Vâchi divi nacua icúmí nsidaa ñehiví sâà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sâhà-né, ²⁸divi ducání stná Cristu, iin xichi-ni ni sâha-ya vida xi-ya ni nacuida-ya cuâchi cuàhà gá ñehiví. Dandu después icúmí-yá naxicocuñin-yá ñuhiví yohó, doco màdì gá sâhà-ñá (ndoho-ya sâhà) cuâchi-nda; cóo. Cunaha-nsiá, divi sâhà ñà-càcu nsidaa ndohó ñehiví ndiatú naxicocuñin-yá cundumà.

10

¹Ley sâhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ñi xí Dios ni sándúu ndisa; cuisì ni cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ñi ndisa xi-ya. Ñâyùcàndúá, mate nicanicuahàn dócò ñi-né promesa cachí ley mà, te cuià cuià quidá dùtù ducán, doco mà cui ndoo cuâchi ñehiví sâhàn nuù (veheñuhu) sâhàmà. ²Vâchi nú jaan, dandu mà cuâha ga xì promesa mà, vâchi mà dándóhó gá cuâchi ñehiví sâxinítnùnì-nè ni cui. ³Doco vichi, sâhà-ñá cuià cuià sâha ñi-né promesa (cachí ley) mà, ñâyùcàndúá nsinúu ñi-nè íá ñi cuâchi-ne. ⁴Vâchi sâhà ñi buey, ò ñi simbee, mà nunca cui cuxio cuâchi ni-iin ñehiví. ⁵Ñâyùcàndúá, na ní quesaa Jesucristu ñuhiví yohó, dohó ni cachi-yà xì Yuamánì-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha ñehiví mii-ní. Màdiá cui quisi coco gà-sì nuù-ní nduá cuní-ní. Cóo. Ñâyùcàndúá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñú cucumí. ⁶Vâchi màdì quisi ni xixìn, ni màdì inga clase promesa sâhà cuâchi nduá cudí ñi-ní sâhà-xí; cóo. ⁷Dandu yùhù, ni cachi: “Yohó vâxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndúá cuní-ní, nacua cachí tutu ñi sâhí, Dios mío”.

⁸Cunaha-nsiá, jaàn ni cachi Dios ñà-có-cudí gá ñi-yà sâhà promesa sâhatahvì ñehiví, ni có-cudí gá stná ñi-yà sâhà quisi sahmí-né; cóo, có-cudí ñi-yà sâhà ni-iin ñà-jaàn ni sâha-ne sâhà cuâchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹Daaní, después ni cachi Jesucristu: “Yohó vâxi ñà-quida ndise cumplir ñà-ndúá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yà dandáñuhú-yá ley primeru mà, te caquin-yà inga ley saa xí-yá. ¹⁰Te sâhà-ñà ni quida ndisa-ya nsidaa ñà-ndúá ni ndacu nuù-yá, ñâyùcàndúá vatùni nduhí dahuun anima-ndà, vâchi ni sâha-ya iquicúñú-yà nahí promesa ñà-danáa-yá sâhà-ndà. Iin xichi-ni ni quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹Quiví vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñuhu xi-ne; te nsiquiví sâha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuâchi-nda. ¹²Doco Jesús, cóo, iin xichi-ni ni dânaâ-yá sâhà cuâchi-nda, te nicanicuahàn cundiaàmà, dandu ni sàcòo-ya ladu cuahá Yuamánì-yá, ¹³te ndiatú-ní-yá decuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhì xi-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴Vâchi iin xichi-ni ni dânaâ-yá (sâhà cuâchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vâha nsidaa ana sàni ndoo cuâchi anima-xi. ¹⁵Te divi ducán cachí stná Espíritu ñi xí-yá. Vâchi primeru ni cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

16 Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchimà quìvì nùù-xí, cachí, vèchi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxinítnùnì-nè icúmí chihà.

17 Dandu después cachí-yà:

Nè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne.

18 Ñàyucàndùá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáà xì sàhà-ñà.

19 Sàhà ñà-jaàn, có-yúhí gá-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìì, vèchi sàhà nìì Jesús sà-nùnà ichì, ñàni. 20 Na iin ichì saa nduá, te divi mii-yà nì quidayucun xán, vèchi sàhà-ñà itiacú ndiaha-yá, ñàyucàndùá iá ichì mà. (Antes iin sìcoto nìsa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìì xí Dios, doco) sìcoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vèchi na ní xihì-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndà nansa yàha-nda nùù Dios. 21 Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xi nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. 22 Ñàyucàndùá, màsà yúhí-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù-yà. Iin-nì nì cúníhnú ndisa ini-ndà mii-yà; nì cúníndísá víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vèchi sàhà-ñà nì xitià nùù-yà, ñàyucàndùá sàni ndundoo sàxinítnùnì-ndà, te có-dàndòhó gá'-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichì-nda tècuìì limpiu.

Màsà nándodó-nda ichì-yá

23 Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-nduá xiníndísá-ndá; iin-nì nì cúníhnú vaha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùnì-ndà, vèchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhvì-yàndó. 24 Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñà chicá más nì cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xi ñanitnaha-nda. 25 Nì màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhivì. Còò; vichi chicá xiñuhu cunuú stnahà-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vèchi sà-índéhe-nda chicá sà-cuyátní quivì (naxicocuíin-yà). 26 Vèchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vaha ini-ndà nansa iá ichì ndàcuisi-yá, doco quidá canúú ñi-ndà cuàchi-nda, dandu còò cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-ndà. 27 Ndé cuisì-ní ndóo ga ñà-yúhí cuaá-ndà, vèchi vaxi castigu cahnú, vaxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòò ladu xi-ya. 28 Nèhivì sàhana, nú nì cahíchi ini-nè ley xí Moisés, dandu fuerza cui-nè nù ndóò ùì ò ùnì testigu cachí nansa ni cuu, te ní ducán, dandu còò iin nì cuhí ini xì-né na ní xihì-nè. 29 Docu nú meru Dèhemaní Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhivì, dandu ¿nansa tuxí inì-nsia cuu? ¿Amadí cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihì-né? Vèchi nú có-quidáñúhù-nè ñà-nì xitià nùù ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vèchi sàhà nìì mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu ìì xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchimà, doco nú vichi cutu nì cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. 30 Ináhà-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Míi quidá tocar nachitacùhá sàhà falta xi nèhivì; còò cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìì) ñà-divi mii-yà icúmí-yà nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhivì xì-yà. 31 Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú nì níhi nèhivì castigu nùù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

32-33 Docu mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa ni cuu xi-nsiá quivì primeru na lácà nì dàtnùù-yà sàxinítnùnì-nsiá, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichì nì canáhà nèhivì xi-nsiá, te dava xichì nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nùù tàcá nèhivì. Te dava xichì cuisì-ní nì quida-nsia acompañaar nècuàchì nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee ini-nsia sàhà nsidaámà. 34 Te na

ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivì biene xi-nsia, (cóni cùhúún ini-nsia), còó, duha nì cudìi ini-nsia, vèchi ináhà-nsià, ndé gloria xi Dios chicá cuahà iñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá` mà, vèchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúnihnú vaha ini-ndá (ichì-yá), màsà nácóó-ndañá, vèchi iin ñà-vaha cahnú icúmí-ndá nihì-ndá nùu-yá. ³⁶ Iin-ni ni cúnchícun cuéyàa-ndá ichì mà, vèchi nú sàni nsihi nì quida-nda nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-nda, dandu nihì-ndá ñà-ndiaha ì sàni cachi sahnú-yá xi-ndá. ³⁷ Vèchi dohó cachí tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí-yâ naxicocuñin-yà: làcà sacu tiempu cumàni gá; mà cuéé gá-yá. ³⁸ Te (cachí stná-yà): “Nèhivì vaha xi, nú xiníndísá vaha-ne yùhù, dandu nihì-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo ini sàhà-né”, cachí-yá.

³⁹ Doco ndohó, có-ndùu-ndá nèhivì ndedúmá ini-xi, vèchi nú jaan, ndañuhu anima-ndá. Còó, nèhivì xiníndísá nduu-nda, ñàyùcàndüá icúmí-ndá càcu-nda nùu-yá.

11

Xiñuhu cunindísá ví-nda

¹ Nú ndisa xiníndísá vaha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-nìhnú cuisì ini-ndá icúmí cuu ndisa ñà-ndüá ndiatu-nda. Te nú xiníndísá-ndá ducán, dandu quidá stná-ndá cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tañáha ga cuninùu-ndá.

² Te diví ñà-jaan nduú stná ñà-ndüá nìsa quida xii-ndá sànaaha, nì xinindísá-né mii-yá, te nì ndee vaha-ne nùu-yá.

³ Ndohó, xinindísá-ndáyá, te sàhàjàn vètùnì cundaà ini-ndá nansa nì quidavàha-ya ñuhivì, cuisì nì càhàn-yá, te nì sàcòà; ñàyùcàndüá, indéhe-nda iá ñuhivì vichi, doco màdì ñà-tùì cundehè-ndá nduá nì cuyucàn; còó.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaàmà nùu promesa nì sàha Caín. Te ¿índù chuun chicá ndiaámà? Diví sàhà-ñá nì xinindísá nècuàchìmà mii-yá. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yá: “Sàni ndee vaha Abel nùu; cudìi ini sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndüá, mate còó cá Abel mà, doco dècùèndè vichi iá ì fama-né ñà-nì xinindísá-néyà.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindísá stná-né mii-yá, te vivu nì sàà-né nùu-yá, cóni xihì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùu nèhivì), vèchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècùèndè ndé iá-yá. Te cachí tutu ì, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudìi guá ini-yá sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndísá-ndá, dandu mà nunca cudìi ini-yá sàhà-ndá. Vèchi nú cuní-ndá sàà-ndá nùu-yá, dandu fuerza cunindisa-nda iá ndisa-yá, te seguru datnúu-yá sàxinítnùnì nsidaa ana nandúcu ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindísá stná-né mii-yá na ní cachitnùhu-ya xi-né ñà-ndüá icúmí cuu quivì nùu-xi; ñàyùcàndüá, nì quida-ne ñà-ndüá nì cachi-yá, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xi stná nèhivì vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaan claru nì tùì ñà-cóni quidá víi dava ga nèhivì ñuhivì. Doco mii-né, nì ndee vaha-ne nùu-yá ñà-nì xinindísá-néyà.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindísá stná-néyà, te ñàyùcàndüá nì quee-ne cuahàn-né na ní cana-yané ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-né sàà-né cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndüá, nì inini-ne ñà-ndüá nì ndacu nuè-né, mate có-cùndáà ini-né índù cùhùn-né. ⁹ (Dandu nì sàà-né) ñuu ndé nì cachi Dios xi-né mà. Yohó te yucán nì ìa chii-né ñuu mà, nihnú

ini-nè nduú-né nècuàchi inga ñuu, doco siempre iin-ni xiníndísá ví-néyà. Cuisi vehe sicoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nisa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchi yucán, iin-ni nì sandiatu stná-nè cuu xi-né ñà-nduá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchimà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandú-cú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vachi nihnú ini-nè iá iin ñuu nì chitnúnì ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdihí-nè) Sara, nì xinindisá stná-nè mii-yá. Mate sáyàha ga sahnú-né, doco nì nihitáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vachi antes sàni cachi sahnú Dios xi-né, te ñàyúcànduá nì tùinuù iin dèhe-ne, vachi xiníndísá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyúcànduá, mate sàsàhnú cuàha Abraham, doco nì ìa iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcúnduu-ne yohòtéhè cuàhà gá mil nèhivi; cuàhà sàstnùhù nèhivi nì nanduu-ne nahì cuàhà sitnúù ansivi, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vachi mà cù nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàni nacani xi-nsiá sàhà-ximà, iin-ni nì xinindisá ví-né mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninuù-né cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios xi-né, doco iin-ni nì xinindisá-né, mate tàyóa, te nì cudii ini-nè sàhà-ñá, vachi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhivì yohó, ñàyúcànduá nì cachi-nè xì nèhivi ñà-cuisi-ní yàha uun-ne ñuhivì yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachì nèhivi, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandú-cú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cù, dandu vihini naxicocuñ-nè yucán. ¹⁶ Doco còo, cóni nùhù-nè, vachi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá iá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xinindisá-né ducán), ñàyúcànduá có-ndúcàhán-yá cachì-yà ñà-nduú-yá ana cahvi-né, vachi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cunini vii-néyà, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xinindisá-né mii-yá, dispuestu nì ìa-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nuù-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xi-nè ¹⁸ ñà-divi nuù tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú nì cù-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòo-tè vivu nuù-né, ñàyúcànduá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa ini-xi) ñà-xiníndísá stná Isaac mà mii-yá, vachi cuàhà gá ñà-ndiaha ù nì cachitnùhu-ne xì (tù dèhe-ne) Jacob xì Esau sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nuù-xì. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhà-ndá), vachi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nuù Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nuù bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, (ináhà-ndá), vachi na sá-ítúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchi raza-nè Israel nuù ñuu Egipto. Te nì nacoo stná-nè órden nansa quida nèhivi xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadíhí Moisés, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní tùinuù dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani iá-vè, ñàyúcànduá mate sàni dandàcù rey cui-vè, doco cóni yúhì-nè; ùni yòò nì ìa dèhè-vè nì quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sání sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gà nèhivì ñà-dihì-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còò, chicá nì cudìi ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xì nèhivì xì Dios, mate cuàhà gà nì ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini iá ñuhivì yohó, vachi cuisì sacù-nì tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichì Cristu nì cunchícùn-nè nihnú ini-nè, mate nì cáhìchi ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicà ñuu Egipto yucán, vachi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nuù Dios icúmì-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ù.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xiníndisá-né mii-yá nì sandua. Nì cóni yúhì-nè ñà-nì xidà guá ini rey dandacú yucán, vachi iin-ni nchícùn vii-néya na ian xinínù-néya, mate có-tùì-yá indèhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xì nèhivì raza-nè, te nì dácáa-ne nuù (lelù icà yehè-né) sàhà màsà cúì dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te nì nduhìchì cahà mar mà nahi ñuhù ichì, divi sàhà-ñá nì xinindisá-né Dios nì sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu nì càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá nì xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá nì nacunnduu-nè ñuu Jericò usà quivì, te nì caà nama ndiadì nuù ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchì ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa nì xicanuu xì-né (antes), doco nì sàà-nè nì xinindisá stná-né mii-yá, vachi na ní techuún Moisés iin ù tiàa ñà-nacuni-te nansa iá ñuu nècuàchìma, dandu nì chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xìhì-nè nahi nèhivì dava ga có-xiníndisá.

³² Pues vichi có-xìñùhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), nì mà sàà stnáì nacani nsihi xì-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xì sàhà Barac, xì Sansón, xì Jefe, xì David, xì Samuel, xì sàhà stná dava ga nècuàchì nisa cahàn cuenta xì Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì xinindisá nsidaa nècuàchìma mii-yá, (ñàyùcàndùá nì quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne nì cundee-né nuù nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu nì cusahnú víi-né, te nì nihì-né ñà-vàha nì cachi sahnú Dios xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nuù nsicaha, cóni sàxi-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, nì cundee-né nuù ñuhu xìxin, cóni quidá dañúá xì-né. Te dava-ne nì càcu-ne nuù nèhivì cuàhàn cahni xì-né xì espada nì cúì. Stná nècuàchì còò fuerza xì, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te nì ndufuertè-nè, vátùni nì nacuaàhandee ini-nè, te na ní caquixì soldadu inga ñuu, vátùni nì chindee-né mii-né, te nì taxi-né nsidaa tèmá. ³⁵ Stná nècuàchì ñahà, nì xinindisá stná-néya, te ñàyùcàndùá nì nihitáhvi dava-ne nì natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchìma, nì dándòhó nèhivì-né, te nì xìhì-nè; vihini dacácu-ténè nì cúì (nú nì nácóó-né ichì-yá); doco còò, cóni quidá-né ducán, vachi cunì-nè nihitáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchì sàhana ma, cuàhà gà nì sàcùndiaa nèhivì-né, te nì ñàhni cúì stná-nè. Te dava stná-nè, nì sàcùnuhni stná-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, nì sahnì nèhivì-né xì yùù, ò machete. Te dava-ne, serruchu nì quedava-ne. Cuàhà gà nì candoho-ne nì quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán nì xicanuu ndahví-nè, nisa idàhvi-ne xì cuisì iin rii ò simbee, vachi ndahví dahuun-ne, cuàhà tñundoho nì xini-nè; quini nì dándòhó nèhivì-né. ³⁸ Nì xicanuu ndahví-nè yucú dānā, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì caquidì-nè ini cueva, ò ini iin chìcòhò cahni. Ducán nì cuu xì-né mate chicá ndiaá-nè nuù nsidaa gà nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchì sàhana ma, mate ní nihì-né nì ndee vàha-ne nuù Dios ñà-nì xinindisá-néya, doco cóni nihitáhvi-né ñà-ndiaha ù nì cachi-yà (xì xii-ndà)

antes. ⁴⁰ Còo, vâchi sâhâ-ñâ nihnú stná ini-yâ ndohó, ñâyùcândüá nì chitnùnì ini-yâ ñâ-dècuèndè quìvi vichi coo iin ñâ-chicá ndiaha nihitâhvi-ndâ, dandu iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuâchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisi Jesús ni cündéhe-nda nùu-xí

¹ Vichi cuahâ sâstnùhù nèhivì (sàna) sàni nacani xi-nda ñâ-ndiaha guá iá (nú xiníndísá-ndá mii-yá). Ñâyùcândüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa iñâha sadí xi nùu-ndâ. Nì nácóo-ndá nsidanicuú cuâchi quida-nda, vâchi ñâ-yúcán nduá dacá xi dìnì-ndâ. Iin-ni ni cúnchícùn vii-ndâ mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuâchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuâhandee ini-ndâ. ² Iin-ni ni cündéhe-nda nùu Jesús, vâchi sâhâ mii-yá nì quesaha-nda xiníndísá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xi-ndâ ndé cachi xinú vida xi-nda. Te mate nchìca cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yâ na ní cahíchì ini nèhivì-yá ñâ-nì xihì-yâ ducán, vâchi ináhâ-yâ, después icúmì-yâ sâa-yâ coo-ya contentu. Daaní, (mànuhù-yâ gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuahâ gá nì quida quini nèhivì cuâchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yâ. Ñâyùcândüá, nsinuu inì-nsia ñâ-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cündéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vâchi ñâ-ndâà nduá, cuahâ lucha fuerte sàni quida-nsia ñâ-màsà cündéé nèhivì cuâchi ma nùu-nsiá, doco ni-iin-nsia tãñáha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua indéhì sàni nandóo-nsiá nansa cachí Dios nùu tutu ì ndé cãhàn-yâ xi-ndâ na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yâ:

Hijos míos, màsà cúnãñã-nsiá nú nãni-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còo, ni màsà cùhúun stná inì-nsia nú sàni sãhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vâchi Stoho-nsiá ndui, te cuú inì sâhâ nsidaa-nsiá, ñâyùcândüá fuerza nãni-nsia, vâchi nsidaa ana sàni nacàxin ñâ-cunduu-ne dèhi, icúmì-nè ñãhni stná-nè, cachí Dios.

⁷ Ñâyùcândüá, xiñuhu quidandee ini-ndâ na nãni-nda nùu-yá, vâchi sâhâ-ñâ nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sâ-ináhâ-ndá, na cuati-nda, nsidan-icuu-nda nì nihì-ndâ conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quìvi vichi, nú còo ni-iin conseju nihì-ndâ nùu mii-yá, dandu cuní cachàmâ ñâ-có-nduú ndisa-nda dèhe-ya, vâchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yâ xi-né. ⁹ Vâchi yua-nda ñuhivì yohó, nìsa danáni stná-nèndó, te nìsa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá icã-ndâ cundoo stná-ndâ sujetu nùu Yua-nda iá ansivì, te ducán nihì-ndâ cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vâchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudí ini-nè, ducán nìsa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sâhâ ñâ-cunduu ñâ-vâha xi-nda nduá danáni-yãndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ì nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñâ-ndâà nduá, có-cudí ini-ndâ na hora nihì-ndâ conseju; tnùndoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yâha, te sàni sâa-ndâ nì cundaà vâha ini-ndâ, dandu chicá ndiaha coo vida xi-nda, vâchi chicá vii sàni sâa-ndâ nacani ini-ndâ.

Cuahâ gá peligru ndácàn nú cahíchì ini-ndâ palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñâyùcândüá, màsà cündóo-nsiá cuhúun gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsâhâ-nsiá; còo. Iin-ni ni nãcuâhandee inì-nsiá cuniá, ¹³ micuísì ichì vâha-ya nanducu-nsiá sâhâ-ñâ màsà túcù iin nècuâchì tàcútùha vii cacanuú

nacua ndiá icà-né. Te nú sà-lá iin ana tàcúndàà vaha ini-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Nì cúndóó mánì-nsiá xì nsidaa ñanitnaha-nsia, te ni cuáhandee stná ini-nsia cunihnu ì ini-nsia nicanicuahàn, vachi nú có-nìhnú ì ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùù Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu ni cúndóó stná-nsiá còtó nandòdò-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivì malu ndedúmá ini-xi, vachi nacua quidá iin yohò yucù dānā, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivì. ¹⁶ Ñàyùcāndùā, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòò xì ñāhà, te ò iin ana có-ndùlòcò-xì ichì ì-yá na ian ni quida Esaú sàhaha. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñàyùcāndùā, icúmi-nè ndutahvi-nè cuàhà ñà-ndiaha ni cuí, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-nduā nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni níhi-né ndutahvi gá-nè ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè níhi-néā. Nì sacundahví-nè (nùù nècuàchìmà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicùí gá, vachi cóni níhi-né nansa nadama-ne ñà-nduā sàni quida-ne mà.

Tucu iá ñà-nduā nì xini nèhivì sàhaha na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vachi ndohó, cóni tnátuu-nda nùù iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhaha), vachi yucù (Sinai yucán), xixàn, te iin tnúú ndúchì, có-túinnú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cāhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivì mà, nì sacundahvi-nè nùù-yá ñà-màsà cāhàn gá-yà xì-né ducán. ²⁰ Vachi màni cúndéé gá ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yá. Te dohó nì cachi stná-yá: “Màsà náná-nsiá icà yucù jaàn, te ni quisi xì-nsiá, vachi nú ducán, dandu icúmi-nsiá cahni-nsiási xi yúù, ò xi lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayùhì cuaá nèhivì mà na ní indehè-né nansa nì cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuisì ñà-yúhì güè”.

²² Doco ndohó, còò, vachi ichì yucù nani Siòn sàni quihin-nda vichi, vachi yucù yucán nduú ñuu mii-yá iá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Iá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcá cuàhà mìl ángel xi-ya, ²³ ndeníhì vaha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivì xinduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itāndiaa quivì-xì ndé gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-nda nùù mii-yá ana icúmi nsidandaa sàhà nsidaa nèhivì, divi nduú Dios; te vichi iin-ni sànduú stná-ndà xì nèhivì nì ndee vaha nùù-yá sàhaha, doco vichi sàni níhi stná-nè nì cundiátú ndiaha stná anima-nè.

²⁴ Vachi nùù Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vachi divi mii-yá nduú ana cāhàn nihni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yá iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitiá nùù-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nùù-yá mà nùù nìi Abel sàhaha.

²⁵ Ñàyùcāndùā, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñà-màsà nàcuáa-nsiá mii-yá ana cāhàn xi-nda vichi. Vachi nú cóni cácu nèhivì sàhaha na ní cahìchì ini-nèyà na ní cāhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahìchì ini-ndà palabra cachì-yà xi-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cāhàn-yà antes, fuerte nì tnāa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xi-ndà inga palabra yohó, cachì-ya: “Inga xichi icúmi datnái ñuhivì. Doco màdì cuisì ñuhivì yohó icúmi tnāa; còò, dècuèndè stná ansivi icúmi tnāa”. ²⁷ Te na ní cachi-yá palabra mà ñà-inga xichi icúmi tnāa, pues cunì cachàmà ñà-icúmi cuxio nsihì nsidaa ñà-nduā nì quidavàha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmiā ndòā. ²⁸ Vachi ñuhivì ì ndé icúmi-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñàyùcāndùā, iin-ni xiñuhu naquimani-ndàyà sàhàmà

sàhà-ñá vátùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cuní-yà quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuidiqui uun-nda ichì-yá,²⁹ vâchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà úhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

13

Nansa quida-nda, te cudii ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo mani ini-ndà xì nêhivì cóyo vehe-nda, vâchi dava nêhivì, ndè stná ángel xi Dios nì dáyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndáa ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnáhâ stná-ndà xì-né ndiadi-ndà. Te nú quidá quini nêhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nêcuàchì mà, vâchi na nêhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tnùñuhu stná-ndà xì nêcuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndà ni-iin falta xì inga nêhivì. Vâchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchícùn xì ñahà, te ò ana cáhàn xì nêcuàchì có-nduú nêcuàchì vehe-xi.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vâchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandodí mii-nsiá. Mà nunca nacoo nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyucàndúá, vátùni cáhàn ndee-nda, cachí-ndá:

Divì Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhî, vâchi còò ni-iñàha cui quida nêhivì xì’.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nêcuàchì nisa idònùù nùù-nsiá antes, divi nêcuàchì nisa dacuaha-xi-nsiá palabra ì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa quida vîi-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúníndísâ stná-nsiá nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuáha-nsiá chiyuhù nêhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsiá inga ichì có-ináhâ-nsiá, vâchi cuàhà ichì tùcù iá chináhâ-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vâha cuisì gracia xi mii-yá ni cúníhnú ini-ndà, te ndufuerté anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vâchi nêhivì nacání guâ ini-xi sàhámà, còò ni-iin ñà-vâha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchì veheñùhu (xi raza-ndà, itiácú-nè ñà-nduú promesa xi nêhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nêcuàchì veheñùhu ma, còò derechu xi-ne nihítàhvì-né ni-iñàha nùù mii-yá.

¹¹ Vâchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñùhu ma, xitiá nù-sí, dandu nihí dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-néamà presentar sàhà cuàchi nêhivì. Doco iquicúñù quisì mà, cóó; ndè fuera ñuu icúmíâ coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nihì nêhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nùù-yá. Vâchi fuera ñuu nì ndoho stná-yá. ¹³ Ñàyucàndúá ndohó, iin-ni nì cunchicùn stná-ndáyá, mate icúmí-ndá naco-nda ñuu-ndà, te cahíchi ini nêhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vâchi ni-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cúndúá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còò, iin ñuu quesaa quivì vâxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyucàndúá, nicanicuahàn ndiá icà-ndà ndenihi vâha-nda Dios sàhà ñà-ndúá nì quida Jesús. Vâchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímánì-ndáyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanitnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vâchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudii ini-yà sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-nduá cachí nècuàchì idónuu nùu-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùu-né; vèchi inúu-né nùu-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xì anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacuàha-ne cuenta nùu Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcànduá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudìi ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúun ini-nsiànè; vèchi nú ni cúhúun ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduumà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí, vèchi ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vii-nsí nsidanicuú tiempu.

¹⁹ Ñàyùcànduá, sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-ni cácan tàhvi cuáhà-nsiá sàhì sàhà-ñá chicá yàchì cui nasai ndé ndoo-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, vèchi sàhà-ñá nì xitià nùu Stoho-ndá Jesucristu, ñàyùcànduá nì saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xì nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vèchi mate ní xihì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-nduá cuní-yà quida-nda; vèchi nú ni nácuàhandee ini-yándó (xì poder ndiaha) xì Jesucristu, dandu vátùni quida ndisa-nda ñà-nduá cudìi ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvi nùu-nsiá, ñáni, màsà cudúchì ini-nsia sàhà conseju tii sàni tiaì nùu-nsiá yohó, vèchi iin ù-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndá Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá yàchì-nè ndé ié` yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoo-nsiá.

²⁴ Cásàhúì xì nsidaa ana idónuu nùu-nsiá, cachì-nsiá xì-né. Te cásàhú stnàì xì nsidaa gá nèhivì xì Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnàhá-xì yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, nì cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-ìá.

Tutu Nî Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi nsi-úxin ù dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhíyí sàni xitiá-nsiá. Yùhù cásàhúu xì nsidaa-nsiá.

² Ñàni, xiñuhu cudii ini-ndà na yáha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndísá víi-ndayá, á cóo. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà. ⁴ Ñàyücàndúá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nihì-ndà vátùni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ì ini-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quidámànì gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nihì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni càcàn tàhvi-ndà nù Dios, te ducán cundaa vaha ini-ndà sàhámá, vachi mii-yá, sàhatahvi-yándò ñà-nduá xiñuhu, mà dñndiá-yà, te mà cànàhá-yà xi-ndà.

⁶ Doco ni cúníndísá vaha-nda, te màsà nácánì ini-ndà a jáán, ò á cóo, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècuí mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchì. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúnínmú ini-ndà nihítàhvi-ndà ni-iñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-ín-ní nihnú ini-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá ìcà-né.

⁹ Ñàni, nú nècuàchì ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vátùni cudii stná ini-ndà sàhájàn, vachi nècuàchì cuicà, mà úhì ndañuhu yàchi-nè na ian cuú xi ita caná yùcú iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xinu fuerte orá, te nì cuhíhni, dandu íchì yùcú mà, te ndáhva ita-ñà, mà vícó gá iá-yà. Pues ducán iá stná xi iin nècuàchì cuicà, icúmi-nè ndañuhu yàchi stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yáha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhán-ndà nú ni quidándéé ini-ndà na yáha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icúmi-ndà ndee vaha-nda nù Dios, te nihì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xi nsidaa nèhivì cuú ini-xi sàhà-yá.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiáá, dandu màsà cáchì-nè Dios daxího xi-né. Còo, vachi Dios, mà cú xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiáá, ni có-daxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cui-ní ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá dítà xi-ndà ñà-cúni-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿indù fin cucumi cuàchi ma? Cuisi ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyücàndúá, (cachí xi-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datùcú ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-ndà, vachi nsidaa ñà-ndiaha nihítàhvi-ndà, divi nù mii-yá quixá. Te chicá dat-nù-yà (sàxíníntnùni-ndà) nù nsidaa ñà-tnúu iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dàma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvi-yá, doco Dios, cóo, mà dàma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra ndàcuisi xí-yá

sàhà-ñá ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nùu nsidanicuú ñà-nduá nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudí ini-yà sàhà-xì na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyucànduá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñaha, te màdiá càhàn yàchì-ndà, te menos màsà cuída yàchì ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vàchi nù ní cuída ini-ndà sàhà iñaha, mà chindéamàndò quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyucànduá, nì nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiáá íá guá ñuhiví yohó, te nì màsà ndúcuéhé stná-ndà; còó. Iin-ni nì cúníní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vachi sàhà palabra ì mà vátùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndañá cumplir, vachi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ní queá) nú iníní-ndá palabra ì mà, te có-quida-ndà ñà-nduá cachá, vachi ducán queámà na ian indéhe-nda nùu-ndà nùu iin yùtáá, ²⁴ te xiní-ndà nansa íá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándodó-nda nansa íá nùu-ndà. ²⁵ Doco nú iníní víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nàndodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá ñihitáhvi-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te divi ley mà nduá tavá xi-nda libre (nùu cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nèhivì, tuxí iní-nè nchícùn vii-nè religión xi-ne, doco tùha stná-nè canàhà ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ní queámà sàhà religión xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-nè. ²⁷ Vàchi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nùu Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchì cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásìvi-ndà mii-nda xi chuun siquini íá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religión vaha nùu Yua-nda Dios.

2

Màsà càhìchì ini-ndà ñanitnaha-nda

¹ Ñàni, màsà càhìchì ini-ndà nì-iin nèhivì, vachi nèhivì xiníndísá-xì Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Nì cachí-ndà nì sàà iin nèhivì ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillo oro òndàhà-nè. Daaní, nì cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchì ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-nè. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñuhú-ndà ndúu nècuàchì, mà váha. Màsà quidáñuhú-ndà (cuisì) nècuàchì ndixí víi, te cachi-ndà xì-nè: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchì ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-nè: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vachi ñà-jaàn nduá sàni cahìchì ini-ndà nècuàchì.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchì ndahví ñuhiví yohó, doco ¿amádi mii-nè nduú ana (chicá) sàni nacáxin Dios ñà-ñihitáhvi-nè cunindísá-nè mii-yá, te divi fe xi-ne nduú ñà-cuicà-nè? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhiví ì xí-yá, vachi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vachi cahìchì ini-nsia nècuàchì ndahví. ¿Amádi nècuàchì cuicà nduú nècuàchì sahníndáhvi xì-nsiá, te sanícuàchì stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi divi stná-nè càhàn quini guá diquì quivì ndiaha-yá, divi quivì nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhvi-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnú nùu-ndà. Dohó cachí tutu nduú

ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanìtnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidáñúhú-ndá iin nèhivì nùu inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndá nsidaniciuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quidà-ndá cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-iñàha, ¹¹ vachi imindaa mii-yá ni sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndá xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchìcùn-ndá inga nècuàchì ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùu ley mà (mate iá iyuhá sàni chívàha-nda). ¹² Ñàyùcànduá, ndiá icà-ndá cáhàn vii-ndá, te quida vii stná-ndá. Vachi divi nacua cachí ley ndiaha ni tavà xi-ndá libre, divi sàhájàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-índéhe ndahví-ndá ñanìtnaha-nda vichi, dandu quivì ndundaà sàhà-ndá, mà níhi-ndá cundehe ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehè ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhí-ndá quivì ndundaà sàhà-ndá.

Màsà cachí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñàni, ¿a cundiaá ndisa ñà-càchí-ndá cahvi-nda mii-yá te nú có-quidà-ndá obra? ¿A ndísá càcu anima-nda nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndá iá iin ñanìtnaha-nda xihì vixin, te còò sìcoto vaha xi-ne; te xihì stná-nè doco, vachi còò ni-iñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndá iá stná iin compañeru-ndá ni cachí xi nècuàchì ndahví mà: “Vàtùni cùhùn-ní; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchì mà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xi ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vachi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vachi cutu mindaa ñà-jaàn quidà-ndá.

¹⁸ Vihini cachí iin nèhivì: “Dava-nda cuiisì fe xi-nda iá, te dava-nda, cuiisì obra xi-nda iá”, doco còò, vachi ¿nansa cui cundaà ini-ndá cahvi ndisa iin nèhivì mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quidá-né, dandu vátùni cundaà ini-ndá ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndá ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhí-siyá. ²⁰ Ndahví-ndá, te neciu-ndá nú tuxí ini-ndá cuiisì fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xiì-ndá Abraham nansa ni ndee vaha-ne nùu Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-ni la-ne dispuestu cuàhatahvi-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùu mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchì yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stná-nè cumplir (ñà-nduá ni cachí-yà): ñàyùcànduá, ndújàjàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Ni xiníndísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vaha-ne nùu-yá”. Dècuèndè ni cachí stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nàhà xicà, màdì cuiisì-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñá ndee vaha-nda nùu-yá. Cuní stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchì sàhana nani Rahab. Iin nècuàchì ñahà cónisá la sahnú inì-xi ni sanduu-ne, doco na ní casaà nècuàchì (ñuu Is-rael) ñuu-nè, ni quidañuhu-nè nècuàchì mà, dandu después ni dànúhù-nè nècuàchì mà inga ichì. Pues sàhà-ñá ni quida-ne obra mà, ñàyùcànduá ni ndee vaha stná-nè nùu Dios. ²⁶ Vachi nú cahvi-nda Dios, doco có-quidá ndisa-nda

ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chíndéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vâchi cóa quidá, na iin cuerpu nsì cóò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-ndá

¹ Chicá vâha màsà cúndúú cuáhà-ndà nècuàchì chináhá (palabra ì), ñàni, vâchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yâ nandacàn-yâ cuenta nùù nsiùhù nècuàchì chináhá. ² Nsidaa-nda, cuáhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndá ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivì quidá víi ndisa sàndùù-ndà, vâchi sàni cutùha-nda cadì-ndà nùù nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-ndà quida-nda.

³ Cundehe-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vâtùni cuitàndòò-ndásí mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuáhà-nú, te ndee caná tàchì dândiàchì xì-nú, doco cuiisì iin yutnù chipalá tii nduá dacaca-xì-nú cùhùn-ndà ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndá. Tiá, doco cuáhà gá chuun nahnú chiñùhà. (Ináhà-ndá), cuiisì iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaámà.

⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuáhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá' nùù cuerpu xi-nda, doco mà úhì dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuáhà gá chuun daquíñùhà, te ¿índù divi ñhà' cachí quini guá? Pues divi nùù ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vâtùni ndumansú-si quida nèhivì, a ducán nduú-si quisi yùcù, ò laa, ò quisi cuàti, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsídamansú nèhivì-sí. ⁸ Doco yuhù-ndá, cóò; tàñáha ga cundee ni-iin nèhivì nùá. Iin mal nduá; mà cándisá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dáná, ducán quidá stná', vâchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xi yuhù-ndà naquímani-nda Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhà-ndà xì ñanitnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vâchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yándó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndá sàni naquimani-nda mii-yá, te ò canáhá stná-ndá (xì ñanitnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñàni. ¹¹ Vâchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéà tècuí vâha, te ò iin-ni ndéà tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnù, ¿a vâtùni cucàa quisi vídì-nu nú díin yutnù nduú-nu? Cóò. Ni mà cúí cuàha stná sîhigu nùù nducu yòhò sî-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-cáná stná tècuí vâha.

Cuisi nèhivì datnúú Dios sàxíntnùní-xi nduú nèhivì nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuahá stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahvi stná ini-nsiá, te quida-nsia puru ñà-íá vii, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbidia cuáhà ini-nsiá, ò cuiisì sàhà mii-nsiá nacání ini-nsiá, dandu màsà cáchì gá-nsiá nchichí-nsiá, vâchi có-nduá ñà-ndáá; tnùhu nduá. ¹⁵ Vâchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vâxi nùù mii-yá iá ansivi. Vâchi nú cutu cáhàn nchichí-ndá, te có-quidá víi-nda, dandu nàhà xicà, cuiisì ñuhivì yohó vâxi palabra mà; díni nèhivì úun nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùní ini xán. ¹⁶ Vâchi nú cumbidiá ini nèhivì, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè nàá stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ì sàxíntnùní-ndá nduá, te túha-nda cundoo maní-ndá; mà dáná-ndá. Cáhàn vii stná-ndá xì nèhivì, te cundehe ndahvi stnahá stná-ndá, vâchi váha ini-ndá, iin-ni cáhàn ndàà-ndá nacua iá iin chuun, mà dánání uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndá cunduu-nda nèhivì quidá víi ndisa, dandu

vivií-ni ni cáhàn-ndà xì ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vâchi ducán queamà na ian chìhì-ndà iin tata vâha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándísâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te náá stnahá stná-nsiá. Pues, ¿ndiá disáhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsiá? Amádi sáhà ñà-xího guá-nsiá iñàha, te dacá mà sàxínitnùnì-nsiá. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cunì-nsiá) ndañuhu nèhivì (icúmí xân). Te nú cumbidiá stnahá ini-nsiá sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu náá stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsiá. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsiá ñà-nduá xího-nsiámà? Divi sàhà-ñá có-xícàn tàhvi-nsiáñà nùù mii-yá. ³ Te mate ni cácan tàhvi-nsiá nùù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vâchi mal xícàn-nsiá, cutu cunì-nsiá iñàha sàhà-ñá quida ndevàha-nsia nacua cudíi ini mii-nsiá. ⁴ ¡Ndahví-nsiá! ¿Índù chuun nchícùn-nsiá ñà-có-ndiá icà-nsiá? ¿A có-ínahá-nsiá ñà-mà vâha candisá-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vâchi ducán queá na ian có-ndóó vâha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ìi: “Sàni nihítàhvi-ndà nùù Dios ñà-coo Espíritu Ìì xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùù Yà-ì mà; ñâyücànduá, có-cunì dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdi úún-ní cachí tutu ìi mà ducán, (ñà-ndàà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuáhà gracia sáhatahvi-yándó. Ñâyücànduá, dohó cachí stná tutu ìi: “Dios, sadi-yà nùù nsidaa nèhivì nducuehé, doco nèhivì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yáné gracia xi-ya”. ⁷ Ñâyücànduá, ni cúniní-ndá nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ña-malu, cóo; iin-ni màsà cuáha-nda cundee-sí nùù-ndà, vâchi nú màsà cuáha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sí cunu-sì nùù-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-ndà na ian ndàhà-ndà. Te nú ùì ichì nduá nchícùn-ndá, dandu xiñuhu ndoo stná anima-ndà. ⁹ (Vâchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vâha) ni dándóhó-ndá mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuahà-ndà (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-ndà sàhájàn; màsà cúdîi gá ini-ndà, ni màsà cuácù gâ-ndà; cóo. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan núù-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Cuisi nú ducán, dandu nihì-ndà nduvii tú anima-ndà quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà cáhàn-ndà dìquì ñanitnaha-nda, vâchi nú ni quida-nda ducán, te xítñuhu tnahà-nda, dandu ñà-sàni cáhàn-ndà dìquì stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queamà na ian xítñuhu stná-ndà ley mà. Te nú xítñuhu-nda ley mà, dandu có-nduú gâ-ndà ana chívàha xán; cóo, ana xítñuhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana nì sàha xi ley ìi, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Cóo ni-iin ana cachí a cácu-nda, á cóo, cuisì mii-yá. Ñâyücànduá, ¿ana tuxí ini-ndà nduu-nda te xítñuhu stnaha-nda ducán?

Có-ínahá-ndá nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vâha mii-nsiá nècuàchì cáhàn ndee guá. Vâchi cachí dava-nsia vichì ò tnaa cùhùn-nsiá inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuia, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuahà-nsiá dìhùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ínahá-nsiá nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vâchi vida xi-nda, (yàchì nsiha)

nahi vícònùhù. Iin ratu tii iá', dandu còò cá'. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ndiá icà-ndà cachi-ndà: "Pues, nú ducán cuní Stoho-ndà Señor, dandísá cutiacu-ndà, te ò nú cudí ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda". ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá cáhàn-nsiá. Mii-nsiá nduu-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha cáhàn-ndà ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndùá, (nsinuu ini-nsiá palabra yohó): nú ináhá-ndà nansa ndiá icà-ndà quida-nda, te có-quidà-ndáñá, dandu cuèchi nduá.

5

Ñà-nduá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini váha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá váha cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini, vèchi sà-itúú tnùndoho nahnú dìquì-nsiá. ² Vèchi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sicoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dihùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivì (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dihùn mà icà-nsiá, na ian nì xìxìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnùndoho cucumi-nsiá), vèchi yáha ga sàni càyà ñà-nduá icúmí-nsiá nihi-nsiá quivì xìnu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dándàhvì uun-nsianè, vèchi cóni sàha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñàyùcàndùá, raya xi-ne mà, na ian ndáhi stná-ña, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisi sàni nei, te nì ndundatnù-sí, ducán nduú stná-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Vèchi tùha stná-nsiá canicuàchì-nsia sàhà nèhivì ndàcuisì iní-xi, te sàhà yuhù-nsiá xíhi-nè; mientras mii-né, có-nànducú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cùhúún ini-ndà, vèchi sà-itúú naxicocuñ Jesú

⁷ Ñàni, iin-ni nì quidándéé ini-ndà dècuèndè sàà quivì naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivì campu, ndiatú-né ndè cuun dàvì nùu, (dandu xitú-né); daaní ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvì dáslihì sàhà-ña ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndùá, vichi xiñuhu nacuahandee ini-ndà, vèchi sà-itúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuèchi-nda sàhà compañeru-ndà, ñàni, vèchi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yándó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidandaà-yá sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná ini-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándòhó nèhivì-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcàndùá, nacua nì quida nècuàchì-mà, ducan nì quidá stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vèchi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhá stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhana nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee vii (ñà-nduá nì cuu xi-né), vèchi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcàndùá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yándó te cundehè ndàhvì stná-yándó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndà ducán. Ni màsà ndàcùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còò. Ni-iin xichi màsà chínáhá-ndà ducán. Còò; vèchi nú nì cachí-ndà "Jaan", dandu divi nì cundúá,

te ò nú ni cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaèn nì cùndúú stná`. Ducan ni quida-nda sàhà' màsà ñìhì-ndà castìgu nùù-yá.

¹³ Nú iá tñùndoho yàha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá. Te nú cudí ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite ònì-ndà, te càcàn tàhvi-né nùù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xiníndísá-ndá na xicàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vàchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì náhmà-ndà falta xi-nda nùù ñanìtnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vàchi iin nèhivì vàha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvi-né nùù Dios; cuàhà gá chindéá. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sànahà. Iin nèhivì ñuhiví nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios ñà-màsà cùún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùnì cuià dava, te cónì cùún nì-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vātùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tucù iin ichì có-nduú ñà-ndáà, dandu ni càhàn-ndà xì-né áma naxicocuñ-nè ichì vàha, ñàni. ²⁰ Vàchi cunaha-nsiá, nú nì càhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tucù ichì cuàchi, te ñìhì-ndà natnahnù-nè ichì vàha, dandu ndiaha gá queamà, vàchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sàá gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nùu Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nùu Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nùu mii-nsiá nècuàchì sàni xitià nihni inicutu ndé' ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xi ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vàchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhii stná anima-nsiá nì quida Espíritu Ìì xí-yá, ñàyùcànduá sà-iníni ví-nsiáyà vichi, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nùu Jesucristu. Pues vichi ni cùcúmi cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndé ini ndiaha icúmi-ndá nùu Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndá Jesucristu, vàchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichi sàni indehè ndàhví-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndà), te nì natiacu-yà; ñàyùcànduá, vátuni nì nacacu saa-nda ñuhivì Ìì xí-yá, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmi stná-ndà nihitáhvi-ndà nùu-yá. Vàchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha Ìì xí-ndàmà, te mà nunca sàà cusiquidiá, ni mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumiá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndàyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcànduá vátuni nihni-ndà salvación xi-nda; te vichi sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndà (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcànduá, cuàhà gá cudíi ini-ndà vichi, mate vihini sàyáha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vàchi ducán quidá-yá sàhà-ñá cunahá claru, a xiníndisá ndisa-ndáyá, á cóó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáà títi-néà nùu ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á cóó). Doco nú nihnú vaha ini-ndà Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nùu oro, vàchi oro, mà úhì ndañuhá, doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndà ndee vaha-nda nùu-yá na quivì naxicocuñ-yà, te nihì stná-ndà cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tãñáha ga cuninùu-nsiáyà, doco cuú ini-nsia sàhà-yá; te mate có-xiní-ndáyá vichi, doco xiníndisá-ndáyá, te cudíi gá ini-ndà ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te ni có-sàà-ndà cachi nsihni-nda ñà-cuàhà guá cudíi ini-ndà. ⁹ Daaní, icúmi stná-ndà nihni-ndà càcu anima-ndà, vàchi divi sàhàjàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nisa cahnè nècuàchì profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichi, te nihni-ndà cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchì sahnu-ma, vàchi cóni cùndáà ini-nè nansa iá salvación icúmi-ndá nihni-ndà tiempu vichi, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè índu tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaá Espíritu Ìì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xí-né ñà-icúmi Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dátnúu gá Espíritu Ìì sàxinítnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né cahnè razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì cahnè mà, te mii-né, cuisini nì cachitnùhu uun-ne. Te vichi ndè ansivi sàni nuu Espíritu Ìì xí-yá, te chindéé-yà nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcànduá, vichi mii stná-nsiá sàni xinitnùhu-nsia palabra mà.

Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá').

Ni cúníhnú ì ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhiví yohó

¹³ Ñàyúcàndüá, ni nácuàhandee ini-ndá sàxínitnùní-ndá, te nacani sahnú ini-ndá; iin-ni ni cúníhnú vaha ini-ndá ñà-nìhitáhvi-ndá cuàhà gá gracia na quívi naxicocuíñ Jesucristu, te cuninùù-ndáyá. ¹⁴ Iin-ni ni quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini víi xi-ndá. Te màsà nácóó-ndá mi-nda xího ndevàha-nda na ian nìsa quida-nda antes na táñâha ga cundaà vaha ini-ndá. Còó. ¹⁵ Nacua ì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducání quida stná-ndá, ni cúníhnú ì stná ini-ndá sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Vàchi ducán cachí Dios nùù tutu xi-ya: “ì gá yùhù, ñàyúcàndüá, stná mii-nsiá ni cúndúú stná-nsiá nèhiví ì”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivi; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yâ nacuaàha-yàndó. Ñàyúcàndüá, nsidaa ndohó nècuàchì ndácùcahan xi quívi-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhí-ndá, còtó mà cúdî ini-yá sàhà ñà-ndüá quida-nda ñuhiví yohó. ¹⁸ Vàchi ináhá-ndá, sàni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùù estilu nì nacoo xii-ndá, vachi mànicuí chindeámàndó. Doco màdi oro ò plata nì dānāá sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì iñāha ñuhiví yohó-ní nduāmà. ¹⁹ Còó, cuisì nì ndiaha Cristu nì dānāá xī sáhā-ndá; na iin lelù còò ni-iñāha iá nì dòcò nùù Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Vachi dècuèndè na táyóo ñuhiví sàni chitnùní ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñā (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nìhì-ndá nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yá, dandu nì naquihin-ya tñuñuhu ndiaha xi-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nìhì-ndá cunihnu vaha ini-ndá Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnündè ini ndiatu-nda nùù-yá.

²² Vichi sàni chindee Espiritu ì xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyúcàndüá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndá, vātùni cuu stnahá ndisa ini-ndá sàhà-ndá vichì, ñāni. Sàhámà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá, te màsà dátíāá úún-ndá quida-nda ducán. ²³ Vachi sàni nacacu saa-nda ñuhiví ì xí-yá. Doco màdi nèhiví ñuhiví nì quidà-xi-ndá ducán, còó, divi palabra ì xí Dios nì quida xi-nda ducán. Vachi nsidaa nèhiví, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñā nùù-ndà na ian itíácüà nicanicuahàn. ²⁴ Vachi nsidaa nèhiví ñuhiví, (yàchi nsihì-ne) nahi yücù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchi nsihì stná) nahi ita yücù; vachi íchì yücù, te ndáhvà stná ita-ñā. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndá Señor, còó, nicanicuahàn icúmíā coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhiví xi-nsiá.

2

¹ Ñàyúcàndüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiāá. Màsà dāndáhvi stnahá gá-ndá, ni màsà dānāní uun-nda nduu-nda nèhiví vaha. Te màsà cúbmbidia stnahá stná ini-ndá, ni màsà cāhàn quini ga-ndá diquì ñānitnaha-nda. ² Na quidá mēè tíquìn, yáha ga cudî ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndá; xiñuhu cudîi cuàhà ini-ndá sàhà palabra ì xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nìhì-ndá ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndá màni gá ini Stoho-ndá Señor, dandu (vātùni nìhitáhvi-ndá ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nùu-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiácú-yá. Te mate ní cahíchi ini nèhivì-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyucàndüá, ni cuáha-nda cuichuún-yándó na ian quidáyúcún-yá iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ìì xí-yá nduú stná-ndá; vátùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vàha ñuhú ini anima-ndá, vächì sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudüi ini-yá sàhà promesa mà.

⁶ Vächì ducán cachí (Dios) nùu tutu ìì:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yá. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuñin ini nèhivi ñà-nì xinindisá-né mii-yá.

⁷ Ñàyucàndüá, nùu nsidaa ndohó nècuàchì xinindisá, ndiaá ndisa-ya, doco nùu nècuàchì có-xinindisá, còo. Doco seguru icúmí cuu (nahì ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchì ini albañil, vächì nì sàà cavà mà nì nandua yùu vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yá na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivi (cahíchi ini xì-yá), te na ian nduá-né, vächì cudúchì ini-né sàhà-yá. Ñàyucàndüá icúmí-né nihì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquihì sàhà-né, te nàcasàn-né, vächì có-cùnì-né cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còo, vächì sàni nacàxin-yándó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xinduu stná-ndá, te xinúcuáchì-ndá nùu rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivi ìì xí-yá nduu-nda vichi. Còo cá ana nduú Stoho-ndá, cuisì mii-yá. Pues sàhà nsidaajàn vátùni dacuítia-ndá palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yá, vächì sàni tavà-yándó nùu ichì ñáa, te nì cana-yándó cunchicùn-ndá ichì ndé datnú ndiaha-yá ini-ndá. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còo tnùñuhu ndiaha xì raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivi xí-yá. Te mate còo stná ni-iin ana nì indéhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndahví-yànsiá.

Iin-ni nì cunchícùn-ndá Jesús mate xitnùhu nèhivi-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú ìni sàhà-nsiá, te sàhàjàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-ndá vichi. Ñàyucàndüá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini ía ñuhivì yohó, vächì sadiámà nùu ñà-vàha xi anima-ndá. ¹² Ndoó-nsiá mahì nèhivi có-ináhá xí Dios, te ñàyucàndüá xiñuhu quida vüi-nsiá. Ñà-ndáa nduá, xitnùhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-né, doco nú sàni xini-né obra vàha quidá-nsiá, dandu quivì quixì (Dios ndàcàn-ya cuenta sàhà cuàchì nèhivi), dandu icúmí-né sàà-nè ndanihi vàha-neyá.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdii ini Stoho-ndá Señor sàhà-ndá, ñàyucàndüá icúmí-ndá cunini-nda nsidaa nècuàchì nihì chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vächì nècuàchimà, quidáchuún-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nú quidá víi-nda, dandu cudüi ini-né sàhà-ndá. ¹⁵ Te divi ducán cuní stná Dios, cunì-yá quida vüi-ndá, dandu mate xitnùhu nècuàchì có-cùndáa ini-xi ndohó, doco icúmí-né sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-iñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáa nduá), ñâyùcàndùá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá icà quida nècuàchi libre. Doco mà váha cachi-ndà vátùni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còó, vâchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nùù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nêhivì. Ni cúcuú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchi dandacu-xi nùù-ndà, ni coó stná tnũñuhu xi-nda nùù-né.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchi peón xíndoo saín nùù iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchimà, mate dana-ne. Màdiá cuisì cahvi-nsiànè nú màni ini-né.

Nú icúmi-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmi-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchicùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còò ni-iñàha inihíca-ndá. Doco vátùni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhà. ²⁰ Vâchi nú cuisì sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà ñihì-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmi-ndá ñihì-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmi-ndá yàha-nda nú sàni cana-yándó, vâchi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátùni ni cundaa ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua ni quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còò ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còò ni-iin xichi ni dandahví-yà nêhivì. ²³ Mate ní canàhá nêhivì xì-yá, doco mii-yá, cóni canàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còó, nùù ndahà Dios ni nacoo-ya chuun xi-ya, vâchi (ináhá-yá) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndácuisì. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nùù iqicúñũ-yà. Ñâyùcàndùá, vátùni ñihì-ndà (nacoo dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndùlócò gà-ndà sàhà). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátùni ñihì stná-ndà quida vii-ndà ñuhivì yohó. Vâchi na ní sahnì cuii-teyá, dandu sàhàjàn nduá ni ñihì-ndà ni nduvii anima-ndà. ²⁵ Vâchi antes, nahi riì ni quecuaán ni sanduu-nda, doco vichi sàni naxicocufin-ndà ni nàcùndoo-nda nùù Stoho-ndà inùù xì anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchi ñahà sàni nandàhà, icúmi-nsiá cahvi-nsiá ii-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ndéhe-né quidá víi-nsiá, vátùni sàa stná-né cunindisá-né mate có-càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Ñâyùcàndùá, xiñuhu quida sahnù-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsiá cundaa vico-nsiá, màsà cúcàhàn-nsiá a cúisi xiñuhu ñà-matnii vico dìni-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sicoto finu. ⁴ (Còó, vâchi ñà-cundaa vico ndisa-nsiá nduá yohó:) divi ñà-cunihnu manì ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmi cunaha nicanicuahàn, vâchi ini anima-ni-nda iá dèhá'. Te nùù Dios cuàhà gá ndiaá ñà-cunihnu ini-nda ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchi ñahà ñi nisa xinindisa-xi Dios tiempu sàhana, vâchi divi ini anima-nè ni sansida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né ii-né. ⁶ Vâchi ducán nisa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, ni inini-ne ii-né, te dècuèndè “Señor xi” nisa cachi stná-nè xì nècuàchimà. Te

nú quidá víi-nsiá, te có-yûhî stná-nsià ni-iin nèhivî, dandu vâtûni ndudava stná-nsià xî-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchî tiàa iá ñahàdihî-xi, xiñuhu cundoo manî-nsiá xî nècuàchimà nacua quidá iin nèhivî cundáa vâha ini-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-né, ñâyûcândúá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vâchi iin-ni sàni ñihitáhvi ndúu-nsià vida ndiaha xí Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóo ni-iñâha cadî xî nùù palabra xi-nsia na hora xícàn tàhvi-nsiá nùù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin chuun vii ni quida-nda

⁸ Cuisî inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùni ni cúcúmî nsi-daa-nsiá. Te cundehè ndáhvi stnahá stná-nsià. Te cucuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, vâchi iin-ni ñani xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhî stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nèhivî xî-ndà, màsà nâchítâcùhá-ndà nacua ni quida-ne xî-ndà. Te ò nú ni cànàhá-né xî-ndà, màsà cànàhá stná-ndà diquî-né; cóo. Ni câcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né, vâchi cuàhà gá ni ñihitáhvi-ndà na ní cana-yàndó. ¹⁰ Vâchi (dohó cachi tutu ìì):

Nú cuni-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yâha vâha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-màsà câhàn quini-nda, ni màsà dándâhvi stnaha-nda. ¹¹ Te màsà tûcù-ndà inga ichî malu; cuisî-ní ñà-íá vii ni quida-nda. Te ni nándúcú stná-ndà nansa cundoo manî-ndà ñuhivî; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vâchi Stoho-ndà Dios, inúù-yá nsidaa nècuàchî ñihnú vâha ini-xi, te iníni-yá na xícàn tàhvi-né. Doco nècuàchî quidá siquini, na ian xiní ùhî-yâ nsidaa nècuàchìmà.

¹³ Nú puru chuun vâha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nèhivî xî-ndà sàhâmà? ¹⁴ (Ádi cóo); doco nú ni sàà-ndà ndoho-nda sàhà iin ñà-íá vii ni quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñâyûcândúá, màsà yúhî-ndà na câhàn dana nèhivî xî-ndà, te ni màsà ndúlócô-ndà. ¹⁵ Iin-ni ni cúníhnú víi ini-ndà Jesucristu ñà-ndúù-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndâcàn tñùhù-né nùù-ndà índu chuun ñihnú vâha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tûha-nda naxiconihî víi-nda nùù-né. Doco vivíi-ni ni câhàn tñùñuhu-nda xi-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndà ni-iin ñà-cui dan-doho-xi sàxínitnùni-ndà después. Daaní, mate ndoó nèhivî xítñuhu xi ñà-vâha quida-nda ñà-ndúù-ndà nèhivî xí Cristu, có-quidámà, vâchi icúmî-né sàà-né nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sâha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vâha ndoho-nda sàhà iin ñà-vii ni quida-nda, te màdià sàhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vâchi stná Cristu, ni ndoho stná-yâ; iin xichi-ni ni ndoho-ya sàhà falta xi nsidaa ndohó nèhivî cuâchi ñuhivî, mate mii-yá, cóo ni-iin cuâchi ni quidá-yá. Te sàhâyûcândúá, vâtûni ni ñihî-ndà ni nâcúndoo vâha-nda xi Dios. Ñà-ndáa nduá ni xihî iquicúñú-yâ, doco espíritu xi-ya ni dânatíácú xi-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà ni sàà ndé ndoó anima ni sandiadi, te ni cachitñuhu-ya xî-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nèhivî cóni sàxíníndisâ sâhana tiempu xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sàhà nèhivî ñuhivî, te ni sandiatu-ya ni cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nèhivî ni cácu nùù barcu mà, cuisî ùnà-né ni cácu ni quida tècui mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñà-jaàn, vâchi nduámà nahi ñà-cùhî-ndà tècui quivî vichi, te cácu-nda sàhà-ñá ni natiacu Jesucristu. Doco ñà-cùhî-ndà mà, có-nduá ñà-ndundoo uun ñuma

icà-ndà, còò; ñà-xicàn tàhvi-ndà nùu Dios nduá, divi ñà-xicàn tàhvi-ndà ndundoo sàxinítnùnì-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànuhù-yá, iá-yá ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyá, mate ángel chicá cusáhnù nduú-né, te ò inga ana iín fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ia vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa ni ndoho Jesucristu ñuhiví yohó, te dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vachi nú niñnú ini-ndà ducán, dandu mà xího ndevàha ga-ndà ñà-chìcuéhè iá ñuhiví yohó na ian quidá ñèhivì dava ga; vachi puru ñà-vàha cudíi ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vachi mii-nsiá, tiempu ni yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá ñèhivì có-ínáhá xí Dios, vachi cuàhà viciu nisa icumi-nsiá; cuàhà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuàhà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisi figura yùu nisa cahvi stná-nsià antes, mate quini iá quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xi nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñâyücànduá, ndulócò nècuàchì dava ga vichi, xitnùhu-ne mii-nsiá, có-cùndàá ini-nè índu chuun có-cùtnáhà gá-nsiá xi-né na quidá-né ñà-có-ndiáà mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivì) dandu icúmí nècuàchì mà nacua-nè cuenta (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-itúu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-némà, na nècuàchì itiacú, te ducán stná nècuàchì sàni xihì. ⁶ Ñâyücànduá, ndè stná nècuàchì nsii ni nihì-né ni xinitnùhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñá vátùnì cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè ni nihì-né castigu, vachi ñèhivì ñuhivì ni sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-itúu quivì nsihi nsidaa iñàha. Ñâyücànduá, xiñuhu nacani viì ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhì nandòdó-nda nsidaa falta ni quida nècuàchì mà mate cuàhà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanìtnaha-nda (nú xicánúu ndahví-nè), te màsà cúñáñá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa ni nihitáhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanìtnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia ni nihitáhvi-ndà nùu-yá, te cuàhà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni nihitáhvi) iin ñèhivì càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cúnduámà nahi meru palabra ni cachi mii-yá. Te nú xicánúu-ndá indéhe ndahví tnaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xi nsidaa valor nihì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-nduá quidá-ndà, xiñuhu quida viì-ndàñá sàhà-ñá sàà ñèhivì naquimanì-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yá), te nicanicuahàn ni cusáhnù-yá, te ni queé stná cuàhà tnùñuhu xi-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchì màni guá nù, màsà ndulócò-nsià nú ni yàha-nsia tnùndoho fuerte (quida ñèhivì); cónduá ñà-ndulócò-nsià na ian nduájàn iin ñà-cónì niñnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; còò. ¹³ Xiñuhu cudíi ini-ndà sàhámà vichi, vachi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daani, quivì cuni-ndà (naxicocuñi-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yàha ga icúmí-ndá cudíi ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú ni càhàn quini ñèhivì diquì-ndà ñà-nchícùn-ndà mii-yá, vachi Espíritu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yàha-nda ducán.

Ñà-ndàá nduá, quini cáhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, còó. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúndúamá sàhà-ñá nì sàhí stnaha-nda, te ò nì quidácuíhñá-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndá iin ñà-có-ndiáá, ò nì dáquíhvuyuhù-ndà nùu chuun xi inga nèhivì; còó. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndà sàhájàn. Còó, ñà-naquimani-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vàchi vichi sà-iá cuàhàn ndunda sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índù iñàha icúmí yàha nècuàchì có-ndúlócò sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vàchi ndohó, nèhivì vàha xí-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yàha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xì cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vachi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñàyùcàndùá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndà, vachi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vátuni cahvi-nda xí-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuáchí

¹ Vichi cuàhìn cáhìn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnú jaàn. Yùhù nduú stnái iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xinínú nansa nì cuu na nì ndoho Cristu; te quivì natù stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnái ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñàyùcàndùá, yùhù cachí xì-nsiá) nì cúnúú ví-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì rii xí-né. Doco nì cúndúá xì nsidaa voluntad xì-nsiá, màdiá fuerza nì quidá nèhivì xì-nsiá. Nì màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, còó; ñà-cùdú inì-nsiá nì cúndúá. ³ Nì màsà cúníhnú inì-nsiá nduú-nsiá lamú xì nècuàchì ndiáá-nsiá. Còó; chuun xì-nsiá nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiáá-nsiá, te quida stná-nè nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuíñ mii-yá ana ndiáá xì nsidanicuu-nda, dandu nihì iin iin-nda iin ñà-vàha xì-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu ñin-ndà, te nicanicuahàn coo vícoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsiá ñà-ndùá xicachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn nì cúníhnú ndahvi inì-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá, vachi Dios, sadí-yá nùu nsidaa nèhivì nducuhéhè; doco nècuàchì nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vachi ndahà Dios ñuhù nsidaa-nda, te fuerte-yá. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tñùñuhu xi-nda nùu nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùu ndahà mii-yá nì ndóo nsidaa chuun nacánì inì-ndà sàhà-xí, vachi nihnú vàha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vachi iá ana xicánúú xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-sì na quidá sì-león, vachi xicánúú-sì ndàhì-sì nandúcú-sì ñà-caxì-sì. ⁹ Doco màsà cuàha-nda mii-nda ditá-sindó, iin-ni nì cúníndisá ví-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicutu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cui sí Dios nduú ana sáhatahvi xì-ndà gracia, te divi stná-yá sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùu-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñàyùcàndùá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yàha-ni nduá. Te mii-yá, icúmí-yá nsida vii-yá anima-ndà, te nacuahà-yàndó valor. Icúmí-yá

nacuàhandee stná ini-yándó, te chindee-yándó ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnù stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na ní ndaquindèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xí

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúín ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni nihì-ndà). Ñàyùcàndùá, iin-ni ni cúníndísà víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì ni nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Ní cúndóó cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ûi Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nihí chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchi iin-ni sàni nihítàhvi stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyà. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yà quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisì ini-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vachi mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda. ² Pues vichi nì cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cùndóó-nsiá sàhà-ñá ináhá-nsiá mii-yá xí (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gà mii-yá, te ndiaha gà quidá-yá, ñàyúcàndüá nì cana-yàndò ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ì xí-yá ndohó, te nì nihítàhvi-ndà nsidanicuú ñà-ndüá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñá fuerte guá-yá, te ndiaha guá-yá, ñàyúcàndüá nì cundiátü-ndà cuàhà gà ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yá. Vachi sàhà palabra mà vätüni cucumi stná-ndà meru vida xí anima mii-yá, te ducán nihì ndèè stná-ndà nacoò-nda modo siquini icúmí nècuàchi dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudü guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñá nì cachi-yá xi-ndà palabra mà, ñàyúcàndüá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndáyá) chicá vii. Pues vichi sà-xinindisá-ndáyá, doco xiñuhu cutüha stná-ndà cunihnu vii ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihì váha ini-ndà (sàhà ichì-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutüha stná-ndà cadi-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutüha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutüha stná-ndà cunihnu váha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutüha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vachi cunaha-nsiá, nú nì cütüha váha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdi uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; nì màdi uun-ni quea ñà-ináhá-ndáyá. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndáà váha ini-nè, na ian quidámáxinì-nè, te có-nsinúú gà ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidandoo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyúcàndüá, chicá váha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguro ñà-ndüè-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vachi nú nì quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàà-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còò, ndiaha gà icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dácácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndò ñuhivì ì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyúcàndüá, cuní dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sà-ináhá-nsiá iyuhu sàhámà vichi, te nihnú váha inì-nsia palabra ndàcuisì nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácü-ve ñuhivì yohó, chicá váha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vachi ináhí sà-ítúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xihì.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ì nì cachitnúhu-nsi xí-nsiá, màdi cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còò, vachi sàni xininùù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyúcàndüá, nì nacani-nsi xí-nsiá

sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocufin-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tava Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamáni-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemani’ nduú ana yohó, te cudí inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xi-yá ònì yucú ìì yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamáni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyucàndüá, sàhà ñà-jaàn chicá más náhà claru ñà-ndacuisi nduá nì cacachi profeta nisa cahàn sàhà-yá sàhaha; te vichi ndiá icà-ndà cunihnu vaha ndaca ini-ndà palabra xi nècuàchìmà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúà sàxínitnùnì-ndà na iin ñuhu nchíí fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quívi danátnuù ndiaha-yá nuù (nèhivi ndoó inicutu ñuhiví). Daaní, quívi jaàn (icúmí-yá datnúú-yá ini anima-ndà na ian) quidá sitnúù cahnú cachitnúhu ñà-sàcuàhàn tùinuù inga quívi.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìì nì cachitnúhu nèhivi sàhaha ma, te nì tiaa-neà nuù tutu. Màdi sàhà cuisì sàxínitnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cuní cachàmà. ²¹ Vachi nèhivi ìì sàhaha ma, màdi ini-ni mii-né nì chitnùnì ini-nè ñà-nduá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còó, divi Espíritu Ìì xí-yá nduú ana nì dàtnúú xì sàxínitnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-nduá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuítnúhú-ndà ñà-tnùhù chináhá nèhivi

¹ Tiempu sàhaha ma nì sandoo stná tètñùhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xi Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tètñùhù nahi tè-sàhaha ma. Te icúmí-tè daquíhvi dèhé-te iin ñàñùhù chináhà-te. Ndé icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni danáà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-té quidá quini-tè xì mii-té, ñàyucàndüá vachi icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivi icúmí tenchicùn xì ichì siquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchi ini-nè ichì ndàcuisi-yá. ³ Te tètñùhù mà, ñà-cuàhà guá cuú ini-te sàhà dihùn, ñàyucàndüá, vico uun icúmí-tè càhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhaha sàni cachi Dios ñà-icúmí-tè cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-itúú sàà stná quívi ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná àngel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cónì xícáhnù ini-yá sàhà-né, vachi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndé cahà andea ndé iin tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quívi ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁵ Stná nèhivi ñuhiví sàhaha, cónì dácàcu Dios-nè, vachi cuàhà gá cuàchi-ne nì-ia, teayucàndüá nì quixi diluviu diquì-né. Doco tiàa nani Noé, còó. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì càhàn stná nècuàchìmà xì nèhivi sàhaha ma áma quidá víi stná-nè, doco (cuisì) Noé mà xi inga ùsà gá tñaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xi ñuu Gomorra, nì xixin ùsiha, ndé cuisì yàà-ñà nì ndòo, vachi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhí stná nsidaa gá nèhivi malu icúmí cundoo ga ñuhiví quívi nuù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nìsa ìa stná iin nècuàchi vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo siquini xì nèhivi ñuu mà. Vachi yucán iá-nè mahì nècuàchìmà, te nsiquívì inínì-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchìmà. Ñàyucàndüá yáha ga nì ndòo cahan-ne sàhà nècuàchìmà. Daaní, na (ní ñihí ñuu mà tnùndoho), nì dàcàcu Dios-nè nuájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yúcán náhà claru, túha ndisa Dios tava-yá nèhivi vaha xi-ya nuù tnùndoho yàha-ne nì cúì. Te ináhá vaha stná-yá nansa cuàhàn-yá quida-ya xì nèhivi malu vichi, itní-yá cuenta sàhà-né ndé cachi

sàa quivì juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá sìquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchi stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nuù-né.

Vàchi tètñhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé ángel xì Dios, có-cànàhá quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xì ana fuerte mà nuù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nuù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàa-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisi có-cùndàà ini-xì xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcànduá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisi yùcù, cuisì ndóo-sì ñuhivì sàhà-ñá tñii nèhivì-sí, te cahni-nési; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tètñhù mà, icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá ñhì-té, divi nacua nì quida-tè xì ñañitnaha-tè. Doco vichi cudí ini-te quidá-te ndéni ñà-sìquini nì cui ndui (ò ñuù) nì cùnduá. Ñàyùcànduá, ndohó, ndóo cahan-nda sàhà escándalo xíquida guá-te. Mate sàhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xi-ndà, doco dandahví uun-tè, vachi cudí gá ini-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nàcòó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xì, mà ùhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumí-té. Doco icúmí-tè ñhì chíhàn-te. ¹⁵ Vachi sàni nacoo-tè ichì vaha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua nì quida Balaam dèhe Beor sànahà; iin nècuàchì xinitú nì sanduu nècuàchì mà, doco cuàhà gá nisa cuu ini-nè sàhà dìhùn; mate iin chuun có-ndiáà nduá, doco quida-neà sàhà dìhùn. ¹⁶ Doco nì ñhì-né iin conseju vaha nuù burru xi-ne, có-íá vaha ñà-nduá quidá-né, nì cachì-sì xi-né. Mate quisi nduú-sì, doco nì cáhàn-sì na iin nèhivì, te nì sadì-sì nuù nècuàchì mà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne nì cùí.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé nì ndoco tècuí, ducán xínduu tètñhù mà. (Còò ni-iñàha ñhì-ndà) nuù-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha ñhà. Ñàyùcànduá icúmí-tè sàa-te iin xaan ndé iin tñuú ndúchí, te nicanicuahàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte cáhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chichuéhè nduá cachí-te, vachi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa ni nì cui; vátùni íá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcànduá, náditá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-ítuú càcu nuù ichì malu mà nì cùí. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xì nèhivì, doco mà cùí, vachi ndè stná mii-té, dandacú stná cuàchi-tè nuù-té. Te nú sàni cundee iñàha nuù-ndà, dandu có-ndóò gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vachi nì cachí-ndà íá iin nèhivì, te nisa cundaà vaha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te nì càcu stná-nè nuù modo sìquini xì ñuhivì yohó; doco nú tucu tu nì dácà dìni-né, te cundee cuàchi ma nuù-né, dandu chicá quini queamà nuù ñà-primeru. ²¹ Vachi chicá vaha màsà cùñitñuhu-ne sàhà ichì vaha-ya nì cùí, te màdiá nì xinitñuhu-ne, dandu después nì naxicocuíñ tu ini-nè, te nì nacoo-ne palabra ñhì nì cachì-yá xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuu stná xi-né nacua cachì dichu sàhà sìhina: “Nì nsihì nì ndusan-sì, dandu naxicocuíñ tu-sì saxì-sì ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochì, nú sàni xichi-sì, dandu tucutu ndécahnu-sì mahì ndèhì tuí ñhñí-sì”.

3

Icúmi naxicocuñ Stoho-ndà Jesús ñuhiví

¹ Ñà-úi nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñani mànì. Te nùu ndùu carta xi sàni quide lucha nacuahandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani vii ini-nsiá. ² Te cuní stnái nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitnùhu ñehiví ì sàhana, xi stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nùu nsiùhù nècuàchì nì ñihì chuun nùu Stoho-ndà Señor nì dácácu xi-nda, vachi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá iñàha chicá cuní cundaà ini-nsiá. Cunaha-nsiá, na sàa quivì xínu tiempu, dandu icúmi ndecoyo ñehiví cuàcùndiaa (sàhà ichì-yá). Icúmi-né quida ndevàha-ne xi mii-né nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmi-né cachi stná-nè: “¿Índù ní xini-nsi naxicocuñ-yá nacua nì cachi-yá? Vàchi dècuèndè sàhana na ní xihì xii-ndà, còò ni-iñàha, vachi iin-ni iá ñuhiví vichi nacua nì sàcò quivì primeru”, cachi-nè. ⁵ Doco na cachí ñehiví ducán, cuisì quidámáxini-nè sàhà nansa ni cuu sàhana na ní sàcòo ansivi, te nì xínu stná ñuhù íchì mahì tècuí, nsidanicuú ladu ñuhù-te. Pues nsidaa ñà-jaan nduá nì dandàcú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuí mà ní ndañuhu stná ñuhiví sàhana ma, vachi nì dàhvia dàvi inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhiví iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yá antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmiá coco nsiha, cuisì ndiatú-yá ndè cachi sàa quivì ndundaà sàhà cuàchi ñehiví malu, dandu coco ñuhiví, te ndañuhu stná nsidaa nècuàchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani mànì. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuiá nduá, doco iin-ni nduá nùu Stoho-ndà Señor. ⁹ Ñàyùcànduá, mate cachí ñehiví ¿Índù chuun cucuèé-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yá? doco còò; màdì ñà-cò-ndulócò-yá nduá; ñà-quidándéé cahnú ini-yá sàhà-ndà nduá, vachi có-cuní-yá ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sàa nsidaa-nda naxicocuñ ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá cuní-yá.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (ianá) icúmi sàa quivì quida ndisa Stoho-ndà Señor (nacua nì cachi-yá); na ian có-nìhnú ini ñehiví quixi tècuìhnà ñuú, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmi caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhiví, icúmiá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vachi ñuhiví yohó xi nsidaa ñà-íá nùá, icúmiá coco nsiha.

¹¹ Pues vichi, sàhà-ñá sà-ináhá-ndà icúmi ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcànduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndà cacuanu vii-ndà ñuhiví nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndà. ¹² Siempre ni nsínúu ini-ndà ñà-icúmi sàa quivì xí Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sàa yàchà. Vachi quivì yucán icúmi chíñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhiví, icúmiá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá yáha stná-ndà ñà-después icúmi nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhiví saa nacua nì cachi-yá xi-ndà, te ñuhiví saa ma, puru ñà-íá vii icúmi coo nùá.

¹⁴ Pues, ináhá vaha-nda ducán icúmi cuu, ñani mànì, ñàyùcànduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndà cundoo manì-ndà ñuhiví, màsà cóo ni-iin falta xi-nda, ni màsà cóo ni-iin mancha anima-ndà. Te iin-ni ni cóo ducán dècuèndè quivì naxicocuñ-yá.

¹⁵ Te nú dacuèé-yà, te quidandee gá ini-yá sàhà-ndà, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndà ñà-cuisì sàha-yàndó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaan nduá sàni tiaa stná ñani mànì-ndà Pablo na ní tiaa-ne iin carta nùu-nsiá antes. Nchichí gá tiaá-né, vachi ducán nì ñihitáhvì-né. ¹⁶ Te nùu nsidaa carta xi-nemà, cachitnùhu stná-nè sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndàa nduá ùhi cundaà ini-ndà dava ñà-nduá cachí-nè nùu carta mà. Ñàyùcànduá, ñehiví

có-sâa cundaà inì-xi, dasìvì uun-ne palabra mà, vâchi nèhivì có-xìníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasìvì stná-nè dava ga tutu ìì xí Dios, doco (ndahví-nè), vâchi cui-sì icúmí-nè sàa-nè ndañuhu-né sàhámà.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sà-ínáhá-nsiâ nansa iá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñâyücàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà tètñùhù có-ndùlócô sàhà ley xi Dios, còtó naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sàa-nsià quee-nsia nùù ichì váha nchícùn vù-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnái nùù-nsiá ñà-nì cúnsìhi inì-nsia nansa cucumi gá-nsià más gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, xi nansa ñhì stná-nsià cunaha váha-nsiayà, vâchi mii-yá nduú ana ni dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quívì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nùù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsi càhàn-nsi xì-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhiví, sà-íá-yá. Te nsiùhù, sàni inini-nsi nì càhàn-yá; sàni xininùù-nsiyá, dècuèndè sàni tniì ndahà stná-nsi icà-yá. Te mii-yá nduú ana nì quixi xí palabra ì cachítñuhu nansa cutiacu ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiacú-ndà. Ñàyùcàndùá, (nì quixi-ya) ndè ñuhiví yohó, te nì xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, nì xininùù stná-nsiyá, ñàyùcàndùá, vichi cachítñuhu-nsi, te dansítñùù ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vàchi mii-yá nduú ana sàhatahvì xì vida ndiaha nicanicuahàn. Nùù Yuamáni-yá nisa la-ya, dandu nì quesaa-yá ñuhiví yohó, te nì xini-nsiyá. ³ Te ñà-ndùá nì xini-nsi, te nì inini-nsi, divi nduá cachítñuhu-nsi xì-nsiá sàhà-ñá iin-nì nì cúníhñú vaha stná ini-nsiá nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yá ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudìi inì-nsia, ñàyùcàndùá disàhà-xí tiaá-nsí ñà-yòhó nùù-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá nì inini-nsi nì cachi Dèhemani-yá (xì-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachítñuhu stná-nsi xì-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vàchi micuísì ñà-vàha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nihnú ini-yá ichi ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú nì cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchícùn-ndà ichi ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú ví-nda, datnúù-yá sàxínítnùni-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhì cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú nì cachí-ndà có-ndùù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvì-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nihnú ini-ndà palabra ndàcuisi. ⁹ Doco nú nì cuáha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvì-yàndó, seguru cuicahnú ini-yá sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhù anima-ndà. ¹⁰ Doco nú nì cachí-ndà cóò cuàchi nì quida-nda, dandu ducán queá na ian ndeníhí tñuhù-ndáyá. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Dios

¹ Nahi dèhe mií xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùù-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana nì quida iin cuàchi, dandu (nì cúnáhá-nè) iá stná ana càhàn nihni sàhà-ndà nùù Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vàchi mii-yá, ndàcuisi ini-yá. ² Te divi sàhà ñà-ndùá nì quida-ya nì xihì-yá sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gá ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdi cufsi sàhà cuàchi ndohó nì xihì-yá, cóò, vàchi nì dānāá stná-yá sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhiví. ³ Te vichi nú nì chívàha-nda ñà-ndùá cachí-yá, dandu vātùnì cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nèyá,

doco có-chívàha-ne ñà-nduá cachí-yà, dandu (cundaà ini-ndà), tnuhu-né, có-nihnú ndàa cuisì ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-nduá cachí-yà, dandísá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yá, te ducán vátuni cundaà ini-ndà iin nèhivi xí-yá sàndúú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivi xí-yá nduú-né, dandu ndiá ìcà-né quida vii stná-nè nacua ni quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhán-nsiá iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñàni. Còo, ley yucán nduá, divi ley ni xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsia ichi-yá, vachi divi ley yucán nduú palabra ni xinitnúhu-nsia daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùu-nsiá yohó. Te nú nsinúu ini-nsiá nansa ni quida mii-yá (na ní la-ya yohó), xi nansa (quidá stná-yá) xi ndohó vichi, dandísá vátuni cundaà ini-nsiá, ley saa nduá, vachi cueé-ni cueé-ni làcà iyuhu iin tnúú ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúu-yà sàxinítnúni-ndà sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa iá ñà-ndácuisi.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúu Dios sàxinítnúni-xi, doco có-xiñùhù-né ñanitnaha-ne, dandu ichi ñáa nduá nchícùn ìi-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchi cuú ini-xi sàhà ñanitnaha-xi, mii-né ndisa, iin-ni datnúu Dios sàxinítnúni-nè, te có-nàcáni ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchi có-xiñùhù xi ñanitnaha-xi, tàñàha ga tnúu ndiaha sàxinítnúni-nè. Xicá ñáa-né, ni có-sàha tnúni ini-nè ìndù cuàhàn-nè, vachi iin tnúú ini anima nè ñà-sàni quihin-ne ichi ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùu-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nsia (na ní xinindisá-nsiáyà), te ni ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchi sahnú, tiaá stnáí palabra yohó nùu-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí nùu-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùu ñà-malu.

Hijos, ñà-yohó tiaí nùu-nsiá sàhà ñà-sàni sàa stná-nsiá ni xini stnahá-nsiá xi Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchi sahnú jaàn, tiaá stnáí ñà-yohó nùu-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xi mii-yá ana itíacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchi chicá cuachi, tiaá stnáí ñà-yohó nùu-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vachi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ìi xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùu ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsia, màsà cúu ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xi ñuhiví yohó, ni màsà xího stná-nsiá ñà-nduá iá nùá. Vachi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xi ñuhiví yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúu ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vachi nèhivi nihnú ini-xi ñuhiví yohó, xího cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xi iquicúñù-nè, te xího stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáa, te nducuehé stná-nè sàhà ñà-nduá icúmí-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cùdii ini Yua-nda Dios sàhà-xí. Còo, ñà-cùdii ini nèhivi ñuhiví yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhiví yohó, icúmíá nsiha, te mà níhi gá nèhivi ñà-nduá nisa xihó guá-nèma. Doco ana quidà-xi ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundaà ini-ndà ìndù ñà-nduú ñà-ndàa, te ìndù ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vaxi xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnúhu-nsia icúmí quixi iin ana nduú contra xi Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoó stná cuàhà contra xi-ya. Ñayúcandúá, vátuni cundaà ini-ndà ñà-vaxi xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínduu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xi-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vachi cóni ía ndisa-ne ladu xi-nda, vachi nú nèhivi ladu xi-nda nduú-né ni cúí,

dandu dècuèndè vichi cutnahá ù-né xì-ndà. Doco, còò, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahá xicà ñà-diín ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùò mii-yá ana chicá ì sàni ñhítáhvì sàxínítnùní-nsiá, te sà-ináhá nsidaa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te ñà-sà-ináhá-nsiámà, ñàyùcàndúá tiaí tutu yohó nùò-nsiá, màdì sáhà-ñá có-ináhá-nsiá, vàchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-nduú ñà-ndáà. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcàndúá ni-iyuhu mà cùndúá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñùhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-nduú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùò Dios. Cunaha-nsiá, contra xi Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, ni còò stná Dèhemani-yá”. ²³ Nú ni cachí-ndà: “Còò Dèhemani-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaá stná-ndá Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemani-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sàna. Nú iin-ni nì cúníhnú ini-ndà ñà-ndúá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xí Dèhemani-yá, nèhivì xí Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer nihi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùò-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cuní dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhì sàxínítnùní-nsiá nì quida-ya, te ducánì iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vàchi sàni nsida ì-yá sàxínítnùní-nsiá, te dècuèndè vichi chindéamà mii-nsiá, vátùni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa iñàha, vàchi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yá, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yá mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn nì cúníhnú ini-nsiá cunduu ì-nsiá nèhivì xí-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni nì cùndúú-ndá nèhivì xí-yá, dandu quivì naxicocuñin-yá, mà yúhì-ndà, ni mà cúcáhàn nùò-ndà cundehè-yándò.

²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yá. Ñàyùcàndúá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vàchi sàni ñhítáhvì-ndà cachì-yá xì-ndà ñà-nduú-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xinduu-nda. Ñàyùcàndúá, nèhivì ñuhivì yohó, có-nàcúni-nè ndohó, vàchi ni mii-yá, cóni nàcúni-nèya daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nú ñà-vichì sànduú-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datú-ya nùò-ndà índù forma nùò-xì sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocuñin-yá, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yá, ducán icúmí-ndá cuni-ndà nùò-yá. ³ Ñàyùcàndúá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-icúmí-ndá cuni-ndà nùò-yá, dandu cuàhàn-ndà nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhìchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vàchi nsidancuú cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-dìsáhà-xì nì quixi-ya ñuhivì yohó; ináhá-nsiá nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xí-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco

ana túha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndáà nduá yohó): nú quidávì-nda, dandu (vâtùni cachi-ndà) ndàcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchì túha quida-xì cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhivì xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-xì cuàchi. Te (ináhá-ndá) indù-ñá disáhà-xì ni quixi Dèhemanì Dios ñuhivì yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisi mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sàá-nè quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà úhi cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchì có-quidá víi, ò iin nècuàchì có-cùú ini-xì sàhà ñanitnaha-xi, có-nduú-né nèhivì xì Dios. ¹¹ Vâchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán ni sàcùnaha-nsiá ñà-ni cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñàyùcànduá nì sahnì-té ñani-te. Te ¿indù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-né.

¹³ Ñàni, màsà ndúlócò-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nèhivì ñuhivì ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñàyùcànduá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-ndà nicanicuahàn; có-íá gà-ndà ladu ndé xihì anima-ndà.

Nú có-cùú ini iin nèhivì sàhà ñanitnaha-ne, dandu nàhà xicà tàñáha ga yàha-ne ladu ndé itiacú anima-ndà. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanitnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sàhnì. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñuhú anima iin tè-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàà-ndà nì cundaà vaha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vâchi sàni xini-ndà ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñàyùcànduá, ndiá icà stná-ndà cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanitnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indéhe iin nèhivì iá necesidad nù iin ñanitnaha-ne, te có-indéhe ndahví-nè nècuàchimà, mate algu icúmì-nè, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà có-cùú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cáchì uun-nda ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà cáhàn uun-nda cachí-ndà ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-ndà obra nù ñanitnaha-nda.

¹⁹ Nú nì quida-nda ducán, dandu vâtùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndàcuisì nduá sànhícùn-ndà, te mà yúhì gà-ndà sàhà anima-ndà nùu Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yá nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xì anima-ndà, dandisá mà yúhì-ndáyá, (ñani) màní, ²² vâtùni càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, te nihì-ndà ñà-nduá xicàn-ndà, vâchi chívàha-nda ñà-nduá cachí-yá, te quida-nda ñà-nduá cudí ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dándacú-yá nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemanì-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xi-nda. ²⁴ Te nú chívàha-nda ñà-nduá cachí-yá, dandu ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu ìi xí-yá, te ñàyùcànduá, vâtùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-ndà.

4

Nansa quidá Espiritu Ìi xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùí, màsà cúníndísà ndevàha-nsia ñà-ndùá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu Ìì dacáhàn xì-né. Còó, vàchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vàchi cuàhà tètñuhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichì, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu Ìì xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-nè: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchí-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdi Dios dacáhàn xì-né; còó, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ínahá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichì sà-íá espíritu xi tèmà ñuhivì yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùú nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vàchi chicá fuerte mii-yá iá núú anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhivì yohó. ⁵ Nèhivì (nchícùn contra xi-ya) mà, cuiisí modo xi ñuhivì yohó niñnú ini-nè, te ñàyùcàndùá, modo xi ñuhivì yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán niñnú stná ini-nè, te cudí ini-nè cunini-ne ñà-ndùá cachí guá nècuàchì mà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (niñnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yá, cudí ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-ndúú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcàndùá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu Ìì chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cúcuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màni, vàchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú ini-xì sàhà ñanìtnaha-xi, ò òhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cùú ini-xì sàhà ñanìtnaha-xi, có-ínahá-né Dios, vàchi mii-yá, de por sí ducáni cuú ini-yá sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá òisáhà-xì nì techuún-yá mindaa Dèhemani-yá nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñá niñi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhà mà sàcùndàà vaha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vàchi màdi ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, còó; divi ñà-cùú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàhàyùcàndùá nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya nì xihì-yá sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yá sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá icà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda, ñani màni. ¹² Nì-iin nèhivì, tàñáha ga cunì-nè meru nùú Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátuni cundaà ini-ndà ñà-ani anima-ndà iá-yá, te chindéé-yàndó sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá icà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá. Ñàyùcàndùá cundáà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsihùhù, sàni xinínúú-nsí ñà-ndùá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachítnùhu-nsi xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesú, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cùú ndisa ini-yá sàhà-ndà, te sàni xinindisá stná-ndà ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducani cuú ini-yá sàhà nèhivì. Ñàyùcàndùá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátuni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yá ini anima ndohó.

17 Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quívi juiciu, vátùni cunihnu ini-ndà, mà yúhí-ndà, vàchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhiví yohó. 18 Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiàmà nuù ñà-yúhí-ndà. Doco nú yúhí-ndà, dandu dandóhàmándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhí, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá ìcà-né.

19 Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vàchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yà sàhà-ndà. 20 Doco vihini cachi iin ñèhivi ñà-cúú ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanitnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vàchi nú có-cúú ini-ndà sàhà iin ñèhivi sàni xinínùù-ndà, dandu ñansa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tãñáha ga cuninùù-ndà nahi Dios? 21 Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nècuàchi cuú ini-xi sàhà-yá, sàni dandácú stná-yà nuù-ndà ñà-nì cúú stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nuù ñèhivi malu ñuhiví yohó

1 Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dèhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuàhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dèhe-ya. 2 Vàchi nú cuú ini-ndà sàhà-yá, te chivàha-nda ñà-nduá cachi-yá, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda xínduu stná dèhe-ya. 3 Vàchi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachi-yá, divi ñà-cúú ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dandácú-yá, mà cúñáñá-ndá chivàha-ndañá. 4 Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmí-nè cundee-né nuù ñèhivi malu ñuhiví yohó. Vàchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá ñisáhà-xí níhi-ndà cundee-nda nuù nècuàchìmà. 5 Vàchi çana gà cui cundee-xi nuù nsidaa ñèhivi malu ñuhiví yohó? Cuisi ñèhivi xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dèhemani Dios cundee.

Ñà-nduá cachitnùhu xi-nda sàhà Dèhemani Dios

6 Nì quixi Jesús ñuhiví yoho, te nì cuhùl-yá xì tècuí, te nì xitiá stná nù-yá. Màdi cuisíá nì cuhùl-yá xì tècuí nduá; còó, divi sàhà-ñá nì cuitiá stná nù-yá nduá nì quixi-ya. Te Espíritu Ìi xí-yá nduú ana datnúú xì anima-nda sàhà nsidaájàn, vàchi micuísí ñà-ndáa nduá cachí Espíritu Ìi.

7 Cunaha-nsiá, nuù gloria na ian ndoó ùni ana cachitnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dèhemani-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. 8 Te ñuhiví yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vàchi Espíritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachitnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuí nì cuhùl-yá, xì stná nù-yá nì xitiá. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundaà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-ni razón ndiaha nduú nsidaámà.

9 Cunaha-nsiá, nú ñèhivi ùun cachitnùhu xi-nda iñàha, mà úhi xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá ìcà-ndà cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitnùhu Dios sàhà Dèhemani-yá, vàchi iá ñà-nduá sàni cachi-yá. 10 Te ndohó, ináhá-ndá palabra ndàcuisì nduá, vàchi ñuhá anima-nda, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemani-yá. Doco nècuàchi có-xiníndísá, (ndahví-nè), vàchi ducán queá na ian ndaníhi tnúhú-nè Dios, vàchi có-xiníndísá-né ñà-nduá sàni cachi-yá sàhà Dèhemani-yá. 11-12 Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yá: iá nansa nihítahvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dèhemani-yá nduú ana sáhatahvi xì vida mà. Ana

inacáá Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni cãcãn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yùhì-ndà cãcãn tàhvi-ndà nùù-yá, vachi nú iin chuun vaha nduá xicãn tàhvi-ndà, dandu iníni-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníni-yá na xicãn tàhvi-ndà ducãn, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-ndùú nì xicãn-ndà, ndéni iñàha nì cui ni cúndúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-ni quida-ne iin cuàchi có-ndúú cuàchi cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu cãcãn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì nìhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-ndúú iin cuàchi cui-ndà sàhà-xí. Vachi iá cuàchi cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivi-ñá, dandu mà cãcãn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiáá, cuàchi nduá. Doco iá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiáá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tnúí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivi ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vátùni nì xini stnaha-nda xì mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcàndúá, sà-lá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvi-nsiá ni-iñàha có-ndúú ndisa Dios.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-ní, te tiaí tutu yohó nùù mii-ní nècuàchì ñahà nì nacàxin Dios, xì nùù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdi cuisì yùhù, vàchi nsidaa gá ana cundàà inì-xi sàhà palabra ndàcuisì xì-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vàchi iin-ni palabra ndàcuisì nchìcùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xicàn tàhvì nùù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cundéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cundóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cunchìcùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcúú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nì cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá víi dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nì cachì Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvì` nùù mii-ní, señora, ñà-nì cùù inì-ní sàhà nsidaa ñanìtnaha-ní. Vàchi màdi lácá vichi-ni nì sàcòo palabra cachí ducán, còo, dècuèndè tiempu nì quesaha xitiá palabra xi-ya, ndè quivì yucán nì ndacu nuù-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nùù mii-nsiá ñà-iin-ni ni quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cùú stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nì cachì-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nì cachì-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni ni cunchìcùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cundóo-ndà sàhà tètñùhù cuní datúcu xì-ndà inga ichì

⁷ Vàchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñùhù; xicánúú-te ñuhivì, cachì-te ñà-cóni ía ndisa iquicúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhivì, cachì-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñùhù, te xínduu stná-te contra xi Cristu queámà.

⁸ Ñâyücandüá, cuidadu ni cundóo-ndà sàhà-té, còtò ndañuhu chuun vaha sàni quida-nda; chicá vaha ni coó nsihi ñà-vàha icúmí-ndà ñihì-ndà. ⁹ Vàchi nú ni túcù iin nèhivì inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundàà ini-ndà, còo ndisa Dios nùù anima-nè. Doco nèhivì iin-ni nchìcùn ñà-nduá cachì Cristu, ía ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaa stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú ni sàà iin nèhivì vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dàñùhù có-nduú dàñùhù sàni cachimà, màsà dáyàha-nsianè vehe, nì màsà cásàhú gà-nsiá xì-né. Vàchi nú ducán ni quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-nè.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachì xi-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vaha màsà tiáá guè nùù tutu yohó, vàchi nacánì inì sàì nàcòtì mii-nsiá, dandu ndatnuhu vaha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nì nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ùnì Nì Tiaa San Juan

Nansa ni tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchìmà

¹⁻² Yùhù nduú nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhùú xì mii-ní Gayo. Cunaaha-ní, màni cuáhà-ní nùú; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnàì nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni cóo vaha-ní nacua iá vii stná anima-ní. ³ Yùhù nì cudii cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vii-ní palabra ndàcuisi xí Dios, cachí-nè, vachi iin-ni chívaha vii-ní ndudu ì xì-yá. ⁴ Cunaaha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudí inì na xinítnùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisi. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudí inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xiní ñà-tùha-ní quida vii-ní, vachi siempre chindéé-ní dava ga nèhivi xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnshi inì-ní chindéé-ní nècuàchìmà. ⁶ Vachi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsi cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsi nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-nè. Ñàyúcànduá, quida-ní seguir chindéé-ní nècuàchì (sàa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vachi mii-né, sàhà-ñá cuú stná inì-nè sàhà-yá, ñàyúcànduá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanu-ne chuun ì xì-yá. Ni có-xícàn stná-nè ni-íñàha nùù nèhivi có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyúcànduá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchìmà vehe-nda, te ducán chindéé stná-ndà (xì chuun quidá-né dacuítia-nè) palabra ndàcuisi xí Dios.

Nansa quidá Diótreres, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiai iin carta nùù nèhivi xí Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótreres, có-cuní-nè nacuni-nè nsiùhù, vachi mii-né cudí inì-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyúcànduá, na sáì jaàn, icúmí càhìn xì-né, vachi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè dìquì-nsí. Te màdì cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stná-nè. Vachi na xísaà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacuaá-né nècuàchìmà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchìmà vehe-xì, dandu sadí Diótreres mà nùù-nsiá; cóo gá permisú nataka gà-nsiá xì nèhivi xí Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichi malu; cóo. Cuisi ñà-vaha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vachi iin nèhivi quidá víi, nèhivi xí Dios nduú-né; doco iin nèhivi quidá quíní, ni có-sàha tnùnì inì-nè nansa ndisa iá-yà.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daaní, jaàn iá stná Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivi. Te nàhà xicá palabra ndàcuisi nduá nchícùn-nè. Te stná nsiùhù, cachí stná-nsi vaha ndisa-ne, te ináhá-ní màdì tnùhu nduá cachí-nsi.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiai nùù-ní ni cuí, doco vichi mà tíáá gué` nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàhì sàà mimí nàcòti mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Ni cúcuéé ni-ní. Cásàhú nsidaa amigo xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì iin iin amigo xì-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsìhi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nî Tiaa San Judas Tadeo nùu Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nùu Stoho-ndá Jesucristu. Te nduú stnáí ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nùu mii-nsiá nècuàchi sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nùu-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiaá xì stná-nsiá. ² Nì cùndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéê ni-nsia quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá ni nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xi-nda ni cuí. Doco después ni cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nùu-nsiá ñà-nì cuáhantee inì-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-nduá xiníndísá-ndá. Nèhivì ìì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó ni nacoo-ya palabra ìì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quihvi stnahá stná-nè xi-ndá. Malu sàstnùhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchimà ñà-icúmí-né ñihì-né castigu xi-ne, vèchi tucu nihnú ini-nè sàhà gracia xi Yua-nda Dios. Tuxí ini-ne vátuni quida quini ndevàha-nda, vèchi cuicahnú ini-yá sàhà-ndá, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúni-nè Stoho-ndá Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndá Dios.

⁵ Ñàyùcànduá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa ni cuu xi nèhivì raza Israel sàhana. Mate sàni caquee-ne libre nùu ñuu Egipto ni quida Stoho-ndá Señor, doco después ni dándáñhù-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyà. Sà-ináhá-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-né; ni nacoo-ne lugar ndé ndiá icà-né cundo-nemà. Ñàyùcànduá, ni sàcùndiadi vaha-ne, ni sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iin tnúú dècuèndè cachi sàà quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán ni quida stná nèhivì ni sandoo ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, xì ñuu yatni ga yucán, vèchi nansa-ni ni cui nisa nacuidiqui uun tiaa ñuu mà nècuàchi ñahà, te ducán nisa quida stná-te xi tiaa. Ñàyùcànduá, ni ñihì-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahi ñuu xixìn nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà inì nsidaa nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xíndandahví mà, iin-ni có-quidáñhù-tè cuerpu xi-tè, có-ndulócò-te sàhà ñà-nduá cachí Stoho-ndá Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vèchi ducán ni sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-nè, cóni cánahá-nè xì ñà-malu quivì ni náá tnahá-né xì-sí na nì cunì-si ñihì-sí iquicúñu nsi-Moisés (sàhana). Vèchi Miguel mà, cuisì nì cachi-nè xì-sí: “Dios ni cadí xì núu-ní”. ¹⁰ Doco tè-xíndandahví mà, mate có-sàa-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhì càhàn quini-tè sàhà-ñá, vèchi cutu nihnú ini-te na iin quisi, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-nduá de por sí nihnú ini-te, divi ñà-jaàn icúmí dandáñhù xì-te.

¹¹ ¡Ndahví nsidaa-té! Vèchi ichì tè-nì sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian ni tucù Balaam (sàhana); vèchi Balaam mà, puru sàhà dihùn nisa quidachuún-te chuun ìì xì-te. Daaní, nudává stná tètñhù ndoó vichi

xì (tiàa sàhaha nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcàndúá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudî ini-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó máni-nsiá xixi-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vâchi có-chivâha-tè tñùñuhu nùù ni-ñàha. Cuisì sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vâha quidá-te). Ñàyùcàndúá, ducán xínduu stná-te nahi yutnù có-càná ñà-vidi-xi tiempu xan, te ò nahi yutnù nì tñuhu-nda, (te nì ìchì) yohò-nú, ducan xínduu stná-te, ñàyùcàndúá, ùù modo còò chuun vâha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucù tècuì, te vâxi chihíñù nùù-té, ducán xínduu stná tè-tñùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sìtnúù xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vâchi sàni tùcù-te inga ichì), ñàyùcàndúá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tñúù nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daani, nì ìa stná Enoc sàhaha. Descendencia usà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nisa càhàn stná-nè cuenta xi Dios, nì cachtñùhu-ne sàhà tètñùhù xicánúù vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndà Señor quixi-ya ñuhivì, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñùhù àngel ìì xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nì quida nèhivì, vâchi icúmí-yà dacúndá ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-ìá vâha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-ìá vâha stná ñà-nì nandòó-né ichi-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìquì-yá, vâchi cuàchi cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná ini-te sàhà ni-ñàha. Puru cudúchì ini-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcú-tè ñà-ndúá xího mii-té quida-tè. Có-yúhì yuhù-tè càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa càhàn tñùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì máni guá nùù, xiñuhu nsinuu ini-nsia nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Jesucristu, ¹⁸ vâchi nì cachtñùhu nècuàchì mà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácùndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndáá nduá), sàndóó-te vichi; divi xínduu tiàa siempre sahné ðava xi nèhivì. Cuisì quidá-te ñà-ndúá xího mii-té quida-tè, vâchi còò Espiritu ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá ini sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vâchi ducán nacuahandee ini-ndà. Te na xicàn tàhvi-ndà nùù Dios, nì cuàha-nda chindee stná Espiritu ìì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tùcù-ndà inga ichì còtò nandòó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndà. Te cuèyàani cundiatu-nda ndè cachi sàà quivì cundehè ndàhví-yàndó, te nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcàndúá, càhàn vii-nsiá xì-né ðeucèndè nì sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchì mà, vâchi ducán queamá na ian meru cuàhàn-nè quiñuhu-nè, te nì ditá-ndané, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tùcù dahuun), cundehè ndàhví stná-ndané, doco cuidadu nì cùndóó-ndá ñà-màsà cúmànchá stná anima-ndà, vâchi dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxínu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímàni-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchìchì ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vâtùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tùcù-ndà inga ichì có-ndiáá; vâtùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndà sàà-ndà nùù-yá, ni-iin cuàchi-nda mà túi, dandu cundehè-ndà ñà-ndiaha guá-yà,

te cudìi cuàhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímànì cuáhì' mii-yá. Te xícàn tàhví ni queé cuàhà tnùñuhu ndiaha xí-yá, te ni sàà-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te ni cúndáà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá íá nsidanicuú iñàha ndè sàhana xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ì Nì Dàcùní Dios San Juan

Ñà-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachitnùhu Jesucristu ñà-nduá sà-itúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios nì nìhì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchí nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana nì cachitnùhu xi palabra yohó, te nì ininì yùhù. Juan naní, te nduú stnái iin nèhivì xí mii-yá.

² Nùù tutu yohó cáhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xi stná nsidaa ñà-nduá nì xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáa nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xi stná nèhivì inínì xân, nú nì chívàha-ne ñà-nduá cachá; vächì palabra nì quixi nùù Dios nduá, te sà-itúú cuu ndisa ñà-nduá (cachitnùha).

Nansa nì casàhú Juan xi nèhivì xí Dios, ndoo nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casàhúì xi nsidaa mii-nsiá nèhivì natáca càhvi xì-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Nì cuní màni-yá mii-nsiá, te nì ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yà, te ndé nicanicuahàn quìvì nùù-xí icúmí-yá coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana nì cachitnùhu xi-nda puru palabra ndácuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana nì natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacu ñuhivì yohó. Nicaniché-yá, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (nì xitìà), ñàyùcànduá nì ndoo cuàchi-nda nì quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nìhítàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xi stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvi-yá, divi Yuandiáhá-yá. Pues vichi nùù mii-yá nì coó tñùñuhu xí nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn nì cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocuin-yá. Mahì vico icúmí-yá nuu-ya tùi-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (nì xicàn) nì quíhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cunì-nèyà. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié”. Sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còo nì-iñàha chicá cunaha nùì. Ñàyùcànduá, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vächì dècuèndè sàhana iá-yà, te nicanicuahàn coo stná-yá quìvì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vátùnì quida-ya.

Nansa nì nìhítàhvi Juan nì dàcùní Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yà

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnái sàhà-yá, te iin-ni ndiatù stnái sàa quìvì cusáhnù Jesucristu, te quidándéè inì dècuèndè sàa quìvì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa le ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuin Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduá nì sàì yucán (nì quida tè-xidandacú), vächì vate nì cachì ié’ ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduá nì sàì yucán. ¹⁰ Te nì cuu iin quìvì (domingu), divi quìvì xí mii-yá,

te ié` ndahà Espíritu ìi xí Dios, na ian sánì`, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàtì, fuerte iá tàchì-yá, na ian siví corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié`; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì, vàchi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yò tiau nùù tutu nsidaa ñà-nduá nì xinù, te dasáa-ñà nùù nèhivì-xí ndoó ùsà ñuu ladu Asia. Dohó nani ùsà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàtì ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá ùsà candelero. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xìxìn. ¹³ Daaní, mahì ùsà isì mà nì xinì jaàn iin mii-yá, na indéhe nèhivì indéhe-yá, ndixí-yá iin dùhùn quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhnì iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididíni-yá nahi idi nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchinùù-yá, tnúà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhe nina-ña na iin càa yahá nì dàà tìti inì xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yá na ian cahá tēñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yá iníndáhà-yá ùsà sitnúù, te iníyúhú-yá na iin espada diin ndúì ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhà-yá nì tnii-ya ìqué, te nì cachi-yà:

—Còò, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. ¹⁸ Te vichi itiacuì. Ñà-ndaá nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmí cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacuì sàhà nsì, nansa cuu xi-né, te dandacuì stnáì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yó nsidaa ñà-nduá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quivì nùù-xi. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachì xùn ndíà nduá cunì cachì ùsà sitnúù iníndáhà ndahà cuàhì nì xinù. Te cuàhìn cachì xùn ndíà nduá cunì cachì ùsà candelero oro yohó. Pues, ùsà sitnúù yohó, xíndua ùsà nècuàchì cachítñuhu palabra-xi. Te ùsà candelero oro yohó, xíndua ùsà grupu nèhivì natácá iníni xí palabra xi mà ndè ùsà ñuu yucán.

2

Razón nì dàsàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yó iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachítñuhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndáhà ùsà sitnúù ndahà cuàhì, te xicánuí mahì ùsà candelero oro, te dohó cachì xi-ní: ² ináhi nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhi nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivì malu, có-cùdñì inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivì, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùì, doco còò, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu vaha-ní sàhà ñà-nduá nì cachi-nè, te nì cundaá inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yàha-ní sàhà yùhù, doco iin-nì sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóo-ñà. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdñì inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní, vàchi có-cùú gá inì-ní sàhì nacua nìsa cuu inì-ní sàhì dihna. ⁵ Ñàyucànduá, nsinuu inì-ní nansa nìsa ìa-ní nà táñàha ga quida-ní falta, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vàchi nù coó, sàì ndé iá-ní, te dacúxióe candelero xi-ní, nù màsà nácóocuñ inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vàha quida-ní, vàchi có-xiñhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñhùhì ñà-nduá quidá témà.

7 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùu yùhù nihitáhvi-nsiá caxi-nsiá quisi vídí caná nùu yutnú ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vàchi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dàsáá Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

8 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù nì sàcò nsidaa ñàha, te còò ni-ñàha chicá cunaha nù. Ndisa, ni xihì, doco sàni natiacuì. 9 Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní, ináhì nansa yáha-ní cuàhà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhì ndahví dahuun yáha-ní. Doco cunaha-ní, nùu yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-nè sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-nè, doco còò, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. 10 Vichi icúmí-ní ndoho gà-ní quida nèhivì, doco màsà yúhí-ní ñà-nduá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùni cundaà inì-xi, a xiníndisá ndisa-nsia. Ùxìn quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihitáhvi-ní iin ñà-vàha nù, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

11 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùu ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sàà-nsia cui-nsia ùù xichi (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dàsáá Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

12 'Daaní, nùu nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihi-xi espada diin ndúú ladu xi. 13 Yùhù ináhì ñà-nduá quida-ní; ináhì nansa iá ñuu ndé iá-ní, vachi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhì mii-ní ñà-iin-ní nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quivì, cóni nácuáa-ní yùhù, iin-ni xiníndisá-ní, mate yucán nì sahnì-té iin ana nì cachì vate iá-nè ladu xi, cóni chidéhé-nè. Divi nduú Antipas, te yucán nì xihì-nè ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. 14 Doco, cunaha-ní, có-cùdí inì sàhà iyuhu ñà-nduá quida-ní. Vàchi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì nì càhàn xì tè-Balac sàhana, nì cachì-nè xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá icà-né, nì chiyuhù-ténè caxi-nè promesa nì sàcòò nùù figura cahvi nèhivì, te nì chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-nè xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. 15 Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. 16 Ñàyùcànduá, naxicocuñ inì-ní. Te nú cóó, yàchì sài ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

17 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vaha-nsia ñà-nduá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vàchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùu nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihitáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùu Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútáhvi stnái iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahví xì yùù mà.

Razón ni dàsáá Jesús nùu nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

18 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemani Dios, te nduchinúí, nchiá na ian tnúú ñuhu, te sàhì, yèhè-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí' xì-ní, 19 ináhi nansa quida-ní, te ináhi cuú inì-ní sàhà ñanitnaha-ní. Daaní ináha stnáì nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnáì nansa chindéé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tnùndoho), te ináha stnáì iá cuàhà obra xi-ní, te vichi más iá obra xi-ní nùù antes. 20 Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-disàhà-xì có-cùdî inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisú chináhà nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-nè, (doco cóò). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-nè nècuàchìmà, vàchi cachí-nè iá permisú càhàn nèhivì xì ana cóni nándàhà xì-né, te vátùnì caxì stná-nè promesa nì sàcòò nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) 21 Pues, yùhù, nì sandiatui, áma naxicocufìn ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco cóò, cóni nàxícocufìn ini-nè. 22 Ñàyùcàndüá, icúmí-nè quicuehè-nè quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xi cuàchi ma, icúmí stná-nè ndoho cuahá-né nú màsà cúú-né arrepentir sàhámà. 23 Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-nè quicuehè-nè, te cui-nè. Dandu nsidaa nèhivì-xí ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhi nansa nihnú inì nsidaa nèhivì ini saxinítnmí-nè, te segùn nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-nè nihi stná-nè núí. 24 Doco vichi cuàhàn cachí inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuèhè) mà, vàchi có-dàcuahá-nsià palabra sìquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-nè palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cachí guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsia, 25 cuisì ñà-ndüá sàni nihi-nsiá chivàha-nsia ndé vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasàì ndé ndoó-nsiá. 26 'Iin nèhivì, nú ni cùndéé-nè nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-ndüá cachí' dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xì-né. Vàchi icúmí-nè nihitáhvi-né dandacú stná-nè nùù cuàhà ñuu ñuhivì. 27 Nahi yùhù, nùù Yuamáni' nì nihitáhvi' cusahnúí nùù ñuhivì, ducán icúmí stná mii-nè cusahnú stná-nè, cunindaha-né iin vara càa cunduo seña, te nèhivì (có-ininí, ndahví-ne), vàchi yáha ga fuerte icúmí-nè nani fuerte-nè na ian cháhmà iin quidi cóò chuun-xi. 28 (Doco nèhivì nchícùn vü xì'), icúmí-nè nihitáhvi stná-nè cucumi-né sitnúú cahnú xínu dàtnàà. 29 Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúniní vàha-nsia ñà-ndüá cachí Espiritu Ìi xí-yá.

3

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Sardis

1 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì usà espíritu ndiaha xì Dios, te iníndáhà stnáì usà sitnúú. Te dohó cachí' xì-ní, ináhi nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vü-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. 2 Ñàyùcàndüá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndáñúhú ni-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vàchi iyuhá iá', te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní núí, sàni xinì. 3 Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachí xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn ndüá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocufìn ini-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúníhnú vü inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàà sàì yucán, te ni mà cùndàà inì-ní índù hora sàì. 4 Doco ndoó itnii nèhivì (vàha) jaàn ndé iá-ní ñuù-ní Sardis, te mii-né, cóni cùchícuéhé

anima-nè. Ñâyùcàndùá, icúmí-nè cutnahá-né xì' na cacanuì, te iin-ni cundixi stná-nè sìcoto cuxín na ian mií, vâchi ducán nátùì-ne nihítáhvi-né núì.

⁵ Cunaha-ní, nú ni cundéé iin nèhivì nùù nsidaa ana cuní datùcù xì-né, dandu nihítáhvi stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutì quivì-né nùù tutu xì vida ndiaha. Te claru icúmí cachì xì Yuandiáhí ñà-divi nèhivì-xì nduú nècuàchì xiníndísámá; te divi ducán cachì stnáì xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-ndùá cachì Espíritu Ìì xì-yá.

Razón ni dâsâá Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xì ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìì, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndahácáa xi rey David, te nú sàni nacune ñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñâyùcàndùá, ducán cachì xì-ní, ⁸ ináhí nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhivì nùù-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vâchi mate có-nduú-nsiá nehivì chicá icúmí fuerza, doco vâtùni, sàni chivàha-nsia palabra-xì, còni nácuáa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nèhivì cachì-nè xínduu-ne (nèhivì ndiaha), nèhivì raza Judea nduú-né, cachì-nè, doco tñuhu-né, vâchi xínduu nsihi-ne ana nchícùn xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nùù-ní ñà-cuitasisi-né nùù-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní núì. ¹⁰ Cunaha-ní, vâxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhivì na icúmí nèhivì ndoho-ne, te cundaà inì-xì nansa ndisa iá anima-nè. Doco mii-ní, mà cuàhi cunì-ní tiempu mà, vâchi iin-ni sàni quidandee inì-ní (ni xinindisa-ní) nacua sàni cachì xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yâchì icúmí nasai ñuhivì. Ñâyùcàndùá, nacua sàni sàà-ní quida vîi-ní, iin-ní quida-ní seguir ducán, màdi nihì inga nèhivì ñà-ndùá cuàhàn cunduu premiu xì-ní.

¹² Nsidaa nèhivì-xì, nú ni cundéé-nè nùù nsidaa ana cuní datùcù xì-né, dandu iin-ni icúmí-nè cundoo-ne nùù Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vâchi mà queé gá-nè nùù-yá. Te icà-né icúmí chituu stnáì quivì Dios-xi, xì quivì saí, xì stná quivì ñuu Dios-xi, divi Jerusalén Saa, vâchi ndè ansivi ndé iá-yá icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñâyùcàndùá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-ndùá cachì Espíritu Ìì xì-yá.

Razón ni dâsâá Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Laodicea

¹⁴ Daaní, nùù nècuàchì cachítñuhu palabra-xì ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísì ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvi', te divi ndahà yùhù ni cuyucun nsidaa ñàha iá ñuhivì xì Dios. Te ducán cachì xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhí nansa quida-ní. ¡A sácú vâha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachì-ní mà cóo-ní ladu xi! Vâchi yùhù ndaníhí mii-ní nahi tècuíí có-xihí vîì, ñà-mà íhni-tè ni mà vîxin-tè, te ñâyùcàndùá, vihini dacúíóí mii-ní núì, na ian quidá nèhivì xì tècuíí có-xihí vîì, sasí-nète. ¹⁷ Vâchi dohó cachì-ní: Sà-íá ñà-cuìqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmí, cachì-ní. Te ni có-cundáà inì-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tñundoho xì, te mii-ní nduú ana chicá ndahví inì anima-xi, te quidámáxiní stná-ní. Vâchi nùù yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vâchi ndahví iá anima-ní), te sàhámá chicá vâha cuhi inì-ní mii-ní. ¹⁸ Ñâyùcàndùá, iin palabra vîì cachì xì-ní, chicá vâha (nàcùnihnu vîì inì-ní), dandu nihì-ní ñà-cuicà ndisa núì, divi ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundaà inì-xì, vâha-ña. Te xiñuhu stná (ñà-naquida vîì-ní) na ian cuàhàn-ní

cuiin-ní sìcoto cuxín nùì ñà-màsà cóo chaa gá-ní (nùì), te ducán màsà cùcáhàn nùù-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichi vâha. Vâchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùì, te cutatna nduchinùù-ní, te natùinuù-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnâi-nè dava xichi. Ñâyùcàndüá, nacani vâha inì-ní, te naxicocuñ inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ Pues, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivi, áma cunini-ne, te nacuna-ne quihvi cutnahí xi-né, vâchi nahi vicò ndé cundoo-nda cuxi vâha-nda, ducán queamà. Ñâyùcàndüá, cáhìn xì ndéni nèhivi nì cui áma cunini-ne, te quihvi.

²¹ Cunaha-ní, ndéni nèhivi-xí, nú nì cundéé-nè nùù nsidaa ana cuní datùcù xì-né, dandu icúmí-nè cutnahá stnâ-nè xí' ndè (gloria) ndé coo stnâ-nè nùù iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundefí, dandu nì sàcòì silla ndiaha xí, te vichì cutnâhí xì Yuamâni' dandacú stnâi. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá câhvi xì Dios, nì cúníni vâha-nsia ñà-ndüá cachí Espiritu Ìì xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsihì nì xini ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xini. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yà xì' na ian nì cáhàn-yà xì' daa. Divi na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yà xì':

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní' dacuní' mii-ní nansa cuàhàn cuu quivi vâxi xi-nda.

² Dandu vichì vichì ducán nì sàcòì na ian sání' nì quida ndudu ìì xí Espiritu xì Dios. Te nì xini yucán ndè gloria iin iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùù yehè jaspe, ò iin yùù yehè cuahá, ducán nâhà-yà. Te dìquì stnâ silla mà iin iin sìcòyâhnchì, na iin yùù yehè cuií nani esmeralda, ducán nâhâmà.

⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stnâ silla cuachì. Cuahani ndâa-nù, òcò cùmí-nú, te nùù iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixi iin iin-ne, te xiñuhu stnâ corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xini), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gâ tása, te na ian cáhàn dàvi, ducán tiacú, te ndee níhi stnâ. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xíxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stnâ silla mà iá stnâ nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán nâhà lugar mà, te yehà na iin yùù nchíi ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmí nduú-né, te iá stnâ cuàhà nduchinùù-né ladu nùù-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùù nèhivi níhí-né; te nècuàchì cùmí, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá ìñù ndixìn-né, te iá chitu stnâ nduchinùù-né ìcà ndixìn-né. Te tíxi stnâ ndixìn-né iá stnâ cuàhà nduchinùù-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó: ìì gá mii-yá, divi mii-yá dandacú nùù nsidanicuú ìñâha. ìì gá-yà. Ndè sânahà iá-yà, te vichì iá-yà, te ndè nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya. ìì gá-yà.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né trññuhu xí-yá, naquímâni-néyâ, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, te itiacú-yà nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stnâ òcò cùmí nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùù sâhà-yá, te cahvi-néyâ, chítáníni-né corona ndiaha-nè nùù-yá, cachí-nè xí-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsí Dios, te nì cóo trññuhu xí-ní nùù nsidaa ana itiacú, te nì cúsáhnú-ní nùù nsidaa ñuu. Ducán ndiá ìcà coo,

vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú iñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa iñàha, te ñàyùcàndùá ndé vichi iá ì nsidajàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itú

¹ Daaní, indéhí nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xinì ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yá iin tutu itú. Te tutu mà, itándiaa letra ndúu laduá. Te nì xinì, ùsà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xinì yucán iin iin ángel ndacuì, ndàhì fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin nì túi nacani xì tutu mà, vachi còò iin nì nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Ni-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsi, ni-iin-ne màni cùì quida-neà.

⁴ Ñàyùcàndùá, nì quesahí sacú fuertí, vachi còò iin nátùì nacuna xì tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachi-nè xì:

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni tui ana cui nacuna xì tutu jaàn, te nandaxin-xì ùsà ñà-nùhní. Divi nduú descendencia ndiaha xì David, vachi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndùá vátùni nacuna-yaña. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xì Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xinì yucán iin mii-yá, na iin lelù nàhá-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yá, doco vichi iin-yá dava mahi-xí silla ndiaha, xì òcò cùmi nècuàchì sahnù, xì nsi-cùmi ana itá saín nùù-yá. Ùsà nsiqui-yá na iin nsiqui riì, te ùsà nduchinùù-yá. Cunaha-nsiá, nsi-ùsà nduchinùù mà xínduu stná ùsà espíritu vaha xì Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yá. ⁷ Te divi mii-yá iin dava mahi-xí yucán, nì nàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-ya tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihì nì tnii-ya tutu mà, dandu nsi-cùmi ana itá nùù-yá mà xì nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhá mii-yá nduú Lelù Ì xì Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachi nèhivì na xicàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhú ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yá; te dohó cachi alabanza mà:

Icúmi-nì tnii-ní tutu itú, te cahndè-ní ñà-nùhní. Te vátùni quida-ní ducán, vachi nì xihì-ní, nì xitià nù-ní, te ducán nì dànáà-ní sàhá nèhivì. Te divi sàhámà vátùni nì yàha-ne nì sàcunduu-ne nèhivì xì Dios, xínduu-ne nèhivì nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xì nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xinúcuàchì nùù Dios xi-nda. Te icúmi-nè dandacú-né nùù nèhivì dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xinì sàni nataca yàha ga cuàhà sàstnùhù mìl ángel mozo xì Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsi-cùmi ana itá nùù-yá, xì stná ndé ndoò nècuàchì sahnù. Te nì tiacuú ¹² càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yá ana nani Lelù Ì xì Dios, vachi nì xihì-yà (sàhá nèhivì). Ñàyùcàndùá, icúmi-yà sàà-yà cusahnù-yá, icúmi-yà naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yá, te icúmi-yà cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhivì; te mii-né, icúmi-nè ndenihì cahnú-néyà, te tavà-né tnùñuhu xí-yá, vachi naquímàni-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoo ansivi xì ñuhívì, xì nsidaa stná nsì, xì nsidaa iñàha nì quídavàha Dios, ñà-íá ñuhívì xì ñà-íá tècuì cuàhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuì xícachì-nè:

Naquímani-nsì mii-yá íá nùù silla ndiaha; te naquímani stná-nsì mii-yá nani Lelù Ì. Quidáñuhú-nsì mii-yá, te ducanicó nicanicuahàn. Te nì sáa-yá cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachi-nè.

¹⁴ Dandu nì cáhàn stná nscúmì ana itá nùù-yá:

—Divi ducanicó —nì cachi-nè.

Dandu nsi-ócò cùmì nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùù sàhà-yá, te nì cahví-néyà.

6

Nansa icúmì cuu na cahnde Jesús iñù lugar ndé nuhní tutu itùù íá ansivi

¹ Daaní, nì xini mii-yá nani Lelù Ì, nì sahnde-yá iin ñà-nùhní tutu itùùmà. Te nì tiacuì cáhàn iin ana íin saín nùù-yá; na cáhàn dàvì, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachi-nè:

—¡Naha!

² Te nì xini nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te níhì-né arcu. Te nì níhì stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyúcandúá, nì quee-ne cuàhàn-nè, vàchi icúmì-nè cundee-né nùù cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xini), nì sahnde-yá ñà-ùì nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì nì cáhàn inga ana íin nùù Dios, te nì cachi-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmì-té permisú dacà-té ñehivì ñà-nàá stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yá ñà-ùni nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì nì cáhàn inga ana íin nùù-yá, cachi-nè:

—¡Naha!

Te nì xini nì quecunu iin idu tnuu, te íá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndahá-té iin balanza. ⁶ Te tiacuì cáhàn ana cáhàn mahì nscúmì ana itá nùù Dios, te dohó cachi-nè:

—Vichì ndiaá gà nùni, quídachúún-ndá iin quivì, te cutu iin litro-ñà níhì-ndá; te nù cebada, cuisì iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cóni nàná yàhvi guá —cachi-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yá ñà-cúmì nuhní tutu itùùmà, te nì tiacuì cáhàn inga ana íin nùù-yá, cachi-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xini nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te íá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quivíá, te jaàn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi ñehivì cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsì. Sàhà ndúì ñà-jaàn icúmì cui cuàhà ñehivì; nùù cada cùmì ñehivì icúmì cui iin-ne quida, vàchi icúmíá dandacúá nùù guerra, xì nùù tnama, xì nùù cuèhè, xì nùù quisi daná, te sàhà nsidaájàn icúmì cui cuàhà ñehivì.

⁹ Daaní, nì sahnde-yá ñà-ùhùn nuhní tutu itùùmà, te nì xini tixi mesa ndé sàha-ne promesa xi Dios, yucán ndoo anima ñehivì. Xínduu-ne ñehivì xiníndísá palabra ì xì Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì ñehivì-né, vàchi nì cachi vate-né ndoo-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichì, cána fuerte-nè, cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsi Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsí? Vàchi nèhivì ñuhivì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùá xiñuhu ndoho-ne, vàchi mii-ní, ì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida vii-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchi nsii ma, nì cutahvi-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiatu cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchícùn ichi Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-nè.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itúimà, te nì xinì nì tnàa fuerte, te nì nàcùitnùù orá nahi sìcoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nù.

¹³ Te nì còyo chitu stná sìtnúù ñuhivì yohó, na ian còyo ñà-vídì quidá tàchi, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivì nì natuìá na ian natú iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchí, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidanicuú nèhivì ñuhivì, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-né ini cueva, te mahi cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchi cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchi idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì úún.

¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha nì còya diquì-nsí te dàhvi-nsi, ñà-màsà túi-nsi nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te màsà nihì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù í. ¹⁷ Vàchi vichì sàni sàà quivì ndoho-nsi quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidá ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xi Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsihamà, dandu nì xinì cùmì àngel, itá-né nsiçúmì ladu ñuhivì, te sadì-nè nùù tàchi caná nsidaa ladu sàhà-ñá màsà cáná gá tàchìmà nùù ni-iin ñuu, nì nùù mar, te nì nùù ni-iin yutnú. ² Te nì xinì inga àngel nì nana-ne vàxi-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu dùcùn nèhivì xí Dios. Te nì ndàhì ndee àngel mà nì càhàn-nè xì nsiçúmì tnaha-nemà, divi àngel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhivì xì mar. ³ Dandu dohó nì cachi àngel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-íñàha xì ñuhivì, ni xì mar dècuèndè nú sàni dùcùn seña xi Dios tnaa nèhivì xinúcuàchí nùù-yá.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchi descendencia xi Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xinì) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi nècuàchìmà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Manasés, nì dùcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Simeón, xì inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Leví, xì stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Isacar, nì dùcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Zabulón, xì stná inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi José, xì stná inga ùxin ùi mil nèhivì descendencia xi Benjamín, nì dùcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xinì Juan cuàhà mil nèhivì ndixí cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xini yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvì nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xicahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Ìì, ndixì-né dùhnù quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-né ndahà nù-ñùù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachì-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vàchi sàni dàcácu-yàndó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ìì, vàchi sàhà mii-yá sàni càcu-nda, nì cachi-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xì Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchì sahnù ndoó yucán xì stná nsicùmi ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yá nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xí cachi-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñàyùcàndùá, ndaníhì ndiaha-nsí mii-ní, (te cachì-nsí xì-ní) yáha ga nchichì-ní. Sàhà nsidaájàn naquímànì-nsí mii-ní, te nì cóo tñùñuhu xì nsidaa nèhivì nùù-ní, te nì sàá-ní cusahnù ndiaha-ní, te nì sàá stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicóò nicanicuahàn!

¹³ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù yucán xì yúhù, cachì-nè:

—¿A ináhá-ní índù nècuàchì xínduu nècuàchì ndixì cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní índù nì quixì-ne?

¹⁴ Te nì cachi xì nècuàchì mà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachi-nè xì':

—Nècuàchì yohó, xínduu-ne nèhivì nì xini cuàhà vida tiempu nani tiempu xì tñudho cahnù. Doco sàni ndoo cuàchì-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Ìì, ñàyùcàndùá sàndixì cuxín yaa-ne vichì, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuu xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoó-né ini vehe cahnù ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnàhà-yá xì-né ndiaá-yànè.

¹⁶ Ñàyùcàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuí, ni mà nsíí gà-nè quida orá, ni mà cúnì ihni gà-nè. ¹⁷ Vàchi mii-yá nani Lelù Ìì, icúmí-yá cunuù-yànè. In-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yá cundaca-yànè sàà-yá xì-né ndé coho-ne tècuíí ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Nì mà cuácú gà-nè, vàchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itúì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daani, nì sahnde-yá ñà-úsà nuhní tutu itúimà, te nì nsihì nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuìin dàdì inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xini yucán nùù Dios sà-itá tùha ùsà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè. ³⁻⁴ Dandu nì tñàtù inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmì-né inciensu nùù-yá. Te vichì nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà dìquì mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñá mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnahá stná palabra nì cachi nsidaa nèhivì xì Dios na ní xicàn tàhvì-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahá-né nì chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavà-né chii ñuhu xíxìn nùù mesa oro mà, te nì dàquée-neà ini còhò mà ndé nì chitua, dandu nì dàndiàchì ndee-neà nùù ñuhivì. Dandu nì tiacu cuàhà gà ana càhàn fuerte, te nì càhàn ndee dàvì, te nì tàsa, te nì tñàa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu ùsà ángel nihí corneta xi-ne, ni nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te ni sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu ni sivi, dandu ni còyo iin nùù ñuhiví, doco dáca stnahá iin ma xi ñuhu xixin, xi stná nùù. Ñâyùcàndùá, nùù cada ùni yutnú (itá ñuhiví) ni xixin iin-nù, te ni xixin nsihi stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùi, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni xinì iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xixin, ducán nàhà, te ni nacava ini mar. Te cuàhà tècuí mar ni nanduu-tè nùù (ni quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuí mar ni cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí ni xihì. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú ni sachì.

¹⁰ Daaní, ángel ùni, ni sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhiví ni nacava iin sitnúù cahnú nisa ituu ansivi, xixin fuerte-sí, te tnúù nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te ni nacava-si nùù ñuhiví ni còya nùù cuàhà yùtè xi cuàhà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yùtè xi pozo ni còya nùù-xí. ¹¹ Te sitnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga ni ndu-uà yùcù tècuí ndé ni còyo-si. Te cuàhà gá stná nèhivi ni xihì ñà-ni xihì-ne tècuí ùà mà.

¹² Daaní, ángel cùmì, ni sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihi stná fuerza xi orá ni cùì, te cuàhàn nsihi fuerza xi yoo ni cùì xi stná sitnúù; iyuhuni cumáni gá, te nsihi dava fuerza xi-si. Ñâyùcàndùá, ni nanchiì ndahvi orá ndu, te ni nanchiì ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te ni xinì meru diqui-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndàhì ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá nèhivi ñuhiví. Ndahví-nsiá, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumáni gá ùni gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsiá na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, ni sivi-nè corneta xi-ne, te ni xinì dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhiví ni nacava iin ana nchií nahi sitnúù. Te ni nihì-né ndahàcàa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu ni quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xixin ini xitnú cahnú, te ni nanchiì ndahvi orá ni quida ñùhmà mà, te ni nàcùitnùù inicutu. ³ Daaní, mahi ñùhmà mà ni caquee cuàhà sica ni ndava-si ñuhiví. Sàni nihitáhvi-sí cucumi-sí iñù ñà-cunduu-si quisi daná nahi siduhma. ⁴ Te ni sàcùnaha stná-si ñà-màsà cáxi-sí yùcù itá ñuhiví, ni-iin stná ndahà yutnú, cuisì-ñá dandohó-si nèhivi có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco nèhivi tui-si mà, mà cúì cúì-nè, còò, cuisì ndoho cuàhà-né, na ian ndoho-nda na tuí siduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmí cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducu-né modo cui dahuun-ne, doco mà nihì-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhiví, doco mà cúì.

⁷ Te ni xinì sica ma, te ducán ndáa-si nahi idu fuerte sáhàn guerra. Dìni-sí, sicàtè oro ñuhá. Te nùù-sí, nahi nùù nèhivi nduá. ⁸ Te ididíni-sí, na iá ididíni nècuàchì ñahà, ducán iá'; te nùhu-si, na iá nùhu nsicaha, ducán iá'. ⁹ Te icà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá-si ansivi, yáha ga ndee cahá ndixin-sí, na ian cahá cuàhà gá carreta idítá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sí, nihá iñù nahi siduhma, vátùnì tui-sindó. Te ùhùn yòò icúmí-sí dandohó-si nèhivi. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ùi gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iññ, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni tiacuí iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nuù Dios. Nsicúmi esquina mesa mà itúú iin iin ñà-lá nahi nsiqui quisi, te mahi ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xi ángel làcà ní sivi xi corneta-xi, te dohó ni cachi-nè:

—Cuahán-ni ndaxi-ní cùmi ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyucàndüá, ducán ni quida ángel mà, ni ndaxi-né cùmi ángel yucán, vachi yucán ndoó tũha-ne sàà meru cuià, meru yòò, meru quivì, meru hora ñà-cacahni-né cuahà nèhivi. Nuù cada ùni nèhivi ñuhivì, icúmi cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu ni xinì na ian ni sàní, te ni xinì cuahà sàstnùhù idu, te itándoó nèhivi yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivi xínduu-ne, ni tiacuí, vachi iá ana ni cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te dìni idu mà, na iá dìni nsicaha, ducán xí-ia-ña. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xi ñùhmà xi stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-úni ñà-daná queé yuhù-sí, sàhámà ni ca-xihì cuahà nèhivi, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivi ñuhivì ni caxihì ni quida ñuhu mà xi ñùhmà mà xi azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-daná nuù dìni-sí xi nuù ndohò-sí, vachi ndohò-sí, na iá còò, ducán iá, te iá dìniá nahi còò, vátùni tui-sìndó.

²⁰ Doco nèhivi ni càcu nuù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùú-né arrepentir sàhà cuàchi ni caquida-ne ni quidayucun-nè ñà-ndüá cahvi-né. Còò, iin-ni ni quida-ne seguir sàha-ne promesa nuù ñà-malu, te cahvi-né cuahà figura, sea oro ni cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù ni cuyucàn. Te nsidaa ñà-ndüá cahvi-némà, ni có-indéhá, ni có-itiacüá, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivi ndóo ga ñuhivì, ni cóni nàxícócuñin ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni ni caquida-ne ñà-ndüá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sàhàn tàtnà-né, sàhàn tàdí-nè, te iá-nè xi ñàhà xí-né, te xidacuíhná stná-nè.

10

Angel iníndáhá libru tii

¹ Daaní, ni xinì vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Íducún-né iin vicò, te ñuhù dìni-né iin sicòyàhchì. Nchií nuù-né na ian nchií orá, te tnúú sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndáhá-nè iin libru tii nuná. Te ni sàcuñin-nè ñuhivì, sàhà cuahá-nè ián dìquì mar, te sàhà ìtní-nè, ián dìquì ñuhù íchì. ³ Te ni ndàhi ndee-né, na ian ndàhi nsicaha, ducan tiacú. Daaní, ni nsihì ni ndàhi-nè, dandu ni tiacu cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvi. Ùsà xichi ni cáhàn ana cáhàn mà. ⁴ Te yùhù, cuahìn chitui ñà-ndüá ni cachi-nè ni cùí, doco momentu mà ni tiacuí iá ana cáhàn ansivi, cachi-yà xi':

—Màsà chítúú-ní ñà-ndüá ni cachi ana ni cáhàn ùsà xichi, te ni ìa na ian cáhàn dàvi, vachi icúmi coo dèhé palabra mà —ni cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iin mahi mar xi dìquì ñuhù íchì, ni ndanihi-ne ndahàcuahá-nè ansivi, ⁶ te ni ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá ni quidayucun xi ansivi, xi ñuhivì, xi mar, xi nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te ni cachi-nè:

—Chináhí Dios, mà cuéé gá, ⁷ te sàà quivì cuu ndisa nsidaa ñà-ndüá ni cachitnùhu nèhivi xí Dios sàna, vachi na cuahàn sivi trompeta xi ángel ùsà, dandísá, icúmi xinu nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá` vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuí iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xí':

—Tnàtuu-ní nùù ángel iín mahì mar xì dìquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahá-né.

⁹ Ñâyùcàndüá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachi xi-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-né:

—(Yoho iá'.) Tnii-niá, te caxi-niá. Icúmí nduvidí yuhù-ní nahi ndudi ñññù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmíá ndu-uà-ñã tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmà, te nì saxiá. Te (ñã-ndáá ndüá), saxí vidiá, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquíá, dandu nì nsicuihnú uá ini. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xí':

—Icúmí-ní cachtñùhu gà-ní ñã-ndüú razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmí-ní cachtñùhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ûi nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yùhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xí':

—Ndacuiín-ní, cuahán-ní, chitacuhá-ní veheñùhu cahnú ndé cahví nèhivì Dios, te chitacuhá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa í xí-né, te nacahví stná-ní nadaa-ne sàhàn cahví xi-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñùhu màsà chítácuhá-ní, vächi icúmí ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmí-té cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ìi, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ûi dico ùi (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùi nèhivì-xí icúmí ñihitáhvi cáhàn cuenta xi. Iin míl ùi cientu ùni dico quivì icúmí-né cáhàn-nè xì nèhivì ñã-ndüú razón xi. Te sicoto cundixi-ne, sizoto tnuu cundua —nì cachi-yá.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhivì. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùi nù-olivuv, xì ùi candelero. Pues na quidá nsidaa ñã-jaàn nùù-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhi iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xi-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmí cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né.

⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchì mà icúmí ndòò poder ñã-cadí xì dàvì ñã-màsà cuun ni-iin dàvì ini tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmí-né dandacú stná-nè nùù tècuì ñã-nduuv-tè nù, te nú cuní-nè, vátùnì dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnùndoho, según nadaa xichì cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmí-né cui-nè, vächi iá iin quisi dàná inacáá ini yavi cùnú sàstñùhù yucán, te icúmí quisi ma nana-sì quee-sì, nàá-sì xi ndúì nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmí-sí cundee-sì nùù-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndà Señor nchica cruz, yucán icúmí nsi ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vächi malu gà modo xi nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsi ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ùni quivì dava cuitànduhù nècuàchì mà yucán, nì mà cuàha nèhivì cundùxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudii ini-nè ñã-sànì xihì nsi ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicò, te dacútáhvi stnahá-né inàha, te cudii ini-nè, vächi còò gá ndúì nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vächi antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchì mà. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quivì dava, dandu

icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñàyùcàndúá, yáha ga icúmí yùhí nsidaa nèhivi cundehè xi-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchi ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vico nana-ne cùhùn-nè, cundéhe nsidaa nèhivi xiní ùhì xi-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùu cada ùxin vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mil nèhivi sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivi dava ga, cuahà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-úì. Doco cumáni gá ñà-úì, te sà-itúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuahà-né ansivi, cachí-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xi Dèhemaní-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnù ndoó nùu Dios dìquì silla vico, nì tuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahvi-néyà, ¹⁷ cachí-nè:

Naquímaní-nsí mii-ní Stoho-nsí Dios, vàchi icúmí-ní nsidanicuú poder.

Dècuèndè sàhana iá-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Ansivéhé-ní, vàchi sàni quesaha-ní cuahàn-ní cusahnú dahuun-ní nùu ñuhiví, cuahàn-ní dandacu-ní nùu nsidaa nèhivi ñuhiví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacuhá-nínè castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchí nùu-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xinduu nèhivi xi-ní, divi ana cahvi xi-ní, a ducán nduú-né nèhivi úún, ò nèhivi chicá nì nihì chuun nùu-ní. Doco nèhivi nì quida quini xi ñuhiví, còò, vàchi icúmí-ní dandáñuhú-nínè, nì cachi nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñuhu ìì xí Dios ansivi, te nì xinì ini veheñuhu ma iá caja ìì ndé inácaá palabra nì cachi-yà na ní ndoó sahnú-yá xi nèhivi xi-yá sàhana. Dandu yáha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì cáhàn stná dàvi, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xini Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudèhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tixi sàhà-né iá luna, te tnùu nihni ñà-ndúá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñahá iin corona ndé itándiaa ùxin ùì sìnsiví. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñàyùcàndúá, ndáhi-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuahàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tùì inga seña nùu ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuahá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxin nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sìcàté vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-si cuahá sìtnùu itándiaa ansivi, nì dandiàchì-ñásí nùu ñuhiví. Iin tantu sìtnùu mà nì ndiàchì nùu ñuhiví, te ùì tantu-si nì ndòò ansivi. Dandu nì sàcuìn quisi mà nùu nècuàchì ñahà mà, ndiatú-si tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxi-sívè na sàni cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vé mii-yá cuahàn cusahnú nùu nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida

ndevàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùu silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchi ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dàná, vàchi yucán sàni nsidayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nihi-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùi cientu ùni dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canáa stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cundéé-sí. Ñàyùcàndüá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gá permisú cundoo gà-si yucán (ndé iá Dios). Nì dàndiachi-yási nùu ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndé sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì ñehiví inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa ñehiví xí Dios. Te sàni sàà quiví cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemani-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xì dìquì ñani-ndá (iin-ni cahvi stná xi Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuú dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùu-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xitiá nù-xí sàhà-ndá. Nì cóni cáyühí-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhi ini-nè vida xi-ne.

¹² Poes vichi xiñuhu cudii ini nsidaa ana ndoo ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco ñehiví ndoo ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidá cuahà ini-si, vachi ináhá-sí làcà iyuhu quiví ndoo nùu-sí (ñà-quida-si ñà-ndüá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà ini-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí náa-si xì nècuàchi ñahà mà, divi nècuàchi nì tünuu mèe xi. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nihitáhvi-né coo ndixín-né nahi ndixín yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuahàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-né lugar (dèhé) xi-ne ndé nihi-né ñà-cutiacu-nè ùni cuià dava, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuahà tècuíi nahi yùte, vachi cuní-si tñani nècuàchi ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchimà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihì tècuíi nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xidá gà ini-si sàhà nècuàchi mà, te nì quesaha-sí xicánú-si nandúcú-sí dava ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xì nsidaa dèhe-ne chívaha xi ley xi Dios, te nchícùn vii xi ñà-ndüá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisi daná

¹ Daaní, nì sàcùn yuhù mar, te nì xini mahì tècuíi nì quecunu iin quisi daná, usà dìni-sí, xì ùxín nsiquí-sí. Te iin iin nsiquí-sí ñuhú iin sicaté vico. Te icà iin iin dìni-sí itándiaa quiví-sí, iin quiví iá quini, te cáhàn contra xi Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi nì xini mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá'. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán nì nihi quisi yohó poder dandacú-si nùu ñuhiví. Ñàyùcàndüá, ndee ní cusahnú-si; vachi nùu inga quisi mà nì nihi-sí coo-si nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xini nì nacuehè-si, iin dìni-sí nì nacuehè, cuahàn cuià cahní. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nsidaa ñehiví ñuhiví ñà-nì

nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndùá, nì cahvi-né quisi nahi còò chindéé xì quisi ùi mà ñà-dàndàcù-sí. Stná quisi ùi mà, nì cahvi stná-nèsi, cachì-nè:

—Còò ana ndudává xí quisi jaàn. Còò iin cui cundee xi nùu-sí nú ni nàá-nè xì-sí —xícachi-nè.

⁵ Te nì nìhì stná-sì ñà-màsà yúhí yuhù-sí càhàn ndevàha-sì dìquì Dios; ndee nì càhàn quini-sì dìquì-yá. Te nì nìhítàhvi stná-sì ñà-cusahnú-sì ùi dico ùi (42) yòò. ⁶ Te ndee ní canàhà-sì dìquì Dios, quini gá nì càhàn-sì dìquì-yá, xì dìquì lugar ndé iá-yá, xì dìquì nsidaa ana ndoó cutnàhá xí-yá ansivi. ⁷ Te nì nìhì stná-sì ñà-quida quini-sì xì nèhivi xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì nìhítàhvi stná-sì ñà-dandacù-sì nùu nsidaa raza nèhivi ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuù nèhivi ñuhivì, cuàhàn-né cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivi mà, có-itúu quivì-né nùu libru xi Lelù ñi. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na tàyòò ñuhivì, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmì cutiaca nùu-yá.

⁹ Nì cúniní vaha nsidaa nèhivi nansa cachì palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícádì nèhivi-ndó, dandu mii stná-nè icúmì-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nèhivi-ndó machete, divi machete icúmì-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nèhivi xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xinì yucán nì quecunu inga quisi daná. Nùu ini ñuhu ñuhivì nì nana-sì. Itá ùi nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisi cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisi yohó. ¹² Ladu nùu quisi nì quecunu nùu mar, jaàn iin quisi yohó, te sàhà chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndùá quidá-sì cuàhà ñàhà ndulocò nèhivi. Te quidá stná-sì xi nèhivi ñuhivì ñà-fuerza cahvi-né quisi iá-sì nùu-xí, divi quisi nì nacuehè daná ñim-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisi iin yucán, cuàhà gá ñàhà quidá-sì ñà-quida tontó-te nèhivi, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehè-né, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandáhvi-siné ñà-cuàhà guá quidá-sì, vachi nì nìhì-sí ñà-quida-sì ducán nú iin-sì nùu inga quisi mà. Ñàyùcàndùá, cachì-sì xi nèhivi ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisi nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndé nì ditá tàchá, vachi ducán nì nìhì inga quisi mà quida-sì xán. Dècuèndè càhàn stná nì quida quisi mà. Te nú có-càndisá iin nèhivi cahvi xán, dandu dandacù-sì cui nècuàchì-mà. ¹⁶ Te icúmì stná-sì dandacù-sì màcùtuu iin tnuni xì-sì icà nsidanicuù nèhivi, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhà-nè, te ò nùu tnaa-nè. Doco nsidanicuù-né, icúmì màcùtuu tnuni mà icà-né, a sea nì cundúu-né nèhivi nìhì chuun, te ò nèhivi ùu, ò nècuàchì ndahví, ò nècuàchì cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xì-sì, ò quivì-sí, te ò número xi quivì-sì icà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichì nduá cuàhàn cachì xì-nsiá yohó. Iin nècuàchì nchichì, vátùnì cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisi mà, vachi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmì coto 144,000 nèhivi xí Jesús

¹ Daaní, nì xinì dècuèndè yucù Sión, te yucán iin mii-yá nani Lelù ñi, te cutnàhá-yá xì iin cientu ùi dico cùmi mil (144,000) nèhivi, te icà tnaa iin iin-ne itúu quivì Yuandiahá-yá. ² Dandu nì inini ndé ansivi tiacú na ian cundáa nùu yutnú cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuàhà, na ian càhàn ndee dàvi. ³ Te nì caxito nèhivi cuàhà mà iin alanbanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmi ana itá saín nùu-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmi nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicùì cutùha stná-nè coto-ne

alabanza mà, cuisì nèhivì cuàhà itá yucán, divi nèhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmi mil tiàa ma. Te nsidaa-né nduú nèhivì nì càcu nùù ñuhiví yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te nì còò ni-iin cuàchi nì quidá-né xì nècuàchi ñahà, vàchi cónì càhàn-nè xì nècuàchi ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù Ì ndéni nì cui nì cùhùn-yà. Antes mahì nèhivì ñuhiví nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dànaà-yá sàhà-né, te sàhàjàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùù Yua-nda Dios xì nùù Lelù Ì, ⁵ vàchi de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùù silla ndiaha ndé iá-ya, vàchi còò ni-iin falta xi-ne nùù-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xini ndavá inga ángel diqui-xí ansivi, nihí-né razón vaha xi Dios, iin razón icúmí sunaha nicanicuahàn. Te cuàhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhiví, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachi ángel xì nèhivì mà:

—Cahvi-nsiá Dios, te tavà-nsiá tnùñuhu xí-yá, vàchi sàni sàà quivi nsidan-daa-yá sàhà cuàchi nèhivì ñuhiví. Ñàyucànduá, cahvi-nsiáyà, vàchi divi mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhiví, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuí.

⁸ Daaní, (nì xini) nchícùn gà vaxi inga ángel, te dohó nì cachi-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vàchi nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyucànduá, nì xini stná nècuàchì mà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyucànduá, icúmí nècuàchi Babilonia mà nihí-né iin castigo fuerte —nì cachi ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vaxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahvi xì quisi daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-itúu tnuni xi-sì nùù tnaà-xì, ò ini ndahà-xì! ¹⁰ Vàchi yáha ga icúmí-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ìi xí Dios, xì stná Lelù Ì. Te castigo mà, ducán quea na ian cuàhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuís ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vàchi xidá ini-yá sàhà-né. ¹¹ Ñàyucànduá icúmí-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xìxìn ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, ni mà nunca nihì gá-nè cundoo dadí-né, ndui te ñuu icúmí-nè ndoho-ne, vàchi nì cahvi-né quisi mà xì figura-si, te nì sàcùtuu stná quivi-sì icà-né. ¹² Ñàyucànduá, cuàhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivì xí Dios, divi nsidaa ana chívàha xi ley xi-ya, te nihnú vaha ini xì (Dèhemani-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana càhàn ansivi, cachí-nè xì:

—Vichi ttaa-yó palabra yohó cachí xùn: “Dècuèndè vichi xì quivi nùù-xì, ndiaha gá coo xi nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndàà nduá, cachí Espíritu Ìi xí Dios, icúmí nècuàchì mà quetatu vaha-ne, mà ndóhó gá-nè nùù chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuàhàn cuu quivi último

¹⁴ Daaní, nì xini iin vícò cuxín yaa, te nùù vícò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndáhá-yá iin hoz diin. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñuhu ìi xí-yá, te nì ndàhì-nè nì càhàn-nè xì mii-yá iá nùù vícò, cachí-nè:

—Cahndè-ní viú ndanihi-ní cosecha, vâchi sàni xida viú ñuhiví, te vichi sà-íá ndanchitua.

¹⁶ Daaní, ni sahnde-yà viú íá ñuhiví, te ducán ni ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu ni quee inga ángel nuù veheñuhu ì íá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diin. ¹⁸ Dandu ni quee inga ángel nuù ndé iin mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nuù ñuhu xixìn. Te ni ndàhi ndee-né, cachí-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xi hoz diin jaàn cahndè-ní nsidaa si-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vâchi sàni xìchi-si —ni cachi-nè.

¹⁹ Ñâyùcàndùá, ni sahnde ángel mà si-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te ni dàtácá-nè nsidaa-sí ni dàquee-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sí quee tècuí-si. Te seña ñà-icúmí-sí chàhmà-símà nduú ñà-icúmí Dios cuàha-ya nèhiví malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, fuera ñuu ni chàhmà-né, te ni xitía ni-né, ducán cuàhà ni mà nahi yùte ndé quee cuàhà tèñuhu, te cunú ni xica (nahi ùi metro), na ian ducún íá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càní yùte ni mà.

15

Ùsà ángel dandacú nuù ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, ni xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te ni nduloquí, vâchi ni xinì ndoó ùsà ángel dandacú nuù ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vâchi sà-íá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídá gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu ni xinì mar íá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xixìn, ducán nàhà. Te nuù mar mà itá cuàhà nèhiví, xínduu-ne ana ni cundee nuù quisì daná mà, xì nuù figura-si, xì nuù número xi quivì-sí, nuù nsidaa ñà-jaàn ni cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnú cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitó-né alabanza xi Moisés ni xinucuachi nuù Dios (sàhana), te xitó stná-nè alabanza xi Lelù Íi, cachí-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsi Dios; ndulócô-nsi ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder icúmí-ní. Doco micuísì ñà-íá vii nduá quida-ní, cuisì ñà-íá vâha nacua ndiá ícà. Ansivéhé-ní, vâchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nuù nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhiví mii-ní, Stoho-nsi Señor; xiñuhu nsidaa-nsi ndanihi cahnú-nsi mii-ní, vâchi cuisì mii-ní ì ndisa-ní. Te icúmí nèhiví nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nuù-ní, vâchi nuù nsidaa-né nàhà claru íá vii nsidaa ñà-nduá ni quida-ní xì nèhiví ñuhiví.

Ducán ni cachi-nè.

⁵ Daaní, ni nsihamà, dandu ni xinì ni nuna cuarto chicá ì íá ini veheñuhu xi-ya ndé íá vâha ley ì xí-yá. ⁶ Te ni caquee ùsà ángel mà vâxi-ne, diví ángel dandacú nuù ùsà tnùndoho nahnú icúmí ndoho nèhiví. Te ndixí-né sicoto yéhè cuxín yaa, te nuhní nchica-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu ni tnàtuu iin ana iin saín nuù-yá, te ni sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxín oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, diví mii-yá itíácú nicanicuahàn, vâchi sàhà cuàchi nèhiví, ñâyùcàndùá, xidá ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yá, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñâyùcàndùá ni cana ñùhmà, te ni xitía inicutu veheñuhu ì mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicúí nansihvi ga ni-iin nèhiví ini lugar mà dècuèndè sàni nsihi ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nuù-xí.

16

Nansa icúmi dacóyo ángel ñà-ñùhú ini usà yaxìn oro, divi ñà-ndùu tnùndoho nahnú

¹ Daaní, nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ini veheñùhu ì mà, cachi-yà xì usà ángel mà:

—Cuahán-ndá dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà dìquì ñuhívì ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xídá ini Dios sàhà cuàchi nēhivì —nì cachi-nè.

² Dandu nì quee ángel primeru nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì ñuhívì. Ñàyúcàndúá, nsidaa nēhivì itúú tnuni xì quisi daná mà, nì cana iin nsìhi ùhì ìcà-né, quini iá, te yáha ga cuhíá; nùu nsidanicuú ana cahví xì figura quisi mà, nì cana nsìhi ùhì mà ìcà-né.

³ Daaní, ángel ùì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te nì nanduu nsìhi tècuí mà nì, nahi nì nēhivì nì xihì. Ñàyúcàndúá, nì xihì nsidanicuú quisi itiacú ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùnì, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, nì còya nùu nsidaa yùte xì nùu nsidaa lugar ndé caná tècuí, te nì nanduu stná tècuí mà nì.

⁵ Dandu nì tiacuí cáhàn iin ángel dandacú nùu nsidaa tècuí, te nì cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ní nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàhana. Te ì gá stná-ní, ñàyúcàndúá, iá vù ñà-ndúá sàni quida-ní xì nēhivì sàhà cuàchi-ne.

⁶ Vàchi mii-né, nì casahnì-né nēhivì vàha xi-ní; cuàhà tiàa nì cáhàn cuenta xi-ní nì casahnì-né, te nì xitìà nì-né, ñàyúcàndúá, divi nì nduá icúmi nēcuàchì mà coho-ne quida-ní. Ducán icúmi coo xi-né, vàchi malu-nè.

⁷ Dandu nì inini iá inga ángel yatni nùu mesa ì ndé cahví-né Dios, te nì cachi-nè:

—Ñà-ndáa nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmi-ní, te micuísì ñà-íá vù nduá sàni quida-ní xì nēhivì sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá ìcà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu orá, te ñàyúcàndúá nì nihitáhvi orá dansì fuerteà nēhivì. Nahi ñuhu xìxin nì nandua,

⁹ te yáha ga cuàhà nì nsìl-né sàhà ñà-ihni gá. Ñàyúcàndúá, quini guá nì canàhá-né dìquì Dios, vàchi divi-ya nduú ana nì dándacú coo tnùndohoma; doco cónì nàxícócuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, nì cónì nácúni-nè ñà-vù nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùu silla ndé iá quisi daná mà, te nì nàcuìn tnùu inicutu ñuu ndé dandacú-sì. Te nēhivì ndoó yucán, mà cùndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñàyúcàndúá nì tnii ñuhu-ne yáá-né. ¹¹ Te nì canàhá quini-ne dìquì mii-yá iá ansivì ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-né sàhà nsìhi ùhì nì cana ìcà-né. Doco nì sàhà ñà-jaàn cónì cùu-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, nì dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né dìquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu nì ndoco tècuíá, te ducán mà cádí yùte ma nùu soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, nì xini nì quee iin sì-dicui yuhù iin iin quisi yucán. Ñà-malu nduú sì-dicui ma. Ìn-sì nì quee yuhù quisi cuahá nahi còò, te ingà-sì nì quee yuhù quisi nì quecunu mahì mar, te ingà-sì nì quee yuhù quisi cáhàn cuenta xì quisi ùì mà. ¹⁴ Te espíritu xì ñà-malu nduú sì-dicui ma, te nì quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhívì yohó. Cuàhà gá icúmi quisi mà

quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsihi-tè, cundoo tûha-tè sàà quìvi coo guerra, te cundua quìvi cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànàá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyücàndüá, cundoo tûha-ndá, te cunihnu vâha inì-ndá sàhà màsà cúcáhán-nû-ndá na ian cucahan-núú iin nèhivì nú còò sicoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsihi soldadu, xì stná tè-dàndàcú nùù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vâchi ducán nani lugar mà dàhàn hebreu.

¹⁷ Dandu ángel usà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì ansivi. Te nì tiacu fuerte càhàn ndee ana càhàn ini veheñùhu ìì xí Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùù silla ndiaha nduú ana nì càhàn, te nì cachi-yà:

—jSà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì nìhi fuerte, te yáha ga nì càhàn dàvi, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùù nsidaa xichi inii tiempu ndoo nèhivì ñuhiví. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyücàndüá nì tàhndè ñuu cahnú yucán, ùni ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhiví, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sàhà ñuu Babilonia, ñà-cuàha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vâchi xídá ini-yà sàhà nsidaa cuàchi nècuàchi ñuu mà, ñàyücàndüá cuahàn-yà quida-ya xì-né na ian dacohó-yané iin ndutè có-cùnì-nè. ²⁰ Dandu nsidaa yucú iá ñuhiví, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahì mar. ²¹ Daaní, ndé ansivi nì còyo iin nùù ñuhiví, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ùi dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhiví, quini ga nì dàquée cuàchi-ne dìquì Dios, vâchi yáha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùù nsi-usà nècuàchi xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùù nì càhàn-nè xì' nì cachi-nè:

—Cùhùn-ndá dacuní' mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuahà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuahà tè-cúsáhnù ñuhiví yohó. Te divi nùù mii-ñá sàni cutùha stná dava ga nèhivì ñuhiví quida quini stná-nè nahi miá. Te queámà na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xini stná-nè —nì cachi ángel.

³ Ñàyücàndüá, ndacá ángel mà yùhù cuahàn xìcà-nsí dècuèndè ndé nduú yucú. Na ian sání' quidá Espíritu Ìì xí Dios, ducán nduá cuahàn-nsí. Te na ní sàà-nsi yucú mà nì xinì iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, usà ònì-sí xì ùxin nsiquì-sí, te itándiaa cuahà quìvi siquini càhàn contra xi Dios.

⁴ Te ndixí-ña sicoto moradu vico, xì sicoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yéhe, xì stná sìdiquì cuxìn vico. Te iníndáhá-ña iin copa oro chitu nsidaa ñà-có-ndiáá xì nsidaa ñà-siquini, vâchi cuàchi ñahà mà nduú ñà-ñùhùmà.

⁵ Daaní, ìcà tnaà-ña itúú iin quìvi ùhì mànihi ini-ndá. Dohó cachá': Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuàhà-xì dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhiví, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá'.

⁶ Te nì xinì ñahà mà, na ian xíni-ñà, vâchi ñà-nì cudìl guá inìà sàhà ñà-nì xìtìa nì nèhivì xí Dios, ñàyücàndüá, ducán queá na ian xíni-ñà nì quida nì mà, vâchi nì cudìl guá inìà nì xihì nèhivì váha càhàn vate sàhà Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquí' indéhi ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Màsà ndúlócò-ní, vâchi cuahàn dacuní' mii-ní inàha ñà-cundaà vâha inì-ní sàhà ñahà mà xì sàhà stná quisi indánuú-ña, divi quisi iá usà ònì-xí, xì

stná ùxìn nsiqùi-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nisa ìa quisi mà ñuhíví, te vichi còò cá-sí, doco icúmí-sí naquecunu-sì quee-sí yavi cunú cuàhà, dandu después sàà-sí ndañuhu dahuun-sì. Te cuàhà gá nèhiví ñuhíví, icúmí-nè ndulocó-nè na cuni-nè quisi mà ñà-nì ìa-sì ñuhíví, te còò cá-sí, doco icúmí-sí nandecunu tu-sì. Doco nèhiví mà, ni-iin-ne có-itándiaa quívì-né nùù tutu xi Dios. Vàchi tutu mà, dècuèndè na táyòo ñuhíví, dandu sà-itándiaa quívì nsidaa nèhiví cutiacu nicanicuàhàn.

⁹ 'Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nècuàchì nchichí. Cunaha-ní, nsi-úsà òìni quisi mà, ùsà yucù nduá, te òìquì yucù mà íá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumàni gá quesaa-te. Daaní, nú sàni quesaa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. ¹¹ Te quisi daná nisa ìa, te vichi còò cá-sí, pues divi quisi mà nduú stná-sí iin rey dandacuma, divi rey ùnà conduu-sì, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-sí. Dandu después icúmí-sí sàà stná-sí ndañuhu dahuun-sì.

¹² 'Daaní, ùxìn nsiqùi quisi mà, ùxìn rey xíndua, doco tãñáha ga òìhì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisi imindaa hora òìhítáhvì-té cutnahá-te xi quisi daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Váchì nsi-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuù-te ndahà quisi mà ñà-dandacú-sì lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-tè guerra nàà-te xi Lelù Íi, doco mii-yá, icúmí-yá cundee-yá nùù-té, váchì Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yá, váchì chicá fuerte-yá nùù nsidaa gá ana dandacú, xi nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xi-yá, nèhiví òì cana-ya xínduu-ne, divi nèhiví òì nacàxin-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuàhàn.

¹⁵ Dandu òì càhàn tu àngel cutnàhà xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tècuì cuàhà ndé íá ñahà malu mà, nèhiví nduú-te, divi nèhiví ndoó cuàhà ñuu òìncutu ñuhíví, váchì cuàhà raza nduú-nè, te cuàhà dàhàn càhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiqùi itá òìni quisi daná mà, icúmí-tè cuidà ini-te sàhà ñahà mà. Nàyúcànduá, cuàhàn-te dacúxió-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-ìñàha cucumiá. Dandu cahni-tèñá, te cahmi-tèñá. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani òìni-te quida-tè ducán, váchì icúmí Dios danácáni ini-yàte quida-tè ñà-nduá òì chitnùni ini-yá cuu, te sàhámà icúmí-tè cuàha stná-te quisi mà dandacú-sì lugar xi-tè dècuèndè cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà òì xini-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhíví nduú-ñà.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, òì nsihì ñà-jaàn, dandu òì xini mànuu iin àngel ansivi vaxi-ne. Iin àngel dandacú nduú-né, te nanchí fuerte ñuhíví ñà-yéhè guá-nè. ² Te òì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ìa quini, váchì sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa siquini. ³ Váchì ndè nùù ñuu mà (òì quesaha cuàhà estilu siquini òì cutùha nèhiví nsidaa gá ñuu, te òì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ìan iin-òì sàni xihì-ne xi-ñá, te xini stná-nè. Daaní, cuàhà stná rey ndoó ñuhíví, nisa xi-ìà stná-nè xi ñahà mà. Te nèhiví nacuíin, te nadíco, sàni cucuica cuàhà stná-nè sàhà ñà-siquini vico òì xiin nècuàchì ñuu mà.

⁴ Dandu òì tiacuí íá ana càhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nêhiví-xí, caquee-ndá nùù ñuu sìquini jaàn sàhà-ñá màsà quidá stná-ndá cuàchi na ian quidá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà ñihí stná-ndá castigu nahi mii-né. ⁵ Vâchi ndè ansivi iin ñini cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quiví mà-cúndéé gâ iní sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà xíquida-ne. ⁶ Ñâyùcàndüá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmi stná-né ñihí-né tnùndoho, ñècuèndè ùi tantu icúmi-né ñihí-né sàhà cuàchi ni quida-ne, vâchi yáha ga tûha-ne quida quini-ne xi nècuàchi dava ga, ñâyùcàndüá, iin doble icúmi nacuitacuhá-né. ⁷ Yáha ga cuadú-né ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quidá ndevàha-ne nicanicuahàn. Ñâyùcàndüá, dava ni tantu icúmi-né ndoho-ne, te cundoo-ne tnùnsí ini, mate vichi nihnú ini-né, cachí-né: “Ñdiaha màni íá vida xi. Yùhù ndui ana dandacú, còò ni-íñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tnùnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-né ducán, ñâyùcàndüá icúmi-né yáha-ne cuàhà tnùndoho, cuàhà gâ icúmi-né ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-né, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-né. Te nsidaa tnùndoho ma, iin quiví-ni icúmi quixa ñiquí-né, vâchi fuerte gâ mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vâchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmi-té cuacu-té, te cuhuun cuahà ini-te na cundehè-té xixín ñuu mà, te caná ñùhmà-ñà, vâchi mii-té, iin-ni ñisa cutnahá stná-te ni caquida-té cuàchi nahi nêhiví ñuu mà, iin-ni ni sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñâyùcàndüá, xica itá-te ñà-yúhi-te ñihí stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vâchi mate ñuu fuerte ni sandua, doco tixi imindaa hora ni ndañuhu dahuan ni quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nàcuín te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmi-té cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuahà ini-te, vâchi còò cá nècuàchi ñuu ma cuiin xi ñà-nduá ñihí-te dicò-té. ¹² Vâchi ñihí-te oro, xi plata, xi yùù yèhé, xi sìdiqui cuxín vico, xi sìcoto cuxín finu, xi sìcoto moradu, xi sìcoto seda, xi sìcoto cuahá, xi yutnú sahán vii, xi stná cuàhà íñàha ni cuyucun nùhu elefante, xi cuàhà íñàha ni cuyucun yutnú finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te ñihí stná-te canela, xi cuàhà ñà-ni nchico sahán tnami, xi inciensu, xi vinu, xi tàtná mirra, xi cutù, xi aceite, xi harina, xi trigu, xi idùnsiqui, xi riì, xi idu, xi carreta, ndè stná nêhiví dicó stná-te. (Nsidaajàn nduá ñisa xiin nècuàchi ñuu mà.) ¹⁴ Ñâyùcàndüá, dohó icúmi cachí nêhiví xi nècuàchi ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vâchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Ni saxixi vâha-nsià puru ñà-chicá vii, te vico gâ ni sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tui ga nùù-nsiá.

¹⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gâ ni cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-ndüá ni sadicò-té nùù nècuàchi ñuu mà. Ñâyùcàndüá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhi-te ñà-càhnù-guá tnùndoho íá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu cahnú yucán! Vâchi sìcoto cuxín finu ni sandixi-ne, xi sìcoto moradu, xi sìcoto cuahá, na iin nècuàchi ñàhà ndixi vico ni nducutu xi oro, xi yùù yèhé, xi stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, tixi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicá mà —ni cachí-te.

Daaní, nsidaa gâ stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnahá-te xi peón quidáchuín nùù-té, xi stná cuàhà tiàa sàhàn viaji ini-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xixín ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) ñisa la ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù ñini-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vâchi sàhà nêhiví ndoó yucán ni cucuica nsidaa tè-icúmi xí

barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vâchi tìxi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —nì cachi-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudii gá ini nsidaa ana ndoó ansivi, xì nsidaa stná nèhivì (ñuhivì) nì nihì chuun nùu Dios, xì nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xì nsidanicuú gá stná nèhivì xí-yá, vâchi vichi sàni nachitacùhá-yà sàhà ñà-quini guá nì quida nèhivì ñuu mà xì-né.

²¹ Daaní, nì (ndecunu) iin ángel fuerte, nì ndanihi-ne iin yùu cahnú nahi yùu yódò xí molinu, te nì dândiächì-néà mahì mar, te nì cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xì ñuu cahnú Babilonia mà, icúmíá ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacú gá cundáá yutnú cuerda ñuu mà, nì stná pitu, nì mà síví gá stná ni-ñàha cundáá, vâchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, nì mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, nì mà tiacú gá stná nchicó ni-iin nècuächì (ñahà). ²³ Nì mà cútñúú gá ñuhu ni-iin vehe, nì mà cóó gá vicò nandàhà novia xì noviu. Vâchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica nì sandoo nsidaa tè-dicò ñuu mà antes, chicá cuica nì sandàa-tè nùu nsidaa tè-dava ga ñuhivì. Te ndè ñuu mà nì sandoo cuàhà stná tètàtnà xì tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà nì casahnì nèhivì cuàhà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xì cuàhà gá stná nèhivì vâha xi-ya. Ñàyùcandúá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsii ma, xì sàhà nsidaa gá stná ana nì xihì ñuhivì nì quida nèhivì.

19

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì tiacú cáhàn ndee cuàhà gá nèhivì ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yá! vâchi sàni càcu dahuun nèhivì xí-yá. Yáha ga ndiaha nì quida-ya, ñàyùcandúá, tavá-nda tññuhu xí-yá. Fuerte cusáhnú-yá vichi, vâchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá icà cuu nduá nì quida-ya na nì sàha-ya castigu ñahà malu íá guá fama xi, vâchi sàhà mii-ñá nì cuchicuehe anima nèhivì ñuhivì ñà-nì sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyùcandúá, vichi sàni nachitacùhá-yà cuächì-ñà nì sahnì-ñá nèhivì xinúcuáchì nùu-yá.

³ Daaní, ñà-ùì nì cacachi nsidaa nèhivì mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —nì cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xíxln ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmì nècuächì sáhnú, xì nsicúmì ana itá saín nùu-yá, nì tuyuhu-né nùu sàhà-yá ndé íá-yá nùu silla ndiaha, te nì cahví-néyà, cachi-nè:

—¡Ansivéhé cahnú-ní, amén!

⁵ Daaní, nùu yatni silla ndiaha xí-yá nì inini cáhàn iin ana cáhàn, cachi-nè: Xiñuhu ndanihi cahnú-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nùu-yá, te xícahvì xí-yá, a ducán nduu-nda ana nihì chuun cahnú nùu-yá, te ò nduu-nda nèhivì ùún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu nì inini cáhàn yáha ga cuàhà nèhivì, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuàhà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvi, te dohó cachì nèhivì cuàhà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vâchi vichi sàcúsáhnú-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú ñàha.

⁷ Ñàyùcandúá, cuàhàn-ndà cudii cuàhà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà

naquimanì-ndàyá, vèchi sàni sàà quivì nandàhà mii-yá nani Lelù Ìi.

⁸ Te vèchi sàni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xì-yá, vèchi sàni nihitáhvi-né cundixi-ne sicoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xì, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vèchi nsidaa nèhivì xì-yá, icúmí-nè (cutnahá xì-yá cundoo ndiaha-nè na ian) nì nandàhà-né xì-yá. Te sicoto cuxín ndixì-né, obra vaha nì caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì':

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhàn nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xì mii-yá nani Lelù Ìi”.

Te nì cachi stná-nè xì':

—Palabra ndàcuisì xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nùù sàhà ana nì càhàn xì', cuàhìn cahví-nè nì cùì. Doco nì cachi-nè xì':

—Màsà quidá-nì ducán, vèchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchì nùù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-nì nduú stnáì ñànì-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá icà-ndà cahví-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichì Jesús, dandu queámà ñá-iin-nì quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchì sàhaha nì sacahàn cuenta xì-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànúù-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándáa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xinì ùhì xì-yá. ¹² Te nduchínúù-yá, nahi ñuhu xixin, ducán iá', te òni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te icà corona mà itúù iin quivì-yá, doco ni-iin nèhivì có-ínahá xì quivì mà, cuisì mii-yá ináhà-yá. ¹³ Te ndixì-yá sicoto nì nducuahá nì quida nìi. Te nani stná-yà Palabra ìi xí Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vaxi ana xínuu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoó stná-nè idu cuxín yaa, te xíndixi stná-nè sicoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada òiin, vèchi divi ñà-jaàn nàa-yà xì nèhivì nsidaa ñuu ñuhiví yohó, te ducán cundéé-yà nùù-né, dandu dandacú ndee-yá nùù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivì xidá gà ini Dios sàhà-xì, vèchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúù stná inga quivì-yá nùù capa-yà xì icà dihin stná-yà, te ducán cachá': Rey dandacú nùù nsidaa rey nduì, te nduu stnáì Stoho nsidanicú ñà-íá, ducán cachá'.

¹⁷ Daaní, nì xinì nùù orá, yucán iin iin ángel, ndáhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahá-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà iñàha caxì-ndá quida Stoho-ndá Dios. ¹⁸ Vèchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nùù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndóò yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchì chicá idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xì.

¹⁹ Dandu nì xinì sàni nataca nsidaa rey ndoó ñuhivì, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xì quisi daná mà, vèchi cusì-sì quida-sì guerra xì mii-yá indánuú diquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xì-yá. ²⁰ Doco (cóni cundéé-sì), vèchi nì tñi-sì, mii-sì xì stná inga quisi nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisi mà ana nì saquida guá cuàhà iñàha na iin-sì nùù quisi primeru mà, vèchi ducán

nì nìhì-sí nì dándàhvì-sì nèhìvì ñuhìvì, te nì sàcùttuu tnuini xi quisi mà nùù-né, te nì cahvì-né figura-si. Pues ndùù quisi mà, vivu nì dándiàchi xì-sí ndé xíxin ñuhu cahnú sahan quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-sì, nì xihì-te nì quida mii-yá indànuú nùù idu. Divi xi espada quee yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-síté nì chitu tìxi-sì.

20

Nansa icúmí Jesús dandacú-yá mil cuià

¹ Daaní, nì xini nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndahàcáa xi yavi cunú cuahà, te iníndáhà stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnuí-ne quisi cuahá nahi còò cahnú, nì chichuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-sì ñà-màsà queé gà-sì dècuèndè nsihi iin mil cuià ñà-màsà dándàhvì gà-sì nèhìvì ñuhìvì. Vàchi còò mà nduú quisi xicánúú ñuhìvì ndé sàhana, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuià mà, dandu icúmí-sí dàñà-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xini, yucán itá cuahà silla ndiaha, te diquì-nú ndoó stná ana sàni nihítàhvì nsidandaà sàhà nèhìvì. Te nì xini anima nèhìvì nì quendodó dìni-xí ñà-nì càhan vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyucàndúà nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhámà cóni cándisá-né cahvì-né quisi daná mà, nì cóni càhvì-né figura-si, nì cóni dúcùn-nè tnuini xi-sì nì ìcà tnaa-nè, nì ini ndahà-né. Ñàyucàndúà, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xi Cristu iin mil cuià, (nì xini).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiacú nèhìvì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiacú-nè dècuèndè nsihi mil cuià mà. ⁶ Te nèhìvì natiacu primeru mà, nansicáhán-nè, vachi cunduu-ne nèhìvì ndiaha xí Dios. Mà sàa-nè cui-nè ñà-ùì. Còò, vachi icúmí-nè cundoo-ne cucumi-né chuun nùù Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùù mii-yá xi nùù Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xi Cristu cusahnú-né iin mil cuià.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuià mà, dandu icúmí Satanás dàñà-sí quee-sì ndé ndiadi-si, ⁸⁻⁹ cacanuú-si chiyuhù-sí nsidanicuú nèhìvì ndoó inicutu ñuhìvì. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmí-sí dandahví stná-síté, mii-té xi nsidaa stná tè-ndoó ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàà-te guerra xi ñuu ndé ndoó nèhìvì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuahà-té, nahi ñusi cuahà ndoó yuhù mar, ducán cuahà-té. Te nì quecoyo-tè nì nana-tè nì sàcùita-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhìvì xí mii-yá, mero ñuu cùù-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahnì nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dándàhvì xì-té, nì dándiàchi xì-sí ini ñuhu cahnú ndé xíxin azufre sahan quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ñi stná quisi daná xi stná quisi nisa càhan cuenta xi-si. Te nsì-ùni quisi mà, icúmí-sí ndoho-sì ndui te ñuú nicanicuahàn.

Juiciu final na màcòo Dios nùù silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhìvì

¹¹ Daaní, nì xini iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùù-nú. Te (nì xini) nì ndañuhu ansivi xi ñuhìvì, còò gá ñà-jaàn nùù-yá, nì còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xini stnáì yucán nùù Dios nì sàcùita nsidanicuú nsii, nècuàchi cuicà xi nècuàchi ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùù-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu màs gá, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá nùù nsidaa tutu primeru mà,

según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhiví yohó). ¹³ Te nì natiacu nēhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsii ndoó tíxi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùù-yá, te nì nsidandaà-yá sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhiví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xihì nēhivì nahi vichi, nì mà cóo vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahì ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xì nēhivì nú sàni xihì-nè ñà-ùì cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahì ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xini), nú cóni-nàtùì quivì iin nēhivì nùù tutu xì vida nicanicuahàn, dandu nì dāndiàchi xì-né mahì ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xì ñuhiví saa

¹⁻² Daaní, yùhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xì ñuhiví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhiví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnái ñuu ì nani Jerusalén Saa, ndè nùù Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá', vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacuì càhàn ndee iin ana càhàn ansivi, cachì-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xì nēhivì ñuhiví, vachi icúmí-yá cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nēhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyùcànduá, nsidaa ndutènuù-né, icúmíá ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sáà gá-nè cui-nè, nì mà cóo gá-nè tnùnsí ini, nì mà tnáná gá-nè, nì mà cúhí gá-nè, vachi mà cóo gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá dìquì silla ndiaha cahnú, nì cachì-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuú iñàha.

Te nì cachì stná-yá xì':

—Tiaa-ní palabra yohó, vachi palabra ndisa nduá, mà dándáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachì-yà:

—Sà-iá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduú, vachi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-iá. Te nahi letra dansihi nani Z, ducán nduú stnái, vachi nsidaa iñàha, sàhà yùhù cucumiá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xihì tècuí ñiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuí mà, vachi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nēhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xì nùù ana cuní datucú xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa iñàha. Te yùhù cundui Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchi ìa, xì nècuàchi có-xiníndisá, xì nècuàchi quidá quini, xì nècuàchi sahní, xì nècuàchi tũha cundoo ñiaha-xì, xì nècuàchi sàhàn xì promesa nùù yucù, xì nècuàchi cahvi xì yùù yóco ò figura, xì nsidaa stná nècuàchi tnùhù, (ndahví-nè), vachi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xixìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xì-né na cui-nè ñà-ùì.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó ùsà ángel nì sa-icumi xì yaxìn ñuhù ùsà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xì', cachì-nè:

—Nahà-ní dacuní' mii-ní ana nduú nahi novia, vachi iá ana cunduu nahi ñahàdihí mii-yá nani Lelù ì.

¹⁰ Dandu Espiritu ì xì Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xiqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dácùnì-yá yùhù ñuu ì nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios mànuu ansivi vaxan. ¹¹ Nchíí yéhè ndiahá quidá-yá, na ian yéhè guá iin yùù ndiaha yàha ga ndiaá, vachi nahi yùù yéhè nina nani jaspe, ducán nchíí

ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ñà, te ùxin ùi yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te icà yehè mà itándiaa quivi descendencia ùxin ùi dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùni yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnià. Te ladu norte iá ùni stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnú orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùni yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxin ùi yùu nahnú xínduu cimientu xan. Te nùu cimientu mà itándiaa quivi ùxin ùi nècuàchì nì nihì chuun nùu mii-yá nani Lelù Ìi.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndahá ángel nì càhàn xí' iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vàchi iin-nì itácùhá nsiacùmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xi-ne mà, dandu iin mìl ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ñà. Te ñà-nduá caniá, divi ducún-ñà, te divi xica stná-ñà. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ñà. Na chitacùhá nèhivì ñuhivì, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùu jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchii ndai vidriu, ducán nchii oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá', vàchi puru yùu yehè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùu yehè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùu yehè nani jaspe. Daaní, nchicùn gà indúhu cavà nduú puru yùu zafiro; te parte ùni nduú puru yùu ágata; daaní, ñà-cùmì, puru yùu esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-úhùn, puru yùu ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùu cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùu crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùu berilo nduá; te ñà-ín, puru yùu topacio nduá; te ñà-úxin, puru yùu crisoprasa nduá; te ñà-úxin iin, puru yùu jacinto nduá; te ñà-úxin ùi, puru yùu amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla nì cuyucán, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucán, nahi vidriu nchii nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còo veheñùhu nì xíní ñuu yucán, vàchi inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xí nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Ìi. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchii yucán, vàchi mii Dios nchii ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ìi itnúu-yà yucán.

²⁴ Ñàyucánduá tnúu ñuu mà, vátùni tuí nùu nèhivì xicánúu yucán. Te icúmí casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xi. Te rey ndoó ñuhivì yohó, nihí-te ñà-cuicà-tè quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téa. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vàchi nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuàhà ñuu ñuhivì yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quihvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nihnú quini inì-xi, mà quihvi-tè yucán, ni-iin stná tètñùhù. Cuisì quihvi nèhivì itándiaa quivi-xí nùu libru icúmí mii-yá nani Lelù Ìi, divi nduú libru xì vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iín silla ndiaha xí Yua-nda Dios, xì Lelù Ìi. Ndaí gá tècuí ñuhù, na ian nchii-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stná) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuàhà yutnú, yutnú xì vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu nduú ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisi vídi sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisi vídi. Daaní, ndahà cuií-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhivì ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhivì mà cóó gá ni-íñàha nì tàhvì chíhán,

cuisi icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Ì dandacú-yá, te cundoo stná nèhiví xí-yá cunucuachi-né nùu-yá. ⁴ Icúmí-né cundehè-né nùu-yá, te màcùtuu stná quìvi-yá tnaa-nè. ⁵ Te mà nunca cuñaà yucán. Ñàyùcànduá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùu-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùu-né, vâchi mii Stoho-nda Dios icúmí cunchii nùu-né ñà-cutùu nùu-né. Te nicanicuahàn icúmí-né cundoo-ne cusahnú stná-nè.

Sà-itúú naxicocuñ Jesucristu ñuhiví, cachí-yà

⁶ Daaní, ni cachi tu ángel mà xí':

—Palabra ndàcuisi xí Stoho-nda Dios nduá sàni cachi xì-ní, vâtùni cahvi nèhiví xán. Vâchi iin ángel xi mii-yá nduú ana ni quixi ni cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchí nùu-yá sàhà-ñá cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yàchi. Vâchi ducán ni saquida stná-yà sàhana, ni techuún-yà nèhiví Ì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷ (Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yàchi màsàì ndé ndoó-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiátú nsidaa ana chivàha xì ñà-nduá cachitnùhu nùu tutu yohó (—ni cachi-yà).

⁸ Yùhù Juan, ni xinì nsidaa ñà-jaàn, te ni inini nsidaa ñà-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihì ni xinì, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù nùu sàhà ángel ni dàcùnì xí' nsidaamà, cuàhìn cahví-nè ni cùí. ⁹ Doco ni cachi-nè xí':

—Màsà quidá-ní ducán. Vâchi yùhù, iin-ni nduú stnàì iin ana xinúcuáchí nùu Dios, iin-ni (nchicùn stnàì mii-yá) nahi mii-ní xì ñanitnaha-ní càhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivàha stnàì nacua cachí nùu tutu yohó. Còò, micuísì Dios cahví-ní.

¹⁰ Te ni cachi stná-nè xí':

—Màsà chidèhé-ní ni-ñàhà cachitnùhu nùu tutu yohó, vâchi sà-itúú cua.

¹¹ Ñàyùcànduá, vichi ni cúnahá tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-te; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mà cùnùnì). Doco nècuàchi nihnú ndàà cuisì inì-xi, iin-ni ni quidá-né seguir quida vii-né ducán, te iin-ni ni coó ndoo anima-nè.

¹² (Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yàchi naxicocuñ ndé ndoó-nsiá, te cunihi iin ñà-vàha xi-nsia sàì dacútàhvì' iin iin-nsia, segùn nansa ni quida vii iin iin-nsia. ¹³ Ndè sàhana iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñàyùcànduá, ducán ié' nahi letra nuu nani A, xì stná letra dansihí nani Z, vâchi sàhà yùhù ni sàcòò nsidanicuú ñàhà, te còò ni-ñàhà, chicá cunaha nùí.

¹⁴ 'Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vâchi ducán queamà na ian sàni ndoo vâha sìcoto xi-ne (te sàndixì víi-né). Nsidaa ana quida ducán, nihitáhvì-né caxì-né quisi vídà yutnú tátà cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihitáhvì stná-nè quihvi-ne yehè nahnú ñuu-yà (cundoo-ne yucán). ¹⁵ Doco nsidaa nèhiví tùha quini, mà sàà-nè quihvi-ne, ni mà quihvi stná tètàtnà, ni-iin stná tètàdì, ni-iin stná tètòò cundoo ñàhà-xí, ni-iin stná tè-sàhnì canúú, ni-iin stná tè-càhvì xì yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶ Yùhù nduú Jesús, te ni techuún ángel-xi sàà-nè càhàn-nè xì nsidaa mii-nsiá nèhiví natácà ndàcùcahan xi, te ni cachitnùhu-ne xì-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduú descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sìtnúú cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuú quìvi sàà), divi ducán quidá stná yùhù —ni cachi Jesús.

¹⁷ Te dohó cachí stná Espíritu Ì (xì iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-iníní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachí stná-nsiá, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, cáhàn stnàì xì nsidaa ana cuní (cucumi xi vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihitáhvi-nsiá coho-nsiá tècuì cu-tiacu-nsiá nicanicuahàn, ni mà chíyáhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iníní xí ñà-nduá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsiá màs nùù ñà-nduá cachá, vàchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nìhì stná-nsiá nùù-yá, divi castigu cachítnùhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-nduá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xi vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihitáhvi-né cundoo-ne ñuu ì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachí xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítnùhu stnàì xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuñ ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsì naxicocuñ-ní.

²¹ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Amén.